BIBLIOTHECA
CHIRURGICA.

QUA

SCRIPTA AD ARTEM CHIRURGICAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS RECENSENTUR.

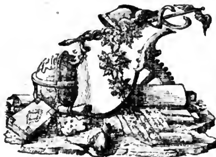
AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.
PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OECONOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISINÆ; ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR. BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; SOCC. REG. BRIT. BOT. FLOR. BAVARICÆ. HELVETICÆ. COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

TEMPORA ANTE ANNUM MDCCX.

BERNÆ apud EM. HALLER, & *BASILEÆ* apud JOH. SCHWEIGHAUSER.
MDCCLXXIV.

PRÆFATIO.

Inexſpectato accidit, ut eodem tempore hæc Bibliotheca in lucem prodeat, quo Bibliotheca Anatomica, quam dudum ante Chirurgicam perfeci. Cauſa præcocitatis in hac Chirurgica Bibliotheca in promto labore typographorum fuit. Incommode inde accidit, ut PORTALII novos tomos non potuerim, certe ad annum 1710. in meo opere uſui vertere. Et tamen PORTALIUS, qui Pariſiis vivit, qui immenſas bibliothecas undique ſub oculis habet, quas conſulat, multa poteſt præſtare, quæ ego, ut mea ſit promta voluntas, præſtare nequeo: rarorum nempe librorum editiones indicare, ſcriptores parum notos, gallicos etiam potiſſimum, recenſere. Dixi cum botanica bibliotheca, mihi præter meos libros parum eſſe præſidii, neque ergo exſpectari poſſe, ut plenum cenſum dem aut librorum, aut editionum; cum præterea vaſtiſſimum ambitum mihi ſumſerim abſolvendum. Sola enim Bibliotheca

practica

practica tribus prioribus fere æqualis erit. Non ergo ab hac plenitudine, etsi omnino optabili & decora, laudes meas spero: Si quid in meo opere erit boni, ea erunt, quæ ipse vidi, fidelis pauciorum, nonnullorum tamen operum recensio, præcipuorum momentorum sincerum indicium. Id aliquanto uberius in his chirurgicis præstiti, quod mihi potius minus nota viderentur, quam priores artis partes, in quibus laboraveram. Idem cæterum operis finis, eadem formula.

Nunc in practicam partem artis me demersi, græcisque me de scriptoribus expedivi, porro vitæ meæ, quod erit reliquum, huic unico immenso labori impensurus. Ejus primus tomus, si vixero, poterit anno 1776. in lucem prodire, reliqui ex ordine, impedit enim hic minutiorum disputationum & adnotationum moles, de qua vix possis emergere, de qua nihil audeas prætermittere. Portaliana nova, nam certus nova exspecto, adjiciam addendis hujus prioris tomi. Alter, qui absolutus sit, non longo hinc tempore sequetur. Errores typographicos, & nonnullorum librorum repetitiones cum secundo Tomo indicabo. Bernæ d. 22. Mart. 1774.

BIBLIO-

BIBLIOTHECA CHIRURGICA.

LIBER PRIMUS.

GRÆCI.

§. I. PRIMORDIA ARTIS.

Litigatum est (*a*) passim, utra pars artis curandi fuerit antiquior, utrum ea, quæ consilio medetur, an ea potius, quæ manu. Ejusmodi lites vix exitum inveniunt, cum difficile sit limites circumscribere, quibus quæque harum artium ab altera separetur. Si omnis victus ratio, si adnotata eventa fructuum, radicum, & herbarum a primis mortalibus inter alimenta receptarum, si æstus, subitive frigoris, si lassitudinis, nimiique laboris incommoda ad medicum referas, ejus certe ars fuerit antiquior. Neque enim vel primus annus a primis hominibus facile superatus fuerit, quin aliqua ex his causis nata mala perceperint, iisque ipsa a necessitate coacti, abstinentia eorum, quæ noxia experti essent, quiete, potu, utcunque subvenire tentarint.

Sed casibus humanis chirurgica mala rarius se admiscent, multique mortales & olim, & nunc ætatem vixerunt, qui nunquam ullum manus auxilium desideraverunt. Possis primæ mulieris abmorsum funiculum umbilicalem ad chirurgicas administrationes referre. Verum etiam tunc serius ejus cujuscunque chirurgiæ aliqua fuit necessitas, quam aut cibi, aut potus, aut aëris, aut aliarum rerum naturalium, quæ intra fines sunt medicinæ.

Accedit, quod antiquissimi populi plantarum quidem medicatarum vires beneficas inter prima vitæ socialis initia didicerint: ad chirurgiam & perfectiores artes requirantur, & nescio quæ audacia, quæ per experimenta nata fuerit. Metallorum usus non potuit, nisi post varios casus & multa artificia locum habere, & absque metallis exiguum est, quod manu efficias. Deinde vero homini vulnus inferre, sanguinem emittere, nocere ut prosis, id omne serioris ævi partus videtur; cum per varios casus, qui sponte se hominibus offerebant, in-

(a) Jam SENECA chirurgiam medicinæ matrem fecit Epist. ad LUCILIUM XCV.

notuiſſet, & abſque magno periculo eam crudelitatem eſſe, & ſalutarem, & demum neceſſariam.

Tumores inflammatos ſuppurari, levamen ab effluente pure percipi inter prima fuerit experimenta: inde perſpectum eſt, ſi cutis ſponte non aperiretur, ferro, aut acuto lapide commode aperiri. Contra aëris injurias nudatas caſu aliquo carnes defendere, perinde dolor ipſe docuit; ſagittas carnibus infixas ipſa imperioſa neceſſitas juſſit evellere.

Non paulo ſerius putes, ex eventis magis compoſitis adminiſtrationes eſſe excogitatas, ut trepanum, cum majores fracturas cranii mitioris ingenii eſſet perſpectum: ut empyema vulnere caſu inflicto ſalutariter apertum, qualis eſt ALEXANDRI PHERÆI hiſtoria (*b*), potuerit audaciam addidiſſe hominibus, quo naturæ molimen ferro imitarentur. Ita utero ad latus eliſo ſanata hydropica potuit primam de paracenteſi cogitationem excitaſſe (*c*). Scutella in os recepta recte loqui cum videret PARÆUS hominem, cui lingua erat amputata, feliciter caſus beneficio uſus eſt (*d*). Tegula in caput illapſa ſanata amauroſis &c. Et ejusmodi quidem putes chirurgiæ initia fuiſſe. Nam exempla animalium homines eſſe imitatos, & ad Hippopotami præcepta venam incidiſſe, ad Ibidis exemplum lotiones infudiſſe (*e*), minus mihi probabile videtur, etſi de illa quidem bellua etiam nupera exſtant (*f*) teſtimonia, atque Hungaricos demum equos legas mordicus ſibi venas aperire (*g*). Capram ſuffuſionem paſſam acuto junco ſe conpunxiſſe; ita viſus uſum recuperaſſe, etiam minus probabile videtur (*h*).

§. II. ÆGYPTII.

Antiquiſſimi populi, qui artes coluerint, hinc Ægyptii videntur fuiſſe, inde Chinenſes. Neutros animus ad chirurgiam invitabat, molles gentes, timidasque. Non debent cum PTOLEMÆORUM temporibus prima illa tempora comparari, quibus PHARAONES antiquiſſimæ genti imperitaverunt. Legas quidem inter libros HERMETIS MISRI (*i*) MENIS f. primi Ægyptiorum regis, etiam inſtrumentum chirurgicum fuiſſe deſcriptum, & oculorum mala (*k*). Trahas eo ÆSCULAPII nomen a cultro derivatum, Ægyptii nempe ÆSCULAPII, qui multo fuerit Græco illo antiquior. NECHEPSI (*l*) huc referas emplaſtrum, cujus memoria

(b) PLIN. L. VII. c. 50.
(c) BENIVEN. *abd. aff.* c. 109.
(d) L. XXII. c. 5.
(e) PLUTARCHUS *utrum anim. plus rat. hab.*
(f) LABAT *Afrique Occid.* V. p. 274.
(g) COSTÆUS *ign. med. præf.*
(h) GALEN. introd.
(i) Qui idem TOSORTHRUS memphites apud CLEMENT. ALEX. Filius SADYEL Cabirorum frater ap. SANCHONIATHON.
(k) Ap. CLEMENTEM ALEX.
(l) AETIUS IV. 3. 12.
EJUS de cypreſſo. ib. XV. 19.

moria ad feriora usque tempora fuperfuit, Isidisque; venæ fectionem denique ad Ægyptii animalis exemplum inventam (*).

Pofterior illa chirurgia Alexandrina tota ad Græcos pertinet, gentem in tolerandis etiam diriffimis auxiliis conftantiffimam. Hippopotami & ISIDIS hiftoriola tota fabulofa videtur, neque libri HERMETIS auctoritatem habent. Id de eo certe ævo conftat, in Ægypto facerdotes medicinam feciffe (m), eamque victus ratione & medicamentis mitibus (n), ex plantis fere fumtis, unguentis, emplaftris, demum clyfteribus (o) adminiftraffe. Chirurgica inventa Ægyptiorum nulla invenio, & qui DARII HYSTASPIDIS ævo in aula Perfica medebantur, in tali fubluxatione, inque mammæ abfceffu (p), adeo infelicem operam præftiterunt, ut ægre, intercedente Græco DEMOCEDE (q), meliora docto, crucem effugerint. In oculis curandis feliciores fuiffe putes, qui proprios huic uni particulæ ftudentes medicos habuerint (r), ut etiam ocularium medicum ab AMASI CYRUS petierit. Erant & dentibus fui medici (ſ).

Eadem videtur Perfarum in medendo fuiffe mollities. Vulnera myrrha procurabant, & obvoluto findone byffino (t). Cum ea cura CAMBYSES femore læfo ab elapfo gladio, contabefcens periit (u).

Apud Chinenfes, Ægyptiorum aut nepotes, aut certe imitatores, medicina tota fere in morbis internis occupatur, nifi quod uftiones cutaneæ, incertum a quo ævo ei genti familiares fint.

In botanices hiftoria oftendimus, iis fere gentibus, quæ antiquiffima inftituta retinuerunt, eandem fere medicandi rationem effe, & potiffimum in plantarum ufu ægrorum fpem poni; nifi quod earum multæ & ipfæ uftioni indulgeant, aliquæ aliquid fimile noverint venæfectionis, dum vel fagittis leviter cutem convulnerant, vel exacutis lapidibus venas aperiunt. (x) Neque enim abfque inftrumentis longe in ea arte datur progredi.

III. CHIRURGIA GRÆCA.

Græcis longe firmiores fuerunt animi, & patientiores doloris; ut fæpe fim admiratus, quam fævas curationes fuftinuerint, ut angiologiam, perifcyphifmum, varicum

(*) PLIN. PR. ALP. *hift. nat.* L. p. 247.
(m) PLATONEM ægrotum fanarunt LAERT.
(n) Ex ISOCRATE laud. BUSIR. DIODORUS.
(o) PLIN. VIII. 27. DIOD.
(p) HERODOT. L. III.
(q) Ibid.
(r) HEROD. L. II.
(ſ) HEROD. L. III.
(t) HEROD. L. VII. p. 440.
(u) ID. L. III.
(x) Conf. LERY Brafil. WAFER deftr. of the ifthmus.

varicum excisionem, quæ omnia suis cum auctoribus dicemus. Iidem mature metallis, certe ære usi, bellatores & piratæ, vulneribus obnoxii, chirurgiæ necessitatem sibi imposuerunt, quam & ipsi principes exercerent, PATROCLUS enim & quisque heroum sagittas evellebat, vulnus eluebat, amaras imponebat herbas (*a*), nullo aut MACHAONE exspectato, aut PODALIRIO. Sed etiam HERCULIS nomen proprius nodus retinuit (*b*), quem invenisset, idem vulneribus sanandis innutritus. Diu vero ea consuetudo superfuit, ut etiam DIONYSIUS Siculorum tyrannus, HIPPOCRATIS fere coævus, secaret, ureret, curationes chirurgicas susciperet (*c*).

Antiquissimus tamen Græcorum medicorum MELAMPUS, cujus plusculæ curationes a posteris celebratæ fuerunt, nihil manu sua molitus est. CHIRONEM oculos curasse legimus (*d*). Longe nuperior est Græcanicæ medicinæ vulgo dictus auctor ÆSCULAPIUS. APOLLINIS iste filius, non diu ante Trojanum bellum vixit, cujus filii inter principes fuerint Achivorum. Utramque ÆSCULAPIUS partem artis exercuit, nam & blanda suasit medicamenta, & potiones medicatas (*e*), & herbarum vires perspectas habuit; consilia etiam, quæ in æde dedit, fere clinici fuerunt generis. Chirurgiam etiam exercuit, qui HIPPOLYTUM equis raptatum & ANDROGEONEM exstinctum restituerit (*f*), mortuosque dictus est suscitasse (*g*); qui vulnera curaverit a lapide projecto, & ab ære inflicta (*h*). Vulnera primum explorasse & obligasse CICERO (*i*). Ab eodem oratore dentes primus evulsisse dicitur (*k*): eo etiam refero plumbeum odontagogon quod Delphis in APOLLINIS æde servabatur (*l*). Ustiones & incisiones ei PLATO tribuit (*m*). Facile CELSO credas (*n*), non esse longe in subtiliori artis parte progressum, eique gloriæ fuisse, quod rudem artem paulo subtilius excoluerit.

CHIRON, qui ÆSCULAPIUM, denique & ACHILLEM, artem docuisse dicitur, vulnera etiam & ulcera dicitur curasse (*o*). Centaurio se sanavit, cum a sagitta HERCULIS infelici casu læsus esset (*p*).

MACHAON & PODALIRIUS, ÆSCULAPII filii, inter duces Græcorum fuerunt, procique

(a) *Iliad. IV.*
(b) PLIN. XXVIII. 4. 6. DAL.
(c) ÆLIAN. *var.* L. XI. c. 2.
(d) PROPERTIUS.
(e) PINDAR. *Pythic.*
(f) PROPERT.
(g) APOLLODORUS p. 115.
(h) PINDAR. *Pyth.* III.
(i) *Nat. Deor.* L. III.
(k) Ibid.
(l) CÆL. AUREL. II. c. 4.
(m) *Republ.* III.
(n) *Præf.* L. I.
(o) PLUTARCH. *Sympos.* III. 1.
(p) PLIN. XXV. 6. DAL.

procique Helenæ. MACHAON (q) MENELAUM vulneratum curavit abluto vulnere, lenibusque adhibitis medicamentis, quæ a CHIRONE didicerat. PHILOCTETIS crus a ſagitta venenata percuſſum hactenus curavit (r).

EUSTATHIUS PODALIRIUM clinicum fuiſſe medicum auctor eſt, MACHAONEM chirurgum. Verum eo ævo nondum hæ artis curandi provinciæ diſceſſerant. Et PODALIRIUS quidem DAMOETHI Cariæ R. filiam Syrnam ex tecto delapſam, ſanguine ex utroque brachio detracto ſervavit, eamdemque duxit, parte regni dotis loco accepta, & Syrnem civitatem condidit; manu utique medicatus (ſ).

In familia ÆSCULAPII, potiſſimum vero inter eos PODALIRII nepotes, qui in Co inſula (vicina Cariæ) ſedem fixerunt, & medicina & chirurgia hereditariæ fuerunt artes. Facile enim ex HIPPOCRATE ipſo percipias, eum gradum artis, quem non humillimum adtigerat, non eſſe magni viri inventum, dudumque peritiam experiendo confirmatam plurima malis externis machinamenta oppoſuiſſe; lites (t) etiam fuiſſe inter chirurgos de variis artis partibus exercitas, vel CTESIÆ exemplo.

Machinæ bene multæ eo ævo excogitatæ fuerunt ad reponenda luxata; adminiſtrationes multiplices in vulgus notæ, fracturarum ſanandarum rationes; paracenteſis abdominis, & pectoris; mortui infantis exciſio, & calculi, & cranii perterebratio.

Hæc inventa omnia ad quem pertineant, nequit omnino noſtro ævo dici; ad eos vero pertinere certum eſt, qui ante HIPPOCRATEM vixerunt. Eo toto tempore medicina cum chirurgia conjuncta manſit, ut idem homo & morbos internos curaret, & officinam haberet chirurgicam, & morborum hiſtoriam meditaretur, & vulneribus curatricem manum adhiberet.

Obſtetricum denique perantiquum fuit officium, quæ chirurgia cum feminis fere manſit. Nam apud HOMERUM μαια (u) honoratum nomen eſt, & Hebræis PHARAONUM ævo ſuæ erant obſtetrices. Poſteriori tamen ævo adulta, ut videtur jam chirurgia, Athenis hoc officium ad viros eſt translatum, donec AGNODICE animoſo conatu pudori muliebri ut proſpiceret effecit, ut id officium ad feminas rediret. Sed ſeri hæc ævi fuerit, quæ HEROPHILUM audiverit (x).

Demum veterinarii medici, & ipſi antiqui aliquas adminiſtrationes chirurgicas exercuerunt. MAGO perantiquus auctor boum caſtrationem docet (y).

A 3 IV. SCHO-

(q) In *Iliade*.
(r) PROPERTIUS.
(ſ) STEPHANUS *de urbibus*.
(t) HIPPOCR. *fract.* I. S. I.
(u) Odyss.
(x) Apud HYGINUM.
(y) COLUMELL. VI. 16.

IV. SCHOLÆ MEDICÆ.

DEMOCEDES.

ASCLEPIADARUM illuſtres ſcholæ fuerunt, RHODIA, GNIDIA, ex qua CTESIAS prodiit, & COA, HIPPOCRATE ſuo celebris. Sed erat & Cyrenis ſchola medica, & in Italia, Crotone. Ex iſta DEMOCEDES prodiit, coævus PYTHAGORÆ (*a*), medicus & chirurgus, qui POLYCRATEM Sami tyrannum magno morbo liberavit: DARIUM ex tali luxatione laborantem reſtituit (*b*), ATHOSSÆ (*c*) mammam ulceratam ſanavit, maſculis & Græcis medicamentis uſus. Idem cum amore patriæ contabeſceret, ſuaſor fuit legationis ad Græcos miſſæ, quæ ad deditionem eos invitaret, cumque eo comitatu Perſia exceſſit, auctor magni belli in Græcos a DARIO ſuſcepti, cum & legatos paſſim occidiſſent, & DEMOCEDEM profugum nollent ad Regem remittere.

Vix quidquam autem tot ſeculis, ÆSCULAPII inter filios & HIPPOCRATEM elapſis, de chirurgia reperias, etſi medicorum nulla fuit raritas. EURYPHON utique Cnidius, paulo HIPPOCRATE antiquior, empyicos urebat, etiam in ſcenam productus (*d*).

Nova tamen interim ſchola chirurgica nata erat; GRÆCI enim præter omnes mortales corporis exercitationi ludiſque indulgebant, in quibus & vires confirmarent, & agilitatem augerent conſuetudine. In iis ſcholis minime rarum erat luctantes adverſariorum artus aut de ſede moveri, aut omnino oſſa frangi, ut apud GALENUM diſcas. Quare ludorum proprii erant medici, & ſuperioris ordinis, qui Gymnaſtici dicebantur, & inferioris, qui Aliptæ. Adparet autem & in Græcia nobiliores medicos caſus illos ludorum curaſſe GALENI exemplo, qui Romæ demum, ex gentis more, ut alibi dicemus, manuum laborem chirurgis reliquit, in patria vero læſis in palæſtra utique ipſe medicatus eſt. Ex eodem vero loco GALENI (*e*) adparet, etiam aliptas luxata aut vexata repoſuiſſe, manumque vulneribus adhibuiſſe (*f*). Verum de tota illa per omnes Græciæ civitates diſperſa medicorum gymnaſticorum familia, nulla lego alicujus curationis exempla.

Ita neque de caſtrenſibus medicis, qui tamen a XENOPHONTE in CYRI majoris exercitu recenſentur, & a Lacedæmoniis, & ut videtur ab omnibus Græcis ad expeditiones ſuas conducebantur. Diſerte enim HIPPOCRATES juniores medicos jubet ad exteros ire, cum ſuo ævo in Græcia nulla bella ſint. CTESIAM ſolum reperias, ſed aliquanto HIPPOCRATE juniorem, CNIDIUM cum & ASCLE-

(a) An diſcipulus ODOARDI p. 314.
(b) HERODOTUS. III.
(c) Ibid.
(d) Apud PLATONEM comicum citante GALENO aphor. L. VII. n. 44.
(e) De *articulis* comm.
(f) Medicorum in ludis apud GRUTERUM mentio fit T. I. p. CCCXXXV.

ASCLEPIADEM, qui exercitus CYRI minoris ſecutus ſit, & conſanguineum ſuum, non certe ruditer, accuſaverit, temere ab eo varias curationes femoris luxati deſcribi, quod nunquam reſtitui poſſit. Quam CTESIÆ (*) comminationem nuper, quibus ſuus erit dicendi locus, periti viri renovaverunt. Idem vulneratum a fratre ARTAXERXEM minorem curavit.

Tanto ergo tempore chirurgia equidem fuit & ſenſim convaluit, ſed ut nulla ejus peritiæ veſtigia ad nos pervenerint.

V. HIPPOCRATES.

Primus chirurgicorum ſcriptor magnus ille eſt HIPPOCRATES HERACLIDIS F. ex PODALIRII gente, Cous, vir ſplendidus, quem vulgo pro medicinæ parente, neque certe præter meritum, habent: ego quidem etiam majori jure chirurgiæ parentem dixero. In ea arte ſe ipſe exercuit (a), qui & chirurgi deſcribat officinam, & ligna, ſcamnumque, quod multis poſt eum ſeculis HIPPOCRATIS nomen conſervavit (b), ſuasque curationes, ſuum ab aliis medicis & chirurgis diſſenſum ubique citat. Plurimum cauteriis utebatur, etiam lino. Renum abſceſſus incidebat, infantem mortuum extrahebat unco.

Faſciationem ei GALENUS tribuit (c), in eo forte nimius. Ejus rhombus (d). Vinculum adducens (e). Ulcerum rationem omnem expoſuit (f).

Patria relicta Lariſſæ vixit, & in Theſſalia, Thaſoque inſula inque Macedonia, vocatus ut Perdiccæ ex amore laboranti, mederetur, quem cum EURYPHONTE adiit (g): dictum eſt etiam caſtra eſſe ſecutum. Id conſilium junioribus medicis (h) impertit. TYCHON in Epid. V. in obſidione ad Datum (i) vulneratus fuit; ſed uterque liber non eſt ex genuinis. Prælii nuſquam mentio fit.

Ejus viri ſcripta chirurgica mihi videntur excellere ordine, perſpicuitate, artis peritia, puritate ab omni hypotheſi.

Primum dicemus libellum *de officina medici*, aut chirurgi potius. Non ſatis definit GALENUS (k) num HIPPOCRATIS ſit, num THESSALI filii; alii etiam priori HIPPOCRATI tribuerunt Gnoſidici filio (l): mihi vero quam maxime genuinus

(*) GALEN. *art. comm.* 3. *fract. Comm.* L. IV.
(a) Quod chirurgiam exerceret, pingi capite velo tecto SUIDAS II. p. 145. ad RUST.
(b) RUFUS deſcribit apud ORIBAS. *Machin.*
(c) Compoſit. κατα γενη.
(d) Ap. NICETÆ ORIBASIUM & Geranis ib.
(e) GAL. *de faſc.*
(f) *Meth. med.* L. IV.
(g) SUIDAS SORAN. *vit.* p. 952.
(h) *De medico.*
(i) *Epidem.* V.
(k) In *comment.* L. I. n. 5.
(l) *De fract. comm.* L. I.

nuinus videtur, & gravitate viri dignus: neque facile aut breviorem dictionem, aut magis perfpicuam inter HIPPOCRATICA reperias. EROTIANUS habet inter ea opera. Ad minima cæterum quæque fe dimittit, lucifque curam, ftandique & fedendi modum; plurimus tamen in deligationibus. Ferulas etiam & canales fractis cruribus aptos habet.

Gallice feorfim prodiit cum titulo *le medecin chirurgien* d'HIPPOCRATE *le grand*. Paris. 1560. 16. DU VERDIER. Arabice *Ketab algenak le Bokrath* HERBELOT.

In eum l. exftant *commentariorum* GALENI libri III, quos J. BERNARDUS FELICIANUS convertit; tum VIDUS VIDIUS, cujus nitida eft editio Paris. 1544. fol. *.

M. S. exftant Græci quidem codices B. R. P. n. 2287. & in codice MEDICEO. de quo COCCHIUS egit, a NICETA collecto.

L. περι αγμων & l. περι αρθρων manifefto unicum librum olim effecerunt, quæ jam ante GALENUM nata eft adnotatio, eademque manifefta, cum liber *de articulis* eas fuppleat & fracturas & luxationes, quæ in l. *de fracturis* nondum dictæ fuerant. Ipfe GALENUS, qui prius dubitabat (*m*), poftea (*n*) idem argumenta adtulit, ut oftenderet l. *de articulis* cum illo continuari, qui eft *de fracturis*; multifque locis tamquam HIPPOCRATICUM l. citat. Antiquioris HIPPOCRATIS GNOSIDICI filii effe (*o*), fed nihil certe indignum habet majori HIPPOCRATE: incifiones etiam de induftria ad verum inveniendum factas continet, & recenfet EROTIANUS. Pleno fermone per fingulos artus & fracturas dixit & luxationes, tum modum, neque fimplicem, quo fracta conciliantur, luxata reftituuntur; & mihi quidem videtur admiratione dignum, potuiffe diverfas illas luxationes ea ætate adeo accurate in ordinem & adeo plene redigi. Scamnum, quod dicitur HIPPOCRATIS, in priori libro fuadet parari, in altero idem defcribit, canales etiam fracto cruri recipiendo aptos dicit. Extenfiones neceffarias jubet maturare, neque longe differre. In vertebris reponendis excufes vetuftatem. Femoris luxationem hic defcribit, eamque multiplicem. Amben invenit, quam nuperi variis modis conati funt perficere. De gibbis. Gangræna artus non funefto eventu delapfi. Quo tempore offa emortua delabantur. Etiam hic irritos medicationis effectus minime diffitetur.

Commentariorum GALENI libri VII. exftant, de quibus alias dicemus (*p*). Vertit J. BERNARDUS FELICIANUS.

Vertit etiam VIDIUS, & edidit cum aliis Parif. 1544. fol. adjectis commentariis.

In

(m) Ad l. de fract. in *princ.*
(n) L. de artic. in *princ.*
(o) Nempe utrumque de fracturis & de articulis librum GALEN. *vict. acut. Comm.* I.
(p) Exftant in Bibl. D. MARCI. &c.

In Librum de *fracturis scholia* exstant PALLADII, qui ipse erat in NICETÆ collectione, sed interiit (*). Codex libri HIPPOCRATICI est in collectione NICETÆ.

Sic commentariorum GALENI.

Liber qui dicitur *Mochlicus*, compendium est horum librorum, & vix quidquam continet proprii. Seorsim edidit Græce T. MORELLUS Paris. 1579. 4. MAITTAIRE. Codex est in collectione NICETÆ. Citatur in *lect.* HIPP. GALENI.

Liber περι των της κεφαλης τρωματων, s. *de capitis vulneribus*, & ipse est inter melioris notæ scripta HIPPOCRATIS. Fracturarum hic nomina reperias, ab omni posteritate recepta: suturas fallere monet, qui fere error in Quinto Epidemiorum uberius exponitur. Fissuras minutas magis lethales esse, eas radere jubet, quoad totæ deletæ sint; excidere denique terebra, si eradi nequierint. Humidis medicamentis jussit abstinere; nulla capitis vulnera vult negligi. Æstate periculum majus esse, sic rimas angustiores. Infortunium, *contre-coup*. Terebræ usus. Os nudandum, si suspicio fuerit passum esse. Ossa defracta non facile avelli debere. Præsagia funesti eventus. In alterna parte corporis paralysin ex cerebri malis sequi primus adnotavit. Minutas in terebræ usu cautelas dixit. Sero nimis terebrasse cranium ei objectum est.

Codex est in NICETÆ collectione.

In eum librum plurimi exstant commentarii, VIDI VIDII primo, in collectione, quam Paris. 1544. fol. *. edidit.

Idem commentarius cum HIPPOCRATICO opere prodiit, Gallice a FRANCISCO le FEVRE versus Paris. 1555. 8. cum titulo, *les trois premiers livres de chirurgie*. RAST.

Seorsim latinitate donatus, commentariis illustratus FRANCISCI VERTUNIANI. Paris. 1578. 8. Textum Græcum JOSEPHUS SCALIGER castigavit, suasque castigationes ipse explicavit.

G. FALLOPII *posthumus commentarius*. Venet. 1566. 4. *.

Brevis commentarius cum adnotationibus marginalibus CLAUDII PORRAL. Lion. 1580. 8. Leid. 1639. 12. *.

ANDREÆ DOERER αμφισβητησις ιατρικη περι των εν κεφαλη τρωματων Ἱπποκρατους. Basil. 1589. 4. Disp. RIV.

HIPPOLYTI PARMÆ *commentarius*. Venet. 1608. 8. LIND.

Est etiam inter libellos utraque lingua cum notis a STEPHANO MANIALDO editos Paris. 1619. 8. *. Textum HIPPOCRATIS passim emendat.

J. BAPTISTÆ CORTESII *tractatus de vulneribus capitis*. Messan. 1632. 4. Textus Græcus valde maculosus.

(*) In collectione NICETÆ in B. R. P. Edidit etiam post sectionem VI. FOESIUS.

PETRI PAVII *succenturiatus anatomicus. s. commentarius* in HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis.* Leid. 1616. 4. *

BERNARDINI FALCINELLI *commentario al libro delle ferite del capo.* Fiorenz, 1693. 8. * De MAGATI schola.

Gallice etiam vertit, & commentarios adjecit FRANCOIS DISSAUDEAU Rouen. 1658. 12. BUR.

Belgice H. *van de wonden in t'hoofd* door P. HAZARDUS Antverp. 1595. 8. Amsterd. 1634. 8. * quem suo loco dicemus.

Hactenus genuinos HIPPOCRATIS libros recensuimus, qui ad chirurgiam unice spectant. Inter alia ejus viri opera medici potissimum argumenti, pleraque chirurgica aliqua continent.

In libro *de aeribus, aquis & locis* agit de calculi vesicæ ex aquis turbidis origine, exque lacte. De Scytharum ustionibus, robori artuum augendo destinatis.

In *aphorismis* multi loci sunt chirurgici argumenti, de oculorum morbis.

De vulnerum majori ad mortem inferenda vi.

De funesto eventu aquæ in hydrope, ex perforato abdomine subito emissæ.

De ossium vulneribus.

Cancros occultos vetat curare.

In HIPPOCRATIS aphorismos ad chirurgiam spectantes commentatus est BARTHOLOMÆUS GENGA. Bonon. 1695. 8. *Italice.

In *aphorismum* 46. Sect. VI, quo ulcerum antiquorum status & prognosis continetur, ANTONIUS THYMIUS disputavit. Jen. 1665. 4.

In l. *de locis in homine* agit de aurium morbis eorumque curatione; de crustis inurendis in hydrope, ad tumorem lienis, de vena exurenda, de cucurbitula in ischiade adfigenda, & ad inflammationes. Atram bilem si vulneratus vomat, lethale. De fissurarum magno periculo, paracentesi, ulceribus ferinis, cauteriis.

In *prognostico* de aurium morbis eorumque præsagiis: de uvulæ morbis & chirurgia.

In *prorrheticorum* l. II. de ano elapso. De vulneribus in universum; de capitis, cerebri & medullæ spinalis vulneribus, eorumque præsagiis, & de febre, quæ vulneri supervenit: De articulorum & tendinum vulneribus; de uvulæ malis, de ulceribus.

De vulneribus occidendi vim habentibus, etiam vasorum.

In

In l. *prædictionum* hydrophobiam dici CÆLIUS (q). Locum non invenio.

LIBRI MINUS CERTI.

Inter libros, qui minus certo sunt HIPPOCRATIS, plusculi chirurgici sunt argumenti. Eo liber περὶ ἑλκῶν, quem MANIALDUS mavult *de vulneribus* interpretari (r). Inter HIPPOCRATICOS EROTIANUS habet, sed tres facit titulos, *de ulceribus*, *de vulneribus*, *de vulneribus & telis*. Citat etiam l. *de ulceribus* HIPPOCRATIS GALENUS (ſ) & auctor *lect.* HIPP. quæ sunt inter GALENI opera. De vulneribus utique aliqua habet, eaque vetat, nisi vino, humectare, multa vero vulnera monet neque cataplasmata ferre. Pus ut cito generetur procurari debere, & ut liberum habeat exitum; simplex tamen vulnus non egere suppuratione; ex eo recte sanguinis effluxum aliquamdiu permitti. Oleum vetat adhibere, spongiam solam imponit. Deinde ad ulcera; de carne supercrescente. Non purgata glutinari non posse, sed neque circularia. Esse ubi cataplasmate egeant, ad viciniam ulceris admoto. Ulcera phagedænica. Cataplasmata varia & adeo numerosa medicamenta, ut etiam ex eo indicio habeas pro alterius scriptoris opere Acerrima aliqua intercedunt, nasturtium, cantharides, helleborus. Varix, pedum tumor, cucurbitulæ usus, & venæ sectionis encheiresis. Ad ambusta.

Reperitur in collectione VIDI, inque altera MANIALDI, & in illa Gallica, quam citavi, cum l. *de vulneribus capitis*. Paris. 1555.

Italice ex editione JOSEPHI CIGNOZZI. Florent. 1690. 8.

Arabice versus exstat, *Ketab albothur* (t).

M. S. *codex Græcus* in *B. R. Paris.* n. 2148. non antiquus. In CAIO GONVILENSI. B. Cantabrig. n. 949.

Liber περὶ συρίγγων, s. *de fistulis*, ejusdem videtur auctoris, cujus libri *de morbis*, similisque est theoria morborum ex pituita & bile orientium. De ani vero fistulis agit, & de ano prolapso. Fistulam ani duplici modo curat, quorum altera a modo nuper renovato non multum recedit, fistulam enim lino per specillum introducto intercipit, deinde crine. Cæcam, aut nimis altam, fistulam æris flore erodit & myrrha. Ad anum prolapsum multum medicamentorum dat, bonum etiam consilium, ut æger inter tabulas per angustum aditum alvum exoneret. Bonus libellus, quem cum EROTIANO & FOESIO pro genuino habeas, nisi cum libello *de hæmorrhoidibus* continuaretur, qui manifesto alterius est auctoris, quam auctor *aphorismorum*. Nimis etiam medicamentis indulget.

B 2 Citatur

(q) Acut. III. c. 15.
(r) HIPPOCRATEM ἕλκος pro vulnere dixisse SCHULZE hist. p. 281.
(ſ) *Meth. med.* L. IV.
(t) HERBELOT *bibl.* p. 965.

Citatur l. περι συριγγων, και αἱμοῤῥοιδων *Lect.* HIPP. GAL.

Reperitur in collectione VIDI & MANIALDI.

Et codex in *B. R. Paris* cum priori, n. 2148.

Libr. περι αἱμοῤῥοιδων. Rectum inteſtinum ſectionem facile ferre, hæmorrhoides autem omnes jubet exurere, cum unam certe apertam ſervare in Aphoriſmis præcipiatur. Urere vero docet per tubum ferramento immiſſum, & ſecare, & digito abſtergere.

EROTIANUS habet inter HIPPOCRATICOS.

Edidit MANIALDUS. Græce etiam prodiit Baſil. 1540. 8.

Liber περι ιητρου (u) pertinet ad inſtitutionem junioris chirurgi. Serioris ævi putes, cum rara in Græcia bella ajat eſſe, & diſcipulum jubeat in extera caſtra peregrinari; qualia tempora poſt PERSEUM in Græcia fuerunt, non HIPPOCRATIS ævo, quo bellum Peloponeſiacum tot annis ſæviit. Inſtrumentum chirurgi, deligatio, gladioli, qui hodie ſcalpelli dicuntur, & lanceolæ, cucurbitulæ, ſcarificatio. De tuberculis, ulceribus, cataplaſmatibus, extrahendo telo. Et hic & alibi multa medicamenta habet, quæ æs ingreditur.

Eſt inter libellos a MANIALDO editos, & in editione MACKII, & inter 22, quos edidit ZWINGERUS Baſil. 1579. fol. * Gallice convertit DACIER cum aliis HIPPOCRATICIS. Paris. 1697. 12. *

L. περι οψιος utique breviſſimus, totus ab HIERONYMO MERCURIALI rejectus eſt, minime tamen inutilis. Cataracta in principio uſtis venis ſanatur. Palpebrarum nuper renovatam uſtionem hic docet, etiam intus adurit, tum venas dorſi. In amauroſi trepanum admovet, partem cranii excidit.

Eſt in editione MACKII.

Περι της των παιδιων εγκατατομης, ſ. de exſectione fetus. Ut intra uterum fetum concidas, & caput confringas. Plebeiam etiam feminæ concuſſionem docet, capite demiſſo, quo fetus ex pelvi in uterum relabatur. Audax uterum prolapſum, in juvencula quidem, excoriat.

Codex exſtat in Bibliotheca Vindobonenſi (x).

In aliis libris minus certo HIPPOCRATICIS, quorum major pars ad clinica præcepta & morborum hiſtoriam pertinet, multa tamen admiſcentur chirurgica. Sic in *prædictionibus Coacis* in l. II. agitur de aurium doloribus, de calculi ſignis, de

(u) Legerem περι ιητρειη, ſ. *de officina chirurgi*, niſi jam ejusmodi l. exſtaret.
(x) LAMBEC. VI.

de vesica inflammata. Præsagia vulnerum capitis. Moriuntur empyi, quibus thoracis penetrabile vulnus extus sanatum est.

In l. III. iterum aliqua de calculo. Fistulæ circa articulos periculosissimæ. De vulnerum eventibus. Iterum, dum de capitis agit vulneribus, queritur de difficili adgnitione eorum, quæ circa suturas sunt, deque rimarum maligna natura. Intestini vulnus funestum. Vulnera tendinum claudicationem facere.

Epidemicorum genuini libri vix ad chirurgiam faciunt; ii vero, quos veteres pro pugillaribus habent magni viri, aut pro filiorum generive operibus, plurima habent ejus argumenti.

In *Epid.* II. de bubonum præsagiis & vulnerum. De capitis vulnere.

In *Ep.* IV. Exempla funestorum capitis vulnerum.

In *Epid.* V. plurima sunt chirurgica. Calculus ex utero emissus. Vulnus illud celebre diaphragmatis, ex quo manavit receptus error, ab ejus musculi læsione risum fieri Sardonium. Ibi etiam illa HIPPOCRATIS de errore suo ex fissura nato, quam pro sutura habuit & neglexit, confessio, CELSO olim laudata. Gibbus ex phrenitide natus, quam vocem TRILLERUS emendat, ut sit νεφριτις. Gangræna spontanea. Cancer in gena funestus. Mors ex vulnere punctorio. Cuspis sagittæ multis annis in vulnere manserat; quoad sponte prodiit. Multa exempla vulnerum capitis, pleraque funesta. A plaustro oppressus ægrotus: hic iterum fatetur auctor sibi impositum esse. Vulnus per abdomen penetrans funestum: recte suspicatus est, sanguinem esse effusum. Vulnera ventriculi, hepatis; hoc lethale. Vulnus, ut videtur, nervi, aut ipsius spinalis medullæ, unde funestus spasmus cynicus. In lucta prostratus male a medicis habitus pro peripneumonico. Ab amica ludente accepta alapa funesta. Tetanus ex acri medicamento in vulnus dato.

Hunc l. GALENUS HIPPOCRATI II, vel DRACONI tribuit; mihi videtur omnino magno HIPPOCRATE non indignus, sed obstat venarum ab arteriis distinctio.

In l. περι διαιτης οξεων adversus trichiasin, crudelem illam veterum transsutionem palpebræ suadet.

In *Epid.* VI. hydropicos jubet quantocyus secare: signa calculi renalis; hic adultis frequentior, pueris vesicæ lapillus. Ad abscessus. Obstructio meatuum ab oculi majori angulo ad palatum tendentium.

In *Epid.* L. VII. multa sunt eadem, quæ in Quinto. De fractis ossibus. Gangræna ex pede funesta. Cancer in mamma funestus, in faucibus ustione curatus. Funesta caries cranii ab insolatione.

In L. *de Morbis* II. & I. de uvulæ malis & ejus particula præsecanda, quod consilium redit in L. περι παθων.

In l. II. & III. de empyemate aperiendo, de crustis inurendis.

In l. II. de carie interna bene. Vulnus arteriæ asperæ & ejus curatio, de anevrysmate, morbis tonsillarum, ranula.

In L. IV. Denuo de calculo ex lacte nato, ejusque signis.

In l. περι παθων Vulneratorum cura. Fame jubet adfligere. Uvulæ morbi.

In l. περι των εντος παθων paracentesin describit in pectoris hydrope administratam, perterebratis costis.

In libris *muliebrium* multa sunt hujus loci. In l. de partu difficili, mola. Multum hic auctor pessis utitur.

In l. II. de utero prolapso variis modis: inter consilia est cucurbitula coxæ adfixa. Mammarum & uteri cancer, & clausus uterus.

In l. περι επικυησιος uterum elapsum in juvencula incisa pellicula jubet inflammare. Casus aliqui partus difficilis, & fetus intra uterum exstincti. Periculum ex hæmorrhagia ante partum superveniente non ignoravit; de uteri ulcere, prolapsu.

In L. περι ευσχημοσυνης monet deberè machinas & ferramenta, & instrumenta, & medicamenta ad vulnera præsto esse.

Edidit G. A. MATTHIÆ Gott. 1740. 4. Reperitur in editione MACKII T. I. Gallice vertit DACIER cum aliis.

In *jurejurando* HIPPOCRATICO locus est, in quo AUCTOR discipulos monet, ne calculum secent, jubetque eam administrationem viris operatoribus relinquere. Funestos eventus adgressionis in tanta anatomes infantia nondum perfectæ putes terruisse bonum virum, quiscunque hujus libelli auctor fuit, ut nollet suos in ea discrimina incidere. ALEXANDER rex, adhuc puer, calculo secto periit. Id infortunium LIVIUS corruptis tribuit medicis, sed potest meræ imperitiæ esse effectus.

Inter codices *B. R. Paris.* est n. 2247, in quo fragmenta sunt HIPPOCRATIS de officina medici, de fracturis, de articulis (capite hic 32), de capitis vulneribus, mochlicis.

Arabes libellum habent de *venæ sectione* & *ventosis*, quem HIPPOCRATI tribuunt (*).

Quis est liber de inustionibus & fonticulis HIPPOCRATI inscriptus Lion. 1681. 12.

Et l. *chirurgiæ* HIPPOCRATIS in B. R. P. n. 305.

§. VI.

(*) HERBELOT p. 975.
Et in Coll. ASHMOLIANA n. 7803, *Phlebotomia* HIPPOCRATIS.

VI. Subpares Hippocrati.

Amicus magni viri Democritus, in l. *emproſthotonicis* dixit de hydrophobia, in qua nervi patiantur. Fel hyænæ ad oculos Marc.

Gener ejus Polybus arte ſua celebritatem nactus eſt, paſſim etiam ei libri tribuuntur, qui ſunt inter Hippocraticos (*a*). De hydrophobis dixiſſe & vocaſſe φευγυδρεις Cælius (*b*) auctor eſt, quod ſcriptum oportet periiſſe.

Ejus *ſphragis* apud Celsum reperitur (*c*).

Alii Thessalo filio l. *κατα ιητρειον* tribuerunt.

De Ctesia diximus, & ipſo Asclepiade (*d*), medico Cyri minoris, qui vulnus Artaxerxis curavit, in pugna ad Cunaxam acceptum, & Hippocratem notavit, quod incurabilem femoris luxationem ſanare adgrederetur.

Euryphon coævus Hippocratis phthiſicis eſcharas pariter inurebat (*e*).

Philistion Locrius Hippocrateus a Plutarcho dictus, qui organum ad reponenda luxata dicitur inveniſſe (*f*).

Philini Coi de ambe locum habet Erotianus (*g*).

In Aristotelis *anim. hiſt.* L. VIII. locus eſt, inter antiquiſſimos, de cane rabido morſu morbum propagante. In *Probl.* V. 31. de temporum uſtione & oculorum morbis. Paſſim etiam de vulneribus & ulceribus aliqua exſtant.

Critobulus ſagittam ab Astere emiſſam, quæ in palpebra hærebat Philippi Macedoniæ regis, feliciter excidit (*h*), ut amiſſo quidem oculi uſu vulnus abſque fœditate ſanaretur.

Apollonius dicitur Hippocratis fuiſſe diſcipulus. Is fuerit antiquus ille, cujus de ambe locum Erotianus habet.

Critodemus, ex gente Aſclepiadarum, Alexandri M. curam geſſit, cum in Malliorum oppido graviter fuiſſet vulneratus (*i*).

Alexandro Regi medicamentum oculare adſcribebatur, paſſim citatum (*k*), etiam ab Aetio. Satis vero ſolebant Græculi ſuis medicamentis illuſtrium virorum nomina præfigere.

Diocles

(a) Galen. *Comm.* in eum libr. I. c. 5.
(b) *Acut.* III. c. 15.
(c) V. 26. VI. 18.
(d) Galen. in *comm.* IV. ad libr. *de articulis.*
(e) Galen. VII. *aphor.* 44.
(f) Orib. *de machinam.* c. 4.
(g) p. 18.
(h) Plin. VII. 37.
(i) Arrian. *exped.* VI.
(k) Aetius. VII. 39. 87.

Diocles Caryftius utramque partem artis curandi conjunxit. Libro fuo titulum fecit, de iis egit, quæ fiunt in *ιατρειω* (*l*); fcapham invenit (*m*); tholum vinculi capitis genus (*n*). Femur ita reftituit, ut repofitum maneret (*o*). Nomen ejus manfit cum ferramento, quo infixum latius telum emoliebatur, a Celso defcriptum (*p*).

Panchreftos ad oculi inflammationem (*q*).

An Ejus fuerit medicamentum ad dentium dolorem (*r*)?

In L. I. ad Plistarchum de ferpentum morfu egit (*f*).

Praxagoras, & ipfe de Æsculapii nepotibus, chirurgiam etiam adtigit, qui in volvulo jufferit abdomen incidere, eximere inteftinum, expedire, reftituere, futura abdomen confirmare (*t*) in l. III. *curationum.*

Philotimus librum reliquit (*u*), cui titulum fecit, certe in nonnullis exemplaribus, *de iis, quæ fiunt in medici officina.* Femur reponi poffe, ut in acetabulo maneat (*x*).

Andronis perantiqui paftilli centies ab auctoribus citantur, ficcatorii, ad ulcera maxime frequentati, & ad nervorum vulnera (*y*). Antiquior fuit Erasistrato (*z*). Ejusd. electarium adftringens ad cancrum & carbunculum (*a*).

Sic Polyidæ (*b*) paftillus, qui inter inventores medicinæ etiam numeratur.

Pasionis paftillus fere conjunctus legitur, ad narium polypum (*c*), & nervorum vulnera (*d*), acrior, quam Polyidæ.

Chrysippus præceptor fuit Herophili. Ejus eft cataplafma ad renum morbos. (*e*).

Obiter

(l) Galen. in Hipp. *περι ιητρειου* duobus locis. Erotianus in *ambe.*
(m) Ibid.
(n) Id. *fafc.* pag. 422.
(o) Cels. VIII. c. 20.
(p) L. VII. c. 5.
(q) Oribas. ad Eustath. L. III.
(r) Galen. *compof. fec. loc.* l. 1. certe *medicum* vocat.
(f) Dioscor. VI.
(t) Cælius Aurel. *acut.* III. c. 17.
(u) Galen. l. ad Dioclen citato.
(x) Cels. VIII. c. 20.
(y) Cels. L. V. c. 20. Galen. *compof. fec. loc.* L. III. V. Oribas. *fynopt.* ad Eustath. L. III. Actuarius *meth. med.* L. VI. c. 6. Formula exftat in Celso l. c.
(z) Ex Galeni loco *compof. fec. loc.*
(a) Scribonius Largus. c. 13.
(b) Paftillus aliis congeneribus comparatur. Galen. *compof. fec. gen.* L. III. Cels. l. c. Actuar.
(*) *Compof. fec. loc.* L. V.
(c) Actuar. *meth. med.* VI. Galen. *compof. fec. gen.* L. II. V. Oribas. *fyn.* III.
(d) Galen. *compof. fec. gen.* L. III.
(e) Rufus p. 4.

Obiter indico ARISTOTELIS tr. de chirurgia non dubie pseudonymum, qui exstat in libris B. R. P. I. n. 349.

Passim etiam loca sunt apud ARISTOTELEM, quæ huc referas. De vena sub lingua secanda (*f*). De aqua intercute animalium scalpello educenda (*g*).

Perantiquum oportet esse HERODOTUM, cujus medicamentum HICESIUS exscripserit, aliud HERAS (*h*). An IDEM, cujus ex sermone de remediis evacuantibus aliqua GALENUS excerpsit, de cucurbitulis, & cujus eumdem l. de medicamentis evacuantibus, atque aliqua inde loca habet ORIBASIUS (*i*); alibi vero de exterioribus (*k*).

Ejus varia consilia exstant de siccatione per arenam in hydrope utili (*l*), de cauteriis & caustícis medicamentis. Ejus ėrat *lite ex salice* (*o*). An idem HERODOTUS Lycius, cujus *dictionarium vocum* HIPPOCRATIS Gr. Lat. Venetiis 1588. fol. cum MERCURIALIS HIPPOCRATE prodiit.

§. VII. ERASISTRATUS.

Vir splendidus, quem alias laudabimus, in aula regum Syriæ vixit, SELEUCI NICANORIS, & ANTIOCHI DEI temporibus. Passim chirurgiam adtigit. Ejus exstant medicamenta ocularia liquida (*a*) ut *panchrestos* (*b*), & ad purulenta aurium (*c*).

Sed etiam ad ea præcepta dedit, quæ manu aguntur. Ita vinculis capiti, brachiis, femoribus injectis conabatur sanguinem coercere (*d*).

In jecorosis cutem & membranam hepatis denudabat, admovebat medicamenta, quæ jecoris velamentum amplexarentur (*e*). Καθαιρέτηρα dixit (*f*). Paracentesin in hydrope rejecit, quod, procul dubio, (omnino ut HIPPOCRATES) nimis frequenter infeliciter vidisset cessisse (*g*). Ulcera in abdomine, prope in-

(f) *Anim.* VIII. c. 21.
(g) *Gener. anim.* L. V. ad fin.
(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. V.
(i) *De cucurbitulis* VII. 17.
(k) L. VIII. de interceptione venarum ante accessionem febris, de ingressu in oleum c. 37.
(l) ORIBAS. coll. X. c. 8. 11.
(o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.
(a) AETIUS VII. c. 20.
(b) ORIBAS. *syn.* III.
(c) CELS. VI. 7.
(d) CÆL. *tard.* II. c. 19. III. c. 13. GAL. passim.
(e) CÆLIUS ibid. III. c. 4.
(f) GALEN. *introduct.*
(g) CÆL. ib. III. c. 8. CELS. III. c. 21. Rationem addit, quod vitium fere in hepate sit indurato, ei vero paracentesis non medeatur.

guen inciso abdomine aperiri debere, & facile sanari (*h*). De ambe locus est apud EROTIANUM. A nimia distentione in luxato humero convulsionem sequi & paralysin (*i*).

De serpentum morsu locum ex eo viro DIOSCORIDES habet (*k*). In l. etiam *de virtutibus* ERASISTRATUS remedia ad viperarum ictum indicavit (*l*): dixit etiam de devorato basilisco (*m*).

Male ulcera curasse GALENUS, huic viro non æquus (*n*).

§. VIII. HEROPHILUS.

Chalcedonius, coævus ERASISTRATO, magis chirurgiæ partem coluit, quæ manu operatur, etsi utique clinicen non neglexit. Nam & obstetrices docuit, cum AGNODICE se in ejus dederit disciplinam (*a*). A DIODORO dialectico vocatus (*b*), sophistam derisit, qui corpora moveri negabat, abusus subtilitate sua. Mortuos aliquos memoravit ex dentium evulsione (*c*). In hæmorrhagia artus vinculis adstringebat (*d*). Ejus medicamenta ad posteros descenderunt, ut emplastrum viride (*e*).

§. IX. SECESSIO CHIRURGIÆ A MEDICINA.

HIPPOCRATICO ævo medici chirurgiam fere exercebant; ἰατρεῖον nomen erat officinæ, in qua manu medicabatur, ut HIPPOCRATIS exemplo. In ea, ut apud orientales adhucdum populos otiosi, cives conveniebant, deque re publica disceptabant (*a*).

His ipsis ERASISTRATI & HEROPHILI temporibus medicam artem in tres artes secessisse CELSUS reliquit; Clinicen, Chirurgiam & Pharmaceuticen. Aliquanto vero antiquiora sunt vestigia hujus separationis. Pharmacopolas jam THEOPHRASTUS recenset, quos non vocat medicos, ARISTOPHILUM &

(m) CÆL. *Chron.* V. c. 10.
(n) Apud GALEN. περὶ ἰατρικῆς.
(h) L. VI.
(i) Ib.
(k) Ib.
(l) *Meth. medend.* L. III.
(a) PLUTARCH. de *polypragmosyn*: Si omnino idem est HEROPHILUS: verum, cum non alius HEROPHILUS obstetricia arte celebris notus sit, putes fabulæ auctorem certe de nostro HEROPHILO cogitasse, cum de viro ejus artis gnaro dicendum esset.
(b) SEXTUS *pyrrhon* II. & III.
(c) CÆLIUS *tard.* II. c. 4.
(d) Apud CÆLIUM in l. *curationum.*
(e) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. c. 6.
(a) AELIAN. *var.* L. III. c. 7.

& THRASYAM. Sed etiam apud ARISTOTELEM locus eſt (*b*), equidem aliquanto obſcurior, in quo tres medicorum facit ordines, *αρχιτεκτονας*, *δημιουργυς*, denique in arte exercitatos, quo in loco CLERICUS (*c*), & nuper N. ANDRY (*d*) per *δημιουργυς* eos intelligunt, qui manu operabantur.

Ante ARISTOTELEM PLATO (*e*) liberum medici miniſtrum ita deſcripſit, ut pariter tres ordines inde fiant medicorum: domini vel magiſtri: miniſtri liberi, clinici; & miniſtri ſervi, quos addit omnes medicorum nomine fuiſſe vocatos.

Miniſtrorum jam HIPPOCRATES mentionem fecerat.

Hæc diviſio partim integrum effectum ſortita eſt, partim imperfecta fuit. Nam utique poſt ea tempora Pharmacopolæ fuerunt, quos in Botanicis diximus. Fuerunt etiam chirurgi (*f*), qualem putes ARCHAGATHUM fuiſſe (*g*), qualis & ex CELSI loco PHILOXENUS fuit, AMMONIUS & alii, quos recenſebimus. CICERONIS ævo utique alii erant, qui morbis, alii qui vulneribus mederentur, alii, qui oculis (*h*). Sic MARTIALIS ævo

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Cepit quo poterat clinicus eſſe modo (*i*).

GALENI ſeculo Romæ chirurgi ſoli adminiſtrationes eas ſuſcipiebant, quæ manu perficiuntur, & ipſe GALENUS, cum Romam veniſſet, gentis morem ſecutus, deſiit manu mederi (*k*).

Eadem conſuetudo ad Arabes deſcendit, ut AVENZOAR dedecori duceret vero medico, ſi manu curaret.

Ipſi demum chirurgi in varia officia diſceſſerunt, ut in magnis urbibus fit. Nam & Vulnerarii fuerunt medici & caſtrenſes (*l*), atque legionarii (*m*), & ocularii, & alii.

Chirurgi, vel ex nominis vi (*n*), medicorum nomen geſſerunt. Pharmacopolas Medicum imitari, ut ſophiſta philoſophum, MAXIMUS TYRIUS auctor eſt, ut nunc fere in Anglia fit. Nomine tamen abſtinuerunt (*p*),

 Chirurgiam

(b) *Politic.* L. III.
(c) P. 335.
(d) *Dial.* d'ARISTE & d'EUDOXE.
(e) *Leg.* IV.
(f) Etiam in Latinis marmoribus.
(g) PLIN. L. VII c. 1.
(h) *De natur.* L. III.
(i) Ut in clinicos poſtea abirent VINK *amæn.* p. 490, 491.
(k) *Meth med.* L. VI. *fin.*
(l) SUIDAS in voce *επιμεληται*.
(m) VINK. *Amœnit.* p. 456. 457. fuſe.
(n) *Ιατρος* ab *ιω* telo, ejusque extractione. SEXTUS *adv. Mathem.* I. c. 2.
(p) VARRO medicos vocat, quorum formidabilia inſtrumenta deſcribit.

Chirurgiam utique adfectarunt. Male caput devinxisse pharmacopolam, ut oculi prolaberentur MANTIAS (q).

Non perfectam vero fuisse divisionem facile ostendas.

Medici fere omnes, qui post ERASISTRATUM, postque HEROPHILUM vixerunt, chirurgiam perinde exercuerunt, aut certe de ea scripserunt. Paucos ex istis nominabimus ex multis, ASCLEPIADEM (r), ARETÆUM (ſ).

CELSUS adeo non putabat, ad chirurgos solos (t) chirurgiam spectare, ut etiam in vulneribus, ulceribus & tumoribus curandis, ea sola medelæ parte iis cederet, quæ est in incisione. Laudat idem eum virum, qui quam maximam partem artis medendi teneat.

GALENUS sua manu, dum in Asia fuit, operatus est.

CÆLIUS AURELIANUS *chirurgica* scripsit, quæ interierunt. Sic ORIBASIUS, AETIUS. PAULUM manu curasse notum est. Adparet inde, neque post ANTONINUM chirurgiam a medicis esse derelictam (u). Denique P. DECIMIUS ille P. L. EROS in lapide GRUTERIANO se & chirurgum ocularium, & clinicum vocat.

In Japonia tres sunt medicorum ordines, Medici, *Phendo*, qui internis adfectibus medentur, Chirurgi, *Chenkieu*, qui acu puncturam & inustionem exercent, & denique *Bakſieu*, qui in sola acu punctura occupantur (x).

§. X. HEROPHILI ET ERASISTRATI ADSECLÆ.

Inter HEROPHILEOS frequens est mentio MANTIÆ, qui librum scripsit *de officina medici* (a), & cujus passim chirurgica medicamenta citantur ex l. *de re medica* (b). De vinculis scripsisse videtur ex GALENI loco (c). Alii ad nuperiorem aliquem MANTIAM medicamenta referunt.

Sic & ANDREAS CARYSTIUS hic dicendus est, cujus de generatione locus est apud CASSIUM, qui idem machinamentum ad reponendum femur invenit (d), & cujus pariter medicamenta passim citantur, ut ad oculos compositio (e), malagma (f), emplastrum ad ulcera callosa (g), ejus fusca Ægyptia (h). IDEM offium tophum

(q) GALEN. *fasc.* princ.
(r) Notante MIDDLETONO in *defens.* p. 15.
(ſ) Vid. suo loco.
(t) L. VII. c. 1.
(u) Ut LAMPE *privileg.* p. 16.
(x) Ten RHYNE p. 158.
(a) GALEN. duobus locis in *comm.* ad HIPP. L. κατὰ ἰητρεῖον.
(b) *Compos. sec. gen.* IV.
(c) *Fasc.* in princ.
(d) CELS. VIII. c. 20.
(e) CELS. VI. 6. n. 16.
(f) CELS. V. c. 17. GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(g) GAL. *compos. sec. gen.* IV.
(h) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VI.

tophum tubum medullarem replere (*i*). EJUS Plinthium, & organum (*k*). Scripsit περὶ δακέτων sc. *de Serpentum & aliarum bestiarum morsibus* (*l*).

HICESIUS de vi vulneraria anonymi herbæ (*m*). Ejus medicamentum (*n*), sæpe citatur, si tamen ab ipso nomen habet. Nuperior enim, & diversus ab HEROPHILEO, HICESIUS fuisse videtur.

CHARIDEMUS, ERASISTRATI sectator, negavit hydrophobiam (*o*) novum malum esse: ætatem vero viri ignoro.

ZENONIS HEROPHILEI locum de ambe EROTIANUS habet.

DEMETRIUM Bithynum hic recenseo, qui ab HERACLIDE (*p*) citetur, & cujus medicamenta chirurgica passim reperiantur. Citatur de impressione a SORANO (*q*). Chrysocollam calente cera recipiebat, ea ad ulcera utebatur (*r*), Emendavit medicamentum ad ulcera Chironia (*ſ*). Urebat ischiadicos inter pollicem & indicem (*t*). An ejusdem *pastillus* Bithynus, sæpe citatus (*u*).

DEMETRIUS Attaleus vel Apameus, HEROPHILI sectator, frequenter a CÆLIO citatur, etiam ad hydrophobiam, quem morbum tardum esse docuerit & melancholicum (*x*).

GLAUCIAS (*y*), cujus scapha s. tholus est vinculi genus, idem fuerit, qui de vocibus egit HIPPOCRATIS, & cujus fere sententiam EROTIANUS sequitur.

Forte idem Empiricus fuerit GLAUCIAS, HERACLIDE superior. Cum GLAUCII nomine vinculum dicitur (*z*), & aliud (*a*), & denique spica (*b*).

XENOPHON inter eos censetur, qui vincula ad cohibendam sanguinis jacturam adhibuerunt (*c*).

(i) CASSIUS quæst. §. I.
(k) ORIBAS. *machinam.* c. 4.
(l) ATHENÆUS δειπνοσοφ. L. VIII.
(m) PLIN. VII. 14.
(n) GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
(o) CÆL. AUREL. III. c. 15.
(p) Ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.
(q) De *fract. cran.* n. 9.
(r) *Comp. gener.* L. IV.
(ſ) GAL. *compos sec. gen.* L. V.
(t) CÆL. *tard.* V. 1.
(u) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. bis.
(x) *Acut.* L. III. c. 11.
(y) GALEN. *fasc.* p. 422.
(z) Ib. p. 424.
(a) P. 429.
(b) C. 71.
(c) Apud CÆLIUM *Chron.* L. II. c. 13. de hæmorrh.

APOLLONIUS Memphiticus scripsit περι αρθρων apud EROTIANUM. EJUSDEM est medicamentum ad sugillata apud AETIUM (*d*).

ARTEMIDORI Sidensis ERASISTRATEI locum de hydrophobia CÆLIUS habet (*e*). Negat novum morbum esse; sedem ponebat in stomacho (*f*).

CLEOPHANTUS horum temporum fuit, vir celebris, qui discipulos reliquerit, & ex quo pleraque sua ASCLEPIADES habuerit (*g*). Malagma ad podagram GALENUS citat (*h*).

APOLLOPHANES, an illustris ille ANTIOCHI M. medicus. Ejus est pastillus stypticus (*i*), malagma (*k*), epithema (*l*). Antiquior certe HERACLIDE fuit, qui ejus malagmate usus sit (*m*).

§. XI. CHIRURGI ROMANI.

Circa hæc tempora, quadraginta post ERASISTRATUM annis, ARCHAGATHUS LYSANIÆ f. ex Peloponneso Romam venit, ut medicinam faceret. Eum populus Romanus cupide excepit, jus dedit quiritum, eique tabernam publice emit. Cum vero loco carminum, & mitis illius curationis medicamentariæ, quæ sola Romæ nota erat, masculam (*a*) curationem vellet adhibere, exosi hominis crudelitatem Romani, carnificem dixerunt. Acta sunt hæc circa annum U. C. 535. neque enim numeri exacte respondent. Lene ejus emplastrum CELSUS habet (*b*). Ante hæc tempora ne tonsores quidem Romæ fuerunt, quos anno U. C. 454. primum ex Sicilia advenisse VARRO auctor sit (*c*).

Oderat potissimum ut omnes Græcos, ita medicos M. PORCIUS CATO Censorius, filioque de medicina interdixit, quem immatura morte amisit. Neque tamen magni feceris viri judicium, qui ridiculo carmine fracta & luxata absque ulla administratione sanare susceperit; quod etiam nunc inter ejus opera rustica superest.

§. XII.

(d) L. VII. c. 20.
(e) CÆL. *Acut.* III. c. 15.
(f) Ib c. 14.
(g) In *febrium curatione* CELS. III. c. 14.
(h) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(i) Apud GALENUM. *compos. sec. gen.* V.
(k) *Compos. sec gen.* L. VII. ORIBAS. *synops.* ad EUST. L. III. TRALLIAN VIII. c. 2. ad jecorarios, tum PAULUS VII. c. 18.
(l) TRALLIAN. I. C. 16.
(m) CÆL. *tard.* L. II. c. 24.
(a) PLINIUS XXIX. c. 1. EX CASSIO HEMINA.
(b) L. V. c. 19.
(c) L. II. *fin.*

§. XII. Empirici.

Cum Herophili temporibus hos empiricos conjungo, exosam Galeno sectam, de cujus in arte medica principiis alias dicetur. Chirurgiam hactenus adtigerunt, ut certe multa medicamenta externa consignata reperiantur, quæ ab hujus sectæ viris inventa sint.

Ipse Serapion (*a*) melinum pugilibus utile ad vulnera excogitavit (*b*). Ad impetiginem (*c*). Ægyptium (*d*).

Heraclides Tarentinus, Mantiæ discipulus, vir in re medicamentaria insignis, Galeni etiam laudes (*e*) meritus, multa medicamenta reliquit, ut ad menti mala (*f*). Emplastrum ad fracturas (*g*), ad ulcera Chironia (*h*). Ad carnes ex aurium ulceribus supercrescentes (*i*).

Ad pilos palpebrarum agglutinatoria (*k*).

Cataplasma pro lippientibus, cum opio (*l*). Ad emotos dentes (*m*). Dissolvens tophos (*n*). Icesium (*o*). Pastillus (*p*). Medicamentum cum arsenico & Sandaracha (*q*). Ad hæmorrhoides (*r*).

Idem se vidisse testis est, qui perierint ex dentium evulsione (*s*).

Venam frontis in phrenitide secabat (*t*), & sub lingua (*u*).

Machinamentum ad femur restituendum excogitavit (*x*). Sanguinis jacturas vinctis brachiis conatus est compescere (*y*). Palpebram albo oculi connatam scalpello resecabat (*z*), quam ipsam administrationem negat Celsus unquam

(a) Empiricus Galen. *compos. sec. loc.* L. VI.
(b) Galen. *med. sec. gen.* II.
(c) Cels. V. c. 28.
(d) Apud Galen. *sec. gen.* L. VI.
(e) Galen. *compos. sec. gen.* L. IV. &c.
(f) Galen. *compos. sec. loc.* L. V.
(g) Paulus VII. c. 17.
(h) Gal. *Compos. sec. gen.* L. IV. ex lithargyrio &c.
(i) Actuarius *meth. med.* VI. (recipiebat viride æris) *Galen. sec. loc.* L. III. Aetius VI. c. 85.
(k) Galen. *sec. loc.* L. IV.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) L. X.
(o) Gal. *Sec. gen.* L. V.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) Ib.
(s) Cælius *tard.* L. II. c. 4.
(t) Id. *acut.* I. fin.
(u) Id. *acut.* L. III. c. 4.
(x) Cels. VIII. c. 20.
(y) Galen. *compos. sec. loc.* fin.
(z) Cels. VII. c. 7.

quam feliciter cessisse. In ileo intestina distenta sub cute disjecto peritonæo aliquando apparuisse (a).

Scripsit *de curatione eorum, quæ extrinsecus fiunt*, cujus operis L. IV. GALENUS citat (b), ubi testatur HERACLIDES femur repositum aliquando suo loco manere. Scripsit etiam STRATIOTEN (c), & ad ANTIOCHIDEM (d), & ad ASTYDAMANTEM (e) op. cujus libros quatuor GALENUS citat. In omnibus medicamenta externa tradit.

§. XIII. SCHOLA ÆGYPTIA.

Hujus scholæ laudem potissimum ad HEROPHILUM referas, qui Alexandriæ anatomen in corpore humano primus mortalium docuerit. Parum est, quod de chirurgis superest, qui ea in urbe celebrati sunt. Primo loco CELSUS PHILOXENUM enumerat (a), cujus plurima exstant volumina, quæ vero tota interciderunt.

Alius autem fuit CLAUDIUS PHILOXENUS, sæpe a GALENO citatus, cujus plusculа medicamenta externa citantur (b).

AMMONIUS Alexandrinus (c) ab arte, in qua excelluit, λιθοτομος dictus, instrumenti inventor, quo intra vesicam calculus frangeretur, a CELSO obscure descripti. Medicamentum ejus ad crustam inurendam AETIUS habet (d). In Græcia minus videtur in lithotomia profuisse. EPICURUS a calculo vias urinæ obstruente periit (e).

Eodem loco a CELSO nominatur inter Ægyptios chirurgos, ut videtur, GORGIAS. In herniam umbilicalem spiritum docuit irrumpere (f).

SOSTRATUS, cujus & ipsius medicamenta supersunt, in eamdem umbilici herniam carnem aliquando cancrosam subnasci vidit (g). Ejus vinculum rectum ad alas GALENUS habet (h), & κεραυνιον (i), & parvam aram (k), & templum (l). Ventris fistulas esse insanabiles (m).

Huc

(a) CÆLIUS *acut.* III. c. 17.
(b) *Comment.* in IV. de *articulis*.
(c) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV.
(d) Ib.
(e) Ib.
(a) CELS. VII. init.
(b) *Sec. loc.* L. III. ad ozænas, polypos.
(c) CELS. VII. præf.
(d) XIV. c. 52.
(e) Apud DIOG. LÆRTIUM.
(f) CELS. VII. c. 14.
(g) CELS. ibid.
(h) *Fasc.* c. 81.
(i) C. 94.
(k) C. 96.
(l) C. 97.
(m) CELS. L. VII. c. 4.

Huc referas duos HERONES. Eorum alter in eadem umbilici hernia, & inteſtinum, & omentum, & humorem, & ſpiritum, & carnem vitioſam ſcripſit reperiri (*n*). Alterutrius eſt collyrium, cui nomen pſittacus (*o*); ophthalmica (*p*).

Et duo APOLLONII, quorum alterum putes eſſe, qui *Memphitis* dicitur, p. 22.

Huc & chirurgos recenſeo, qui TRYPHONE jubente calculum exſcindendum cauſantes ANTIOCHUM, Syriæ regem, occiderunt, cum nullum in eo ejusmodi vitium eſſet.

§. XIV. AD USQUE MITHRIDATEM.

Plerique eorum, quos dicemus, viri, non ſatis certi ſunt ævi, ut antiqui tamen videantur, & certe MITHRIDATIS ævo ſuperiores.

NILEUS incerti ævi chirurgus fuit, per machinamenta celebris, qui & ipſe femur elapſum adgreſſus eſt reſtituere (*a*). Ejus Plinthium ad reſtituendos artus notum eſt (*b*). M. S. exſtat in B. R. Par. n. 2247.

NILI vel NILEI etiam medicamenta recenſentur.

Ejus malagma citatur a CELSO (*c*).

Ejus collyrium CELSUS valde laudat (*d*). Collyrium de roſis (*e*).

Ejus pharmacon (*f*); diarrhodon (*g*). NILI ſplenicum (*h*).

PASICRATES *Plinthium* NILEI Sidone vidit, architectus, ſed chirurgica adgreſſus. Habet enim de luxatione humeri ſententiam, quam ORIBASIUS refellit (*i*).

ARISTION filius luxatum humerum una & fractum, una jubebat reſtitui (*k*). De triſpaſto a patre diſſenſit, cui id organon non placebat. ORIBASIUS in patris ivit ſententiam (*l*).

(n) Ib.
(o) GALEN. *meth. med.* L. V. c. 5. *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(p) ID. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(a) CELSUS L. VIII. c. 20.
(b) ORIBAS. *mach.* c. 8.
(c) L. V. c. 18.
(d) L VI. c. 6. Habet GALENUS cum nomine NILI *compoſ. ſec. loc.* L. IV. AETIUS L VII. c. 25
(e) GAL. ib. L. V. Collyrium NILEUM DEMOSTHENIS *de roſis* vocat ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III.
(f) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(g) AETIUS L. VII. c. 22. Ad oculi vulnera fiſtulaſque c. 27. 107. L. VIII. c. 2.
(h) PAULUS L. VII. c. 18.
(i) *Machin.* p. 498. ed. VIDI.
(k) ORIBAS. l. c.
(l) ID. *machin.*

NYMPHODORI glossocomium (*m*) mutatum ab ARISTIONE PASICRATIS filio (*n*), quæ eadem forte machina fuerit ad luxatum femur, CELSO dicta (*o*).

AETIUS vocat NYMPHODOTUM, tum GALENUS (*p*), ubi medicamentum ad strumas citat.

PROTARCHI malagma CELSUS citat (*q*), & ad scabiem (*r*). Machinamentum ad femur extendendum invenisse idem auctor est (*s*).

§. XV. ALII.

NICANDRUM obiter adtingo, quod de morsu serpentum scripserit, qui sunt inter vulnera, deque eorum symptomatibus & cura. Vid. in *B. Bot.* I. p. 54.

ATTALUS ultimus Attalidum, regum Pergami, in universum medicinæ studiosus fuit. Ejus ATTALIUM apud posteros celebre fuit (*a*) ad aurium dolores utile, tum emplastrum ad vulnera (*b*), quod æris spumam recipiebat. Album ex cerussa GALENUS habet (*c*).

Non separabimus alium regem NICOMEDEM, PRUSIÆ filium, cujus medicamenta passim reperias, & digestivum emplastrum (*d*). Ad pus discutiendum EJUSDEM (*e*).

PARTHENIUS, MITHRIDATI coævus, malagma descripsit, si idem PANTHEMUS est, non aliunde notus, quem CELSUS citat (*f*).

MITHRIDATIS antidotus adversus venena, ab ea alia, quam vulgo citant, reperitur apud SCRIBONIUM (*g*). Ejus aliqua externi usus medicamenta citat GALENUS (*h*).

ZOPYRI reperitur antidotus ad vulnera serpentum (*i*); septicum (*k*), adstringens (*l*); siccans (*m*).

§. XVI.

(m) Ib. c. 4.
(n) Id. ib. c. 24.
(o) L. VIII. c. 20.
(p) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(q) L. V. c. 18.
(r) C. 28.
(s) L. VIII. c. 20.
(a) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. II.
(b) CELS. L. V. c. 19.
(c) GAL. *compos. sec. gen.* L. I.
(d) ID. *Compos. sec. loc.* L. II. *sec. gen.* L. VI.
(e) ID. *Compos. sec. gen.* L. VI.
(f) CELS. L. V. c. 18.
(g) C. 169.
(h) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(i) SCRIBONIUS ibid.
(k) ORIBAS. L. XIV. c. 58.
(l) ID. c. 61.
(m) ID. c. 52.

§. XVI. ASCLEPIADES PRUSIADES vel CIUS.

Bithynus, homo eloquens, & propriæ qui sectæ auctor fuerit, librum dicavit MITHRIDATI. Non penitus omisit chirurgiam, etsi manu curasse vix probabile sit, qui PLINIO teste, ex Rhetore subito Medicus evaserit.

Liber ejus fuit *de ulceribus*, in quo de sympathiis egit, a CASSIO citatus (*a*), in quo explicat, cur offenso uno membro alia multum distantia patiantur. Scripsit etiam *commentarium* in l. κατ ιητρειον (*b*). Medicinam video interpretari, sed medici esse officinam monet GALENUS (*c*).

In l. παρασκευαστικων (*d*) agit de modo, quo sanguinis jactura vinctura supprimitur, quem rejicit.

In l. *chronicorum* scripsit, duo se exempla vidisse (*e*) femoris elapsi ex interno morbo. Locum excusum dedit COCCHIUS; exstat etiam in codice Parisino B. R. n. 2247.

Bronchotomes primus (*f*) putatur auctor esse, nempe proposuisse administrationem, quam ipse tamen nunquam tentaverit. Fauces in angina jussit scarificari. De ulceribus. Venas varias aperiebat, etiam angularem (*g*). Locum de scarificatione hydropicorum huc refero, qui est apud AETIUM, & quam supra talos (*h*) in parte interna tibiæ jubet fieri. Paracentesin in hydrope probabat (*i*), fistula in vulnere relicta. Punctionem quatuor a talo digitis laudabat (*k*). Ejus fuerit consilium, torpedine uti in inflammationibus (*l*). Hydrophobiæ sedem ponebat in cerebri membranis (*m*). Medicamenta externa ASCLEPIADIS multa occurrunt, sed ea videntur posterioris ASCLEPIADIS, forte pharmacionis. Putes tamen eo facere, quod CELSUS ad omnia aurium vitia dicit receptum esse (*n*), antiquius eo ASCLEPIADE.

Quis CEJUS, cujus *rhombus* exstat apud ORIBASIUM de laqueis in NICETÆ codice? an CAJUS.

(a) CASSIUS n. 70. *Problem.*
(b) EROTIAN. in voce εκταρσις.
(c) Περι ιητρειου. l.
(d) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 13.
(e) Ap. ORIBASIUM in coll. NICETÆ p. 154.
(f) CÆL. *acut.* L. III. c. 4. L. I. c. 14.
(g) CÆL. *tard.* L. I. c. 4. conf. *tard.* L. III. c. 8.
(h) L. X. c. 30.
(i) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(k) Ibid. ASCLEPIADES de ea dixerat in L. I. de hydrope.
(l) AETIUS L. III. 3. 35.
(m) CÆL. *acut.* L. III. c. 17.
(n) L. VI. c. 7.

§. XVII. Post Asclepiadem.

Philonides Siculus. Ejus multa sunt medicamenta externa. Malagma (*a*).

Philonidem eumdem, ut puto, habet Scribonius (*b*).

Metrodorus Asclepiadeus negabat bitumen & resinam calefacere (*c*).

Artorius Augusti Medicus & amicus, hydrophobiæ sedem in stomacho posuit (*d*). De Medico, qui hydrophobos in vas aqua plenum miserat, monet eos frigore enecatos esse (*e*), & de medico, qui indignatus sit, quod bibere non sustineret (*f*).

Themison Laodiceus, celebris medicus, & auctor sectæ methodicæ, Cæsaris ævo libros edidit (*g*). Ejus exstat compositio ex castoreo & opio (*h*). Jecorosis cauteriis aut ferro jubet mederi (*i*). Clericus (*k*) ab eo viro primum putat hirudines ad educendum sanguinem esse adhibitas, cum nullum vetustioris scriptoris vestigium supersit, qui ea opera sit usus. A cane rabido infectus mortem evasit (*l*). Paracentesin abdominis improbavit (*m*). Vincula artubus in hæmorrhagia injicit (*m**).

Cassius Felix, & ipse de secta Asclepiadis (*n*), *naturales & medicinales quæstiones* Græce scriptas reliquit, quarum bona pars chirurgici est argumenti: de ulceribus rotundis, de vulneribus capitis longum demum post tempus lethalibus: de occipitis læsione magis periculosa; de pterygiis ad mare frequentioribus: de carne subnata ossium caveam replente: de paralysi lateris sinistri, quando in dextra parte meninx inciditur; de ossium topho; cur peritonæum integra cute rumpatur. *Colicam* ejus, a servo Atimeto acceptam, qui Tiberii fuerit legatus, Scribonius habet (*o*), & antidotum adversus toxica (*p*), ex quo de ætate judices; & ad suffusionem (*q*).

Editiones diximus. Gr. Latine cura Conradi Gesneri. Tiguri. 1562. 8. *

Asclapo,

(a) Galen. *compos. sec. gen.* L VII. Emollienti medicamento admistum est alumen.
(b) C. 23. Paccii Antiochii discipulum fuisse.
(c) Galen. *simpl. med. fac.* L. I. c. 33.
(d) Cæl. *acut.* L III. c. 14.
(e) Cælius *acut.* L. III. c. 16.
(f) Cæl. *acut* L. III. c. 11.
(g) Plin. L. XXVI. c. 3.
(h) Cels. L. VI. c. 7.
(i) Cæl. *tard.* L. III. c. 4.
(k) P. 442.
(l) Dioscor L. VI Cæl. L. III. c. 14.
(m) In L II. *tard.* Cæl. L. III. *tard.* c. 8.
(m*) Cæl. *tard.* L. III. c. 13.
(n) Passim adparet ex *problematibus.*
(o) *Compos.* 29.
(p) C. 45.
(q) Gal. *compos. sec. loc.* L. IV.

ASCLAPO, laudatus CICERONI medicus (*r*). Ejus locum de ambe habet EROTIANUS (*ſ*).

APOLLONIUS CITIAEUS, Cyprius, diſcipulus fuit ZOPYRI (*t*), qui MITHRIDATI coævus fuit.

EJUS de *articulis* (*u*) capita 37, cum tabulis 28, ſunt in *Bibliotheca* Pariſina n. 2247. Alius codex eſt inter MEDICEOS in collectione NICETÆ, inque commentariis in HIPPOCRATEM de fracturis pariter cum iconibus continetur. Tres libri ſunt, articuli 54, ſolum ſpecimen COCCHIUS edidit. Eas ad dislocationes oſſium pertinentes figuras SPINIUS viderat (*x*).

EJUSD. fuerint de ſcarificatione, quæ uberiora ORIBASIUS repetit. Non debere eodem anno, quo ſcarificatum eſt, venas incidi (*y*). Utiliſſimam eſſe feminis, quibus menſes deficiunt (*z*). Ad oculorum mala & alias id præſidium valde laudat (*a*). EJUS peſſum (*b*).

CLEOPATRÆ Reginæ tribuitur libellus de *muliebribus*, cujus quoddam compendium a WOLFIO editum eſt in *harmonia gynæciorum*, edita Baſil. 1566. 4. * & 1586. 4. *

In ipſo opere reperitur, peſſarium ad matricis furorem (*c*), ad vulvæ tumorem, quo ea femina, quæcunque fuerit ait ſe ſæpe uſam eſſe (*d*); ad molliendum uterum (*e*); vulnera (*f*); ulcera ſordida (*g*); duritatem (*h*); dolores (*i*); odoratum CLEOPATRÆ (*k*).

Porro ſigna dat caloris a partu ſuborti (*l*); matricem dicit in inguen infuſam (*m*); & de tumore vulvæ & uteri (*n*); de inflammatione uteri & collectione,

(r) Ad TIRON. *Ep.* L. IX. ad MEM. *Ep.* L. XX.
(ſ) ASCLAPIONEM tamen vocat.
(t) Ipſe in præf.
(u) Librum citat EROTIANUS in Ambe.
(x) *Voyag.* L. I. p. 65.
(y) Coll. L. VII. c. 19.
(z) C. 20.
(a) ID ad EUSTATH. L. I. c. 14.
(b) AETIUS L. II. c. 3.
(c) L. II. c. 2.
(d) L. II. c. 9.
(e) L. II. c. 14.
(f) C. 31.
(g) C. 32. cum arſenico.
(h) C. 34.
(i) Ib.
(k) AETIUS L. VIII. c. 6.
(l) *Harmon.* L. I. c. 17.
(m) L. II. c. 6. ap. PRISCIANUM.
(n) Ib. c. 9.

lectione, quæ videtur inflammatione gravior (o); de duritie (p), vulnere (q); cancro (r), fistula (s), ad mammarum vitia (t).

Antiqui certe fuerunt CLEOPATRÆ inscripti *de ornatu* libri, passim a GALENO citati, ubi medicamenta ad alopeciam legas (u), & laudatas arundinum radices (x).

Neque tamen puto aut muliebria Reginæ Ægyptiæ opus esse, aut cosmetica; ejus enim feminæ fervidum ingenium non exprimunt. Curiosam, etiam in venenis experiendis, feminam fuisse, notum est.

Codex *gynæciorum* est in B. MEDICEA. n. 1382.

§. XVIII. SCRIPTORES A CELSO CITATI.

Non possunt posterioris esse ævi scriptores, quos nunc dico; prioris esse possunt.

DEMOSTHENES, cujus in ophthalmicis magna fama fuit. Codicem scripti de *ophthalmicis*, suum, citat SIMON JANUENSIS (a). Locum ex eo de chemosi habet ORIBASIUS (b); & apud AETIUM exstat de oculorum inflatione (c), de obfuscatione; tum de glaucedine, suffusione, de eversione palpebræ, de suppuratione conjunctivæ, de ectropio, de oculorum duritie, de palpebrarum abscessu; ad carbunculos; ubi MASSILIOTA dicitur (d). Ejus remedium *viride ad lichenes* GALENUS citat (e); habet & ad veteres oculorum adfectiones ORIBASIUS (f), ejusdemque Nileum (g), collyrium dicenteton (h), aromaticum (i), chiacum (k), spodiacum (l). Nileum ex rosis (m).

EJUS est ἀγρευτὴν machinamenti genus (n), & cauterium ad columellas (o).

MOSCHUS,

(o) C 10. 11.
(p) C. 14.
(q) C. 31.
(r) C. 33.
(s) C. 39.
(t) C. 35.
(u) *Compos. med. sec. loc.* L. I.
(x) Ib.
(a) Male vertitur Genuensis.
(b) *Synops.* L. VIII. c. 40.
(c) L. VII. c. 12. &c.
(d) *Compos. sec. gen.* L. V.
(e) *Compos. sec. loc.* L. V.
(f) *Syn.* L. III.
(g) Ib.
(h) AETIUS L. VII. c. 111.
(i) C. 109.
(k) Ex APOLLONIO AETIUS L. VII. c. 109.
(l) C. 104.
(m) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(n) ORIBAS. *machin.* c. 4.
(o) AETIUS L. XIV. c. 53.

MOSCHUS, cujus malagma (*p*).

MEDUS, cujus malagma digerens (*q*).

MICON, quem doctiſſimus COCCHIUS mallet dici NICONEM. EJUS malagma ad ſtrumas (*r*), aliud ad reſolvendum, aperiendum, purgandum (*ſ*), aliud ad alphos (*t*), papulas (*u*). MICON dicitur inter Veterinarios.

ARISTOGENES.

Ejus malagma ad oſſa & nervos (*x*).

EUTHYCLEI malagma ad articulos omnemque dolorem (*y*).

SESAGORÆ malagma ad dolores articulorum (*z*).

CTESIPHON. Ejus malagma ad dolores articulorum (*a*), parotides, phymata, ſtrumam, ad extrahendum emplaſtrum (*b*); diſcutiens emplaſtrum (*c*). Ej. Cerine dictum.

IRENÆUS ad vitiliginem (*d*).

ARISTON an forte ARISTION p. 25.

EJUS malagma ad podagras, phymata, dolores (*e*).

An idem forte ARISTUS, cujus emplaſtrum nigrum SCRIBONIUS habet (*f*), & aliud ejusdem nominis (*g*)?

THEOXENUS. EJUS Malagma ad pedum dolores (*h*).

NUMENIUS. EJUS Malagma ad podagram, alios articulorum dolores (*i*), peſſus ad inflammationem vulvæ (*k*).

DEXIUS. EJUS Malagma ad callum, qui in articulo increvit (*l*).

PHILOTAS

(p) CELS. L. V. c. 18. GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(q) CELS. L. V. c. 18.
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) ID. L. V. c. 28.
(u) Ib.
(x) ID. L. V. c. 18.
(y) Ib.
(z) Ib.
(a) Ib.
(b) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(c) Ib
(d) CELS. L. V. c. 28.
(e) Ib.
(f) C. 77.
(g) C. 79.
(h) CELS. L. V. c. 18.
(i) Ib.
(k) ID. L. V. c. 21.
(l) ID. L. V. c. 18.

PHILOTAS M. ANTONII Medicus (m).

Emplaſtrum ad caput (n). EJUSD. aphroditarium ad oculos (o); ad lichenes (p). Medicamentum ad ulcera maligna (q).

JUDÆUS, neſcio quis. EJUS

Emplaſtrum ad fractum caput (r).

Emplaſtrum ex calce, nitro, urina (ſ).

PHILOCRATES. Emplaſtrum ad extrahendum & pus movendum (t).

HECATÆUS. Emplaſtrum ad extrahendum (u).

DIONYSIUS (x). Incertum eſt, quis fuerit. Antiquus fuit DIONYSIUS, HERACLIDIS condiſcipulus (y). Fuit & Samius (z), & Mileſius, DIONYSIUS, cujus medicamentum ad vulnera exſtat (a). Fuit demum chirurgus, cujus duas compoſitiones SCRIBONIUS habet (b). Hujus forte fuerint & alia chirurgica medicamenta paſſim citata, collyrium (c), medicamentum diſcutiens (d), emplaſtrum e buccinis (e), IDEM fuerit qui ſandaracham jubebat hæmorrhoidi adſpergi (ſ); Ærianum ei inſcriptum (g). Priorem illum putes eſſe, de quo CÆLIUS, probaſſe vincula injecta ad comprimendum ſanguinem (h). Oxyporum DIONYS. MARC.

DIOGENES. EJUS eſt Emplaſtrum nigrum (i). Pharmacum ad ozænam & polypos (k).

BOETUS.

(m) Apud PLUTARCHUM.
(n) CELS. L. V. c. 19. GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. & L. II.
(o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(p) ID. *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(q) ID. *Compoſ. ſec. gen.* L. IV.
(r) CELS. L. V. c. 19.
(ſ) ID. ib. C. 22.
(t) CELS. L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26.
(u) ID. L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26.
(x) CELS. L. VI. c. 6.
(y) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V.
(z) ID. *compoſ. ſec. gen.* L. IV.
(a) ID. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(b) Ex lithargyrio unam, alteram ad morſum rabidi canis.
(c) CELS. L. VI. c. 6.
(d) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(e) AETIUS L. VI. c. 90.
(f) CELS. L. VI. c. 19.
(g) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(h) *Tard.* L. II. c. 13.
(i) CELS. L. V. c. 19.
(k) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. III.

BOETHUS.

EJUS pessus (l). Malagma ad podagram (m).

JOLLAS Bithynus, qui de medicamentis scripsit, DIOSCORIDI dictus (n). EJUS medicamentum exedens ex sandaracha & auripigmento (o).

TRYPHON pater, chirurgus Gortyniates (p), qui fuerit Tryphon ἀρχαῖος, qui non debuisset latine TRYPHON ARCHÆUS dici (q), nuper ante CELSUM Romæ eminuit (r).

EJUS compositio ad ephelides (f). Medicamentum ad ulcera maligna viride (t); pastillus (u); med. ad ophthalmiam (x); adversus morsus phalangii (y); ad splenem induratum (z). Euchrous (a). Plura SCRIBONIUS habet, emplastrum (b); aliud ad cicatricem (c), basilicon (d), subviride (e). Filium non datur separare.

PHILO celebris auctor *Philonii*. EJUS est collyrium (f), sotira (g).

CLEON.

EJUS collyrium (h) ad ulcera oculorum ab igne (i); auriculare (k); gluten (l), cohibens fluxionem ex myrrha, terra samia aliisque compositum.

THEODOTUS.

EJUS ἀχάριστον collyrium apud veteres celebre (m). EJUS compositio, qua plurimum usi medici Ægyptii (n).

Tom. I. E HERMON.

(l) CELS. L. V. c. 21.
(m) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(n) In princ.
(o) CELS. L. V. c. 22.
(p) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IX.
(q) ID. *compos. sec. gen.* L. IV.
(r) CELS. L. VI. c. 6.
(f) ID. L. VII. c. 1.
(t) GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.
(u) Ib. L. V.
(x) *Sec. loc.*
(y) *Antidot.* L. II. c. 3.
(z) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(a) ID. *compos. sec. loc.* L. V.
(b) C. 94.
(c) C. 93.
(d) C. 78.
(f) C. 69.
(g) CELS. L. VI. c. 6.
(h) AETIUS L. VIII. c. 28.
(i) CELS. L. VI. c. 6. Laudat ibid. AETIUS L. VII. c. 28.
(k) AETIUS L. VII. c. 18.
(l) GALEN. *sec. loc.* L. III.
(m) ORIBAS. *syn.* L. III. ad EUST.
(n) CELS. L. VI. c. 6.
(o) Ib. GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.

HERMON.

EJUS collyrium (*p*).

An differt HERMIAS, cujus paſſim medicamenta ocularia exſtant (*q*). IDEM ſpumam aquæ poſt dropacem illitam conducere ſcripſit (*r*).

HIERAX. Thebanum.

EJ. collyrium (*ſ*); paſtillus ſtypticus ad ulcera ſerpentia (*t*).

PTOLEMÆI chirurgi medicamentum ex gallis (*u*). EJ. viride (*x*); aridum (*y*). Medicamentum ad ſcabras palpebras (*z*); ſternutatorium (*a*).

PTOLEMÆUS Eraſiſtrateus citatur ob infelicem paracenteſin, cujus cauſam in ſcirrho quærit, quem nulla perforatio tollat (*b*).

MENOPHILI validum medicamentum ad aurium ulcera (*c*).

CRATO.

EJUS medicamentum (*d*). Aliud ad purulenta naturalia (*e*).

MENEMACHUS.

Ad dentium mala (*f*). Auriculare medicamentum (*g*).

Locus ex MENEMACHO de hirudinibus (*h*). Et de pſilothris (*i*).

Non poteſt idem eſſe, quem Aphrodiſeum vocat, & methodicis adnumerat *Introductionis* AUCTOR. Is enim CELSO nuperior fuerit.

POLYARCHUS.

EJUS malagma ad fractas coſtas laudat CELSUS (*k*): & ex EJUS *Epiſtolis* medicamentum citat GALENUS (*l*).

EJ.

(p) CELS. L. VI. c. 6.
(q) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(r) ID. ib.
(ſ) CELS. L. VI. c. 6.
(t) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(u) CELS. L. VI. c. 7.
(x) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(y) Ib.
(z) GAL *compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(a) Ib. L. II.
(b) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(c) CELS. L. VI. c. 7.
(d) ID. ib.
(e) Ib. c. 18.
(f) CELS L. VI. c. 10.
(g) GAL. *ſec. loc.* L. III.
(h) IDEM de *compoſ. ſec. loc.* &c. & *de cucurbit.* ORIBAS. *collect.* L. VII. c. 21.
(i) ORIB. *collect.* L. X. c. 13.
(k) L. VII. c. 9.
(l) *Sec. gen.* L. VII.

EJ. medicamentum, quo usus est JULIUS AGRIPPA (m), in quo castoreum & piper.

EUELPIDES ocularius. Basilicon ad palpebras scabras omnibus præfert CELSUS (n) EJ. pyxinum ad oculos (o). EJ. liquidum collyrium (p), & Phynon collyrium (q), & Sphærion (r), & μεμιγμενον (ſ), & τρυγωδες (t).

PHILETES.

EJUS collyrium ad oculorum pustulas (u).

HALIEUS apud HERAM citari videtur (x). EJUS malagma, quo distortum corpus sanatum est, datum VALERIO PAULINO (y); emplastrum gilvum (z), acopum (a).

ANTISTIUM legimus CÆSARIS vulnera inspexisse, postquam in senatu fuerat occisus (b).

SOCRATES chirurgus a CÆLIO citatur, qui in hydrope scarificaret (c), & ureret.

GLYCON, vulnera PANSÆ consulis curavit & in suspicionem venit veneni illiti, sed ejus innocentiæ BRUTUS gravissimus testis est (d).

§. XIX. EUELPISTUS. MEGES.

EUELPISTUS PHLEGETIS fil. nuper Romæ chirurgiam professus (a) erat, quando CELSUS scripsit. EJUS etiam SCRIBONIUS luteum emplastrum habet (b).

TERENTII EUELPISTI librum de *dynam. Herbarum* MARCELLUS citat (c).

MEGES, Sidonius, chirurgus (d), nuperior est, ut videtur, EUELPISTO, CELSIQUE laudes meruit (e). Ad calculum secandum proprium ferramentum invenit,

(m) GAL. *compos. sec. loc.* L. VIII.
(n) CELS. L. VI. c. 6.
(o) In. ib.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) Ib.
(u) Ib.
(x) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V.
(y) Ib. L. VII. apud ANDROMACHUM.
(z) L. VII. ib.
(a) L. V. & III.
(b) *Tard.* III. 8.
(c) Apud SUETONIUM.
(d) Ad CICERONEM *Epist.* L. VI.
(a) CELS. l. c.
(b) C. 83.
(c) In præf.
(d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V.
(e) L. VII. *præf.*

venit, ut una carnem & calculum incideret (*f*). Ejus de vexatis locus exstat, in quo loco vitium subesse putes, quis enim crederet sub vitio aliquo nervum nasci (*g*). Genu in anteriora luxatum restituit (*h*). Fatetur palpebræ adhærentis separationem nunquam sibi ex voto successisse (*i*). In herniam umbilici irrumpere aut intestinum, aut omentum, aut humorem (*k*). In cranii fractura laudat siccissima medicamenta (*l*).

Ej. est psilothrum ex ranis in aceto enecatis (*m*). Medicamentum quo usus est Meges ad ozænam (*n*). Emplastrum (*o*), & subviride habet Scribonius (*p*).

§. XX. Tempora Augusti.

Heras Cappadox, qui Romæ vixisse videtur (*a*), medicamentorum compositorum partem compilavit ex Attalo (*b*), Heraclide (*c*) aliisque, partem invenit (*d*), bonus scriptor & cui fidas (*e*); ita parcus laudator Galenus (*f*). Ναρθηκα f. *medicamentarium* scripsit.

Celsus ejus compositionem habet ad putrem carnem continendam (*g*). Galenus plurima medicamenta ad alopeciam (*h*). Pastillus ad ischiadem (*i*). Icesium nigrum (*k*). Ad capitis dolorem (*l*). Auriculare (*m*): De Besasa (*n*). Ad morsum rabidorum canum ex cerussa (*o*). Catagmatica (*p*); διαβοτανον (*q*). Album

(f) Cels. L. VII. c. 26.
(g) Cels. L. VII. c. 1.
(h) Cels. L. VIII. c. 21.
(i) Cels. L. VII. c. 7.
(k) Cels. L. VII. c. 14.
(l) Gal. *meth. med.* L. VI. fin.
(m) Plin. L. XXXII. c. 24.
(n) Gal. *compos. sec. loc.* L. III.
(o) Gal. ib. L. V.
(p) C. 70.
(a) Conf. *Bibl. botan.* p. 69.
(b) *Compos. sec. loc.* L. I.
(c) *Compos. sec. gen.*
(d) *Compos. sec. loc.* L. VI.
(e) *Sec. loc.* L. VI. *sec. gen.* L. V.
(f) *Compos. sec. gen.* L. II. III.
(g) L. V. c. 22. Non ergo potest post Menecratem vixisse, ut le Clerc p. 579.
(h) *Compos. sec. loc.* L. I.
(i) Oribas. *syn.* L. III. Medicamentum pro ischiadicis, quo usus sit, tum ad fracturas ex galbano Aetius habet L. III. IV. c. 5.
(k) Gal. *compos. sec. gen.* L. III.
(l) *Compos. sec. loc.* L. II.
(m) L. III.
(n) L. V.
(o) *Compos. sec. gen.* L. I.
(p) L. II.
(q) L. VI.

Album (*r*), gleucinum (*ſ*). Acopa (*t*), πανυγρὸν (*u*). Helleſpontium (*x*) barbarum (*y*). Iſis (*z*). Emplaſtrum, quo uſus eſt MARCUS Cathegetes ad ſerpentum morſus (*a*), cruentis idoneum (*b*). Panacea (*c*). Malagma emolliens (*d*). Paſtillus ad ſugillata, carnem excreſcentem, fiſtulam, ex ærugine &c. (*e*) ad nares ex alumine (*f*).

ANTONIUS MUSA Medicus AUGUSTI, multorum medicamentorum auctor fuit. Paſtillus exſtat MUSÆ (*g*), ad pilos palpebrarum (*h*). Medicamentum cum atramento ſutorio (*i*). Auriculare ad ulcera (*k*), ad ſuffuſionem (*l*), ad ozænam (*m*), ad oris ulcera (*n*). Iſchiadicum ANTONII Archiatri (*o*). Iterum alia (*p*). Collyrium (*p**).

HYGINI, an AUGUSTI liberti, aliqua medicamenta ſuperſunt. Melinum (*q*), collyrium (*r*). Oculum infeſtos pilos HYGINUM delere MARTIALIS, alium ab itto.

FLORUS etiam hujus ævi fuit, cujus collyrium ANTONIÆ, DRUSI matri, profecit (*ſ*), etiam ab AVICENNA repetitum (*t*).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, ruſticorum auctor, SCRIBONII præceptor. EJUS antidotum ad canis rabidi morſum SCRIBONIUS habet, ingenue tamen faſſus, neminem ab eo morbo convaluiſſe (*u*).

E 3 CALLINI-

(r) *Compoſ. ſec. gen.* L. I.
(ſ) L. VII.
(t) Ib.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(z) Ib. & L. V. Tribuit HERMONI: ſcarificatori.
(a) De *antidot.* Habet etiam HERÆ emplaſtrum ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 8.
(b) *De compoſ. ſec. gen.* L. V.
(c) Ib.
(d) Ib. L. VII.
(e) ORIB. ad EUST. L. III.
(f) Ib.
(g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. III. ORIBAS. *ſyn.* L. II. & III. Ex alumine & vitriolo L. IV.
(h) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(i) Ib. L. III.
(k) Ib.
(l) Ib. L. IV.
(m) Ib. L. III.
(n) *Meth. med* L. V. c. 10.
(o) ORIBAS. *ſyn.* L. III.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. X. &c.
(p*) MARCELL.
(q) Ib. L. I.
(r) Ib. L. IV.
(ſ) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. AETIUS L. VII. c. 107.
(t) P. m. 552.
(u) C. 13.

CALLINICUS. Ejus malagma ex collectaneis PACCII citat ANDROMACHUS (x).

PACCIUS etiam ANTIOCHUS hujus fuerit ævi, cum PHILONIDEM audiverit, & ab ejus morte medicamentum ad TIBERIUM C. pervenerit, hiera nempe SCRIBONIO dicta (y).

Ejus est emplastrum album (z) medicamentum ocularium (a), ocularia varia (b).

PANTHÆMI, ut nuperi auctoris, malagma citat, qui utebatur ipse CELSUS (c). Conf. p. 26.

§. XXI. A. CORNELIUS CELSUS.

Hujus viri nomen vulgo legitur AURELIUS CORNELIUS CELSUS, qualia quidem nomina posterioribus ævis non rara fuerunt, vix autem AUGUSTEO, quo Romanorum nemo erat sine prænomine, & nuper ostendit doctissimus COCCHIUS, in antiquis exemplis nunquam AURELIUM legi (a). Romæ vixit, & multarum artium compendia scripsit, ad invidiam usque polygraphus, notatus ideo a FABIO QUINTILIANO; Græcis multum usum fuisse adparet (b), HIPPOCRATE in libro *de capitis vulneribus* quidem potissimum. Non tamen absque arti fuit exercitio (c), qui suam sententiam multis locis dicat, & de bono vel malo eventu cujusque administrationis judicium suum interponat, in ancyloblephari exemplo (d), cujus quæ ferro fit, solutionem negat unquam recte successisse: fuisse etiam, cui succisa lingua, cum satis super dentes emineret, tamen loquelæ usus perierit (e). De calculi sectione adeo perite scripsit, ut HILDANO visum sit, non potuisse tam bene, nisi ab eo scribi, qui in ea arte se exercuisset.

Verum omnino ornatius de CELSO dicendum videtur, cum primus veterum post HIPPOCRATEM de chirurgia scripserit, cujus labores ad nos pervenerunt, & cum plurima in ejus libris reperiantur, de quibus nihil apud HIPPOCRATEM reperias.

In

(x) GAL. *compos. sec. gen.* L. VII.
(y) C. 23.
(z) SCRIBON. c. 85.
(a) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(b) Ib.
(c) L. V. c. 18.
(a) Aut A. aut omnino nullum prænomen, ad NICETAM p. 120.
(b) Passim male vertisse invenio.
(c) NINNIN. MORG. *Ep.* IV. &c. Consulendo magis artem exercuisse, quam invisis ægris, IDEM ab initio.
(d) L. VII. c. 6.
(e) Ib. c. 12.

In libris IV. prioribus mala interna deſcribuntur: in præfatione tamen dicitur de utero inverſo prolapſo & ulcerato (*f*).

In L. II. arteriam venæ loco inciſam negat ſaneſcere (*g*).

In L. III. paracenteſin hydropicorum probat (*h*).

Cæterum integri ad chirurgiam pertinent libri V, VI & VII, cum majori parte octavi. In *quinto materies*, ut aiunt, *chirurgica* reperitur, & medicamenta ad externa mala pertinentia, tum ſimplicia, tum compoſita. Ceruſſam, qua veteres plurimum uſi ſunt, eryſipelati imponit (*i*). In aquæ metu jubet inopinato demerſum in aquam præcipitare. Pſyllorum nullum eſſe privilegium præter audaciam; & venenum ſerpentis non guſtu nocere, ſed in vulnere, neque in ſaliva canis virus eſſe. Noſſe ſe medicos, qui adverſus ſcorpii morſum nihil moliti ſint, præter venæ ſectionem. In linamentis ad abſceſſus ſubeundis (*k*), inque fiſtula parcos nos jubet eſſe. De meliceria, nempe humore articulari effuſo ex vulnere circa articulum (*l*).

In L. VI. vitia ſingularum partium cutanea dicit, & oculorum morbos. HIPPOCRATEM carpit, qui temporum rationem nullam habuerit (*m*). Multa collegit collyria ad oculorum mala. Aciem oculorum læſam per ſe ipſam ſanari, quem bonum eventum in hirundinibus herbæ tribuant. Morbi aurium. Mira curatio ad illapſa (*n*), tabula nempe malleo concuſſa, cui hominem adligaveris. Morbi narium. Ozænam negat ſanari (*o*). Mala capitis, colis, teſtium.

Aperta venarum hæmorrhoidalium oſcula ſanguinem fundentia non debere curari.

L. VII. potiſſimum chirurgicus, docet operationes. Tela ut evellenda (*p*). In ſteatomate lapillos & concretos pilos nonnunquam reperiri (*q*). Oculorum vitia, quæ manu curantur. Cataractæ depoſitio (*r*). Græcorum inciſiones crudeliſſimæ cutis capitis in oculorum malis. Afrorum aduſtiones. Galliæ comatæ morem, ut venas temporum ligent, laudat CELSUS.

Curta

(f) Præf. L. I.
(g) C. 10.
(h) C. 21.
(i) L. V. c. 27.
(k) C. 28.
(l) C. 26.
(m) C. 6.
(n) C. 7.
(o) C. 8.
(p) C. 5.
(q) C. 6. Sic in bronchocele c. 13.
(r) C. 7.

Curta labiorum ut ſananda, cute lineis transverſis inciſa (ſ). Dens exeſus plumbo replendus (t).

Si cataracta noluerit deſcendere, eam diſſipare oportet (u). Ænea fiſtula injicienda hydropicis, quibus aqua educitur (x).

Latius inteſtinum ſui poteſt, ſpe cum dubia (y). Gaſtroraphia, quæ duabus fit acubus (z). Teſtium mala varia, ut manu curentur, fuſe (a). Non curari, quibus nervus in teſte induruit (b). Nudata cute glans, ut cute tegatur (c). Infibulatio. Hydrocele interna funiculi, ab externa diverſa (d). Calculi veſicæ ſectio (e). Hic locus valde memorabilis eſt, quia ſemina lateralis apparatus hic latere credita ſunt (f). Parvum tamen apparatum deſcribit, neque in majori quatuordecim annis homine adminiſtrationem admittit. Veſicæ vulnera lethalia eſſe. Virgini calculus ex ſiniſtro latere excidendus, digitis per naturalia datis. A cancro veſicæ ſtomachum adfici (g). Fetum dirigendum vel in caput, vel in pedes (h). Ut unco ducatur (i). Quando alter pes elapſus eſt, alter intus remanſit, præſcindendum quodcunque elapſum eſt. Amputatio artuum: debere in vivo ſecari. Sæpe tamen ægrum ex hæmorrhagia perire (i*). Cucurbitulas eſſe leviorem venæ ſectionem (k).

L. VIII. oſſium morbi. Terebratio (l) cranii, & alia, fere ut apud HIPPOCRATEM: Sed noſter ægre & poſt exhauſta mitiora auxilio eo deſcendebat, Græcis mitior. Fiſſuram ad imum eradere diſſuadet (m). Venula in cerebro rupta, & ſanguinem fundens, periculo plena eſt. Membranam duram cerebri acri debere aceto adſpergi. Os carioſum multis minutis foraminibus perterebrare ſuaſit, ante nuperos (n), denique aduri (o).

Vulneræ

(ſ) C. 9.
(t) C. 12.
(u) C. 14. n. 8.
(x) C. 15.
(y) C. 16.
(z) Ib.
(a) C. 19.
(b) C. 23.
(c) C. 25.
(d) Ib.
(e) C. 26.
(f) Legite CELSUM, aiebat RAVIUS.
(g) C. 27.
(h) C. 29.
(i) Ib.
(i*) C. 33.
(k) L. VII.
(l) C. 3. 4.
(m) C. 2
(n) L. VIII. c. 2.
(o) Ib.

Vulnere ſuper ſupercilia illato (in frontali ſinu) fieri non poſſe, quin per omnem ætatem ulceratio ſuperſit (*p*). A fracto femore crus brevius fieri. Cervicis luxatæ (aut capitis) nulla ſpes eſt (*q*). In cubito celerrime callum circumcreſcere (*r*), & flexum prohibere. Difficulter femur luxatum reſtitui (*ſ*), ob magnos muſculos. Eſſe tamen, quos citat, qui ſe ſanaſſe id malum ſcripſerint.

Ætas viri non undique certa eſt. Sub TIBERIO eam ponit MORGAGNUS (*t*), ad AUGUSTI ævum SCHULZIUS (*u*), & Cl. MATTHIÆ (*x*). Præterea de THEMISONE tamquam nuper demortuo auctore ſcribit (*y*), qui diſcipulus fuerit ASCLEPIADIS, coævi MITHRIDATI, & debuerit vivo primo CÆSARE eſſe exſtinctus. A COLUMELLA citatur coævo CLAUDII. JULIUS GRÆCINUS paſſim CELSUM exſcripſit, quem CAIUS CÆSAR occidit (*z*).

Sæpiſſime CELSUS editus eſt, cum præter rem ipſam medici puriſſimam dictionem in ejus ſcriptis quærerent.

Princeps editio eſt Florentina 1478. fol. cui titulus eſt: C. CELSI *de re medica* L. VIII. MEAD. d'ETR B. MED.

Deinde Veneta 1479. fol. cui titulus eſt CELSUS *de medicina* MAITTAIRE.

Mediolani 1481. fol. de BURE perinde:

Venet 1493. fol. * Hanc poſſideo. Titulus eſt AUR. CORNELIUS CELSUS *medicinæ* L. I. &c. Præfatio nulla. Literæ Græcæ rudiſſimæ, initiales majores nullæ, orthographiæ nulla ratio habita.

Venet. 1496. fol. VAL.

Venet. 1497. fol. CLEMENT, MEAD.

AUR. CORN. CELS. *medicinæ* L. VIII. Lion 1516. 4. BOEHMER.

Apud JUNTAM Venet. 1524. fol. MEAD.

CELSUS de *medicina* Venet. 1528. 8. apud ALDUM. MEAD.

Iterum Venet. 1528. 4. apud ALDUM. MEAD.

CELSUS ex caſtigatione JOHANNIS CÆSARII Hagenau 1528. 8. B. B. cum SERENO.

CELSUS *de re medica.* Paris 1528. fol. *, vel 1529. fol. * edidit SIMON SILVIUS.

Paris. 1533. 8.

(p) C. 10.
(q) C. 13.
(r) C. 16.
(ſ) C. 20.
(t) Epiſt. ad CELS. p. 76.
(u) *Compend. hiſt. med.* p. 298.
(x) *Diſſ. de C.* CELSI *medicina.* Gotting. 1766. 4. *
(y) *Seculo noſtro* THEMISON *præf.* L. 1.
(z) Ex PLINIO L. XIV. 2. MORG. *ep.* I. n. 20.

Salignaci 1538. 8. GUNZ.

Antverp. 1539. 8.

Tiguri 1540. 8. LANGER.

C. CELSI *libri in medicina* 1542. 8. MAITT.

C. CELSUS, SERENUS &c. Venet. 1547. fol. cum aliis medicis.

C. CELSI *de medicina libri.* Lion 1548. 8. VAL. & 1549. 16. apud de TOURNES. Ita lego ap. de BURE, GUNZ.

A. C. CELSUS *de re medica* Basil. 1552. fol. B. B. cum G. FANTINI commentario.

Lion 1554. 12. cum SERENO &c.

CELSUS *de re medica* Lovan. 1558. 8. B. BODL.

Patav. 1563. 8. GUNZ.

A. CORNELIUS CELSUS *de re medica* L. VIII. Lion 1566. 8. * cum adnotationibus & correctionibus R. CONSTANTINI.

Venet. 1566. 8.

Inter Principes rei medicæ ap. H. STEPHANUM 1567. fol. *

Lion 1587. 12. HÆNEL. GUNZ.

Lion 1592. 8. SEGUIER.

Leidæ cum notis JEREMIÆ THRIVERII BRACHELII & BALDUINI RONSSEI. 1592. 4. * RONSSEUS solus huc facit, cum THRIVERIUS in solum librum primum sit commentatus.

Iterum Leid. 1598. 4. VAL.

Lion 1608. 12. GUNZ.

Genev. 1608. 12. VAL. nisi est eadem editio.

Genev. 1625. 12. LANG. 1625. 16. VAL. nisi eadem est. 1626. FABRIC.

Leidæ 1633. 4. VAL.

Ex recognitione J. ANTONIDIS VAN DER LINDEN Leid. 1657. 12. 1665. 12.

Eadem editio ex emendatione THEODORI JANSSON (*a*) *ab* ALMELOVEEN Amsterdam 1687. 12. 1688. DOUGL. 1711. 8. VAL. nisi error est. 1713. 12. * Leid. 1730. 8. * parte aliqua notarum MORGAGNI auctior, non tamen castigata.

Porro CELSUS auctus collatione M. S. & editionum veterum Leidæ prodiit 1746.

(a) MORG. *Ep. I. ad fin.* & V. ostendit, non undique male esse de CELSO meritum.

1746. 8. * cum CÆSARII, CONSTANTINI, SCALIGERI & aliorum notis, recuſus Baſil. 1748. 8. Roterdam 1751. 8.

In *editionem* Almeloveenii *adnotationes.* Jenæ 1713. 8. 1730. 8. ita lego.

Patavii apud VULPIUM 1722. 8. 1750. 8. * ad editionem ALMELOVEENII cum MORGAGNI *epiſtolis;* & cum FACCIOLATI *obſervationibus.* Venet. 1763. 8. eadem editio cum 1750.

Ex editione CAR. CHRISTIANI KRAUSE Lipſ. 1766. 8. * multum emendata editio ex LINDENII, MORGAGNIANIS & TRILLERI conſiliis & notis. Editiones plusculas Editor conparavit, ad emendandum textum ſæpe ſuo ingenio uſus eſt.

Aliqua in ea edit. caſtigat CL. MATTHIÆ.

Ex recenſione LEONARDI TARGÆ. Patav. 1769. 4. * *Comm. Lipſ.*

Ex recenſione J. VALART Paris 1772. 12. * Mutatis capitum numeris, abjectis titulis ſectionum.

Editio noſtra exſtat inter Principes. Lauſann. 1772. 8. 2. vol. *, cum præfatione, in qua merita viri indicantur.

Germanice verſus CELSUS prodiit, C. CELSI VIII. *bücher von der arzney.* Mayntz 1531. fol. vertit JOHANNES KHUPFER. TREU.

Critiſcher Verſuch einer deutſchen Ueberſetzung des A. C. CELSI *von der Arzneykunſt durch* D. J. H. LANGE Luneburg. 1768. 8. Plenam verſionem promittit, editione uſus ALMELOVENII: nunc libri I. capita duo priora dedit, notas addidit.

Anglice vertit JAC. GREIVE London 1756. 8. * notaſque adjecit, ex nuperis medicis atque chirurgis ſumtas. Multum uſus eſt MORGAGNI adnotationibus, & de vera lectione quæſivit.

Italice vertit Abb. CHIARI Venet. 1747. 8. 2. vol. ad ALMELOVEENII editionem.

Gallice vertente Cl. NINNIN Paris 1754. 12. 2. vol. * Notulas aliquas adjecit, codice uſus *regio*, in quo nulla capitum eſt diviſio. Sæpe vetuſta nomina mavult retinere.

Codices M. S. aliqui exſtant. In B. R. Paris. perantiquus (*b*), alius ſec. XV. n. 6864. & denuo fragmenta, n. 7028. Codicem ex Regio deſcriptum habuit J. A. V. DER LINDEN.

Septem codices in MEDICEA ſervantur (*b**). Inter eos is eſt, ad quem prima editio CELSI a FONTIO curata eſt (*c*).

F 2 In

(b) Præf. NINNIN.
(b*) N. 50. manu NICCOLI ſcriptus, alius 51. anni 1453, alii ib. n. 16. 17.
(c) COCCHI ad NICET. p. 170.

In Musæo PHILIPPI TOMASINI CELSI codex erat (d).

Codice chartaceo usus est MORGAGNUS (e): alio, quem vocat Forolivienfem (f). Titulus est *Artium* A. C. CELSI L. VIIII.

Interiisse videtur codex LEONARDI BOTALLI, de quo ROBERTUS CONSTANTINUS in præf. (g), & incendio periit alter, quo RHODIUS usus est. Alios tamen etiam codices CONSTANTINUS adhibuit (h) a J. CAPELLANO mutuo datos. VORSTIANUM laudat RHODIUS (i).

Notas & castigationes adjecit J. CÆSARIUS, breves sed judiciosas, & puram editionem dedit, nam priores apprime maculosæ fuerant.

Iis castigationibus usus est ROBERTUS CONSTANTINUS, qui multum in castigando CELSO laboravit. Breves sunt notulæ, ad marginem adjectæ, & aliquæ variæ lectiones.

Sic JOSEPHUS SCALIGER, cujus adscriptas ad exemplar notas FRANCISCUS VERTUNIANUS in suum transtulit, quo usus est editor editionis Leidensis anni 1746. Ipsas SCALIGERI notas habuit J. A. v. der LINDEN.

In libris MEADII erat editio RONSSEI cum notis MS. JOSEPHI SCALIGERI. Erat etiam editio Lugdunensis cum Notis SCALIGERI in Li. VOSSIANIS n. 2846.

Locos parallelos HIPPOCRATIS R. STEPHANUS collegit. Reperiuntur in editione Leidensi 1746.

Notulas ex codice J. FERNELII & J. CAPELLANI ad LINDENIUM GUIDO PATINUS misit, tum alias NIC. NANCELII.

HIERONIMI RUBEI sunt adnotationes in L. VIII. CELSI editæ Venet. 1614. 4. *.

PETRI DACQUET *commentaria in* CELSUM citari video.

GUILIELMUS PANTINUS ad duos libros priores uberrime est commentatus, ad ultimos & chirurgicos brevissime, neque ut usui esse posset.

B. RONSSEUS CELSI loca cum AETIO, PAULO, aliisque veteribus comparavit; anatomica uberius, etiam ex nuperis illustravit: instrumentorum chirurgicorum passim icones adjecit.

Multa se emendasse LINDENIUS.

ILL.

(d) MONTFAUCON p. 789.
(e) *Epist.* III.
(f) *Ep.* II.
(g) MORG. *Ep.* III. p. 50.
(h) Præf.
(i) ad SCRIBONIUM p. 156.

Ill. Morgagnus primum epiſtolas tres Hagæ 1724. 4. *, deinde plures ad octavam uſque Patavii 1750. 8. * adjecit, duplici, uti monui, codice uſus. In opere ſuo, ut ſolebat, accuratiſſime verſatus eſt, & ad priores editiones, ubi neceſſe erat, animadvertit. Hiatum duorum foliorum in opere detexit (k). In Ep. IV. inventa aut primum dicta Celſi excerpſit, & pro Lindenio dixit in Schulzium. In Ep. VI. multa & ſubtiliter emendavit. In Ep. VIII. de iis judicium dedit adnotationibus, quas ſecum Vulpius communicaſſet. In Ep. III. Jacobus Facciolatus voces, quæ poſſim pro Celsianis habentur, oſtendit vitioſe ſcriptas eſſe.

In editione Crausiana varia adduntur, & aliter emendantur, & de emendationibus priorum judicatur.

Valartus nonnulla ex Arbuthnoto addidit, non quidem chirurgica; J. Frid. Closs Ultrajecti 1768. 4. * doctum *ſpecimen* edidit *obſervationum* criticarum in A. Cornelium Celsum. Paſſim contra Trillerum dixit; tum de vera lectione, quam ex conſenſu ſimilium locorum conſtituit. Sæpe etiam a Krausio diſſentit: proprias etiam emendationes paſſim profert.

In ſua Nicetæ editione Cl. Cocchius plusculas emendationes ad Celsi librum VIII, variasqae lectiones adſperſic, ex codicibus Mediceis ſumtas.

Multum in Celso laboraverat Henricus Schulze, & exemplar ad editionem præparaverat, ſed operi inter mortuus eſt. Aliquod ejus operæ ſpecimen edidit in diſſertatione *de oſſibus conferventibus*. Erat etiam in ejus *Bibliotheca* exemplum editionis Guilielmi Pantini, cui tot addiderat adnotationes, ut ſex volumina in fol. efficerent; & alia editio Vulpiana cum Cl. viri notis.

Johannes Rhodius, qui & ipſe editionem Celsi moliebatur, vitam Viri dedit, doctorum plauſus non meritam. Is codex in Bibliotheca Bartholiniana incendio interiit.

Lexici ſpecimen Cl. Matthiæ dedit.

De Celsi vita & temporibus egit Mahudel hiſt. de l'Acad. des Inſcr. T VII. a. 1726.

Petri Paauw *in aliquot capita* Celsi *explicationes* prodierunt Leid. 1616. 4. *. In caput L. VIII, quod eſt anatomici argumenti; deinde in ſecundnm, in quo de oſſe vitiato agitur & carioſo. In C. III. de trepano noſtri ævi. C. IV. de calvariæ curatione.

Valentinus Maveus commentatus eſt in L. VII. C. 26, *quo calculi veſica manu demendi ratio traditur*. Witteberg 1600. 4.

In *meliceriam* Celsi (L. V. c. 26.) Christ. Ludov. Charisius Königsberg 1717. 4.

(k) Ep. II. p. 43.

De *lithotomia* CELSIANA HEISTER Helmstätt 1745. 4. *, quem alibi laudabimus.

De acia CELSI integrum librum RHODII alias etiam dicemus.

FABRICIUS in *Bibliotheca* sua latina, ut solet, catalogum addidit scriptorum, quos CELSUS laudavit.

Repudiari debet epistola ad C. JULIUM CALLISTUM, quæ in editione RONSSEI adjecta est; tum altera, in qua CELSUS dicitur duos libros Græcarum compositionum ex Græco sermone convertisse. FABRICIUS LARGO utramque tribuit.

Interiit CELSI editio, quam MENTELIUS promittebat, PATINO teste.

XXII. POST CELSUM,

ANTE SCRIBONIUM.

JULIUS BASSUS, non TYLIUS, DIOSCORIDI dictus (*a*), & SCRIBONIO (*b*) AUGUSTI ævo vixit. Remedia adversus hydrophobiam citat AURELIANUS (*c*), clysteres, alia. Ejus remedium stomaticum GALENUS habet (*d*). Ad nervorum resolutionem (*e*) malagma.

An idem BASSUS, cujus aram GALENUS citat (*f*). Alius etiam videtur BASSUS, cujus oculare medicamentum citat.

NIGER TULLII BASSI amicus (*g*).

NICERATUS ejusdem ævi, pariter dictus DIOSCORIDI; EJUSD. medicamentum auriculare (*h*). Acopum, quo AUGUSTA & ANTONIA usæ (*i*).

OCTAVIÆ, AUGUSTI sororis dentifricium (*k*).

MARCIANI medici antidotus, quæ AUGUSTO CÆSARI componebatur (*l*). Collyrium

(a) In principio.
(b) C. 29.
(c) *Acut.* L. III. c. 13. TULLIUM dicit.
(d) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(e) *Compos. sec gen.* L. VII.
(f) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(g) Ad hydrophobiam CÆLIUS.
(h) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II.
(i) SCRIB. c. 271. LIVIA puto & ANTONIA DRUSI.
(k) ID. cap. 11.
(l) ID. c. 46.

Collyrium MARTIANI habet AETIUS (*m*), & fomentum ad inflationem circa ſeptum transverſum (*n*).

MENECRATES, Zeophletenſis, TIBERII etiam & CLAUDII medicus (*o*). Ejus multa medicamenta chirurgica GALENUS habet. Celebris emplaſtri diachylon (*p*) auctor eſt; eſt etiam ejus emplaſtrum diſcutiens (*q*), & Proteus (*r*). Ejus denique eſt accipiter (*ſ*).

DAMOCRATES, qui ſibi nomen fecit SERVILII, non longe ab hac ætate abeſt, cum filiam curaverit M. SERVILII, qui AUGUSTO imperante conſulatu functus eſt. Carmine compoſitiones deſcripſit, quarum pluſculæ ad chirurgicos morbos pertinent. Titulum fecerat *Philiatri* (*t*). Ad dentes motos (*u*): collyrium (*x*); acopon (*y*); malagmata (*z*); diachylon (*a*); emplaſtrum ex dictamno (*b*); dentifricium (*c*); emplaſtra varia (*d*); gilvum (*e*). Ej. collyrium diaſmyrnium (*f*).

CHARICLES, inſignis TIBERII temporibus medicus (*g*). Ejus auriculare (*h*) GALENUS habet.

ANTHERO TIBERII lib. admota torpedine podagram ſanavit, & magnas ea curatione divitias ſibi comparavit (*i*).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA CLAUDII ævo vixit. Paſſim aliqua habet chirurgici argumenti; in armentorum cura, ut radicem per anum trajectam ad boum & equorum morbos. Caſtrandi ratio, accurate (*k*). Ferramento

(m) L. VII. c. 111. 112. &c.
(n) L. III. p. 1. c. 27.
(o) Ex fide lapidis, MERCURIAL. var. lect. L. III. c. 22.
(p) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(q) Ibid. L. VI.
(r) ID. *compoſ. ſec. loc.* L. V.
(ſ) GAL. *faſc.* c. 53. ap. NICET.
(t) GALEN. *ſec. loc.* L. VII.
(u) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(x) Ib. L. III.
(y) *Sec. gen.* L. VII.
(z) Ib. L. II.
(a) Ib. A MENECRATE habuit.
(b) *Sec. gen.* L. V.
(c) Pariter carmine expreſſum *ſec. loc.* L. V.
(d) *Sec. gen.* L. VI. diſcutiens.
(e) Ib.
(f) AETIUS c. 82. & alias.
(g) TACITO dictus.
(h) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(i) SCRIBON. c. 41.
(k) L. VI. c. 25. L. VII. c. 4. 11.

mento fetum in utero ovis difficulter parientis ut concidas (l). Setacei inferendi modus (m): ulcerum curatio (n), & ictus serpentum (o).

AMBROSII, Puteolani medici, medicamentum superstitiosum SCRIBONIUS citat.

TRASEAS chirurgus. Ejus est emplastrum viride (p), & nigrum (q), idem, quod Indum TARSEI (r) GALENO dictum.

GLICON chirurgus.

Ejus emplastrum viride (ſ) & nigrum (t).

An idem qui GLYCON p.

ARISTUS AN IDEM qui p.

Ejus emplastrum nigrum (u).

ZOPYRUS Gordiensis medicus, cujus medicamentum adversus hydrophobiam exstat, apprime ridiculum (x). Apud ORIBASIUM (y) etiam locus est de iis, quæ ulcus inducunt, quæ adstringunt (z). An is fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI f. ALEXANDER medicus RHODIO dictus (*)? an idem cum ZOPYRO, p. 21. 22, §. XVI.

§. XXIII. SCRIBONIUS LARGUS.

APULEII CELSI discipulus (a).

Cum librum suum C. JULIO CALLISTO, celebri CLAUDII liberto dicaverit, cum CLAUDIUM in Britanniam exercitum ducentem (b) comitatus sit; cum MESSALINÆ (c) dominæ meminerit, nihil in ætate sua incertum habet. ASCLEPIADEM suum citat (d); cæterum ita scripsit, ut propior sit empirico, passim etiam

(l) L. VII. c. 3.
(m) L. VI. c. 5. 14.
(n) C. 12.
(o) L. c. 17. c. 152.
(p) SCRIBON. c. 72.
(q) C. 76.
(r) *Compos. sec. gen.* L. IV.
(ſ) SCRIBONIUS c. 74.
(t) C. 75.
(u) C. 77.
(x) C. 43.
(y) L. XIV. c. 58.
(z) C. 61.
(*) In LARG. p. 252.
(a) C. 43.
(b) C. 42.
(c) C. XI.
(d) C. 75.

etiam improbabiles medicamentorum successus laudaverit, ut in epilepsia eboris (e) cum melle, testudinis sanguine &c. masculæ, si puer fuerit, feminæ si puella. Multum tamen laboravit, ut veras compositiones colligeret (f). Negat quemque ex hydrophobia sanatum (g), dum interim absurdum a muliercula acceptum medicamentum proponit (h). Adversus calculum millepedes laudat (i).

Multa habet chirurgici argumenti medicamenta, collyriorum formulas & emplastrorum. Remedia ad cancrum, anum prolapsum, ad hæmorrhoides malagmata, acopa.

Pluscula ejus medicamenta GALENUS repetiit, emplastrum digerens (k), & aliud (l), ad hæmorrhoides (m), ad palpebras scabras (n), ad ozænam (o), pastillum stypticum (p); adde alios locos (q). Citat eum ASCLEPIADES junior (r).

Cum nunc rarissime, si unquam, GALENUS latinum scriptum citaverit, factum est, ut JANUS CORNARIUS suspicatus sit, SCRIBONIUM Græce scripsisse, cum præterea adeo barbara sit SCRIBONII dictio, ut non putes, quemquam CLAUDII ævo potuisse usque adeo ruditer scripsisse. Vide phrases *remediare multas (f) hereditates*, *remediari (t)*. Multa contra RHODIUS; & certe auctor *in præfatione* dicit latine se scripsisse. Verum ea *præfatio* potuit a barbaro traductore vitiata esse. MARCELLUS plurimum SCRIBONIO usus est.

§. XXIV. MEDICI OCULARII.

Aliquos jam recensuimus, ut EUELPIDEN, HERMIAM, forte & HERONEM, & ANTIOCHUM, & ATIMETUM. Alios conjunctos dicemus, quorum ætas partim ignoratur, partim definiri potest. Frequens eorum & in marmoribus memoria est, & in libris. In magnis enim urbibus solent chirurgi aliis & aliis artis partibus solis se dicare. In uno MARTIALIS epigrammate dentarius medicus dicitur CASELLIUS, & uvam curans FANNIUS; & herniarius chirurgus HERMES; denique qui oculorum pilis prospiciat HYGINUS, & qui servorum stigmata deleat, HEROS. SEX. POMPEIUS SEX. L. POMPEII TONSOR GRUT.

(e) C. 2.
(f) C. 4.
(g) C. 43.
(h) Ib.
(i) C. 39.
(k) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(l) Ib.
(m) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(n) *Sec. loc.* L. IV.
(o) L. III. ib.
(p) *Compos. sec. gen.* L. V.
(q) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(r) Ib. L. VII.
(f) C. 29.
(t) C. 41.

Q. CLODIUS. Q. L. NIGER MEDICUS OCULARIUS legitur in testa apud RHODIUM ad SCRIBONIUM p. 77.

T. LYRIUS TI. CÆS. AUG. SER. CELADINUS MEDICUS OCULARIUS (a).
ILLUSTRIUS TIBERII CÆS. AUG. CELADIANUS TIBERII AUG. medicus ocularius servus (b).

Apud FULVIUM URSINUM legitur SILICIUS MEDICUS AB OCULIS.

CN. HELVIUS CN. L. JOLA MEDICUS OCULARIUS apud eumdem RHODIUM legitur.

Tum P. NUMITORIUS P. L. ASCLEPIADES VI VIR MEDICUS OCULARIUS SIBI ET SEMPRONIÆ. L. F. GALLÆI &c.

Et P. DECIMIUS P. L. EROS MERULA MEDICUS CLINICUS CHIRURGUS OCULARIUS VI. VIR (c), cujus erogatæ in publica commoda non minimæ pecuniæ in marmore memorantur, qui idem forte GALENI EROS, EROTEM habet, qui servorum stigmata tollat MARTIALIS.

TIBERIUS CLAUDIUS (d). TIBERIUS JULIUS CUTISONUS AUG. lib. (e).

ATIMETUS CASSII medici servus, legatus, ut certe vis vocis ipsa vult TIBERII (f). Ejusdem medicamentum exstat ocularium (g), & marmor cum inscriptione P. ATTIUS ATIMETUS *Aug. medicus ab oculis* (h).

C. CAPITO SABINIANUS, cujus psoricum & chloron, & chelidon ad claritatem in sigillo apud SPONIUM. Idem fuerit CAPITO GALENI, cujus citatur medicamentum ad scabritiem palpebram (i).

M. JULIUS CHARITO (k), cujus est Isiochryson, diasmyrnium, diarrhodon, diapsoricum, ut puto.

M. JULIUS HERACLES, cujus diarrhodon & cycnarium.

M. ULPIUS HERACLES, cujus in sigillo dicitur melinum, diamysium, stratioticum, thalassa, rosa, cycnarium, alia.

In variis lapidibus a WALCHIO citatis legiter P. COLIUS P. L. PHILOGENES.

Q. COLIUS. Q. L. NICOMEDES VIR & FAUSTIN.

Q.

(a) Apud le CLERC p. 568.
(b) GRUT. legit TIBERIUS TI. CÆS. AUG L.
(c) MERCURIAL var. lect. p. 79. EROS AUGUSTÆ MEDICUS SPOSIANUS. GRUTER.
(d) Apud MURATORIUM WALCH.
(e) Ex GRUTERO p. DCXXXI.
(f) SCRIBON. c. 29.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.
(h) Apud GRUTERUM DCXXXI.
(i) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV.
(k) Ap. MAFFEIUM.

Q. Cælius Niger.

Q. Cærillius Quintilianus, cujus ſunt ſigillum, & medicamenta ſtacte ad claritatem, crocodes, diaſmyrnium, & dialepidium in ſigillo.

C. Domitius Demetrius ex Fabretto.

M. Latinius Medicus ocularius Hermes. Gruter.

M. Jul. Secundus, ex Maffeio.

Cn. Julius Dionysodorus, cujus etiam ſigillum exſtat cum diamiſy.

Hermes.

M. Peutuca.

Silicius Medicus ocularius.

C. Sulpitius Hypnus, cujus ſigillo inſcriptum eſt cœnon ad claritatem, ſtactum opobalſamatum, Lyſiponum ad ſuppurationem, dialepidium ad aſperitudinem.

C. Statius Sabinianus, cujus ſigillo inſcribitur diacherale.

Q. Julius Murranus, cujus eſt melinum ad claritatem & ſtagium opobalſamatum.

Sextus Asclepiadis P. Numitorii libertus. Ejus medicamentum ad oculos ex marmore (a).

C. Rutilius Euthetus ex Fabreto.

Phronimus periodeutes, cujus ſigillum Walchius exponit, cui inſcriptum eſt, diapſoricum opobalſamatum ad oculorum claritatem: diaſmyrnion, ad lippitudinem, & Euodes. In nupera editione aliam dedit hujus ſigilli iconem.

C. Cintius Minius Blandus, cujus eſt euodes, diapſoricum opobalſamatum. Ejusd. diſpon cleni, forte ex ſpongia. Ejusd. diaſmyrnes. Ejusd. Euodes ad aſpredinem.

Magnum hic laboris compendium nobis fecit J. Ern. Immanuel Walchius in *ſigillo medici ocularii Romani*, qui fere omnia huc pertinentia antiquitatis monumenta lapidea, & ocularioium medicorum ſigilla congeſſit. Jen. 1763. 4. * Ocularios idem medicos ab oculariis ſeparat, qui oculos pro ſtatuis metallicos insererent.

Idem in nova editione ſuæ diſſertationis Jen. 1772. 8. * multa ſigilla ocularioium adjecit.

Sigillum anonymi ex Seguierii collectione, in quo Pſoricum, Aromaticum, Melinum, Crocodes.

 Aliud

(a) Ex Walch.

Aliud Sigillum, Crocodes, Galbaneus.

Aliud a Comite CAYLUS acceptum, *Post aspredinem, post impetum, ad caliginem, Lene* (lenimentum).

Aliud DURONII CTESIÆ Chelidonium ad caliginem.

Aliud ap. C. CAYLUS L. SACCI MENANDRI THALASSEROS DE LAC. (lacrymali).

L. SACCI MENANDRI Chelidon. ad calig.

L. SACCI MENANDRI Melinum de lacr.

L. SACCI MENANDRI Diapsoric. ad. sc.

Apud eundem DECIMI P. FLAVIANI collyrium lene ad aspritudinem oculorum.

Et DECIMI P. FLAVIANI collyrium mixtum.

Apud GALENUM porro legitur STOLI Britannici, celebris ocularii medici, collyrium cinnabarinum (*b*).

SERGIUS OCULARIUS BABYLONIUS, cujus oculare medicamentum (*c*).

GAIUS ocularius (*d*). Putes antiquiorem esse, si AGRIPPÆ medicamentum misit (*e*). Idem est Neapolita (*f*), cujus sunt sphragis (*g*), pastillus stypticus (*h*), pastillus (*i*), ocularia medicamenta varia (*k*), collyrium (*l*); ex cornu cervi (*m*); Phanium (*n*); Malagma (*o*); Asianum (*p*). Non audeo cum GAIO *Herophileo* conjungere, quem CÆLIUS citat, de aquæ metu, in quo cerebrum & ejus membranas dixit laborare (*q*).

ZOILUS ocularius (*r*). Ipsum medicamentum nardinum *Zoilum* vocat AETIUS (*s*). Collyrium habet TRALLIANUS (*t*).

EPHEME-

(b) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(c) ID. ib.
(d) Ib.
(e) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(f) *Sec. gen.* L. IV.
(g) Ib.
(h) *Compos. sec. gen.* L. V.
(i) Ib.
(k) *Sec. loc.* L. IV.
(l) ACT. *Meth. med.* L. VI, c. 5.
(m) *Sec. loc.* L. IV.
(n) Ib.
(o) *Compos. sec. gen.* L. VII, & ad podagram ejusdem, ib.
(p) *Sec. gen.* L. VI.
(q) *Acut.* L. III. c 14.
(r) SCRIB. L. III.
(s) L. VII. c. 114.
(t) L. II. c. 5.

Ephemerus ocularius (*u*).

Euemeri psoricum Galenus habet (*x*).

Pyramus.

Antigoni collyrium sphragis apud Marcellum.

Hori collyrium.

Demum Galeni ætate Justus (*y*) ocularius in hypopyo caput concutiebat, ut pus subsideret.

Plures supersunt medici, quorum ocularia medicamenta Galenus citat, sed non continuo ausus sum oculariis accensere.

XXV. Obstetrices & Medicæ.

Et ipsæ partem ejus medicinæ exercuerunt, quæ manu utitur. Inter obstetrices Agnodicen diximus, & inter medicas Cleopatram, cujus certe nomen libellis de muliebribus præfixum fuit.

Olympias Thebana (*a*).

Salpe de abortivis (*b*) scripsit.

Sic Lais (*c*), aut quæ ejus nomine usa est.

Pyrrhonis soror obstetrix (*d*) fuit.

Elephantidis, an eadem, cujus obscæni exstabant libelli, liber de ornatu (*e*).

Maia (obstetrix). Ej. ad condylomata & rhagades medicamentum aridum, a Galeno citatum (*f*).

Aspasia, de studio adhibendo prægnantibus (*g*), & ægre parientibus (*h*), ad fetum corrumpendum (*i*), deque abortu (*k*); cura post sectum fetum (*l*), de

(u) Scrib. L. IV.
(x) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(y) Galen. *meth. med.* L. XIV. c. 19.
(a) Plin. Val. L. IV. Pollux. Alia Plin. L. XXVIII. c. 19.
(b) Plin. L. XXVIII. c. 7. Athen. L. VII.
(c) Plin. ib.
(d) Laert. p. 1033.
(e) Gal. *compos. sec. loc.* L. I.
(f) *Compos. sec. gen.* L. V.
(g) Aetius L. XVI. c. 12.
(h) Ib. Fere emollientia suadet c. 15.
(i) Ib. Id facinus periculo non carere.
(k) C. 18.
(l) C. 25.

de utero prolapso revocando (*m*) de hydrocele (*n*), & varicoso ramice (*o*), herniis variis (*p*); de uteri condylomatibus (*q*), nomis (*r*); hæmorrhoidibus (*ſ*), de reclinatione, aversione, recursu uteri (*t*), de ejus retractione aut æquali, aut ad alteram partem. Opus cæterum de methodica secta scriptoris, cum medicamenta metasyncritica citentur.

SOTIRA obstetrix, cujus ad tertianas & quartanas medicamentum fuit (*u*). Olim etiam obstetrices medicamenta dedisse, POLLUX auctor est in casibus levioribus, ut ex loco judices JUVENALIS. Medicas MARTIALIS dixit.

ANTONIÆ AUG. L. AGRIPPINÆ obstetrix.

Et SALUSTIA Q. L. MERITA, apud GRUTERUM.

FABULLÆ medicæ medicamentum ad splenem (*x*).

FORELLA T. L. MELANIONA Medica a MAMMIS ex GUDIO, WALCHIUS.

SENTIA ELIS MEDICA (serva) (*y*).

JULIA Q. L. SABINA medica, conjux Q. JULII ATIMETI (medici forte servi) (*z*).

SECUNDA LIVILLÆ S. MEDICA (*).

Ad SALVINAM obstetricem libros dedit PRISCIANUS.

De MARIA ZENONIDIS Basilisci uxoris obstetrice SUIDAS.

TROTULA etiam posterioris est ævi.

§. XXVI. ADUSQUE ANDROMACHUM.

PAMPHILUM μιγματοπώλα (*a*), putes CLAUDII tempore vixisse, cum ex lichenum curatione magnas (*b*) divitias adquisiverit, novo eo seculo morbo. Emplastrum ad lichenes viride GALENUS habet (*c*). Emplastra Pamphilia (*d*) idem. An

(m) C. 79.
(n) C. 107. Eum ramicem scarificat.
(o) C. 104.
(p) C. 100, 101, 102.
(q) C. 106.
(r) C. 92.
(ſ) C. 97. Eas scarificat, volsella levat, constringit funiculo, excidit.
(t) Ib. c. 77.
(u) PLIN. L. XXVIII. c. 7.
(x) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(y) Apud RHODIUM p. 193.
(z) Apud eund. p. 194.
(*) Ex PIGNORIO le CLERC.
(a) *Compos. sec. loc.* L. VII. c. 3.
(b) Ib. L. V.
(c) Ib.
(d) *Compos. sec. gen.* L. I. c. 17.

An eandem ob rationem huc SOCRATIONIS (e) ad lichenes illitionem referas?

ALCON vulnerarius, ejusdem CLAUDII ævo ad magnas divitias pervenit (f).

Qui ſequuntur ſcriptores, ab ANDROMACHO citantur, qui NERONIS Archiater fuerit. Cæterum difficillime obſcuri homines ſua in tempora diſponuntur.

De THESSALO ſatis certum eſt, NERONE imperante floruiſſe, qui Methodicæ ſectæ ſit auctor. Etiam *de Chirurgia* ſcripſit, de curatione ulcerum diuturnorum, ſed nimis extendiſſe (g) dicitur unius medicamenti ad diverſa mala uſum; exemplo medicamenti ex ſinapi: ſuaſiſſe præterea inertia medicamenta, ut geſtationes. De nervi punctura eumdem GALENUS refutat (h). Paracenteſin hydropicorum rejecit (i). Hepatis partem medicamento vel cauteriis in ſuperficie jubebat vulnerare (k).

ANTONIUM, qui centeſimum annum PLINII tempore adtigerit, non ponas poſt NERONEM, & priori forte ævo recte poſuiſſes. Viperarum eſu ulcera inſanabilia curaſſe (l) dicitur. Citat ANTONIUM ASCLEPIADES (m), & ad capitis dolores GALENUS (n); An idem eſt ANTONIUS ARCHIATER, cujus iſchiadicum medicamentum citatur (o). An is eſt Muſa.

Citat præterea ANDROMACHUS

QUADRATUM & ejus acopon (p).

Ejus paſtillum (q).

ANTIMACHI acopon (r).

Et PHILOCLIS (ſ).

Et ASPHALARTHESIUM (t).

Et GLYTUM (u).

ANTI-

(e) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V.
(f) PLIN. L. XXIX. 1.
(g) GAL. *meth. med.* L. IV.
(h) *Meth. med.* L. VI. 17.
(i) L. II. regularium CÆL. *tard.* L. III. c. 8. in tard. L. II.
(k) CÆL. *tard.* L. IV. c. 4.
(l) PLIN. L. XXX. n. 39.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(n) Ib. L. II.
(o) ORIBAS. *ſyn.* L. II.
(p) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(q) *Sec. loc.* L. II.
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) Ib.
(u) Ib.

ANTIPATRUM (x). Ejus malagma ASCLEPIADES habet (y); aridum (z); colicam (a); auriculare (b); ad narium morbos, quo usus ANTIPATER (c); ad strumas (d). Non potest esse ANTIPATER, qui GALENI ævo vixit. Ejus fuerint epistolæ, in quarum L. III. vincula negat adversus sanguinis fluxum recte artubus injici (e).

De ANTIPATRO methodico auctor agit introductionis, quæ est inter GALENI scripta. Huic medicamenta RHODIUS tribuit. Ægre tunc idem esset, quem SCRIBONIUS citat.

AELIUS GALLUS. Ejus viride (f), aridum (g), ad pterygia (h), ad summos aurium dolores (i). Mireris alibi legi, eumdem AELIUM ANDROMACHI medicamentum correxisse (k), & schistum ejus catagmatico adjecisse.

PHANIUS, ut videtur (l).

CRISPUS, Ejus malagma (m); med. ad nomas (n), ad menti mala (o). Generosum CRISPI (p).

APHRODAS, cujus frequens fit mentio (q), Ejus est Ischæmum (r), viride (s). Ad dentium dolores (t); ad ulcera cancrosa (u).

CASTUS. Ejus acopon calefaciens (x), dolorem sedans (y). Aliud (z).

ORIO-

(x) GAL. *compos. gen.* L. V. *sec. gen.* L. VII.
(y) *Sec. loc.* L. X.
(z) *Sec. gen.* L. VII.
(a) *Sec. loc.* L. V.
(b) *Sec. loc.* L. III.
(c) Ib.
(d) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(e) L. II. *tard.* c. 13. de hæmorrhagia.
(f) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
(g) *Sec. gen.* L. II.
(h) *Sec. loc.* L. V.
(i) ANDROM. ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
(k) GALEN. *compos. sec. gen.* L. II.
(l) Ap. ANDR. GAL. *gen.* L. V.
(m) Ib. *compos. sec. gen.* L. VII.
(n) *Compos. sec. loc.* L. V.
(o) Ib.
(p) *Compos. sec. gen.* L. X.
(q) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(r) *Compos. sec. loc.* L. III. V.
(s) *Compos. sec. gen.* L. II.
(t) *Compos. sec. loc.* L. V. ex libris APHRODÆ & L. VII.
(u) *Compos. sec. gen.* L. IV.
(x) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(y) Ib. L. VI.
(z) Ib. L. IV.

ORIONIS PEXORIS acopon (*a*).

MELITO. Ejus aridum (*b*).

ALEXANDER, qui usus est medicamento ab ASCLEPIADE citato (*c*), cujus est emplastrum (*d*) aridum.

ARISTOCRATES, cujus ad dentium dolores est medicamen (*e*).

ANTIPHANES, cujus medicamen (*f*) ejusdem finis.

PHILINUS. Ejus aridum (*g*).

CYRTUS, cujus est emplastrum adhærens (*h*).

HARPALI vel HARPALA duo emplastra (*i*).

PHILOXENUS, difficillimus homo. Præter priorem illum PHILOXENUM (*k*), reperimus apud ANDROMACHUM PHILOXENUM Grammaticum (*l*): alibi chirurgum (*m*), cujus est medicamentum ad ozænas & narium polypos.

CLAUDII vero PHILOXENI emplastrum ad fracturas (*n*) ægyptium (*o*), citat & ASCLEPIADES (*p*).

PHILOXENI simpliciter dicti, medicamentum ad suffusionem (*q*), illinitio ad oculum (*r*), ad scabras palpebras emplastrum (*ſ*).

Citantur ejus collectanea (*t*). PHILOXENUS, qui cancrum occultum dixit, cujus sedes esset in utero aut intestinis, reperitur apud AETIUM (*u*).

EPIGONUS. Ejus viride (*x*); isis (*y*) ad ulcera recentia, quam aiunt ex adyto templi VULCANI sumtam (*z*) esse.

(a) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(b) ANDROM. ap. GAL. in *compos. sec. gen.* L. V.
(c) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(d) *Compos. sec. loc.* L. II.
(e) *Compos. sec. loc.* L. V.
(f) Ib.
(g) ANDROMACHUS ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
(h) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(i) Ib.
(k) P. 24.
(l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(m) *Compos. sec. loc.* L. III.
(n) *Compos. sec. gen.* L. II.
(o) Ib. L. III.
(p) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(q) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(r) Ib.
(ſ) Valde compositum *compos. sec. gen.* L. V.
(t) *Compos. sec. gen.* L. IV.
(u) AETIUS L. XVI. c. 44.
(x) ANDROM. in GAL. *compos. sec. gen.* L. II. AETIUS L. IV. I. c. 124.
(y) Ap. CRITONEM in GAL. *comp. sec. gen.* L. V.
(z) *Compos. sec. gen.* L. V.

ZENO. Ejus emplaſtrum ad maligna ulcera, quo uſus ſit in deſperato caſu VALERIÆ (a) SECUNDÆ. Ejus locus etiam citatur (b). Quod doſes addiderit, laudat GALENUS (c).

Non putem eſſe ZENONEM HEROPHILEUM Cordubenſem, quem alias GALENUS citavit.

EUBULUS ad vulnera nervorum (d).

TELEPHANES ad cicatricem inducendam (e).

PUBLII ex vino viride (f), aridum (g).

MACEDO, cujus medicamentum ad vitia veſicæ (h).

EVANGELUS. Ejus viride epuloticum (i).

EPICURI emplaſtrum epuloticum (k).

ALCIMIONIS vel NICOMACHI (l), viride (m); epuloticum (n); malagma emolliens (o), aridum (p).

THEUDÆ ſarcophagi emplaſtrum diſcutiens & extrahens (q).

CANDIDI emplaſtrum, quo utitur ANDROMACHUS (r).

SARCEUTITÆ adtrahens (ſ).

HARPOCRATES, aut HERPOCRAS (t). Ejus aridum epuloticum (u); auriculare (x).

HARPOCRATIONIS etiam auriculare (y), conjungit CLERICUS.

DARIUS,

(a) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. III.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. III. ib. fin.
(c) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(d) *Compoſ. ſec. gen.* L. IV.
(e) Ib. L. II.
(f) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. Videtur fuiſſe ASCLEPIADIS præceptor.
(g) *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(h) *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
(i) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(k) Ib.
(l) Ib.
(m) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(n) Ib.
(o) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(q) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) ANDROMACH. apud GAL. *Compoſ. ſec. gen.* L. III. V. VII.
(u) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(y) Ib.

DARIUS, cujus eſt paſtillus (z).

AGATHOCLES (a).

ARISTOCLIS malagma (b).

ISIDORI ad nomas (c) (d).

APOLLOPHANES, niſi eſt antiquus ille (e) p. 22.

IRIONIS fuſcum (f).

ACHILLAS (g).

MAGNUS (h); an Tarſenſis, ut puto, cujus remedium ad hæmorrhoides acerrimum exſtat ex cyclamine & felle (i), & floridum (k), & aſter (l). Emplaſtrum exſiccans ex ſalicibus (m).

MAGNUS PHILADELPHUS ſeorſim dicitur (n). EJUS ad carbunculos paſtillus.

MAGNUS Epheſius, in cujus L. II. epiſtolar. agitur de hydrophobia, cujus ſedem cor fecit & ſtomachum & diaphragma (o).

CRITO, & ipſe antiquior eſt ANDROMACHO, cum GALENUS diſerte dicat, priorem HERAM *Iceſium* dixiſſe, inde CRITONEM, tunc ANDROMACHUM (p), & voluiſſe a CRITONE diſcrepare (q). De *ornatu* aliquot libros reliquit (r). Ejus numeroſiſſima medicamenta externa a GALENO citantur.

Ipſum quod modo dixi *Iceſium* (ſ). Ad ſugillata (t), Stomaticum (u). Epuloticum ex ladano (x), emplaſtrum diabotanon (y): emplaſtrum de ſcillis

 GALE-

(z) ANDROM. ib. L. V.
(a) ANDROM. ap. GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(c) ANDROM. ap. GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. V. VI.
(d) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(e) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. hic malagma.
(f) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(g) ANDROM. ap. GAL *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(h) L. V. *gen.* ſimpliciter dictus.
(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(k) *Compoſ ſec. gen.* L. V.
(l) PAULUS L VII.
(m) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(o) CÆL. *acut.* L. III. c. 4.
(p) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. III.
(q) L. V.
(r) Quos citat GAL. de *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(ſ) Ib.
(t) *Compoſ. ſec. loc.* L V.
(u) Ex muſto ib. L VI.
(x) *Compoſ. ſec. gen.* L. IV.
(y) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.

GALENO laudatum (z); dia Aconis (a); ad ftigmata (b); naribus immittenda (c); & ad varia aurium mala (d); ad oris cruftas (e); ad columellæ mala (f); aniceton (g). Gleucinum (h); ad menti vitia (i); Ifis viridis (k); ad ulcera maligna (m); ad capillorum defluvia (n): ad pruritum (o). Emplaftrum de falicibus (p). Aliud medicamentum (q).

APOLLONIUS pharmacopola (r), qui in Ægypto vixit, aliquanto ANDROMACHO antiquior eft, a quo non infrequenter citetur (f). Ejus confilia & remedia ad dolores aurium habet GALENUS (t), & de iis extrahendis, quæ in aures illabuntur (u): ad ozænam (x), ad polypos; ad aurium carneas excrefcentias (y); & fugillata (z): ad fonitus & fufurros (a); ad aurium gravitatem (b). Aridum (c); malagma emolliens (d); ocularia (e); & aromaticum (f): aridum ad hebetudines (g); ad fuffufiones (h); Pepiafmenon collyrium (i); ad dentes (k). Confilia pro demorfis a crocodilo (l).

Laudat eum hactenus GALENUS, quod aliquanto plenius quam ANDROMACHUS

(z) Ib.
(a) Ib. Pro medicamento veficas trahente habet TERILLUS.
(b) ACTUAR. *meth.* L. VI. c. 6.
(c) *Compof. fec. loc.* L. I.
(d) Ib. L. III.
(e) *Sec. loc.* L. VI.
(f) Ib.
(g) *Sec. gen.* L. VI.
(h) Ib. L. VII.
(i) *Sec. loc.* L. V.
(k) *Sec. gen.* L. V.
(m) *Sec. gen.* L. IV.
(n) *Sec. loc.* L. I.
(o) AET. L. IV. I. c. 126
(p) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(q) PAULUS L. VII. c. 13.
(r) *Compof. fec. loc.* L. II.
(f) ANDROM ap. GALENUM *fec. gen.* L. V. VII. & III.
(t) *Compof. fec. loc.* L. I. III.
(u) Ib.
(x) AETIUS L. VI. c. 93.
(y) AETIUS L. VI. c. 85.
(z) *Compof. fec. loc.* L. V.
(a) L. III.
(b) Ib.
(c) *Compof. fec. loc.* L. V.
(d) *Sec. gen.* L. VII.
(e) *Sec. loc.* L. V.
(f) AETIUS L. VII. c. 79.
(g) L. VII. c. 97.
(h) C. 98.
(i) C. 111.
(k) L. VIII. c. 33.
(l) L. XIII. c. 6.

MACHUS medicamenta describat; tamen & carpit (*m*), quod non accurate satis discrimina causarum definiat, quod contraria multa miscuerit. Cum ex ejus consilio medicus in aurium dolore piper adhibuit, malum immaniter auctum fuisse notat (*n*).

Scripsit *parabilium* libros aliquos (*o*).

An idem APOLLONIUS *Archistrator*, cujus melinum citat ANDROMACHUS (*p*)?

An is fuerit APOLLONIUS *organicus*, cujus ad carbunculos medicamentum ASCLEPIADES citat (*q*); & junior chirurgus, cujus ἡμιμεγανος (*r*), & de scarificatione locus (*ſ*).

APOLLONIUS Tarsensis, cujus remedium citat GALENUS (*t*).

APOLLONIUS ὄφις EROTIANO dicitur, in l. de *Ambe*, Ejus ædicula (*u*).

APOLLONIUS Pitanius, cujus medicamentum ad suffusiones PLINIUS habet (*x*).

APOLLONIUS Pergamenus, multos, quibus aquæ metus aliunde supervenisset, sanatos fuisse, neminem, cui canis rabidi morsus mali causa fuerit (*y*).

Difficillimum vero fuerit omnes illos numerosos distinguere APOLLONIOS.

Antiquus ille MUS, HEROPHILI discipulus, non potuit noster esse, cum iste res Romanas citet (*z*); neque ARCHIGENIS & CRITONIS simillima fuissent medicamenta (*a*); neque GALENUS eum cum ARCHIGENE comparasset. Compara, quæ GALENUS de APOLLONIO dicit, HEROPHILI discipulo (*b*).

XENOCRATES ab ANDROMACHO juniori citatus, & PLINIO dictus (*c*). Ejus est emplastrum dolorem sedans (*d*). Medicamentum auriculare, quo usus est ANDROMACHUS (*e*). Album (*f*); pastillus (*g*).

(m) *Sec. loc.* L. II.
(n) *Compos. sec. loc.* L. III.
(o) *Sec. loc.* L. I. II. III.
(p) Ap. GAL. *compos. sec. gen.* L. V.
(q) *Sec. gen.* L. V.
(r) *Fasc.*
(ſ) De *cucurbit.* ORIBAS. L. VII. c. 19.
(t) *Sec. loc.* L. IX.
(u) Ap. ORIBAS. NICET. GAL. *fasc.* 98.
(x) L. XXIX c. 6.
(y) ORIB. ad EUST. L. VIII. c. 13.
(z) GAL. *sec. loc.* L. II. de aure.
(a) Bibl. Botan. L. II. p. 101.
(b) *Sec. loc.* L. III.
(c) L. XXXVII. c. 11.
(d) GAL. *compos. sec. gen.* L. VI.
(e) Ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
(f) *Compos. sec. gen.* L. I.
(g) *Compos. sec. gen.* L. IV.

EUDEMUS (h) THEMISONIS ſectator, qui negavit aliquem evaſiſſe, qui ex canis rabidi morſu aquam metuerit; num LIVILLÆ corruptor? Ejus remedia adverſus id malum.

CAII duo (i), niſi alter fuerit ophthalmicus ille (k).

MINUTIANI ad ſtrumas emplaſtrum (l).

POLYSTOMI emplaſtrum, ad podagram (m).

PRYTANIDES (n).

SOLON dentarius. Ejus auriculare (o).

SPHENDUSA (forte femina) (p).

CHRYSANTHUS GRATIANUS (q).

LECANIUS AREUS Tarſenſis (r), ad quem DIOSCORIDES ſcripſit (ſ). Ejus aridum erodens medicamentum ad nomas ex plumbo (t); ad durum ſplenem (u); paſtillus (x); auriculare (y); ad ſordida (z). Peſſus acris (a).

DIOSCORIDES, Tarſenſis vel Anazarbæus, botanica laude celebris, multorum medicamentorum chirurgicorum auctor fuit. AREO amico medicamentum ſanguinem comprimens tradidit (b). Gleucinum ex ejus *mater. med.* L. I. ipſe GALENUS citat (c). Sed plurima alia olea noſter eo loco deſcribit. Medicamentum ad ulcera maligna (d) GALENUS etiam habet, cataplaſma AETIUS (e); & ad pedum tophos (f) med.

Deinde liber VI. magna ex parte huc pertinet. De morſu enim animalium

(h) DIOSC. L. VI.
(i) ANDROM. *ſec. loc.* L. II.
(k) P. 52
(l) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(m) GAL. ib.
(n) ANDR. ap. GAL. *ſec. loc.* L. III.
(o) *Sec. loc.* L. III.
(p) ANDROM. ib.
(q) Ib.
(r) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(ſ) *Sec. loc.* L. VI.
(t) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(u) *Sec. loc.* L. IX.
(x) *Sec. gen.* L. V.
(y) *Sec. loc.* L. III.
(z) *Sec. gen.* L. V.
(a) PAUL. L. VII.
(b) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(c) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. ex c. 56.
(d) *Sec. gen.* L. IV.
(e) L. VII. c. 95.
(f) AETIUS L. XII. c. 45.

lium venenatorum agit, & primum de rabidi canis morſu fuſe, cujus vulnus urit, & vulneratos a ſerpente ſcarificat. Varia a ſerpentum morſu ſymptomata nuperiores in calidas regiones peregrinatores confirmaverunt.

Spurius liber fere eſt ASCLEPII & DIOSCORIDIS chirurgia, cujus codex ſervatur in *Bibl. S. Victoris* (*g*).

In *Euporiſtis*, quæ DIOSCORIDI tribuuntur Argentorati 1565. 8. *. CONRADI GESNERI cura excuſis, medicamenta ad omnia corporis mala, etiam chirurgica, tumores, ulcera, morſum animalium venenatorum numeroſa recenſentur.

In *hippiatricis* medicamentum eſt, quod refertur ad DIOSCORIDEM.

§. XXVII. ANDROMACHUS.

ANDROMACHI filius, quorum uterque NERONIS fuit Archiater.

Ejus plurima & probata fuiſſe medicamenta GALENUS fatetur, tamen ut virtutes confectionum fere omitteret & diſcrimina (*a*).

Liber *de exterioribus* citatur (*b*), & *de oculorum remediis* (*c*).

Medicamenta ejus numeroſa GALENUS citat ad ulcera maligna (*d*).

Iceſium ab HERA ſumtum (*e*); viride (*f*). Ægyptia ad nervos (*g*), fuſca (*h*). Aridum epuloticum (*i*). Alia epulotica (*k*), ad ſanguinem de naribus fluentem (*l*), de Beſaſa medicamentum fere ut HERAS (*m*), catagmaticum (*n*) barbarum, nempe ex bitumine paratum (*o*). Ad veſicæ adfectus medicamenta. Quo curata eſt uxor MARII, & in FRONTINO (*p*). Myſterium a ruſtico acceptum (*q*). Pro CLEMENTE SERTORIO ad bronchocelen (*r*); & viride (*ſ*), panacea

(g) Ap. MONFAUCON L. II. p. 1369.
(a) *Sec. gen.* L. III. IV. VII. *ſec. loc.* L. V. IX.
(b) GAL. *ſec. gen.* L. V.
(c) *Sec. gen.* L. I.
(d) *Sec. gen.* L. III.
(e) L. V. & VII, ut CLEM. SERTORIUS.
(f) *Sec. gen.* L. II.
(g) Ib. L. III.
(h) *Sec. loc.* L. VI.
(i) L. IV.
(k) L. II.
(l) *Sec. loc.* L. III.
(m) Ib. L. VI.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(o) Ib.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
(q) Ib.
(r) *Sec. gen.* L. VI.
(ſ) L. VII.

panacea ex argenti ſpuma &c. (*t*) melinum (*u*). Quo ſanatus eſt ARVNTIUS AQUILA (*x*). Emplaſtrum emolliens (*y*) paſtillus (*z*) crocoſus (*a*) ad ſplenem (*b*); ad gangrænam emplaſtrum ex ærugine (*c*). Auricularia (*d*), ſtomaticum ex Punicis (*e*) Malagma emolliens (*f*). Ad ulcera maligna (*g*); ad capillorum defluvia (*h*). Gleucinum unguentum ex muſto (*i*). Ad aphthas acerrimum medicamentum (*k*).

§. XXVIII. ANTE PLINIUM.

APELLES ſcincum ad ſagittarum vulnera valere ſcripſit (*a*). Meminit ejus GALENUS (*b*). EJ. diachartu (*c*).

STRATON ERASISTRATEUS. Ejus eſt de ambe locus. Ejus *antidotus* (*d*).

BACCHIUS hujus fere ævi fuit, cujus dictionarium vocum HIPPOCRATICARUM EROTIANUS plerumque ſequitur, & cujus ſententiæ fere accedit, ut in loco de ambe.

Ejus eſt emolliens, quo CÆSAR uſus eſt (*e*).

EROTIANUS ſuam λεξεων συναγωγην ANDROMACHO inſcripſit; hujus adeo ævi eſſe putatur. Cum tamen MENESTHEUM citet STRATONICEUM (*f*), & STRATONICUS GALENI fuerit (*g*) præceptor, putes poſterioris eſſe ævi. Voces aliquas chirurgicas HIPPOCRATIS interpretatus eſt, veterumque opiniones collegit; fuſe de *Ambe* egit, ubi plurimas antiquorum interpretationes comparavit.

ARETÆUS Cappadox, magnus medicus, incertæ eſt ætatis, quem nemo ante AETIUM citaverit. Elegantia tamen ſtyli, & Romani ſplendoris plurima veſtigia,

(t) *Sec. gen.* L. II.
(u) Ib.
(x) *Sec. gen.* L. VII.
(y) Ib.
(z) Ib. L. V.
(a) Ib.
(b) *Sec. loc.* L. IX.
(c) Ib. L. VI.
(d) *Sec. loc.* L. III.
(e) Ib. L. VI.
(f) *Sec. gen.* L. VII.
(g) Ib. L. IV.
(h) *Sec. loc.* L. I.
(i) *Sec. gen.* L. VII.
(k) Ib. L. VI.
(a) PLIN. L. XXVIII. c. 8.
(b) *Antidotor* L. II.
(c) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. c. 14.
(d) AETIUS L. IV. 1. c. 346.
(e) GAL. *ſec. gen.* L. VII. ex ASCLEPIADE.
(f) De Ambe.
(g) De *atra bile* c. 4.

gia, & curationum ex secta methodica profectarum, & pneumaticæ sectæ sententiæ, quam non putes post GALENUM superfuisse, conjuncta faciunt, ut interim in hæc tempora referam, facile cessurus melioribus. *Chirurgica* scripsit & citat, quæ interierunt. In iis, quæ supersunt, aliqua huc pertinent. Arteriotomen exercuit. Abscessum coli prope hepar in dextra parte ipse secuit, ex quo multum puris effluxit, multum etiam per renes & vesicam decessit: post longum tempus tamen æger convaluit (h). In hæmoptoe ad sanguinem reservandum manubus & pedibus vincula injecit (i). Canem rabidum solo halitu monet inficere (k). Calculum majorem negat curari (l). Bronchotomen improbat (m). Proprio ferramento in cephalea sanguinem de naribus detrahi jubet (n). Cauterio polypum sanavit (o). Cathetere abstinendum, quando vesica inflammata est (p). Venarum delectum recepit (q); & inter minimum digitum & medium venam secuit (r). Calculus ad vesicam connatus (ſ). Epilepsiam curat pertérebrato cranio, ut meninx denudetur (t). Cantharidibus ad vesicas excitandas primus utitur (u). Ignem admovet ad curandos lienis scirrhos (x). Malagma suum ad ventriculi mala citat, quod sit μυστήριον (y).

LYCUS a PLINIO citatur (z), si idem est cum LYCO Neapolitano; ejus aliqua medicamenta externa supersunt. Cataplasma ex frumento (a). Ex LYCI commentariis ad viperarum morsum aliqua apud PAULUM exstant (b), apud ORIBASIUM vero de clysteribus dysentericorum, fere adstringentibus, etiam cum auripigmento. Cataplasma ex panis fermento (c).

§. XXIX. C. PLINIUS SECUNDUS.

Cum totos decem libros de medicina scripserit, morbos externos eorumque medelam non prætermisisse potuit. Alio autem ordine utitur, ut fere ex plantis

(h) *Diuturn.* L. I. c. 9.
(i) *Cur. Acut.* L. II. c. 2.
(k) *Acut. cauſ.* L. I. c. 7.
(l) *Diut. cauſ.* L. II. c. 4.
(m) *Acut. cur.* L. I. c. 7.
(n) *Diut. cur.* L. I. c. 2.
(o) Ib. c. 4.
(p) *Acut. cur.* L. II. c. 8.
(u) Ib. c. 2.
(r) Ib.
(ſ) *Diut.* L. II. c. 4.
(t) *Diut. cur.* L. I. c. 4.
(u) Ib.
(x) C. 2.
(y) C. 7.
(z) L. XX.
(a) ORIBAS. L. IX. c. 25. AETIUS. De Cœl. C.
(b) L. V. c. 13.
(c) ORIBAS. Coll. L. IX. c. 25.

tis primum scripta remedia enarret, L. XXVI. ad externos perinde, ut ad internos morbos; ad cutis mala, strumas, ad luxata, vulnera, ulcera. L. XXVII. de iisdem. Inde L. XXIX. medicamenta ex animalibus depromta, etiam ad canis rabidi morsum, calculum, ulcera, cancros. Porro L. XXIX. & XXX. de morsu phalangiorum, aspidum, cutis malis, strumis, ambustis, calculis, carbunculis agit. L. XXXI. & XXXII. remedia ex aquatilibus recenset. L. XXXIV, XXXV. ex mineris, ubi emplastrorum cum plumbo conponendorum rationem describit. Compilata esse, & plurima vana notum est, & ipse levitatem consiliorum adgnoscit, seque VARRONIS exemplo tuetur. Passim etiam aliqua vere chirurgica inter L. XXIX. c. 7. sparsa sunt, ut MARII excisus varix (a). Exsecti de matris utero SCIPIO Africanus major & MANILIUS, qui primus Carthaginem cum exercitu intravit, & CÆSARUM primus & CÆSO (b).

§. XXX. SORANUS, CÆLIUS.

SORANUS Ephesius ante ARCHIGENEM vixit (a), methodicus, sed vir gravis, ne a GALENO quidem carptus, cui ea secta odio erat. Pluscula chirurgica Cl. viri scripta fuerunt. Libellum *de fracturarum signis* COCCHIUS edidit, ex NICETÆ codice, non antea editum; quem putat esse fragmentum operis περι κοινοτητος, & ab eo, sed corruptas voces aliquas PAULLUM transcripsisse (b). Breviter fracturas percurrit, a capite ad calcem. In costarum fractura spatia intercostalia linteis replet. Si ossea fragmenta pleuram compugerint, ea jubet excidere. Habet ex eo PAULLUS (c). Humerum solis manibus restituit (d).

Alii duo codices Parisiis sunt (e).

Numerosas fascias VIDIUS ex SORANO sumsit, ut GALENI *l. de fasciis* suppleret, codice usus, quem tamen non totum neque convertit, neque edidit, sed ea fere decerpsit, quæ putabat GALENI operi deficere. Prodiit cum HIPPOCRATIS libris chirurgicis Paris 1544. fol. * (f); tum cum GALENO Basil. 1562. fol. * & alias. Multo plures vero fasciæ cum iconibus sunt in NICETÆ (g) collectione.

Medicamenta aliqua externa SORANI citantur, ut illitio de uva acerba (i). In amisso opere, cujus magnam partem CÆLIUS servavit, paracentesin abdominis

(a) L. XIX.
(b) L. VII. c. 7.
(a) SORANI medicamentum, quo etiam usus est ARCHIGENES AETIUS L. VI. c. 55.
(b) P. 47 n. 4.
(c) L. VI. c. 96.
(d) PAULL. L. VI. c. 99.
(e) B. R. P. n. 2247. 2248.
(f) C. 70. 103. 118. 123, 137. &c.
(g) C. XII.
(i) AETIUS L. VIII. c. 43.

nis probavit (*k*). Apechema admisit (*l*). Infantem vidit a morsu aquam reformidantem (*m*). Fracti humeri extentionem & retentionem solis ministris perfecit, absque machinamento (*n*).

Liber περὶ μητρας anatomici potissimum argumenti est; aliqua tamen habet de morbis mulierum ad chirurgiam spectantibus. Externam membranam uteri solam elabi, dum interna locum suum tenet. Ad latera etiam declinare. Ipse putat se vidisse, in hernia testem femininum cum cremastere excidisse. Hujus operis forte partes fuerint, quæ apud AETIUM conservantur: de seminis fluxu (*o*), de uteri debilitate (*p*), de furore uterino (*q*), resolutione & frequente abortu (*r*), de prolapsu uteri. Non totum elabi, sed ovi struthiocameli similem esse; nuper elapsum conatur restituere. Tum uteri laxus (*ſ*) scirrhus, qui solvi possit, si circa os & collum uteri sedem habuerit, si circa fundum, spem nullam superesse. Multa addit medicamenta (*t*).

Nescio quæ *Gynæcia* CLEOPATRÆ a MONTFAUCONIO *Bibl.* MEDICEA dicuntur reperiri, libri nempe IV. a SORANO collecti (*u*).

Isagogen volens omitto, indignum viro opus.

Apud CÆLIUM locus est de hydrophobia (*x*).

CÆLIUM AURELIANUM cum SORANO relinquimus, cujus præcepta *latinizavit* (*y*); eos enim solos auctores citasse video, quos a SORANO putes citatos fuisse, latinum nullum, neque GALENUM, neque quemquam posteriorum, nisi ARCHIGENES posterior est, & LEONIDES episyntheticus. Ita tamen SORANUM vertit, ut ipse loquatur, suamque sententiam dicat. Ipse quando vixerit, ignoratur. Styli barbaries ea est, ut etiam quinto seculo ævoque MARCELLI vixisse potuerit. Pluscula vero medicis interspergit pertinentia ad eas curationes, quæ manu fiunt. Laureolam describit novum instrumentum, quo calcem de arthriticorum artubus eximeret (*z*). Laryngotomen damnavit (*a*). Clysteris ex folliculo dandi modum accurate exponit (*b*).

I 2 Para-

(k) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(l) CÆL. *acut.* L. III. c. 11.
(m) ID. ib.
(n) PAUL. L. VI. c. 99.
(o) L. XVI. c. 72.
(p) C. 73.
(q) C. 74.
(r) C. 75.
(ſ) C. 81.
(t) C. 86.
(u) 73. n. 15.
(x) *Acut.* L. III. c. 9.
(y) *Acut.* L. II. c. 28. & L. I. &c.
(z) *Chron.* L. V. c. 2.
(a) *Chron.* L III. c. 4.
(b) *Tard.* L. IV. c. 3.

Paracentesin abdominis probat & commendat, ex qua viderit aliquos convaluisse, (c) muliebri cathetere aquam educit. In colicis etiam ignem, aliquando tamen remotiori loco admovet (d). Venæ frontis & linguæ sectionem rejicit (e). Cucurbitulis in phrenitide & sæpe alias utitur (f), & hirudinibus (g); inque ischiade cauterio & hirudinibus (h) & acribus epithematibus (i), masculæ cæterum chirurgiæ & dolorem facienti medicinæ adversus. De hydrophobia fusissime agit (k): dentium dolorem adtigit (l), ubi denuo ab evulsione sibi metuit. De auxiliis ad sanguinis jacturas judicat (m). Frequenter urit lienosos & jecorosos (n). In eadem & in paralysi scarificat (o), & hirudines admovet (p). Membranam cerebri læsam plerumque, non tamen semper mortem inferre (q). Pulmonem a sagitta læsum aliquando convaluisse (r).

Scripsit alibi *chirurgica*, *s. responsiones medicinales* (f) de dentium evulsione (t), & de calculo (u), & de muliebribus, pessorumque varietatem descriptam dedit (x). Sed ea quidem interciderunt.

MOSCHION incertæ ætatis est, non tamen potest posteriori loco poni, cum eum junior ASCLEPIADES citet (y). Catagmaticon MOSCHIONIS citat, medicamentum ad nomas (z), & epuloticum (a), illinitionem ad oculos, GALENUS (b), & emplastrum ad fracturas (c).

Scripsit

(c) *Tard.* L. III. c. 8.
(d) *Tard.* L. IV. c. 7.
(e) *Acut.* L. I. fin. & c. 12.
(f) *Acut.* L. I. c. 11.
(g) *Acut.* L. III. c. 2.
(h) *Tard.* L. V. c. 1.
(i) *Chron.* L. V. c. 1.
(k) *Acut.* L. III. c. 9. sqq.
(l) *Tard.* L. II. c. 4.
(m) *Chronic.* L. II. c. 13.
(n) *Tard.* L. III. c. 4.
(o) *Tard.* c. 1. L. V. 2.
(p) *Ad colicam tard.* L. IV. c. 7. *ad ischiadem* L. V. c. 1.
(q) Ex ASCLEPIADE *Acut.* c. 1.
(r) *Tardar.* L. III. c. 12.
(f) *Chron.* L. IV. c. 1. L. V. c. 2. *Acut.* L. II. c. 1. L. II. c. 13. L. III. c. 7.
(t) *Tard.* L. II. c. 13.
(u) *Tard.* L. II. c. 4.
(x) Ib.
(y) GAL. *compos. sec. gen.* L. III. citatum in ASCLEPIADIS *med. ext.* L. III. *compos. sec. loc.* L. IV.
(*) *Compos. sec gen.* L. II.
(z) Ib. L. V.
(a) *Sec. gen.* L. II.
(b) L. IV.
(c) *Sec. gen.* L. II.

Scripſit *de ornatu* librum, pro obſtetricibus, quo de alopecia egit (*d*) & de *mulierum morbis*, cujus libri codex reperitur Auguſtæ Vindelicorum Græce (*e*). Eum librum Græce edidit C. WOLF. Matricem totam prolapſam ſe excidere, & ab ea operatione feminas ſupervixiſſe apud antiquos reperiri. Sellam habet obſtetriciam; obſtetricis in partu officium, minutasque curas, morbos muliebres; varias partus difficilis cauſas, perverſosque fetus ſitus, & auxilia; ut pedibus educatur puer, ita enim jubet, ſi in caput non æque commode dirigi poſſit. Medicamenta ad partum expediendum. Embryulcum habet, quem fetui mortuo injicit, ut de utero extrahat.

ANATHONIS philoſophi peſſarium dicitur in *Gynæcæis* (*f*). Is fuerit Philoſophus, qui falſus eſt, molam fuiſſe, quam putabat uteri eſſe hydropem.

§. XXXI. ARCHIGENES.

AGATHINUS ARCHIGENIS Præceptor, citatur ab ASCLEPIADE ob paſtillum ſtypticum (*a*).

ARCHIGENES non poteſt multo inferiori ævo recenſeri, qui JUVENALI dictus ſit. Apamenſem & TRAJANO coævum faciunt. ORIBASIUS in libro 49. cujus partem COCCHIUS ex NICETÆ codice edidit, ARCHIGENIS locum de ſanguine ſubtercurrente dedit (*b*), & de ſuturis divulſis (*c*).

Porro libellum de partibus amputandis (*d*). Vaſa jubet laqueo conſtringere, quæ eunt ad partem amputandam, nervos per ambitum reducere, membranulas abradere. Reperitur etiam in B. R. P. n. 2247.

De calculo fragmentum eſt in B. R. P. n. 2276.

Tertium l. *de locis affectis* GALENUS citat.

Apud AETIUM locus eſt, ubi teſtatur optimo ſe eventu in hydrope femora ſuramque depleſſe ſcarificando (*e*). Idem in paralyſi juſſit in medullæ ſpinalis ſede & in vertice cauteriis uti (*f*). De cancro mammæ IDEM AETIUS locum habet (*g*).

Locum de ſinapiſmo ex epiſtola ad ARISTONEM idem AETIUS (*h*).

(d) GAL. *ſec. loc.* L. I.
(e) MONTFAUCON p. 594.
(f) *Harm.* p. 1.
(a) *Sec. gen.* L. V.
(b) p. 117. & in B. R. P. n. 2247.
(c) p. 119. & in B. R. P. l. c.
(d) p. 156.
(e) L. X. c. 30.
(f) Ib. L. X. c. 28.
(g) L. XVI. c. 44. 50.
(h) L. I. 3.

Alium de hepatis abſceſſu (*i*), quem ſuadet aperire, ut tamen periculum non diſſimulet. Alium locum de elephantiaſi (*k*). De obturatione narium, medicamenta. Qui ſanatus fuerit nigella & ſcilla per nares infuſa (*l*). De volvulo ex hernia, veneno. Clyſteribus utitur, cataplaſmatibus, fomentis (*m*). De Iſchiade. Veteres uſtione eſſe uſos, multos eſſe eo remedio ſanatos (*n*), poſſe ſtercore caprino uri. Poſt exciſum calculum dat lac aſininum, quod ſolum proſit. Malagma etiam ex ficu imperat (*o*). De renum calculo fuſe agit (*p*). Ad ganglion calcem vivam adhibet (*q*). De abſceſſu uteri (*r*). Ut aditus paretur dioptra, qua vagina dilatatur, quo abſceſſus poſſit ſcalpello incidi (*ſ*). De abſceſſu uteri rupto (*t*). Ad uteri cancrum, in quo ſolano utitur (*u*). Ad ejuſdem viſceris ſcirrhum, ad quem medicamenta præſcribit (*x*). Qui caſtrati ſunt, eos elephantiaſi non corripi (*y*).

Medicamenta externa ARCHIGENIS GALENUS plurima repetit (*z*). Omnino certe empirici ſunt ingenii, plurima ſimplicia, ſed abſque diſcrimine (*a*) & ordine temere congeſta, ad unum malum centena, ut etiam alieniſſima commiſceat, & repulſoria ubi mollire opus eſt, vana etiam admittat, qualis eſt muſtelæ ſanguis, & amuleta in capitis dolore; denique conſilia dat utentem deſtitutura; quorum exemplum eſt ubi aquæ perpetua irrigatione parotides ſolvere ſuſcipit. Carpit etiam GALENUS, quod in faucium malis alieniſſimo loco præſcribat potulenta (*b*); quod empiricorum more ad vulnera meningum calamenthæ ſuccum abſque diſcrimine commendaverit, adque capitis dolores acetum roſaceum (*c*).

Medicamenta ipſa ARCHIGENIS aliqua recenſebimus. Ad defluvia capillorum, adque capillos tingendos; tum ex thapſia medicamentum (*d*): ad auditus gravitatem, ſurditatem (*e*); ad illapſa aliena, ubi caput concutit; animalculis acria varia

(i) L. X.
(k) L. XIII.
(l) AETIUS L. II. 2. c. 96.
(m) ID L. III. 1. c. 28.
(n) ID. L. III. 4. c. 3.
(o) ID. L. III. 3. c. 15.
(p) ID. L. III. 3. c. 4.
(q) PAULUS L. IV. c. 16.
(r) AETIUS L. IV. 4. c. 85, 86, 87.
(ſ) C. 86.
(t) C. 87.
(u) C. 96.
(x) C. 87.
(y) L. IV. 1. c. 122.
(z) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(a) *Compoſ. ſec. loc.* L. III. 1. L. II. & VI.
(b) L. VI AET. L. XI. c. 4.
(c) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(d) *Compoſ. ſec. loc.* L. I. c. 3. conf. AETIUS L. VI. 55.
(e) *Sec. loc.* L. III.

varia superfundit. Porro ad aurium externos adfectus. Ad parotides: ad ozænas (*f*); ad narium polypos. Apophlegmatismi, cataplasmata ad calidum capitis dolorem (*g*). Amethysta. Inde de fissuris (*h*) & contusionibus capitis. Ad sonitus aurium acria & calida. In ægilope pauca remedia suadet, & chirurgia utitur, ipsoque cauterio (*i*). Porro ad menti eruptiones, dentium dolores (*k*). Ad uvulæ morbos varia. Nigra porro exstant ARCHIGENIS (*l*): malagma ad calculum (*m*); smegma ad arenulas pellendas (*n*); aliud post calculum expulsum (*o*).

Habet ipsæ etiam ORIBASIUS ad oculorum claritatem medicamentum (*p*) ARCHIGENIS. Scolopendræ morsum curare oleo calido suscipit (*q*). Ad viperæ morsum (*r*). Varia apud AETIUM ad mala cutanea (*s*). Et ad parotides ACTUARIUS (*t*).

Dropax, emplastrum ad tumores (*u*).

Ex libris SEVERI aliqua mutasse (*x*).

§. XXXII. HELIODORUS.

ARCHIBIUS ab HELIODORO citatur (*a*) de fissuris. Aridum epuloticum ASCLEPIADIS correxit (*b*).

MENODORUS totum os fissum excidit apud HELIODORUM (*c*). Ambrosiam MENODORIAM GALENUS habet (*d*).

HELIODORUM non longe removemus, chirurgi certe JUVENALIS meminit, cujus id esset nomen, & HELIODORI aridum GALENUS citat (*e*).

Multa

(f) AETIUS L. VI. c. 92.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. II.
(h) Ib. L. III.
(i) Ib. L. V.
(k) L. VI.
(l) AETIUS L. VI. c. 51. ad capitis dolores.
(m) L. XI. c. 7.
(n) Ib. c. 5.
(o) C. 15.
(p) *Synops.* III.
(q) PAULUS L. V. c. 9.
(r) Ib.
(s) L. XIII.
(t) *Meth. med.* L. VI. 9.
(u) AETIUS L. IV. 1. c. 124.
(x) Ib. L. III. 1. c. 34.
(a) NICET. coll. p. 96.
(b) *Compos. sec. gen.* L. V.
(c) Ib. c. 14.
(d) *Compos. sec. loc.* L. VII. c. 3.
(e) *Compos. sec. gen.* L. V. c. 14.

Multa ejus loca chirurgici argumenti apud ORIBASIUM exstant. Multo etiam plura inde sumsisse COCCHIO probabile visum est (*f*). *Chirurgica* HELIODORI NICETAS in notis ad suum codicem citat (*g*).

Ejus locus de capitis vulneribus exstat in NICETÆ collectione (*h*). Ipse manu curavit, & varia ad incidendum instrumenta adhibuit. Ossa negat (*i*) dolorem sentire. In fissura partes cranii defractas nonnunquam sibi relinquit, quas sperat convalituras (*k*). Membra luxata absque instrumentis reponebat. Alius locus de carie calvariæ (*l*). Alius de osse excrescente, quod totum (*m*) delere jubet, per ambitum primo exterebratum. De alopecia (*n*). De extremis membris abscindendis (*o*). Vinculum super locum sectionis injicit, & prius carnes dissecat, quam serram adhibeat. De his, quæ digitis accidunt (*p*). Loci de variis artus reponendi modis (*q*) initium & finis. Quatuor de fasciis capita HELIODORI in eadem *collectione* reperiuntur (*r*), iterumque duo alia (*ſ*).

Capita aliquot HELIODORI ex codice NICETÆ sumsit, & in suis chirurgicis edidit (*t*) VIDIUS Paris 1544. fol. ut GALENUM de fasciis pleniorem ederet.

NICETÆ *collectio* etiam bis in Parisina Bibliotheca reperitur, & additur, alterum codicem in MEDICÆA fuisse, alterum a Biblioth. Fontebleandensi n. 2247; in quo HELIODORI de capitis vulneribus; de fracturis; de carie capitis; de exostosi; de amputatione, de digitis, & fasciarum capita 49; & de machinamentis nonnullis, deque artuum repositione.

Denique HELIODORUM de machinamentis ORIBASIUS servavit, vertitque VIDIUS, & in chirurgicis edidit: adjectus est idem editionibus ORIBASII, plenus libellus, qui & ipse est in NICETÆ *collectione*, & quo machinæ ab ipso retro HIPPOCRATE inventæ breviter recensentur. Absque machinis ad palæstræ morem in junioribus & feminis luxata restituit.

Non separari debere putes ejusdem argumenti scriptores. Huc PERIGENES organicus, cujus organon citatur, & Galea gladiatoria (*u*). Ej. *Geranis*, quæ etiam HIPPOCRATI tribuitur (*x*). Ej. *Thais*, quæ ad alios ab aliis refertur.

AMYNTÆ

(f) In NICETAM p. 86.
(g) P. 87.
(h) P. 91.
(i) P. 92.
(k) P. 96.
(l) P. 112.
(m) P. 124.
(n) Ib.
(o) P. 156.
(p) P. 159.
(q) Apud ORIBASIUM cum NICETA p. 172.
(r) N. 114. 117.
(ſ) N. 128. 129. adducens retinaculum χιλιοφυλαξ.
(t) C. 101. 113. 119. 129. &c.
(u) GAL. *fasc.* c. 28.
(x) C. 74.

AMYNTÆ vallum (*y*): ad nasum in alteram partem declinaturum (*z*). EJ. thorax (*).

§. XXXIII. Alii ante Asclepiadem.

DEILEON, cujus ad maligna ulcera medicamentum est cephalicum (*a*).

ARISTARCHUS Samius, cujus est pastillus (*b*).

SERAPIAS. Aridum ex SERAPIADE (*c*).

EUNOMIUS (*d*).

STRATHON Berytius. EJUS ad oculos (*e*). Nonne STRATON. p. 64.

MARCIUS, cujus nectarium (*).

MENIUS RUFUS; Ejus acopon (*f*).

APHRODISIUS, cujus collectio citatur (*g*).

Alii legunt APHRODAM.

PATROCLUS, CÆSARIS libertus. Ejus illinitio (*h*).

POMPEII SABINI medicamentum pro FLAVIO CLEMENTE DOMITIANI adfini (*i*). Ejusd. Polyteles ad podagram ABURNIO VALENTI datum (*k*).

CHARIXENUS ad ulcus (*l*) arteriæ, alias citatus, ad polypos (*m*), ad ozænas (*n*), qui locus dicitur *post chirurgiam*. EJ. auriculare (*o*); ad inflammationes aurium (*p*) cum ulcere.

LYSIAS ad ulcus arteriæ (*q*).

(y) GAL. *fasc.* c. 51.
(z) C. 54.
(*) C. 83.
(a) GAL. *compos. sec. gen.* L. IV.
(b) ID. *Compos. sec. gen.* L. V.
(c) Ib.
(d) Ib.
(e) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(*) Ib.
(f) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(g) Ib.
(h) Ib.
(i) Ib.
(k) Ib.
(l) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(m) Ib. L. III.
(n) Ib.
(o) Ib.
(p) Ib.
(q) *Compos. sec. loc.* L. VII.

ORIGENIAS ad profunda ulcera aſperæ (ſ).

ASTER ad ulcera cancroſa (t).

TURPILLIANUS, perinde (u).

AMPHION (x).

CLAUDIUS DAMONICUS perinde (y). Ejus auriculare (z).

PHILOCALUS (a).

DOMITII NIGRINI illinitio (b).

ANTIGONUS medicus in caſtris exercitatus. Ejus ſphragis (c).

THREPTUS, cujus paſtillus ad ulcera ſerpentia (d).

NICOLAUS (e), cujus paſtillus, emplaſtrum ad vulnera recentia (f).

AMYTHAON. EJ. parygron ad ancyloſes (h). Ejus malagma TRALLIANUS habet (i). Emplaſtrum PAULUS (k). EJ. ad hypochondriacos malagma (l).

ONESIDEMUS (m).

PRIMION ad ulcera Chironia (n).

DIOPHANTUS chirurgus. Ejus emplaſtrum (o). Emplaſtrum ad ſerpentum morſus (p).

Ad ambuſta (q).

GENNADIUS. Ejus collyrium (r).

POLY-

(ſ) Ib.
(t) *Compoſ. ſec gen.* L. IV.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) Ib. L. IV.
(z) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(a) Ib. L. X.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(c) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(d) Ib. L. V.
(e) Ib.
(f) PAULUS L. VII. c. 17.
(h) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(i) Ib. L. VIII. c. 13.
(k) L. c.
(l) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. IV. & ACTUAR. *meth. med.* L. VI. 6.
(o) Ib. L. V.
(p) GALEN. *antidot.*
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(r) Ib. L. IV.

POLYXENUS. Ej. med. ad palpebras ſcabras (ſ).

ERASISTRATUS Sicyonius (t).

CLEOBULUS. Ejus medicamentum ad nomas (u).

DIODORI med. ad carbunculos (x) & ex calce, alumine, lapide Aſio, quod GALENUS habet (y).

Ej. naſturcinum (z) &c.

LUCII, præceptoris ASCLEPIADIS, ad renes (a), ſanguinem ſiſtens (b), emplaſtrum adtrahens (c), de chalcitide (d), diarrhodon (e), paſtillus ſtypticus (f), ad fracturas (g); diarrhodon emolliens (h); viride (i): epuloticum (k): catagmaticum (l), melinum (m), malagma ad articulorum diſtortiones (n).

Nonne LUCIUS Tharſenſis GAL. (o)?

SEVERUS. *Severianum* ad palpebrarum ſcabritiem (p); EJ. *Theodotio* (q). EJ. linimentum ad totum caput (r). EJUS locus de ulceribus in oculo curandis, de carbunculis (ſ) palpebrarum; aſpredine, ſycoſi & callis (t); de ægilope (u), ulcere ad magnum angulum, quem urere jubet. IDEM in doloribus ſecabat neruum temporum tranſverſum ad ipſum uſque os (x). Uſtio temporum,

K 2

(ſ) Ib.
(t) *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
(u) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(x) Ib.
(y) *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
(z) Ib. L. IX.
(a) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(b) Ib.
(c) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(d) Ib. L. II.
(e) Ib.
(f) Ib. L. V.
(g) Ib. L. II.
(h) Ib. L. VII.
(i) Ib. L. V.
(k) Ib. L. II.
(l) Ib.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(n) AET. L. III 4. c. 42.
(o) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. medicamentum ad dyſenteriam.
(p) Ib. L. IV.
(q) AETIUS L. VII. c. 27. 32. 33. 114. &c. Alia etiam paſſim medicamenta habet, quibus nomen ſit THEODOTION. ib. c. 114.
(r) AETIUS L. VII. c. 99.
(ſ) ID. L. VII. c. 15.
(t) ID. L. VII. c. 30.
(u) ID. L. VII. c. 83.
(x) ID. L. VII. c. 88.

rum, etiam arteriotome (z). Pulvis Severius (a). Cataplasma ex libris SEVERI: hic putes SEVERUM ante ARCHIGENEM poni debere, qui in eo medicamento aliquid mutaverit (b). EJUSD. cataplasma, illitiones musculorum temporum (c), & totius capitis (d).

TELAMON (e).

PETRONIUS. EJUS Virtus (f).

TERENTIUS. EJUS pastillus stypticus (g), diarrhodon ex rosis (h). Hunc virum putes esse, qui pleno nomine dicitur MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (i).

PITHION. EJ. catagmaticum (k).

AERIANUM medicamentum inscriptum DIOMEDI (l).

TONSOR Bithynicus ut videtur. Ej. ad hydropem (m), malagma (n).

PETINUS ad profunda ulcera asperæ (o).

§. XXXIV. ASCLEPIADES JUNIOR.

Numerosi fuerunt cum hoc nomine medici, ut quem hic GALENUS velit, non satis intelligas. MARCUM TERENTIUM ASCLEPIADEM eumdem esse putabam pleno nomine (a) dictum, cognomento *Pharmacionem* (b), cujus *externorum* libros quinque (c) GAL. citat. Quartus adscribebatur MARCELLÆ (d).

Verum ab ea sententia recessi, quod TERENTIUS seorsim, & eodem quidem cum ASCLEPIADE capite citetur (e).

Non potuit prioris esse ævi, qui TITI Cæsaris medicamentum citet (f).

GALENUS sæpe laudat, quod melius ANDROMACHO vires definiat (g), quod

(z) AETIUS ib. c. 89. ibi laudat suum monogenes.
(a) TRALLIAN. L. II. c. 6.
(b) AETIUS L. III. 1. c. 34.
(c) ID. L. II. 3. c. 4.
(d) ID. ib. c. 95.
(e) *Compos. sec. gen.* L. II.
(f) Ib. L. V.
(g) Ib.
(h) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(i) *Compos. sec. gen.* L. VII. c. 6.
(k) Ib. L. III.
(l) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(m) Ib. L. IX.
(n) PAULUS L. VII. c. 18.
(o) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(a) *Compos. sec. gen.* L. VII. c. 6. Item le CLERC p. 841.
(b) Ib. L. IV.
(c) *Compos. sec. loc.* L. IX. & III.
(d) Ib. L. X.
(e) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(f) *Compos. sec. loc.* L. X.
(g) *Compos. sec. gen.* L. VI.

quod doceat medicamenti conficiendi modum (*h*). Eſt tamen ubi carpat, quod tempora morborum non addat (*i*).

Multa collegit vetuſtiorum, etiam potiſſimum HERÆ, ut tamen aliqua mutaverit. Ex ANDROMACHO (*k*) auriculare ſumſit, ex NICERATO alia (*l*).

Ejus ad ozænam medicamentum GALENUS habet (*m*); ad oculorum mala ex lapide Phrygio (*n*), quod GAL. laudat; agglutinatorium ad oculos (*o*). Panacea collyrium (*p*); ex hirundinibus abſque beſaſa. Stomaticæ illinitiones (*q*). Libianum (*r*). Stella (*ſ*). Acopum (*t*). Malabathrinum (*u*). Ad hæmorrhoides (*x*), ad ſplenem (*y*); ad prolapſum uterum (*z*); malagma ad mala ischiadica (*a*).

Catagmaticum (*b*); epuloticum ex cydoniis (*c*); ad ulcera cancroſa (*d*); viride (*e*); gilvum (*f*); ad maligna ex ſalicum foliis emplaſtrum (*g*); ad alia maligna ulcera (*h*); chironia (*i*).

Ægyptium. Emollientia malagmata (*k*). Acopa (*l*). Metaſyncriticum (*m*); ad arthritidem pro JULIO Secundo. Epithemata ad capitis dolorem (*n*); ad alopecias (*o*); ad polypos (*p*); ſanguinem de naribus (*q*). Cicatricem in ulceribus

(h) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. & III.
(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(k) *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
(l) *Compoſ. ſec. loc.* L. II. & III. ex L. I. *externorum* ad fractas aures & vulnera.
(m) Ib. L. III.
(n) Ib. L. IV.
(o) Ib.
(p) AETIUS L. VII. c. 109.
(q) ID. L. VI.
(r) L. VII. c. 104.
(ſ) Ib.
(t) AETIUS L. III. 4. c. 44. Podagrica multa ID. ib.
(u) ID. L. VIII. IV.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(y) Ib.
(z) Ib.
(a) Ib. L. X. AET. L. III. 4. c. 5. habet etiam malagma acre AET. L. III. 2. c. 31.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(c) Ib.
(d) Ib. L. IV.
(e) Ib. L. V.
(f) Ib. L. II. ex argenti ſpuma.
(g) Ib.
(h) Ib. L. VI.
(i) Ib. L. IV.
(k) Ib. L. VII. habet ad ſcirrhos TRALL. L. VIII.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) AETIUS L. VI.
(o) Ib.
(p) Ib. c. 93.
(q) C. 95. Vinciebat etiam pollicem pedis.

bus ducentia (*r*). Ad dolores femorum paſtillus (*ſ*). Extus in podagricis opio uſus eſt (*t*).

Orphiti compoſitum, quo liberatus eſt pectoris dolore (*u*). Variorum apud Asclepiadem medicamenta (*x*).

Cæterum hactenus ad chirurgos pertinet, quod medicamenta ad mala externa deſcripſerit, nihil enim lego, quod manu ſit molitus. Quæ vero fuerint antiquorum medicamenta externa, docte expedivit D. Clericus. Recte adnotavit, μαλαγματος nomen a medicamenti mollitie ſumtum eſſe, vires ſæpe acres & adſtringentes fuiſſe. Lipara & parygra emplaſtra molliora erant. Collyria aliquid ſimile erant magdaleonibus; poſteriori vero ævo id nomen ad oculorum mala reſtrictum fuit.

§. XXXV. Rufus.

Rufus Epheſius, inſignis ſcriptor, Asclepiadem juniorem & Archigenem citat (*a*), a Galeno vero citatur. Cum multa ſcripſerit, pauca fragmenta ad poſteros pervenerunt; ſupereſt *de renum & veſicæ morbis* libellus, ſed imperfectus, & in ipſa inciſione ulceris extus ſe efferentis abruptus. A renum ulcere ſeminis generationem ſupprimi. De calculi ſignis egerat in L. ad vulgus X.

De *machinis medicis* videtur ſcripſiſſe. Scamnum certe Hippocratis Oribasius ex Rufo citat (*b*).

In l. *de regimine infantum* ſcripſit de ulcere Ægyptio, cui igne medetur, & de aphthis malignis. In. l. *de medicamentis popularibus* habebat aliqua ad ophthalmiam; ſic in l. *de morbis oculorum*; in l. *ad vulgus* de auris doloribus, ubi oleum cum vino laudat. Hæc apud Rhazeum. Alius l. *de canis rabidi morſu* dicitur, cui additum eſt etiam Possidonii nomen. Magnus numerus medicamentorum. Unguentum Rufi ad penem erigendum apud Oribasium (*c*) reperitur, & apud Aetium (*d*) ſmegma odoratum coſmeticum.

De venis artuum exſcindendis (*e*) in fluxu ad pedes, & de uſtione locus ſupereſt (*f*); alius de ſanguinis eruptione apud Aetium. Eſcharotica rejicit. Arteriam aut ligare jubet, aut totam reſecare (*g*). Exſtat etiam ejus de clyſteribus locus (*h*) deque eorum materie (*i*).

§. XXXVI.

(r) L. XVI. c. 95.
(ſ) Oribas. ad Eust. L. III.
(t) Aet. L. III. 3. c. 38.
(u) *Compoſ. ſec. gen.*
(x) Galen. *ſec. loc.* L. IV.
(a) ita intelligo locum Aetii L. III. ſerm. II. c. 27.
(b) *Machinam.* c. 28
(c) *Synopſ.* ad Eust. L. III.
(d) L. VIII. c. 6.
(e) Aetius L. XII. c. 24.
(f) C. 25. laudat etiam, ſi ulcera ægre ſanabilia fuerint.
(g) L. XIV. c. 52.
(h) Oribas. Collect. L. VIII. c. 21.
(i) C. 39.

§. XXXVI. Leonides.

Leonides Alexandrinus, Episyntheticus, citatur in *l. de introductione*, ut huc pertineat, si is libellus vere Galeni est: Sed mihi quidem id dubium videtur. Non adeo humilis fuit scriptor, ut nusquam ejus a Galeno nomen diceretur, si prior vixisset. Quæ ejus supersunt, ea fere apud Aetium exstant. Locus de cauteriis (*a*); de scarificatione: non in sura sola, sed & scrotum & femora & manus posse scarificari (*b*). Abscessum faucium ut aperias (*c*); de sutura palpebræ crudeli operatione (*d*). De perustione sedis prolapsæ, quam ait tutam esse (*e*); de abscessibus sedis atque fistula, quam super flexum specillum aperit (*f*); de thymis pudendorum (*g*); de testium & scroti inflammatione (*h*); de hydrocele (*i*); de ramice (*k*) intestinali. De strumis, quas vocat χοιράδας (*l*); de atheromate & meliceride. Cutem incidere jubet, tumoresque, ut vocant, enucleare, cavere ne tunica lædatur, ampliorem ad tumorem & myrti folio similem incisionem fieri debere, omnino ut nuper Britanni: lapidosa etiam corpora & quasi ramenta sulfuris in tunicatis tumoribus vidit. Ad mammarum fistulas (*m*) emplastra. Ad scirrhum & cancrum mammarum (*n*). Ut istum amputet Leonides; alterne incidit & urit, donec totum tumorem amputaverit. Aliquando tamen igne abstinet (*o*). Ad induratam mamillam (*p*). Purulentis ut thorax inter V. & VI. costam aperiatur; videtur autem vel ipse addere, aut Paulus (*q*), mortem eos non evadere. Varicosa vasa spermatica (*r*) debere ligari, si omnia varicosa fuerint, cum teste ejici. Ventosum varicem non debere tangi. Ut artus amputaverit vitatis magnis vasis nervisque (*s*). Ad nomas pastillus ex œsypo (*t*). De hydrocephalo insignis locus. Malum fere imperitia obstetricum deberi, sub cute aquam colligi, vel inter os & pericranium, vel inter calvariam & duram matrem, denique inter eam meningem & cerebrum. Suturas a multo humore diduci & hiare. Incidere jubet, ut musculus vitetur (*u*).

§. XXXVII.

(a) L. VII. c. 92.
(b) Aetius L X c. 30.
(c) Id. L. VII.
(d) Ib. c. 69.
(e) L. XIV. c. 7.
(f) Ib. c. 10.
(g) C. 17.
(h) C. 20.
(i) C. 21. distinguit ejus species & ustionem præfert.
(k) C. 22.
(l) L. XV.
(*) C. 57.
(m) L. XVI. c. 41.
(n) L. II. c. 44.
(o) C. 46.
(p) C. 51.
(q) L. VI. c. 44.
(r) C. 64.
(s) C. 84.
(t) L. XIV. c. 51.
(u) L. VI. c. 1.

§. XXXVII. Antyllus.

Eadem mihi de Antyllo fuit ſuſpicio fuiſſe Epiſyntheticum. Non poſſum tamen diſſimulare in emplaſtris habere ordinem ſyſtematicum, primum, ſecundum, tertium (a).

Plura loca habet Oribasius.

Ex L. II. *de præſidiis evacuantibus.* Fuſe de variis venis, quæ inciduntur, ut ſanguis mittatur, de frontis venis, de tribus venis bracchii. In debilibus & pinguibus ſuperiorem recte incidi, mediam ſi ſubitam] evacuationem quæſiveris; alia occaſione inferiorem, cujus tamen inciſio gracilibus non conveniat (b).

Inde adminiſtratio venæ incidendæ ægris: quibus vinculum inferre neceſſarium ſit, quibus nempe muſculi brachii elati ſunt. In vena frontis aut linguæ vinculum collo circumdandum, ſi in manu fovendam calida (c). Ut punctim ſecetur (d), transverſim, rectà, oblique (e). Ut fiat, ut ſanguis facilius fluat (f).

Tunc de arteriarum ſectione (g), ſub cute ad occiput, ſecus aures, in vertice verſus ſinciput, non adeo de iis arteriis, quæ a temporibus ad frontem pertineut. Cum periculo ſecari, quæ ante aures ſunt; in occipite debere ſectionem ad os uſque duci, & os ipſum dividi.

Idem de cucurbitula (h). In doloribus levioribus debere abſque ſcarificatione admoveri, non vero mammis (i), cum multo igne quando ad caput.

De ſcarificatione (k), de hirudinibus (l). Ejus glandula & clyſter (m).

Porro de dropace (n), de ſinapiſmo, de ſuffitibus ad muliebria admotis (o): Ej. olfactoria (p), collyria (q), paſtilli (r) ad clyſteres, alii illiniendi, peſſi (ſ), de iis

(a) Paulus L. VII. c. 17.
(b) Oribas. Collect. L. VII. c. 7.
(c) C. 9.
(d) C. 10.
(e) C. 11.
(f) C. 12.
(g) C. 13.
(h) C. 14. Galen. de *cucurbit.*
(i) Galen. ib.
(k) Oribas. l. c. c. 18. Galen. l. c.
(l) Oribas. l. c. c. 21. ad Eust. p. 15.
(m) Paulus L. VII. c. 10.
(n) Oribas. Coll. L. X. c. 12.
(o) C. 19.
(p) C. 20.
(q) C. 23.
(r) C. 24.
(ſ) C. 25.

iis quæ infunduntur (*t*), de unguentis (*u*), de malagmatibus (*x*), de acopis (*y*), porro de empasmatibus (*z*), cataplasmatibus (*a*), inunctionibus.

Ex primo *de præsidiis* loca non contemnenda habemus de cataplasmatis compositione (*b*).

Ex 7. l. *de remediis extrinsecis* de dropace (*c*) de sinapismo (*d*), de collyriis (*e*) quæ ANT. dicit etiam utero, fistulis, sinubus inponi, de pastillis (*f*), de pessis (*g*), de unguentis (*h*), de malagmatibus (*i*), de acopis (*k*), de cataplasmatis &c. (*l*), de auricularibus med. (*m*), de dentium remediis (*n*).

Curationem erosæ palpebræ ex ANTYLLO AETIUS habet, quæ duabus fit incisionibus (*o*).

Locus *de hydrocephalo* est (*p*) in ORIBASII l. de fracturis, quem COCCHIO debemus. Eum tumorem noster jubet incidere, si cutem inter & calvariam aqua collecta fuerit.

Bronchotomes tota ratio: quæ fit tribus sub larynge annulis & inter annulos (*r*). Suturam post hydrocelem cruentam adhibuit (*s*).

Curationem varicis docet (*t*); elevat hamo, incidit. Cauteria in ore, nare, aure, pene, per cannulam admovet obvoluta pannis madidis (*u*).

De calculo fuse, quem ad CELSI modum excidit. Monet ne corpus vesicæ incidatur, quod non consolidetur, sed collum utique (*). De calculo peni in-

 pacto.

(t) C. 26.
(u) C. 27.
(x) C. 28.
(y) C. 29.
(z) C. 31.
(a) C. 32.
(b) ID. L. IX. c. 4.
(c) L. X. c. 12.
(d) C. 13.
(e) Ib.
(f) C. 24.
(g) C. 25.
(h) C. 27.
(i) C. 28.
(k) C. 29.
(l) C. 32. 33. 34.
(m) C. 35.
(n) C. 36.
(o) L. VII.
(p) NICET. p. 121. sq. & in Cod. Par. n. 224.
(r) AETIUS L. VI. c. 33.
(s) PAUL. L. VI. c. 82.
(t) ACT. L XII. c. 2.
(u) ID. L. XIV. c. 7.
(*) RHAZ *Cont* L. IV. c. 2.

pacto. Ligandum ne labatur, excidendum, extrahendum(x). Alius locus de ganglio & de carie: ut id malum(*)adgnoscatur. In paronychia de qua sanies fluit, incidendum, os corruptum excidendum (y). Descriptio paracenteseos (z). In umbilico perforandum si malum in intestinis fuerit; in splene si eo loco: inmittendam esse fistulam. De calculi origine, de mictu harenarum & calculo molli, qui solvi possit. Quando inciditur curandum, ne quidquam reliquum fiat. Ut curetur, cui exiguus est calculus. Adnasci vesicæ lapidem, hinc a moto corpore dolorem ingravescere (a). De morbo palpebræ superioris. De ungula excisa nihil relinqui debere. Cataractæ depositio. Nominat aliquos, qui sub pupillam operati cataractam extraxerint. Apostema sacci lacrumalis non sparsum neque ad nares neque ad oculum. In trichiasi palpebræ transfuuntur. Medicamenta, emplastra ex spuma argenti, aere usto, auripigmento, alumine, ut in emplastrum recipiantur (b).

ANTYLLI malagma (c).

Fragmentum ex ANTYLLO est in *Bibl. Vindobonensi.*

§. XXXVIII. VARII.

JULIANUS cujus barbarum (d); an ejus JULIANIUM apud TRALLIANUM?

MENECRITI fasciæ ad partes externas (e).

MNASEUS, vel si idem est, MNASEUS Methodicus fuit (f).

Ejus est diachylon l. (g). Medicamentum emolliens ad parotides discutiendas emplastrum (h). Cataplasma (i). Nomen etiam PHILUMENI MNASÆI reperitur, cujus est cataplasma (k) & clidion (l).

Deinde PHILUMENI nomen solum (m). Ejus Anthera.

Hujus PHILUMENI, simpliciter dicti, multa loca apud AETIUM sunt. In partu difficili, a fetu viam obstruente, jubet fetum in pedes convertere, & si minus succedat, uncum impingere oculo vel ori (n). Hydropici fetus ventrem incidit

(x) AETIUS L. XV.
(*) Ib. c. 5.
(y) Ib. C. XV.
(z) L. VII.
(a) C. 2.
(b) PAULUS L. VII. c. 17.
(c) Ib. c. 18.
(d) GALEN. *compos. sec. gen.* L. II.
(e) ORIBAS. *Machin.* c. 121. & apud NICETAM.
(f) L. *de introd.*
(g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. III. qui fuse de eo agit *Euporist* L. IV. AETIUS L. VI. c. 90.
(h) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. AET. L. XV. c. 14.
(i) TRALLIAN. L. III. c. 7.
(k) ORIBAS. *syn.* L. III.
(l) ID. ib.
(m) Ib.
(n) AETIUS L. XVI. c. 23.

incidit & viscera eripit, caput etiam in gravi casu amputat & tumidum incidit, evacuat (*o*) coxam etiam resecat (*p*). Ad caput vitiatum consilia (*q*). Ad mammarum inflammationem (*r*); indurationem (*ſ*); uteri inflammationem (*t*); thymos & verrucas vulvæ (*u*). Ut secundas oporteat educere docet (*x*). De inflammatione tonsillæ & ulcere: de uteri inflammatione (*y*); de thymis, verrucis ani (*z*). Aridum admirandum SEVERI (*a*).

EJUSD. PHILUMONI remedia (*b*) varia externa, etiam frigida. De aurium dolore (*c*): de oculorum obscuratione (*d*): de urinæ difficultate in febre (*e*), de ulceratione circa os sacrum (*f*), circa scrotum & anum (*g*).

Collyrium NAUCRATITÆ (*h*).

NICETIS ex GALBANO (*i*).

OLYMPIONICI oculare (*k*).

ZOSIMI oculare (*l*) ad tumores (*m*).

HERMOPHILI collyrium thalassinum (*n*). EJ. collyrium habet AETIUS (*o*).

POMPONII BASSI ad incipientem suffusionem (*p*).

APIUS PHASCUS. EJUS excoriatorium (*q*).

AXIORII (*r*) medicamentum cutaneum.

ÆSCHRION, empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter magistros suos recen-

(o) Ib.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) C. 38.
(ſ) C. 39.
(t) C. 85.
(u) C. 105.
(x) C. 24. leniter jubet agere. L. VIII. c. 45. 6.
(y) L. XVI.
(z) Ib.
(a) L. XIV. c. 34.
(b) AETIUS L. II. 1.
(c) C. 120.
(d) C. 123.
(e) C. 125.
(f) C. 127.
(g) C. 128.
(h) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(i) Ib.
(k) Ib.
(l) Ib
(m) PAUL. L VII. c. 19.
(n) Ib.
(o) L. VII. c. 112.
(p) Ib.
(q) *Compos. sec. loc.* L. V.
(r) Ib.

recenset, ex cinere cancrorum exustorum medicamentum ad canis rabidi morsum fecit (*t*).

MENAETI melinum ex lithærgyrio (*u*), aliud ejus aureum (*x*).

PAPIAS, medicus ut trichiasin curaverit (*y*).

MACHÆRIONIS medicamentum ad auferendas crustas in gangræna (*z*).

BAPHULLI emplastrum ad serpentum ictus (*a*).

EUDEMUS chirurgus, senecio, in sanandis fracturis felicior, quam qui blandioribus remediis utebantur (*b*).

DIODORI medicamentum ad lichenes (*c*).

NICOSTRATI malagma ad podagram (*d*).

ZEUXIDIS (*e*) medicamentum ad menti lichenes.

DIOMEDIS (*f*) Lysiponion.

SOSANDRI ad palpebras (*g*).

TIMOCRATIS dentifricium (*h*).

LEUCUS, cujus melinum (*i*); malagma ad articulos distortos (*k*).

PHILIPPI in cæsaria (*l*).

CIMONIS auriculare ex ARIO TARSENSI (*m*).

AZANITA (*n*), repetitus in collectione veterinaria (*o*), ubi magnus dicitur auctor.

LAMPO, cujus medicamentum ad ozænas ex misy & ære (*p*).

CLONIANI ad podagram (*q*).

PROCLIANI

(t) *Simplic. facult.* L. II.
(u) GAL. *compos. sec. gen.* L. II.
(x) Ib.
(y) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV.
(z) ID. *de art. cur. ad Glauc.* II. c. 9. *compos. sec. loc.* L. V.
(a) ID. *antid.*
(b) ID. *meth. med.* L. VI. fin.
(c) GAL. *Compos. sec. loc.* L. V.
(d) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(e) *Compos. sec. loc.* L. V.
(f) Ib. L. IV.
(g) Ib.
(h) Ib. L. V.
(i) Ib. L. I.
(k) AETIUS L. XII. c. 41.
(l) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(m) Ib. L. III.
(n) *Compos. sec. gen.* L. V.
(o) *Ed. Paris.* p. 114. b
(p) *Compos. sec. loc.* L. III.
(q) *Compos. sec. gen.* L. VII.

PROCLIANI emplastrum (r).

PYTII ad dentes motas, nisi est PYTHICUS DAMOCRATIS (ſ).

MAGNI, circulatoris, ad lichenes (t).

CHARITONIS, circulatoris, ad phalangia (u). Medicum ejus nominis AETIUS habet (x).

SIMMIÆ, circulatoris, adversus eadem phalangia (y).

CHRYSUS, cujus *testamentum* nomen est collyrii, quod dicitur a morte auctoris ab HADRIANO esse inventum (z).

CHARICLES, cujus epithema ad capitis dolores: an (*). Non credo esse CHARICLEM TIBERII p. 47.

§. XXXIX. C. GALENUS.

CLAUDIUS GALENUS, uti nullam partem artis medicæ neglexit, ita neque chirurgiam. In ea se juvenis exercuit, cum Pergami ludi gladiatorii curam gereret. Varia tunc excogitaverat ad nervorum vulnera (a), sectionesque musculorum, annos natus 28, & gladiatorum in ludis pontificiis sauciatorum vulnera ut curaverit exponit (b).

Tum demum, quando Romæ sedem fixit, curationes, quæ manu fiunt, chirurgis reliquit, urbis mores sequutus (c). Ophthalmiam tamen, quam Romæ celeberrimus medicus non posset sanare, ipse rejectis ejus consiliis balneis sanavit (d); mitis in universum amans medicationis, ut masculam chirurgiam dictus sit neglexisse. Jam senex narrat, ut Thessalium medicum male medicantem correxerit, cum omnia vulnera cruenta iisdem remediis sananda susciperet, quæ quidem curatio in nervi punctura alienissima visa est (e).

Iterum Thessalium medicum male aurium ulceri medentem, & alieno loco laxantia adhibentem castigavit, & siccissimis adhibitis ægrum servavit (f). Ut humerum ipse manu reposuerit fuse. ASCLEPIADAS ait utique in morbis na-

rium

(r) Ib. L. VI.
(ſ) *Composf. sec. loc.* L. I.
(t) Ib. L. V.
(u) *Antidot.* II. habet & AETIUS L. XIII.
(x) L. XIII. c. 18.
(y) Ib.
(z) AETIUS L. VII. c. 114.
(*) GAL. *composf. sec. loc.* L. II. ante APOLLONIUM quidem & ASCLEPIADEM.
(a) *Composf. sec. gen.* L. III.
(b) In HIPP. *de fract. comm.* III.
(c) *Part. art. med. Meth. med.* L. VI.
(d) In *Aphor.* L. VI. n. 31.
(e) *Meth. med.* L. VI.
(f) Ib. L. V.

rium & capitis medicamenta ad futuram coronalem admovisse, laxatasque esse & mobiles fetus suturas & medicamentum absorbtum (g).

Fistulas emplastro suo ex oxelæo & lithargyrio sanavit (h). Musculos in profundo gladiatoris vulnere consuit, tendines non ausus. Multos se curasse (i), quibus læsi fuissent nervi, & celeriter quidem curatos, periisse neminem. Curavit, cui summus humerus elapsus erat (k): aliumque, cui elapsum esse brachium medici non adgnoverant, quod cum brachio dudum (l) elapso comparaverant. Luxationem humeri in anteriora elapsi sanavit (m). Fractæ calvariæ ossa ut curaverit, modo superne exemto osse, modo inferne. Arteriam brachii læsam sanavit (n). Sic ulcus pericardii (o), perforato sterno. In doloribus oculi narcoticis abstinuit, malumque balneo & humectantibus medicamentis curavit (p). Pauperes ut sublevaret enixe studuit. Hortulanum ex uva pene suffocatum servavit (q). Primus, puto, coævorum arterias incidit.

Ipse multos morbos chirurgici generis tulit; illinitionibus ulcus femoris in seipso sanavit, cum jam videretur incidendi adesse necessitas. Acromium sibi elapsum & adgnovit, & male curantem aliptam (r) correxit, & se ipse restituit. Cum peste laboraret, scarificato crure se servavit (ſ). Jugulum sibi incurvatum sensit & ad humerum adductum, cum maximo frigoris sensu, & convulsionis motu in cervicis musculis.

Chirurgici argumenti sunt. *Commentarii tres* in l. *de iis, quæ in medica officina fiunt.* Vertit J. BERNARDUS FELICIANUS. Incertum esse fatetur, num HIPPOCRATES auctor sit, num THESSALUS; cum alii *Gnosidici* filio tribuant (t). Esse, qui velint unum fuisse librum, & cum duobus sequentibus (u) continuatum.

Fere chirurgici est argumenti, & de deligatione agit, deque vinculis. Artem deligandi in ligneo simulachro disci. Passim de vero sensu vocum HIPPOCRATICARUM Noster inquirit, & ASCLEPIADEM refutat: vetat mutare antiquam scriptionem. Acia est linum vel lana, aut molle aliquid, quod per acum trajicitur. A nimia extensione artuum convulsio & resolutio. Citat librum *de motu musculorum.*

Codex

(g) Ib. L. XIII.
(h) *Compos. sec. gen.* L. I.
(i) Ib. L. III.
(k) *De iis, quæ in medicat.*
(l) Ib.
(m) *Comm.* in l. *de articul.*
(n) *Meth. med.* L. V.
(o) HIPP. & PLAT. *plac.* L. I.
(p) RHAZ. *Contin.* II.
(q) *Compos. sec. loc.* L. VI. & alibi.
(r) Ad l. *de articulis.*
(ſ) De *cucurbit.*
(t) *Fract.* L. I.
(u) *De articul.* Comm. L. IV.

Codex Mſ. eſt in B. R. P. VIDIO interprete n. 6866. & in MEDICEA.

Codex Græcus in B. R. P. n. 1849. & 2248.

Porro *commentariorum* in L. HIPPOCRATIS *de fracturis libri* III; pariter J. BERNARDO FELICIANO interprete (a).

Cur oporteat fractos artus extendere. Icones ubique adjectæ. Corneæ virgæ HIPPOCRATICÆ hic exponuntur. Cutis partes ſæpe non præcidiſſe ſe, & compoſitas eas comprehendiſſe. Breves cæterum GALENI ſunt commentarii, neque ea adtingit, quæcunque nullam apud HIPPOCRATEM obſcuritatem putat habere.

Edidit ſeorſim VIDUS VIDIUS Pariſ. 1544. fol. *, cujus *commentarii* codex Mſ. eſt in B. R. P. n. 6866.

Codex Græcus eſt in MEDICEA & in B. R. P. n. 1849. In n. 2247. capita aliqua ſunt de faſciis, fracturis & capitis vulneribus.

Commentariorum (b) *in* HIPPOCRATIS *de articulis librum* Libri IV. iterum J. B. FELICIANO interprete.

Eſſe omnino continuum librum ei, qui dicitur *de fracturis* & reliquas abſolvere luxationes. De origine vocis *ambes* ſ. gnomonis; de luxatione humeri accurate. Elabi quandoque inter diſſilientes humeri muſculos, deltoidem & bicipitem. Frequenter humerum excidere, primo antrorſum, inde deorſum; & contrario ductu debere reponi. Pilam vix poſſe firmari. Contra piſtillum. Quinquies ſe vidiſſe luxationem, quæ antrorſum fit, non viſam HIPPOCRATI. Mira curatio quaſſationis hominis inverſo capite de ſcala ſuſpenſi. Se utique femoris luxationem bis ſanaſſe, ſed ab humoribus ſenſim auctis natam. Reſtitutio quæ fit inverſo corpore. Citat ſua lignea ſimulachra, in quibus inſtrumentorum effectum demonſtrat. Hujus commentarii pars non exigua interiit.

Edidit cum priori VIDUS, cujus codex eſt in B. R. P. n. 6866.

Codex alius in MEDICEA eſt Græcus; & in B. R. P. n. 1849 & 2248.

GALENI l. *de faſciis.* Vertit VIDUS VIDIUS & edidit Pariſ. 1544 fol. *. Editionem ſine loco & anno 12 GUNZIUS habet, ego Lugdunenſem 1553 16. * cum LACUNA, forte eandem.

Codex eſt in B. R. P. n. 6866. Latine ſolum exſtat, niſi quod Græci codices ſunt in collectione NICETÆ, tam MEDICEA quam Pariſina n. 2247. 2245.

Addit in *præf.* VIDIUS plenum eſſe opus hactenus, niſi quod nonnulla deficiant: ea ſe ut ſuppleret ſumſiſſe ex SORANO, exque HELIODORO, ut tamen

(a) Citat ſuum L. I. l. *de muſculorum motu* & L. I. *diſſectoriarum tractationum.* In L. II. *diſſect. muſcul.* In L. III. l. *de uſu partium.*

(b) Citat l. *de motu muſculorum.*

men cujusque operam distingueret. Fasciæ sunt a capite ad calcem, in quibus videas, veteres non minorem industriam his in rebus posuisse, quam nuperi quidem: additæ sunt icones. Passim GALENUS aliqua ex antiquioribus sumsit, ut ad historiam chirurgiæ pertineat.

Prodiit in GESNERI collectione chirurgica. Tiguri 1555 fol. *

Apud ORIBASIUM de machinamentis agit de scala perpendiculari & horizonti paralella; de plinthio; de repositione per scamnum.

GALENUS *de hirudinibus, cucurbitulis, scarificatione* FERDINANDO BALAMIO interprete & L. FUCHSIO Lion 1550. 16. * De carnibus solis hirudines sugere & humores revellere scarificationis utilitas ad phlegmonen. Brevissimus libellus, ut quo encheireses docentur. Codex est in B. R. P. n. 2269.

In eum MELCHIOR SEBIZ commentatus est. Argentor. 1652. 4.

EJUS *de tumoribus præter naturam* l. interprete HORATIO LIMANO. Inflammatio, abscessus, fistula, sinus, etiam callosi; tumores cystici, meliceris, steatoma gangræna, cancer. Erysipelas, scirrhus. Elephas, achores, phagedæna, varices. Brevissime omnia. Aneurysma, quod primum a GALENO dictum, vulnus est arteriæ, quæ non tota coalescit. Varix. Auctor ait se *de oculorum malis* scripsisse, qui liber periit. Noster seorsim prodiit Witteberg 1589. 8. Latine Basil. 1529. 4. vertente G. ANDERNACO. GUNZ. Græce Paris. 1557. 8.

Codex est in B. R. P. n. 2164.

Gallice versus a PETRO COLET. Lion 1540. 8.

In libris medici argumenti passim aliqua chirurgica sunt.

GALENI *de methodo medendi* libri III. IV. ad chirurgiam hactenus pertinent; de ulceribus enim agit L. III. & potissimum asiatica diffusione refutat THESSALUM, qui omnibus ulceribus eandem opponebat curationem, neque aliam indicationem præter replendorum carne ulcerum studium admittebat, cum alia & alia ulcera aliis modis curare oporteat. Mel non bene ad cerebri ulcera adponi.

In L. II. de ulceribus mali moris. Contra curationem THESSALI metasyncriticam, ut varia ejus consilia potius ad malum habitum emendandum pertineant. Contra tres illos dies jejunii methodici, in febre minime necessarios. Siccantia fere laudat, alvumque ducentia, & in universum cacochymiam jubet corrigere per ea, quæ cuique cacochymiæ contraria sunt. Singularum partium ulcera ex ordine considerat.

L. V. de vulneribus venarum & arteriarum: ea thrombo claudi. Contra escharotica in arteriarum vulneribus. Candens ferrum permittit, ubi metus est putredinis. Vincula artubus injecta habet. De erosione & diapedesi. Contra frigida, præferre se vincula & revulsiones. Utique arterias in pueris, inque feminis, glutinari sola diuturna deligatione, triduo non soluta, conpresso arteriæ in cubito incisæ vulnere. Laudat pilum leporinum, frigus. Adstringentia injicit per fistulas;

las; facile vero transire monet in anevrysma. In maximo malo utitur cauterio aut escharotico, ut calce. Ejusmodi medicamentum etiam sanguini superfundit, ut coëat. Mulsa in pectus injecta per pulmonem rediit. Ut Thessalius medicus ulcus fœtidum & verminosum auris male curaverit, GALENUS vocatus subito siccante usus medicamento sanaverit. Ulcera asperæ arteriæ sanata siccante medicamento, lacte Stabiis poto. Contra methodicos, medicamenta a partium vulneratarum substantia mutari, neque idem in omni parte convenire.

L. VI. vulnera tendinum, nervorum. Ista requirere non aquam, sed medicamenta calida, euphorbium ipsum cum terebinthina. Iterum male THESSALUM omne cruentum ulcus similiter sanare: etiam contusum: puncto nervo oleum antiquum recte imponi. In herniis reponendis utendum esse syringotomo, non scalpello utrinque scindente. Gastroraphiæ diversi modi. Alia vulnera, ventriculi, omenti: hoc exiguum resecandum tantum, vinculo injecto, ne sanguis nimius fluat. De curandis ossibus fractis. De machinis. Glossocomium HIPPOCRATI non fuisse notum. De cranii fractura, terebella & cyclisco abaptiston habet, & clavum. Glandulas sæpe intumescere in collo & capite, quas ipse purgantibus medicamentis adgreditur, & farinam tritici cum melle imponit. Glandulas in axillis & inguinibus suppuratas cum cute ad modum folii myrtini excidit.

L. XIII. De tumoribus omnis generis. Arteriotomen in calida ad caput fluxione commendat: ea ipsa, ab ÆSCULAPIO sibi indicata ex dolore ad diaphragma pertinace se convaluisse; nempe arterias anteriores & posteriores in fronte & temporibus vinculo injecto jubet incidere: eodem modo varicem curare in testiculo, & urere.

L. XIV. Scirrhis præcalida nocere. Scirrhos curare suscipit pyrite candente in aceto exstincto. Musculorum contusiones vino caustico curat. Linguam prætumidam validis intus purgantibus restituit, extus refrigerantibus.

De purgant. med. facult. Laudat suas cancrorum, sed incipientium curationes factas purgantibus medicamentis.

In L. II. *de simplicibus med.* cancris exustis, nimis confidenter, morsui rabidi canis vult mederi.

In librorum *de arte curativa secundo* externa medicamenta pluscula tradit. De inflammatione, de carbone, scirrho. Ut in femore scirrhum resolverit, balneo in oleo tenui, & impositis amaris gummi speciebus. Sæpius se hepatis scirrhum sanasse. Abscessus: eos profundos ut ad suppurationem perducat, scarificationes mediocres multas facit. Ne in scirrhos transeant. Inter siccantia numerat calcem ostreorum cum fermento. Fistulæ. Eas se sanasse nulla in altero fine incisione facta; injicit mulsam. Gangræna, cancer, hæc breviter; strumæ.

In L. VI. *de locorum adfectorum natura*, seorsim Lion 1549. 16. BB. excusis, multa ad chirurgica faciunt, ut signa vulneratæ vesicæ urinariæ. De vulnere intestini, cujus sedes ex puritate sanguinis exque tempore divinetur, quo cruor decedit; tanto enim proditurum meraciorem, & tanto citius, quo propius rectum intestinum vulneratum fuerit. De morsibus viperarum eorumque curatione. De arteriotome antiquorum. De suffusione, quam passim in principiis sanaverit.

De ulcere epiglottidis, de inflammatione & vulnere cordis, & de tempore, quo ex eo ægroti pereunt. Icterus a viperæ morsu. Abscessus varii. De canis rabidi morsu. Fatetur dolorem a pituita vitrea natum sibi imposuisse, ut pro calculi symptomate haberet. Qui cum cordis vulnere aliquamdiu supervixerint. Calculum ex intestino decedentem alios vidisse, se nunquam. Canem solum rabidum fieri, ejus salivam inficere.

In *Commentario ad* L. VI. *Epidemiorum* agit de calculi generatione & signis; de tuberculis & in capite tumoribus. Fere medicus.

In *Comm. ad Prognosticon* de bonis puris qualitatibus. Abscessus crurum ex purulentis pulmonibus nati, cujusmodi casum vidi, qui in cariem femoris erupit.

In notis ad *aphorismos* pluscula sunt chirurgica. Consuetam & familiarem sibi malleolorum scarifationem citat. Vulnera cerebri majora vidit sanata apud Præceptorem PELOPEM.

In l. *de plenitudine* malleolorum scarifationem obesis commendat; delectum venarum ad certarum partium mala levanda admittit, & eas venas describit. Arteriotomen in temporibus & post aures laudat. Incisam in cubito arteriam se injecto vinculo absque anevrysmate sanasse, & præstare totam dissecare arteriam.

In l. *introductionis* chirurgica etiam breviter traduntur; calculi curatio, morbi oculi, & crudeles illæ veterum administrationes.

Libellus de cura lapidis medicamentarius est.

Lib. *de morbis oculorum*, cujus est codex in B. R. P. n. 2275.

In L. I. de HIPP. & PLATONIS *decretis* destructo sterno, inciso pericardio, puerum sanavit.

In *administr. anat.* L. VII. mortem vidit supervenisse, cum ob vulnus arteriæ, artus nimis diu vinculo fuisset interceptus.

In L. VIII. arteriam incisam transversim jubet dissecare.

Adparet ex his, GALENUM non adeo veræ chirurgiæ fuisse imperitum, mollemve, ut quidem M. A. SEVERINI est judicium. Arteriarum equidem incisione abstinere maluit, & crudeles illas veterum ustiones non videtur amasse, cum multum ab internis medicamentis, a purgantium vi, & a diæta speraret.

Magnam partem tamen sui laboris utique posuit in re medicamentaria, quam accurate didicit, etiam pretio conducto magistro, & manu sua exercuit, ut omnino ruri, si quando medicamentis vulgaribus destitueretur, in casu præsenti alia & alia medicamenta componeret, & propolide, fermento & oxelæo vulnera nervorum curaret (*a*). Testas ustas (*b*) pauperibus utendas dedit. Adversus achores ipse chartam exussit, pauperibus medicis (*c*) euporista tradidit.

EJ. primum libri VII. *de compositione medicamentorum secundum genera* toti ad mala externa spectant. Hoc opus scripsit, cum alii duo libri conflagrassent, quos de eadem re consignaverat (*d*). Solet autem præmittere rationes, quare his

(a) *Compos. sec. loc.* L. VI.
(b) Ib. L. I.
(c) Ib.
(d) Citat in L. I. *methodum suam med.* etiam L. IV. & VI. *simplic. medic.*

his vel illis medicamentis utatur, quare hoc illove modo ea componat, ut nempe ex ſimplicibus medicamentis, hoc vel illo certo gradu caloris vel frigoris notis, aliud componatur ejusmodi gradus, quo gradu natura nullum medicamentum ſuppeditaſſet. Nimiam etiam violentiam componendo frangi, gratiamque aliquam addi. Exemplum dat, ut ſua manu ex chalcitide medicamentum præparaverit & coxerit. Ipſe varia excogitavit auxilia, & Phœnicium ſuum citat (e). Lithargyrium ut lavetur. De medicamentis ex lithargyrio, ceruſſa, molybdæna: de ulceribus; ad ulcera cacoethea, & de emplaſtris albis.

Ipſe cum ulcus femoris, etiam fiſtulam, paſſus eſſet, ſanatus eſt meris illinitionibus; & alias medicamento ex oxelæo & lithargyrio fiſtulas ſanavit.

L. II. porro agit de emplaſtris, variorum colorum. Fortia medicamenta cum aceto digeſta miteſcere: ut cum ærugine præparentur: diu cocta gilva reddi. Catagmatica. Barbarum ſuum. Glutinantia, Barbara, quæ ex bitumine.

L. III. potiſſimum ad vulneratos nervos. Tendines in gladiatoribus male curatos ſe vidiſſe, ut quaſi cocti viderentur. De rhizopolis querela, qui medicamenta contaminent. Putrido tendini lixivium adfundit: inflammato oleum. Ad ea mala, tendinum & nervorum vulnera, euphorbium cum oleo. Ut quis nervo conpuncto die ſeptimo interierit. In puncturis cutem jubet duobus locis incidere. Metallica ad nervorum vulnera, ærugo, miſy. Compoſitio ex euphorbio. Medicamentum ad puncturas nervorum, adque rabidi canis vulnus non ſinit vulnus claudi, factum ex pice, aceto, & opopanace. Punctis acriora, denudatis nervis imponit, quæ mediocriter adſtringant & una digerant. Medicamenta ex euphorbio, ex columbarum ſtercore, diabotanon, alia ad nervorum vulnera ibi reperias.

L. IV. ad ulcera maligna ſiccantia, metallica, terrea laudat. Corpora mollia ab acrioribus pati phlegmonen. Ad ANDROMACHI medicamenta varia monet; ita & alibi ſuum judicium interponit. Ad CRITONEM, aliqua de cavis ulceribus, tum ad ASCLEPIADEM & ARCHIGENEM.

L. V. Emplaſtra multiplicis uſus. Ad ea, quæ HERAS adverſus ulcera maligna laudat. Ut alii ſcriptores alios exſcripſerint, HERACLIDEM HERAS, HERAM CRITO, CRITONEM ANDROMACHUS. Paſtilli. Solet autem ex variis ſcriptoribus numeroſa ejusdem tituli medicamenta colligere. Arida ad nomas, carbunculos.

L. VI. Emplaſtra, iterum ad nomas. Virtutes medicamentorum ab ANDROMACHO neglectas ſupplet. Medicamenta plumbea ut coquantur. Fuſe de Ægyptio. Emplaſtra digerentia & extrahentia.

L. VII. emollientia. Scirrhi pathologia. Ut HERAS & ASCLEPIADES in doſibus diſſentiant. Relaxantia. Acopa (quæ laſſitudinem aut dolorem tollunt.) In hoc opere GALENUS potiſſimum HERAM, CRITONEM, ANDROMACHUM & ASCLEPIADEM excerpit.

(e) Ib. L. II.

Vertit J. GUNTHER, ad vetera exemplaria emendavit AUGUSTINUS GADALDINUS.

Arabice L. IV. & VI. cum adnotationibus HONAIN in B. Scurialensi, n. 791.

Medicamenta varia GALENI ad posteros descenderunt, ut collyrium, quo usus est LEUCUS pastor (f).

Malagma GALENICUM apud PAULUM (g).

Non perinde unice chirurgici scopi est alterum GALENI opus *de compositione medicamentorum secundum locos* (morbos), cujus L. X. GUINTHERIUS vertit, emendavit NICOLAUS MACCHELLUS (h).

Morbos persequitur a capite ad calcem.

L. I. mala cutanea.

L. II. ad vulnera capitis aliqua.

L. III. ad auris dolores, inflammationem. Recte monet, priscos non satis caussas & discrimina morborum in præscribendis medicamentis consideraffe. Ut parotides ad suppurationem ducantur. Pastillus ex charta usta GALENI. Adversus aurium vermes; inmittit veratrum. De polypo narium, brevissime: se usu diphrygis diu continuato eum consumsisse. Narium ulcera, & proprius ad ea GALENI pastillus.

L. IV. Ocularia medicamenta varia. Morbi oculi & palpebrarum per singulos. Ad suffusionem, fel hyænæ. Ad psorica etiam *arsenicum* admiscet. Arterias in temporibus se excidere.

L. V. porro de oculorum morbis & dentium. Inflammatis acria & adstringentia non conveniunt. ARCHIGENEM solanum discutientibus non bene admiscuisse. Dentes nimis longos lima diminuit. Suum dat dentifricium.

L. VI. oris mala. Adversus putredinem laudat atramentum sutorium. Nihil effici externis medicamentis, nisi interna conjungas.

L. IX. aliqua externa ad hydropem. Pompholygis vim beneficam laudat.

In *spuriis* & *anatome mortuorum* de vulnere abdominis agit, in quo omentum adparebat: Amplius vulnus reddidit & consuit. In alio exemplo, bilis profluxit, in alio, urina: sanatus etiam est, cui stercus de vulnere effluebat (i).

In spurio de *Gynæciis* libro, etiam prolapsus & alia chirurgica tanguntur, quatenus medicamentis levantur.

Chirurgia GALENI f. capitula varia ex operibus collecta M. f. sunt inter BODLEIANOS codices (k).

§. XL.

(f) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. 5.
(g) L. VII. c. 18.
(h) Citat suum *de curandis morbis* & L. III. *meth. curat.* L. V. & *de med. simpl.* L. VIII. *de facult. natur.*
(i) RHAZE. L. XIV. c. 4.
(k) B. BRIT. n. 3500.

§. XL. Post Galenum.

Obſcura ſunt tempora & ſcriptores pauci, neque ſatis certi ævi.

In Alexandri Aphrodisei *proplematibus* aliqua huc faciunt. Ulcera renum & veſicæ difficulter ſanari. Cur ulcera pupillæ cicatrice clauſa alba ſint. Uvulam ſi a radice reſecaveris, phthiſis. Ophthalmiam contagioſam eſſe.

Apud Ælianum aliqua de demorſis ab aſpide (*a*).

Diogenes Laertius de Pythagora dicit medico, qui de herniis ſcripſerit, cujusnam ætatis, non recordor.

In *Geoponica* collectione inque L. XIII. & XVI. aliqua ſunt ad venenatorum animalium morſus.

In L. XVI. de morbis internis equorum aliqua.

L. XVII. de boum caſtratione, ulcere, claudicatione; omnia perbrevia.

In Julii Pollucis *lexico* Inſtrumentum chirurgicum; morbi chirurgici. Sola tamen, ut notum eſt, nomina.

In Q. Sereni Sammonici *de medicina præceptis ſaluberrimis* aliqua ad chirurgiam faciunt, ut (*b*) de fractis & luxatis ſuperſtitioſa quidem & vana conſilia; deinde ad nervos inciſos & dolentes (*c*): ad ambuſta (*d*); ad vulnera (*e*); ad tollendas verrucas (*f*).

Evenoris tempora nunc non continuo reperio; citatur autem a Cælio. Paracenteſin rejicit in V. ſuo libro *curationum*. Aristoxeni locum habet de hydrophobia.

§. XLI. Aliqui, quos Oribasius citat.

Polites, cujus emplaſtrum geranium ad ſtrumas (*a*), quod dorycnium ſubit & mandragora (*b*). Pſittacum ex Althea (*c*), e ſemine lini (*d*); elephantinum (*e*), e bugloſſo (*f*); ex achate (*g*).

Adamantinum, qui de herniis ſcripſerit (*h*), video citari, cujus medica-

(a) L. IX. c. 62.
(b) C. 53.
(c) C. 54.
(d) C. 60.
(e) C. 63.
(f) C. 64.
(a) *Syn.* ad Eust. L. III. c. 1. Aetius L. XV. c. 14.
(b) Aetius ib.
(c) Id. L. XV. c. 14.
(d) Ib.
(e) Ib.
(f) Ib.
(g) Ib.
(h) Ib.

medicamenta ad ramicem adſtringentia cum ſandaracha & aliud ad phagedænas ORIBASIUS habet (*i*).

ADAMANTIUM ſophiſtam de dentium cura AETIUS habet (*k*).

PHILAGRIUS. Ejus fragmentum de calculo reperitur in B. R. P. n. 2276. AETIUS hunc ſcriptorem ſæpe citat. Diæta eorum, quorum renes ex calculo laborant (*l*). Idem calculum in urethra hærentem inciſione facta volſella eduxit (*m*). Magni ad eum finem fecit ſanguinem humanum ſiccatum (*n*) & paſſerem troglodyticum (*o*). De ganglio (*p*), de ſcirrho (*q*). Ceratum repetit AETIUS (*r*), tum alii. Collyria varia (*ſ*). Medicamentum GALENI ad nervos ſauciatos metallicum ſe efficax eſſe expertum (*t*). PHILAGRII medicamentum ex nitro & oleo (*u*). Hippace (*x*). Med. ad tophos (*y*), ad ſanguinem reprimendum (*z*); diſcuſſorium (*a*); ad evocandum (*b*). Malagma (*c*). Idem cum metallicis deſtitueretur, de ſalicibus addidit (*d*), cum auripigmento & alumine (*e*). Unctiones ad uteri ſuffocationem (*f*) & ſtrangulationem (*g*). Ad oris cruſtas (*h*).

DIO. Ejus collyrium habet ORIBASIUS (*i*) & AETIUS.

PROCLI paſtillus podagricus (*k*).

§. XLII.

(i) Ad EUST. L. III.
(k) L. IX. c. 27. & 31.
(l) L. XI. c. 4.
(m) L. XI. c. 5.
(n) AETIUS L. XI. c. 12.
(o) Ib. c. 8.
(p) L. XV.
(q) ORIBAS. L. IX. ad EUST. c. 60.
(r) L. III. S. 4. c. 23.
(ſ) AETIUS L. VII. c. 111. & alibi.
(t) Apud AETIUM L. XII. c. 33.
(u) Ib. c. 41.
(x) Ib. c. 42.
(y) C. 45.
(z) L. XIV. c. 52.
(a) L. XV. c. 14.
(b) C. 18.
(c) PAUL. L. VII. c. 18.
(d) AETIUS L. XI. c. 8.
(e) ID. L. X. c. 11.
(f) ID. L. XVI. c. 70.
(g) ID. ib. c. 71.
(h) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(i) *Syn.* ad EUST. L. III.
(k) Ib.

§. XLII. Oribasius.

Pergamenus, Juliani amicus, compilator. Prima collectio fuerat septuaginta librorum Juliano Aug. regnante facta, quorum pars maxima interiit. Superfunt quindecim priores libri, tum vigesimus quartus & vigesimus quintus, horum unicam editionem hic indico, lat. Basil. 1557. 8. 2. vol. * In iis libris pauca huc faciunt; in libro quidem XIV. aliqua medicamenta chirurgici scopi ex plantis; de exulcerantibus, inter quæ cantharides & nitrum tostum (a), de adstringentibus (b) sic L. XV. med. ex animalibus fere, ut pleraque hujus scriptoris ex Galeno sumta: num aliqua propria sint Auctoris difficile est dictu. Libro etiam L. VII. de venæ & arteriæ sectione agit, de cucurbitulis & scarificatione. Ulcere carcinode laborantem feminam se helleboro sanasse.

L. VIII. de clysteribus.

Deinde ex conjectura docti viri Antonii Cocchii possidemus hujus collectionis libros a XLIII. ad XLVI.

Liber ergo *de laqueis* ex Heracla habetur pro XLIII. (c) Eum Vidus Vidius convertit & edidit Paris. 1544. fol. * Omisso non bene Oribasii nomine redit in editione Basileensi, & in Gesneriana collectione, & in Galenicis operibus 1562. fol. * a Gesnero curatis: & alibi Cocchius initium ex Mediceo codice conversum dedit. Vincula sunt ad universas corporis humani partes a capite ad calcem, pauca quidem, cum figuris; non deest vinculum, quale solebat ad calculi sectionem adhiberi, & quo caput una cum pedibus conprehenditur.

Græcus codex exstat in collectione Nicetæ, tum in Medicea, tum in duplici exemplari Parisino.

Exstat etiam Latine in B. R. P. n. 6866. valde nuperus codex.

Liber XLIV. dictus est, cum Galeni titulo.

L. XLV. ex opinione doctissimi Cocchii est Oribasius ex Heliodoro de machinamentis Vido Vidio interprete: Redit in editione Galeni Gesneriana. Recusus fuit cum Græco textu in collectione Nicetæ. Collecta sunt etiam ex veteribus, Hippocrate, Galeno, aliis, sed etiam potissimum ex Architectonicis. Describuntur enim & delineantur polyspasti varii, quibus fortissimæ extensiones fiant, ad fracta & luxata. Deinde scala ad humeri luxationem, & sic porro ad universi corporis luxationes aptæ machinæ delineantur. Pro femoris etiam luxatione hic administrationes reperias. Scamnum Hippocratis Noster laudat ad omnia, sed potissimum etiam ad spinam repellendam, quæ retrorsum excessit. Nilei plinthium mutavit. De varia genu luxatione, ejusque repositione.

L.

(a) C. 58.
(b) C. 61.
(c) p. XII.

L. XLVI. primum prodiit in collectione NICETÆ (*d*) Græce & Latine COCCHII cura. Pleraque sunt ex GALENICIS, quæ exstant, & possunt pro emendando GALENI sermone passim adhiberi. Ipsas autem GALENI voces ORIBASIUS retinet, ut officium curandorum gladiatorum a Pontificibus Pergamenis in se collatum sibi tribuat. Aliqua tamen sunt ex HELIODORO, ARCHIGENE & ANTYLLO. Sæpe ORIBASII excerpta meliora esse GALENICIS, COCCHIUS.

L. *de Luxatis* habetur pro XLVII, quem & ipsum ex collectione MEDICEA COCCHIUS Græce & Latine edidit. Et ista fere ex GALENO sunt, ut iterum, quæ GALENO acciderunt, sibi ajat accidisse. Aliqua ex ASCLEPIADE, ARCHIGENE & HELIODORO.

Deinde duplex exstat compendium magnæ collectionis. Majus aliud, novem librorum, ad EUSTATHIUM, Basileæ prodiit 1557. 8. * J. B. RASARIO interprete, tum Venetiis apud ALDUM 1554. 8. *

Pene in omnibus libellis aliqua huc faciunt.

In L. I. de venarum, quæ secantur selectu: tuto cephalicam, mediam ob nervum non sine periculo secari. De arteriarum sectione, quas medici in temporibus, & pone aures incidunt. Tum de cucurbitulis, scarificatione ex APOLLONIO, hirudinibus ex ANTYLLO, de dropacibus, sinapismis.

L. II. Medicamenta aliqua externa, interna alia.

L. III. unguenta, emplastra, malagmata, cataplasmata, pastilli, collyria, smegmata, dropaces, alia ex antiquis, potissimum etiam ex GALENO. Collyrium ex ære usto suum ad vetustas adfectiones citat.

Liber VII. totus chirurgici est argumenti, ad ulcera, tumores, contusa, luxata, vulnera, carbunculos, fistulas, cancros, gangrænam (*e*), sphacelum, bubonem, mala cutanea. Externa iterum medicamenta. Malignis plumbum, nervis nudatis calcem & pompholygem adhibet, brevissime.

L. VIII. ad oculorum mala; tum aurium & dentium, ad canis rabidi morsum.

L. IX. de renum & vesicæ abscessu, hujus ulceribus, tum pudendorum, de utero morboso prolapso, scirrhoso. Vas in vesica ruptum.

Altera brevior *synopsis* ad EUNAPIUM librorum est 4. Basil. 1557. 8. * Venet. 1558. 8. * excusa. In L. II. aliqua medicamenta simplicia, adtrahentia, digerentia.

In L. III. curatio ulcerum diversi generis, ambustorum, carbunculi, cancri. De sugillatione, contusione, nervorum vulneribus, strumis, fistulis, bubonibus, scirrho, bronchocele, venenato morsu, hirudinibus.

In L. IV. de nonnullis morbis cutaneis, ulcera capitis, formulæ aliquæ veterum, ut ANDRONIS pastillus.

ORIBA-

(*d*) Sic L. XII. nam p. 45. dicitur L. XLIX.
(*e*) Apud PAULUM L. IV c. 19.

ORIBASII *de cucurbitulis, scarificatione, hirudinibus, derivatione & revulsione* sermo, ex L. VII. & VIII. collectionum AUGUSTINO GADALDINO interprete; exstat cum GALENO. Loci sunt ANTYLLI, HERODOTI, APOLLONII, & MENEMACHI. Num caput 20. L. VII. sit ORIBASII, num APOLLONII non satis intelligo.

ORIBASIUM scarifatione, sed absque cucurbitulis, plurimum esse usum FREINDIUS adnotavit.

Locus de viperæ morsu est apud PAULUM (*f*).

Aliqua ORIBASII medicamenta ad posteros pervenerunt.

Emplastrum e buccinis ad parotides ex ORIBASIO (*g*); ad polypos (*h*); collyrium sistens (*i*); aliud (*k*); diarrhodon album (*l*); chiacum (*m*); ad asperitates (*n*); absterforium (*o*); diaceraton (*p*); ad maculas (*q*); ad ficos (*r*); lichenicum (*s*); smegma (*t*).

Ipse MESVE emplastrum habet ORIBASII (*u*). Ex urina medicamentum (*x*). Decumanum ad podagram (*y*); smegma ad elephantiasin (*z*); ad sedis inflammationes (*a*); pastillus (*b*); ad verrucas (*c*); ad ramicem (*d*); Ægyptium (*e*); ad nomas pudendorum (*f*); emplastrum ad sinus & fistulas (*g*); ad putrefacta (*h*); ad pterygia (*i*); ad lepram (*k*); ad fracturas e succo salicis; e cadmia (*l*). Ejus

(f) L. VI. c. 9.
(g) AETIUS L. VIII. c. 90.
(h) C. 93.
(i) C. 101.
(k) C. 104.
(l) C 107.
(m) C. 109.
(n) C. 111.
(o) Ib.
(p) C. 113.
(q) L. VIII. c. 11.
(r) Ex L. ad EUSTATH.
(s) C. 16.
(t) C. 35.
(u) *Antidot.* L. III.
(x) AETIUS L. XII. c. 42.
(y) ID. c. 43.
(z) L. XIII. c. 123.
(a) L XIV. c. 1.
(b) C. 3.
(c) C. 4.
(d) C 23.
(e) C. 31.
(f) C. 49—52.
(g) C. 56.
(h) C. 52.
(i) C. 75.
(k) C 80.
(l) C. 13.

diachylon (*m*). ad strumas (*n*), ruptorium (*o*), candidum (*p*), evocatorium (*q*), e capparibus (*r*), apochyma ex ovis (*ſ*), parygron (*t*). Varia ad lapides, etiam cicadæ aridæ (*u*), ad alopeciam (*x*), ad fracturas (*y*). Malagma ex stercore caprillo (*z*). Ad dealbandas cicatrices nigras (*a*). Epithema ad uteri scirrhum ex lauri baccis (*b*). Ad cancrum uteri (*c*). Parygron (*d*). Dropax Gallus (*e*).

Excerpta ex ORIBASIO etiam de emplastris sunt in B. R. P. n. 2240.

§. XLIII. THEODORUS PRISCIANUS.

Archiater VALENTINIANI II. Ejus librorum ad Timotheum primus & tertius ad chirurgiam spectat. Primo farraginem tradit formularum ad morbos externos a capite ad calcem. Polypos narium a pulvere ex misy, chalcitide & æris flore composito esse delapsos ipse se testem dat. Subinde etiam manu suadet curare, cauteria ad carbunculos admovere. Sed raro, neque certe laudes fidem merentur, quas nimias inutilibus sæpe medicamentis prodigit. In L. II. de hydrophobia agit. Liber tertius est de muliebribus. In atretis aliqua parte chirurgiam adtingit; cæterum fere in fomentis est pessisque. Verum hoc ævo omnes bonæ artes degeneraverant. Hi tres libri prodierunt Basil. 1532. 4. *

Alia est editio, sed quatuor librorum, quam cum præfixo nomine OCTAVII HORATIANI HERMANNUS de NEUENAAR, vir nobilis, literarum cupidus, Argentorati 1532. fol. * edidit. In quarto libro, qui huic editioni accessit, agitur de physica scientia. Farrago est medicamentorum, quorum multa sunt vanissima. Citantur TITIANI medici chalasticum ad podagram (*f*); TERENTII EUTYCHIANI antidotus; SEBASTI diamoron; PHISOPHIANI CYSO, (puto chrysopharmacum) ad mala ulcera, & PORPHYRII ad calculum medicamentum. Deinde fragmentum de calculo ex HIPPOCRATE.

THEO-

(m) AET. L. XV. c. 54.
(n) C. 17.
(o) C. 18.
(p) Ib.
(q) C. 19.
(r) C. 20.
(ſ) C. 30.
(t) C. 31.
(u) L. XI. c. 10.
(x) L. VI. c. 56
(y) PAULUS L. VII. c. 17.
(z) ID. ib. c. 18.
(a) AETIUS L. IV. 1. c. 129.
(b) ID L. XVI. c. 84.
(c) Ib. c. 99.
(d) PAULUS L. VII. c. 17.
(e) ID. ib.
(f) Pessus EJUSD. est in PAULI. L. VII.

THEODORI multa habet AETIUS. Admirandum ad herniam, quod experti ſumus, & cum admiratione ſanavimus (*c*); charta nempe in pilam trita. De narium fractura (*d*). *Malagma quo ſuum patrem ſanavit* (*e*).

Ad cancrum exulceratum (*f*).

Habet etiam de venis ulceræ locum RHAZEUS (*g*).

§. XLIV. EUPORISTA, quæ GALENO adſcribuntur.

Certe non ſunt GALENI, quem citant. Farrago eſt medicamentorum ſimplicium, tamen etiam compoſitorum, ad morbos varios, etiam chirurgicos; ad parotides, ozænam, polypos narium (hic auripigmentum); oculorum mala, dentes, uvulæ vitia, calculoſorum ſymptomata. Hic liber inſcribitur ad GLAUCONEM.

In altero libro ad SOLONEM ſimilia, & ad deſtruenda ſtigmata, frequentem curationem, cum ſervi adeo facile ad ſummas opes pervenirent. Ad dentes tollendos, & aliena, quæ in gula hæreant; coſmetica aliqua, ocularia, ad mammarum ulcera.

Tertius liber ad GLAUCONEM ejusdem eſt ſaporis. Adeo non GALENI eſt, ut BARNABAS monachus citetur (*).

§. XLV. VETERINARII.

Magna turba hominum fuit, qui cum veterinis mederentur, veterinarios ſe dixerunt medicos, quorum nomina vel ideo adpono, quod chirurgiam utique cum interna curatione conjunxerint. Neque hanc humiliorem artis medendi partem ab humana medicina undique ſeparaveris, cujus artis principia fere eadem ſint cum noſtris, chirurgicæ curationes etiam ſimiliores. Non inertes fuerunt homines. Fracta oſſa equorum præter paucos caſus difficiles utique ſananda receperunt, quem laborem nuperrimus auctor putet (*a*) ſe primum ſubiiſſe. Res medicamentaria utique eſt ad empiricorum morem, qui his temporibus etiam in medicina humana dominati ſint. Quo ævo noſtri viguerint, difficile eſt dictu, neque eodem tempore floruerunt. Inter antiquiores videtur HIERONYMUS eſſe, de armis læſis apud HIEROCLEM citatus.

HIPPOCRATES ante HIEROCLEM poni debet, cum ad eum ABSYRTUS epiſtolas dederit veterinarias, de ſtrumis, de armis luxatis; teſtium inflammatione.

N 2 Ad

(c) L. XIV. c. 27.
(d) L. VI. c. 93.
(e) AETIUS L. III. 4. c. 5.
(f) ID. L. XVI. c. 50.
(g) L. X. c. 1.
(*) C. 179
(a) NOB. SINDIUS.

Ad inflammatos, aut alioquin vitiofos artus. Carcinóma, meliceris; ferpentum morfus. Mus araneus. Fracta. Luxa. Fiftula. Malagma, unguentum. Linguæ inuftæ medela. Agglutinatorium.

Apsyrtus, qui fub Constantino meruit (*b*), quem Hierocles citat (*c*); egit de albuginibus oculorum, de oculis contufis. Mirifica, & pene incredibilis adminiftratio, qua fetum in ipfo utero manu jubet incidere. De utero prolapfo reponendo. De parotidibus, frequenti equorum malo. De ftrumis rumpendis, de polypo. De cervice perverfa, quam injectis per cutem fibulis reftituere tentat. De armis luxatis, armis fuppuratis, tumentibus. Ulcera putrida maxillarum. Penis prolapfus quem acri Stimulo revocari poffe putat. Herniæ: Scrotum fibulis conftringit, donec funiculus computruerit.

Teftium tumor & inflammatio. De fluxione in genu. Equi fuffraginofi. Marmor, quæ pedis eft rigiditas, ex callofo topho nata. Equi a calce combufti, præcipites dati, a calcitrante equo percuffi. Fracta. Formicatio, ficus. Nervi vulnus. Ad ferpentum morfus, & fcorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo in ore. De urendi ratione. Caftrandi modus: adhibet ignem & fibulas. Fracta; ad pedes molles. Ulcera varia. Ex bdellio malagmata, emplaftrum. Celsum etiam citat.

Eumelus, quem idem citat Hierocles. Ejus de locis, in quibus vena inciditur. Idem de albuginibus, oculorum cicatricibus. De parotidibus & ftrumis. De maxillarum tumore. De cervice emota. Crurum defluxio. Serpentum ictus. Ad fubtritionem. Luxa. Cataplafmata ad fedem procidentem, parulides.

Pelagonius. Ejus multa huc pertinent; de inflammatione, quæ fectæ venæ fupervenit. Ad ictus oculorum collyrium. Fracta cervix aut crus; læfi armi. Vertebræ luxatæ. Penis prolapfus. Meliceris, mus araneus, cornu fiffum. Malagmata & viride emplaftrum; alia unguenta, lipara, ad linguæ vulnera.

Theomnestus de albuginibus; de ftrumis & tonfillis; de fractis armis. Uti urere oportet. Ad fubtritionem.

Tiberius de fcapulis luxatis; ad fcabiem.

Anatolius ad ictum fcorpionis, ad hauftam hirudinem: ungulam fiffam. Idem, ut videtur, qui in *Geoponicis*.

Archidemus, cujus eft malagma.

Hippasius Helias, cujus medicamentum ex argenti fpuma.

Tetrippi aliquot medicamenta.

Stratonicus.

Veterinarius apud Hieroclem citatus.

Hie-

(b) Apud Suidam.
(c) De fanguinis detractione.

HIEROCLES J. C. & ethnicus, qui multa priorum videtur collegisse. EJUS sunt de albuginibus: ad ictus, ad contusiones oculorum & ungues. De ventre perforando (non perferendo, ut in editione RUELLII) ad eximendum fetum, fere ut in ABSYRTI consilio. De parotidibus; de tonsillis, de aurium ulceribus. De strumis resolvendis. In hydrope urit, ut vitet intestina. De polypo; de cervice attrita, perversa. Pustula a tritu nata. De ulceribus in spina dorsi. In ore ulcera Vulnus pectoris: jubet fibulam injicere. Penis prolapsus. Testium tumor & inflammatio. Hernia, defluxio in genu, in pedes. Marmor. Radius fractus; ulcera serpentia; vulnera, ea debere consui. Equus præceps datus, calce percussus. Crus fractum, quod ferulis & quiete, fere ut in homine curat. Fracta. Fragmentis ossis per tophum conjunctis ignis admoveatur. Carcinoma, meliceris, abscessus, extrahendi aculei; ustio ut curanda. Formicatio, ficus; ad serpentum morsus & scorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo ori adhærens. Castrandi modus. Fracta. Fistula. Malagma tripherum; emplastrum; alia medicamenta externa. Glutinans. Barbarum. Hippacopum. Agglutinantia.

Auctor hujus operis non est HIEROCLES. Præfatio quidem libri I. & II. ei tribuitur, sed utique ipse HIEROCLES nomine suo (*a*) citatur, & demum plurima medicamenta & curationes integræ reperiuntur, nulli nomini adscriptæ, dum aliis HIEROCLIS nomen præmittitur.

Post *Geoponicos* (*b*) collectio veterinariorum facta est, quorum plusculi citentur (*c*), temporibus ut puto christianis. GREGORIUS (*d*) enim nomen, cum quo pastillus recensetur, nisi fallor, est christiani. Plenissime videntur de veterinaria APSYRTUS scripsisse & HIEROCLES.

Edidit J. RUELLIUS *veterinariæ medicinæ libros duos.* Paris. 1530. fol. * Latine versos ex Græco codice. Lego collectionem etiam prodiisse Eger. 1571. fol. RUELLIUS vocum ad veterinariam pertinentium lexicon adjecit.

Codex ditior 25. medicamentis Græce exstat in Bibliotheca BODLEIANA, ABSYRTI nomine n. 164. demum Cantabrigiæ, codex est vulgato melior, quam vidit UFFENBACHIUS (*e*).

An eadem est collectio hippiatrica cum figuris, multum discrepans ab editis ISAACI VOSSII Cod. BRIT. n. 2217.

Cum magna pars operis epistolis fiat ad varios scriptis, multæ sunt ad medicos veterinarios, quorum nomina hic repeto, cum nihil ultra repererim.

DAMON LAODICENSIS. SECUNDUS. APELLES LAODICENSIS. EPIPHANIUS.

(a) Hic emplastrum HIEROCLI fertur acceptum p. 75. b. HIEROCLIS emplastrum p. 111. b.
(b) QUINTILIUS.
(c) DIDYMUS, DIOPHANES, TARENTINUS. &c.
(d) p. 118.
(e) *Reisen.* L. III. p. 50.

NIUS. MARCUS. AGATHOCLES. ANTIPATER. MEMNON. DIUS. APOLLONIADES, cujus nomen AETIUS habet (*f*). HEGESAGORAS medicorum optimus. FRONTO EPHESIUS. JULIUS FRONTINUS. HERODION ALEXANDRINUS. ELENUS. MENECRATES CLAZOMENIUS (*g*). PAPIAS ANTIOCHUS. GAIUS ALEXANDRINUS (*h*). PASICRATES ALEXANDRINUS.

§. XLVI. VEGETIUS.

Summi viri nomen barbarus aliquis multo nuperioris ævi homo usurpavit. Hoc tamen opus hic ob id ipsum nomen recenseo; etsi ipse auctor VEGETIUM citat. Italici nuperi idiomatis pluscula vestigia reperi. Foci pro igne. Glante ferreo calceare (*a*). Gamba (*b*), battitura chalybis (*c*) sic barbare declinatur malagmæ, cum malagmatis scribi oporteret.

Multa sunt chirurgica; venæ incidendæ ratio, deque ratione *foci*, s. ignis admoti. De calculosis: esse ubi vesica rupta sit: jubet per vulnus recti intestini & vesicæ aculeo lapidem ejicere. De capitis vulneribus & calva fracta; de aurium ulceribus. De oculorum morbis: in platochoria (pupilla justo latiori) negat posse Te imaginem tuam in equi oculo videre. De paracentesi oculi, de staphylomate. De suffusione curanda flatu per nares inpulso. Venam intra nares secat (*e*); variasque alias in equo venas. De strumis, glandulis, fistula & peculiariter de maxillæ, faucium & capitis tumoribus; de lingua incisa, osse fracto, polypo, cervicis vulneribus, scapularum dissolutione, armis læsis, fractis articulis, marmore, ozæna. Exungulatio, ungulæ molles; de dorso læso, pulmunculis in dorso, vulnere, luxato talo; viperæ, aranei muris, phalangii morsu, & rabidi canis, quo loco cutem cuprinis cauteriis jubet urere. Igne multum utebatur in morbo subcutaneo, ad morsus venenatos animalium, etiam alias (*f*). Frequenter etiam scarifat (*g*). Setonem ex consiliginis radice per cutem ducit (*h*). Sinapi adhibet, sed præfert cauterium (*i*). Trichiasin transsuendo sanat, ut fiebat in homine (*k*). Cataractam ut in homine deponebat (*l*). Bovem sagitta conpungo, fistulam subdo, post triduum iterum aquam educo

(f) L. VIII. c. 48.
(g) Conf. p. 52.
(h) Ib.
(a) L. III. c. 18.
(b) L. II. c. 53. L. IV. &c.
(c) L. II. c. 27.
(e) L. I. c. 11.
(f) L. I. c. 12. 28. L. III. c. 77.
(g) Ib. c. 11. L. III. c. 6.
(h) Ib. c. 12.
(i) L. II. c. 6.
(k) Ib. c. 15.
(l) Ib. c. 17.

educo (*m*). Fistulam ani non syringotomo curat, sed papiri injectione (*n*). Castratione boves roborosos fieri, (tetano corripi) si negligantur (*p*). Sagitta bovem curat hydropicum. Ad finem medicamenta. Etiam hic TITRIPPUS citatur & CHIRON; iste frequenter; tum APSYRTUS, PELAGONIUS.

Prodiit Basil. 1528. 4. * edente H. de NEUENAAR; tunc SAMBUCO curante 1574, & multum castigatius cum rusticis opera J. MATTHIÆ GESNER viri ILL. Lips. 1735. 4. *.

§. XLVII. PLINIUS VALERIANUS.

Magno, quod usurpat, nomine indignus, MARCELLO undique similis, & TRALLIANO nuperior, siquidem L. V. ex eo auctore exscriptus est. Ejus *de re medica* L. V. sæpe excusi sunt, & Basil. 1528. fol. *. valde vitiose.

Medicamenta sunt omnis generis, & simplicia & composita; pleraque medici scopi, tamen etiam ad mala externa pertinentia, ut capitis vulnera (*a*); pessus LIVIANUS (*b*); ad auriculæ mala (*c*); parotides (*d*); oculorum mala (*e*); narium (*f*); oris (*g*), dentium (*h*); ad fauces & uvulam (*i*); ad mammæ cancrum (*k*); intestina vulnerata (*l*) & rupta (*m*); calculum (*n*); ramices (*o*); pedum mala (*p*): ad ulcera & cancros (*q*); abscessus (*r*); strumas (*s*); carbunculum (*t*); ambusta (*u*); mala cutanea (*x*); livores (*y*); ossa fracta (*z*); morsum canis rabidi (*a*); & alios morsus (*b*).

Reliqui

(m) L. III. c. 25.
(n) L. II. c. 27.
(p) L. III. c. 24.
(a) L. I. c. 5.
(b) Ib. alieno loco.
(c) C. 9. 10. 11.
(d) C. 13.
(e) C. 15. seqq.
(f) C. 24. seqq.
(g) C. 29. seqq.
(h) C. 36. seqq.
(i) C. 43. seqq. C. 68.
(k) L. II. c. 3.
(l) C. 31. L. III. c. 17.
(m) C. 32.
(n) C. 39.
(o) C. 40.
(p) C. 48. seqq.
(q) C. 22. seqq.
(r) C. 23. seqq.
(s) C. 28. seqq.
(t) C. 30.
(u) C. 36.
(x) C. 38. seqq.
(y) C. 47.
(z) C. 48.
(a) C. 50.
(b) C. 51.

Reliqui libri vix huc faciunt.

ARTEMII DIANIONIS dentifricium MARCELLUS citat.

Et COSMI MEDICI ad anginam. EUTYCHIANI archiatri aliqua.

§. XLVIII. MARCELLUS vulgo EMPIRICUS.

THEODOSII M. Archiater, Burdigalensis, perinde ut ille PLINIUS compilator quorumcunque consiliorum; infidus, etiam quando se ipsum medicamenti vim dicitur expertum esse. Ejus L. *de medicamentis* prodiit Basil. 1536. fol. * JANO CORNARIO interprete, & in collectione STEPHANI. Ad chirurgica referas medicamenta, quæ suadet ad tubera & cutanea mala capitis, ad oculorum dolores, ubi suum interponit experimentum, multumque opio utitur. Lacertis acu excæcatis aciem oculorum sponte redire. Ad aurium dolores & ulcera, tum narium, oris, dentium vitia, quorum vermiculos suffitu necat bituminis accensi. Ad uvam & fauces; uvulam caustico medicamento jubet consumere; ad paronychiam; ad mala cutanea, ad calculum, ani fistulas, partium genitalium vitia, artuum dolores & vitia.

Totum SCRIBONIUM exscripsit, & tantum compilavit ineptiarum & superstitionum, ut nauseæ sit legenti.

EUTROPIO regnante chirurgia adhuc illa mascula superfuit, & multi perierunt, qui cum vellent eunucho similes esse, cum barba vitam amiserunt.

Apud PROCOPIUM reperiuntur medici argumenti aliqua, ut de spiculo supra oculum infixo, qui anno demum quinto de cute prodierit.

SEXTUM APULEIUM Platonicum, cui de *medicina ex animalibus* liber tribuitur, uno verbulo tango, cum ad varia mala chirurgica remedia proponat.

§. XLIX. Citati ab AETIO.

CYRIACUS ARCHIATER Edessenus. EJUS pastillus adversus ozænam (*a*).

CONSTANTINI sapo (*b*).

DANAI aridum ad oculos (*c*).

PETRI archiatri collyrium (*d*).

Stratiotice (*e*).

MARIANI medici Afri medicamentum ad calculum (*f*). Et Presbyteri indicem

(a) L. VI. c. 91.
(b) C. 54.
(c) C 96.
(d) L. VII. c. 110.
(e) Ib.
(f) L. XI. c. 10.

dicem (*g*). Ceratum JACOBI Psychresti (*h*) CASTINI unguentum ad podagram (*i*). Saltatoris ad dolores artuum (*k*). ANDREÆ comitis, & MAIORIANI siccum (*l*). FAUSTINI pastillus (*m*).

§. L. AETIUS.

Amidenus, medicus seculi quinti exeuntis. Magnum opus reliquit, potissimum quidem ex GALENO compilatum & ex ORIBASIO, tamen ut etiam propria aliqua habeat, aut ex veteribus decerpta, quorum non alibi monumenta exstant, aut ex ORIBASII deperditis, aut ex proprio etiam experimento nata. *Tetrabiblion* dicitur XVI. librorum, Eorum partem J. B. MONTANUS latine reddidit, & partem JANUS CORNARUS; editiones hic tantum quatuor cito. Venetiis 1543. 8. Basil. 1535. fol. * Lugdun. 1549. fol. *, 1560. 4. (PORTAL.) & inter *principes* STEPHANI. Quæ chirurgica AETIUS habet, ea inter medica sparsa sunt.

In L. II. de cantharidibus agit, quarum alas & pedes rejicere jubet, ex præceptoris consilio. In L. III. de sinapismis (*b*) glandibus, clysteribus.

L. IV. morbi puerorum, hernia umbilicalis.

In L. VI. aliqua sunt de canis rabidi morsu ex RUFO & POSSIDONIO sumta: deinde medicamentariæ compositiones numerosissimæ.

In L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO, etiam HORI collyrium (*c*). Habet & crudeles illas veterum operationes, ut periscyphismum s. cranii excoriationem (*d*). Multa SEVERI ocularia (*e*).

Ad aspritudinem, sycosis, collus, quem non vult deradi (*f*). Ad ægilopem, abscessum (*g*): Os corruptum urendum.

Sic in L. VIII. ESDRÆ antidotum (*h*) hic ad dentes & alias laudat. Sic alia capitis mala percurrit & curationes addit, etiam chirurgicas. De ancyloglosso. Ad extrahendas spinas misera invocatio S. BLASII.

In L. IX. nasci in colo intestino lapides, rem tamen esse.

(g) Ib.
(h) L. XII. c. 43.
(i) C. 44.
(k) C. 46.
(l) Ad finem.
(m) L. XIII. c. 49. *
(a) C. 174.
(b) C. 180.
(c) C. 32.
(d) C. 90.
(e) C. 43.
(f) C. 87.
(g) C. 86.
(h) C. 33.

In Libro XI. fatis fufe de calculo, medice tamen potius, quam chirurgice. Vidiffe fe calculofum hominem, cui digiti ftreperent. Eum fe lenibus medicamentis fanaffe. Veficæ fcabies, tubercula.

In L. XII. potiffimum ad articularem morbum numerofa remedia externa. Interna ad fervidas inflammationes. Peftilens faucium abfceffus. Ex hermodactylis medicamentum (*i*), quo fe ipfum ait uti.

In L. XIII. denuo medicamenta externa, etiam interna, ad animalium venenatorum morfum, quorum vulnera diutiffime vult aperta relinqui. Antidotus ESDRÆ hic defcribitur, quam & intus propinabant & extus illiniebant. Morbi cutanei, & imprimis de elephantiafi. Ei malo etiam caftrationem opponebant. Multa fuperftitiofa. Ut fibi timeant a fele fylveftri (ichneumone, ut puto) ad eos accedente, qui a crocodilo funt demorfi.

L. XIV. ad vitia ani & pudendorum, ad ulcera maligna. Hic de pterygiis (*k*), & de reduviis (*l*). Putes AETIUM ad propriam experientiam provocare. Non vero valde tuto de his compilatoribus definitur, qui fæpe aliorum fcriptorum verba repetunt. Cantharides ad leprofos ungues adhibet. Adeo in minuta fe demittit, ut etiam de anulo nimis angufto agat, & de pedum clavis. Varices ligat & exfcindit.

L. XV. de tumoribus tunicatis, de anevryfmatibus. De horum vinctione duplici & excifione (*m*) fufe, tamquam ipfe expertus, fcribit. Vulnus profundum femoris (*n*), longo cum tempore fanavit medicamentum, quod atractylis ingrediebatur. Quæ dicit de medicamento, quod ad ulcerofum adfectum habuerit, vereor ne fint GALENI. Sic etiam, quæ de aceto & vino addit, quæ negat fe in fracturis adhibere. Iterum ait, fe nycteridem bugloffi loco adhibere in emplaftro POLETIS. Totus vero liber eft fere in medicamentis.

Libri XVI. initium magis eft chirurgicum, & plurima ad partum confilia continet. De mulierum & mammarum morbis. De pure in abdomine effufo, quo in cafu AETIUS cauterium admovet. Uterum imperforatum ferro aperit (*o*). In extrema vulva, in vagina, in uteri ofculo, ut fiat incifio, adhibito prius fpeculo (*p*). Fufe de uteri inflammatione, quæ emollientibus internis, externis curetur (*q*). Calculus uteri. Eum educit incifione facta, depulfum verfus veficæ collum (*r*). Nymphæ nimium incrementum ut caftigetur (*f*): id ait in Ægypto vulgo

(i) C. 46.
(k) C. 75.
(l) C. 76.
(m) C. 10.
(n) C. 12.
(o) C. 96.
(p) Ib.
(q) C. 83.
(r) C. 99.
(f) C. 103.

vulgo fieri, antequam puellæ nubant. De cauda, quæ & ipsa amputatur (t). Denique etiam in medicamenta, & fere cosmetica degenerat.

HUGONIS SOLERII scholia non pertinent ad res chirurgicas.

§. LI. ALIQUI AB ALEXANDRO CITATI.

MAXIMIANI collyrium (a).

POLYDEUCI collyrium (b) quod sit expertus.

BUFATI ceratum (c).

§. LII. ALEXANDER.

A patria, Phrygiæ urbe, vulgo TRALLIANUS dicitur, medicus seculi sexti, idem ex melioribus certe Græcæ antiquitatis. AETIO, quem citat, nuperior, prior PAULO, a quo citatur. In medicamentis quidem potissimum versatur, quibus & compositionibus multum tribuit, nimiumque. Scripserat de morbis oculorum (a) & de eorum curatione, & se de fracturis scripturum promittit (b). In iis autem, quæ supersunt, habet aliqua ad pterygia (c), scirrhum lienis sanavit (d). In arthritide euphorbio & sinapi feliciter usus est (e).

L. I. morbos cutaneos capitis percurrit; deinde L. II. oculorum morbos, cum infinitis collyriis.

L. III. aurium mala, parotides: dentium dolores.

L. IX. de calculo renum & vesicæ vitiis. Calculo varia opponit lithontriptica, etiam hirci sanguinem.

L. XI. fomenta podagrica.

Ipsam, quæ manu utitur, chirurgiam non adtigit. Editiones interim cito tres, Græcam apud R. Stephanum 1548. fol. * Græco latinam Basil. 1556. 8. * latinam H. STEPHANI. *

(t) C. 104.
(a) L. II. c. 6.
(b) L. II.
(c) Ib.
(a) L. II. init.
(b) L. I. c. 14. fin.
(c) L. II. c. 5.
(d) L. VIII.
(e) L. XI.

§. LIII. A Paulo citati.

Constantini (*a*) Massiliotæ (*b*) & Nilammonis collyrium (*c*). Acopon Basilii (*d*). Antiphanium (*e*) emplastrum & Neronis (*f*).

§. LIV. Paulus.

Æginetam dudum a patria vocarunt, ipsi jam Arabes (*a*). Peregrinator, hinc περιοδευτης dictus, obstetriciis laboribus exercitatus, ut etiam obstetrix audiverit (*b*): minus plene, sed distincte de re obstetricia scripsit (*c*). Romæ (*d*), & Alexandriæ vixit (*e*), tempore Amru, vice regis Ægypti, seculo adeo septimo jam adulto: Hunc principem inter Græcos chirurgiæ auctorem censet Freindius (*f*), ut etiam Celso præferat, & ei ipsi fere superstructa esse putat, quæ nuperiores, & ipse Hieronymus Fabricius, de chirurgia scripserunt. Proprium enim suum judicium esse secutum, & ab ipso Galeno (*g*) passim recessisse Freindius adnotavit. Ipse quidem Paulus (*h*) se pro collectore dedit, & opus esse molitum Oribasiano majori brevius, plenius vero compendio, quod idem ad Eustathium dederit: pauca addit se adjecisse, quæ in actis operibus sibi visa fuerint & comperta. Plurimum Celso utitur, & Aetio.

In L. III. de oculorum nonnullis malis. Veteres suffusionem cum glaucomate conjunxisse (*i*); nuper distingui utramque, quod glaucoma insanabilis sit lentis crystallinæ morbus; suffusio humor effusus inter eam lentem & inter corneam tunicam. Aurium & dentium mala. Hernia umbilicalis. Mala externa, ulcera, strumas, ramices, scirrhos, cancros, ita recenset, ut eam medelam doceat adhibere, quæ a medicamentis repetitur. In eo etiam libro agit de *partu difficili*, & inflammatione uteri, ex methodico aliquo medico, cum *diatriton* jubeat observare.

In L. IV. mala cutanea universi corporis ad medicorum modum percurrit, ambusta, ulcera, gangrænam, tumores varios, emphysema, scirrhum, cancrum, fistulas, vulnera etiam nervorum, dracunculum.

Liber

(a) L. VII. c. 13.
(b) Ib.
(c) C. 16.
(d) C. 19.
(e) C. 17.
(f) Ib.
(a) *Bulos al Aigianitbi* Herbelot. Abul Farai. p. 114, 115.
(b) Herbelot. p. 215.
(c) Smellie *introduct.*
(d) L. IV. c. 69. L. VII. in cyphoide.
(e) Certe in Latio ex L. VI. c. 25. monente Cel. Vogelio.
(f) Sic Cl. Vogel
(g) Galeni tamen dictus est simia.
(h) In præfatione.
(i) C. 22.

Liber quintus & ſextus potiſſimum ad chirurgiam ſpectant. L. V. de morſu ſerpentum, & rabidi canis, phalangii, ſcorpii. Morſus illos ſerpentum jubet exſugere. A canibus rabidis demorſos pauciſſimos, ſi ullos, mortem effugere, qui aquæ metum paſſi ſint, multos vero ſervatos, quibus ante aquæ metum vulnera inciſa fuerint. De ſaltatione a phalangii morſu nihil habet. CLEOPATRÆ aſpis & mors vulgo nota.

L. VI. de chirurgicis adminiſtrationibus a capite ad calcem. Adverſus ophthalmiam os ipſum in vertice exurebant. Hydrocephalum externum inciſione adgreditur. Angiologia, puta, quæ in equis adminiſtratur; Vaſa capitis atramento notata, inciſa cute, hamulo elevata reſecantur. Hypoſpathiſmus; inciſiones tranſverſæ in fronte ad os uſque ductæ; deinde depulſa cute vaſa omnia reſecantur. Periſcyphismus: cute verticis ad os uſque inciſa, oſſe raſo. Calculos de aure ut educas. Magna venarum, quæ inciduntur, varietas, etiam angularis oculi, narium venæ internæ. Alas adverſus frequentiam luxationum exurere docet. Duplex cirſocele, altera venoſa, quæ poſſit curari; arterioſa altera, quæ tangi non debeat. Catheteris uſus. Calculi etiam in adulto ſectio. In hydrocele totum ſcrotum dividit. Sutura nuperis inventa poſt inciſionem. Ut abdominis vulnus ſyringotome dilatetur, ut inteſtina reponantur, hæc ex GALENO (k). De tranſſuenda palpebra ſuperiori adverſus duplicatam ciliorum ſeriem, quam curationem ait ſecuram eſſe, cum CELSUS rejeciſſet: de alia ejus mali curatione; de medico, qui ſolo medicamento eſcharotico utebatur. Pterygii reſectio, accurate. Negat adminiſtratione chirurgica ſtaphylomatis viſus uſum reddi. Auribus illapſa ipſe extraxit, monente jam Cl. VOGEL. Polypum narium vinculo interceptum reſecat. Ut ſpinæ de gutture educantur. De ſtrumarum amputatione, quæ inſignis certe eſt adminiſtratio. De luxatis cum ulcere: periculo plena eſſe; debere ſeptimo die reponi, præmiſſo prognoſtico. Maxillam integre luxari non poſſe (l), ſubluxari utique. Ut CELSUS, ita noſter claviculam antrorſum negat luxari, ſed cartilagineum os emoveri, quo clavicula cum ſterno committatur. Humerum antrorſum negat luxari, reponi variis modis, ſed nos inquit, ambe utimur. Patella fracta laborari in adſcenſu. In fiſtula lacrumali eſſe, qui terebra viam in nares aperuerint: ſufficere vero adurere, ut ſquama decidat. Periiſſe, quibus aqua ſimul & ſemel de abdomine emiſſa ſit. Uſtio palpebræ: ſolere ſuo ævo id fieri cauſticis. De ſuffuſione & depoſitione cataractæ, fere ut ad initium uſque hujus ſeculi factum eſt. De bronchotome, fuſe ex ANTYLLO. De amputando ſuperfluo digito. De virorum mamma nimis ampla & quaſi muliebri diminuenda. De paracenteſi abdominis, quam ſcalpello adminiſtrat, deinde fiſtulam inmittit. De herniæ ſectione: recentiores ſarcotica ſutura uti. Singulas funiculi ſpermatici venas vinciri. Rupta hernia, quæ ſubito naſcitur, tum altera, in qua peritonæum non eſt niſi dilatatum: hanc herniam ſolam curandam adgreditur. Teſticulum aufert. Cauterio poſſe exuri. Peritonæum inciſum ob bubono-

O 3

(k) *Meth. med.* L. VI.
(l) p. 47.

bubonocelen futura confirmat. Ut eunuchi fiant, invitis quidem medicis. Ut nympha excidatur, cercosis corrigatur. Mulieres atretæ ut aperiantur, & clausus anus. Fetus ut de utero excidatur, ut cranium effringatur. Secundas valida vi vetat extrahere. Varicis excisio. Artuum amputatio. De varietate telorum, & ut evellantur. Fracta ossa, per singula. Veteres septimo demum die ferulas admovisse, nuperos continuo. Patellæ fractura; raram esse. Luxati. Anevrysma verum distinguit a spurio, & etiam in capite curare adgreditur, arteriamque & superne ligat & inferne. Arteriotomen in temporibus describit. Paronychiam malignam dicit, & ex contusione natum; emphysema. Instrumentum tribus cuspidibus instructum ad scarificandum utile videtur invenisse. Sternum luxari negat.

Et ipse passim loca habet veterum, non alibi conservata, LEONIDÆ, ANTYLLI, ARCHIGENIS, SORANI. In isto quidem peccasse monet COCCHIUS, ut etiam FALLOPIUM & VESALIUM secum in avia abduxerit.

Græce PAULUS prodiit Venet. apud ALD. 1528. fol. BURC. Basil. 1538. fol. *

Latine vertente ALBANO TORINO Basil. 1532. fol. 1546. 8. Melius autem GUINTHERIO Andernacensi interprete, Paris. 1532. fol. Basil. 1534. fol. * Usus est tribus codicibus, quorum unus erat profectus a LASCARI, a quo & NICETÆ est collectio. Apud ALDUM 1553. 8 * & 1554. 8. *, quæ editiones non differunt, cum GOUPYLI notis & J. B. CAMOTII. Vertente JANO CORNARIO Basil. 1556. fol. cum *Dolabellarum* L. VII.

Porro Lion 1551. 8. 1567. 8. cum notulis DALECHAMPII. Inter Principes ex CORNARI versione cum *dolabellis*.

Solus liber de chirurgia interprete J. BERNARDO FELICIANO cum TORINI *castigationibus*. Basil. 1533. fol.

Gallice versus a PETRO TOLET Lugdunensi. Solus L. VI. cum GAL. de humoribus Lion 1540. 8. 1542. 8. RAST. Aliam editionem a DALECHAMPIO conversam PATINUS citat, ad quam SIMON PIETRE notas scripserit (n). Nempe intelligit *la Chirurgie Françoise* DALECHAMPII. Paris 1610. 4. * qua totus liber VI. PAULI, cum multis additamentis continetur. Arabice novem tractatus versi sunt, ab HONAIN EBN ISHAK (o).

M. S. codices totius operis exstant Græci in B. R. P. n. 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2213, 2214, 2215, 2222, 2292. In MEDICEA bini, & bini in B. D. MARCI. Bini in BODLEIANA. Alius in VOSSIANA n. 2125, si Græcus est, & in NICETÆ codice, cum l. de *luxatis*, deinde in duobus Parisinis NICETÆ codicibus.

Libri V. posteriores in B. R. P. n. 2217. Libri V. VI. VII. in MEDICEA. L. VI. solus ib. *Plut.* LXXIV. Capita de fracturis ib. *Plut.* 74.

Citatur

(m) p. 47.
(n) Ad SPON p. 28.
(o) ABULFARAI p. 115.

Citatur etiam a GESNERO codex, qui sit apud DIEGUM HURTADUM.

Pars libri VI. in B. R. P. n. 2192.

Liber VI. in *Bibl.* VINDOB. L. VI. p. 97.

Codex M. S. Arabicus exstabat in Bibl. MICHAELIS CANTACUZENI.

L. de fractura cranii seculo XII. scriptus est in *B. Acad. Nat. Cur.*

Liber peculiaris de mulierum morbis Arabibus notus fuit, & a HONAIN conversus (o).

Interpretationes in PAULUM edidit CHRISTOPHORUS OROSCIUS Venet. 1536. fol. *, quem GOUPYLUS passim refutat. IDEM PAULI textum ex DIOSCORIDE, CELSO, GALENO emendat, aliisque veterum. Tribus exemplaribus instructus difficilem tamen invenit laborem.

De PAULI ÆGINETÆ *meritis in medicinam, inprimisque chirurgiam Prolusio* I. prodiit Gotting. 1768. 4. * & II. ib. eod. anno. Accurate, potissimum in posteriori libello Cl. VOGELIUS enumerat, quæ PAULUS peculiaria habeat.

§. LV. GRÆCI AB ARABIBUS CITATI.

Quos RHAZEUS recenset, eos seculo undecimo antiquiores esse necesse est.

FILOGORIUS aut PHILOGORASIUS posset pro PHILAGRIO haberi: ejus tamen liber I. ad GEORGIUM, quem RHAZEUS citat (a), non videtur ea tempora admittere, quæ ORIBASIO sint antiquiora. Alium librum *ad commune*, & *librum parvum* RHAZEUS legit. Reperias cæterum in magna collectione RHAZEI FILOGORII medicamenta ad omnia fere corporis mala, a capite ad calcem, ex more seculi; ad aurium morbos, narium & dentium; lithontriptica, ad hæmorrhoides. Plumbea medicamenta ad ulcera cancrosa dicta commendat (b).

JOHANNES GRAMMATICUS, Jacobita, seculi VII (c). EJUS chirurgiæ codex M. S. est in B. BODLEIANA n. 3500.

THEODORUS, si diversus ab illo antiquiori (d), mihi undique ignotus est, quem RHAZEUS frequenter citat de aurium morbis (e). Non debere secundas violenter extrahi (f): de ulcere in calce (g). Ad putredinem renis & vesicæ. De modo, quo calculus in urethra hærens excidatur. Medicamentum admirabile visum RHAZEO, quo calculus vesicæ in pueris frangitur, ex melonum seminibus, ciceribus factum &c. Ad hæmorrhoides.

PHI-

(o) ABUL FARAI dynast. p. 115.
(a) *Cont.* L. XI. c. 7.
(b) L. XIII. c. 9.
(c) ABUL FARAI p. 114.
(d) p. 98.
(e) L. III. c. 1.
(f) L. IV.
(g) L. V. c. 1.

PHILARETUS de canis rabidi morfu, quod vulnus uri jubet; cujus etiam externa aliqua medicamenta citantur. Ad morbos oculorum medicamenta (h).

PLATO de renum & veficæ ulceribus (i).

FILIPIUS in *expofitione ad* HIPPOCRATIS *chirurgiam* (k).

SYMON vel SYMEON frequenter citatur, quem fufpiceris PSELLUM effe. Plerumque medicamenta ejus RRAZEUS repetit; emplaftra ad fracturas, alia. Eft tamen, ubi confilia omnino ad chirurgiam opus pertinent. Ita veftigia ulcerum docet tollere, perforando acu, deinde acerrimis medicamentis impofitis. Quando cataracta apta fit deponi. Polypum narium iterato pullulare, nifi acria medicamenta adhibeas (l). Curatio ani (m) elapfi. Caufæ dyfuriæ variæ (n). Teftes adfcendentes cogere vult ut defcendant, aere in colem impulfo, donec ipfi, ut putat, ureteres aere repleantur (o).

Sunt etiam monftra nominum, quæ fufpiceris Græcorum effe, ATHURISCUS, HATOROSTOS, ATURSIUS, ACCURSIUS, cujus medicamenta chirurgica RHAZEUS paffim citat. Superftitiofa fæpe habent; fanguinem hircinum calculum frangere, ad idem valere lumbricos terreftres (p). De angina (q).

COSTA, alicujus CONSTANTINI corruptum nomen. Ejus medicamenta aliqua externa RHAZEUS habet (r); locum de cucurbitulis (ſ); de venæfectione.

LORORACOS de morbis oculorum (t).

LATYRION de cataractæ depofitione.

ENDITES, ejus collyrium (u).

HONORATI confectio (x).

BITANO ad aurium mala (y).

BACHINISO ad narium morbos (z).

AZIGINUS de odoratus vitiis (a).

DRADUCUS ad dentium mala (b).

ANTASIUS

(h) L. II.
(i) 10. 1.
(k) L. XV. c. 5.
(l) *Continuat.* 3. 2.
(m) L. IX. c. 4.
(n) L. X. c. 3.
(o) L. XI. c. 3.
(p) L. X. c. 2.
(q) L. III. c. 7.
(r) L. XV.
(ſ) Ib. c. 6.
(t) L. II.
(u) Ib. c. 4.
(x) Ib.
(y) L. III. c. 1.
(z) Ib. c. 3.
(a) Ib.
(b) Ib. c. 4.

ANYASIUS ad eadem (c). JUBADICUS de aphthis. JAGMISUS de angina (d). BADIGORUS de dissolvendo calculo (e). CHARASAMUS de hirudine in ore hærente (f). BUTADUCUS, ALII.

§. LVI. GRÆCI NOVISSIMI.

BALLADIUS sophista brevia σχόλια cum aliqua anatome dedit ad HIPPOCRATEM de fracturis. Edidit FOESIUS vertente JACOBO SANTALBINO, & post HIPPOCRATIS libros chirurgicos excudi ferit. Exstat etiam in NICETÆ codice.

Inde cum ipso ROMANO imperio omnes bonæ artes elanguerunt, ut meri compilatores superessent, & etiam isti nullo judicio in compilando uterentur.

NICETAS medicus Constantinopolitanus undecimo seculo chirurgorum fragmenta bene multa collegit, etiam notulas, ut COCCHIO videtur, adjecit, ei enim tribuit, quæ sunt in codice adlitæ. Hujus collectionis tria sunt exempla M. S. unum in *Bibliotheca Medicea* a LASCARI Byzantio adlatum; duo in B. R. P. n. 2247. 2248. Ex priori COCCHIUS ORIBASII *de fractis & luxatis* libros edidit, & aliqua loca APOLLONII CITIÆI. Pluscula superessent edenda, ut hujus ipsius APOLLONII in HIPPOCRATIS l. *de articulis comm.* deinde Græcus contextus ORIBASII de *laqueis & machinamentis*, cujus sola VIDIANA versio exstat. NICETÆ collectionem Florentiæ ANTONIUS COCCHIUS edidit, cujus singula recensuimus, cum titulo, *Græcorum chirurgici libri e collectione* NICETÆ Florentiæ 1754. fol. * Addidit eruditas notas vir Cl. de scriptoribus eorumque aliis codicibus, passim loca emendavit; interposuit etiam anatomicas suas adnotationes, ut de rupto, in cadavere, ligamento utroque femur a cum acetabulo conjungente, de ruptis potius vertebrarum spinis, quando de luxatione cogitatur.

NICOLAUS MYREPSUS, ut alii antidotariorum scriptores, etiam medicamenta externa descripta dedit. Ejus antidotarium vide in *B. Botan.* I. p. 166.

NONI incerta est ætas. Ejus de omnium particularium morborum curatione librum edidit HIEREMIAS MARTIUS Argentor. 1568. 8. * Compilator, in multis AETIUM secutus, alias PAULUM & ALEXANDRUM, mera medicamenta colligit ad omnes, etiam ad externos adeo morbos; palpebrarum, oculorum, aurium, narium, faucium, dentium; ad strumas, ad mammarum cancros, ad ulcera aliaque mala partium utriusque sexus genitalium, ani. Ad inflammationem, carbunculum, gangrænam, mala cutanea, cancrum, cysticos tumores, nervorum vulnera, venenatorum animalium morsus.

JOHANNES ZACHARIÆ f. ab officio ACTUARIUS dictus, seculi XIII. vel XIV. scriptor, GALENUM in breve compendium contraxit.

(c) Ib.
(d) Ib. c. 7.
(e) L. 10. c. 3. Nonne idem PYTHAGORAS. p. 111.
(f) L. III. c. 6.

In L. II. habet aliqua ad morbos oculorum, hirudines, cucurbitulas. In L. V. de glandibus. In L. VI. medicamenta externa, unguenta, emplaſtra, ſmegma BUTÆ, emplaſtrum MAZUPHÆ (*).

Ex GALENO multa. Curatio hydrophobiæ, morſus ſerpentum.

§. LVII. INCERTÆ ÆTATIS GRÆCI.

CALLISTI liber de emplaſtris (*a*) & compoſitione oleorum. Chriſtianus fuit, cætera ignotus homo.

ANONYMI *de chirurgia* ex variis auctoribus in B. R. P. n. 2191. Eſſe qui AETIO tribuant.

Incerti auctoris *προς σηψιν κεφαλης* in B. AUG. Vindelic. (*b*).

Nomina inſtrumentorum variorum, quibus Chirurgici medici uti ſolent, in B. R. P. n. 2210.

(*) *Meth. med.* L. VI. c. 8.
(a) LAMBEC. L. VI. p. 11.
(b) MONTFAUCON p. 599.

LIBER SECUNDUS.

ARABES.

§. LVIII.

Apud omnes gentes, etiam maxime barbaras, & ab artium commercio remotas, aliqua ab antiquissimis retro temporibus chirurgia fuit. Difficile vero est dictu, qua de causa ea chirurgia fere tota in ustione polita fuerit, & in scarificatione.

Ustionem reperimus Græcis fuisse adprime familiarem ab HIPPOCRATE ad PAULUM usque constat.

Sed Afri etiam pastores (*a*) pueris quadrimis œsypo ovillo bregma inurebant, ne catarrhis essent obnoxii; quam eandem ob causam, HIPPOCRATES (*b*) octo cauteriis caput exurebat.

Ægyptii (*c*), molles cæterum homines, etiam nostro ævo frequentissime ad urendum gossypio utuntur.

Arabes & olim plurimis locis ignem admovebant, etiam in hydrope (*d*). Totus liber primus ALBUCASIS (*e*) unice in ferramentis occupatur, quæ igniuntur.

Turcæ linteolo intorto se urunt (*) ob defluxiones & capitis dolorem & artuum (*f*). Utuntur etiam fomite accenso, stercore caprino siccato & gossypio, quæ omnia in loco adfecto deflagrant. Passim videas totos cicatricibus obsitos.

Ipsi Americani indigenæ plurimum cauteriis utuntur (*g*).

Armeni, ventrem in colica candente ferro exurunt (*h*).

Bengalenses cauteriis adversus epilepsiam utuntur (*i*).

Indi & Persæ gossypinum pannum cæruleum, in loco dolente sinunt deflagrare, cum intolerabili fere dolore (*k*).

P 2 Indi

(a) HERODOT. L. IV.
(b) Aut certe auctor L. II. *de morbis.*
(c) PROSPER ALP. *med. Æg.* L. III. c. 12.
(d) RHAZE *sect. caut. cont.*
(e) ALBUCASIS L. I. c. 34. in metatarso.
(*) C. de BRUYN *Klein-Asien* p. 143.
(f) BELLON obs. p. 415. THEVENOT voy. I. c. 27.
(g) CHARLEVOIX *Amer. sept.* L. III. p. 366. LAFITEAU *mœurs des sauv.* L. II. p. 3[illegible]
(h) GEMELLI CARRERI in itinerario.
(i) *Lettres edifiantes & cur.* L. XV. p. 412.
(k) KÆMPFER.

Indi etiam ferro candente pedem in lentis febribus exurunt (*l*).

Brachmani junci medulla utuntur.

Chinenſes & Japonenſes, ſubtilioris ingenii gentes (*m*), artemiſiæ vulgaris folia lente exſiccata tundunt, fibras ligneas fricando ſeparant, ex ſtupa reliqua conos faciunt, qui abſque magno dolore ſenſim deflagrant. Ad podagricos dolores hoc præſidio potiſſimum utuntur. In epilepſia bregma inurunt. Loca (*o*) per univerſum corpus deſignant ad hanc uſtionem opportuniora (*p*). Credas artifici artemiſiam eſſe; lanam putabat eſſe HERMANNUS BUSCHOF, qui huic tamen uſtioni reſtitutam ſanitatem debuerit. Subtilem muſcum Jeſuitæ (*q*) dixerunt.

Poſt inuſtionem Japonenſes locum, qui moxam paſſus eſt, aqua ſalſa contrectant (*r*). Cicatricibus tamen vulgo notata habent corpora. Ferro etiam in colicis doloribus pedes urunt.

Tabulas, in quibus loci indicantur moxæ deſtinati, invenit medicus SIKESSO (*ſ*).

Scoti inſulani icterum ſanant, candentibus laminis ad lumbos admotis (*ſ**).

Neque ea res undique vana eſt, etſi Europæi hanc curationem deſeruerunt, nam & ipſe eques G. TEMPLE, non ille credulus, podagræ paroxyſmum moxa incenſa diſpelli teſtis eſt.

Lappones fomitem adligant in conum factum & incendunt, ad dolores artuum aliaque mala (*t*).

Scarifationes & inciſiones perinde omnibus barbaris familiares ſunt. In ipſis Philippinis inſulis conchis ſanguinem detrahunt (*u*).

Americæ borealis incolæ (*x*) inciſa de cute ſanguinem educunt. Lapidibus iidem acutis ſcarifant (*y*). Serpentum morſum feliciter ſcarifando curari, idoneus eſt teſtis (*z*).

Sic Braſilienſes eo fine etiam ſpinis uſi & lapidibus (*a*).

(l) Ten RHYNE p. 102.
(m) KÆMPFER *Amœnit. exot. Faſc.* L. III. *obſ.* 12. ten RHYNE *acupunct.* p. 108.
(o) KÆMPFER CLEYER *Ind. Liter.* n. 14. ten RHYNE p. 86. 96.
(p) Icones dat ten RHYNE L. I.
(q) In *recueil d'obſervations édifiantes & curieuſes.*
(r) Ten RHYNE *de Arthrit.* p. 116.
(ſ) Ten RHYNE p. 160.
(ſ*) MARTIN. *weſt. Isl.*
(t) KNUT LEEM p. 378.
(*) HOGSTRÖM p. 164.
(u) THEVENOT. L. II. p. 4.
(x) PONCE de LEON itin. L. I. CHARLEVOIX L. III. p. 366. & de Miſſiſipianis *Voy. des Miſſ. de la C.* V. p. 292.
(y) LAFITEAU l. c. GUMILLA *Orinok* & 258. &c.
(z) *Salzburg Geſch. Cont.* VI.
(a) PISO hiſt. nat. Ind. L. II.
(*) LAFITEAU L. II. p. 370.

Congani incidunt cutem, & ſanguinem exſugunt (b). Sic in fronte conchula ſcarifant Americani & exſugunt ſanguinem (c).

Caraibes dente animalis Aguti venam utcunque ſecant, parum tamen emittunt ſanguinis (d).

Bockhari per ſacerdotes vulnera ſibi patiuntur infligi, quibus morbos putant ſuperari (e).

Medicus Sacerdos ex *Lamarum* ordine oculorum morbos operabatur, maximis uſus ad ſcarifandum cucurbitulis, ut ad 16. uncias ſanguinis emitteret (f).

Siamenſes utuntur cucurbitulis ex cornu bubulo factis (g).

Arabes in apoplexia (h) cucurbitulas adfigunt, eoque auxilio ipſe ZACHARIAS feliciter uſus eſt. Turcæ in cephalæa locum dolentem incidunt (h*).

Ægyptii (i) partem dolentem ſcarifant, inflammatum pectus in pleuritide; in hepatitide hypochondrium, pueris aures, labia, gingivas; crura vero etiam creberrime (k).

Veteres Græci (l) ab ipſo retro HIPPOCRATE, in hydrope ſcarifatione utebantur, etiam THEMISON (m); in pralyſi, in arthritide (n), aliaſque inciſiones cutaneas etiam crudeliſſimas in oculorum & capitis morbis moliebantur (o).

Japonenſes (p) paulo aliter rem adgrediuntur. Acus habent aureas, vel argenteas; eas vel intorquent, quoad cutem perforaverint (q), vel etiam proprio malleo adigunt. Ea perforatione utuntur in teſticulorum endemia inflammatione; ſed & in colica, in capitis vitiis, pleuritide, hepatis & lienis malis. Profunde defigitur acus, & triginta reſpirationum ſpatio detinetur (fere minutis primis duobus.)

Ipſe bonum acupuncturæ effectum G. ten RHYNE vidit (r). Artificium Japonenſis a Chinenſibus habere videntur. Etſi enim & ipſi ſuis in libris hanc acupuncturam deſcribunt, reperiuntur tamen ea præcepta etiam in libris Chinenſium, ut in *Tong Ching tu King*, ſeculo XI. ſcripto, impreſſo anno 1442 (ſ). Tum in

(b) LOPEZ p. 64.
(c) MOURGUIS apud de BRY A. p. XX. ic.
(d) DU TERTRE L. II. p. 410.
(e) *Algem. Reis.* T. VII. p. 377.
(f) GMELIN *Sibir. Reiſ.* T. II. p 115.
(g) LA LOUBERE L. I. p. 190. GERVAISE p. 138.
(h) RHAZE *de iis quæ ipſi evenerunt.*
(h*) Le BRUYN l. c.
(i) P. ALPIN. *med. Ægypt.* L. III. c. 4.
(k) ID. L. III. c. 12.
(l) CÆL. *tard.* L. II.
(m) Ib. c. 1.
(n) L. V. c. 2.
(o) Conf. PAULUM p. 109. & AETIUM.
(p) Ten RHYNE *acupunctur.* BONT. L. V.
(q) P. 185.
(r) P. 190.
(ſ) B. R. P. L. I. p. 375. n. 31.

Sching Kiö uya: etsi enim interpretes ajunt pertinere ad bubones f. pustulas acu aperiendas, nimis tamen probabile est (*t*), non differre a vicinorum Japonum acupunctura.

Venam etiam Chinenses (*u*) secant & Tunkinenses (*x*), & Tartari (*y*). Lanceola Persæ utuntur (*z*). Barbari novacula, qua frontis venam aperiant, vinculo pius collo circumjecto (*a*).

Hottentoti & scarifant & venam secant (*b*).

Medici circa Hudsonbaj (*c*) venam secant, acu traducta sub vena, quæ secatur.

Clysteribus utuntur Americani (*d*) Ambustionem oleo fervente factam foliis chinæ sciui ustulatis admotis sanant (*e*).

§. LIX. Arabes.

Ipse ante Græcorum conversos libros, Arabum propheta Mohammed neque a medicina abstinuit, neque a chirurgia. In angina infeliciter cauterio usus est (*a*), alioquin in igne admovendo facilis (*b*).

Aaron, pandectarum scriptor, ejusdem fere ævi, & medicamentariam partem chirurgiæ tractavit, & chirurgicam. Medicamenta ejus leguntur ad ophthalmiam (*c*), ad aurium ulcera, aliaque mala (*d*), & dentium vitia. Ad ulcera omnia ne putrescant. Chalcitidem calidam esse nimis (ubi aliud longe acrius medicamentum substituit) (*e*). De morsu scorpii (*f*); de animalculo perexiguo dana, cujus morsus perniciosissimus sit. Verum plurima ejus loca huc pertinentia Rhazeus collegit. Ad chirurgiam pertinet curatio trichiaseos. Calculi renum signa, color (*g*). Retentio urinæ ex apostemate nata (*h*). Non recte negat Haly Abbas de chirurgia agere (*i*).

Maser-

(t) Ib. p. 381. n. 58.
(u) Saar *ind. reis.* p. 30.
(x) *Allgem. reis.* Th. X.
(y) Thevenot. L. II. 81.
(z) Id. *Suite du voy.* L. II. c. 6.
(a) Id. L. II. c. 81.
(b) Kolbe.
(c) *Voyage for the discov. of a N. W. passage* p. 234.
(d) Lafiteau l. c.
(e) Du Mont. L. p. 61.
(a) Reiske in diss. *de Arab.* p. 24.
(b) Ib.
(c) Rhaze Cont. L. II.
(d) L. III. c. 3.
(e) C. 4.
(f) L. XIV. c. 1.
(g) L. X c. 1.
(h) Ib. c. 3.
(i) Theor. L. I. c. 1.

Maserjawaih (k) integro nomine, & Masarguih Rhazei, tempore Chalifæ Abdelmalec Ommiadæ vixit, seculo VII. exeunte, Judæus, & Balsoranus. Aaronis pandectas Arabice vertit; Rhazeo sæpe citatus. Cicera (l) fieri lithontriptica, si sicco loco nata fuerint.

Longe vero frequentius *Judæus* citatur, quem suspicor eumdem esse. Medicamenta quidem ejus dicuntur ad ophthalmiam, & alia. Sed frequenter omnino vere chirurgica ei tribuuntur; Judicia de periculis & eventibus vulnerum, ulcerum. De fractura cranii. De venæ sectione & venarum delectu.

Catarrhactæ depositio. De dentitione. Ut spina de gula evellatur (m). De uteri prolapsu (n). De incidenda membrana virginis imperforatæ (o). De ligandis hæmorrhoidibus (p). De sugillatione (q). De diuturnis ulceribus (r).

Ebn Abu Zaher, vel Zahar, Saher, Schear, Scher, eum putes esse scriptorem, quem Rhazeus sæpiuscule citat, ejusque medicamenta habet ad ambusta (f), ad contusiones, ad oculorum morbos (t); ad sugillationem (u). Dicitur a. 125. post Hegiram vixisse.

Isaac frequenter a Rhazeo citatur, qui videtur esse senior ille Isaac Ben Amram. Medicamenta passim ex eo Rhazeus habet, ad conbusta, ad vulnera, ad ulcera, ad oculorum morbos, eorum aliqua superstitiosa (x). Habet tamen etiam chirurgica. Compressione arteriarum vulnera sanari (y). De ulcere consolidando (z): de paronychia (a).

An idem Ysa f. *Nasr* (b) de dentium morbis.

Chutz vel Chutzi, putes Æthiopicos esse medicos, nam plurali fere numero a Rhazeo citantur; antiquos utique, qui a Johanne Mesves f. tempore Aaronis Alraschidi (c) citentur. Inter primos de sublimato mercurio dixerunt, quem inter medicamenta erodentia recensent; etsi enim ignarus interpres (d) terram vertit hydrargyri, venenum tamen vult, quod mures occidat.

§. LX.

(k) Abulfarai p. 126.
(l) L. X. c. 1.
(m) L. III. c. 6.
(n) L. XI. c. 5.
(o) L. IX. c. 4.
(p) L. XI. c. 7.
(q) L. XII.
(r) L. XIII. c. 9.
(f) L. XV.
(t) L. II.
(u) L. XXV.
(x) L. XV. c. 5.
(y) L. XIII. c. 7.
(z) L. XIV. c. 1.
(a) L. XXV.
(b) Rhaz
(c) Abulfarai p. 154.
(d) Apud Rhaz. L. XIV. c. 1.

§. LX. Johannes filius Mesve.

Difficilis hujus viri eſt hiſtoria. Satis equidem certum eſt, inter medicos AARONIS ALRASCHID ejuſque filii & nepotis, JOHANNEM BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH *(a)*, doctum virum vixiſſe, qui multa ſcripta Græcorum converterit, facetum hominem, ſed vanum, coævum & æmulum GEORGII filii BACTISCHUAH. Pater ei Chuzenſis fuit Æthiops *(b)*.

Hunc virum RHAZE ſæpiſſime citat, alias cum pleno nomine, J. F. MESVE, alias filium MUSEY vocat & MUSEYA, librumque *de mundificationibus* dicit, *(c)*, locum de canis rabidi morſu, & alia.

Dudum vero hæreo, num idem ſit ſimillimi nominis ſcriptor BIMASSA & BIMASUI, cujus etiam nomen apud CASIRIUM *(d)* reperitur, & cujus *librum ſummarium (e)*, & *l. aggregationis (f)* RHAZEUS citat. Vocat alicubi ISA BIMASSA. Eſt autem locus, in quo filius HOSEN BIMMASI dicitur, qui narraverit RHAZEO *(g)*, ut repetito aloes uſu vermem ſubcutaneum ſanaverit: & certe BIMMASUS non potuit centum annis ſuperior eſſe MESUES ille filius. Verum in barbara editione RHAZEI difficile eſt verum ex corruptis nominibus extricare.

Noſter medicamenta fere habet ad chirurgica mala, etiam ad fracturas. Ad aurium morbos. De variis, quæ inciduntur venis. De avicula *ſafrahun* in Francia dicta, cujus inteſtina calculum frangant *(h)*.

Exſtat editum ab ALBANO TORINO opus, cum JANI DAMASCENI nomine. Baſil. 1543, cumque titulo *medicinæ therapeuticæ* L. VII. fol. * in quo morbi omnes corporis humani a capite ad calcem recenſentur. Id opus vir eruditus J. GODOFR. HAHN pro vero antiqui JOHANNIS, MESUI f. opere habet. Non videtur probabile, nam nomen fert DAMASCENI, quod frequenter apud RHAZEUM occurrit, ut ſubinde CHRISTIANELLUM DAMASCENUM, & CHRISTIANELLUM *ſapientis filium* vocat, neque ullo modo cum MESVE conjungit. Ejus DAMASCENI aliqua RHAZEUS habet medicamenta, ut lithontripticum *(i)*: ad hæmorrhoides *(k)*.

Deinde noſter JANUS JOHANNEM filium MOSEGUA citat, qui ipſe eſt JOHANNES MESVES filius. Nam formula dentifricii, cui hoc nomen in noſtro auctore adponitur, cum nomine JOHANNIS MESVEI f. citatur a SERAPIONE *(l)*. Deinde in noſtro DAMASCENO GABRIELIS formula citatur, quæ fuerit GABRIELIS

(a) MASAWAIHI ABULFARAI p. 154.
(b) ABULFARAI p. 168.
(c) L. II. c. 4.
(d) N. 883.
(e) L. III. c. 7.
(f) L. X. c. 1.
(g) L. XII. fin. venam civilem vocat (medinenſem a Medina civitate).
(h) L. X. c. 1. paſſere troglodytico.
(i) RHAZE L. X.
(k) L. XI.
(l) SERAP. L. II. c. 16. DAMASCEN. L. IV. p. 205.

BRIELIS (m) f. BACTISCHUA, qui potius fuerit JOHANNE junior, cum GEORGII BACTISCHUA filius fit, ut continuo dicemus.

Porro JANUS nofter DAMASCENUS non refpondet iis, quæ de MESVEO apud HALY ABBAS leguntur, neque de rebus tractat naturalibus; & HALY etiam *librum nonum* MESVES citat quem nofter non habet. Denique JANUM cum JOHANNIS SERAPIONIS f. comparavi, & tantam reperi fimilitudinem, ut omnino eundem præter pauca mutata librum putem: erat autem ALBANUS TORINUS homo non certiffimæ fidei. Ordo enim capitum (folo mutato literarum numero) & morborum idem eft, & eadem medicamenta, & eædem citationes. Confer locum LUCÆ citati (n) & URNEMESVI (o), quod mirificum eft nomen, & GABRIELIS (p). Confer porro herniæ pathologiam (q); locum de renum calculo (r); ejufque generatione (f), de catheteris ufu (t), de partu difficili (u).

Cum vero SERAPIONIDES fe ipfum citet, DAMASCENUS alium, cum nomina det (x) a DAMASCENO omiffa, cum emendata citet (y), quæ ifte corrupta, omnino mihi videtur probabile, DAMASCENI nomine abufum aliquem, SERAPIONIDEM compilaffe.

§. LXI. FILIUS BACTISCHUA.

Difficulter eruuntur hi filii & nepotes BACTISCHUÆ, & ipfe ABULFARAI manifefto GEORGIO eamdem hiftoriolam tribuit, quam alibi de GABRIELE narrat.

Fuit ergo GEORGIUS EBN BACTISCHUA, Jondifapurienfis, ALMANSORIS Abaffidæ medicus, qui inclinato feculo VIII. imperavit (a). Hunc GEORGIUM frequenter citat RHAZEUS. Mumiam ad lapfum laudat. Medicamenta varia invenit. Citatur ejus collyrium mirificum (b); cura mulierum fterilium (c); aliqua ad morfum fcorpii (d), ex allio &c. De Dana animali etiam ab AARONE dicto (e).

(m) p. 414. 415. 418. 453.
(n) SERAPION L. V. c. 21. DAMASC. L. VII. c. 18.
(o) ID. ib.
(p) L. II. c. 16. & DAMASC. L. IV. p. 205.
(q) L. V. c. 16.
(r) Ib. c. 22.
(f) Ib.
(t) Ib.
(u) L. VI. c. 36.
(x) L. II. c. 16. & DAMASC. L. II. p. 205.
(y) In nomine MOSEGUÆ. Sic *trugluditis* fatis hactenus bonum nomen eft aviculæ; apud SERAPIONIDEM L. IV. c. 21. mire vero deformatum apud DAMASCENUM *Atragulnditis* p. 380.
(a) ABULFARAI p. 143.
(b) L. II. c. 2.
(c) L. IX.
(d) C. XX.
(e) Ib.

Deinde reperitur apud ABULFARAIUM (f) GABRIEL filius BACTISCHUA, five frater GEORGII fuit, five filius, five idem denique homo. Hujus aliqua medicamenta SERAPIONIDES repetit. RHAZEUS nominat filium MAGNISUI, ejusque formulam ad dentium dolorem citat, & locum de gibbo (g).

Inde reperio BACTISCHUA filium GABRIELIS, cujus facetum dictum ABULFARAI repetit (h), non eumdem medicum, qui fuit OBEIDALLAH *ben* GABRIEL *ben* BACTISCHUA, cujus nimis longe remota funt tempora, fi recte (i) CASIRIUS ea numerat. Sed fuerit SALUBE f. GABRIELIS, Gondifaburienfis, SERAPIONI dictus.

Præter GEORGIUM & GABRIELEM RHAZEUS variis corruptis nominibus citat BACTISCHUAM, BACTISUH (k), cujus cofmeticum eft; & alius ejus locus (l). BUCTIIESU de oculorum morbis (m). BUCTISEN de iisdem. BATHISUS de lithontripticis. Denique huc repero medicum ABUGERIG, variis ejusmodi nominibus fæpe a RHAZEO citatum, qui filius videtur fuiffe GEORGII f. BACTISCHUÆ. Non tamen putes effe GABRIELEM, monachus (n) enim fuit. Mumiam ad fracturas adhibuit, ad quas confilia fua dat, & plurimum habet medicamentorum. Idem forte is fuerit, qui ABENURAIGI (o), ABINGAI, ABUMBAHI (p), ABIMIRAIG (q), ABUCARAIG (r).

GABRIELEM ocularium MAMUNI medicum citat ABULFARAI (f).

§. LXII. HONAIN.

JOHANNITIUS, veriori nomine HONAIN, cum illo nomine citatus a RHAZEO, & cum altero corrupto in ONON (a). Perfrequenter citatur liber *de minutionibus*, ex quo magnum de venæfectione fragmentum RHAZEUS excerpit: tum compofitiones f. *grabadin*: l. *memoriæ* (b); l. *oculorum*; l. *electionis* (c); l. *fignorum* (d).

Ex

(f) p. 152. 153.
(g) L. XI. fin.
(h) p. 171.
(i) N. 884. nam effet anni 1138.
(k) L. XXV.
(l) L. XII. c. 3.
(m) L. II.
(n) RHAZE cont. L. XI. c. 7.
(o) Ad oculos L. II.
(p) Ad morfum canis rabidi L. XX.
(q) De cane rabido ib.
(r) De venenato morfu ib.
(f) p. 167.
(a) Ejus liber *de dentium morbis*.
(b) L. III. c. 6.
(c) L. II.
(d) L. XX.

Ex eo viro catalogum (*e*) morborum oculi noster habet, ex *l. memoriæ* & ex *l. oculorum.* Habet & locum de cataracta, alium de cancro oculorum (*f*).

Ex libro *electionum locum*, de herniis (*g*).

Ex libro *signorum* de *asilebe* animalculo venenato (*h*).

Ex JOHANNITIO non citato, exve ONIN, de luxatione humeri, quam is auctor non facillime ait agnosci, & fere ex denegata ejus artus (*i*) elevatione de eo malo judicat. De venis incidendis mirus locus, in quo auctor ait aliquando solidas & absque cavo (*k*) reperiri. De morsu scorpii. De dentium malis &c. (*l*).

Cæterum HONAIN patrem & filium libros Græcorum in Arabicam linguam vertisse diximus, seculo fere nono. Cum temporibus MESVEI & BACTISCHUÆ hoc nomen conjungitur, siquidem HONAIN EBN ISAAC MESVES quidem discipulus fuit, a quo Græcam linguam didicit. Anatomen vero filium BACTISCHUÆ docuit, cui nomen fuit GABRIEL (*m*).

§. LXIII. ALII.

SABUR EBN SCHALED, medicus Nosodochii Jondisapuriensis (*a*), scripsit librum seculo nono exeunte *de medicinis compositis.* Sæpiuscule a RHAZEO citatur. Ejus medicamentum ad hernias (*b*); collyrium (*c*).

ALKINDUS, EL KHINDI, cujus habemus aliqua a RHAZEO citatur; ad ambusta; de curata nyctalopia. Strabismum corrigebat panno nigro in latere altero suspenso.

JOHANNES SERAPIONIS filius (BIM SERAPION RHAZEI.) Nihil de eo superest, nisi de libris aliqua. Habemus ejus *Practicæ* libros VII. aliquoties editos, & cura ANDREÆ ALPAGI Venet. 1550. fol. *. Eos FREINDIUS ipsius antiqui JOHANNIS SERAPIONIS putat opus esse, cum eorum similia contineat, quæ ex SERAPIONIDE RHAZEUS citavit, judicium vero HALY ABASSIDÆ non satis de nostro verum est, de chirurgia nihil habere, causasque morborum negligere & signa. Medicamenta enim chirurgica multa habet, & ob ea a RHAZEO frequentissime citatur.

In L. III. agit de oculorum morbis & de empyemate.

(e) *Cont.* L. I. c. 2.
(f) Ib.
(g) L. XI. c. 3.
(h) L. XX.
(i) L. XV.
(k) Ib. c. 1.
(l) L. XX.
(m) ABULFARAI p. 171.
(a) ID. p. 176.
(b) L. XI. c. 3.
(c) L. II.

In L. IV. de apostemate renum & vesicæ. Non debere calculum de rene excidi; de vesica posse, sectos nonnullos enim mortem effugere. Administrationem fere ut CELSUS describit, usumque catheteris, & fistulam in urethra relictam. Lapidem Judaicum in calculo vesicæ inutilem esse.

L. V. totus chirurgicus est. Morbi cutanei; inter eos variolarum vestigia. Herniam fieri ex dilatato foramine, quod in sano homine sit angustius, & vasa seminalia transmittat. Hernias curat cauterio, ut cicatrix exitum arctet, quod consilium nuper in Anglia renovatum fuit. De morsu animalium venenatorum. De cancro, quem totum jubet amputare, ne quidquam fiat reliqui. De partu difficili, uteri prolapsu &c.

§. LXIV. SCRIPTORES MINUS NOTI HUJUS ÆVI.

Plurimos nempe RHAZEUS citat, non absque molestia recensendos, cum nomina mire corrumpat, & quandoque eorum loca ita repetat, ut difficulter errorem effugias: alias dubites, num de libro sermo sit, num de viro, denique num de civitate. Ita CATATRION, minime infrequenter citatum nomen, est κατα ιητρειν l. GALENI.

Græcos plurimos RHAZEUS citat, HIPPOCRATEM, ARISTOTELIS problemata, GALENUM, ANTYLLUM corrupto alicubi ANTILISII nomine in loco de bronchotome. ORIBASIUM, quem etiam URBASIUM vocat ALEXANDRUM, PAULUM, PALLADIUM (BALADIUS), alios, quos citavimus.

Inter Arabes frequens nomen est SARAC, SCHARAK, quem etiam, quod Indus sit, a patria vocat SINDIHIAR, SINDHESAR. Medicamenta fere sunt, quæ ex eo decerpit, ut ad vestigia tollenda (a) ulcerum; ad oculorum mala. Ad calculum pellendum (b). Ad hæmorrhoides &c. (c). Habet tamen etiam calculi excidendi artificium, fere ad CELSI modum.

An differt ATTRAHINDUS (d) (pharmacopola Indus), qui lac ad expellendam urinam commendavit (e).

TABRI frequentissimum apud RHAZEUM nomen est, quod gentilitium videtur. Et ipse fere in medicamentis versatur. Ad nudatam meningen. Mumiam ad fracta & sugillata. Ad ulcera vis unguentorum. Habet tamen etiam magis proprie chirurgica, ut de fracturarum eventibus (f).

MISIH, quem alias ABU HILAL HIMISI vocat. Medicamenta ejus pluscula sunt: ad lapsus (g); ad aurium mala, ad vermes inde exeuntes (h). De ventosis

(a) L. XV.
(b) L. X. c. 1.
(c) C. XI.
(d) ATTAR Indus.
(e) L. X. c. 3.
(f) L. XV.
(g) Ib.
(h) L. III. c. 1.

tosis (i). Lac afininum ad calculum veficæ (k). Carpobalfamum calculum confringit. A filio MESVES a RHAZEO manifefto diftinguitur.

Sed frequens etiam nomen eft MISUSAM, qui omnino videtur chirurgus fuiffe. Curatio (l) virginis violentiam paffæ, quem inmaturam putes fuiffe, cum jubeat canulam in finum pudoris dare, ne conferveat. De veficæ fectio (m). Calculus in viro frequentior. De eo extrahendo.

PERSUS, PERSA, FARS: eft ubi citatur in *Filahah:* eft ubi liber *Perfius*, & denique liber *Perfius Abi Caled* dicitur. Frequens nomen eft, in medicamentis etiam magis. Lithontriptica (n). Ad dentium mala. Ut multa purgatione & venæfectione repetita varix (o) fuperatus fuerit. Ante SERAPIONIDEM vixit, a quo dicitur AL FERESI.

Habet etiam RHAZEUS MAHUMET EBN ABUCAID, & alias MAHUMET filium CALED, cujus medicamenta ad ifchuriam (p), & antidotum ad morfus venenatos citat (q), & alia.

ABDUS in *memoriali*, aut in *fumma*, frequens eft nomen, fere ad medicamenta, & fracta, & alia.

Filius THALAUS, TALITUS, CALUS (r), BIN THALNIS de ophthalmia, de dentium morbis (f), de tumore tefticuli diffipando, & alias.

Filius Patriarchæ frequens iterum nomen, de morfu canis rabidi (t), qui fufus eft locus, de morfu phalangii, hominis; ad oculorum mala.

Sæpius filius JUBEIR ad mala oculorum.

BISER ad ulcera.

CAHLAMEN ad medicamenta aliqua.

OSLIMEN de cura mulierum poft eductas fecundas. Vocatur etiam (u) ASLUM.

JOSUE de morbis (x) oculorum.

GYCUL collyrium (y).

 ALI-

(i) L. XV. c. 6.
(k) L. X. c. 1.
(l) L. IX.
(m) L. X. c. 1.
(n) L. XI.
(o) L. XII. c. 2.
(p) L. X. c. 3.
(q) L. XX.
(r) Ib.
(f) L. XI. c. 3.
(t) L. X. c. 11.
(u) L. IX. c. 3.
(x) L. II.
(y) Ib. c. 7.

Alimaior, Ihesu Portefenestre, ita lego, Marrar & filius Genidh collyriorum auctores (z).

Martaris de cane rabido (a).

Asan de dentium dolore. Fuerit is Abul Hasen, cujus infelicem curationem Rhazeus recenset (b).

Abu Daud docuit, ut prolapsa uvula elevetur (c).

Albasyri in *libris Summæ.* Serapion putat esse Oribasium. De oculorum malis (d).

Birange, qui Rhazeo de modo paracenteseos administrandæ præcepta dederit (e).

Liber adtributus Ormos (Hermes,) de lithontripticis (f).

Elmogeh, vel Elmongeh, liber, ut videtur, ejus tituli. Citatur de aurium vitiis (g): de ulceribus renum & vesicæ (h).

Liber Hudah de odoratus defectu.

Liber Mabal de calculo (i).

Liber *universalis congregatus* de passionibus oculorum (k).

Liber *congregationis collyriorum* (l).

Liber Acrabadini f. *de medicamentis compositis.* Fuerit opus Johannitii.

§. LXV. Medicinæ ejus ævi conditio.

Verterat nunc Græcorum plerosque Honain, neque doctis medicis splendida præmia defuerunt, quamdiu Abbassidarum res steterunt. Medici Arabes in chemicis, in materie medica, plurimum ponebant laboris: manu sua non videntur artem chirurgicam exercuisse. Rhazeus frequenter de curationibus malorum externorum sermonem facit, quibus ipse adfuerit; sed idem chirurgis utique ipsas administrationes perficiendas reliquerat. Nosodochii etiam sui, *Marastin*, cujus plurima apud eum virum est mentio, chirurgos sæpissime citat, & ab iis se didicisse non dissimulat. Ipsi chirurgi in legendis libris erant negligentiores (*). Ocula-

(z) L. II. c. 7.
(a) L. XX.
(b) L. XIV.
(c) L. III. c. 7.
(d) L. II.
(e) L. VII. c. 2.
(f) L. X. c. 2.
(g) L. III.
(h) L. X. c. 1.
(i) Ib.
(k) L. II.
(l) Ib.
(*) Rhazeus ad Manzor. L. VII. c. 1.

Ocularios medicos non raros fuiſſe adparet, in gente ſæpe ex oculis laborante. Libri Arabum fere ad PAULI imitationem ſcripti ſunt, compendium nempe medicum, & morborum a capite ad calcem catalogus. Signorum & hiſtoriæ minor apud eos cura fuit, plurima medicamentorum, quæ numeroſiſſima recenſent, & ſæpe parum fida.

§. LXVI. RHAZEUS.

ABU BECKER MOHAMMED BEN ZACHARIA a patria dictus el RASI, vulgo RHAZE, medicus inſignis, qui Raiæ, Bagdadi, Alexandriæ & denique in Hiſpania vixit, noſodochio Bagdadino aliquamdiu præfectus, ſeculo decimo exeunte, in legendis libris plurimum laborem poſuit, & artem ipſam exercuit, quæ manu curat, ut chirurgos audiverit, qui in ea gente manu medebantur.

Ejus viri multa ſunt opera. Primum cum titulo *Continentis*, *comprehenſorum* vocat CASIRI, vaſtum opus, cujus duo ingentes tomi aliquoties folio magna forma excuſi ſunt. Mea editio eſt Venet. 1542. fol. * Gothicis literis, vertente FERRAGO, Judæo Siculo, emendata a HIERONYMO SURIANO, ſed etiamnum valde corrupta, tum in literis, tum in nominibus, tum in ipſis repetitis titulis, barbare denique, & abſque ulla linguæ Latinæ peritia, ut cum plurima cautela oporteat legere.

Innumera equidem priorum ſcriptorum loca hic RHAZEUS compilavit, non tamen ut nihil haberet proprii. Nam ubique ſuam interponit ſententiam, & ſua plurima, potiſſimum in noſodochio facta, experimenta, aut conſignatas certe in adverſariis adnotationes citat, quæ virum ſibi credentem, neque ſervili iugenio GALENUM alioſve exſcribentem, indicant. GALENUM potiſſimum exſcripſit, cujus & vera opera legit, & ſpuria, ut de mortuorum anatome: deinde PAULUM; nunquam, quantum hactenus reperi, AETIUM. Inter Latinos ſolum PLINIUM. Arabes, ut oſtendimus, numeroſos compilavit. De iis, quæ RHAZEO propria ſunt agimus, aliquanto diligentius, quo rariores noſtro ævo ſunt homines, qui tædium ferunt ſordidæ dictionis, ipſorum etiam incommodorum lectu typorum.

L. II. eſt de oculorum morbis. Quando puſtulas palpebrarum fricare neceſſe fuit, monet eas non debere claudi, niſi plumaceolo interpoſito. Eodem modo ubique mitiora ſolet curationum artificia præferre. Venam frontalem & angularem in multis oculorum morbis utiliter incidi, ſuo experimento. Plumbea medicamenta ad oculorum dolores commendat, balneum, purgantia, deinde ſcief album, cum endiviæ ſucco. Oculos ſiccos cum venis inflammatis curavit vino pene puro, & balneo; fatetur tamen periculoſam eſſe medicationem. Ut viderit in noſodochio a medico pterygium excidi; nihil ejus debere reliquum fieri. In pruritu oculorum collyria fellea convenire. Ipſa unguis exciſio, quem hamulo elevat, tunc exiguis forficibus reſecat, & inſtrumento,

mento, quod ob ſtyli barbariem non intelligas, adverſus diuturnam ſcabiem hirudines palpebris admovet. Fiſtulæ lacrumalis curatio. Findit, & in parte ima perforat ad nares, & uſtionem imperat, etiam repetitam. Poſſe etiam perforando abſque cauterio (coctura) curari, docetque ut perforetur. Fiſtulam, ſi certe FERRAGUM intelligo, deligato per triduum oculo, deinde fricato, ſanavit. Reſudatio, ſ. lacrumarum non reſorbtarum ſuper oculum effuſio. Chirurgos in noſodochio palpebram inverſam curaſſe, reſecta parte cartilaginis, tunc trajectis filis, extenſa in rectum palpebra. Ipſe excogitavit ferramentum flexum, quo radices ciliorum vitioſorum exurebat. Tabulis etiam duabus vidit palpebram comprehendi & tantum reſecari, quantum nimis ciliis exuberat, deinde palpebram tranſſui duobus vel tribus punctis. De ſetaceis fuſe egit.

L. III. de aurium apoſtematibus ſententiam ſuam dicit, a GALENICA diverſam. De morbo peculiari; in quo aquæ de aure multum exit. Enormem narium polypum dimidii *rotuli* pondo ſe vidiſſe reſectum. Poſtea ſetonem de pilis factum inmiſſum dicit, melius tamen anulum, qui reſolvi poſſit. Periculum eſſe, ne ea mala in cancrum abeant. Succo baſilici narium hæmorrhagiam inhibitam. Cancrum non oriri niſi in palato. Cancrum vel fiſtulam ſanari ſcalpello (ſpatha) carne reſecta, alio proprio inſtrumento extracta, deinde radice reliqua acri medicamento exeſa. Periiſſe, qui intra triduum 25. rotulos ſanguinis per nares amiſerit. Hianitum (vocem ob polypum ſtridulam) ſanatum fuiſſe oleo cera & pede columbino inmiſſis. Ulcera narium difficulter ſanari, & lenibus. De inſtrumento ad dentes evellendos. Ad pertinaces dolores dentem ignito ferro jubet perforare. Ad cariem cauterium. Gingivam mollem jubet ſcarifare. Ad corruptionem, medicamentum laudat ex calce arſenico & atramento intritis. Non nimis valentia medicamenta ad oris ulcera debere adhiberi (*a*). Sanguiſugam de palato depulſam eſſe ſpongia nivata. Sanguinem de inciſis venis raninis non facile effluere (*b*). ANCILISIUM medicum (*c*) ſe vidiſſe, qui in angina aperiret aſperam arteriam inter duos anulos. Tumidas etiam tonſillas hamo debere elevari & excidi. In angina ſuadet cucurbitulas pone aures & in cervice adfigere. Ad prolapſam uvulam ex aceto acri gargariſma ſuadet.

In L. IV. aliqua admiſta ſunt de empyemate & pectoris ulceribus, ita miſta cum pleuritidis & tabis hiſtoria, ut melius in practicis dicantur.

Ita neque in VI. Libro facile eſt pauca ſeparare, quæ de ſexto digito, deque mammarum apoſtematibus; & in L. VII. de cordis vulnere aut ulcere, quod noſter vix admittit. Satis tamen fuſe in eodem libro egit de paracenteſi, ad educendas aquas hydropicas recepta. Periculum ſectionis venæ baſilicæ non prætcrit, quod eſt a ſubjecta arteria.

Liber IX. vitia uteri continet, in quibus multa ſunt chirurgici argumenti, de

(a) C. 6.
(b) C. 7.
(c) Mihi videtur de ANTYLLO ſermo eſſe, quem PAULUS citet, & reliqua corrupta.

de inflammatione, ulcere, cancro uteri. De abortu; se vidisse in abortubus octavi mensis pedes præcedere, ut constet eo demum mense fetum inverti. Breviter cæterum & imperfecte de partu. De umbilici, ani, uteri prolapsu.

L. X. De renum & vesicæ ulceribus, & calculo. Sanguinem, qui cum urina effluit, ex renibus esse, neque posse a vesica suppeditari. Aquam casei (lactis nempe serum) in renum & vesicæ ulceribus præstantissimum esse medicamentum. Dolorem in viis urinariis intolerabilem compressit dato semine hyoscyami. Ex sale calculum consistere, seque in urina pueri plurimum vidisse. Citat extractores calculi, tamquam proprios ei operi destinatos homines. Vidisse calculos de porcis decedere; vidisse in equo; esse ubi pomi æqualis in homine fuerit. Farrago medicamentorum lithontripticorum. Sectionem calculi ex renibus improbat.

Lib. XI. De herniis omnis generis. GALENUM earum curationem non dilucide docuisse. Cum magna hernia liberam se vidisse fæcum alvi excretionem, quod omenti esset elapsus. Tumorem durum testis emplastro cum gummi ammoniaco se vidisse sublatum. Hæc se vidisse in nosodochio. Hydrocelen esse, qui cauterio curent. Abscessum in testiculo in se ipso vomitu perfecte esse sanatum. De dolore vehemente ex flatu herniam subeunte; eum cucurbitula admota dissipat. Ut hydrocele curetur, perforatione, & aqua sensim expressa. De ani vitiis, hæmorrhoidibus, ulcere, fistula. Se vidisse enormes hæmorrhoides ampullarum similes, quæ in piscibus reperiuntur. Ut curentur hæmorrhoides, incidendo, venam secando, impositis cepe cum butyro, quod ait dolores sedare. In fistulæ curatione sanguinem compescit vitriolo imposito. De moris per vinculum destructis. Multus est in his malis, ut putes in Oriente frequentia esse. Non debere nimium metui ab inciso sphinctere. De fistula penetrante & non penetrante. Ut turundis curetur. De gibbo; in infante se emplastris sanatum vidisse.

In L. XII. De varicibus. Incidi debere & evacuari, deinde frequenter sanguinem de vena mitti, ut fidelis sit sanatio. Ut jusserit ferro vermem medinensem nudari, lato vulnere, & sanaverit.

L. XIII. De venarum & arteriarum vulneribus; de anevrysmate & nodo, sive anevrysmate clauso. Albumine ovi, thure & aloe, arteriæ vulnus sanatum fuisse. Socios suos in nosodochio colcothar cum calce & thure ad ea vulnera terere. Arterias jubet bis ligari. Digito per tres horas arteriæ impresso, quæ venæ loco incisa fuerat, sanguinem substitisse. In alio casu, vinculo per quatuor dies non remoto, dum imposita spongia subinde humectabatur, sanatum fuisse vulnus. Sic etiam diuturna pressione, impositis leporinis pilis, aut gossypio. PAULUM castigat, negatque, ubi plures sunt fistulæ, tolli malum, nisi omnes aperias.

L. XIV. de ulceribus & fistulis. De sublimati mercurii ad ulcera usu. Difficile ulcus ex ambustione ortum denique se bolo Armena imposita sanasse. Antiquum in facie ulcus se curasse calefacta facie & defricata. Non debere abscessus aperiri inmaturos. Frictione, acri medicamento, & vini potu ulcus uteri

ſe ſanaviſſe. Se ulcera poſt apertionem continuo mundificare, inmiſſo panno, quo confricentur, circumjectis vinculis. Abſceſſum pectoris apertum injecto hydromele repurgari debere. Magnam ambuſtionem repetita aqua nivata ſe curaſſe. De infelici adminiſtratione ABULASEN, qui cum nervum dentis molaris vellet adurere, linguam combuſſerit & labia, quod per tubulum neglexiſſet ferramentum introducere. Eo in malo noſter repetito ſubinde cautere uti jubet.

L. XV. Vulnera capitis. Ut contuſa ſanentur. JOHANNITIUM carpit, qui luxationem humeri cum aliqua difficultate dixerit adgnoſci. De modo, quo fracturæ humeri deligentur. De reponendo humero elapſo, (ſuſpenſo ægro ſuper vectem, qui alæ ſubeſt). Male chirurgos in omni fractura emplaſtra adhibere adſtringentia, nocitura, niſi omnia ſana fuerint. Contra GALENUM, non debere manum in eo ſitu contineri, qui medius inter pronationem ſit & ſupinationem, ſed in eo, in quo quam minime doleat. Emplaſtrum adverſus ancyloſin. Diuturnam artus conſtrictionem nocere, motumque artus impedire. Spinæ ventoſitas, quam nuperi dixerunt ſpinam ventoſam. Primus de eo morbo & bene egit. Mali cauſam in ipſo oſſe eſſe, & vicinam carnem omnemque articulationem intumeſcere; malum in ambulatione augeri. Si ferro aperueris, non facile ſaneſcere, & ſi os corruptum fuerit, non curari, niſi os extraxeris. De ganglio in nervo ſubnaſcente. Diuturnam non nunquam deligationem requiri, cum mumiæ uſu conjunctam: ſe vidiſſe infantem, cui femur introrſum eſſet luxatum breviuſque factum; eum ſe ſanaſſe. In vehemente coitu penem frangi. Articulum ultimum digiti ad extenſionem difficilem acri emplaſtro adgreſſus eſt. Tabulam deſcribit ad luxatum femur continendum aptam. Deligatio, quæ pus expellat, aut effuſum ſanguinem. Fracturam humeri difficultas ſanari, ex chirurgorum in noſodochio relatione. Manum contortam per impoſita emollientia & deligationem aptam correctam eſſe. Ad dislocationem adjuvamenti (humeri). Os torqueri, niſi uſus adſtringentium emplaſtrorum diu continuetur. Qui adjuvamentum manu & abſque inſtrumentis reſtituerit. Cranium denudatum ut ſanaverit: ſic alium hominem, cui fœtida in vulnere erat ſanies, oſſe non raſo. Trepanum in carie frontis feliciter adhibitum. Qui cum nudatam haberet duram matrem, ex preſſione apoplexiam paſſus ſit, eaque omiſſa ad ſe redierit. Alium nudata ex fracto cranio dura membrana convaluiſſe; periiſſe alium, quod ſanies ad cerebrum manaret. Ut caries oſſis adgnoſcatur. De ſelectu venarum, quas ſecuiſſe proſit. Venam ſecundum longitudinem debere incidi, non in transverſum. Ad jugularem (*Guides*) optimum cultellum requiri. Facilius macilentos anima linqui. Varia de venæſectione. Si vena cephalica detegi nequeat, quamcunque aliam in parte domeſtica brachii venam debere aperiri.

L. XX. De morſu animalium venenatorum, ad morſum ſcorpii medicamentum. ABIMASAREM theriaca ſumta fuiſſe ſanatum. Farrago medicamentorum ejusdem ſcopi. Recte tamen vulnus jubet exſugere, quod a morſu reptilis inflictum ſit. Varii caſus, quos in Noſocomio (*Maraſten*) vidit, hominum aquam

aquam ex morſu canis rabidi metuentium, ut canes latrantium. Cantharides in hoc malo laudat, nuper commendatas.

L. XXV. aliqua coſmetica de veſtigiis ulcerum & puſtularum removendis. Morbi cutanei varii.

Ita libros ex mea veteri editione recenſui. In *Bibliotheca Eſcurialenſi* alios habent numeros, cum L. XXI. ſit de ulceribus, rupturis, inteſtini prolapſu (*d*); vitiis partium genitalium. Sic neque Libri VI. VII. VIII. codicis n. 806. noſtris reſpondent.

In eadem *Bibliotheca* reperitur pars *Comprehenſoris*, quæ agit de tumoribus (*e*); & de venæſectione (*f*). De venenis liber (*g*).

Alius codex (*h*) librorum a tertio ad VI. ſatis noſtris reſpondet.

Alterum opus, prioris quaſi compendium eſt, in decem libros digeſtum, dicatum ALMANSORI præfecto urbis Raj, quæ RHAZEI fuit patria; unde vulgo ad ALMANSOREM vocatur. Prodierunt in collectione, cui titulum fecerunt, ABUBEKRI RHAZÆ MAHUMETHI *opera exquiſitiora*. Baſil. 1544. fol. * interpretibus GERARDO CARMONENSI, ANDREA VESALIO, & ALBANO TORINO. Alia editio abſque titulo prodiit Venet. 1497. fol. *. Alia, cui titulus *Liber* ALMANZORIS Venet. 1483. fol. BOEHM. Hujus operis etiam codices M. S. reperiuntur & in B. *Scorialenſi* omnino bini, n. 815. & 853, & in BODLEIANA n. 3768. M. S. BRIT. In his libris ſeptimus totus eſt chirurgici argumenti. Non negavero pleraque ex Græcis eſſe, RHAZEUS enim eos & legerat, & medico ita exiſtimabat neceſſarios, ut a bonorum librorum lectione (*i*) cum medico in arte exercitio conjuncta ſubito magnos viros exſtitiſſe glorietur. In libris GALENI ſe ſtudioſe verſatum (*k*). Inſomnem a nimia in legendis libris adſiduitate factum (*l*). Non tamen abſque ſuo experimento ſcripſit, qui medicum humeri apoſtema male curantem, & alieniſſimo loco luxationem (*m*) factam adfirmaret, de errore convicit, melíorique curatione ægroto ſanitatem reddidit. Cæterum hoc libro chirurgici morbi traduntur, qui nulli corporis humani parti proprii ſunt, non tamen plene, breviſſime enim de fractis egit & luxatis, de quibus in *Continenti* fere ex PAULO ſcripſerat. Omentum elapſum ſanum reponit; corruptum excidit, ſed ligatum. De ganglio, ut nunc vocatur. In paronychia aquæ nivatæ, fomenti utitur.

De impoſtoribus, qui ferrum ex oculo, calculum ex veſica ſe exemiſſe ſimulant &c.

 Hæc

(d) N. 812.
(e) N. 852.
(f) N. 856.
(g) L. X. n. 810.
(h) N. 803.
(i) L. IV. c. 32.
(k) *De caſibus, qui ſibi acciderunt.*
(l) Ib.
(m) C. 1.

Hæc erit *Chirurgia* ALMANSORIS, cujus M. .S est in BODLEIANA n. 3500, M. f. BRIT.

In L. VIII. agit de morsu venenatorum animalium, & de cane etiam potissimum rabido. Adgnoscit non evadere, qui aquæ metum sit passus. De sublimato mercurio potentissimo veneno.

L. IX. de morbis oculorum, aliarumque partium singularium a capite ad calcem, etiam de calculo. Ad castigandam uvulam instrumentum habet, non quod ipse invenerit, cujus Græcum nomen addat. Respondit codici 815. CASIRII, In Librum IX. variorum commentarios dicemus, cum practicis.

L. X. Aliqua de morbis cutaneis.

Cæterum totus liber brevis est epitomes, ad PAULI saporem scriptæ, ut tamen fere in medicamentis potius versetur, quam in vera chirurgia.

Liber *divisionum* brevius iterum est compendium omnium a capite ad calcem morborum, cum intermistis morbis externis, & chirurgiam postulantibus. In aspredine palpebrarum crassitiem cum instrumento demolitur, quod ait rosam vocari. Polypum narium ut Græci crine adstringit. Ramicem sola imposita pila nonnunquam curari. In hydrocele ad utrumque latus raphes scrotum incidit, & aquam ait rapide effluere. Balnea ante pastum commendat. Hydrocelen singulis mensibus jubet aperiri. Cavernulam habet urethræ.

In *antidotario* etiam externa medicamenta reperiuntur.

In l. de *adfectionibus juncturarum* præter emplastra & unguenta, cucurbitulæ etiam & cauterii in femore usum describit.

In l. *de infantum morbis*, de hydrocephalo agit, quem morbum, brevissime descripsit neque chirurgice. Porro de ramice & calculo.

De casibus, qui sibi ipsi acciderunt, curationes aliquas insigniores enumerat, ut hæmorrhagiæ ad syncopen usque exuberantis; apostematis cerebro vicini, in quo ægro noster tres libras sanguinis eduxit, donec æger animo linqueretur.

Liber *de sectionibus, cauteriis, ventosis:* cum priori, Venet. 1497. fol. *. Lion 1510. 8. brevis est enarratio utilitatum, quas hæc auxilia præstant. Additur RHAZEUM arthriticum, cui genu tumidum erat, cauterio, certisque remediis sanasse.

§. LXVII. HALI ABBAS.

HALI filius ABBAS, discipulus ABIMEHER MOYSI filii SEJAR, auctor est *regalis dispositionis* a STEPHANO Latine versæ, & a MICHAELE de CAPELLA medico, *synonymis &c. illustratæ* Lion 1523. 8. maj. *. Multi facit FREINDIUS: mihi videtur totus ex Græcis exscriptus, longeque minus proprio aliquo experimento ditatus, aut reliquiis librorum deperditorum, quam quidem RHAZEUS. Ex *practicæ* partis libris huc potissimum facit liber *nonus*, qui administrationum chirurgica-

turgicarum compendium eſt. Jubet in principio medicum in chirurgicis ſe exercere. De venarum ſelectu quam fuſiſſime agit. Arteriotomen, ſed ex Græcis deſcribit, PAULUM enim fere ubique ſecutus eſt, cujus etiam periſcyphiſmum, & crudeles illas frontis inciſiones repetit (*). Fuſe de cucurbitula (ſitia,) & de hydrocephali curatione: de cauteriis.

L. III. aliqua de tumoribus, inflammatione, ſuppuratione, cancro.

L. IV. cutanea mala & de ulceribus, & vulneribus, fiſtulis, telis, animalium morſu &c.

L. V. morbos capitis & oculorum.

Liber ſextus morbos faucium & pectoris.

Liber octavus continet varia mala partium genitalium utriuſque ſexus.

In *Theoriæ* libris mala etiam externa & chirurgica habet, ut ea deſcribat, medela hactenus omiſſa. In libro *octavo* aliqua de morbis cutaneis tradit, de vulneribus & animalium venenatorum morſu. In *nono* partium genitalium & vicinarum partium mala; gibbum etiam, oculorum vitia, hernias &c. Verſio barbara vocibuſque non converſis plena. Partem medicamentariam omitto, quæ etiam ad chirurgiam ſpectat.

Ex ipſis demum vocibus *Pantegni*, quas CARPENSIS citat, ut oſtendat non idem eſſe cum HALI ABBAS opere, adparet utique eſſe HALY ABBASSIDÆ.

ISAAC cujus eſt *Pantechni*, non debet ab HALI ſeparari, cujus opus idem ſit. Idem demum eſt *viaticum* ISAACI BEIMEIRAM BEN SALOMON, quod CONSTANTINUS Africanus cum titulo *de omnium morborum cognitione vertit*, editum Baſil. 1536. fol. * quod cum CONSTANTINI dicetur.

Codex ISAACI SALOMONIS f. de ulceribus & inflammationibus ex Arabico in Hebraicum converſus exſtat in B. R. PARISINA n. 425. is poterit & ipſe ad HALY pertinere. Mahometani auctoris eſſe ex formula initiali apparet. In nomine Domini miſericordis &c.

§. LXVIII. AVICENNA.

ABU ALI AL HUSSEIN ABDALLAH EBN SINA, Bockarenſis, diſcipulus ABU SAHL, vulgo AVICENNA, vir inſignis utique ingenii, pro Arabum principe habitus, quod pleniſſimum & boni ordinis opus ſcripſerit de re medica, nempe *Canonis* Libros V. ſæpe verſos & excuſos, quorum editionem coram habeo a JOHANNE COSTÆO curatam Venet. 1564. fol. 2. vol. *, cum ampliſſimis indicibus. Verſio hactenus caſtigata, tamen barbara eſt, plenaque vocibus non converſis: commode tamen nomina ſcriptorum adjecta ſunt, qui eorum ſimilia reliquerunt, quæ apud AVICENNAM leguntur.

Ad chirurgiam magna pars *tertii quartique* libri ſpectant. Auctor in tertio a

 capite

(*) C. 17. 18.

capite ad calcem partes corporis humani persequitur, & cujusque anatomicam fabricam, deinde morbos, & inter eos, ea etiam mala recenset, quæ manu curantur. In hoc libro nonnullos ait disrumpere inferiorem partem corneæ, & extrahere aquam (cataractam) per eam tunicam quam administrationem ipse non probat (a) nuper a DAVIELIO restitutam. Ferro hernias non vult tentari (b). Nervos dissectos jubet consuere. Juvat fetum ob capitis molem difficulter progredientem ligare margine panni, & leniter extrahere: id ni succedat, forcipes administrare iisque educere: habet forcipem & reticulum. Breviter ista & fere his ipsis verbis, ut videatur de re suo ævo notissima dicere.

Porro aliqua tractat toti corpori communia, tumores, ulcera, glandulas vitiosas, morbos cutaneos, vulnera, fracturas, luxationes, morbos ossium, ubi ventosam spinam repetit, brevissime; morsus venenatos, paronychiam.

In Libro V. medicamenta sunt, etiam externa.

Ubique præcepta sua tradit, breviter, & ut a peritis audio, eloquenter, Græcis ita usus est, ut pauca habeat propria, & FREINDIO si credas, vix ulla. In iis certe, quæ legi, pauca offendi, quæ laboris essent pretium. Nephrotomen rejecit.

Quarta pars primi de universali methodo medendi per M. JACOB MANTINUM medicum Hebræum latinitate donata Hagenoæ 1532. 8. * Versio minus barbara, quam illæ antiquæ; res ipsæ, quales solent esse AVICENNÆ. Intercedunt chirurgica de hirudinibus, vulneribus, ulceribus, fracturis, amputatione. Ossa alias jubet terebra perforare, alias serra resecare. Magna ossa vetat adtingere.

In *Canticis* brevissime chirurgiam adtingit.

AVICENNÆ chirurgia, quæ M. S. exstat in B. BODLEYANA, M. S. B. n. 3500. excerpta erat de Canone.

Ejus *liber fistularum & de cauterizationibus* exstat M. S. in *Collegio* CAJ. GONVIL n. 844.

De tumoribus mixtis Poema, quod sit de genere *Arginzat*, cum commentario AARONIS BEN ISAAC Judæi Cordubensis, castigatum a MOHAMMED BEN ABDELSELAM, Murciani, est in B. *Scorialensi* n. 826.

L. *de phlebotomia, cucurbitulis & hirudinibus* cum CONSTANTINI LUCÆ commentario prodiit Turin. 1584. 4. Alii 1583. OSB. L. de *flebotomia* M. S. est in B. R. *Par.* n. 6988.

De *apostemate calido, contusione, attritione, casu & offensionis calvariæ curatione* MARIANI SANCTI commentarius. Venet. 1543. 4. RIV.

Canonis

(a) *Fen.* 3. tr. 4. c. 20.
(b) *Fen.* 22.

Canonis L. III. fen 1. *de ægritudinibus capitis* a J. QUINQUARBOREO *latine versus & ad fidem codicis Hebraici correctus.* Parif. 1572. 8.

EJ. fen 2. *de ægritudinibus nervorum*, curante eodem. ib. 1570. 8.

§. LXIX. VARII.

SABUR filius GIRGES, rex Medorum (a). Splendidum nomen, ut non videatur SABUR RHAZEI; medicamenta habet ad oculorum mala (b); ad dentes.

MUSA factor (c).

AMARAN & ISAAC ben AMARAN (d). Puto idem Judæus qui, HALY f. ABBAS imitatus eft (e).

HONAIN, GABRIEL, MAHUMET A RHAZI & idem alio nomine, filius ZEZAR, HEBEN GEZAR, & HAMECH ABOALI, HALY.

Hos & alios forte citat JOHANNES MESVE junior, in fragmento operis, cujus pars major interiit, & quo omnes corporis humani morbi a capite ad calcem debebant contineri. Verum in morbis pectoris abrumpitur hoc opus, & reliquæ partes perierunt. Nofter in re medicamentaria fere potiffimum verfatur: fiftulam tamen lacrumalem fe perforato offe fanaffe, fibi teftis eft, etfi id rarum fit, & foramen carne fubnafcente fere obturetur. Prodiit cum aliis MESVES junioris, *Damafceni*, operibus Venet. 1602. fol. * & alias.

Quid fint JOHANNIS MESVÆ *chirurgiæ* l. V, quos FERRARIUS Judæus chirurgus ex Arabico in latinum vertit in B. R. Par. n. 7171.

Seculi etiam fexti hegiræ fcriptorem CASIRIUS citat, n. 830, cujus codex exftat in B. Regia *Scorialenfi*: nomen ei MOHAMMED ALGAPHEKI Cordubenfis. Titulus eft de oculorum curatione.

HALI RODOHAM ætas non fatis certa eft. Ejus *commentarii* ad *techni* GALENI prodierunt Venet. 1496. fol. & alias. In eo libro aliqua huc faciunt, ut hiftoria imperitæ & funeftæ correctionis femoris fracti, maleque curati.

§. LXX. AVENZOAR.

AL WAZIR ABU MERWAN ABDELMELEK IBN ZOHR, cujus nomen corrupte fcribunt AHIMERON ABYNZOHAR, Hifpanus, MANSORIS imperatoris medicus. In titulo editionis 1497. vocatur AL GUAZIR ABUALASSAR *filius* ABIMELETH *filii for.* Ejus opus *Tajeffir*, vulgo *Theyfir*, fæpe prodiit, & Venet. 1553. fol. * cum AVERRHOIS *colliget.* Vir infignis, medici filius & avus, a parente, peri-

(a) MESVE. L. I. c. 11.
(b) L. II. c. 28.
(c) C. 6.
(d) L. I. c.
(e) L. II. c. 5.

peritiſſimo viro, ad legendos Græcorum libros admonitus fuerat. Contra medicorum ſui ævi morem, cum ſuo ævo periti chirurgi rariſſimi eſſent, & medici venæ ſectionem & manuales operationes *ſuis ſervitoribus reliquiſſent*, ipſe manu ſua curavit, & oſſa reſtituit, ut ſolam calculi ſectionem averſaretur, cum ex legis præceptis impium putaret, genitales partes intueri. Ad curandos ægros peregrinatus, etiam ſua manu medicamenta miſcuit, & *præparavit*: hæc omnia de ſeipſo ipſe refert. Ipſe laboravit abſceſſu mediaſtini, quem copioſa ſanguinis miſſione & exſcreato pure ſenſim curavit.

Libri ipſi tres ſunt, & pro Arabum more hiſtoriam continent morborum corporis humani a capite ad calcem, quos inter etiam ii ſunt, qui manu curantur. Fiſtula lacrumalis, quam ſola compreſſione, abſque inciſione ſanat. Hydrophobia; demorſa etiam animalia rabie inficiuntur. Experimentum in capra fecit; pulmonis particulam abſcidit, & feliciter curavit. Hominem vidit, cui per vulnus lateris longo tempore alimenta deceſſerant. De oleo *alquiſcemin*, quo pater calculum ſolverit. Viridi eſſe colore, limpidum, odore forti & aromatico. Se balſamo de Mecca calculoſis profuiſſe. Si lapillus in urethra impactus fuerit, adamante jubet rumpere, quem in ſtilo præfert. Tortuoſum penem ſanari non poſſe. Partium acriter ſentientium, etiam uvulæ, ulceribus oleum ovorum ſalubre eſſe. Patrem ſuum, quem noſter enixe veneratur, pronunciaſſe, non poſſe uteri eroſionem curari. Bronchotomen tentaſſe, FREINDIUS. Elapſum uterum reſectum, femina ſuperſtite. Liber tertius ad febres pertinet.

In *antidotario* medicamenta chirurgica reperias. In gulæ relaxatione, quem morbum in nobili viro viderit, & levaverit, alimentum per ſtanneam fiſtulam inſtillat.

EJUSD. *libellus de curatione lapidis ad eumdem* HALI filium JOSEPH, a quo & ipſe & pater in carcerem fuit conjectus. Remedia indicat, quibus generatio calculi prohibeatur. Prodiit Venet. 1497. fol. GUNZ. cum corrupto nomine ALGUAZIR ALBULEIZOR.

§. LXXI. AVERRHOES.

EBN ELVELID EBN RUSCHAD, vulgo AVERRHOES, Hiſpanus Cordubenſis, philoſophus peripateticus, vir ſubtilis ingenii, ad Chirurgiam faciendam minime ſe dimiſit, neque res a ſe ipſo geſtas deſcripſit.

EJUS exſtat *Colliget* ſ. artis medicæ compendium ſæpe excuſum, & Venetiis 1552. fol. * Eo fere modo, quo HALY ABBASSIDES alio loco morbos ipſe deſcripſit, libro nempe III. & IV, & inter eos etiam mala, quæ manu curantur; alio curationem, libro nempe VII. Exigua tamen pars univerſæ artis hic tractatur, ut manifeſto percipias, noſtrum his in ſtudiis hoſpitem fuiſſe, neque in minutam rerum hiſtoriam ſe dimittere. ABENZOARI credit, ejuſque cum quibus vixit, filiis.

§. LXXII.

§. LXXII. Albucasis.

Ita vulgo vocatur Abul Casem Khalaf Ebn Abbas cognomento Alzaharavi, quod nomen occidentales ſcriptores mire deformarunt, ut Azarara vocarent, & Ben Afarazelin. Tarabenſis, Harani & Bagdadi vixit, & obiit a. 339. heg. ſecundum Lindenium, nullo teſte producto, vix ab Arabibus uſquam laudatus. Ad decimum tertium ſeculum ob nominatos Turcas Freindius relegat, quod quidem argumentum non magni eſt ponderis; ante noſtros enim Turcas Bagdadi dudum alii Buidæ & Seljucidæ Turcæ floruerunt, regna fundarunt, Khalifaſque ſub imperio tenuerunt.

Paulo accuratius autem de Albucasi agendum putamus, quod & mereatur, & plurima propria habeat, & primus inſtrumentum chirurgicum ſigillatim depictum dederit, & præcipuus fuerit fons, ex quo nuperi ſemibarbari ſua hauſerunt. A principio queritur, chirurgiæ peritos homines raros eſſe, unde putes, non vixiſſe Rhazei ævo, quo chirurgi noſodochiis præfuerint, & ipſius ejus viri fuerint præceptores. Deinde Abulcasem plurimos ſe eorum hominum errores vidiſſe teſtatur; inciſam funeſto eventu arteriam, cum ignarus homo ulcus colli ſcrophuloſum in muliere aperiret. Alium, qui in adulto viro, cum calculum de veſica extraheret, una partem veſicæ avulſerit. Alium denuo, qui vehementer adſtricto femore, quod fractum erat, neque ſolutis vinculis, abſceſſum & gangrænam (perditionem) funeſtam acciverit. Cauteriorum deinde ſuorum & utilitatem fuſe laudat, & per ſingula: latiſſime enim ignis utilitatem patere perſuadetur, & inciſioni ſæpe præfert. Varias illas in capite uſtiones ad os uſque urget, id ut deoperiat. In paralyſi etiam & apoplexia, & epilepſia caput urit, inque trichiaſi, ut tamen etiam lapide infernali utatur (ex ſapone & calce viva parato). Sic in fiſtula lacrumali os nudat, urit & cædit. Amburit etiam os, plumbo per fiſtulam infuſo: Ultimum ejus fiſtulæ remedium quærit in perterebratione ad nares. In pulmonum frigida humiditate ramoſo ferramento tribus ſimul locis urit; ſic alam, ad humeri luxati ob copioſum & craſſum humorem labilitatem. Abſceſſum hepatis ferramento candente aperit. In hydrope & abdomen urit & pedes, tum renum regionem in dolore ejus viſceris; & femur ab humore nimio expulſum. Aquam phagedænicam indicat, quæ vires alcali & calcis vivæ unit. Uſneam ad hæmorrhagiam laudat. In hernia inguinali repoſito inteſtino ad os uſque urit, & quadrageſimum ad diem ægrum jubet quieſcere. Arteriam læſam aut abſcindit, aut ligat, aut amburit, aut impoſito digito compreſſam tenet.

In L. II. inciſiones dicuntur. Hic Paulum late ſequitur, ut etiam ejus monita & cautelas repetat, ut in caſtratione, quam ait lege vetari, & in mammæ nimis prolixæ amputatione. Habet ejus crudeles in capite & fronte inciſiones. Hydrocephalum externum, quem in ſolis pueris vidit, inciſione adgreditur. Ancyloblepharon minus diffidens cultro ſolvit. Venas in oculo tumidas elevat & reſecat. Cataractæ depoſitionem vel unica punctione molitur, vel duabus, &

& duobus instrumentis; post operationem dabat hypnoticum. Esse, qui ex Alnyrach (forte Alkahirah secunda cæcorum nutrice) veniant, qui corneam tunicam perforent, atque aquam (lentem crystallinam) exsugant, quam administrationem negat se vidisse aut legisse. Dentes filis aureis contortis firmat. De scrophulis (strumis) lapideis; eos tumores excidit. Polypum narium in fauces continuatum multo labore excidit, & cum recrudesceret, demum cauterio compescuit. Bronchotomen audacter suscipit, postquam vidit sanatam esse feminam, quæ sibi asperam arteriam præsciderat. Tumores cysticos fatetur difficulter integros excidi. Atretam feminam, si sola membrana naturam clauserit, solo digito sublevat, & quotidie jubet coire ne coalescat. Si caro in culpa fuerit, cultro utitur. Tumores duos maximos in abdomine se vidisse, quorum alter duas libras pendebat. Phimosis & circumcisio: hanc primus, ut ipsi videtur, docuit. Præfert autem scalpello forficem. Mulierum calculum per obstetricem curat, quam ipse erudit, neque enim invenias feminam, inquit, quæ viro se nudam præstet. Apparatu parvo simili utitur ut veteres Græci; vulnus autem inflictum dilatat, ut calculi moles poposcerit. Hydrocelen totam findit, cutem primum, deinde vaginalem tunicam (siphac); testiculum vero resecat. Inde paracentesin dicit; sed malum redire docet. In ruptura vetat incidere saccum hernialem (siphac). Fetum mortuum forcipibus educit. Feminam vidit, in cujus utero, fetus mortuus remanserit, quæ tamen conceperit, de qua denique abscessu facto fetus per umbilicum exierit, ut longo post tempore sanata sit. Hic spathomele delineat nostris (a) simile. Vulnera ex ordine; sanavit noster virum, cui amplissimo vulnere abdomen patebat, & intestinum 24 horis extra ventrem fuerat, sutura simplici & repetita, quam vocant *entrecoupée*. Vulnus ventriculi abiisse in fistulam, diuque cum bonis ægri rebus toleratum fuisse. Alium hominem curavit, cui intestinum læsum fuerat. Suturam intestino injicere dissuadet. Ut longissimam curationem demum perfecerit, in qua sensim cariosa pars femoris palmum longa de ulcere prodierat. Artum amputare jubet, quoties gangræna progressus fecit, & vidit feliciter cessisse. Cannulam in paracentesi habet, sed dudum dictam. De venarum selectu & sectione: inter varia ferramenta ad venam incidendam habet latum, quod percutitur, quale veterinarii utuntur. Ut vena medinensis lente extrahatur. De morbo *nakir*, rarissimo malo, in quo vena tumefacta sit: ut tamen tumor cum ipsa vena adscendat, & ad alterum brachium migret. In gravi casu paronychiæ os corruptum exstirpat.

Luxationes cito reponendas esse, ne inflammatio accedat. Tarsum luxatum sola manu reponi posse, dum ægri corpus retineatur. Ferulas ex levi arundine parat. Callum vitiosum non frangi vult, sed fomentis solvi. Hermaphroditos dicit, quibus sub pene quædam quasi vulva sit, eos jubet curari.

De telorum varietate, eorumque extrahendorum artibus. Ut telum extraxerit, quod prope oculum subierat, & ad aurem alterni lateris exierat. Ut ex oculi adipe & palpebra inferiori ferrum extraxerit illæso oculo: ut ex gutture hamatum

(a) L. II. c. 77.

matum sagittæ ferrum de mediis venis jugularibus eduxerit; ut ex ventre exciderit: ut in muliere sagitta in abdomine manserit absque incommodo, ut in facie. Ut non sine difficultate sagittam infra nasum hærentem tandem evulserit. Debere nonnunquam sagittam per incisionem introitui vulneris oppositam excidi.

Liber III. est de fracturis & luxationibus. Trepanum videtur velle, quale Angli vocant *trephine*, absque versatili manubrio. Multum sibi placet in repositione gibbi, quæ propria sit machina, quam sibi tribuit inventam.

Vertit barbare satis, GERARDUS CARMONENSIS; icones etiam valde rudes sunt.

Prodiit cum chirurgia GUIDONIS Venet. 1500. f. MAITT. Venet. 1506. fol. BUR. Venet. 1520. fol. * apud JUNTAM, literis Gothicis. Argentor. 1532. fol. *. Basil. 1541. fol. GUNZ.

Quæ ad morbos feminarum spectant, ea excusa sunt in *Gynæceis* WOLFII & SPACHII.

Codices passim reperiuntur M. S. Arabice EBN ABBAS al ZAHARAVY chirurgia in BODL. M. S. BRIT. n. 6372. in *Bernardina* n. 7647. de lingua ambigo. Liber chirurgiæ ZAHARAVAEI decimus erat in B. NARCISSI Dublin. n. 1827. In B. D. MARCI (linguam iterum ignoro.) Latinus codex exstat cum iconibus, in B. BODLEY. 3500. & 2461. alius in *Bibl. Nat. Cær.* alius in *Ambrosiana* MONTFAUCON I. p. 506. in Olivetana Neapolitana ib. p. 231. cum iconibus, in RANCHINIANA ib. II. n. 1283. cum iconibus. In B. Benigniana Divionensi, MONTFAUC. II. n. 1285.

Notas suo exemplo addiderat SCHULZIUS.

Hic idem liber est trigesimus operis ALZARAVI (ex B. BODL. n. 2461. & ad finem editionis Argentoratensis 1532.) Eumdem enim esse ABUL CASEM, qui est ALZAHARAVIUS, ex codicibus Oxoniensibus FREINDIUS ostendit. Citat etiam sua opera chirurgica, & loca, ubi chirurgiam citat, in ALBUCASI reperiri FREINDIUS docuit. Hujus medicæ artis compendium prodiit Aug. Vind. 1519. fol. * cum PAULI RICCII præfatione, & titulo *Liber Theoriæ, nec non practicæ* ALZAHARAVII, *qui vulgo* AZARARIUS *dicitur*. Aliam editionem video citari etiam August. Vind. 1490. fol. HORST. Compendium est, ad PAULI & Arabum morem, morborum corporis humani a capite ad calcem, ut inter reliquos etiam de morbis agat, qui manu curantur. Non tamen chirurgicam administrationem hic quæras, quam ipse ad chirurgiam remittit (*b*); sententiam quidem suam utique dicit, ut artis peritus. Herniam negat unquam, nisi manus opera sanatam. Incipientem cataractam (*c*) se vidisse medicamento curatam, quod mel receperit. Aquam (cataractam (*d*)) depressam adscendere: alcanninam nunquam,

S 2 quæ

(b) p. XCIV.
(c) p. XCVIII. b.
(d) p. XLVII.

quæ crassiorum sit partium (e). Apostema in ipsis initiis igne admoto fere dissipari (f). Malum mortuum habet, quod est absque sensu (g). Eos castigat, qui vinculum fracturæ injectum diutius quam justum sit, non removent (h). Adparet librum non esse indignum, qui sit ALBUCASIS opus.

§. LXXIII. VARII.

Seculi XIII. inventum esse lanceolam FREINDIUS.

ABU AMRAM MUSA EBN MAIMUN AL KORTOBI AL JEHUDI, vulgo MAIMONIDES, obiit anno hegiræ 605 (*), Hispanus Cordubensis magnus Judæorum Doctor. Habet inter morbos, etiam chirurgicos, oculorum mala, cancros, abscessus, tumores, vulnera, fracturas, quam brevissime.

ISSA BEN ALI al CABHALI, ocularius, incerti ævi auctor est, non continuo filius HALY ABBASSIDÆ dicendus. Citat JOHANNITIUM filium SERAPIONIS. Sæpe a GUIDONE citatur. Titulum fecerat. TADHKERAT ALKAHHALIN. S. *de oculis* continet eorum organorum mala atque curationes. Nihil reperi proprium. In fistula lacrumali ut reliqui arabes urit. Plurimus tamen est in medicamentis, & integram recenset materiam medicam. Mea editio est Venet. 1499. fol. *. MAITT. citat 1500. fol. cum ALBUCASI, & 1506. fol. BUR. cum GUIDONE. In editis vocant JESU filium HALI.

Codex M. S. est in B. Regia HERBELOT p. 649. & in B. R. P. n. 7131. latinus.

An idem ISA ALA FDDIN, cujus experimenta ad oculorum vitia M. S. sunt inter libros NARCISSI Dublin n. 1836.

SAAD EBA HEBAT ALLAH scripsit sec. XIII. de circumcisione, quæ eo ævo a medicis administrabatur.

CANA MUSALI de BALDACH una cum ESV. f. * ALI prodiit a 1499. f. * 1506 f. Plurimum ait se laborem posuisse *in translatando de* libris *Chaldæorum* & *Hebræorum medicorum*, & CABASSI de India, eorumque flores se collegisse, inque hunc contulisse librum. Antiquiorem fuisse putes, certe se coram admiralio kalifæ Bagdadi stetisse dicit, quorum kalifarum imperium vergente seculo XIII. eversum est. Citat ALMANSOREM, JOHANNEM DAMASCENUM. Ipse artem exercuit, & in utroque oculo cataractam depoluit. Subnatas convulsiones castoreo compescuit. Multus est in medicamentis, habet tamen & chirurgicas administrationes. Sæpe citatur a GUIDONE.

§. LXXIV.

(e) p XLVI. b.
(f) p CXIX b.
(g) p. CXXIV. b.
(h) p CXXVII. b.
(*) ABULFARAI p. 605.

§. LXXIV. Inediti varii posterioris ætatis vel incertæ.

Tractatus filii Amerumnæ Afri ad Romanum Porphyrogenetam de specie quadam pici simili ad fracturas & alios morbos utili. Græce in B. Bodleyana n. 150. Procul dubio de mumia Persica agit. Romanorum nullus nomen gessit Porphyrogenetæ. Sermo videtur esse de Romano filio Constantini Porphyrogenetæ, seculi decimi imperatore.

Galaf, quem etiam Azaram Guido vocat, *antidotarium* scripsit, in quo medicamenta reperias chirurgica.

Alcoatim, sæpe a Guidone citatus, videtur ocularius fuisse. Quinquaginta oculorum morbos descripsit (*).

Abdarrahman Nasser Ben Abdallah, qui obiit a. heg. 774. Ejus codex Hah Fi Asrar Al Nekah agit etiam de rebus ad juvandum & impediendum partum idoneis. B. R. P. I. n. 1091.

Hillel fil. Samuel tr. ad chirurgiam pertinentes, ad Galeni, Avicennæ & aliorum veterum ductum. Codex M. S. in B. R. P. I. n. 319.

§. LXXV. Anonymi.

Liber chirurgicus cum instrumentorum figuris, Hebraice B. Bodley. n. 3744. An forte Albucasis?

Anonymi tr. de chirurgia & delineatio instrumentorum, quæ ad eam exercendam necessaria sunt. B. R. P. I. n. 430.

Anonymi chirurgicum opus, in quo omnia instrumenta chirurgica delineantur. Casiri n. 871.

Anonymi tract. *de oculorum morbis*, cum collyriorum formis & medicamentis, quæ res chirurgica solet adhibere. Aliqua etiam chirurgica instrumenta ruditer delineantur. Cum priori.

Anonymi chirurgia Hebræa. B. Vindob.

Anonymi Hebræi praxis medico chirurgica ib. Reimmann p. 758.

Anonymi tr. de variis unctionibus & emplastris hebraice B. R. P. I. n. 429.

Schem Siu codex de veterum instrumentis chirurgicis, in Gaffarelli libris (†). Tres Arabum ad morem rudiores figuræ fistularum: alia icon exprimens filum tortum, ultima fiebat lignis duobus ad comprimendum vulnus excogitatis, &c.

§. LXXVI. Rei Chirurgicæ apud Arabes status.

Chirurgia, apud Mahometanos, ut neque cæteræ artes, vix ulla cepit incrementa.

(*) Argelata p. 90.
(†) Rhodius *de acia* p. 117.

crementa. Ad amputatos artus crudelem adhibent curationem, totam nempe artus truncati sectionem bullienti pici inmergunt. Passim tamen aliqui reperiuntur, qui manu curant. In Coromandelia Mahometanus medicus hoc seculo cataractas deponebat (a). Ursae Turca secabat ad calculum extrahendum apparatu parvo, & vulnus consuebat (b). In Persia excaecabant candente acu argentea inter palpebras trajecta (c); multo vero immaniores nuperi totum oculum exscindunt; Sarcocelen exstirpari vidit (d) THEVENOT (e).

In Aegypto curari herniam inciso abdomine, intestino elapso reposito, vulnere consuto (f). Sic Arnautae (g). Paracentesin etiam thoracis moliuntur (h). Cataractam Graecus medicus Constantinopoli deposuit (i).

Rustici circa Athenas, quos dicunt Albanios, chirurgiae peritos esse lego, ut sit; qui novacula calculum secet, & inter trecentos aegros amiserit unicum (k), neque tamen absque judicis auctoritate calculum excidi. Solis manubus fracturas ossium curant (l).

In Atschin amputatos artus comprimunt vesica arcte circumligata, ita sanguinem coercent (m). De chirurgia malabarorum (n) aliqua.

Mireris etiam alias multo rudiores gentes difficilibus nonnunquam chirurgicis administrationibus feliciter defungi. Genu in articulo a medicis in America septentrionali feliciter amputatum (o) fuisse, ossa confracta eosdem reponere & expedite ad sanationem perducere (p).

§. LXXVII. CHINENSES.

Chang pa Schang tu index est medicamentorum ad vulnera sananda. B. R. P. I. n. 59.

Diximus eos qui ad acupuncturam pertinent.

(a) *Trankeb miss. Ber. contin.* LII. p. 603.
(b) THEVENOT voy. T. II. L. I. c. 9.
(c) *Della* VALLE L. III. p. 250.
(d) HANNAWAY.
(e) *Itin.* T. II. L. I. c. 9.
(f) PERRY p. 262.
(g) CANTEMIR *hist. Ottomann.* L. III. p. 398.
(h) ALPIN. *med. aegypt.*
(i) MARINI.
(k) *Remarq. d'un voyag. au levant* p. 149.
(l) Ib.
(m) DAMPIER.
(n) *Lettr. edif. & cur.* L. XV.
(o) Teste le PAGE II. p. 399.
(p) LAFITEAU *moeurs des sauvag.* III. p. 368.

LIB.

LIBER TERTIUS.

ARABISTÆ.

§. LXXVIII. CONSTANTINUS. GARIOPONTUS.

In Occidente & Europa Christiana medio ævo, f. totis novem seculis a septimo ad decimum quintum, bonæ artes languerunt, medicina etiam potissimum. Non deerant medici, quos Galli *mire* (*a*) vocabant, qui & internis morbis medebantur, & manu curabant. Præcipui tamen medici Judæi erant, scholæque aut Arabicæ, quo Toletanam scholam referas, aut a Saracenis edoctæ, quo Monspeliensis pertinet & Salernitana. Primus undecimo seculo CONSTANTINUS ex Oriente, sedeque Imperii Abbassidarum Bagdado, medicinam aliquanto comtiorem in Italiam retulit, Salernumque; idem quem a patria AFRICANUM dicunt, & quem in Cœnobio Cassini montis a. 1087. obiisse lego. Ejus opera ex Græcis & Arabibus manifesto collecta sunt, quos inter JANUM citat DAMASCENUM, vetustiorem illum. Ejus opera Basileæ 1536. fol. * edita sunt, quæ video ab eruditis viris tota tribui ISAACO dicto BEIMIRAM f. SALOMONIS, cujus sit *viaticum*. Sed esse verius HALY ABBASSIDÆ olim & SYMPHORIANUS CHAMPIER sensit, & JACOBUS BERENGARIUS *Carpensis* (*b*), etsi a SYMPHORIANO aliquantum dissensit. In ea collectione continentur primum *de morborum cognitione & curatione* libri VII, in quibus ex PAULI & Arabum more morbi recensentur a capite ad calcem, interque eos etiam externi & chirurgici morbi, in oculis, auribus, dentibus, uvula, mammis, recto intestino, renibus, vesica. Herniæ, morbi cutanei, tumores, scrophulæ. Vulnera etiam renum, uteri, testium; & alibi partus difficilis. Deinde *chirurgiæ* proprium librum dicavit, quo curationes tradit, quæ manu fiunt. Inter eas etiam crudeles PAULI incisiones ad oculorum mala repetuntur. Proprii nihil reperio, etsi cæterum paulo minus incomtus scriptor est. Codex chirurgiæ reperitur in Cœnobio Cassinensi MONTFAUCON I. p. 209, & alius p. 200, alius in B. L. BAT. p. 401. 34.

Non separabo GARIOPONTUM, & ipsum Salernitanum, & CONSTANTINO coævum. In Ejus ad *totius corporis ægritudines remediorum* πραξεων L. V. Basil. 1571.

(a) *Rech. sur l'hist. de la chir.* p. 19. 454.
(b) *Fract. cran.*

1571. 4. * perinde ut in CONSTANTINI opere, morbos a capite ad calcem recensos reperias, interque eos aliquos argumenti chirurgici, vulnera ventriculi, intestini, renis, vesicæ, hydrophoniam, ut vocat; calculum, morbos cutaneos, tumores, ulcera, gangrænas. Inutilis compilator.

Sed neque EROTEM de passionibus mulierum removeo, qui & ipse libellus sit Salernitani medici, non certe JULIÆ liberti, qui COPHONEM (c) citet, & Mag. THEODORICUM (d). De uteri prolapsu: negat sursum evagari. De partu difficili, mera medicamenta. De ruptura vulvæ; nonnullis oculorum malis, calculo. Ibi reperias, nonnemini post longam fomentationem calculum sugendo fuisse extractum, per foramen factum circa peritonæum: sed puto perinæum legi debere. De nasi cancro; fistula, quam juxta nasum (lacrumalem) negat curari posse. Dari feminas, quibus frusta carnis in matrice pendeant (e), de polypis locutus. Prodiit cum *Gynæciis* Basil. 1566. 4. * 1586. 4. * & seorsim *Trotulæ* nomine.

§. LXXIX. CHIRURGI ITALI.

Seculo XIII. aliqui in Italia semibarbari Chirurgi vixerunt, quorum scripta supersunt. Multum vero bonæ arti nocuit, quod omnis eruditio, & linguarum potissimum, quæ supererat cognitio, apud solos clericos esset, quos ipsos lex seculi XII. & concilii Turnesiensis anno 1163. sanguinis quacunque effusione prohibebat; donec tota chirurgia eos jussit abstinere imperitus & ferox pontifex BONIFACIUS VIII. Sed homines ejus ævi in præliis quidem ferro sævire non desierunt, in chirurgia utique sanguinem profundere detractarunt, & ad unguenta, emplastra, & carmina delapsi sunt, quæ acerba LANFRANCI (a) querela est. Qui vero de laicorum ordine instrumentis porro utebantur, ii fere illiterati erant homines, omnisque antiquitatis ignari.

Primus nuperiorum chirurgorum ROGERIUS est, quem Salernitanum fuisse lego, Cancellarius Univ. Monspeliensis: si in M. S. Britannicis de eodem viro sermo est. Ejus *Chirurgia* prodiit Venet. 1499. fol. * (& prius Bergami 1498. fol. MAITT.) 1546. fol. *. In medicamentis fere versatur; habet aliqua tamen propria, ut in teli de facie extractione, ubi recte jubet ita deligare, ut fundus vulneris primus claudatur. Spongiam marinam adversus strumas commendat, bonum certe medicamentum. Propriam passim ad experientiam provocat, neminem citat præter HIPPOCRATEM, multum tamen Arabibus usus. Ab eo videtur derivari PARACELSICA vulnerum curatio, quæ sit vino herbisque. Additiones ROLANDI Parmensis exiguæ sunt.

Passim

(c) p. 950. Edit. 1566.
(d) C. 72.
(e) C. 24.
(a) p. 209. 249.

Passim etiam codices reperiuntur M. S. ut in libris ROB. BURSCOUGH n. 7688. M. S. *Brit.* in BODLEYANA n. 3700; ASHMOLEANA n. 7800 7762. MERTONENSI n. 686. B. *Colleg. novi.* 1135. B. CAJO GONVILL. n. 971.

Quatuor magistrorum SALERNI super eam chirurgiam commentarii M. S. sunt in B. CAI. GONV. n. 971. BODL. n. 3500.

Ejusdem fuerit ROGERIANA *major* & *minor*, s. practica medicinæ.

IDEM fuerit ROGERIUS cujus *l. de omnium venarum phlebotomia* prodiit Basil. 1541. fol.

Alium vides fuisse ROGERIUM de BARON Parisinus, cujus ineditum codicem de *vulneribus capitis* in B. R. P. dicit reperiri PORTAL, nuperior auctor cujus multa sint ex CAULIACO.

JAMERII opus, quem GUIDO proximo loco recenset, brutamque chirurgiam ait scripsisse, non lego editum esse, & ne inter codices quidem M. S. reperio.

GENTILIS de FULGINEO non quidem chirurgus fuit, cæterum ejus expositiones cum textu AVICENNÆ prodierunt Venet. 1484. fol. 1486 s. 1492. s. & *Consilia* Venet. 1503. f. cumque iis *tr. de herniis*, cujus est codex M. S. in B. Bern.

An differt GENTILIS *de Florentia*, cujus *super* AVICENNÆ *tr. de dislocatione* & *fracturis commentarii* prodierunt Ferrar. 1485. fol. Venet. 1536. fol.

M. ROLANDUS Parmensis præter additiones, quas diximus, reliquit *chirurgiæ* libros IV. ad verbum ex ROGERIO exscriptos, ut ipse quidem sub finem fatetur. Editi sunt Venet. 1499. fol. *. 1519. f. 1546. fol. *. Basil. 1541. fol. GUNZ. Bergami 1498. fol. MAITT.

Codices M. S. sunt in B. MEDICEA Plut. 73. n. 30. in B. R. P. n. 7134. Eadem fuerit *medulla chirurgiæ* in B. BODLEY. n. 2535.

Ipse chirurgiam exercuit, & (*b*) THEODORICO ejus discipulo teste pulmonis vulnus sanavit. Carmen tamen ad strumas præscripsit.

Hic ipse videtur ROLANDUS CAPELLUTIUS, cujus chirurgiam Venet. editam a. 1490. 1519. & 1546. fol. LINDENIUS recenset, neque enim ejusmodi CAPELLUTIUM usquam reperio.

PORTALIUS, CAPELLUTIUM male a me ante GUIDONEM poni monuit; verum ego de ROLANDO dixeram, non de CAPELLUTIO.

Huc ponas quatuor magistros, fere empiricos, BRUNO antiquiores, qui aliqua scripserunt, & omnia ulcera emollientibus medicamentis (*c*) curabant (*d*). Nasum incidebant, ut polypum curarent (*e*).

(b) p. 149. b.
(c) p. 130
(d) CAULIAC. c. sing.
(e) GUIDO p. 486.

BRUNUS, Longoburgensis Calaber (f), Patavii a. 1252. (g) vixit, suo ævo celebris.

Ejus *Chirurgia magna* libri duo prodierunt in collectione Veneta 1499. f. * 1546. fol. *. 1519. B. B. Bergami 1498. fol. MAITT.

Codex M. S. est in B. CAIO GONVIL. *Coll. Cantabrigiæ* n. 971. in B. R. P. n. 7128; in MEDICEA Plut. 73. R. I. In *Bibl. Nat. Cur. Chirurgia* ejus *magna* & *parva*. Sic in BODLEYANA n. 3500.

Chirurgia parva brevissima, una prodiit cum majori.

In medicamentis, iisque siccantibus sibi placuit. Manum tamen etiam operi admovit, & emollientia vulgarium chirurgorum rejicit, atque olea. Venas parvas in oculo ligare, & incidere jussit. Fistulas ani integre cultro vult aperiri, cum aliter neminem viderit sanari (h). Ambulationem corrosionis nos cogere ut membrum incidamus (i). Multos se vidisse sanatos, quibus dura cerebri membrana læsa fuerit, aliquos, quibus pia (k). Angulos cutis in cranii fracturis non debere amputari (l). Styptica utiliter duræ membranæ admota (m). Herniam reducebat, urebat ad os usque (n); Fistulam totam aperiendam esse non aliter sanabilem (o).

Arabibus potissimum usus est, & ALBUCASIN (p) citat, ut certum sit, eum scriptorem ante medium seculum XIII. vixisse. Citat etiam CONSTANTINUM.

THEODORICUS, ex ordine prædicatorum (q), & pœnitentiarius Pontificis, denique episcopus Cerviensis, discipulus HUGONIS a LUA, coævus, sed junior aliquanto ROLANDO, quem cum magistro suo curantem vidit.

Ejus *chirurgiæ* L. IV. prodierunt Bergomi 1498. fol. *. Venet. 1499. fol. * 1519. fol. B. B. 1546. fol. *.

Codex M. S. in ASHMOLEANA n. 7802.

BRUNO multum usus est, & perinde siccantibus & vino, denique medicamentis indulsit, ut GUIDONIS reprehensionem (r) sit passus, quod manus opera totus abstinere voluerit. Mihi, etsi acerbum est GUIDONIS & FREINDII judicium, iis melior videtur qui præcesserunt. HILDANUS non vult aut THEODORICUM contemni, aut BRUNUM (s). Impostores esse monet, qui omnes hernias

(f) Strumas in Calabria frequentissimas esse p. 124. b. & p. 130.
(g) p. 130.
(h) p. 128. b.
(i) p. 112.
(k) p. 114. b.
(l) p. 115.
(m) p. 147.
(n) p. 127.
(o) L. II. c. 56.
(p) *Introit.*
(q) Hæc in præf.
(r) Fabulas magistri sui HUGONIS recepisse.
(s) Ep. 90.

nias se profiteantur curare (t). Ingenuus homo, fatetur se improbante ingentem septem librarum nattam feliciter exsectam fuisse (u). Arteriæ vulnera impositis pulvillis & apta, diuque non renovata, pressione sanat (x). De excisione in fractura cranii fuse: de foraminibus terebra repetito terebrandis, deinde conjungendis, ut os excidatur (y). Olea perinde reprobat (z) ut BRUNUS, vinumque vult vulneratis dari, & alimenta boni succi (a) HUGONEM (b) omnia vulnera vino, stupa & apta deligatione sanasse. Ipse multa arteriarum vulnera absque anevrysmate curavit (c) Cellulam cerebri evacuatam fuisse, quæ esset memoriæ, & vulneratum tamen convaluisse (d), neque jacturam fecisse ejus facultatis: sanatos etiam, quibus rupta utraque meninx, & pars non exigua medullæ deleta (e) fuisset. Fistulas ad usque os coccygis adscendentes sanari non posse.

Pulverem HUGONIS, quem describit, mire laudat ad cranii fracturas, eoque se esse ingenti in malo percuratum, cum tria ossicula secessissent (f). Narcoticorum usum rejicit (g). De vulnerum curatione; turundas improbat, ROGERIUM & ROLANDUM (h) corrigit arteriarum vulnus solo vinculo sanari (i). HUGONEM thoracis vulnus, cum pars pulmonis amissa esset, sanasse, præsente ROLANDO, male sibi hanc curationem tribuente (k). Os incisum sanavit (l). Diuturnum & saniosum vulnus thoracis Salerni se ad sanationem perduxisse (m). In vulneratum intestinum molle quid de sambuco introducit (n), tum consuit, tum ventrem ipsum consuit, sinitque coalescere, omni rejecta cannula. Vulnus etiam cum fractura complicatum jubet consui, & pariter deligat (o). Callum male natum, juniorem quidem emollientibus medicamentis resolvit, duriorem ferro (p). Abscessui, quem vult aperiri, hirudines admovet, in apertum turundam (q) subit, sed altera in deligatione removet, neque quidquam porro peregrini in ulcere admittit (r). Cum imperiti scrophulas exciderent, multos se vidisse,

T 2

(t) p. 169.
(u) p. 168.
(x) p. 140. 141.
(y) p. 115.
(z) p. 138. b.
(a) p. 139. b.
(b) p. 140.
(c) p. 141. b. nisi GALENUS est, qui loquitur.
(d) p. 145.
(e) Ib.
(f) p. 145. b.
(g) p. 146.
(h) p. 148.
(i) Ib. b.
(k) p. 149.
(l) p. 151. b.
(m) p. 149. b.
(n) p. 150.
(o) p. 152.
(p) Ib. b.
(q) p. 165. b.
(r) p. 167.

disse, qui perierint, & describit ut eas tutius ferro impugnes vel arsenico (ſ). Fistulam ani non sanari, nisi tota ferro aperiatur. De malo mortuo fuse: adversus eam ægritudinem (t). Carminum vim ad extrahenda tela, ad sanandas fistulas citat, neque fidem adhibet (u). Nervos contra AVICENNAM vetat consui (x).

Adparet neque experientiam defuisse viro, neque curam adnotandorum, quæ rariora videret; subtiliores utique & artificiosas administrationes non est adgressus, ut ex fistula lacrumali adparet, cujus curatio nihil habet proprii. Mulierum morbos omisit.

ALMAGESTI citat medicamentum (y).

ANSELMUS de JANUA frequenter citatur a GUILIELMO de CHAULIAC, semel a LANFRANCO, ut ostendat trepano debere abstineri. Medicamentum dedisse BONIFACIO pontifici, ab eo habuisse GUILIELMUM de SALICETO (z).

Ejus nepos JOHANNES pariter chirurgus fuit (*).

§. LXXX. GUILIELMUS de SALICETO.

Placentinus, Clericus, Professor Veronensis, obiit circa annum 1277, prioribus omnino doctior, & administrationum chirurgicarum peritus, *valens* homo, ipso non blando judice GUIDONE.

Ejus *Chirurgia* sæpe prodiit, quinque libris Venet. 1470. 1502. fol. LIND. 1546. fol. *. Gallice versa Lion 1492. 8. RAST. Paris. 1506. 4. VERDIER.

Codex est in B. CASSINENSI. MONTFAUC. I. p. 217. in SLOANEA B. B. n. 8736. in BODLEYANA n. 3500.

Non desunt apud GUILIELMUM adnotationes utiles. Ita hydrocephalum externum (a) cum sponte sanatum vidisset, ipse curavit repetito cauteriorum usu. In ungue a ferro sibi metuit, & aquas stillatitias valde compositas adhibet & cauteria, eoque modo ægrum ait se sanasse (b): esse tamen fatetur, qui ferro feliciter uterentur. Pestilentis carbunculi bona curatio. De fistulæ penetrantis curatione desperat (c). Sarcocelen & ejus exstirpationem bene descripsisse FREINDIUS. Vesicantia medicamenta in ophthalmia laudat; tumores scrophulosos colli exurit, & uvulam, sic PORTAL. Apostema gulæ jubet emolliri (d) & incidi. Aposte-

(ſ) p. 171.
(t) p. 175.
(u) p. 158. b.
(x) p. 141. b.
(y) p. 143. b.
(z) GUIDO p. 92.
(*) Ib.
(a) p. 304. b.
(b) p. 306. b.
(c) p. 3.8.
(d) p. 310. b. 311.

Apoſtema in humero medicis non intellectum incidit (*e*) & ſanavit, tum in femore aliud. Juniores hernioſos ſæpe ſe ſola deligatione & emplaſtro ſanaſſe (*f*). Fiſtulam turunda ex radice raphani illito pulvere veratri mundavit & ſanavit (*g*). Cui cerebrum enſe inciſum erat, cum paralyſis ſupervenifſet, eum tamen vidit (*h*) mortem effugiſſe. Sic alium evaſiſſe, cui a cerebri vulnere excrementa præter voluntatem decedebant (*i*). Carbunculos peſtilentes fere omnes ſe ſanaſſe reſecto malo & uſto (*k*). Sagittam de cerebro eximi non debere, ſæpe enim naturam ſe ea liberaſſe (*l*). Aſperæ arteriæ vulnus ſanavit (*m*). Demum ſutura curavit hominem (*n*), qui eodem vulnere & aſperam arteriam ſibi præciderat, & œſophagum: demum cum ſagitta per collum penetraſſet, non læſa tamen gula. Inteſtinum cultro læſum ſutura, quam vocant pellionum, conſuit, repoſuit, tunc abdomen conſuit, felici eventu (*o*). Nervos ſenſibiles & motivos jubet conſuere (*p*). Detectum nervum ſenſum amittere (*q*), experimento procul dubio a tendinibus ad alios nervos tranſlato. Sigillatim deſcribit abſceſſus, vulnera, fracturas, luxationes ſingularum partium. In quinto l. *de cauteriis* agit cum iconibus. Non tamen injuſte GUIDO monuit, nimis uſum eſſe emplaſtris, unguentis, & molli medicina, pleraque etiam ut omnes coævi, ex Arabibus ſumſit. Laicorum conſortium jubet vitare. Morbos muliebres omittit, ut clericum decet.

Ejus *ſumma conſervationis prodiit* Venet. 1502. fol. HUG. ita m.

§. LXXXI. LANFRANCUS.

Mediolanenſis, Clericus, excitati ingenii homo; cujus opus etiam ob hiſtoriam chirurgiæ ſui ævi ames legere, quam intime ſibi perſpectam dedit. Huic viro chirurgia Gallorum debetur, nihil enim, quantum reperio, ante eum in eo regno ſcriptum fuerat. Juſſu MATTHEI Vicecomitis ex patria pulſus, Lugduni primum, inde Pariſios venit a. 1295. (*a*) annoque 1296. hoc opus *ad rogationem* JOHANNIS de PASSAVANTIO medicorum decani ſcripſit (*b*); miraſque laudes & PHILIPPI regis canit, & urbis Pariſiorum. Vulgares chirurgos ſolet laicos

(e) p. 313.
(f) p. 317.
(g) p. 321.
(h) p. 330 b.
(i) Ib.
(k) p. 322. b.
(l) p. 327. b.
(m) p. 331. b.
(n) Ib.
(o) p. 336. b.
(p) p. 332 b. Vetat THEODORICUS.
(q) p. 339.
(a) *Præm. Chir. Magn.*
(b) Sub finem.

laicos (*c*) vocare. Iis dolet chirurgiam relinqui, cum nos (medici physici) eam ob superbiam deseruissemus: laicos enim in chirurgia nihil nosse, nisi medici sint (*d*). Male chirurgum fuisse scriptum est & laicum (*e*): quos physicis & sibi oponit (*f*). Physicus ipse venæsectionem tamen ipse exercebat (*g*), absentibus laicis, & in universa chirurgia non minimum laborem posuit GULIELMI de SALICETO discipulus.

Princeps ejus viri opus est *Practica quæ dicitur ars completa totius chirurgiæ* Venet. 1490. f. LIND. 1499. f. * 1519. f. B. B. 1546. fol. * Bergami 1498. fol. MAITT. Lion 1553. f. LIND.

Anglice, ut puto, vertente HALLE Lond. 1565. 8.

Hanc esse puto chirurgiam, quam GUILIELMUS IVOIRE Gallice vertit, Lugduni excusam 1490. 4.

Codex exstat in B. CAIO GONV. *Cantabr.* n. 973. & in B. R. *Par.* n. 7129. & 6992, & procul dubio in *Vaticana* PETAVII MONTFAUC. I. p. 96.

Verbosus utique collector Arabum, imitator GUILIELMI, timidior fuit, neque immerito, in periculosis administrationibus (*h*); cum ars chirurgis deesset, medicis exercitatio. In vulneribus simplicem curationem adhibuit, quam eo ævo vocabant *primæ intentionis*, & turundas undique rejecit (*i*). Nervos ut Magister suere jubet (*k*). Puerum ex vulnere venæ organicæ (in collo) exsanguem & pene exanimem compressa primum digito vena, deinde apta & diuturna deligatione servavit (*l*). Cum & vena esset in brachio incisa, & nervus conpunctus, illam quidem vinculo intercepit, nervo oleum rosatum adhibuit; & male a laico successore suo tractatum vulnus, alius physicus ex suo consilio iisdem præsidiis ad sanitatem reduxit (*m*). Vino jussit in vulneribus abstinere, nisi debilis fuerit æger (*n*). In cancro ulcerato palliativam curam præfert (*o*). Cum chirurgus LANFRANCI discipulus vulnus pericranii præpropere ad sanationem perduxisset, ipse convulso ægro vulnus ad ima usque novacula aperuit, & percuravit (*p*). Absque trepano plerosque se ægros servare (*q*), nec os ferro movere, nisi duram membranam fragmentum aliquod conpugerit. Maximam a lapsu commotionem cum

(c) p. 249—250.
(d) p. 249.
(e) *Rech. sur l'hist. de la chir.* p. 104.
(f) p. 214.
(g) p. 249. b.
(h) Nolo calculum operari, nec hernias, neque hydropicos, cum vitæ periculum subsit. p. 245.
(i) p. 211.
(k) p. 212.
(l) p. 214.
(m) Ib.
(n) Ib. b. 218. b.
(o) p. 216.
(p) p. 216. b.
(q) p. 219.

cum sensus (r) motusque & vocis jactura sanavit. Commotio cerebri curata (ſ). Anthrace in collo adfectum repetita venæ sectione & purgatione alvi periculo eripuit (t), cum aspera arteria nudata esset. Gulæ apostema a discipulo suo parum intellectum, aperuit, fistulam inmisit, per quam alimenta suppeditaret, ægrumque sanavit (u). Medicos chirurgos (x), qui cancri occulti curationem susceperant, multum monitos, vidit malum in deterius auxisse. In fistulæ lacrumalis curatione ferrum (y) ignitum erodentibus medicamentis præfert. In ulceribus satis peritus, ingenue fatetur (z), nullum se in mamma cancrum sanare potuisse, cum valde in eo laboraret. Herniæ curandæ methodum suam laudat (a), in qua cultro ignito cutis duabus tenaculis intercepta amburitur, & ad os usque cauteriis omnia exuruntur, protecto prius teste. Neque tamen ita sibi placet in artificio quod perfecerit, quin malit herniis ferro aut igne curandis abstinere, & *bracheria* præferat, quibus aliquoties etiam adultos homines persanaverit (b). Interiisse omnes, quibus paracentesis in umbilico fuerit instituta (c). Ita neque calculi sectionem, neque cataractam curandam suscipiebat. Cathetere tamen residem urinam educebat. Viros curari vult, quibus aliquid vulvæ simile sub pene est (d). Hæmorrhoidi etiam mavult ignem admoveri, quam erodens medicamentum (e). Cauteria varia dat depicta. Numerosissimis venæsectionibus diuturnam cephaleam superavit. Nasum resectum negavit comprehendere.

Minorem chirurgiam primam scripserat Lugduni, quæ cum priori prodiit. Venet. 1545. f. * &c. Seorsim Germanice versa ab OTTONE BRUNFELS Zwickau 1529. 4. Apud alium lego Erfurt. Strasburg 1558. 4. GESNER. cum aliis 1555. 4. RIV. & Schleusingæ 1630. 8. HUG. etsi fateor me non vidisse. Francf. 1566. 8. ENDTER. 1569. 8. WILLER.

Codex ejus est in B. R. Par. n. 6992. in B. COLL. NOV. OXON. n. 1135. Ea etiam fuerit chirurgia, quam JOH. WYNTYK Anglice vertit, & cujus codex est inter regios (CASHLEY).

Lego etiam LANFRANCI compendium super ALBUCASIN M. S. exstare in *Bibl. Nat. Cur.*

BONNETUS LANFRANCI filius, Monspelii inter illustres chirurgos floruit.

§. LXXXII.

(r) p. 219. b.
(ſ) Ib.
(t) p. 231.
(u) p. 232. b.
(x) p. 234
(y) p. 238. b.
(z) p. 241.
(a) p. 242. b.
(b) p. 245 b.
(c) p. 246. b.
(d) Ib.
(e) p. 247. b.

§. LXXXII. JOH. PITARD.

Nullo, quantum novi, opere, celebris homo, LUDOVICO tamen IX, PHILIPPO III. & IV. ob chirurgica officia familiaris, magnæ in rebus chirurgicis conversionis auctor fuit. Collegium nempe chirurgorum, anno ut videtur 1278. (a) ejus viri suasu coaluit, neque enim anno 1260 (b), quinquaginta (c) annis ante viri mortem, ea juveni fuerit auctoritas, ut ejus suasu novum collegium fundaretur, aut ab eo leges acciperet. Italos non ejecit, nam anno 1295. LANFRANCUS gratus humanitatem adgnoscit, qua sit Parisiis exceptus, & anno 1301. iisdem Parisiis HIERONYMUS de PADOVA & J. de SIENA chirurgiam fecerunt (d);

Hæc cæterum chirurgorum Parisinorum societas ab Universitate quidem non adoptata, magistrorum tamen fuit, qui ob vestes *Doctoralium* similes, *chirurgiens de robe longue* dicti fuerunt, & literas etiam a discipulis requirebant (e), medicinæ denique peritiam. In ea schola, prima, quantum novi, a medicorum schola distinctio nata est, chirurgorum, & facultatis peculiaris chirurgorum, qui proprios honoris gradus suis discipulis impertirent. Hoc chirurgorum collegium a. 1437. a medicis adoptatum (f), & cum universitate conjunctum fuit, ea lege, ut scholas medicos frequentarent.

Conjungimus cum PITARDO HENRICUM de MONDAVILLE (g) AMONDAVILLE (h) aut HERMONDAVILLE (i), quod nomen verius videtur. Professor Monspeliensis fuit, medicus PHILIPPI IV. (k), atque physicus: ornamenta enim Doctoris in antiquo codice præ se fert, neque nisi physicus professor fuisset Monspeliensis Perusii inter *valentes* edoctus (l). Reliquit codicem M. S. ex GUILIELMO de SALICETO collectum, ut LANFRANCO putes deberi, qui GUILIELMI discipulus fuerit. THEODORICUM voluisse cum LANFRANCO conciliare, GUIDO. Multum citatur a GUILIELMO de CAULIACO. Codices duos Parisinos PORTALIUS citat (m), ego multos reperio, ut in *Bibl. Coll.* CAIO GONV. *Cantabr.* n. 972. Germanice exstat in B. R. *Lond.* CASHLEY p. 321. Ad clavum curationem suadet, quam GUIDO rejicit (n) Antidotarium ejus chirurgiæ est in B. CAI. GONV. n. 972.

Cæterum

(a) PASQUIER nuperiores facit.
(b) Hist. de la chir. p. 48.
(c) Vivebat a. 1311. PORTAL. p. 200.
(d) COCCHI l. c. 246.
(e) PASQUIER.
(f) PORTAL p. 200.
(g) CASHLEY.
(h) COCCHI. B. R. P. n. 7139. 7130. 6910. 7131. B. CAI. GONV. n. 972.
(i) NAUDE.
(k) COCCHI *disc. Toscan.* L. II. p. 244. 245. NAUDE B. R. P. n. 7130.
(l) ARGELATA p. 56.
(m) p. 202. conf. *mem. de Chir.* L. I. p. NAUDE *panegir.* p. 41.
(n) p. 63.

Cæterum Philippi III. tempore PETRUS de la BROSSE chirurgus inter magnates fuit, a. 1275: ultimo suplicio adfectus est.

M. POLLADI Parisini chirurgia non potest esse serioris ævi, cum seculo XIV. scripta sit B. *Acad. Nat. Cur.*

Hos omnes cæterum chirurgos, ipsum PITARDUM & reliquos *togatos*, putem esse veros medicos *laicos*, qui cum conjugii libertatem sibi vindicarent, a clericis medicis secesserunt. Lex enim, qua per duos annos (o) medica studia jussi sunt continuare, magistri titulus, non alteri eo ævo præter eruditos datus, doctoris demum dignitas, quam seculo XIV. gesserunt & facultatis (p) nomen, & latina lingua, qua eorum leges scriptæ sunt, doctorum virorum societatem indicare videntur.

§. LXXXIII. VARII SECULI XIII. ET INEUNTIS XIV.

Plerique non chirurgi sunt, sed aliquam tamen partem chirurgiæ adtigerunt, quos hic breviter recenseo.

GILBERTUS, qui vocari solet ANGLICUS, vel ANGLICANUS, XIII. seculi, *compendii medicinæ* auctor. Lugduni 1510. 4. certe empiricus, cujus scriptum non legi. Cum medicina videtur, ex FREINDIO, etiam de chirurgia scripsisse, cum plumaceolum & catheterem barbaris vocabulis expresserit. Regum Anglorum divinum donum citat, quo olim scrophulas tactu curabant.

ALBERTUS MAGNUS, Dominicanæ religionis, inde episcopus, eruditus vir, collector, scripsit *de secretis mulierum*, quæ magis videntur decorum fuisset ab eo ignorari. Aliqua, sed ad morem & saporem veterum, de partu difficili dixit.

PETRUS de APONO, Euganeus, magnus collector, neque is, qui manus suas sanguine humano conspurcasset, de *venenis* scripsit, interque ea, de animalium venenatorum, deque canis rabidi morsu.

In EJUSD. *conciliatore controversiarum, quæ inter philosophos & medicos versantur* Venet. 1548. fol. * paucula sunt argumenti chirurgici, ut aliqua ad theoriam apostematum spectantia. De morsu canis rabidi, ubi fabulosos illos in matula catulos reperias. De partu, quem non male ab utero nimis distento deducit, de diversarum venarum sectione, de vulnere, de ungue.

In *Quæstionibus* quærit, num in cerebro aut in corde ulcera possint nasci.

Codex chartaceus Anonymi *de vulneribus & ulceribus sanandis*, quæ auctor fatetur se debere medicis Parisinis, & potissimum JOANNI de PASSNANO (PASSAVANT), est in B. R. Par. I. n. 428, scriptus adeo circa a. 1295.

BERNARDUS GORDON Scotus ab a. 1284. Professor Monspeliensis scripsit *librum medicinæ*, f. *compendii medici* L. VII. Paris. 1542. 8. Lion 1550. 8. *,

(o) *Rech. sur l'hist. de la Chir.* p. 71. 77.
(p) p. 71.

& alias excusum. In eo ad morem veterum omnes a capite ad calcem morbos habet, interque eos & chirurgicos, apostemata, cancros, vulnera, oculorum morbos, calculum, ani fistulam, partum difficilem. Verum consilia, quæ dat, fere unice in medicamentis ponuntur, inter quæ inepta aliqua reperias, & superstitiosa. Ad scrophulas curandas ægros commendat Regibus, potissimum Francorum Regi. Veræ utilitatis parum est. Aliqua tamen habet medicamenta chirurgica, quæ ad posteros descenderunt.

Seorsim M. S. exstat ap. BERNARD Cod. *Britt.* 3682. B. S. *Petr. Cantabr.* n. 1825. B. ASHMOLE. n. 7764.

EJ. L. *de phlebotomia* M. S. ib. & in B. CAI. GONV. Cant. n. 844.

EJUSD. *super I. fen IV Canonis* AVICENNÆ M. S. in B. BODLEYANA. n. 2463.

ARNALDUS de VILLANOVA, quem adeo frequenter GUIDO citat, varia scripsit, quæ hactenus chirurgiam tangunt, de *considerationibus operum medicinæ*, quo l. de venæ sectione ejusque cautelis agit. *De phlebotomia. Regulæ generales curandorum morborum*, etiam chirurgicorum *aphorismi. De parte operative s. chirurgia. Breviarium practicæ*; princeps viri opus, etiam ob peculiaria, quæ ad quosque morbos suadet, remedia. Ibi de vi virgæ aureæ adversus calculum. Porro l. *contra calculum*, cui aquam mirabilem opponit. Ab ipso artis opere alienus, in medicamentis substitit. Vulnera aqua ardente fere sanat. Prodierunt ejus opera Venet. 1532. fol. *. Gallice la chirurgie selon ARNAUD de VILLENEUVE Paris. 1512. 4. B. d'ETR.

Codex M. S. de calculo est inter ll. BURSCOUGH n. 7676.

In NICOLAI BERTRUCCII *collectorio totius fere medicinæ* Lyon 1509. 4. LIND. 1518. 4. GUNZ. Colm. 1537. 4. LIND. edito traduntur morbi a capite ad calcem, etiam chirurgici; est etiam de vinculis l. & de decoratione.

JOHANNES de GADDESDEN, GORDONIO nuperior, quem citat, prior GUILIELMO de CHAULIAC, cujus acerbum judicium expertus est.

EJUS est *Rosa anglica s. practica medicinæ a capite ad pedes.* Paviæ 1492. fol. *. Paris. 1492. 4. TANNER. Venet. 1502. fol. EJ. Codices etiam M. S. enumerantur in B. BODLEYANA. n. 2463, 3619.

Fatuam, neque immerito rosam vocat GUIDO, est enim empirici, turpitudinem suam minime diffitentis, crumenimulgi opus: addit omnia sua se habere ab HENRICO de HERMONDAVILLE. Certis suisque medicamentis nullum non morbum sanandum recipiebat, cancrum colis lapatho rubro, herniam emplastro caustico.

Obstetriciam etiam adtigit. Hæc FREINDIUS.

Morbos utique omnes persequitur, etiam chirurgicos, ut oculorum mala, etiam luxationes. Minus certe inutilis aliis coævis, tamen & administrationum chirurgicarum dat præcepta, & ex ingenio consilia. Adparet neminem eo ævo medicorum

medicorum & chirurgorum cataractam scivisse deponere, quare noster non male monet, utile esse ut in cane quis se exerceat. In ore patris sui calculum sub lingua vidit (a), quem lapillum conservavit, inque scholis ostendit, patremque suum sanavit. Hæc ex ipso opere.

Rosa medicinæ abbreviata; codex est in SLOANEIS n. 8966.

GUILIELMUS de VARIGNANA. Ejus sunt opera Basil. 1545. 4. Lion 1560. &c. & inter ea liber *de ulceribus*, *de venenis*. Non legi. Laudat PORTALIUS expertum virum, de fracturis & calli generatione vera locutum.

In *L. secretorum* Lion 1526. 8. &c. etiam ad vulnera & apostemata medicamenta habet.

Ita neque DINI de GARBO opus legi. Professor Florentinus *chirurgiam*, *cum tr. de emplastris & unguentis scripsit* Ferrariæ editam 1485. fol. MANDOS. Venet. 1495. fol. MAITT. 1636. f. HEIST. Celebris chirurgi filius, sæpe a GUIDONE citatur.

EJ. *super* 4 *fen* AVICENNÆ Venet. 1504. fol. LIND.

JOHANNES ab ARDERN chirurgiæ in Anglia instaurator, GUIDONIS coævus. Ejus *chirurgia* inedita est, cujus codices in Anglia frequenter repeciuntur. Practica M. JOH. ARDYNI in B. ASHMOLEANA n. 7748. 7773. 7804. in B. BERNARDI n. 3658. 3662. in TYSONIANA n. 4159. Chirurgia inter ll. SLOANEOS n. 8849. *The Chirurgy* ib. 8893.

Opera medica & chirurgica in B. BURSCOUGH. n. 7639, & in BERNARDIANA n. 3635. 3649. Tractatus chirurgiæ apud OSBORNE in catalogo anni 1752. n. 179.

Video tractatum de ani fistula ei tribui, quem JOHANNES READ Londini 1588. ediderit, cujus codex erat inter SLOANEOS, n. 8774. B. BERNARD. n. 3653. Hic liber plenum titulum habet de fistulis in ano, & aliis fistulis, apostematibus, hæmorrhoide, tenesmo, clysteribus, unguentis, pulveribus & oleis, qui & ipse in practica contineatur. TANNER.

Lego etiam I. ANGLICI *praxin medicam de morbis & de chirurgia* Aug. Vind. 1596. 4. a L. HORSTIO citatam, nisi ea *Rosa* est.

Demum nostrum volumen collectaneorum de re herbaria, physica, & chirurgica TANNERUS memorat. Curam vero oculorum RICARDI II. ævo scriptam, quo tempore ætas viro fuerat 70. annorum, dixit in codice, qui est in B. SLOANE n. 8886.

Is J. de ARDERN Newcastliæ vixit circa a. 1349, quo magna pestis erupit. Multas habet historias curationum propriarum. Fistulam ani, quam nemo eo ævo curare norat, ipse frequenter sanavit. Instrumenta idonea excogitavit. Cauteriorum

(a) p. 122. b.

teriorum arſenicalium infauſtos effectus non diſſimulavit, quæ eo ævo in omnium erant uſu. Hæc FREINDIUS.

RICHARDUS ANGLICUS, cætera mihi ignotus, circa hæc tempora vixiſſe videtur. EJUS codices ſuperſunt, de phlebotomia, in quibus venis, quo tempore, in quibus morbis debeat inſtitui. B. H. SLOANE n. 8758. B. R. P. n. 6988.

VINCENTIUS *Bellovacenſis* in ſpeculi doctrinalis L. XV. de medicinâ agit deque chirurgia.

Tractatus anat. & chirurgicus, in quo de vulnerum curandorum ratione diſſeritur, PHILIPPI Valeſii ævo ſcriptus eſt, in B. R. P. I. n. 394.

§. LXXXIV. SCRIPTORES a GUIDONE CITATI.

STEPHANUS ARNALDUS aut ARLANDUS. Hunc Monſpelienſem medicum ASTRUCIUS putat eſſe eum M. ARNOLDUM, quem GUIDO frequenter citat. Mihi videtur ARNALDUM de VILLANOVA citare, ad quem potius JOHANNIS Pontificis curationem referam (*a*). Sed accuratius eum eſſe virum docetur, quod recentia vulnera aqua ardente ab eo ſanari legatur: erat autem ea aqua VILLANOVANI princeps medicamen (*b*).

Bononiæ M. PEREGRINUS atque MERCADANTUS.

Pariſiis M. PETRUS de ARGENTERIA, alias de ARGENTINA.

Lugduni PETRUS de BONALTO vicies feliciter herniam curavit GUIDONE teſte.

Avenione PETRUS de ARELATE, quem alias de ARGELATA vocant (*c*), & quem oportet a PETRO de la CERLATA ſeparare, qui GUIDONE nuperior fuit. Tum ſocius GUIDONIS JOHANNES de SAXONIA. Hi coævi GUIDONI.

Citat etiam M. PETRUM de ORHIACO (ORLIATO), qui cauſtico hydrocelen aperiebat (*d*).

ROMANUS & BOEMUS celebres reſtauratores luxatorum (*e*).

BENVENUTUS de cataractæ maturitate (*f*), & de aliquot morbis oculorum (*g*).

JOHAN-

(a) I. p. 32.
(b) p. 18. b.
(c) p. 92. b.
(d) p. 24.
(e) p. 55. b.
(f) p. 71.
(g) CERLATA p. 90.

JOHANNES de ERIJATIS Bononiæ herniam caufticis adgrediebatur (h), imprudens, qui ægro libertatem relinqueret peregre exeundi.

J. JACOBUS, Profeffor Monfpelienfis, focius GUIDONIS (i).

§. LXXXV. GUY de CHAULIAC.

Vulgo *Guido de* CAULIACO, Gallice etiam corrupte de CANTRIACO, clericus, Doctor medicinæ Monfpelienfis, cubicularius, capellanus, & medicus Pontificius (a), difcipulus NICOLAI BERTRUCII & RAIMUNDI de MOLERIIS Cancellarii Monfpelienfis (b), hoc fuum opus anno 1363. Avenione fcripfit, cum URBANO V. effet ab officiis medicis. De hoc viro accurate eft agendum, cujus chirurgia per aliquot fecula auctoris claffici (c) locum tenuerit, & potiffimum in Gallia. Atque primum omnino lucem laudaffe oportet, quam adfundit hiftoriæ artis fuæ. Omnia fere legerat, quæ fuo tempore exftabant, GALENUM etiam uberrime, Arabes, nuperos. Deinde folus omnium ad quamque curationem, quoties fcriptores diffentiunt, quod fit plerumque, cujufque fententiam exponit, & curandi modum, fuumque judicium interponit. Quare fere pro compendio haberi poteft eorum, quæ ante ea tempora in chirurgicis fcripta fuerunt, & quorum plufcula perierunt, ut non aliud eorum præter GUIDONEM veftigium fuperfit, ut JAMERIUS, Arabs ALCOATIM. Porro in opere ipfe fe exercuit, ut per fingula apparebit, manumque adhibuit operi, mafculus magis medicus, quam vulgo eo ævo folebant, ut trepano uteretur, cum alii coævi fere in unguentis & emplaftris fpem fuam ponerent. Inftrumenta delineata dedit, inter ea forcipem arteriis venifie prehendendis deftinatam, *valet à patin*.

Deinde miferum oportet rerum chirurgicarum ftatum confiderare, ad quem acceffit. ROGERIUS, ROLANDUS, & quatuor Magiftri folis cataplafmatibus vulnera curabant; BRUNUS & THEODORICUS ubique vino utebantur, alii incantationibus & braffica, alii a fanctorum invocatione fanationem fperabant (d). LANFRANCUS fere omnem mafculam artis opem detrectaverat. In filia regis Franciæ chirurgos luxationem humeri non adgnoverant (e).

Nofter ad eas artis miferias emendandas veterum præcepta & exemplum adtulit; ipfe etiam manu & exemplo prævivit, experientiam cum fectione juffit conjungere, neque unico medicamento vulnera omnia adgredi (f).

Non diffimulari debet, quod aftrologiæ deditus, a fuperftitione non alienus, difficiliores etiam adminiftrationes ne adtigerit quidem, ut fectionem calculi, cataractæ

(h) p. 78.
(i) p. 86.
(a) Codd. 7808. 7789. B. Brit.
(b) JOUBERT.
(c) Inftauratorem Chirurgiæ vocat J. v. HORNE *microtechn.* fic PORTAL I. p. 220.
(d) Hæc ipfe GUIDO.
(e) p. 55.
(f) p. 42.

taractæ depositionem; a mulierum (*g*) etiam morbis vel ipsius sui gradus ecclesiastici decore arcebatur. In sphacelo medicamentis conabatur malum sustinere, quoad pars corrupta sponte delaberetur, neque manu sua volebat occidere (*h*). Sagittæ cuspidem ita extrahere jubet, ut ad balistam adligata ejus elatere explodatur.

Multum PAULO usum esse FREINDIUS.

Operi titulum fecerat *Chirurgiæ* (*i*), quæ deinde *chirurgia magna* dicta est (*k*); ita enim dudum ante JOUBERTUM reperio.

Anatomen primo loco tradit, inde ex ordine morbos, quibus manu mederi oportet, non absque morbis etiam internis. Anthracem (nam frequens eo ævo fuit pestilentia) sæpe cauterio actuali conatus est exstinguere (*l*). In ambitu etiam anthracis scarifabat, ut etiam nunc solet, & alias, & id facilius putat. Erodentem pulverem sanam inter & corruptam carnem ponebat (*m*). Cum talpa cariem cranii vidit conjunctam, ut nudatæ a trepano duræ membranæ motus appareret (*n*). Polypum debere setone consumi (*o*). Esse, qui fistulas ani nolint curare, suum tamen præceptorem eas ignito cultello excidisse (*p*). In scrophulis curandis laudat efficacem Regis Franciæ tactum: ipse ad Arabum morem incisione ad modum folii myrti facta, scrofulam forcipe prehensam excidit. Nervos & tendines vidit incisos consutos & felicissime sanatos (*q*). Capitis vulnus cum jactura cerebri sanavit (*r*): hepatis exigua vulnera curari vidit (*ſ*). Hydrocelen ferro incidebat, causticis medicamentis folliculum consumebat (*t*). Forcipem curvam AVICENNÆ dentatam depictam dat. Incantationes spernit (*u*). Nasum totum resectum reconciliari non posse ait, quidcunque garriant aliqui; aliqua parte hærentem utique (*x*). Cariem non melius corrigi quam igne, & recte (*y*) hic LANFRANCUM docuisse. Neminem se vidisse, qui cancrum ulceratum sanaverit (*z*). Fistulam lacrumalem cum perforatione ad nares se non vidisse sanari (*a*), neque

(g) Exerceri fere per mulieres p. 83.
(h) p. 636.
(i) In Ed. a. 1499.
(k) Ed. Venet. 1546. fol.
(l) p. 11.
(m) p. 11. b.
(n) p. 147.
(o) p. 48.
(p) p. 51.
(q) p. 34. b.
(r) p. 25. b.
(ſ) p. 26.
(t) p. 36.
(u) p. 27. b.
(x) p. 39.
(y) p. 44.
(z) p. 46.
(a) p. 48.

neque posse ægrum æstum (*b*) ferri igniti in polypi curatione ferre. Herniam in homine ætatis provectæ medicamentis non tolli (*c*), In hernia curanda præfert causticum igni, quod a chirurgo illud isto facilius regatur, & fuse narrat, ut eo præsidio ipse usus sit. Male cauteria nuper negligi, quod idiotæ fere iis uterentur (*d*). BERANDUM Metis in hernia puncto uti aureo. In hydrocele educto prius teste se scrotum aperire, tunc arsenico escharam facere, & permittere suppurationi. Ferramentorum figuras dat ex ALBUCASI. Finem facit in antidotario chirurgico.

Chirurgiæ hujus s. Chirurgiæ majoris multæ sunt editiones. Earum, ni fallor, antiquissima Bergomi 1498. fol. MAITT. deinde Venet. 1499. fol. MAITT. cum aliis chirurgis nuperis, eadem ut puto, cui annum 1500. addit MAITT. PLATNERUS; eadem, quæ 1506. f. BUR. 1519. fol. B. B. hæc literis Gothicis edita. Porro Venet. 1546. fol. * satis nitida. Lion 1559. 8. 1572. HÆNEL; LEHMAN.

Anglice Lond. 1541. fol. & codex est inter SLOANEOS n. 8737.

Gallice sed barbare vertit NICOLAUS PANIS Neustrius Carantoniensis Paris. 1478. fol. VERDIER. Exstat etiam editio Gallica Paris. 1539. 8.

Codices M. S. passim exstant. In B. Brit. n. 3796. B. ASHMOLE. n. 7789, 7808. 1560, hic codex scriptus jussu JOHANNIS ducis Bedfordiæ. In B. R. Par. n. 7132. 7133, & forte 6910. & 6966. ubi quidem vocatur *collectorium chirurgicum*.

In meliorem ordinem reformavit LAURENTIUS JOUBERT, dictionem castigavit, notas adjecit, quibus varia barbare dicta declaravit. Lion 1585. 4. * Privilegium est anni 1579.

Gallice idem GUIDONEM verterat, cujus versionis multæ sunt editiones. Lion 1579. 8. Tournon 1599. 8. DRAUD. 1619. 8. BUR. Rouen 1615. 8. Paris. 1643. PORTAL.

Inde SIMON MINGOLOUSOAUX Gallice vertit & commentatus est. Bordeaux 1663. 1672. 8. 1683. 8.

Denique JOHANNES TAGAULT GUIDONIS opus reformavit, in quinque libros reduxit, loca adjecit veterum, titulum fecit *de chirurgica institutione* L. V. qui prodierunt Paris. 1543. fol. * Lion 1547. 8. 1560. 8. * 1567. 8. HAENEL. Venet. 1549. 8. PL. Francfurt 1574. fol., qui iidem libri in collectione chirurgica GESNERI redeunt, Tiguri 1555. fol. * Eadem fuerit *Metaphrasis* in GUIDONEM de CAULIACIS Paris. 1543. 4. dicta LINDENIO, si omnino ejusmodi liber prodiit. Nimia cæterum libertate usus, JOHANNES multa omisit, interque ea historiam chirurgiæ sui ævi.

Et

(b) p. 48. b.
(c) p. 77.
(d) p. 86. b.

Gallice prodiit Lion 1580. 8. & cum titulo *introduction de la chirurgie par* JAQUES de MARQUE. Italice 1596. 8. HEIST.

Neque hic finis est.

Le guidon de la pratique de Chirurgie pour les barbiers & chirurgiens, par GUI de CHAULIAC Lion 1485. 4. MAITT. Paris. 1571. 16. 1554. VERD. Quid proprii sit, non recte novi. Anglice Londin. 1541. fol. *Le guidon en François de Maitre* JEAN FALCON D. Monp. Paris. 1484. MAITT. Ej. JOHANNIS FALCONIS *remarques sur la chirurgie de G. de* CHAULIAC, *specialement sur le tr. des playes & des ulceres avec le Guidon.* ASTRUC titulum fecit latinum, *Notabilia super* GUIDONIS *scriptum acuta & recognita.* Prodiit Gallice Lion 1520. 4. 1559. 4. 1649. 8. BUR. Anglice verterunt GUIDONIS questions, London. 1579. Cum Glossis FALCONIS GUIDO hispanice prodiit ex emendatione JOHANNIS CALVI, Valent. 1596. fol. NIC. ANT.

J. B. VERDUC *le maitre en chirurgie, ou l'abregé de la Chirurgie de* GUI de C. Paris. 1708. 8. 1716. 8. BOEHM. 1740. 8. BOECL. 12. BUR.

Seorsim verterunt *le prologue & le chapitre singulier* de GUIDON de CAULIAC. Lion 1560. 16. 1552.

J. RAOUL *fleurs du grand* GUIDON Paris 16. VERD. Rouen 1676. 12.

Fleurs de GUIDON *augmentées de la pratique de chirurgie & de plusieurs experiences par* MEISSONIER. Lion 1673. 12. 1693. 12.

Le chirurgien methodique Lion 1597. 12. Compendium esse GUIDONIS MANGET.

FRANCOIS RANCHIN *Questions sur la chirurgie de* GUI de CHAULIAC Rouen. 1628. 8. ASTR.

MARTINI AKAKIA *annotationes* in GUID. Chirurgiam. B. R. P. n. 7072.

LAURENTII JOUBERT *annotationes sur la chirurgie de* GUI de CHAULIAC seorsim prodierunt. Lion 1659. 8. HOUST.

ISAACUS JOUBERT LAURENTII f. *dictionarium vocum* GUIDONIS editioni latinæ 1585. 4. * adjecit. Commodum est etiam ad alios Arabistas aut Arabum translatores intelligendos.

Chirurgia parva GUIDONIS cum magna prodiit, cujus est compendium.

§. LXXXVI. NICOLAUS de FALCONIIS.

Florentinus vixit exeunte seculo XIV. Voluminosissimum opus scripsit sermonum VII, quorum *sermonum* quisque totum vol. efficit, minime exiguum. Eorum septimus potissimum ad chirurgiam pertinet, cui titulus est, *Sermo* VII. de chirurgia & decoratione.

Editio mea est Veneta a. 1491. fol. * Alia dicitur 1537. fol. pariter Veneta.

neta. Continet vulnera ulcera & fracturas, luxationes & tumores. Compilatio est ex GALENO potissimum, deinde ex Arabibus, adeo fusa, adeo tædiosa, ut nunquam potuerim librum absolvere. Operæ esset pretium, si quis medicus, qui otio abundaret, ex NICOLO aliisque Arabistis eas paucas auri micas extraheret, quæ in ea farragine continentur. Nam etiam apud NICOLUM ex Cl. virorum citationibus reperio, passim bonam frugem & proprias adnotationes reperiri. Sic mortem ex calamitate, in qua die 23 demum magna symptomata apparuerunt. Partum Cæsareum felicem, & uteri éversi vulnerisque pectoris & pericardii exempla. Sæpe citat *compendium* & compendii auctorem.

Codex M. S. est in B. R. P. n. 8987, scriptus a. 1454.

§. LXXXVII. FATA CHIRURGIÆ.

Non licet lites omittere, quibus separatio Chirurgorum in literatos & illiteratos occasionem dedit. Nempe si omnino PITTARDI Chirurgos *de robe longue* admittas, ignoratum quidem accurato antiquitatum rimatori PACQUIER collegium, erant seculo XIV. Parisiis medici primo loco diu clerici, sæpe ad episcopatus promoti, Universitati studiorum accensi, qui medicinam pauperibus gratis faciebant, a chirurgicis administrationibus abstinebant, veteres tamen auctores legebant, neque undique curam chirurgiæ deposuerant. Nam LUDOVICO XI. imperante *(a)*, medici Regii impetraverunt, ut experimentum sectionis calculi, in occidente fere amissæ, in latrone fieret, quam GERMANUS COLLOT, de chirurgorum inferiorum classe, feliciter administraverit. Ad eos etiam medicos clericos tonsores *(b)* se receperunt, quatuor integris annis se studiis sub facultatis doctoribus daturos operam.

Præposito JOHANNE *sub* FURNO a. 1496 Universitati se adgregaturo *(c)* Chirurgi *de robe longue* petita privilegia obtinuerunt ea conditione, ut lectiones *(d)* medicorum frequentarent, quam etiam conditionem medici acceptaverunt *(e)*. Deinde, cum neglectis ut videtur his scholis, Universitas eos chirurgos expellere vellet, denuo a. 1510. & 1515. hi literati chirurgi se medicorum discipulos professi *(f)* sunt, perque suos delegatos cum medicis transegerunt, eoque titulo, juribus *(g)* & privilegiis Universitatis ipsis frui licuit. Proprio etiam tributo veniam redemerunt audiendæ in scholis medicis anatomes *(h)*. Aliis legibus jussi sunt lati-

(a) PAREUS L. XXIV. *Second mem. pour le doyen de la fac. de med.* p. 20. Negant ibi ullum fuisse GERMANUM COLLOT.
(b) Hist. de la Chir. p. 116. 117.
(c) p. 167.
(d) p. 168. 169.
(e) p. 346.
(f) p. 110. 162. 164. 165. 169. 173.
(g) p. 173.
(h) p. 109.

nas diſcere literas (*i*). Sed etiam jurejurando Univerſitati ſe obligarunt (*k*), & juſſi ſunt, *magiſtros* non abſque præſentibus quatuor doctoribus facultatis recipere (*l*). Quæ ideo repeto, ne credas homini cauſidico, medicos literatos & Academicos undique chirurgiam neglexiſſe. Iis cæterum cum conditionibus chirurgi literati collegii gradum tenuerunt, & magiſtri honorem impertierunt.

Altera claſſis medicorum, quorum plerique laici fuerunt, & qui ſe chirurgos erant profeſſi, cum medicis Phyſicis, cumque tonſoribus ſubinde lites quidem agitavit, ut tamen ad ſeculum uſque XVI. fere exeuns res hactenus inter eos componerentur, quo loco ad hanc ingratam civilis belli hiſtoriam redibimus.

Tertius *tonſorum* ordo fuit, qui chirurgiam manu ſua curabant, illiterati cæterum homines. Contra eos Chirurgi literati jam a. 1342 (*m*) legum auxilium implorarunt, & edictum obtinuerunt regium, ut tonſoribus ſola vulnera & ulcera atque tumores permitterentur. Sed iis titulis univerſa fere chirurgia continebatur. Apud LEONARDUM de BERTAPALIA, ejus ipſius ſeculi auctorem, videas ad apoſtemata omnes inflammationes, ſcirrhos, cancros & tumores eſſe revocatos. Ultra ejus ævi chirurgia non adſpirabat.

Paulatim tamen etiam hi tonſores ſua ex ruditate emerſerunt. A medicis, ut ſibi de arte prælegerent, petierunt & obtinuerunt, in ſcholis iisdem diſſecuerunt (*n*), dum doctor prælegebat, quem a ſanguinis effuſione eccleſiaſtici ordinis honor retinebat, ne ipſe puras manus adhiberet. Literati chirurgi ab hac libertate (*o*) tonſores repellebant, tuebantur medici (*p*), & a. 1505. ſolenni fœdere quatuor annorum ſtudia promittentibus, præſenti facultate ſuos diſcipulos recepturis, annuum etiam tributum pendentibus tonſoribus, tamquam Medicorum ſcholaribus in fidem ſalutaris ordinis receptis, nova dignitas acceſſit. Eos inter fuit STEPHANUS de la RIVIERE, qui prælegente CAROLO STEPHANO diſſecabat. Ipſe chirurgorum Pariſinorum princeps AMBROSIUS PAREUS, conſtanter ſe ſcribit *barbier chirurgien* (*q*). Ipſe etiam THEODORICUS de HERY titulum ſibi fecit *Lieutenant du premier barbier du Roi.*

In Italia, ſcientiarum matre, medici nunquam chirurgia ſe abdicarunt. Et XIII ſeculo, & XIVto, in cujus hiſtoria nunc verſamur, & demum XV. & XVI. ſeculo profeſſores medici Academiæ Bononienſis, Patavinæ, aliarum in Italia illuſtrium ſcholarum, & manu curaverunt & conſilio, & inter iſtos viros ſummi chirurgi exſtiterunt.

Præter

(i) 1544. 1577. 1603. &c. conf. hiſt. p. 177.
(k) p. 186.
(l) a. 1551. p. 189. a. 1618. p. 190.
(m) p. 94. a. 1423. p. 36.
(n) p. 108.
(o) 1491. p. 87 97. 101. 106. 107. conf. p. 92.
(p) p. 116 ſeqq.
(q) Primis editionibus *des adminiſtrations anatomiques de la maniere de traiter les playes.*

Præter hos eruditos chirurgos eadem Italia etiam plebeios alios aluit. Nursia, nescio quo privilegio, herniotomorum schola facta est.

In Calabriæ (r) civitate Tropea homines acuti ingenii artificiales nasos adfigere, & deformitatem faciei a novo morbo ortam reparare receperunt. De iis hominibus testimonium exstat M. A. SEVERINI, qui FLAMINIUM CRASSUM Tropiensem curtorum instauratorem nominat (s), & de artificibus in Apulia & Calabria superstitibus FRAGOSI (t). Alia testimonia dicemus ad sæculum XV.

De BOIANIS RENEAULME (u).

Ad seculum porro XIV. codices aliqui M. S. pertinent, ut remedia ad *noli me tangere* in B. B.

§. LXXXVIII. BALESCON.

BALESCON *de Tharare* vulgo VALESCUS de Taranta, Lusitanus (a), proprio testimonio (b) scripsit opus suum a. 1418. post 36. annorum curationes. Ejus *philonium* prodiit Venet. 1490. fol. Lion 1521. fol. 1535. 8. maj. * & alia editio perantiqua seculi XV. cujus ultima pagina deficit *. Plures editiones habet J. A. v. d. LINDEN.

Ejus operis epitome *de morbis curandis* a GUIDONE DESIDERIO edita est Lugduni 1560. 8. & alia editio curante J. HARTMANNO BAYER Francf. 1599. 4. recusa 1680. 4. * quam valde improbat ASTRUCIUS, quod & multa omissa, & PARACELSICÆ nugæ additæ sint. Mea quidem editio non datur pro Compendio, titulumque præ se fert *philonii pharmaceutici & chirurgici.* Ita lego, & de BAYERI editione certum est, longe differre a *Philonio.*

Verum mea editio a. 1535. pariter præ se fert id opus *brevi volumine & enchiridio constringi*, & tamen omnino integrum est opus, & cum illa antiquissima editione convenit.

Aliquas etiam ex Philonio decerptas adnotationes rariores reperias in DODONÆI *raris exemplis observationum* medicarum. Colon. 1581. 8. Ita ASTRUC. Verum in his observationibus Col. a. 1580. 8. * excusis laudantur *rariores observationes in Philonio*, non ut sint a DODONÆO recusæ.

Breve compendium s. *tractatus chirurgiæ* sequitur Philonium, in quo noster ostendit se & GALENUM & Arabes & Arabistas, denique poetas legisse, etsi nihilo minus barbare scribit. Citat GUILIELMUM de SAGARRIGA, qui scrophulas cum folliculo feliciter extraxerit (c). Novas strumas neque anno vetustiores se resol-

(r) PETRUS RANZANUS in *annalibus mundi* 1442. scriptis.
(s) *Nov. obs. abscess.* c. 8.
(t) Chir. I. p. 35. & II. p. 121.
(u) In *hist. de l'Acad. R. des sciences.*
(a) Ulissipone rem gestam citat.
(b) fol. 5. b.
(c) p. CCCCXV. b.

resolvisse addit (*d*). Cancrum arsenico (*e*) optime exstirpari, eoque cum succo solani intrito cancrum & antiqua tibiæ ulcera se sanasse. In unguenta tamen non sine periculo arsenicum vel auripigmentum recipi (*f*): una nocte exstinctum esse, cui adversus tineam ejusmodi corrodentia medicamenta illita essent. De malo mortuo (*g*) fuse, absque ulla citatione. Se paronychiam in proprio corpore (*h*) curasse, aqua cum aceto & albumine ovi illita. A cane (*i*) rabido demorsos in Bearnia continuo ad mare properare, in eo lavare & marinam bibere. Cæterum pars exigua chirurgiæ hic tractatur.

Ipsum *Philonium* multa habet huc facientia. Partium corporis humani anatomen primo, deinde morbos utriusque generis tradit. De oculorum morbis fuse. Medicos honoris sui studiosos cataractæ depositionem non adgredi (*k*), & junioribus circumforaneis relinquere. Eam tamen describit administrationem, non sine superstitione. In hernia multum (*l*) tribuit jaceæ nigræ, consolidæ & sigillo mariæ; varias tamen ad id malum curationes describit, interque eas filum aureum (*m*). Curationem narrat a suo sodali peractam, qui durum folliculum in hydrocele latentem perforaverit (*n*), aquam flavescentem expresserit, & setaceo denique malum superaverit. Iudææ feminæ (*o*), quæ partum exspectabat, flatum de utero exivisse. De molæ, f. fratris Lombardi enixu (*p*).

Codex, sed 4 tantum librorum est in B. BODLEYANA n. 2754.

§. LXXXIX. ITALI. Seculi XIV.

JACOBUS DONDUS Patavinus, *vulgo aggregator*.

In ejus tractatibus tertius est *de ægritudinibus* a capite ad calcem; 6. de decoratione; 7. de pertinentibus ad chirurgiam; 8. de venenis. Sic GESNER in bibl. Sic in *promtuaria medicina* Venet. 1576. fol. *. Enumerationem medicamentorum simplicium ad omnes adfectus chirurgicos exhibet. GESNERUS in collectione reddidit.

J. de CONCOREGIO professor Ticinensis Praxis nova totius fere medicinæ lucidarium flos florum medicinæ Venet. 1515. fol. 1521. f.

LEONARDUS BERTAPALIA duas suas incisiones anni 1439. & 1440. citavit.

Ej.

(d) p. CCCCXCVI. b.
(e) p. CCCCXVIII.
(f) p. CCCCXX.
(g) p. CCCCXXI.
(h) p. CCCCXXX b.
(i) p. CCCCXXXVII.
(k) p. LXXVI. b.
(l) p. CCCXXXIII.
(m) p. CCCXXXIV.
(n) p. CCCXXXV.
(o) p. CCCXLIX.
(p) p. CCCLI.

EJ. I. *super quartum* AVICENNÆ *de apostematibus*, *morbis cutaneis*, *gangræna*, *carbunculo pestilente*, *cancro*: *de vulnere duri nervi*, *fistula*, *ventositate spinæ* in collectionibus chirurgicis fere reperitur, cum GUIDONE & aliis Venet. 1499. fol. * 1519. fol. B. B. 1546. fol. *. Seorsim ut quidem videtur, Venet. 1513. fol. BODL.

Fere totus est in medicamentis; aliqua tamen habet de venarum delectu, incisionis administratione. Ad ambusta a vulnere unguentum laudat, cujus efficaciam expertus sit (q). Id cerussa & calx subeunt. Ruptorio (cauterio) medicamento cancrum, ut videtur, mammæ adgressus, eum quidem sanavit, fatetur tamen ingenue (r), & rediisse malum, & linguam infecisse, & ægrotam interemisse. Alium cancrum incisione, & ruptorio, & debitis evacuationibus adgressus tantum profecit, ut incantanti mulieri laus curationis (s) tribueretur. Verberatos pelle calida subinde renovata vidit convaluisse (t). In fistula mavult ignem adhibere, quam erodens (u) medicamentum. Spiritum tamen nitri etiam describit & laudat (x). Os nudatum interire & debere resecari (y). Marcasitæ candentis in aceto exstinctæ fumigatu crus paralyticum sanavit (z). Neminem se nosse sanatum, cui pulmo fuerit vulneratus (a). Miseras astrologicas superstitiones seculo condonaveris, in viro, qui sæpe tamen *anatomizavit* (b).

Citat BETINUM de RABIS de Parma bonum chirurgum.

Petrus de la CERLATA (diversus a PETRO de ARELATE GUIDONIS) quem etiam de ARGELATA & ARGELLATA vocant, clericus, qui suas res a laicorum rebus separat (c), Bononiensis. EJUS ætatem ex ALEXANDRI V. incisione arguas, cujus cadaver ipse balsamo condidit (d), anno adeo 1415. Integram chirurgiam dedit, ut GUIDO, admistis nonnullis practicis, ad morem veterum.

Ejus opus chirurgicum emendatum NICOLAUS MORETUS edidit Venet. 1480. fol. BOEHM. 1492. fol. B. B. 1497. fol. 1498. fol. MAITT. 15. 1520. fol. * 1531. fol.

Codex M. S. est in B. R. P. n. 7137. scriptus a. 1488. & integer libris VI. in B. Bern. a. scriptus 1442.

GUIDONEM equidem frequenter exscripsit. Non undique tamen compilator, sua solet medicamenta citare, suasque curationes. Ventosas cum scarificatione

(q) p. 279.
(r) p. 272.
(s) p. 272. b. sed plures sunt paginæ 272.
(t) p. 277. b.
(u) p. 285.
(x) p. 286. b.
(y) p. 292.
(z) p. 294. b.
(a) p. 271. b.
(b) p. 273. b.
(c) p. 63. b.
(d) p. 102. b.

tione ad bubones venereos adhibuit (*e*), bono eventu. Cancrum in mamma curatum redire (*f*) in altera: in eo malo verbafcum laudat (*g*). Corrupta offa, etiam humeri & tibiæ exemit (*h*). Nervos vetat confui (*i*). Sagittam inter duo fupercilia ad quatuor digitos fubiviffe, vulnusque facile a fe curatum (*k*) fuiffe narrat. Cancrum non debere adtingi, & funeftum effectum fe vidiffe (*l*) admoti ruptorii. In penis frigidis apoftematibus, etiam quando præputium inverfum erat (*m*), fe vaporibus emollientibus feliciter ufum effe. Suturam fæpe fe in capite adminiftraffe (*n*); cutem late detractam reconciliaffe (*o*). Mors fubita vix adparente vulnere, ex læfa (*p*) vena jugulari. Sagittam de gula felici eventu extraxit (*q*). Motum, non fenfum, ex vulnere periiffe, cum mufculus (fublimis, ut videtur), incifus fuiffet (*r*). Vulnera maxima manus, etiam diffectis omnibus tendinibus (*f*), confuit & fanavit, & in univerfum futuris conftanter in vulneribus ufus eft. Sagittam (*t*) gulæ infixam cum extraheret, ex fanguinis jactura æger fubito interiit. Et colli veficæ vulnus & uteri fanavit (*u*). Nervi parvum vulnus, non æque mortem intuliffe (*x*) refert ingenuus. In univerfum magnam vulnerum varietatem vidit & curavit. Fiftulam ani (*y*) totam fcalpello aperiebat. Aliquoties monet, peffimos (*z*) fe *ruptoriorum* effectus vidiffe. In hernia (*a*) fuadet medicamentis caufticis cutem aperire, deinde cultello ignito fcrotum (didymum) amburere. Forcipe fe, neque femel, uterum dilataffe, caput perforaffe (*b*), fetum extraxiffe. In fpina ventofa fæpe fe os corruptum extraxiffe, totumque brachii focile (*c*).

Citat ALBERICUM (*d*), GERARDUM de SOLO (*e*).

BAR-

(e) p. 7.
(f) p. 13.
(g) p. 13. b.
(h) p. 33. b.
(i) p. 32.
(k) p. 35. b.
(l) p. 49. b.
(m) p. 54.
(n) p. 61. b.
(o) Ib.
(p) p. 63. b.
(q) Ib.
(r) p. 64.
(f) p. 64. b.
(t) p. 66. b.
(u) p. 67. b.
(x) Ib.
(y) p. 78.
(z) p. 78. b.
(a) p. 107.
(b) p. 112.
(c) p. 113. b.
(d) p. 3.
(e) p. 12. b.

BARTHOLOMÆUM de VARIGNANA (f).
THOMAM de ARGENTO (g): THOMAM de PIGANO (h).
AMERICUM de ALESTO (i).
FIDELEM (k), hunc ſæpe.

§. XC. ALII SCRIPTORES SECULI XV.

J. MATTHÆI de GRADIBUS Ticinenſis ſunt *Practicæ* L. II. Papiæ 1527. 4. &c. *Conſilia ſecundum viam* AVICENNÆ. Venet. 1514. fol. Rabies a cane abſque morſu concepta. Uterus exciſus.

BARTHOLOMÆI de MONTAGNANA, profeſſoris Bononienſis, *conſilia & varii tractatus inter opera ſelectiora* Venet. 1497. f. GESN. 1514. f.* Lion 1525. f. B. B. Conſilia ſeorſim, 1565. f. Ad ægritudines totius corporis, etiam chirurgicas ſpectant. EJUS operis codex eſt in B. CAIO GONV. n. 973. PETRUM vocat PORTALIUS, & PETRUM de MONTAGNANO laudat J. a KETHAN. Sed BARTHOLOMÆI nomen *conſiliis* præfixum eſt, quem virum ſummum fuiſſe chirurgiæ operatorem GERARDUS BOLDERIUS in propria epiſtola teſtatur. Intercedunt utique bene multa chirurgica, de cancro, de herniis variis, de calculo uteri, renum & veſicæ; de prolapſu & ulcere uteri, morbis muliebribus; de gibbo, varice. Utique enormis farrago remediorum & conſiliorum diæteticorum. Sarcocelen ſe aliis auxiliis ſæpe fruſtra adgreſſum, nunc ad cauteria & candentia medicamenta deſcendere. Electuario cuidam adfirmat nullum calculum poſſe reſiſtere, a quo tamen nihil ſperes. De cancro, quem locum J. BURGUER laudat (a): nihil utile reperio. Ad finem antidotarium etiam chirurgicum.

ANTONII GUAINERII *de ægritudinibus capitis, oculorum, aurium, narium, gutturis* &c. Papiæ 1497. fol. * Vixit tempore PHILIPPI MARIÆ ducis Mediolani, ſeculo ideo XV. ineunte; in libro II. egit de cucurbitulis in pleuritide adhibendis, quas poſt ſeptimum diem commendat. De ulceribus & cancro, de uteri prolapſu. Partus difficilis: mera ſuperſtitio. Fuſe de calculo renis & veſicæ; eum lamellis factum vidit. Morſus animalium venenatorum. Anno demum decimo octavo poſt morſum, hydrophobia. Vix quidquam habet, quod ad chirurgiam trahas.

SANTES ARDOYNUS, qui nondum (b) medio ſeculo XV. vixit, in libro *de Venenis*

(f) p. 2. b. & alias perſæpe.
(g) p. 20.
(h) p. 25.
(i) p. 21.
(k) p. 29, b. &c.
(a) Ep. ad HILDANUM.
(b) Ante a. 13 6. Venetiis ſcriptum eſſe T. ZWINGER in præf.

Venenis Basil. 1562. fol. * excuso fusissime agit de morsu canis rabidi aliorumque animalium venenatorum. Plurimos scriptores legit, Græcos, PLINIUM etiam, deinde Arabes, & constanter Alzaharavi citat, tamquam ALBUCASIS opus.

J. de TORNAMIRA, Monspeliensis, *Clarificatorium super* ALMANZORIS IX. Lion 1501. 4. Venet. 1521. fol. Calculum membrana obductum vidit.

ROLANDI CAPELLUTI, qui hoc seculo vixit, posthumum opus *de curatione apostematum pestiferorum* tractatus Brunswic. 1648. 8. * Scripsit circa a. 1468. GESNER. Mere practicus. Non intellexit me PORTALIUS. Non CAPELLUTIUM antiquiorem feci GUIDONE, sed ROLANDUM illum centum annis GUIDONE priorem, cujus opera LINDENIUS CAPELLUTIO tribuit, GESNERUM secutus.

HUGONIS BENZII *consilia saluberrima ad omnes ægritudines.* Venet. 1518. fol.

MARCELLUS CUMANUS hujus fuit ævi exeuntis. Ej. observationes a WELSCHIO recusæ sunt. Ex vulnere digiti convulsio. Gangrænam se curare unguento Ægyptiaco; carbunculos & bubones levi alvi purgatione. In paronychia malum aqua forti & cultro aperit, ut PETRUS de NORSA (NURSINUS). Hydrocelen castratione sanabat. Maxima ex vulnere digiti hæmorrhagia, ut ignem necesse fuerit admovere. De clava D. BELLINI, qua ignita demorsos a cane rabido amburunt. Multus est in medicamentis: ad strumas dipsacum laudat; ad enterocelen emplastrum, quod citri succus ingreditur. Ipse ignotus homo in exercitu Veneto videtur vixisse, Turcas etiam vidisse: ætatem adgnoscimus ex pustulis, quas viderit epidemice sub præputio aut in vicinia erumpere. Dolores inde artuum sequi & lepram (nempe venereæ luis).

ANTONII CERMISONI *consilia medica* 163. *contra omnes fere ægritudines a capite ad pedes* Venet. 1503. fol. 1514. fol. * Lion 1521. 4. B. B. Utique etiam chirurgica consilia intercedunt, ad calculum etiam numerosa, & inter ea ad celebrem belli ducem GATTIMELATA, quorum alia aliis noster substituit. Ad ulcera, pannum. Amicus fuit B. MONTAGNANÆ.

Codex M. S. est in B. BODLEY. n. 877.

J. MICHAELIS SAVANAROLA, CERMISONI discipuli, *de ægritudinibus a capite ad pedes.* Papiæ 1486. fol. Venet. 1498. f. 1559. f.

JOH. BAUERII de BAUERIIS de *Imola consiliorum de re medica, s. morborum curationibus* libr. Bonon. 1489. fol. Papiæ 1521. fol. RIV. Varia habet chirurgica, de uteri prolapsu, gibbo restituendo, ungue, cauterio ad articulos admovendo, fistula lacrumali, pectoris ulcere, varice, insigni scirrho, amplectente musculum rectum abdominis & transversum.

CHRISTOPHORI de BARZIZIIS *introductorium, s. janua ad omne opus practicum* Aug. Vind. 1518. 4. *.

LAUR. RUSII *hippiatrice* Paris. 1532. f.

GUILIELMI BRIXIENSIS *tr. ad unamquamque ægritudinem a capite ad calcem curandam* Venet. 1508. fol.

PAU-

PAULI BAGELARDI *a flumine* libellus de *ægritudine infantum* impr. per MATTHÆUM de WINDISCH GRAETZ 1487. 4. B. B. Parvus libellus de hernia, deque ulceribus aliisque vitiis infantum agit, & medicamenta fere continet.

BENVENUTI GRAPHEI *de oculorum adfectibus* Venet. 1497. fol. LIND. & B. GRASSUS ib.

MARCI GATENARIÆ *de curis ægritudinum particularium* Lion 1506. 4 1525. 8. * Basil. 1537. fol. * Vixit circa annum 1481, quem nominat, empiricus, arabista & superstitiosus homo. Morbos prosequitur a capite ad calcem ad Arabum morem. Ophthalmiæ & oculorum morbi. Albuginem saccharo cando sanavit (*a*). Cataracta; calculus; prolapsus ani, uteri. Vidisse se feminam, cui uterus prolapsus resectus fuerit, vita superstite (*b*). Hernia. In partu subito natam fuisse herniam intestinalem (*c*). Bracheria chalybea ad hernias laudat. Varix. Corticem ovi ad ischuriam ait egregie valere, seque eam efficaciam expertum esse. Molam vitalem post 12. menses partu editam (*d*). Utique sola medicamenta habet, absque fere cura chirurgica.

JOHANNIS ARCULANI, Veronensis, *practica medica*, *s. opus in nonum* RHAZIS Papiæ. 1517. fol. B. B. Venet. 1493. fol. B. B. 1524. literis Gothicis fol. *. 1557. fol. *. cum figuris instrumentorum chirurgicorum Basil. 1540. fol. B. B.

Citat annum 1457. (*e*) quo in cole calculum viderit. Cum in isto libro omnes fere morbi a capite ad calcem enumerentur, eos etiam noster recenset, qui manu curantur, & medicamenta, & ipsas etiam adgressiones docet, quæ manu fiunt. Laudat cauterium ex *capitello* factum (*f*), ad lacrymalem fistulam. Inter morbos enarrat fluxum lapidum per anum & virgam (*g*). Lapillos vidit in cole præduros, & ex ano prodeuntes, & in pulmone, inque inguine; GENTILEM vidisse in poro biliario (*h*).

ORTOLF HEYDENBERGER *von Bayerland Arzneybuch* Nürnberg. 1477. fol.

JOHANNIS de KETAM, Alamanni, *fasciculus medicinæ* Venet. 1495. fol. PLATN. 1500. f. 1513. fol. *. Idem procul dubio opus cum JOHANNIS de BETHAZ fasciculo medicinæ Venet. 1491. fol. LINDENII. Primus est tractatus de phlebotomia. De varietate venarum, quæ secentur. De planetis, faventibus aut repugnantibus.

Alter tr. est *de Cyrugia*. Vulnerum per universum corpus tabula. Medicamenta

(a) p. 47.
(b) p. 152. b.
(c) p. 162.
(d) p. 160.
(e) p. 162. b.
(f) p. 56. b.
(g) p. 157.
(h) p. 162. b.

camenta chirurgica varia. Passim etiam consilia. Intestina jubet filo subtili consuere. Codex est in libris BERNARDI B. Brit. n. 3669.

HIERONYMI a BRUNSWICH, qui pene toto hoc seculo vixit, & ad summum senium pervenit, *Buch der Chirurgia und Wirkung der Wundarzney* Strasburg 1497. fol. * Augspurg 1497. fol. BUR. & alias. Strasb. 1513. fol. 1539. 4. TREW. GUNZ. 1580. fol. 1508. 4. TREW. absque loco. Anglice, *the noble experyence of the virtuos hand worke of surgerie* London 1525. fol.

In præfatione vocatur *Wundarzt der Statt Strasburg*. Agit de chirurgia in genere; de vulneribus a capite ad calcem, & eorum ad inferendam mortem potestate. Icones populares. Ex Arabibus & barbaris sua fere collegit. Funesta curatio labii leporini.

ANGELI BOLOGNINI *de cura ulcerum exteriorum* Bonon. 1514. f. ex ASTRUCIO. 1516. fol. * Basil. 1536. 4. & in GESNERI & UFFENBACHII collectione. Medicus Bononiensis, qui chirurgiam publico stipendio docuit (*i*). Debere figuram fistulæ cultro mutari, ut ostium amplius fiat. Ad callosas fistulas laudat medicamentum a patre acceptum, ex argento sublimato, lithargyrio, vitriolo &c. ejusmodi medicamenta & igni præfert, & cultro, quo alii fistulas callosas cruentabant.

EJ. *l. de unguentis* una prodiit. Perinde redit in collectione GESNERIANA & UFFENBACHIANA. Gallice *traité de la curation des ulceres externes du corps humain* Lion 16. VERDIER anno non addito.

FERDINANDI PONZETTI Cardinalis, *de venenis* L. III. Venet. 1492. fol. Basil. 1562. fol. * Ad venenatos morsus.

JULIANUS GUTIEREZ *de Toledo*, medicus FERDINANDI & ISABELLÆ, *de la cura de la pietra dolor de hijada, y colica renal.* Toled. 1498. NIC. ANT.

§. XCI. CODICES M. S. CHIRURGICI.

Annos ignoramus, quibus quisque scripsit, atque eos adeo temere disponimus.

MILONIS chirurgia B. BODLEY. n. 774.

MAGISTRI ZACHARIÆ de passionibus oculorum B. SLOAN. n. 8970.

MAGISTRI BONGIANNÆ de ORTO s. ARETINO *Rosea spina chirurgiæ, quæ est colligens dicta sapientum* B. Medic. Plut. 77. n. 22. MONTF.

M. JO. de MIRAPICE *Phlebotomia* B. ASHMOLE. n. 7738.

JOH. de AQUILA de *phlebotomia* versus elegiaci B. R. Paris. n. 6884.

CANCELLARI *experimenta chirurgica* B. R. P. n. 7091.

MAESTRO

(*i*) p. 64.

MAESTRO BARTOLOMEO SERAFINO tr. *delle ferite* B. VATIC. ap. MONTF. I. p. 23. n. 395.

WILLIAM de PINE *surgery* SLOANE B. B. n. 8773.

SIMON OWEN KINGSTON, chirurgi, codex M. S. inter TYSONIANOS. n. 4167.

BUONAMICI GRAFTON *ars probatissima oculorum*, & de ægritudinibus oculorum pars operis majoris B. BODL. n. 2063.

Liber *Phlebotomiæ* magistri HENRICI de WINTON B. *Colleg. nov. Oxon.* n. 1135.

Liber *Phlebotomiæ secundum* magistrum MAURUM ib.

Apud BECKETUM citatur WILH. PEA. ROB. WILLIAM of Cockwood *recepts for fistules*: Friar THEODOR CHALKS *chirurgical receipts*.

MAFFÆI de LANDE *Problemata medica*. Codex M. S. est in B. B. scriptus a. 1442. Hæc problemata pene omnia argumenti sunt chirurgici, ex genio seculi scripta.

§. XCII. ANONYMI.

Anonymi tractatus *de calculo* ejusque remediis in IV. partes divisus. Seculi XIV. In B. R. Par. n. 7016.

Anonymi tr. *de phlebotomia* in B. R. Par. n. 7036. Secul. XIV.

Anonymi *chirurgia* ib. n. 7137. seculi XIV.

Anonymi *chirurgia* libris novem B. R. Par. n. 7134.

Anonymi *tr. de morbis oculorum* ib. n. 6888.

Anonymi *collectio artis chirurgicæ* B. R. n. 6972. Seculi XV.

Et ib. Anonymi *tractatus de apostematibus & pustulis*.

Epistola de phlebotomia seculi XV. B. R. P. n. 6837.

Anonymi excerpta *de chirurgia* B. R. P. n. 349.

Et *de emplastris, unctionibus* ib.

L. de vulneribus & morbis *Coll. S. Mar. Magd. Oxon.* B. B. n. 2349.

De *lapide renum* & ejus remedio B. BODL. n. 2136.

Elucidatio artis chirurgicæ B. Coll. S. Trinit. Cant. n. 392.

Practica chirurgiæ B. BERNARDI. n. 3683.

L. *de chirurgia* B. CAI. GONV. n. 977. & *de phlebotomia* ib.

De *curis chirurgi* B. ASHMOLE n. 7775.

De *fractura cranii*.

Miscellanea medica & chirurgica.

De lapide in vesica,

De *apostemate, fistula, bubone*.

Contra morsum canis rabidi, aranei, bufonis, scorpionis. Hæ in B. BODLEY. n. 2063.

A treatise of *surgery* B. ASHMOLE. n. 7806.

A treatise of *surgery* ib. n. 7798.

Eodem cum titulo n. 7801: cum formulis ib. & 7704. ib.

Secrets *of surgery* cum antidotario ib. 7799.

A medicine for the *apostume* in the head ib. n. 2535.

The mirror of physik and Chirurgery B. TYSON n. 4174.

A large treatise *on surgery* B. ASHMOLE. n. 7809.

A discourse of the whole art of *chirurgery* B. ASHMOLE. n. 7805.

A composition of several medicines belonging to *surgery*.

Et Introductions concerning the making of worthy Medicines for *Chirurgery* B. BODL. n. 2073.

A medicine for *tootach* for *scalds* a plaister for *bruised arm or leg* B. ASHMOLE. n. 7668.

Receipts of *surgery* B. ASHMOLE. n. 7694. 7797. TYSON. 4160.

Receipts to cure all wounds B. TYSON n. 4173.

The miror of *phlebotomy* B. SLOANE. n. 8770.

Cures of the *stone strangury* &c. B. BODL. n. 2077.

LIB.

LIBER QUARTUS.

INSTAURATORES.

§. XCIII. ANT. BENIVENIUS.

Literarum feculo XV. renovatarum lux paulatim etiam ad Chirurgiam penetravit fub novi feculi ortum, & melior ftilus barbaræ illi Arabiftarum dialecto fucceffit. Medici a compilatione ad naturam ceperunt redire, nova etiam arti falutari præfidia ab anatome accefferunt, quæ fub ifto tempore fufcitata, rapida cepit incrementa. Plerique, plufculis annis, chirurgi de medicorum fuerunt ordine.

ANTONIUS BENIVENIUS, Florentinus, primus mortalium falutare confilium cepit, non integrum artis ambitum undique ex priorum fcriptis confarcinare, fed ea fola confignare calamo, pofterifque communicare, quæ mererentur ab iis legi. Ejus liber *de abditis rerum caufis* multo gravior rebus eft, quam integri ante eum feculi compilatitii labores. Prodiit Florent. 1507. 4. ASTRUC. Bafil. 1528. fol. * 1529. 8. * Harderovic. 1621. 8. * & alias. Mifti argumenti opus eft, magna tamen pars chirurgici eft argumenti. Hernia (*a*) per vulvam elapfi inteftini. Hernia (*b*) umbilicalis nuper nati pueri, magna certe & rara felicitate fanata. Lotium per anum redditum (*c*). Ob abfceffum refecta vulva femina fuperftite (*d*). Os femoris a lue venerea tumefactum. In dolore ilium hydatides uteri (*e*). Ingens femoris ftruma a BENIVENIO vinculo intercepta, fubinde adftricta, candente ferro demum feliciter amputata (*f*). Os frontis totum erofum (*g*) integra cute. Acus ærea devorata (*h*) per foramen fponte natum educta, vita fuperftite. Ulcus menti evulfo (*i*) dente perfanatum. Suræ offis cariofi magna pars feliciter exemta (*k*).

(a) C. 5.
(b) C. 6.
(c) C. 7.
(d) C. 11.
(e) C. 79.
(f) C. 14.
(g) C. 18.
(h) C. 20.
(i) C. 22.
(k) C. 25.

Ozæna cum narium ulcere curata (*l*). Atretæ puellæ vagina cultro reſerata (*m*). Partus difficillimus unco & emolliente oleo expeditus (*n*). Pueri ano imperforato (*o*), quorum alter cultro ſanatus. Angina inciſione (*p*) ſoluta. Arteria inciſa candente ferro compreſſa (*q*). Pericardii vulnus ſanatum (*r*). Meliceris male pro cancro habita, donec BENIVENIUS errorem adgnoſceret (*ſ*). Qui ſibi colem reſecuerat ægre morti ereptus, ſingulis venis (*t*) interceptis. Pectoris abſceſſus apertus, funeſto eventu (*u*). Gangræna ex cauſa interna a pede oriente (*x*). Cancer faciei diu toleratus, funeſtus (*y*) cum medicamentis exaſperaretur. Ex arctiori herniæ ligatione (*z*) mors. Puellæ, cui a vulnere (*a*) aqueus oculi humor effluxerat, is humor ſponte reparatus eſt. Mortes ex vulnerato inteſtino tenui (*b*). Calculus ſponte prorupit (ex urethra ut puto, non ex veſica (*c*)). Os femoris a carie quaſi in farinam redactum (*d*). Unco avulſus de femina calculus (*e*). Humerus a corpore (*f*) ſeparatus, cum poſt ambuſtionem adhæſiſſet. Ex lapſu, cum vi aliqua ad ſurgendum æger uteretur, vox periit (*g*). Memorabiles iſtæ curationes omnes ipſius ſunt BENIVENII: dictio pura & comta.

§. XCIV. ALEXANDER BENEDICTUS.

Veronenſis, medicus, & inciſor, in caſtris, & in Creta vixit, & CAROLUM VIII. in expeditione Neapolitana ſecutus eſt, idem, cum ad ſenium vixerit, multa vidit & expertus eſt. Chirurgiam in miſero ſtatu reperit, ut luxationum curatio ad mercenarios & ruſticos rediiſſet (*a*). Ipſe & manu artem exercuit & conſilio. Princeps huc pertinet opus de *omnium* a *vertice ad plantam morborum ſignis, differentiis* &c. ad MAXIMILIANUM Imp. Venet. 1535. f. L. Baſil. 1549. fol. * Pura dictione uſus eſt, CELSUM & PAULUM & Græcos legit, ſepoſitis Arabibus.

(l) C. 27.
(m) C. 28.
(n) C. 29.
(o) C. 30.
(p) C. 38.
(q) C. 49.
(r) C. 65.
(ſ) C. 67.
(t) C. 68.
(u) C. 70.
(x) C. 71.
(y) C. 72.
(z) C. 73.
(a) C. 74.
(b) C. 76.
(c) C. 78.
(d) C. 79.
(e) C. 80.
(f) C. 82.
(g) C. 91.
(a) *Anat.* L. V. c. 31.

bus. Cum morbis internis etiam eos recensuit, qui manus egent opera, rarius administrationem aliquam descripsit, & fere in medicamentis substitit. Adnotationes tamen varias hic reperias, quarum aliquem gustum visum est praebere. Pessis carnem venosam (a) expulit, quae pro graviditate habebatur. Ossa venereorum corrumpi integro periosteo (b). Herniarum curatio. Juxta venam spermaticam acu subjecta tessellam filo haerentem eburneam cuti adplicat, quotidie semel vel bis intorquet, ut cutem atque tunicam erodat (c). Ex lapsu multo sanguine amisso aeger convaluit (d). Feliciter in Graecia ascites novacula superatus, cute undique incisa (e). Calculos ovi mole e vesica rejectos memorat (f).

In libro *de peste*, edito a. 1493. narrat, ut bubonem pestilentem imposita cucurbitula & vesicatorio curaverit.

In *anatomicis* etiam chirurgicas administrationes describit, & utilia adnotat. Graecum hominem sagitta in temporum altero vulneratum quinto post anno ferrum per nares edidisse (g). Pro nova eo tempore arte, qua nasus de cute brachii sumto traduce reparetur antiquissimum dicit testimonium (h).

Caeterum de reparandarum narium arte varia hoc aevo exstant testimonia. P. CALENTIUS in Ep. ad ORPIANUM (i) BRANCAM citat Siculum, quem viderit nasum restituere. Aliud est GILBERTI COGNATI NAZARENI de BRANCA & ejus discipulo BALTHASARE PAVONE Siculo testimonium. Iterum de BRANCA etiam MONGITORIUS, qui centum annis ante TAGLIACOTIUM nasos reparaverit, a quo artem habuerit BALTHASAR PAVONUS. Conf. p. 163.

§. XCV. LUDOVICUS BONACIOLUS, ALII.

In ejus *muliebribus* vix quidquam huc referas. Prodierunt in Italia fol. GESNER, deinde Argentorati 1577. 8. Leid. 1641. 12. &c.

GEORGII VALLAE *de universi corporis purgatione per cucurbitulas & venaesectionem* Argent. 1529. 8. * fere ex GALENO.

Ej. de *natura oculorum* Argent. 1529. 8. * Medica & chirurgica ex CELSO & GALENO compilata.

ARISTOTELIS etiam *de re chirurgica* problemata decerpsit, & edidit cum suis commodis. Argent. 1529. 8. *

LUDOVI-

(a) L. XXV. c. 34.
(b) L. VII. c. 24.
(c) L. XXIV. c. 36.
(d) L. XXII. c. 26.
(e) L. XV. c. 49.
(f) L. XXII.
(g) L. IV. c. 24.
(h) L. IV. c. 39
(i) Ap. GOURMELINUM.

LUDOVICUS CÆLIUS RHODIGINUS in *antiquis lectionibus* libro III, IV, & VII. aliqua habet de chirurgicis instrumentis.

ALEXANDER ACHILLINUS sectionem calculi CELSIANAM describit (*) in l. dicto *anatomicæ adnotationes* Bonon. 1520. 4. *

SYMPHORIANUS CHAMPIER, postea CAMPEGIUS, polygraphus. EJ. est liber *practica nova de omnibus morborum generibus.* Lion 1517. 8. * Venet. 1522. fol. * Continet ad Arabum modum morbos chirurgicos, internis mistos. Sed illos parce adtingit, & fere in medicamentis subsistit collectitiis. Morbos cutis ad morem veterum omnes recenset.

EJ. *dialogue de la cure du Phlegmon, où sont introduits Phlegmoniatros, Philochirurgus, & Meteorus* Lion absque anno. VERDIER.

In *margarita sanitatis* Paris. 1514. 8. * aliqua sunt de cucurbitulis, scarificatione, sanguisugis.

EJ. *lunettes des Chirurgiens & Barbiers* Lion 8. FALC.

Meister HANS v. GERSDORF genannt SCHIEL HANS *Feldbuch der Wundarzney.* Strasburg 1517. fol. * 1526. 4. BOEHMER. 1540. 4. GESN. 1542. fol. Francf. 1551. fol. PL. 1598. 4. 1604. 4. * quæ editio nihil differt, nisi quod minus sit nitida. Latine 1551. 8. LIND. forte & nonnullæ priores editiones ejus sermonis fuerint. Compendium chirurgiæ. Trepanum tripes absque manubrio. Vinum senibus permittit, juvenibus eo interdicit. Simplicem arteriam ligat; si multæ læsæ fuerint, gossypium imponit, tunc ignitum ferramentum, ita minus ait dolere. In amputatione jubet cutem reducere, tum arcte ligare, denique reducere super truncum, hunc ambire vinculo, vesicam superponere: ita se absque futura sæpe feliciter artus amputasse. Gastroraphiæ, quam administraverit, meminit. Ferreum vectem depingit, quo curvatum brachium corrigat, sic femur tibiamque. Tenaculæ variæ ad extrahendas glandes plumbeas. Ut fracta deliget. Proprius vectis ad luxatum humerum. Gangrænam sæpe supervenire ob imprudentem refrigerantium usum. Plerumque tamen in medicamentis subsistit, & Arabistis utitur, tum M. ANDREA, & Magistro suo MULHART.

J. ERABI CHAMELI *de capitis vulneribus* Conimbricæ 1516. f. LIND.

GEORG FLÜGUSS, chirurgi Argentoratensis, *experimenta chirurgica & unguenta* &c. Strasburg 1518. 4. germanice cum LANFRANCO.

GUALTERUS *over den steen* Antverp. 1517. 8. LAMBERGEN.

ANTOINE d'AVIGNON *de la phlebotomie* 1518. 8. Hispanice vers. a J. LAURENTIO CARNIZER 1533. fol. GOULIN.

§. XCVI. JOHANNES DE VIGO.

Rafallensis in Genuensi ditione medicus, chirurgus, qui a. 1503. (a) Romam ad JULIUM II. vocatus ipse manum operi admovit.

EJUS

(*) p. VII. b.
(a) In Proœmio.

Ejus *practica* ad filium Aloisium datæ liber IX. frequentissimas editiones olim est expertus, ut J. Vigo classici auctoris gradum tenuerit. Prima Rom. 1514. f. Falc. *Script. Lig.* altera Papiæ ex epistola Anthracini. Porro Lion 1516. 4. Platn. 1516. 8. Heist. 1518. 8. 1519. Gesner. 1528. 4. *Script. Lig.* 1532. 8. * *Script. Lig.* 1534. Haenel. 1538. 8. * 1561. 8. *, hæc literis latinis.

Germanice *grosse Wundarzney* Norimberg 1677. 4.

Gallice Lion 1525. 8. Astr. 1537. 8. vertente Nicolao Godin Paris. 1530. fol.

Italice Venet. 1540. 1576. Platn. & 1582. Pl. 1560. 4. Boehm. vertente Lorenzo Chrysaorio. 1568. 4. Heister. 1598. 4. Boehm. Platn. 1610. 4. Heist. Meibom. 1639. 4. Chiv.

Hispanice, vel potius Catalanice, vertente Miguel Juel Pascual Perpinian. 1627. *Script. Lig.*

Plenissimum artis est compendium, ut etiam anatomen & materiam medicam cum chirurgia conjunxerit. Multum usus est Guidone de Cauliaco, adnotante dudum Johanne v. Horne, & medicamentis ad seculi saporem indulsit, & ea nimiis sæpe laudibus extulit (a). Neque doctum fuisse putes, qui Anthracis vocem ab antro derivet (b). Adparet etiam, ex genio seculi abstinuisse difficilibus operationibus, easque *peregrinis* reliquisse, ut unguis resectionem, herniam (c). Cataractæ depositionem describit, ut viderit ab expertis exerceri (d). In amputandis artubus gangrænosis per mortuam carnem instrumenta adigebat. Non ideo sua fraudandus est laude. Medicamenta ejus plurima ad posteros descenderunt, emplastrum de mercurio, trochisci de minio. Eruditionem etiam filio commendavit, Celsum legit, etsi stilum ad id exemplum non reformavit.

Liber II. est de apostematibus. Ad ea aperienda præfert incisionem, quæ lunam (e) cornutam refert. Gangrænam in fracturis supervenisse vidit nimis adstrictis vinculis: a nimis acribus medicamentis, nimis refrigerantibus; in carbunculo; ex magnis ulceribus: ex cacochymia varia (g). Carbunculum profunde jubet scarificari (h), lixivio eluere: ad pestilentem (i) vero carbunculum ignem admovet: vesicatorium (k) in pulsu brachii imponit. Tumorem cysti-

(a) p. XXI. CXVII. b. CXXVII.
(b) p. XXXIII.
(c) p. CC. b.
(d) p. CLII. b.
(e) p. XXI. b.
(g) p. XXXVI.
(h) p. XXXV.
(i) p. XXXVII.
(k) p. XXXVII. b.

cum (*l*) in digito Pontificis ulceratum sublimato mercurio feliciter exstirpavit. Alium vero tumorem nodosum ob cancri metum causticis non tangit (*m*). Scrofulas jubet enucleare, quod sibi feliciter evenerit (*n*), reliquias vero sublimato argento vivo exstirpare. Sic in cancri reliquiis, quod sibi gloriatur optime successisse (*o*). Cancrum uteri cum curatione palliativa 26. annis esse toleratum. Magnum pectoris abscessum, ex infelici casu subortum, demum ad sanationem (*p*) perduxit. Pustulam carbunculosam veneream describit (*q*), quæ vulgo *chancre* vocatur. In herniæ (*r*) curatione vinculum cum igne conjungit. In paronychia igne ad os usque (*s*) exurit.

L. III. Vulnera. Hæmorrhagiam cum putrefactione (*t*) turunda longa compescit. Exempla maximæ commotionis (*u*) cerebri, tandem lente curatæ, cum sanguis de naribus effluxisset. Vulnus faciei curat sutura incruenta, alterne sibi respondentibus triangularibus emplastris facta (*x*). Vulnus vesicæ sanavit, cum lotium effluxisset (*y*). Suturarum varietatem describit. Eas inter intortam ad labra, & vulnera. Vulnus aspidis Terracinæ mortem intulisse vidit, visu continuo & loquela amissis facieque livescente (*z*).

L. IV. de Ulceribus. Fistulam tamen (*a*) lacrumalem osse cauterio quadrato perforato feliciter curavit, postquam oculum argenteo cochleari defenderat. Fistulam lacrumalem scalpello incurvo incidit, quod digitum in arcum datum contingit (*b*), deinde totam aperit. Fuse de Cardinali ex gangræna exstincto, quam medici non adgnoverant (*c*).

L. VI. de fracturis & luxationibus. Contra ALBUCASIN ferulas prima die adponere (*d*) jubet, non exspectare septimam. Exemplum fracturæ (*e*) cum vulnere, quam feliciter sanavit. Sic fracturam scapulæ. Fracturam nasi vinculum non ferre (*f*).

L. IX. Varia mala. Gibbus: catheteris usus; strumæ; ambusta. In spina (*g*) ventosa

(l) p. XLIV.
(m) Ib. b.
(n) p. XLVI.
(o) p. LI. b.
(p) p. LXXIV. b.
(q) p. LXXVIII.
(r) p. LXXXII. b.
(s) p. LXXXVI.
(t) p. XCIII.
(u) p. XCIX. b.
(x) p. CI. b.
(y) p. CXII.
(z) p. CXXIX.
(a) p. CLVIII.
(b) p. CLXVII.
(c) p. CCXXVIII. & b.
(d) p. CXCV.
(e) Ib.
(f) p. CIIC.
(g) p. CCLXXIX.

ventosa sæpe se partem ossis humeri & tibiæ radula & ferro candente exemisse, favente successu.

Alterum opus prioris quoddam est compendium, cum *Chirurgiæ compendiosæ* titulo scriptum a. 1517. excusum Venet. 1520. fol. *; tum cum majori opere Lion 1535. 8. * 1538. 8. * 1561. 8. * & alias. Libri sunt quinque. In l. de vulneribus sæpe se ob sanguinem (*h*) sub cranio effusum trepano cranium perforasse. De signis periculi. Malum portendere frigus, quod post diem septimum accesserit, tum si granula (*i*) ex osse die nono efflorescentia subsederint & evanuerint. In fracturis cranii suturam comprehendentem non in sutura, sed ad utrumque latus perforat (*k*). Cum os depressum esset & contusum, totum exemit (*l*), conprehensum trepano. Sanasse se, cui ense cerebrum fuisset incisum (*m*). Periculum a capitis vulneribus diuturnum esse, seque vidisse cum optimis ægri rebus, ex cibi abusu quadragesimo die funestam apoplexiam supervenisse. Quadragesimo demum die os squamam dejicere, & sæpe necesse esse, cauterium admovere ut removeatur (*n*). Fuse de trepano, quod cum manubrio describit (*o*) & stilo. Vulnus in collo enorme (*p*) cum destructo brachii motu, duodecies repetita sutura sanatum. Ad contusa laminam plumbeam repetito perforatam adplicat (*q*). Sæpe se ossis in puero depressionem sanasse, cum cutis integra mansisset. Telum vel glans infixa, si commode extrahi non potuerit, non nimis laborandum (*r*), absque noxa enim multis annis carnibus inclusum ferramentum mansisse.

L. II. de apostematibus est.

L. III. de ulceribus.

L. IV. Varia mala. Penis gangrænam ferro & igne conpescit (*s*).

Minor hæc chirurgia a MARIANO SANCTO excerpta prodiit.

Italice Venet. 1560. 4. BOEHM. 1546. 4. RAST. 1598. 8. BOEHM.

Gallice cum majori, vertente etiam NICOLAO GODIN Paris. 1530. fol. Lion 1537. 8.

Germanice cum *magna chirurgia* Nurnberg 1677. 4.

(h) p. II. b.
(i) p. III.
(k) p. IV. b.
(l) p. V.
(m) Ib.
(n) p. VI.
(o) p. VIII.
(p) p. XII. b.
(q) p. XV. b.
(r) p. XX. b.
(s) p. XXXVI. b.

§. XCVII. MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS.

Ex oppido Barolo, medicus, Doctor Romanus, discipulus JOHANNIS de VIGO, a nobis cum suo præceptore conjungitur. Ejus *compendium in chirurgia* prodiit & cum JOHANNIS de VIGO practica Lion 1531. 1538. 8. * 1538. 8. cum aliis opusculis LIND. Venet. 1543. 4. 1647. 4. Italice cum J. de VIGO Venet. 1560. 8. & in GESNERI collectione.

Cista est militaris medicamentorum magis necessariorum. De apostematibus. Ut noster in timido homine caustico medicamento ad aperiendum abscessum (*a*) sit usus. De vulneribus. Ut in vulnere supra genu, cum MARIANUS periculum non intellexisset, monitus sit a præceptore, ne faustum, sed mendax prognosticon, sibi sineret elabi: adeo vere, ut quinta die ægrotus ex nervorum distentione interierit. Ut vulnus contusum male sutura (*b*) clausum idem J. de VIGO feliciter aperuerit. De ulceribus. In vulnere venæ (arteriæ forte) sutura vas læsum (*c*) cum cute conprehendit. Cariosa ossa ferro ignito (*d*) curabat. Ossa fracta. Multa medicamenta.

Vir cæterum multo magis latinus, qui a. 1516. in nosodochio M. Mariæ consolationis medicatus sit (*e*).

EJ.. MARIANI *super textu* AVICENNÆ *de calvariæ curatione dilucida interpretatio* Rom. 1526. 4. min. * Cum aliis opusculis Venet. 1543. 4. & 1647. 4. LIND. Contra illiteratos chirurgos. AVICENNAM vulnera capitis fere siccantibus medicamentis curasse, alios emollientibus, se media incedere via. Male magistrum suum JOHANNEM de VIGO contusum caput oleis anodynis frigidisque pulveribus curasse, deinde incisum setaceo trajecisse, quod turundam traheret; se vero, cum ægrum præ dolore videret disperire, meliorem indicasse curandi modum. Non debere absque necessitate cutem incidi, & os detegi. JACOBUM BERENGARIUM oleo abuti, quem virum noster ubique persequitur. Passim in terebrando cranio duram membranam lædi, quæ cranium undique contingat. Eam ab oleo omphacino corrumpi. Foramen a terebra factum se vidisse undique subnato osse clausum fuisse. In corpore infirmo vulnus non temere dilatandum esse. Vulnera temporum sæpe funesta esse, ob nervos læsos. Quæ symptomata compressam duram matrem sequuntur, ea laxata evanescere. Digitale sibi tribuit, in quo terebra moveatur, quæ cranium perforat. Fragmenta ossis depacta non debere vi & forcipibus evelli, sed medicaminum usu solvi: sed neque malleis utendum. Plumaccola non debere super ossis superficiem eminere, ne dura mater comprimatur. Morosius opusculum, & quasi *patrui*, plenum præterea astronomica vanitate.

EJ.

(a) p LXII.
(b) p. LXIII.
(c) p. LXVIII.
(d) p. LXXVI. b.
(e) p. LXXXVI.

EJ. *de lapide ex vesica per incisionem extrahenda* Venet. 1535. 8. Paris. 1540. 4. * & cum aliis Venet. 1543. 4. 1647. 4. & in collectione GESNERI & UFFENBACHII. Hoc princeps viri opus fuerit, cum novam rationem secandi calculi tradat, quam omnes undique chirurgi ad usque RAVII tempora secuti sint, quæ fere etiam, cum Parisiis degerem, recepta fuerit secandi methodus, quam ob multiplex instrumentum, magnum dixerunt apparatum. Inventor quidem JOHANNES *de Casali majori* ROMANUS fuit, Cremonensis, qui circa annum 1520. ad hanc administrationem inveniendam ex ipsa necessitate compulsus accessit, cum antiqua illa CELSI administratio solis pueris sufficeret, inque viris digito in anum dato non liceret eo lapidem expellere, ut super eum commode secaretur. JOHANNIS ergo consilium fuit, ut catheter solidus pro tentando, & alter sulcatus, in urethram daretur, in eum sulcum a sinistris, medio loco inter anum & os ischii perinæi latere scalpello via aperiretur. Super catheterem porro introductoribus inmissis, & mirifico apertore, & forcipe propria calculus evelleretur, verriculo denique bouton & cochleari reliquiæ calculi educerentur. Hæc a JOHANNE (*) magistro suo accepta noster liquido exponit, probante in epistola JOHANNE. In femina os inter femoris (male) & urinæ iter inciditur.

EJ. *de lapide vesicæ libellus* Venet. 1535. 8. Paris. 1540. 4. * cum priori, & in collectione Veneta a. 1543. 4. 1647. 4. tum in collectione GESNERI. Ipse cum ex renali lapide & arthritide (Gallica) laboraret, pulvere ex semine & radice petroselini, & flore cardui stellati siccati, ad scrupulos duos in vino sumto se sublevavit. Signa lapidis renalis incipientis & confirmati. Urinæ retentæ, quando catheter admitti nequit medetur, forcipe curva, bicruri, cujus discedentibus cruribus iter urinæ dilatat.

EJ. *libellus quiddidativus de modo examinandi medicos & chirurgos*, & in GESNERI collectione. De apostematibus. Solanum ea sanare si occulta fuerint. De vulnere, quando futuram non admittat. Ulcera. Summa rerum capita.

Hæc omnia conjuncta prodierunt Venet. 1543. 4. 1647. 4.

EJ. *de ardore urinæ & difficultate urinandi libellus* Venet. 1558. 8. BUR.

§. XCVIII. JACOBUS BERENGARIUS.

Carpensis, vulgo sed male CARPUS, multo major medicus, quam MARIANO æmulo placuit.

EJUS tractatus *de fractura calvariæ s. cranii* Bonon. 1518. 4. * Venet. 1535. 4. * Leid. 1715. 4. Liber experimentis utique dives. Resonitum, s. partis oppositæ, neque a causa externa læsæ vitia a magna contusione nata; etiam fracturam dari. Crania absque suturis, quæ aliquoties noster vidit. Nuces frangi, cum tamen cranii magna adesset fractura, neque istis vulgaribus signis fidem posse adhiberi: & in universum unico signo fidi non posse. Fuse de commoto cerebro, de

(*) C. 18.

de vasis sub cranio ruptis. A sanie per cranii poros (vasorum vias) intra cranium penetrante integrum neque fractum, se maxima vidisse symptomata. Parcam saniei copiam, quæ per fissuram subiverat, maxima fecisse symptomata, quæ erasa fissura & emissa sanie sublata fuerint. In homine non puero depressum se vidisse absque fractura cranium. Depressum cranium admota terebra elevavit. Fracturas fissuras & depressiones nonnunquam absque manus auxilio sanari. Curavit, cui per errorem osseum fragmentum sub ipsum vicinum os depressum duram membranam urgebat. LAURENTIO MEDICEO Urbini Duci os sub os, ut solet loqui, depressum terebra cranio feliciter restituit. Duram membranam utique undique cranio adhærere; separari tamen a sanguine de rupta venula effuso, separatum siccari. Medicos male chirurgiam dedignari, chirurgulos ad ægros ducere, & cæcum a cæco duci, cum prisci medici omnes chirurgiam exercuerint. Multa cerebri vulnera curavit, profundum etiam a ferro factum, quatuor digitos longum, inque cerebrum demersum, in quo cum sanies resedisset, nata die sexagesima epilepsia, liberato saniei exitu, inmissa in ipsum cerebrum turunda, nervorum distentio conquievit, & æger ad sanitatem rediit. Duram membranam corruptam sæpe se solis medicamentis emendasse. Sæpe ad diem usque vigesimum nulla se symptomata offerre, & tum demum, etiam cum funesto eventu erumpere, quæ sint a sanie in imis collecta.

Malorum externorum capitis curatio, in quibus oleo rosato fere utitur. Si causa mali fortior fuerit, debere cranium usque incidi, ut de ejus statu constet. Terebinthinam, ut aerem, non valde probat. Ceratum humanum laudat, quod mumia subit. Magnam sæpe jacturam cranii fieri, ut decussum ense totum os frontis, quod resecare necesse fuerit; nudata dura matre systolen & diastolem conspicuam fuisse, & tamen cute sutura conjuncta malum sublatum. De curatione fracti cranii per potionem vinosam: vidisse se egregie successisse; non probare tamen; sic neque eos, qui solis emplastris utantur, & plerumque certe manus auxilium requiri; sæpe etiam os removeri, etsi nonnunquam non sit necesse, quos faventes casus noster enumerat, propositis exemplis. Exponit quoties id sit necesse. Tota curatio & multum medicamentorum. Contra aquæ vitæ usum. Quibus in casibus continuo os removere oporteat; in quibus exspectare liceat. Os non debere removeri, nisi dura membrana secesserit. Robustos homines præter omnem legem convalescere, ut ex fissura, quam nolebat eradi, juvenis, cujus os natura denique expulit; alios cum veneri cibisque indulgerent. Et in temporibus trepanum admovendum, & in suturis, si necessitas audaciam requisierit. In posteriori parte os se in eodem LAURENTIO MEDICEO feliciter removisse. Denuo de oleo rosato ad duram matrem, non semper tamen adhibendo, ut omnino noster MARIANI calumniam non meruerit. In ulceribus siphone aptos humores debere injici. Instrumenta. Laudat trepanum aculeo armatum, cum manubrio, tum terebellam manu agitatam ἀβαπτιστον, conicam, cum laminis elevatis, non spiralibus. Elevatorium nostri simile. Chirurgum debere pro casuum varietate propria instrumenta invenire. In fissura capillari

capillari non debere ſymptomata exſpectari, ſed continuo terebram adhiberi, ſecus in penetrante rima. Internæ laminæ cranii fracturam, dum externa integra eſt, eo ævo proprio nomine Maruſin vocabant. In dura matre incidenda meticuloſus erat. Arabes plerumque legebat, inter eos HALY filium ABBAS.

In *commentariis ad* MUNDINUM paſſim etiam aliqua ad chirurgiam faciunt.

In *Iſagoge*, uterus a patre & ab ipſo JACOBO feliciter reſectus. Utero per apoſtema rupto fetus eductus. Fetus extra uterum repertus, quem ulcus ruperit. Ibidem oſtendit, ſe venam jugularem incidere.

Cum LEONICENO aliquam de elapſo omento litem aluit, cum eum male locum GALENI convertiſſe putaret. LEONICENUS in *Apologia* ſe vindicat.

§. XCIX. VARII.

NICOLAUS GODIN chirurgiam militarem latine ſcripſit. Gallice verſam a JACOBO BLONDEL Antverp. 1558. 8.

LEONELLI de VICTORIIS Faventini *Practica medicinalis, ſ. de medendis morbis membrorum omnium corporis humani* Ingolſtad. 1545. 4. &c. ſcriptum circa a. 1520.

PETRUS de BAYRO Archiater Taurinenſis.

EJ. *de medendis corporis humani malis enchiridion, vulgo veni mecum* Baſil. 1563. 8. 1578. 8. * his temporibus ſcriptum. Chirurgica etiam habet. Polypus narium ſanatus. Aqua ſtygia ſuperata gingivarum craſſities &c.

GASPAR TORELLA *de morbo gallico; de ulceribus in pudendagra* &c. Pavia 1521. fol.

PETRI ANTONII RUSTICI *de igne peſtilentiæ, anthrace* Papiæ 1521. f. RIV.

§. C. PARACELSUS.

PHILIPPUS THEOPHRASTUS PARACELSUS BOMBAST de HOHENHEIM, in pago *Gaiſs* Albatiſcellanorum natus, ut me docuit optimus olim vir LAURENTIUS ZELWEGER, filius naturalis Equitis Teutonici. Magnus peregrinator, Chemicus & aſtrologus, mirus homo, qui antiquos errores ſtuderet ſubruere, ut ſuos ſubſtitueret. Magna pars operum ad Chirurgiam pertinet, cui certe arti plurimum nocuit, cum a maſcula manus opera ad emplaſtra & alia medicamenta animos hominum revocaret. Plurimi ejus libri ſunt, quos neſcio ut expediam, ſuamque cuique reddam editionem. Quare plenam editionem operum omnium ſequar, quam JOHANNES HUSERUS, Briſgovius, præparaverat, ejus vero heredes Argentorati 1605. B. B. 1618. * fol. ediderunt.

Prodierat etiam Ulm 1536. fol. & Aug. Vindel. 1537. GESNER. *Das erſte, zweyte u. dritte Buch der groſſen Wundarzney* (ſ. *Chirurgia magna*).

Hæc etiam fuerit ADAMI v. BODENSTEIN *neue u. vollkommene groſſe Wundarzney*

arzney aus P. Schriften zusammengetragen Francf. 1549. 4. BOEHMER. *Opus Chirurgicum, oder Wundarzney wahrhafte u. vollkommene Wundarzney durch* A. BODENSTEIN Francf. 1565. fol. BOEHMER Basil. 1581. fol. 1585. fol. ib. Additur in editione 1565. primum hic accessisse quatuor libros novos PARACELSI.

L. I. de vulneribus. Suturas rejicit. Multum tribuit antiquis illis potionibus vinosis cum herbis vulnerariis coctis; deinde medicamentis ex antimonio, oleo vitrioli. Sanguinis eruptionem debere comprimi emplastris stypticis (*Stichpflaster*). Sagittas certis vocibus obsequi, quas sophistæ male contemnant. Ossa fracta ferreis anulis debere contineri, & bis de die inspici: a sophia (chir.) curari. De combustione, quæ fit aqua stygia.

L. II. de apostematibus. Male de eorum origine scholas docere; causam esse in salibus intra corpus humanum natis, nitro, sale marino (quæ sensu careant), vitriolo, alumine, realgar, caeli influxu, chao. Contra cauteria. Curari debere tinctura coralliorum, balsami, antimonii, & sale philosophorum, etiam calcinatis, & dulcibus, & corrosivis, & tartari balsamo.

Porro in T. III. ut numerant *Bertheonea s. tres libri de vulneribus, apostematibus, ulceribus, von Wunden, offenen Schaden und Geschwüren.* Cuique parti corporis suam esse mumiam ex ea ipsa natam, qua ejus vulnera sanentur.

Von allerhand offenen Schaden in sieben Büchern.

Von Oefnung der Haut und ihrer natürlichen Verlezung zwey Bücher; seorsim Strasburg 1570. 8.

Drey chirurgische Bücher. Liber III. de morbo gallico: liber IV. de hulceribus; liber V. de apostematibus.

Von apostemen Geschwüren, offenen Schäden und andern Gewächsen ein Buch.

ID. *von den offenen Schäden und Geschwüren.* Basil. 1577. 8. HEIST.

Prælectiones chirurgicæ de vulneribus nunc primum editæ.

Paramirum, in quo physices & chirurgiæ origines &c. Basil. 1570. 8. HEBENST.

Drey andere Bücher der Wundarzney; 1 von Wunden; 2 von offenen Schäden; 3 von Franzosen. Hos puto esse *drey Bücher von Wunden und Schäden.* Francf. 1549. 8. Francf. 1563. 4. HUTH. 1565. 8. Strasb. 1577. 8.

Chirurgia parva de cura vulnerum. *Kleine Wundarzney durch* ANDR. FIGULUM Strasburg 1608. 8. Basil. 1579. 8. cum parte magnæ chirurgiæ & EJ. *de vita longa;* tum 1673. 8.

In Tomo IV. *Antimedicus, s. de iis, quæ in perfecto chirurgo desiderantur.* Botanicen etiam potissimum desiderat, & se a quoque etiam humillimo mortalium discere paratum esse gloriæ ducit. Requisita ista seorsim prodierunt Strasb. 1571. 8.

De vulneribus aprocryphis.

Iterum prælectiones *de vulneribus a* JOHANNE OPORINO collectæ.

Iterum

Iterum ex codice OPORINI *von ofnen Schäden, Geschwüren.*

De *vulneribus* duo libelli, & *de doloribus oculorum* nunc primum editi. Tum fragmenta, quæ in parva chirurgia conveniunt. Præfatio de vulneribus.

Sic tria *fragmenta de apostematibus*, quorum unum ad Bertheoneam pertinet, & de re vulneraria.

Et porro aliqua balsama, emplastrum stypticum duplex, balsamus de mumia, curatio rupturæ.

Et aliqua fragmenta de ulceribus; & summa quædam capita chirurgiæ, aliæque schedulæ, & de fistulis.

Omnia Germanica.

In Tomo I, qui medicis operibus destinabatur, pariter opera J. HUSER Argentor. 1603. fol. edito tria sunt opera *de tartaro.* Germanicum *von tartarischen Krankheiten, Sand und Gries.*

De *morbis ex tartaro oriundis* L. II. Prælectiones a. 1527. Basileæ dictatæ; hæ latinæ.

Et iterum L. VI. *von den Steinkrankheiten.*

Ein Regiment (diæta) *im Grier, Sand und Stein.*

Gründlicher Unterricht vom aderlassen. Vom schröpfen.

Jam a. 1591. Basil. 4. prodierant cura J. HUSERI *chirurgische Bücher und Schriften;* quæ vero fuerint, non dixerim.

JOSQUINUS DALHEMIUS OSTO FRANCUS latine vertit, & Argentorati 1573. fol. edidit B. B. *Chirurgiam magnam.* Verum hic sex numerantur libri, & accesserunt tres libri de ulceribus.

In eadem collectione anni 1573. reperitur BERTHEONIA, *s. chirurgia minor*, conversa a GERARDO DORN.

Tum l. *de apostematibus, syronibus & nodis.*

De cutis apertionibus, quem Germanice diximus.

Et de *vulnerum & ulcerum curis.*

Hæc eadem collectio Basileæ prodiit 8. * absque anno, forte 1568.

Opera omnia PARACELSI latine Strasburg 1603. 4. 12. vol. LIND. *Opera medico-chemica chirurgica* Genev. 1658. fol. 3 vol.

Gallice; *la grande Chirurgie traduite d'après la version latine de Josquin* d'ALBEM par CLAUDE DARIOT Lion 1593. 4. d'ÉTR. FALC. 1603. 4. HOUSS. Montbeillard 1608. 8. BUR.

Alia versio PETRI HAZARD Anvers 1567. 8. VERDIER.

La petite chirurgie dite la Berthonie Paris 1623. 8. avec le tr. *sur les apostemes, vices, taches de naissance &c.*

§. CI. Eucharius Rhodion. Alii.

Veriori nomine Röslin. Ejus l. *der schwangeren Frauen u. Hebammen Rosengarte* Aug. Vind. 1528. 4. 1531. 4. * 1551. 8. * 1565. *Hebammenbüchlein* Francf. 1582. 8. 1603. 8.

Latine de partu hominis & quæ circa ipsum accidunt Francofurt 1532. 8. 1537. 8. Dougl. 1544. 8. * 1551. 8. 1563. 8. Parif. 1535. 8.

Gallice tr. *des divers travaux & enfantemens des femmes, traduit du latin par* Paul Bienassis Paris 1536. 8. 1540. 12. 1563. 16. d'Etr. 1577. 16. Verd.

Anglice Thomas Raynold the *byrth of mankind* Lond. 1654. 4. Heist. Belgice 1559. 12. Amfterd. 1667. 8.

Legi compendium obftetricium, in quo primæ figuræ fetus male in utero difpofiti reperiuntur, & auxilia propria docentur. Vix quidquam habet proprii: fetum jubet, quantum poteft, in caput dirigere. Si omnino id non potuerit obtineri, tunc demum pedibus extrahere. Fetum mortuum concidere, caput aperire, uncum injicere, forcipem adhibere jubet, caput difrumpere, vel incidere: fellam depingit puerperalem.

Apud Jasonem de pratis, *de pariente & partu* Antverp. 1524. Amfterd. 1657. 12. * excufo, nihil omnino reperias chirurgici argumenti, & omnem curam in eo ponit auctor, ut caput præcedat.

Joh. Charetani, chirurgi, *Wundarzney zu allen Gebrechen des ganzen Leibes, und besonders der Zufallen die einem Wundarzt zukommen mögen. Viel bewährte Mittel, Kunst u. Bericht der Aderlafs für die Aderlässer u. Scherer* Strasb. 1530. 4. Hirsch. Francf. 1534. 4. Gesner. 1584. 8. Boehmer. An forte idem, qui I. de Ketham.

In Jani Cornari, celebris traductoris, *universæ rei medicæ epigraphe* Bafil. 1534. 4. B. B. morbi chirurgici breviffime traduntur.

Tho. Schulling *Chirurgiæ quatuor partes*, Id. de unguentis & emplaftris. Codex Germanicus eft in Nov. Coll. Oxon. n. 1135. Videtur auctor circa hanc ætatem vixiffe.

Antonius Fumanellus *de ustione capitis in oculorum & pulmonis morbis; de fractura calvariæ; de vulnere pectoris & pulmonis in operibus omnibus* Bafil. 1543. 4. * Tiguri 1557. fol. Parif. 1592. fol. De ulcere pectoris fufiffime, quod juffit incidi. Tota feries medicamentorum lithontripticorum.

Johannis de Parisiis *neue Wundarzney* Francfurt 1549. 4. Gunz Königsberg 1555. 4. cum Lanfranco & L. Burres, de modo curandi vulnera etiam fclopetaria. Non vidi. Pauca lego, fed experta medicamenta habuiffe.

In Ottonis Brunfelsii *Jatreio* etiam medicamenta chirurgica reperiuntur.

J. Petri Arluni Romani, *de suffusione, quam cataractam appellant* Mediolani 1732 fol. lego apud Mazuchellium; fed circa eum annum fcculi XVII. Petrus Arlunus Mediolani vixerat, ut fit forte error Typographi.

§. CII.

§. CII. Varii.

Joh. Manardi, Ferrarienfis, celebris clinici, *epiftolarum medicinalium libri viginti* 4. Bafil. 1549. fol. *: verum fcriptæ funt ab a. 1500. ad 1536, & dedicatio primæ editionis eft anni 1517. In libro VI. epiftola 1. eft de vulnere cerebri, quod negat effe lethale. L. VII. Ep. 2. longus fermo de malis externis eorumque nominibus. L. IX. Ep. 3. de luxatione femoris in infante, cui crus luxatum altero longius erat. L. XIII. Ep. 3. de lapide renum. L. XVII. Ep. 4. de ulcere palati. L. XX. Ep. 3. de tumore rubro cruris ab eryfipelate aliquantum diverfo.

Nicolaus Massa Venetus, incifor, barbare fcripfit, non tamen a naturæ ipfius cognitione alienus. In *Ifagoge anatomica* Venet. 1536. 1559. 4 * aliqua habet de vulneribus abdominis: de repofitione inteftini per vulnus ope fyringotomi dilatatum: de inteftini futura ad pellionis morem facta, fed cum adfuta fubtiliffima agni membranula, quæ inteftinum conglutinet: de omento *vinciendo*, & ubi corruptum eft, exurendo; deque gaftroraphia: de paracentefi, qua parca & repetitis vicibus aqua emittitur. De ulcere cordis & pulmonis abfque febre & ægri incommodo: de paralyfi lateris oppofiti frequente in cerebri malis. Nunquam, nifi vitio, duram membranam a cranio femotam effe. Os femoris in vulnere tibiæ fenfu fuiffe deftitutum ipfe miratus eft, cum nervum forte profundum aliquem tetigiffet.

In L. de *peftilentia* narrat felicem fuum fucceffum in exftirpando prægrandi carneo in facie nævo.

Ej. *epiftolæ medicinales* Venet. 1550. 4. * Huc epiftola 22. de lapide renum non femper rubro, indeque nato ulcere. De calculo ab operatore feliciter de vefica excifo. Ep. 23. cafus rarus herniæ varicofæ, in qua eodem in latere duo fuerint tefticuli. Eas rarius jubet incidere, urere. Ep. 24. de ulcere inteftini recti. Ep. 29. de ulcere gallico femoris. Ep. 31. de ulcere maligno & cancrofo.

In L. II. Venet. 1558. 4. Epiftola undecima eft fere integer de vulneribus tractatus, multis cum utilibus adnotationibus. Multa exempla vulnerum cerebri fanatorum, cum aliquid de pulpa periiffet. Ex retenta fanie epilepfia, fublata canula inmiffa exitu faniei liberata. Diuturnum ulcus cerebri fanatum denique injecto vini fpiritu. Pectoris vulnera, quæ in cavum penetraverant, fanata decocto, cujus formulam dat. Solet lychnos terebinthina oblinitos inmittere. Ulcera pectoris febrem hecticam facientia fanata, inmiffa ad faniem emittendam fiftula. Alias fe empyos ex vulnere fanaffe, incifione facta inter tertiam quartamque coftam, injectis in pectus decoctis vulnerariis. Iterum, quæ dixi modo inteftini vulnera. Renis vulnus fanatum. Mefenterium in colo per vulnus elapfum revinctum, cauterio compreffum. Sanatum a natura vulnus inteftini. Porro Ep. 13. de duro apoftemate in maxilla. Ep. 14. de tumore labii & pedis. Ep. 23. ulcera & varices cruris in venereo. Ep. 24. fic in alio duri tumores ulcerofi.

rosi. Ep. 26. apostemata frigida in temporibus & facie. Ep. 27. tumor genu cum motu amisso. Ep. 28. ulcus fistulosum cruris. Hæc fere sunt *consilia*.

JOHANNES GUINTHERUS Andernacensis, Parisinus Professor, hujus est ævi, etiam si ejus *Commentarii de medicina veteri & nova* anno demum 1571. Basil. fol. * prodierunt. In T. I. agit de partu, etiam difficili; vitiis oculorum, renum, ulcere uteri & prolapsu, scirrho, cancro, vulneribus, fractis, luxatis. In T. II. de venæsectione, de cucurbitulis (in dial. II.). In VI. formulæ variæ, has inter glandes. In Dial. VIII. collyria habet, unguenta, emplastra, epithemata & alia medicamenta externa. Breviter omnia, & quasi obiter.

JOHANNES DRYANDER, Professor Marburgensis, cujus sunt anatomica aliqua, præfatus est in librum: *Ein nutzlich Büchlein, darinn allerley gewisse u. bewährte Stück u. Arzney vor die grausame Plage des Steinswehethun begriffen* Francf. 1538. 8. & Konigsberg 1555. 4. Nempe EURICII CORDI libellorum primus, cum alter sit *de urinarum judicio*. GESNER.

IDEM DRYANDER edidit Francf. 1542. fol. * *der ganzen Arzney gemeinen Inhalt*, in quo sua sunt capita de scarificatione, cucurbitulis, calculo, hernia, cancro, cataracta, polypo, dentium malis, morsu canis rabidi, locis, in quibus venæ secantur, quos inter sunt omnino insoliti aliqui, ut in parte suprema & anteriore tibiæ. Arcta, quam vir non poterat inire, sectione curata.

EJ. *Arzneyspiegel beneben des menschlichen Körpers anatom. u. chirurgischen Instrumenten* Francf. 1547. fol. RIV.

Anonymi *chirurgia* Argentor. 1540. fol. HEIST. cum figuris ex ALBUCASI.

Zahnarzney Francf. 1536. 4. HEIST.

§. CIII. HIER. CARDANUS.

HIERONYMUS CARDANUS, Castellioneus, Mediolanensis, aliis studiis innutritus, cum tamen integram fere artem medicam tractaverit, & etiam potissimum in rarioribus eventis colligendis sibi placuerit, passim aliqua ad chirurgiam facientia habet.

In juvenili scripto *de malo medicorum recentium medendi usu* Venet. 1536. 8. * arteriotomen deseri queritur, terebrari præter rationem cranium; escharotica male ferro & igni substitui, paracentesin administrari, instrumenta ignorari.

In *contradicentium medicorum* L. II. Paris. 1565. 8. * &c. pauca huc faciunt. Exempla aliqua cerebri vulnerati absque funesto eventu (a). De staphylomate (b), & pauca alia.

In *Commentariis ad aphorismos* HIPPOCRATIS Patav. 1653. 4. * aliqua huc faciunt, ut vulnus pericardii sanatum. Male differri incisionem empyematis ob medi-

(a) Tr. I. n. 5.
(b) Tr. II. n. 6.

medicorum dissensum, & sero tentari. Sic perire, qui potuissent servari. Qui de cerebro partem æqualem ovo amiserit, superstes per tres annos, sed stupidus. Bononiæ omnes interire, quibus caput sit vulneratum. Cui vesica perforata fuit, is beneficio nostro vivit (c). Cum chirurgi a strepitu catheteris persuasi, calculum in vesica esse adfirmarent, inciso corpore reperit noster, nullum esse (d). Et alia ejus modi.

In L. III. *de venenis* una excusis, morsus animalium venenatorum aut rabidorum tractantur. Patrem suum in principio mali cepam crudam imposuisse, bono eventu.

In L. XXI. *de subtilitate* Basil. 1550. 1552. fol. * 1560. 8. Lapidem causticum ex sapone & calce viva in L. VII. describit. In L. II. celebrem & sæpe repetitam historiam habet canis, qui calculi dolores parietaria solari consuetus, ea deficiente interierit. In L. XII. aliqua cosmetica & ad morbos externos. In L. XVIII. aliqua de curationibus prodigiosis, ut pueri tabidi, cui abscessus maximus erat inter umbilicum & pectinem. De setaceo ex helleboro nigro adversus morsus serpentum salutari.

In opere *de varietate rerum* Basil. 1557. fol. * L. VIII. Aliqua de morsu canis rabidi, superstitiosa. Vulnus gravissimum in genu a Græco contra omnem spem sanatum. Dentium dolor leni apprehensione sublatus.

In CAROLI STEPHANI *dissectione partium corporis humani* Paris. 1545. fol. *, tria priora capita L. III. sunt de partu, quem etiam Cæsareum describunt, tum difficilem, in quo omnino vetat pede fetum prehendere.

In *domo rustica* animalium morbos & curationem habet. Gallice 1668. 4. Germanice Strasb. 1589. fol. *. &c.

§. CIV. L. FUCHS.

LEONHARDUS FUCHS, Wembdingensis, Tubingensis Professor, vir eruditus, non videtur manu unquam curasse, ex Græcis vero scriptoribus, desertis Arabibus, rationem medendi malis externis descripsit. In *Paradoxis*, chirurgiam vix attigit, nisi locum velis L. I. ubi cantharides, ad Græcorum sensum, integras jussit adhibere. Prodierunt Basil. 1535. fol. Paris. 1546. 8. * &c.

Curandi ratio, cujus libri sunt octo Basil. 1542. 8. * LIND. Lion 1554. 12. *, quam LINDENIUS ait seorsim a. 1548. 16. prodiisse, fere compendium est Græcæ medicinæ. In prioribus quinque libris morbos recenset a capite ad calcem, etiam chirurgicos, sed ut intra medicamenta fere maneat. Libri tres posteriores VI, VII & VIII. chirurgiæ sunt compendium de vulneribus, ulceribus & tumoribus, falciis. Multa sumsisse ex TAGAULTIO, VESALIUS (e) & GESNERUS.

 In

(c) p. 415.
(d) p. 207.
(e) Chirurg. p. 85. b.

In *introduct. ad universam medicinam*, Gallice versa a GUIL. PALADIN Lion 1551. 16. habet etiam morbos chirurgicos, hernias, tumores, ulcera, breviter.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum, herniis, tinea & antiquis ulceribus* prodiit Germanice Argent 1548. 4. HEIST.

Nutzlich Bad u. Arzney den Bruch an alten u. jungen ungeschnitten zu heilen. Argent. 1539. 4. BOEHM.

Anonymi *chirurgia* Germanice scripta, cum iconibus ex ALBUCASI Argentor. 1540. fol. HEISTER.

PETRUM TOLETUM a. 1540. 8. Gallice edidisse PAULI *chirurgica*, GALENUM *de humoribus*, & *de ratione per phlebotomiam curandi* GESNER.

SEBASTIANUS AUSTRIUS CORNELII *Meklemburgensis* libellum *de morbis puerorum* latine redditum edidit Basil. 1540. 8. * Habet etiam morbos chirurgicos, calculum, hernias, ani prolapsum; sed nihil fere præter medicam curationem. Emplastro vermes se elicuisse, & plurimis per umbilicum saniem.

Fundament der Medicin en chirurgie Antwerp. 1540. fol. auctore, ut lego, CHRIST. HAGENDORPHER.

TARQUINII SCHNELLENBERG, *Bericht von etlichen edeln u. bewährten Balsamenoelen, Wundtränken, Pflastern und Unguenten zu machen* Francfurt 1549. 4. GUNZ.

§. CV. GUALTHER HERMANN RYFF. ALII.

Conpilator & polygraphus, malorum morum, & passim de civitatibus ejectus, pessimo GESNERI testimonio notatus. Ejus *Handbüchlein gemeiner Praxis der ganzen Leibarzney* prodiit Strasburg 1541. 8.

Lego etiam alium titulum *enchiridii medici theoreticæ practicæ* Argentor. 1542. 12.

EJUS *grosse Chirurgia oder vollkommene Wundarzney* Francf. 1545. fol. BOEHM. 1556. 4. HEIST. 1559. fol. VATER. 1562. fol. GUNZ.

EJUS *kleinere Chirurgie* Strasburg 1542. 4.

EJUS *Feld u. Stattbuch bewährter Wundarzney* Francfurt 1566. 4. MEIBOM.

Ejus *Hebammenbuch* Frf. 1569. 8. 1600. 4. HEIST. In ejus libro quarto lego quindecim malis figuris fetus perversos situs exprimi.

EJ. *nützlicher Bericht, wie man die Augen u. das Gesicht schärfen und gesund erhalten, die Zähne frisch und fest erhalten soll* Würzburg 1548. 4.

EJ. *bewährte Cur des Steins und Gries in Urinblasen und Lenden, auch gründlicher Bericht den Stein zu schneiden* Argentor. 1543. 4. PL. GUNZ.

Non incidi in hæc opera.

§. CVI.

§. CVI. Varii.

Antonium Musam Brassavolum in *commentariis ad Hippocratis aphorismos* Basil. 1541. fol. video etiam suas peculiares adnotationes adjecisse eventuum, quos ipse vidit. Mors ex aquis hydropicis simul & semel emissis. Tuberculum in vesica urinaria. Calculorum vesicæ historia, etiam podagrici.

Idem in *Comm. ad* l. de *morb. acut. victu* bronchotomen laudat, additis exemplis sanatorum asperæ arteriæ vulnerum.

Hippolyti Antonelli *de cucurbitula* Paris. 1541. 8.

Tertii Damiani Wissenavii *Theorica medicinæ, medicis & chirurgis accomodata* Antwerp. 1541. Gesner. bibl.

The questionary of cyrurgy with the formularies, little Guidon *cyrurgie, with a singular treatise of the cure of ulcers translated from the French by* Robert Wyer London 1541. fol. Ames.

Andreæ Thurini de *embrocha nova, s. duccia artificiali, qua utuntur Florentini ad varios morbos l.* Lion 1537. 4. Bonon. 1543. 4. * Embrochas proprias ex plantis parabat, addito alumine & sulfure. Non valde cæterum hoc auxilium laudat, quo Vespuccius frustra sit usus.

§. CVII. Michael Angelus Blondus. Alf. Ferrus.

Blondi *de partibus ictu sectis citissime sanandis, & medicamento aquæ nuper inventæ* Venet. 1542. 8. & in collectione Gesneriana & Uffenbachiana. Valde laudat aquam, contra nuperos. Hominem 17. vulneribus concisum, cui pectus perforatum erat, in Brutiis sanavit. Resina aliisque ad glutinandum utitur. Puncto nervo cataplasma ex farina fabarum, aceto, lixivio, oleo imposuit.

Alphonsus Ferrus, medicus Neapolitanus & Pauli III. chirurgus, hic debet recenseri, etiamsi ejus opus serius prodiit: laudatur enim a Blondo inter principes chirurgos. *De sclopetorum, s. archibusorum vulneribus* L. III. *Corollarium de sclopeti ac similium tormentorum pulvere. De caruncula, s. callo, quæ cervici vesicæ innoscitur* Lion 1553. Housset. 1559. 4. Francf. 1675. 4. Antwerp. 1583. 4. cum Botallo, & Rota: & in collectione Gesneri Tiguri 1555. fol. *, & Uffenbachii Francf. 1610. fol. *.

In medicamentis plurimus, venenum in sclopetariis vulneribus esse defendit, gravissimorum malorum argumento, quæ ejusmodi vulneribus superveniant. Quare adhibenda esse bezoardica. Ad extrahendas glandes instrumentum invenit, quod vocat Alphonsinum; forceps est dentata, tricruris. Ejus est specillum ad detegendas glandes. Acus incurva ad revinciendam arteriam. Idem vitriolum calcinatum ad ossium cariem adhibuit. Medicamentum cum nostris *Faltrank* similitu-

ſimilitudinem habens valde laudat ad ſuppurationes pectoris; ad contracta membra inteſtinorum pingue decoctum.

In *ſupplemento* ſuam de venenata indole vulnerum ſclopetariorum hypotheſin defendit. A tranſeunte ſphæra majori humerus fractus, & magnæ contuſiones a levi majoris pilæ contactu. Carunculas per acria medicamenta, & per ipſum catheterem deſtruit.

§. CVIII. J. FERNELIUS. ALII.

In vico haud longe ab Ambiano remoto natus, ſe AMBIANUM dixit, vir eruditiſſimus: qui chirurgiam parce adtigit. Ej. libri VII. *de naturali parte medicinæ* excuſi ſunt Pariſ. 1542. PORTAL Venet. 1547. Lion 1551. IDEM 1597. 8. VIC. quod idem opus videtur tranſiiſſe in magnum *opus Univerſæ medicinæ* Pariſ. 1563. fol. * &c.

In *Pathologia*, quæ hujus operis pars eſt, morbi externi in libro VII. tractantur, tumores, cancri, gangræna, abſceſſus, vulnus, ulcus, fracta, luxata, breviter omnia, & ex ſcholarum placitis. Ita atrociſſimum a læſa meninge dolorem ſequi decet, qui nullus eſt: cerebrum tantum in plenilunio calvariam replere. Symptomata tamen non prætervidit, quæ in calvariæ læſionibus ſero ſuperveniunt. Uterum teſtatur procidiſſe, cum fetus excluderetur.

In L. V. & VI. morbos a capite ad calcem recenſet, etiam oculorum, calculum veſicæ. Coſtæ ab anevryſmate fractæ.

In *Therapeutices* L. *ſexto* auxilia malorum externorum tradit; in L. V. malorum chirurgicorum internorum.

In L. II. agitur de arteriarum ſectione, ſanguiſugis, ſcarificatione.

Gallice prodiit *la Chirurgie* de FERNEL *enrichie d'annotations & d'une methode chirurgique par* SIMON de PROVENCHIERE Pariſ. 1579. 16. Toulouſe 1664. 8. BOEHMER.

In l. *de abditis rerum cauſis*, abortus, apoplexia & ſanguis effuſus deſcribuntur; & de oſſibus mollibus, atque canis rabidi morſu agitur.

Inter *conſilia* aliqua huc referas, ut tamen tota intra medicamenta ſubſiſtant, ut de ſuffuſione, enterocele, ulcere ani, renumque &c.

JACOBUS SYLVIUS, & ipſe Ambianus, pariter vir doctus, ſed qui plurimum in rebus pharmaceuticis & anatomicis laborem poſuerit. EJUS pauxilla huc faciunt, ut in quarta parte therapeutices, curatio calculi, veſicæ & renum, & alia id genus, mere quidem medicamentaria: deinde in pharmaceutices parte noviſſima unguenta, emplaſtra & alia externa medicamenta.

NICOLAUS ROCHEUS *de morbis mulierum* Pariſ. 1542. 12. quo dicuntur varii mulierum morbi, etiam cancer, abſceſſus & prolapſus uteri: clauſi loci muliebres, partus, & ſecundarum educendarum ratio, fere ut ad morem veterum medicamenta colligat.

Anony-

Anonymus medicus Nemaufenfis, cujus obfervationes cum RIVERIANIS excufæ funt Lion 1659. 8. floruit circa hæc tempora. Virgulas plumbeas primus adverfus urethræ caruncułas adhibuit ASTRUC.

La medicina de Cavalli Venet. 1543. 8.

§. CIX. ANDREAS VESALIUS.

Illuftris incifor, etiam manu medicinam fecit, fuafque paffim curationes tangit, dum de anatomicis agit. In l. *de fabrica corporis humani*, nobiles ejus fanationes graviffimorum morborum paffim laudantur: in CAROLO etiam PHILIPPI Regis filio, quem adflicto ex lapfu capite graviter laborantem incifo pericranio fervavit. Bella fecutus eft, CAROLI V. comes. Proprie tamen chirurgici nihil fcripfit, neque eo liber pertinet de *vena humeraria*, etfi VESALII in lite de venarum in pleuritide fecandarum delectu principes partes fuerunt.

Sed huc referas confilium DUCI de TERRANEA impertitum, qui ex fiftula pectoris poft vulnus nata laborabat, & quod inter J. PHILIPPI INGRASSIÆ confilia reperitur Venetiis 1568. 4. * Mafcule certe fuadet VESALIUS puri exitum expedire, incifione facta, quo folo præfidio quatuor in fimilibus & gravibus cafibus ipfe ægrotos a mortis metu liberaverit.

Deinde eodem anno PROSPER BORGARUCCIUS Venet. 1568. 8. * *Chirurgiam magnam* in feptem libros digeftam edidit, quam audacter VESALIO tribuit, eoque viro negat indignam effe. Nihil tamen habet, quod VESALII gravitatem referat, nimis multas citationes Arabiftarum, & refutationes, ad quas VESALIUS non defcendebat, contentus GALENUM emendare, quem unum reliqui exfcripferant.

Integra capita BORGARUCCIANI operis ex FALLOPIO fumta effe COCCHIUS adnotavit (*a*). Neque putem fpiritus VESALII adeo humiles fuiffe, ut ex TAGAULTIO icones effet imitatus. Ipfe tamen VESALIUS apud B. loquitur, adque fua provocat experimenta. De calamitate: eam fæpe fe vidiffe confirmat, & in vitreis vafis eft imitatus. Saniem fractæ calvariæ per os vidit egeftam. Vulnus veficæ fanatum. Non adeo inutilis liber.

Nomum ad ALMANSOREM *librum* RHAZIS vertit & edidit, cujus aliqua chirurgica funt.

In *Anatome* paffim aliqua huc faciunt. Pueris fæpe epiphyfes divelli.

Epiplocele finiftri lateris frequentior. Uteri non inverfi prolapfum frequens effe malum. Uteri os vetulis & puerperis ab imprudentibus obftetricibus male curatis in pudendum pendere.

(a) Ad NICETAM.

§. CX. J. TAGAULT.

JOH. TAGAULT, Ambiani Vimaci, medici Parisini, *de chirurgica institutione libri quinque* Parif. 1543. fol. * Lion 1549. 8. 1560. 6. * 1567. 8. PORT. Venet. 1549. 8. & in collectione GESNERI & UFFENBACHII.

Gallice *la chirurgie* Lion 1549. 8. & a SIMONE de PROVANCHERES converfa Parif. 1576. 16. 1579. 16. DRAUD. 1629. 8. RAST.

Germanice cum HOLLERII l. vertente GEORGIO ZOCHENDOERFER Francofurt 1574. fol. GESN. 1584. 8. DRAUD.

Diximus, neque diffimulat TAGAULTIUS, fundamentum operi GUIDONEM præftitiffe; ordinem, ftylumque effe TAGAULTII, tum emendationem locorum veterum. Sed etiam varia addidit ex antiquis, ex ipfis veterinariis mutuatus (*). Septem annis in GUIDONEM prælegerat. Non reperi tamen proprias aliquas medicationes protuliffe, & ipfa exempla funt ex Græcis fumta, quorum medicamenta nuperis ignota nofter repetit, FAUSTIANI paftillum, Afium lapidem. Legas in dedicatione FRANCISUM R. recepiffe, fe Univerfitati unum alterumve doctum virum daturum, qui chirurgiam doceret.

Sextus liber *de materie chirurgica* ad opus JOHANNIS TAGAULT adjectus eft a JAÇOBO HOULLIER f. HOLLERIO & una excufus. Claffes funt medicamentorum ad chirurgiam fpectantium, fimplicium & compofitorum, pariter ex Græcis collectorum. Sequuntur fymptomata aliqua, dolor, hæmorrhagia, vitia offium, cum fuis, quibus fuperantur auxiliis, breviter omnia & per fumma capita. Prodiit etiam Parif. 1552. 1575. 8. Francf. 1589. 8. Redit in GESNERI collectione & UFFENBACHII.

Germanice cum TAGAULTIO excufus eft.

Gallice ab anonymo Parif. 1544. 4. VERDIER.

In HOLLERII *comm. ad aphorifmos* HIPP. Parif. 1579. 8. 1583. 8. Genev. 1635. 4. varia huc faciunt; etiam diaphragmatis vulnus fanatum.

In ejusd. HOLLERII libris II. *de morbis internis* cum LUDOV. DURETI adnotationibus & ANTONII VALOT exercitationibus &c. Parif. 1571. 8. 1611. Venet. 1572. 4. Genev. 1635. 4. * excufis, liber primus plufcula chirurgica habet, de renum calculo & veficæ, de adhærente lapide & membrana obducto, de ani prolapfu, hernia, non fine propriis adnotationibus; ut de funefta hydrocele gangrænofa; de inteftino ileo elapfo, incarcerato, gangræna corrupto; de hydrocele repetito incifa &c. Deinde inter fingulares fubjectas obfervationes plufculæ chirurgicæ funt, de cauterii ufu adverfus capitis dolores: de cephalæa nata ex fanie inter pericranium & cranium effufa, quæ incifione effunditur. De palato perforato & fpongia

(*) Laudat FALLOP. de *vuln. præf.*

ſpongia obturato; de funeſto tibiæ tumore; de ſuperata emolliente vapore ancyloſi; de paracenteſi pectoris fruſtra facta ad educendum tabum; de ſanato inteſtino; de glandula pingui maxima contra PAREI conſilium feliciter de inguine exſecta. De ariſta impacta ſenſim conſumta; de aperto abſceſſu hepatis: de lapide in utero; de homine oſſibus flexilibus; alia.

§ CXI. VIDUS VIDIUS.

VIDUS Florentinus, Pariſiis 1544. fol. * ſplendidam dedit editionem *Chirurgiæ a Græco in latinum converſæ;* nempe HIPPOCRATICA opera *de ulceribus, fiſtulis & vulneribus capitis:* ſuis cum commentariis; deinde EJUSDEM libros *de fracturis, articulis,* & *Medici officina,* cum GALENI commentariis; denique GALENUM *de faſciis,* ORIBASIUM *de laqueis & de machinamentis.* Uſus eſt ad hanc editionem codice Regio ex CARD. RADULPHI bibliotheca emto, quem diximus (*).

Commentarii VIDIANI critici ſunt, & paraphraſtici, non chirurgici; ex veteribus vero unice ſumti, ut etiam emplaſtrum laudet ARISTÆ aut MOSCHIONIS, nuperoſque chirurgos carpat, qui præter veterum morem toti capiti, non ſoli fronti, vincula admoveant. Inter varias terebras eam etiam compingit, quæ habena circumagitur; qualem J. a GERSDORF.

In operum, quæ VIDIUS junior edidit, *collectione* Venet. 1611. fol. *. Francfurt 1626. 1645. 1677. fol. LIND. tomus III. chirurgiæ continet libros IV. In iis liber II. inſtrumentum continet chirurgicum. Ferramento utitur ad venam aperiendam, quali veterinarii. Deinde venæ inciſionem moliri docet, & aliqua toti corpori communia docet. In L. III. vincula ex libro de faſciis deſcripta, laqueos, machinamenta, omnia ex ſuis Græcis. L. IV. de ſutura, & chirurgia per claſſem moliminum medici, conjungere, ſeparare, digerere, educere &c. Catheteres cum multis foraminibus pertuſi, forcipes, ſcalpella, terebræ, omnia ex priori opere; hamuli, cauteria.

§ CXII. J. PHILIPPUS AB INGRASSIA.

Siculus, Rachalbutenſis, profeſſor Neapolitanus, deinde patriæ inſulæ archiater, vir gratioſus & magna in auctoritate conſtitutus, etiam chirurgiam adtigit.

Primum ejus opus eſt, *Jatrapologia, in qua multa adverſus barbaros medicos diſputantur, collegiique modus oſtenditur, ac multæ quæſtiones tam phyſicæ, quam chirurgicæ diſcutiuntur* Venet. 1544. 8. * ut in fine Quæſtionis lego, nam ipſe

 liber

(*) p. 95.

liber nullum anni signum præ se fert. De nobili viro agitur, cui in ludo Trojano tibia contusa fuerat, & sanguis sub cutem effusus; eum ut emitteret chirurgus cutem inciderat, quem nonnulli medici carpserant. Eos noster exagitat, Arabes conculcat, ostendit ab iis Græcos fuisse exscriptos, fusissimo usus sermone. Exustionem in carne mortua necessariam esse defendit; de cauteriis agit, quibus opus sit. Amputandum in parte mortua ad sanæ viciniam, tum sanam partem adurendam. Deinde chirurgiam medicorum esse, neque relinquendam chirurgis. Non posse certos dies definiri, in quibus ob sphacelum artus præcidatur. Non debere amputari in articulo.

Subjecta est quæstio, *utrum in capitis vulneribus, phrenitide atque etiam pleuritide, exsolvens nuncupatum, an leniens duntaxat congruens sit.* Respondet, in vulnere capitis alvum posse pilulis cochiis duci. Ita si febris mitis fuerit; si valida, prudenter alvum movendam. Si meninges inflammatæ fuerint, adhuc cautius purgandum, & moderatis lenitivis. Diligenter veteres legerat.

EJUSD. *de tumoribus præter naturam* Tomus I, *in quo generatim omnes tumorum præternaturalium species declarantur* occasione AVICENNÆ *tertia fen libri quarti tractatus I.* Neapoli 1553. fol. *. Explicat etiam libri I. dimidium. Sex debebant tomi sequi, qui nunquam prodierunt. Genera tumorum numerat 226. cum & cariem eo connumeret. Doctus in conciliandis Græcis & Arabibus, quos diligentissime legit. Versiones PAULI, AETII, aliorumque passim castigat. Non frequentissimas adnotationes chirurgicas interspergit. Abscessus in cerebro, & grandis in corpore calloso hydatis. Trochanter erat avulsus, cum putaretur femur luxatum fuisse. Hydrocephalos sæpe vidit, fere lethales; ipsum tamen D. VINCENTIUS a matre exoratus servavit, cum infaustum morbum pateretur. Ipsos etiam veteres, Græcos pariter, & CELSUM acriter castigat.

Ill. Ducis Terranovæ casus enarratio & curatio, quibus elucescit penetrantis in thorace vulneris, tum fistulæ curandæ modus Venet. 1568. 4. *. Duæ costæ fractæ, colluvies purulenta in pectus effusa, cum febre. Consulti inter alios, EUSTACHIUS & VESALIUS. Illum INGRASSIAS satis aspere excepit; hujus consilium cum plurima honoris præfatione declinavit, sanatus tamen est ægrotus decocto guaiaci & tribus causticis thoraci, non tamen proxime admotis. Acribologus medicamenta passim inconcinna suadet, ut aquam stercoris humani ad fistulam.

Quod veterinaria eadem cum nobiliori medicina sit Venet. 1568. 4. * Ducis de Medina Cæli accipitrem curandum receperat, cui crus fractum erat, & in deligando chirurgos direxerat. Ob hoc dedecus cavillos passus eos fuse repellit.

In *L. de ossibus;* dolores intolerabiles feminam quandam passam esse narrat, quam qui sanavit medicus, putabat ossa pubis in partu disjuncta fuisse. Id fieri noster negat, & coccygem procul dubio secessisse.

§. CXIII.

§. CXIII. VARII.

M. ANTONII MONTISIANI *quæstiones medicinales de cane rabido* &c. Venet. 1546. 4. FALCON.

In ALOYSII TRISSINI *problematum* L. VI. Basil. 1546. Patav. 1629. 8. * editis aliqua sunt chirurgica.

ALPHONSI GOMEZ *de tumore præparatione* Hispali. 1546. 12. LIND.

LUDOVICUS LOBERA de AVILA, Archiater CAROLI V., *l. de las quatro enfermidades cortesanas mal de pietra* Tolet. 1544. 8. Italice vertente PETRO LAURO Venet. 1558. 8.

PHILIPPI de FLESSELLES *introduction pour parvenir à la vraie connoissance de la chirurgie rationelle* Paris 1547. DRAUD. 1553. 8. PORTAL. 1535. 12. BOEHM. Non ineptus homo, qui feminæ prolapsum ulcerosi ani ementitæ fraudem detexit.

MICHAEL JOSEPH PASCHALIS *practica de cirurgia* 1548. fol. MANGET. Saragossa 1581. fol. ib.

Est etiam ejus *morborum internorum fere omnium & nonnullorum externorum curatio brevi methodo comprehensa* Valentiæ a. 1655. 8. CAP. de VIL. Libro IV. habet morbos locales.

EJ. *regimiento de la salud y de las infermidades de los rinnones* Pinciæ 1551. 4.

§. CXIV. AMBROSIUS PARE'.

Sive PAREUS, chirurgus & barbitonsor Regius, reformatæ religionis, pius homo (*a*), bella secutus & multa expertus, non quidem literatus, & linguæ latinæ imperitus, GALENI aliquam notitiam per interpretantem sibi D. JOHANNEM CANAPE (*b*) obtinuerat, ad libros vero suos scribendos medici Parisini ope est usus (*c*), quem PATINUS JOHANNEM HAUTINUM (*d*) vocat. Certum est equidem PAREUM anatomen ex VESALIO sumsisse, laqueos, machinas, vincula ex Græcis, in tonsillarum malis GUIDONEM (*e*) sequi, vinculum arteriæ non ex solo FERRO, sed ex plurimis scriptoribus sumsisse, quorum multos diximus, etsi porro in universum chirurgiam veriorem se in Italia didicisse minime dissimulet (*f*), atque credas NICOLAO ANDRY, qui MAGGIO plurimum in eo ipso opere usum fuisse adnotat (*g*), quod ejus præcipuum laborem alii vocarunt (*h*). Neque nimis

 severum

(a) Deum precatus, ut in atrophico rectam curandi viam iniret, voti damnatus est (*Voyages* &c).
(b) PARE' *admin. anat. praef.*
(c) RIOLAN *anthropol.* p. 31.
(d) *Ep* 39. ad SPON.
(e) PORTAL.
(f) *De vuln. sclopet.*
(g) *Entretient de Clem. & d'Eudoxe* p. 76.
(h) LOUBET *tr. des playes à feu* p. 6. *Recherches sur l'hist. de la Chir.* p. 248.

ſeverum dixerim JOHANNIS v. HORNE judicium fuiſſe, qui rectius facturum fuiſſe PAREUM ſcripſit, ſi ſuas adnotationes rariores ſolas edidiſſet, neque alieno labore auxiliet (*i*). Utut autem hæc omnia ſe habuerint, experientia tamen & acuto ſuo ingenio PAREUS effecit, ut primus inter Gallos in chirurgicis eminuerit, in vulneribus potiſſimum, iiſque malis, quæ in caſtris receperat curanda, non perinde in aliis adminiſtrationibus.

EJUS multa ſunt opera. Primum prodiit Pariſiis; *Briefve collection de l'administration anatomique* Pariſ. 1549. 8. *, ad quam acceſſit, *la maniere d'extraire les enfans tant vivans que morts, du ventre de leur mere.* Auctius prodiit cum titulo: *Deux livres de chirurgie, de la génération de l'homme & maniere d'extraire les enfans du ventre de leur mere* Paris 1573. 8. * Agit hic de Cæſarea ſectione in femina mortua, quam non putat ſuperſtite vita poſſe tolerari. Hic primum in partu difficili utique jubet pedes adripere. Manum præeuntem brachiumve amputat. Uncos etiam depingit forcipemque ſcindentem ad diſſecandum brachium. Inter varia inſtrumenta anulus eſt, & laqueus ad vinciendos polypos uteri. Porro de ani prolapſu, de hernia; cujus difficultates deſcribit, ut tamen caſtrationem rejiciat. Dentium mala, & apta adverſus ea inſtrumenta, denteſque ſuppoſititii. In calce libri agit de vulneribus nervorum, tendinum, articulorum. De membri ſitu in cujuſque articuli vulnere. Hic hiſtoriam narrat vulnerati nervi in venæſectione Regi Carolo IX. adminiſtrata, quem adeo feliciter ſanavit, ut ſolus inter Reformatos ab ipſo Rege contra furores Bartholomæanos (*k*) defenſus fuerit: oleum autem terebinthinæ calens infuderat. Pueros frequenter cum tumore umbilici naſci, eum non debere aperiri. Inter monſtra, calculum habet in aquoſo apoſtemate repertum. Calculus acuminatus. Calculus enormi mole a JOHANNE COLLOT eductus. Alii calculi rariores.

In *collectione* operum libros hæc efficiunt 23. & 24. & partem octavi.

EJ. *maniere de traiter les playes d'Arquebuſades & fleches* Paris 1551. 8. *. Methodum lenibus medicamentis curandorum horum vulnerum habuit a chirurgo Italo (*l*), quem Turini vidit. Vulnera ſelopetaria negat amburere, negat glandem plumbeam figuram mutare; eaque vulnera ſuppurantibus medicamentis excipit: Digitis corpora aliena melius eximi; ſæpe plumbeas glandes diu abſque malo in vulnere manere, non perinde ferreas. Os longe ſuper percuſſionis ſedem a globis majoribus frangi.

Machinæ ad evellendos globos, & varii forcipes; acus pro trajicienda ſutura, ne vulnus prius coaleſcat, quam glans extracta ſit.

Inde de ſagittis; etiam ad eas varia inſtrumenta.

De fracturis cum vulnere complicatis, a ſagitta inflictis aut ab igne. Excuſat ſe quod diætam tangat.

Ob

(i) Microtechn. p. 526.
(k) In *Mem. de* SULLY.
(l) Preface.

Ob cariem offa radit, urit. Trepanum habet exfoliativum, quale fere GARENGEOT: offi ficca fola jubet admoveri. Parvis foraminibus terebrat.

De ambuftis, potiffimum a pulvere pyrio. Cepas laudat: etiam butyro antimonii feliciter ufus eft.

De gangræna. In amputatione cauteriis utitur. Crus proxime fub genu melius amputari, ob commodiorem, qui obtinetur truncum. Supra locum amputationis vinculum injicit. Machina ad imitandos motus naturales manus, brachii. Exempla graviffimorum vulnerum fanatorum; amputationis in articulo cubiti, cui convulfio fupervenerat: hic adfirmat faucium hominem cauteria etiam cum voluptate admififfe. Injectiones in vulneribus thoracis præfcribit. Sanatum vulnus cum jactura cerebri. Fractura in qua interior calvæ lamina fracta, exterior integra manfit, feliciter incifa dura matre ut puri exitus pararetur. Vulnus venæ jugularis & afperæ arteriæ fanatum. Sic lanceæ ictus, qui Ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafré*) fub oculo percufferat, ut fub aure alterius lateris exiret. Vulnus inteftini craffi fanatum. Quare monet, non effe in maximis etiam malis defperandum. In articulo cubiti brachium fphacelatum amputavit.

Anglice *cure of wounds made by gunshot* vertente WALTER HAMMOND London 1617. 4.

In collectione operum eft l. 10.

EJ. *methode curative des playes & fractures de la tête humaine, avec les portraits des inftrumens neceffaires pour la curation d'icelles* Paris 1561. 8. Non poffideo hanc editionem, fed refpondet in collectione operum pars libri IX. A leone impreffa vulnera venenata fuiffe, a fe tamen incifione repetita, fanguifugis denique lente fanata. Cranium ne vino quidem tangendum. Olei ferventis ufum rejicit. Terebratio: terebra fimplex *trephine:* tum manubriata altera cum cylindrica corona fimplici, abfque laminis: Stylo armata & inermis. Cunei ad excindendum cranium, nunc quidem obfoleti. Cavendum a vulnere finus frontalis. Mufculum temporalem ad HIPPOCRATIS modum vetuit incidi, & trepanum admovet, in temporum contufo vulnere, atque offea fragmenta exemta fuiffe felici eventu in graviffimo cafu. Sanatum fuiffe miratur, cui cranio læfo, vermes fupra duram membranam repebant. Eam duram membranam jubet diffecare, fi fanguinem aut pus fub ea confpexeris. Acria medicamenta ab ea meninge facile ferri. In cerebro non raro abfceffus gigni. Fungi de cerebro pullulantis exemplum, quem pro adipe habuerant: eo refecto æger convaluit, ut tamen furdus effet.

EJ. *difcours de la Mumie, des venins, de la licorne, de la pefte* Paris 1583. MEAD.

In *collectione operum* liber 20. eft de venenatis animalibus. Ea in cibo non nocere (quod nimis ampliter dictum eft, quis enim impune infectis vefceretur, adeo acribus, aut fœtidiffimo lepore marino). Theriacam & extus admotam, & intus fumtam, laudat; præfert tamen uftionem. Vix credas bono viro, rabidum

bidum fuisse canem, a quo demorsum puellum cepis servaverit & theriaca. Multa hic compilatitia, & icones etiam ad imaginationem auctoris depictæ. Quem scarificatione repetita servaverit, eum non a colubro sed a vipera putes demorsum fuisse. Qui mordeat bufo, qui sit edentulus.

In L. XXI. *de peste*, bubonum habet curationem per vesicatoria medicamenta & caustica. Exemplum carbunculi in ipso ventriculo visi. Radicem raphani laudat impositam.

Denique *opera omnia* conjuncta prodierunt, latine quidem ab anonymo docto viro conversa, & a JACOBO GUILLEMEAUX chirurgo edita Paris. 1582. fol. *. Francfurt 1594. fol. in thes. UFFENBACH 1610. fol. *. 1641. fol. 1652. fol. Annum habet 1561. fol. PORTAL, sed dedicatio certe JACOBI GUILLEMEAU data est a. 1582, neque quidquam habet unde intelligas prius prodiisse unquam. PAREI dedicatio est anni 1579.

Gallice Paris. 1585. fol. B. B. quæ editio multo plenior est latina: tum Lion 1641. fol. 1652. fol. 1685. fol. des TOURNES.

Anglice Lond. 1578. fol.

Belgice vertente CAROLO BATTO Leid. 1604. fol. Amsterdam 1615. fol. 1636. fol. 1649. fol. *. Haarlem. 1627. fol. GUNZ.

Germanice vertente PETRO von UFFENBACH Francf. 1604. fol. DRAUD. 1631. fol. GRAU.

In collectione latina libri sunt XXVI, qui ipsissimi redeunt apud P. von UFFENBACH. Eorum quinque priores sunt anatomici argumenti; sextus est de tumoribus in genere &c. Varia etiam pene jocularia pro timidis fallendis excogitata ferramenta ad aperienda apostemata. Tumores cysticos jubet & totos excidere & una cutem. In ejusmodi tumoribus se quasi calculos reperisse, & in mamma ovum æquantem quasi lapillum, qui pro cancro fuerit habitus. Fistula cylindrica in vaginam danda, ad emittendum pus cancri uterini. De anevrysmatibus: mors viri, cui contra consilia PAREI in humero anevrysma apertum fuerat. Anevrysma venæ pulmonalis (eo ævo dicebant arteriam) ruptum ex pilæ ictu, inde mors subita. Aneurysmata non raro osseam inducere naturam. Cancer ut exstirpetur, mammam oportet acu trajicere.

L. VII. de tumoribus contra naturam particularibus. Ranulam candente ferro aperit. Bronchotomen docet, administrasse tamen non videtur. Anulus pro comprehendenda & filo intercipienda uvula. Tubulus pro cauterio introducendo. Empyema ferro ignito fenestrato aperit. Paracentesin commendat, ut tamen aquam non subito emittat. De hernia, quoties plurimus adeps processui peritonæi adhæsit, saccum super specillum sulcatum jubet aperire. In pueris sæpe aquis adstringentibus se hernias sanasse. Ustionem vasis spermaticis valde nocere. Testem connatum inguini, proque ramice habitum, saltubus imperatis descendere coegit. Vetat castrare herniosos. Plumbo potius quam auro processum peritonæi intercipit. Hydrocelen totam aperire suadet, & setaceum trajicere.

L. VIII.

L. VIII. de vulneribus in genere & de eorum symptomatibus. Pulvere vitrioli hæmorrhagiam comprimit.

L. IX. de cruentis vulneribus sigillatim. Arteriam pericranio incumbentem acu intercipi debere. Se decimo septimo etiam die feliciter esse trepano usum. Aposceparnismo detruncata ossea squama, vix hærens, tamen reconciliata. Pro resonitu exemplum sanguinis in alterum latus effusi, detecti die 21. Sic integra etiam manente lamina exteriori frangitur subinde interior. Ex commotione & sanguine supra duram membranam effuso HENRICUS II. interiit, omnibus integris. Sæpe convulsio fit in latere alterno. Vehementissima contusio repetita venæ sectione superata. Trepanum, quam BERENGARII rudius, cylindricum, absque laminis. Suturas vitat, duram membranam incidit. Vulnera tunicæ adnatæ aromaticis fomentis oportet sanare. In vulnere genæ perpetua aquæ stilla, suppressa aqua forti. Humorem articularem, ut CELSUS, vidit affluere, a quo periculum ancylofeos. Esse qui poplitis tendinem consuant; se non ea esse audacia. Species cariei osse sicco & duro. Exfoliatio exspectanda, non procuranda. Fracta ossa identidem motitanda, ne ancylosis fiat. Fere claudos fieri, quibus patella fracta sit. Setacei ad oculi mala laudes, cum viderit manifesto acutius ægrum vidisse, quando pus fluebat, & pene cæcum fuisse, quando subsistebat. Ad epilepsiam etiam valet: & forceps ad transigendum linum. Sutura sicca, sutura intorta, ubi labii leporini mentionem reperio. Lingua pene tota resecta, tamen reconciliata. Aliquot exempla vulnerum asperæ arteriæ sanatorum. Ventriculi, & alias coli in pectus adscendentis exempla. Sanguis in pectus effusus, & spiritum impediens, injectis aptis liquoribus, & proprio situ eductus: tubuli ad educendum tabum. In pectoris vulnera nonnisi urgente necessitate dandi penicilli, a quorum usu in fistulas degenerent. Tendinis Achillis lentam esse confervescentiam, & facile dissilire male conjunctum. Ad vulnera nervorum validi balsami, etiam terebinthinæ. Ligamenta sensu carere. Vulnera medium corpus transverberantia sanata.

L. XI. de gangrænis. Hic cauteria in amputatione adhiberi solita rejicit, eadem cæterum fere hic redeunt, & cauterii gratus sensus. Gangræna a frigore funesta. Alia gangræna absque inflammatione subnata, funesta. Profunde solebat scarificare & eluere aceto.

L. XII. de ulceribus. Fundi vesicæ ulcera nunquam sanari, quod in iis aliquantum urinæ reliquum fiat. Instrumenta ad demoliendum fistularum callum.

L. XIII. de fasciis.

L. XIV. de fracturis. De vulnere sclopetario; septimo post anno recrudescente vulnere squamæ osseæ decesserunt. Femoris supremi fracturas pro luxationibus imponere, tum epiphysios divulsionem. Ut ipse ex gravissima tibiæ & fistulæ fractura cum vulnere conjuncta convaluerit. Capsula ferrea. Callus ne frequenti mundatione deteratur cavendum.

ligaret; tuetur se bono eventu sui consilii, etsi utique res non fuit nova. Ranulam aperuit, lapillos excidit pluscùlos. Expeditiones Gallicæ ab anno retro 1536. Catum se fuisse hominem, quo duces ad explorandas res hostium usi sint. Primum in his bellis didicit, calidum oleum nocere in vulneribus sclopetariis, & esse utendum digerentibus medicamentis. Ut plumbeam in os humeri Regi Navarræ impactam glandem eruerit. Tantam in PAREI peritia confidentiam militum fuisse, ut se salvos Metenses præsidiarii putarent, quamprimum obsessam civitatem esset ingressus. Connestabilis de MONTMORENCY fracta medulla spinali periit, retentis excrementis. Lapilli ex ranula exsecti. Orthostadios, cui ad ventriculum usque cerebri vulnus inflictum fuerat.

§. CXV. VARII.

JULII ALEXANDRINI *enantiomata* Venet. 1548. * De vulnerum exsiccatione, curatione: de medicanda aurium phlegmone.

PAULI JULIARII *de curatione vulnerum capitis libellus* Venet. 1549. 12. Veron. 1581. 4. PORTAL, qui hunc librum habet. Trepanum tunc solum permittere, quando sanguis aut pus sub calvaria effunditur. Cavere jubet ab aeris ad cerebrum adque duram membranam accessu.

MATTHIAS CORNAX, Professor Vindobonensis. EJUS est *historia quinquennis fere gestationis in utero, & quomodo infans semiputridus resecto utero exemptus sit, & mater curata absque sutura evaserit* Venet. 1550. 4. &c.

Historia II. quod eadem femina demo conceperit & interierit ib.

Utraque historia cum ejus *medicæ consultationis enchiridio* prodiit Basil. 1564. 8. *. Putes partum fuisse ventralem; retenti fetus ossa per ulcus circa umbilicum prodierant. Chirurgus dirigente MATTHIA abscessum aperuit, reliquias putridi fetus exemit. Altera vice gravida interiit, cum parere non posset, neque administratione aliqua liberaretur. Aliud exemplum fetus per 13. annos retenti ÆGIDII de HERTOGHE. Aliud ACHILLIS GASSERI, fetus retenti, & per chirurgum CLOESI excisi. Abscessum etiam cordis sibi visum narrat. In *Enchiridio* aliqua sunt chirurgica: paracentesin hydropicorum reformidat.

MATTHÆUS CURTIUS, Ticinensis Professor; Ej. lib. *de cancro & ejus natura & curatione* Lion 1550. 8. mihi nunquam visus est. Ordinem PORTALIUS laudat.

LINDENIUS eodem anno etiam Lugduni l. *de cancro* & ejus curatione habet, quem vero BENEDICTO TEXTORI tribuit. Ejusmodi l. habet PAPILLON (*) Gallico titulo, & in catalogis vidi.

BENEDICTUS VICTORIUS, Faventinus, Professor Bononiensis. Ej. *empirica medica de curandis totius humani corporis malis* Venet. 1550. 8. 1554. 8. & cum practica magna Venet. 1562. fol.

(*) *Script. Burg.*

Cent. III. Casus ab alto cum sensuum jactura, universi corporis calido fomento & sudore curatus. Viperæ morsus funestus, etiamsi æger venenum de vulnere suxisset. A strepitu majoris tormenti, apoplexia in corpore infantili. Arteria in vena secanda percussa, inde mors, tumescente brachio & in gangrænam verso: Noster malum non intellexit. Apechematis exemplum. Omentum per vulnus elapsum, vinctum & præcisum, bono eventu. De uva. A pleuritide nata suppuratio, paracentesi sanata. Natta a Nursino sublata, etsi folliculum pertuderat.

Cent. IV. Incisa, ut videtur, calvaria, ut tamen vulnus ad meninges non pertingeret. Os erasum oleo rosaceo cum ovo imposito, sanitas restituta. Carbunculus palpebræ inferioris, gangrænam minitans, ferro curatus & resectus, ut tota pene palpebra inferior periret. De carunculis meatus urinarii fuse: eadem consilia repetit, quæ LACUNA dedit, qui a PHILIPPO quodam habuerit, iste ab AMATO. Cerea candela, quæ in vesica hæserat per anum paulatim comminuta, ut expelli posset. Ulcus antiquum cruris sanatum cauterio in eodem crure admoto, & fontanella excitata. Audax homo strumas pueriles de collo exscindit; nudata arteria aspera, ut ejus motus conspiceretur. Hydrocele sanata incisione scroti. Oleum populneum ad ambustionem universale.

Cent. V. A tumore *talpa*, qui cranium corruperat, puer exstinctus. Aurea lamina, clavo in spongiam adaptato, inque erosi palati foramen immisso, vocis sublatus usus restitutus. Phimosis ferro expedita. Calefacta cava cylindro vitrea papillas se occultantes evocat. A duro occipitis tumore paralysis. In hydrocele paracentesis subinde iterata. Ulcera a mala carunculæ curatione orta, sanata. Prægrandis tumor carnosus inguinis.

Cent. VI. Fomento calentis pellis ex alto delapsi pueri contusum corpusculum curatum. Ad expediendum partum, hic & alibi, nimis multum medicamentis tribuit. Scorpii vulnus Ragusæ parum noxium. Lapis in rene absque incommodo gestatus. Abscessus *spirituosus* apertus, ex quo aer erupit, emphysema fuisse putes: Sed cur subito funestum fuit absque vulnere? Lapis eductus, qui in urethra hærebat. Medicamentum valde compositum AVICENNÆ adversus renum calculum, nimis ut puto, laudat. Renum ulcus mineralium aquarum usu sanatum. Integer tractatus de capitis vulneribus. Ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus scabris foraminibus compuncto. Ossis fracti undique exeuntibus partibus, insula ossea in medio libera mansit, quæ confirmata est & convaluit. Post exemta fragmenta rigor die septimo sæpe redeuns, & tamen secedentibus ossiculis denique plena sanatio. Cerebri particulæ amissæ; felix eventus.

Centuria VII. data anno 1559. Aceto compressa sanguinis de vena ranina ruentis jactura. A variis cranii injuriis aut memoria amissa, aut unius oculi visus, aut utriusque. Hydrophobia funesta, quæ post morsum canis rabidi tertio demum mense supervenit. Ex scirrho prope umbilicum diuturnus abscessus.

A clavo pedi infixo opisthotonos & mors. Avellanas ad renum calculum valere. Sed in universum in viribus medicamentorum extollendis noster nimius est.

Circa annum 1550. scriptus videtur l. *delle osservazioni* de GIROLAMO CALESTANI; cujus editio mihi est Veneta 1655. 4. * Continet etiam medicamenta externa & chirurgica.

§. CXVII. BARTHOLOMÆUS MAGGIUS.

Medicus Bononiensis, Julii III. archiater.

EJ. librum frater J. BAPTISTA edidit *de vulnerum bombardarum & sclopetorum, globulis illatorum, & de eorum symptomatum curatione tractatus.* Bonon 1552. 4. RIV. & in collectione Tigurina 1555. fol. *. ; tum in Veneta 1566. 8. * & in UFFENBACHIANA a. 1610. f. * Bonus liber & utilis. Non aduri a globulis stlopetariis vulnera, neque enim ægros sentire se aduri, neque glandes stupam incendere, experimento facto, sed ne pulverem quidem pyrium a glandibus inflammari, denique liquatum plumbum chartam non adurere. Escharam vulnerum sclopetariorum esse a contusione, hinc in exitu glandis nullam. Sulfureo globo ex stlopo emisso paries perforatur. Neque in pyrio pulvere venenum est. Turundas non debere in imum vulnus mitti. Solum immittendum oleum rosatum cum resina, deinde lenia quæque, ut unguentum dialthæa. Leniter vulnus tractandum neque abstergendum. Sarcoticum optimum parari ex pompholyge. Glandes eximendæ prima die, etsi non sunt malignæ; si profundissimæ penetrarint, in opposito fine incidendum. Vestes aliaque peregrina corpora deteriora sunt, & omnino debent eximi. Ossi impactus globulus terebella eximitur, per cannulam immissa: Ad nervosa vulnera oleum cum aceto confert. Terebinthina contusis non convenit. Ossa etiam non tacta franguntur, ut tibia, cum sola fibula tacta esset. Fragmenta ossea non tamen evellenda, ob magna, quæ inde sequuntur symptomata, sed imponendæ fasciæ non arcte adstringendæ. Ex ichore intelligas, aut squamam esse impactam, aut os abscessurum. Granula pulveris pyrii primus docuit emoliri specillo, tum digerentibus medicamentis. Instrumenta varia, etiam acus pro setaceo. Apparet omnino, PAREUM plerumque placita nostri secutum esse. Porro de gangræna: exemplum tibiæ ab interna causa gangræna corruptæ, absque inflammatione. Aqua forti amat corruptam carnem consumere. Si ab arteriæ vulnere gangræna nata fuerit, artum continuo amputandum, in limite carnis vivæ & mortuæ, ferri acie, non igne; si tamen os infectum fuerit, in parte sana tunc amputandum. Venetos retractam cutem super truncatam manum consuere: aliqua curationis elementa, quæ fit carnis parte super truncum adducta. De ulceribus fuse. Ad depascentia ulcera laudat aquam albuminosam, ad acrimoniam humorum lithargyrium, denique ignem. Ad ulcus sordidum unguentum apostolorum, terebinthinam. Si a nimis acribus medicamentis rubellus humor manaverit, pompholyx est solamini. Saniosa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere

vulnere relictis fieri. Ad sinus difficiles adstringentia, Ægyptium, pressio idonea fundum sinus urgens. Si sanies non effluat, aut dilatandus aditus ulceris, aut fundus in opposita regione incidendus. Cutis, quæ carni non cohæret, incidenda. Ad callos trochisci de minio VIGONIS. Ad dilatanda ulcera Gentianæ radix. Syringotomum depictum dat.

CHRISTOPHORUS a VEGA, Alcalæ de Henarez natus, CAROLI infelicis Asturiæ Principis medicus. EJ. de *curatione caruncularum liber* Salamanticæ 1552. Alcalæ Complut. 1553. Probat PORTALIUS, etsi VEGA non satis eos laudavit, per quos profecit.

EJ. *commentarii in aphorismos* HIPP. Lion 1576. f. Habet vulnus ventriculi sanatum; uterum excisum femina superstite. Volsella de sacra virgine calculum eduxit. Debere duram membranam aperiri, ut ulcus mundari possit.

ADRIAN LALLEMANT M. D. EJUS est *Dialectique en françois pour les barbiers & chirurgiens* Paris 1553. 12. Opusculum scholasticum. DRAUDIUS Bibl. Exot. cum eodem titulo librum habet, quem tribuit PETRO BERTRAND, & iterum *la Philosophie rationale, vulgairement appellée dialectique pour les chirurgiens*, par JEAN EUSEBE Lion 1568. 8. An idem liber sit, an diversi libri, ignoro.

DONATUS ANTONIUS ab ALTOMARI. EJUS *Ars medica, s. de medendis corporis humani malis* Neapoli 1553. 4. 1560. 4. * Venet. 1558. 8. LIND.

EJ. *opera omnia* Lion 1565. fol. 1586. fol. Neapoli 1572. fol. Habet etiam chirurgica, de hæmorrhoidibus, rhagadibus, ani vitiis, oculi, ozæna, lapide, prolapsu uteri, cum encheiresi, uvulæ inflammatione, detruncatione.

In J. BAPT. THEODOSII *epistolarum medicinalium* libris XVIII. Basil. 1553. 8. * trigesima continet solitam illam demorsorum a tarantula per saltationem curationem.

Hoc anno G. CHRETIEN edidit HIPP. *des fractures de la tête* Rheims 1553. 8.

§. CXVIII. JACOBUS RUFF.

Chirurgus Tigurinus. EJUS *de conceptu & generatione hominis* L. VI. Tiguri 1554 4*. Fuse de obstetricum toto officio. Figuræ variæ fetuum male dispositorum: jubet autem puerum in caput dirigere, ad veterum sensum, etiam quando pedes præcedunt, nisi is puer valde exiguus fuerit. Ad fetum mortuum educendum forcipe utitur, quam veteres dixerant, ipse depingit, satis ejus similem, qua nunc vulgo utuntur ad caput incuneatum expediendum.

Dedit etiam Germanice *Hebammenbuch darinn man die Heimlichkeit des weiblichen Geschlechtes erlernen kan* Francf. 1580. 4. *. 1588. 4 HAENEL. 1600. 4. WILLER. Belgice, vertente MARTINO EVERARDO Amsterdam 1670. 4. Parum a latina editione differt, nisi quod latina editio proprium de mensibus caput, germanica vero libellum de morbis infantum continet, quos inter remedia ad calculum &c.

J.

EJ. *de tumoribus quibusdam phlegmaticis non naturalibus l. ex veteribus & recentioribus collectus* Tiguri 1556. 4. Belgice versus ab HENRICO v. ROONHUYSEN Amsterdam 1662. 8. *. De tumoribus cysticis, de gangræna, de paronychia, exostosi. Farrago formularum, & parum utilis theoria. De exstirpatione cysticorum tumorum aliqua; integri ut eximantur monet. Vidisse se, cum ex nævo orti amputarentur, ægros ex sanguinis jactura periisse. Per cranium etiam in duram membranam penetrasse. Herniam aquosam medullæ spinalis funesto eventu incisam vidit. Ut cystici tumores destruantur arsenico, quod laudat. Filo intercipiendi si in origine angustiores fuerint.

§. CXIX. JOHANNES LANGIUS.

LANGE, Leobergensis Silesius, vir eruditus, qui chirurgiam manu sua exercuit.

Ejus *epistolarum* prima editio prodiit Basil. 1554. 4., qua primus liber continetur; deinde 1589. 8. quartus: inde omnes Hanau 1605. 8. * & alias.

In libro I. aliquæ epistolæ sunt chirurgici argumenti, quas numero undenas GESNERUS recusas dedit in collectione sua. LANGIUS de audacibus chirurgis queritur. Negat, quam vocant synoviam, posse esse humorem articulorum inquilinum. Cum chirurgus oleo fervente vulnus irrigaret, noster ægrum fato eripere coactus est artu amputato. Cranium cum ex gravi lapsu fractum esset, convulsus que æger, ipse vulnus incidit. Ἀβαπτιστον a chirurgis requisivit, ignoratum omnibus. De fungis ex cerebro læso pullulantibus, ex cerebri humoribus, ut putat, coalescentibus. Oculum cultro violatum ipse sanavit. Exemplum symptomatum funestorum sero supervenientium. De luxatis restituendis consilia aliqua.

Deinde in libro II. ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fetus, feliciter sanatum. CARPUM, ut vocat, uterum elapsum ipse vidit resecare, felici eventu. Aliqua de pterygio, & de ulceribus verminosis. Emplastrum ad ulcera chironia ex ærugine & cerussa mistum laudat. Pro medicamentis lithontripticis.

In L. III. præter unguenta aliqua & emplastra de strumis agit medicamento tollendis. De ulcere & fistula peritonæi, quæ mala medicamentis sustulit.

§. CXX. FR. VALERIOLA &c.

FRANCISCI MICHINI *sostrum anatomiæ de perversis locationibus aut fractionibus corporis humani* Venet. 1554. 4. non vidi.

FRANCISCI VALERIOLÆ, *exercitationes* Lion 1573. fol. 1588. 8. LIND. Genevæ 1605.

1605. 8. * & alias. Paſſim chirurgica intercedunt, ut in L. II. vulnus lethale renis & inteſtini. Sanguis in homine occiſo poſt mortem manans. L. III. ictus funeſtus in caput acceptus, cum cranium integrum eſſet. De morſu a cane rabido ſanato. L. IV. A vulnere empyema: vulnus ſanatum, in quo globulus de ano exierat. Sauciorum in prælio curationes. Empyema a vulnere, tali parte per alvum ejecta in fiſtulam abeuns. A globi plumbei vulnere in cerebro accepto, cæcitas & ſurditas. Sanatus homo, cujus totum pectus globulus peragraverat. Cranii graviſſimum vulnus abſque ſymptomate curatum. Æneo tormento in pede percuſſus, ſervato artu claudus manſit, cætera ſanus. Cui thoracis catenati pluſculi circuli in pectus depulſi fuerant, tamen ſervatus. Sanatus, cui tormenti æenei globulus os transverberaverat. L. V. Ulcus ad ſpinam dorſi injectione ſola, abſque ſectione reconciliatum. Unco tractorum de materno utero puerorum exempla. Ex dente evulſo magna ſanguinis jactura. Globuli ſtlopetarii vulnus in pectore ſanatum. L. VI. Ulcus renis curatum.* Ex lapſu ex alto ſervatus.

In *locis medicinalibus communibus* Lion 1563. 8. 1589. 8. * aliqua huc faciunt, ut de chirurgia quædam, & collecti veterum loci. Inter *quæſtiones*, aliqua de curatione amputatorum. *Appendix ad loca communia* fere tota chirurgici eſt argumenti. De apoſtematibus, & fracturis. Ab ictu tertio demum die apparentibus ſymptomatibus maxima puris copia intra cranium reperta. De luxationibus.

Enarrationum medicinalium Libri VI, & *reſponſionum* L. I. Lion 1554. fol. B. B. 1589. 8. Aliqua, nec multa, huc faciunt. De vulnere capitis in L. II. De cucurbitularum utilitate in ophthalmia L. IV. De tumore ſcirrhoſo L. V. De nephritide & calculo renum L. VI. Hæc fere ex veteribus ſumta. Uberior eſt de vulnerum ad noxam inferendam potentia, in libro III, ubi exempla adducit, vulnerum quidem levium, tamen funeſtorum, ut levis vulneris in LUDOVICO VIVE, quem non puto celebrem illum literatum fuiſſe; & contra in graviſſima cranii fractura, cum undique dura cerebri membrana denudata eſſet, læſum hominem præter omnem exſpectationem vitalem evaſiſſe.

§. CXXI. VARII.

Les anciens & renommés auteurs HIPPOCRATES *des ulceres, des playes de la tête, avec les commentaires de* GUI VIDE &c. *traduits par un* D. en Medecine Lion 1555. 8. VERDIER.

HIERONYMI FRACASTORII *opera omnia* Venet. 1555. 4. *. Paucula huc pertinent ex L. II. de morbis contagioſis, de morſu canis rabidi & ejus curatione.

ANDREÆ FURNERII l. *de decoratione* Lion ſine temporis mentione ſcriptum GESNERUS citat, aitque etiam chirurgiam continere.

JOHANNES de BAILLEUL *Abbé de Jonval* peritus fuit in reponendis luxatis artubus.

tubus. Ea laus in viri posteris superfuit, ut denique omnes ii *Bailleuli* sint dicti, qui luxationes reponerent.

M. ANTONIUS MONTISIANUS, medicus Florentinus. Ejus *quaestionum medicinalium* XXIV. Lion 1577. 12. prima est de cane rabido pro ARISTOTELE scripta, fere circa annum 1555.

§. CXXII. J. FRANCISCUS ROTA.

Lector Chirurgiae publicus Bononiensis. Ejus *de tormentariorum vulnerum curatione & natura l.* Bonon. 1555. 4. * 1566. 8. * Francf. 1575. 4. BOEHMER Antwerp. 1583. 4. Multa ex MAGGIO, etiam rationes, quibus vincit, globos sclopetarios vulnus non amburere, venenum utique habere ex halitu pulveris pyrii natum. Veneno ergo primum occurrendum, & scarificandum. Magnas arterias a globis sclop. divelli; nullo sanguine ex tanto vulnere sequente. Albumen ovi imponit cum bolo Armena tritum. Molliter debere deligari. Longiorum tu-rundorum noxa. Ut tela eximantur. Facile eximi facta incisione. Glande plumbea trajectum absque malo abdomen. Venas etiam vincire nonnunquam necesse. Caeterum sectarius homo, & antiquorum fere medicamentis confisus. Ad vitam in diarii ORTESCHIANI T. I. aliqua.

§. CXXIII. CONRADUS GESNER.

Vir summus, nulli parti medicinae non conatus est prospicere. Edidit Tiguri 1555. fol. * *de chirurgia scriptores optimos veterum & recentiorum.* Nempe J. TAGAULT, JAC. HOLLERIUM, MARIANI SANCTI libellos, ANGELUM BOLOGNINUM, M. ANGELUM BLONDUM, B. MAGGIUM, A. FERRUM, J. LANGIUM, GALENUM de fasciis ex VIDII editione, ORIBASIUM de laqueis perinde, JACOBI DONDI enumerationem medicamentorum ad chirurgiam spectantium. Addidit catalogum chirurgorum veterum & recentiorum, cum censu adnotationum huc facientium.

De secretis remediis thesaurus, EUONYMO PHILIATRO (GESNERO) auctore prodiit Tiguri 1554. 8. * P. II. a WOLFIO addita 1565. 8. * Continet etiam medicamenta chirurgica, aquas eo facientes, mercurium sublimatum, alia.

In *epistolis* GESNERI tamen aliqua huc faciunt. Arteriotomen, animosum auxilium, in amico suo FELICE WURZ primus ab hominum memoria molitus est. Serotina a canis rabidi morsu symptomatum & mortes.

In l. *de serpentibus* jaculos in Hungaria dari. De viperis earumque morsu.

THADDAEUS DUNUS in *miscellaneis* Tiguri 1555. 8.* de ictis a scorpio aliqua.

In JOHANNIS ARGENTERII *de morbis* l. 14. 1556. fol. * pauca & vaga argumenti sunt chirurgici.

§. CXXIV.

§. CXXIV. Petrus Franco.

Gallus, ſed qui Lauſannæ chirurgiam fecit, etiam Bernæ. Romanæ religioni addictiſſimum fuiſſe PORTALIUS, quæ quidem laus vix cum officio Bernæ & Lauſannæ ornato conſiſtere poteſt, & totus ſermo viri pii, ad reformatæ eccleſiæ morem eſt compoſitus. Citat PORTALIUS FJ. *traité contenant une des parties principales de la chirurgie, laquelle les chirurgiens herniaires exercent* Lion 1556. 8. * FALCONET. Is ex approbatione idem eſt liber, quem nunc dicemus.

Sed notior eſt *traité des hernies, contenant une ample declaration de toutes leurs eſpeces, & autres excellentes parties de la chirurgie, c. à d. de la pierre, de la cataracte, des yeux & autres maladies* Lion 1561. 8. * Candidus homo, perinde paratus malos ſuos eventus narrare, bonoſque. Adminiſtrationes ſuas accurate & minute deſcribit; nova inſtrumenta novaſque encheireſes excogitavit, ut poſceret neceſſitas. Multas ſuas curationes paſſim interſpergit. Caſtrationem primum & cauterii uſum deſcribit, deinde ſuam inguinalis ramicis curationem, punctum nempe aureum, quod commendat, negatque dolorem inferre. In hydrocele ſetaceo utitur, ſed præfert adminiſtrationem, in qua totum ſcrotum ferro aperitur, turunda inmittitur, vulnus lente conſolidatur. Ne recrudeſcat, ac ex tantilla carne deterior redeat, ſarcocelen integre exſtirpat, vetat autem eſcharoticorum uſum. Varicoſæ herniæ ignem adhibet. In calculo veſicæ negat quidquam medicamenta poſſe. Et adhærentes habet calculos, & in cellula latentes. Majorem calculum tenui terebra rumpere tentat. Adminiſtrationem minoris apparatus deſcribit, in qua vidit ſæpe inteſtinum ſauciari digitosve chirurgi. Suturam poſt calculi ſectionem admittit, turundam raro. Levem in certa ſui ſede calculum indicare, plures in veſica eſſe lapillos. Gorgeret habet noſtro ſimillimum. Inde nobilem curationem enarrat, quam in puero molitus eſt, cui ſupra os pubis veſicam incidit, & de ea calculum exemit. Eam tamen adminiſtrationem, etſi felix fuit eventus, ipſe, victus a præjudiciis, damnat, hoc noſtro demum ſeculo renovatam. Forcipes ad incidendos & confringendos calculos excogitavit. In femina manu calculum deducit, & ſuper eum incidit, vitata vagina, neque dilatationem probat. Parvos lapillos abſque vulnere evellit. Inde apparatum magnum deſcribit, & ad MARIANI modum, & ad ſuum. Eſſe ubi præſtet lapillum poſt veſicam inciſam ſibi relinquere, qui facilius ſub tempore ſuppurationis elabatur. De cataracta; queritur depoſitam ſibi ſæpe adſcendiſſe. Ungulæ exſtirpatio. In fiſtula lacrumali præfert uſum medicamentorum eſcharoticorum. Alii oculorum morbi. Fetum omnino pedibus jubet extrahere, primus, ut puto. Alii uteri morbi. Membrorum amputatio. Inflammationes. Tumores varii. Vulnera. De labio leporino & de palato fiſſo, multo felicius, quam quiſquam antiquorum. In illo utebatur etiam ſutura ſicca. Antiqua jactura genæ, cum callo, ut ipſe curaverit, acubus intorto lino circumplicatis. Abſceſſus. De fracturis & luxationibus.

§. CXXV. VARII.

PIETRO LODOVICO ROSETTINI *compendio di tutta la chirurgia* Venet. 1557. 8. BOEHMER. 1561. 8. * 1588. 8. 1630. 8. 1677. 8. GUNZ. Aut discipuli FIORAVANTI fuerunt, aut FIORAVANTUS in editione quam curavit, hæc medicamenta adjecit, in quibus totus occupatur. Valde carpit chirurgos, qui sordidis ulceribus acria medicamenta adhibent. Icones nonnullæ instrumentorum.

FRANC. RENNER *aüsserlicher Arzney Handbüchlein* Nürnberg 1557. 4. PLATNER.

EJ. *Wundarzney* Francf. 1556. 4. IDEM. BOEHMER. 1578. 4. Tigur.

RODERICI MOLINA *institution chirurgica en que facilmente se hallaran todas las species de llagas que son y piuden ser hechas en la cabeça* Granada 1557. NIC. ANT.

ALFONSI BERTOCCI *methodus curativa* ex HIPPOCRATE, GALENO, AVICEN. MONTANI *placitis* Lion 1558. 16. &c.

EJ. *methodus curativa generalis* Lion 1556. 8. 1558. 16. MAZ.

FRANC. MARTIN de CASTRILLO *de dentitione* Valladolid 1557. 8. Madrit 1570. 8. DOUGLAS.

J. BAPTISTÆ MONTANI *consultationes medicæ de rariorum morborum curatione* Basil. 1557. 8. & alias editæ; posthumum opus, nescio an aliqua chirurgica contineat. Mulierum etiam morbi vix huc faciunt.

ALEXII PEDEMONTANI *de secretis* L. VI. Venez. 1557. 4. &c. Multum habet etiam medicamentorum chirurgicorum.

In LYCOSTHENIS editione JULII OBSEQUENTIS Basil. 1557. fol. fetus retentos & de ulcere extractos reperias, & alia huc facientia.

§. CXXVI. VARII.

HIERONYMI MONTUI *chirurgica auxilia, ad aliquos affectus, qui reparationem exigunt, curationem etiam morbi venerei* Lion 1558. 4. PLATN.

EJ. *practica medica, in qua de chirurgicis etiam auxiliis agitur, ad adfectus, qui repentinam exigunt curationem* Venet. 1616. 4. Laudat PORTALIUS. Nonne idem?

J. BAPTISTÆ SUSII *de sanguinis mittendi ratione* duos libros inter practicos dicemus.

NIC. BIESII *tr. de tumoribus*, qui continetur libro VI. *theoreticæ medicinæ* Antwerp. 1558. 4. *

SIMON VALLAMBERT, Burgundus, ex pago d'Avalon, medicus, *de la conduite du fait de chirurgie* Paris 1558. 8. MAITTAIRE, alii 1559. 8. ut Cat. EISENMANNI.

Circa

Circa hæc tempora vixit GUILIELMUS DUPUYS, Civis Gratianopolitanus, & medicus. Ejus eſt *Phlebotomie artificielle utile aux medecins & neceſſaire à tous chirurgiens* Lion 8. VERDIER.

§. CXXVII. VARII.

Inter JULII DELPHINII *quæſtiones medicinales* Venet. 1559. 8. liber II. eſt de cauteriis.

BALDUINI RONSSEI *de hominis primordiis & infantum morbis* Lovan. 1559. 8. Leid. 1594. 8. *

EJ. *epiſtolæ* Leid. 1590. 8. 1618. 8. * Aliqua huc faciunt, ut de paracenteſi. Puer hydrocephalicus, cum partu edi non poſſet, ex viva matre, inciſo ventre, fauſto eventu ab auctore eductus. Fetus retenti oſſicula feliciter decedentia per biennium. Parulis. De cucurbitularum alieno tempore admotarum noxa. De potionibus vulnerariis. Empyema rupto abſceſſu feliciter curatum.

In l. *de morbis muliebribus*, cui alius eſt titulus *de vita humanæ primordiis*, una excuſo, aliqua habet de partu difficili & Cæſareo: illa ex veteribus. Uterum docet ſuffire. Prolapſus uteri diu toleratus cum magno fœtore, ut indolens eſſet. Ad fetum mortuum extrahendum varia inſtrumenta. Tum de prolapſu ani, de nonnullis morbis, etiam ranula & de ambuſtis.

In REALDI COLUMBI libris XV. *de re anatomica*, aliqua ſunt huc facientia, ut vertebrarum ancyloſis. Reductionem avulſæ epiphyſios difficillimam eſſe. Muſculum in vulnere convelli vidit. Os temporum fractum ſanatum. Pleuram frequenter pulmoni adnatam facere, ut vulnera pectoris penetrantia non adgnoſcantur.

JEAN FALCON *notabilia ſuper* GUIDONEM Lion 1559. 4. 1649. 8. FALC. conf. p. 160.

HIERONYMI RUPI *paradoxa & theoremata rei medicæ, vel de his, quæ ad medicum, quæ ad chirurgum, quæ ad obſtetricem ſpectant* Toloſ. 1559. 4.

§. CXXVIII. LEONHARDUS BOTALLUS.

CATHARINÆ Reginæ, Caroli IX. deinde GUILIELMI AULIACI medicus Aſtenſis ex Pedemontio, caſtra ſecutus, preceptore fratre chirurgo uſus, manu medicatus eſt, & inter præcipuos medicos a FIORAVANTO numeratus.

Ejus *de curandis vulneribus ſclopetorum* Lion 1560. 8. 1565. 16 * Venet. 1566. 8. 1597. 8. MEIBOM. Antverp. 1583. 4. cum FERRIO & ROTA.

Germanice Nurnberg 1676. 8.

Liber Taurini datus eſt. Contra ALPHONSUM FERRIUM oſtendit, non eſſe in his vulneribus venenum, ſed neque ignem ineſſe, & glandem tepere, non inflammari, neque in pannis ſtlopo percuſſis aliquod ignis indicium eſſe. Corpora

ra peregrina relinquenda, quoties non absque magno malo educi possunt. Contra instrumentum ALFONSINUM. Cutis non incidenda, nisi glans subter eam longum iter fecerit. Artus gravius confractos continuo amputandos. Triduo & quatriduo, non ultra, repercutientibus utendum. Ad sanguinem comprimendum tamen denique ignis adhibendus. In principio, unica die, vehementibus digestivis noster utitur, ipsoque demum sublimato mercurio; deinde cum abstersione siccantibus. Non anxie quaerendam glandem esse, qua in abdomine relicta, aeger tamen sanatus fuerit. Ossa nisi libera non extrahenda. Vulneratus artus in capsula continendus absque vinculis. Instrumenta varia, etiam trepanum cum rectis laminis. Cutem uno ictu cum pericranio discindit. Trepanum, si opus est, prima die admovet, feliciter eo auxilio usus. Glandem cranio impactam ter admoto trepano exemit.

Celebris huc pertinet curatio principis Auriaci; cujus laesa arteria carotis, digito diu impresso consolidata est.

EJUSD. *de vena incidenda cutis scarificanda & hirudinum applicandarum modo* Lion 1580. 8. Antverp. 1583. 8.

Et in operibus omnibus.

Gallice *traité de la maniere de saigner, scarifier & appliquer des sangsues* Lion VERDIER.

Tendinem laesum minus habere periculi, quam nervum. Obliqua sectio optima. Jugularis venae sectionem obsolevisse. Scalpellum Gallicum, nostro simile Germanico, quo vena percutitur.

In l. *de catarrho* laxatam uvulam vitae aqua sanavit.

Opera omnia conjuncta JOHANNES v. HORNE edidit Amsterdam 1650. 8. *.

JODOCI LOMMII *observationum medicinalium* L. III. Antverp. 1560. 8. Amsterdam 1720. 8. * Signa morborum & praesagia. Intercedunt etiam morbi chirurgici.

§. CXXIX. ANTONIUS CHAUMET.

ANTONII CHALMETEI Vergesaci (Velaunorum) chirurgi: *Enchiridion chirurgicum externorum morborum, remedia tam universalia, quam particularia complectens* Paris. 1560. 8. * 1563. 8. * 1564. 8. HEISTER. GUNZ. Lion 1570. 12. 1588. 12. BOEHMER 1627. 8. Patav. 1593. 8. Orléans 1626. 8. PLATN. 1636. 8. Basil. 1621. 8. 1627. 8. 1634. 8. Germanice 1659. 8. 1644. 8. Gallice *Enchiridion ou livre portatif pour les chirurgiens &c.* Lion 1571. DRAUD. VERDIER. Belgice vertente GYSBERTO POETS. Amsterdam 1641. 8. PLATNER.

RONDELETII, SAPORTAE, JACOBI SYLVII & GUILIELMI LAUTHIER Chirurgi discipulus (a), librum suum ADAMO FONTANO dedit recognoscendum. Pene

(a) In praef.

Pene totus est in formulis. Quatuor sunt libri, de tumoribus, vulneribus, ulceribus, fractis, & luxatis. Ad experientiam suam passim provocat, & contra priores scriptores aliqua monet. Ita contra JOHANNEM de VIGO vult, carnes mortuas incidi, ut potius de sanis aliqua exscindat, quam vitiati quicquam omittat. Ligando sanavit pensilem de lingua verrucam. Ganglia sæpe frictione cum saliva curari. Glandulam prope jugularem venam se feliciter excidisse. In magna ossium carie mavult ægrum dimittere. Ignem nimis violentum potius nocere. Vulnus pectoris cum fracta costa & emphysemate sanavit.

In J. BAPTISTÆ PORTÆ *Magia naturali*, cujus priores quatuor libri Antwerpiæ 1560. 8.* prodierunt, medicamenta etiam chirurgica traduntur. Acidulas prope Theanum adversus calculum enixe laudat, jam VITRUVIO dictas. Oleum avium Diomedearum ad frigidos dolores commendat. Unguentum armarium PARACELSI.

HIERONYMI CRASSI, Utinensis, *de calvariæ curatione* Venet. 1560. 8.

De tumoribus præter naturam ib. 1562. 4.

De solutione continui. ib. 1563. 4. (1562. 4. BOEHM.

De ulceribus ib. 1566. 4. omnia conjuncta Venet. 1562. 4. TREW.

D. cauteriis, s. de cauterizandi ratione ib. 1594. 8. LIND.

GEORGII PICTORII *medicamenta tam simplicia quam composita ad omnes ferre corporis humani præter naturam adfectus* Basil. 1660. 8.

EJ. *γυναικοντις s. nüzliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor, und nach der Geburt zu halten, und wie sie alle weiblichen Zufälle bessern und ableiten sollen* Francfurt 1569. 8.

Huc ergo refero ejus libellum: *Frauenzimmer oder nuzliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor und nach der Geburt sich halten sollen, und wie sie alle weibliche Zufälle bessern und ableiten sollen* Francfurt 1593. 8.

§. CXXX. VARII.

GEORGIUS PHÆDRO, Paracelsicus homo, ob pessimum testimonium C. GESNERI mihi notus. EJ. *Opuscula, inter quæ chirurgia minor, s. omnium ulcerum perfecta curationis methodus.* Basil. 1562. 4. * Francfurt 1621. 8.

JOHANNES HALL cum anatome edidit *a commodious order of notes leading and guiding the chirurgions hand from all offence and error* London 1561. 4. 1565. 4. DUGL.

ANTONII MARIÆ VENOSTA, Rhæti ex valle Tellina, *discorso generale intorno alla generazione e nascimento degli huomini* Venet. 1562. 8. *. ANDREAM DORIA ait

ait partu Cæsareo editum fuisse. De partu naturali & difficili, de puerorum morbis.

RICHARDUS BULLEYN M. D. *de nephritide ejusque remediis* L. I. scripsit, quem in epitomen redegit, & edidit frater GUILIELMUS in parte secunda *fortalitii*. Obierat ante aunum 1562. TANNER.

§. CXXXI. VARII.

BARTHOLOMÆUM EUSTACHIUM huc referas, cujus exstat *pro fistula thoracica pectoris Ducis de Terranova consilium* apud INGRASSIA p. 196.

J. ANTONIUS FOGLIA *de faucium ulceribus* Neapoli 1563. 4. 1635. 4. LINDEN. si idem est, quem A. a CRUCE FOGLIATAM vocat, est inter præcipuos ejus ævi chirurgos. Libellus ipse potius ad clinicam pertinet, morbumque malignum anginosum.

MATTHIÆ KAPFER *relatio vera, quomodo cultrum ex ancillæ cujusdam ventre, quem per annum fere in ea gestaverat, ex latere extraxerit, ægramque sanitati restituerit* Wolfenbuttel 1563. 4. Germanice HEISTER.

THOMÆ GALE chirurgi Londinensis *institutionum chirurgicarum dialogus* 1563.

EJ. *Enchiridion chirurgicum* 1563. EJ. *Chirurgical works* Lond. 1565. 8. *De vulneribus pulvere pyrio factis contra* J. de VIGO, BRUNSWICK, ALPH. FERRUS 1586. m. l. TANNER.

LIB.

LIBER QUINTUS.

SCHOLA ITALICA.

§. CXXXII. Gabriel Faloppia.

Vulgo Fallopius, vir magnus, quem mors immatura abripuit, chirurgiam cum laude exercuit (a), & calculum etiam fecuit (b). Sed ea fuit magni viri infelicitas, ut chirurgica ejus opera omnia post mortem demum auctoris, prodierint, plerumque deformata. Primi excusi sunt *de ulceribus & de tumoribus præter naturam libri II.* Venet. 1563. 4. * continuo a morte Fallopii. Librum *de ulceribus* multo emendatiorem & pleniorem reddidit Bruno Seidel. 1577. 4. *. Prælectiones sunt anni 1557. Multa tamen bona suaque habet. Nihil magis repellere, quam fasciarum usum. Aerem Pisanum, Mantuanum, Ferrariensem ulceribus inimicum esse, favere Patavinum. Ægyptiacum optimum esse medicamentum, magisque siccans, si pompholygem addideris. Escharoticum laudat, in quo cum argento sublimato opium miscet & cerussam. Arsenico etiam utebatur, idque commendat. Ex ramice rupto sanguinem ad viginti ulnas erupisse (hoc vitio scriptum): & alium hominem ex eo casu periisse. Radere os cariosum mavult, quam scalpro exscindere. Ut os abscedat, siccandum, id optime euphorbio fieri. Ulceribus malignis aquam puram aut mineralem in spongia adhibet. Non debere ulcera quotidie detegi, sufficere, si die tertio & quarto. Phagedænicum ulcus aqua aluminosa eluit. Cauteria in cancro adhibere dissuadet expertus. Decocto radicis chinæ se cancri dolores sedasse; setaceum per ulcus trajicit, quando vult apertum servare. Ambusto igne admoto bene curari. Fistulas canalis urinarii valde ramosas esse, etiam ad umbilicum pertingere, neque plene posse sanari. Non debere fistulam ani secari, quæ sit tribus digitis longior. Ita in editione Seidelii.

In libro *de tumoribus* editionis Venetæ. In apostemate inciso se vidisse lutum merum, alias quasi crystallinum humorem coagulatum; sed & ossa, squamas, lapidem grandem, vermes. Vena magna ut incisa sit, cum summo periculo, cum abscessus in inguine ferro aperiretur. Gangræna frequens ex frigore in nautis calidis curatur. Ex hectica febre gangræna. Suffimigio igniti pyritæ in acetum merso, ex consilio Galeni, scirrhos Noster dissolvebat.

(a) Guilandin papir. p. 25.
(b) Thoner L. VII. obs. 4.

De vulneribus in genere, de vulneribus capitis, nasi, oculorum, colli &c. 1571. 4. * Vulnera carnis secundum primam intentionem sanari; non ita arteriarum, nervorum, ossium. Sanguinem non debere supprimi, sed ad deliquium usque manare, eum cæterum se multo linteo carpto compescere. In facie turundas se non adhibere, in femore utique. Esse, qui sola frigida vulnera sanent, etiam sibi successisse, neque tamen sibi probari. Laudat ceratum barbarum & isidis. Nimium aërem metuit. Naturam etiam absque medicamentis vulnera sanare. Carnem luxuriantem mercurio præcipitato reprimit. Unguento de minio inter epulotica plurimum tribuit; pro vulnerario medicamento succo hyperici cum vino expresso. Vulnus diaphragmatis in parte carnosa non esse lethale. Vulnus ventriculi se sanasse. Queritur, quod chirurgus legibus teneatur intra tertium diem de vulneris curatione respondere, quo tempore sæpe ipsi non liqueat. Magnam portionem cerebri ad sex uncias amissam absque malo: in alio os confractum & amissa cerebelli particula. Sic vulnus vesicæ urinariæ stlopetarium. Auriculam resectam & de pellicula pendentem adglutinavit. Acetum in vulneribus ipsi parum placet. Peregrina corpora, tela, fragmenta calcis in vulnere inclusa, quod conferbuit. Quæ continuo extrahere oporteat, quæ minus egeant ea celeritate. Suturæ siccæ cruentam præfert. Curatio sympathetica, quæ fere DIGBYI, Germani, qui cultro medebatur. Utique labia vulneris in capite conglutinari. Frequenter calvariam contundi, etiam deprimi cute integra. Digitum pene totum abscissum tamen conferbuisse. Calamitatem vidit, ut ictu accepto in dextrum latus, abscessus in sinistro esset, neque tamen admittit, ab ictu alienæ partis os vere læsum esse. Ab alapa os temporum depressum. Serotina symptomata, cum ipsa etiam quadragesimo die a capitis vulnere superveniant. Decocta vulneraria, quibus solis Hebræi chirurgi eo ævo utebantur; formulæ, etiam celeberrima & absurda Romani circulatoris. Supra suturam vulnus non debere dilatari. Non debere ossa confracta facile avelli, dum carnibus adhærescunt. Pro oleo rosaceo in vulneribus duram membranam nudantibus. Absque dolore eam meningem incidi, etsi sensu sit acutissimo. Fungos cerebri non vult resecari. A percusso capite æger obmutescens, puro per nares & palatum exeunte liberatus est. Pueros, quibus calvaria depressa esset, plurimos sanavit, cute non incisa. Ad dolores maximos oculi cucurbitulam scarificatam occipiti admotam prodesse. Partes resectas, etiam refrigeratas, posse reconciliari. Pro Calabrorum artificio nasi reparandi testimonium. Musculos colli in transversum sectos conferbuisse. Vasorum vulneri labiorum suturam opponit; melius tamen paulo post ex GALENI consilio arteriam vulneratam ligavit. Neque tamen cauterium rejicit. Injectis aptis liquoribus, se in vulneribus pectoris felicem operam posuisse. Totum omentum cum emortuum esset, absque superstite malo extraxit. Intestina crassa consui debere. Contra immissum tubulum sambucinum. Vulnera stlopetaria. Nullam in iis ambustionem esse, neque stupam incendi; & pulverem pyrium in cute inventum absque malo. Extrahendarum per partem oppositam glandium

dium consilium. Contra setacei usum. Paracentesin jubet versus os ilium instituere.

Videtur hunc librum eumdem esse quæ *Chirurgia* dicitur FALLOPII, quæ iterum prodiit Venet. 1604. 4. DRAUD. BIBL. EXOT. 1637. 4. HEIST. 1647. 4. 1675. 4. BOEHMER.

EJ. *commentarius in* HIPP. *de vulneribus capitis* Venet. 1566. 4. Fissuras sanavit die quadragesimo incisis carnibus: osse, ut vocat fracto, corpore hominis inverso. Laminam calvæ internam fissam vidit, cum externa integra esset. Ut fiat per continuitatem ossis calamitas sive abscessus in parte opposita percussæ. Male se, etsi feliciter, medicatum esse, cum ossis fragmentum resectum avulsisset, ut intelligo, obscurus enim est locus. Musculum temporalem vetat dissecare: vult etiam sede futuræ in terebrando abstineri. Quæ causæ sint ossis aperiendi. Instrumentum ad eam administrationem. Abscessum duræ membranæ esse aperiendum. Ab amissa parte cerebri sanari nonnullos, alios mentis usum amittere.

EJUSD. *de cauteriis* liber, *deque medicamentis ignis potestatem habentibus, aliisque acribus.*

EJUSD. *de decoratione* Patav. 1566. 4. * De præputio restituendo, de naso reparando, quam curationem in Calabria utique testatur perfici, sed maximo cum dolore. Papillam mammæ nimis brevem fistula plumbea corrigit. De bubone pestilente.

EJ. *de luxationibus.* Frequenter ex tortura fieri: vidit etiam in projecto gravi corpore factas. Ex adstringentibus medicamentis impositis articuli humorem spissari & fere gypseum fieri, neque ejusmodi luxationem posse restitui. Prius dolorem sopiri debere, quam artus extendatur. Diligenter de deligatione. Luxatio complicata non continuo reponenda, contra PAULUM. Recidivas luxationum ustione occupat. Ancylosis in dorsi vertebris.

De fracturis, continuus cum priori liber.

Omitto, quæ in l. *de Gallico morbo* chirurgici sunt argumenti.

In l. *de ossibus* plus centies se contrafissuram vidisse testatur.

Opera omnia FALLOPII, in quibus hæc omnia continentur, prodierunt Venet. 1584. fol. Venet. 1606. fol. * Francf. 1600. fol. ib. 1606. fol.

In *secreti diversi e miraculosi* del GABR. FALLOPIA Venet. 1563. 8. BUCHNER 1578. 8. MARTIN, putes etiam esse chirurgica arcana.

§. CXXXIII. FELIX WURTZ.

Cum amicus fuerit CONRADI GESNERI (*a*), ejusque consilio utiliter sit usus, cumque

(*a*) p. 210.

cumque rogante eo magno viro (*b*), sua, quæ de chirurgia adnotaverat, ediderit; non potest longe ab his temporibus removeri, etsi nulla mihi est de anno, quo primum ejus opus prodiit, certitudo. Expertus erat chirurgus Basileensis.

EJUS *practica der Wundarzney darinn allerley schädliche Misbräuche der Wundarztes abgeschafft werden, aus den Handschriften des Auctors, von neuem übersehen und vermehret, durch* RUDOLPH WURZEN *chirurgum Argentinensem*, fratrem FELICIS: annus subjectus 1612. cum FELIX a. 1576. obiisset. Multæ sunt editiones, a. 1563, ut videtur (*c*). Basil. 1576. 8. HEIST. 1595. (*Cat. libr. German.* 1500—1600.) 1612. BOECL. 1616. 8. HUTH. Wolfenbüttel 1624. 8. Basil. 1670. 8. HUTH. 1675. 8. 1687. 8. ENDTER. Stettin 1649. 8. * 1659. 8. Breslau 1651. 8.

Belgice Amsterdam 1647. 4. WACHENDORF. Gallice, vertente FRANCISCO SAUVIN Paris. 1672. 12. BUR. 1689. 12. RAST.

Contra futuras; nocere, neque esse necessarias. Contra usum ferri igniti ad compescendas hæmorrhagias. Contra nimiam in explorandis vulneribus sedulitatem. Contra turundas, consolidationem vulneris impedientes: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. De malis curationibus, quas in Italia vidit vulneribus adhiberi. L. II. de cura vulnerum. Non debere aërem admitti, neque vulnera elui. Cerebro nihil debere imponi: fragmenta ossium non debere evelli, nisi undique mobilia sint. Vulnera articulorum & humeri suturas requirere, cæterum id auxilium rarissime debere adhiberi. Ut magnum aposceparnismon sanaverit. Nullum in vulneribus capitis oleum, neque unguentum adhibendum. Vulnera singulatim. Ancylosis ex exemta patella, quæ fracta erat. Peregrina sæpe diu in corpore humano absque dolore & symptomatibus retineri. De genuum morbis fusius. De vulneribus sclopetariis. Contra setacea in iis vulneribus. Contra olea & emollientia. Suturas cruentas se raro adhibere, cum siccæ sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ fit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. Fracturæ; a natura eas sanari. Lectulos stramineos absque ferulis ligneis pro fractura femoris commendat. Exemplum gravissimæ fracturæ complicatæ, quam noster præter suam spem sanavit. Non amputanda, ne contusa quidem, ante BILGUERUM. Ossa reponenda & sperandum extremos fracti ossis fines coalituros. Fracturas secundum longitudinem ossis factas describit, & exempla profert. Pluscula exempla cariei supervenientis, destructæ partis corruptæ, & artus servati. Vulnus vesicæ sanatum. L. III. Vulnerum symptomata, & prognostica, suppuratio, synovia: conpressa unguento fusco (suo) & opodeldoch. Ut coactus sanguis dissolvatur: hic decocta sudorifera. Alumen ustum ad compescendum sanguinem. Emollientibus & ferulis superata rigiditas vulnerati articuli. Vulnera

(b) In præfatione.
(c) Vide p. 401.

Vulnera arida vitriolicis tentanda. Ganglion incidendum, humor emittendus, qui a pure diversus fit. Anthrax, quem spiritu vini camphorato adgreditur. Rigor, tetanus, alia mala. Atrophia absque fere unguentis sanata. L. IV. est medicamentarius. L. V. de morbis puerorum. De propria cephalæa, quam sola demum arteriotome superaverit, suadente C. GESNERO, manum mutuante JOHANNE WASER. De artubus a nativitate curvis, tamen apta deligatione corrigendis, varis & valgis. Adparet minime vulgarem virum fuisse (d), neque eum, qui gregem præeuntem sequeretur, etsi utique medicamentis suis, quæ ipse etiam chemica arte parabat, nimium tribuit, & ab aliqua seculi sui superstitione non liber fuit. Quod turundas negligat, anatomen spernat, nullam rationem habeat depressæ calvariæ, ab HILDANO corripitur.

Circa hæc tempora floruerunt LAURENTII COLLOT celebris lithotomi filii, LAURENTIUS & JOHANNES, experti lithotomi, qui calculum circa acum natum eduxerunt (e). LAURENTIUM filium puto esse, quem laudat HEURNIUS (f).

§. CXXXIV. VARII.

GERARDUS, Bergensis, *de præservatione & curatione morbi articularis & calculi* lib. Antverp. 1564. 8. RAST. Alii 1584. 8. Inter rectum intestinum & vesicam sedentem habet calculum.

GIOV. MARINELLI *medicine partenenti all' infermità delle donne* Venet. 1563. 8. 1574. 8. OSB. 1650. 8. HEIST. Conf. editionem JOHANNIS LIEBAULT.

HENRICI STEPHANI *Dictionarium medicum, vel expositiones vocum medicinalium ad verbum excerpta* (ex veteribus) Paris. 1564. 8. * Voces etiam chirurgicæ per loca veterum expositæ & declaratæ.

Sic in JOHANNIS GORRHÆI *definitionibus medicis* Paris. 1564. fol. * Commodus liber, ut HIPPOCRATIS & GALENI sententiæ conjunctæ habeantur in promptu.

JEREMIAS MARTIUS Augustanus circa a. 1564. centum observationes scripsit, quas G. H. WELSCHIUS edidit Ulm 1668. 4. * Discipulus fuit BACCII BALDINII. Breves sunt, aliquæ chirurgicæ. Penis dislocatio. Hydrocele ab ictu. Vulnera capitis Florentiæ fere funesta esse, symptomatibus die 14. supervenientibus, etsi cranium terebrant. Ulcus vesicæ feliciter sanatum mitibus, injecta in vesicam mulsa.

ACHILLIS GASSER medici Augustani, amici GESNERI, centum curationes & observationes edidit G. H. WELSCH. Ulcera varia sanata, etiam umbilici. Medicamenta lithontriptica, inter ea lappæ semen, suo experimento. Brevissime & fere in medicamentis.

(d) Valde laudat BOERHAAVE Prax. med. 1745. I. p. 432.
(e) PARE *monstr.* p. 443. sqq.
(f) In vita.

§. CXXXV. VARII.

THEODORI ZWINGER *Theatrum vitæ humanæ* Basil. 1565. fol. * L. XVIII. chirurgica non maximi momenti continet.

Cinq livres de la maniere de nourrir & gouverner les enfans des leur naissance, de bien choisir une nourrice. 2. *l'instruction de la sage-femme, ou des accouchées.* 3. *la maniere de guerir les maladies des enfans* Paris 1565. 4. VERDIER.

Cum C. GESNERI l. de fossilibus Tiguri 1565. 8. * prodiit J. KENTMANN *de calculis corporis humani*, non malus libellus (*). Vulnera vesicæ sanata. Calculi podagricorum. Cerebri calculus. In pueri vulnere post excisum calculum nata crusta calculosa.

In MATTHIOLI commentariis ad DIOSCORIDEM varia de morsu serpentum.

GUIL. CAPPEL *Non E. ut renum sic vesicæ lithiasis sit curabilis* Paris. 1565.

§. CXXXVI. STEPHANUS GOURMELEN. G. RONDELET.

GOURMELENUS: Britannum (Armoricum) facit PORTALIUS; nos legimus Scotum fuisse, medicus fuit facultatis Parisinæ.

EJUS sunt *synopseos chirurgiæ* L. VI. Paris. 1566. 8. Gallice *le sommaire de toute la chirurgie*, vertente ANDREA MALESIEU Paris 1571. 8. DRAUD. *Et chirurgicæ artis* ex HIPPOCRATIS & *aliorum veterum medicorum decretis ad rationis normam reductæ* L. III. Paris. 1580. 8. * Primum libellum non vidi: in posteriori placita veterum reperias, etiam hypospatismum & periscyphismum. Nonnulla tamen nuperiora placita etiam habet. Arteriotomes novam rationem, apparatum in secando calculo majorem. Fetum, potissimum mortuum, in pedes dirigit. In priori libello forte contra PAREANAM vasorum deligationem scripserit.

In *præfatione* legas anno 1551. sanctum esse, ne quis inter chirurgos reciperetur, quin a facultate & quatuor medicis fuissent ejus profectus explorati. Eam senatus legem regem a. 1576. confirmasse, & jussos Chirurgos quotannis 15. Novembri in schola medica Decano obsequium promittere.

GUILIELMUS RONDELET Professor Monspeliensis, vir doctus, obiit a. 1566. A morte viri prodiit *methodus curandorum morborum omnium* Lion 1575. 8. * &c. in quo passim aliqua huc facientia: ut partus difficilis; ossa fetus retenti in utero feminæ a morte reperta. De calculis variarum partium aliqua.

Porro huc facit, qui una prodiit l. *de medicamentis externis.*

In l. *de piscibus* tres dentes habet hirudinis.

Reliquit etiam tractatum *de tumoribus præter naturam*, qui in B. R. P. servatur n. 7070.

ALOYSIUS

(*) Laudat COE. concr. biliar.

ALOYSIUS LUISINUS, Utinensis, *Aphrodisiacum*, *f. de lue venerea collectionem* edidit Venet. 1566. fol. BOERHAAVII cura Leid. 1728. fol. * recusum, in quo varii de ea lue libelli continentur, sed eos omnes ad praxin remitto.

Sic etiam Basileæ a. 1566. prodiit prima *muliebrium* collectio Gynæciorum, curante CASPARO WOLFIO, qua MOSCHION, EROS, BONACIOLUS & alii continentur veteres, in harmoniam redacti. Pessi varii &c.

CASPAR WOLFIUS nihil scripsit, nisi aliquas adnotationes. Musculorum rectorum abdominis fibræ a nisu ruptæ.

NICOLAI RORARII *contradictiones*, *dubia & paradoxa in* LL. HIPPOCRATIS, GALENI, *cum eorum conciliationibus* Venet. 1566. 4. 1572. 8. * Chirurgica etiam habet, ut vulnera piæ membranæ.

§. CXXXVII. JOHANNES WIER.

Archiater Cliviensis. EJUS *medicalium observationum rararum* L. I. Basil. 1567. 4. * & alias prodiit, & in *operibus omnibus*, Amsterdam 1660. 4. * Abscessus inter musculos abdominis, ex neglecta febre quartana ortus. Aquæ hydropicæ eductio ex umbilico parvo foramine aperto. Cancer testiculi ab emollientibus exulceratus & funestus. Ut clausum uterum, neque semel, aperuerit, cum instrumentis eo spectantibus, plenius exponit quam priores. Gangrænosa uteri pars resecta, ægra servata. Gangræna in brachio ex mala curatione nata. Anus clausus; glans penis clausa: utrique malo feliciter manus adhibita. Phyma in vagina ablatum, vinculo & sutura.

In l. *de præstigiis dæmonum* etiam de mensibus incisa membrana emissis refert.

MARTIN RULAND, senioris, Frisingensis, Alchemistæ, *de vena sectione*, *de scarificatione*, *& ventosatione* Argent. 1567. 12. LIND. Basil. 1627. 8.

Germanice, *vom aderlassen und schröpfen* Basil. 1613. & cum sequente libro. Quæ vena, ejusque loco utilius secetur, sic de scarificatione, inanis liber.

EJUS *thesaurus* RULANDINUS f. *curationes empiricæ in ordinem redactæ*, cum priori libello Basil. 15... 16. 1628. 8. Rouen 1650. 8. Budissin. 1629. 8. RIV. 1680 8. HEIST.

EJ. *curationum empiricarum & historicarum Centuria* Basil. 1578. 1580. 1593. 1596. LINDEN. Rouen. 1650. 8.

PETRI ARIAS de BENEVIDEZ, Taurensis medici, *secretos de chirurgia especialmente de la manera come se curan los Indios de llagas* Valladolid 1567. 8. ANT. Apud Indos occidentales Americæ vixerat.

Hoc anno chirurgi Parisini obtinuerunt, ut literæ Regiæ in *parlamento* f. senatu Parisino in publicos fastos reciperentur, quibus a barbi-tonsoribus separati, & Universitati Parisinæ adscripti sunt. Ita jam FRANCISCUS I. sanxerat, ut

ut tamen ſenatus ei legi obſtaret. Eamdem legem HENRICUS III. a. 1571. confirmavit (a). Ita ad annum uſque 1596. medicos inter & chirurgos res compoſitæ fuerunt, ut tamen 15. die Novembris chirurgi jurejurando ſe medico ordini adſtringerent (b). Gradus tamen publicos ſuis eo tempore diſcipulis conferebant, fruſtra reclamante ſubinde & Univerſitate & facultate medica.

§. CXXXVIII. VARII.

PIERRE HAZARD *chirurgie parfaite* 1568. 8.

EJUS HIPPOCRATES *van de wonden des hoofds* Amſterd. 1634. 8. *. Antiquus liber, in quo narratur de vulnere capiti anno 1528. inflicto, de quo ſubinde cerebrum pullularit, æger centeſimo die interierit.

J. le PAULMIER *de la nature & curation des playes de piſtole, d'arquebuſe &c.* Paris 1568. 8. Caen. 1569. 4. Reſiſtendum uſtioni.

CHRISTOPHORUS WIRSUNG *Arzneybuch* Heidelberg 1568. fol. *. & alias. Ad veterum morem morbos a capite ad calcem recenſet, inter eos pariter, qui vulgo manu curantur, & cuique farraginem medicamentorum non exiguam opponit.

ACHILLIS PIRMINII GASSERI, medici, GESNERIANI amici, varia ſunt poſthuma. Aliqua prodierunt cum G. H. WELSCHII *ſylloge obſervationum* Auguſt. Vind. 1668. Alia cum ejus *conſiliis* 1676. 4. ib. Exſtat etiam cum M. CORNARIO obſervatio. Obiit a. 1577.

§. CXXXIX. JAC. DALECHAMP &c.

JAQUES DALECHAMP *Chirurgie Francoiſe avec pluſieurs figures d'inſtrumens neceſſaires pour l'operation manuelle* Lion 1569. 8. du VERDIER: plerique annum ponunt 1570. tum 1573. 8. HÆNEL. Anno 1610. 4. *. prodiit *augmentée par* J. GERAULT.

Plurima ad PAREI mentem, ex quo & figuram ſumſit. Cæterum princeps opus eſt PAULI liber VI. a DALECHAMPIO Gallice verſus, cum ejus & aliorum adnotationibus. Solet fere conjungere, quæ alii veteres ab HIPPOCRATE & ALBUCASIM ad quemque morbum adtuliſſent. Icones nonnullas ad veterum voces excogitavit. Tunc caſus rariores, aut qui ipſi contigerint, aut aliis. CASTELLANI inventum, anulum manubriatum, qui fila ducit ad intercipiendam uvulam. Bronchotomen locum poſſe habere. CLAUDIUM CHARPENTIER ocularium Regium ad oculi fluxiones cucurbitula uti, quam chirurgus ſugendo adtrahat. Exempla phimoſeos in tenero puero; aliud exemplum cum præputio craſſo & calloſo, quem callum ſolebat ſcalpello diminuere; ut tamen neceſſe fuerit totum præputium

(a) Vide hæc *rech. ſur l'hiſt. de la Chir.* p. 195. &c.
(b) p. 221.

tium resecare. Exempla paraphimoseos. De cereis ad urethræ mala adhibitis tamquam de re vulgo nota, ut etiam proprium unguentum Rex pretio redemerit. Esse ubi cereus nihil præstiterit, nisi aliquam lotio redditam libertatem. Fungus vesicæ, qui pro callo imposuit. Filum, quo ligata ani fistula anulo contorquet. Malum *Nakir* balneo sanari. Ut M. JAMES luxatum caput extendat. Ossa pubis omnino discedere.

De J. GERAULT labore alias dicam.

Aderlaß Büchlein, das ist Bericht vom Aderlassen und Schräpfen Francfurt 1569. 8.

§. CXL. F. PALAZZO. L. FIORAV. ALII.

FELICE PALAZZO (PALATII), Trebiatis, M. D. *de vera methodo quibuscunque vulneribus medendi cum aqua simplici & frustulo de canape & de lino.* Perusiæ 1570. 8. d'ETR. & cum *dilucidationibus* SANCASSANI Venet. a. 1733. Linteis aqua calida ebriis omnia vulnera sanat.

J. de FOGUEDO *de pustulis, quæ saaphadi nominantur* ASTRUC. Circa a. 1570.

J. FERRANDUS *de nephriticis & lithiasis, s. de renum & vesicæ calculi definitione & causis* Paris 1570. 8. FALCON. 1578. 8. 1601. 12. alii. Habet exempla calculosorum, calculos podagricos &c.

LEONARDO FIORAVANTI D.M. & Equitis, Bononiensis, *il tesoro della vita umana* Venet. 1570. 8. *. Alchemista chirurgiam etiam exercuit, multum suo balsamo usus, & suo elixir, hactenus utilis, quod secundum primam intentionem vulnera curaverit, nempe ut ea sanaret. Pars II operis continet curationes medicas & chirurgicas. Multa de propria viri historia hic reperias. Veram chirurgiam, tribusque remediis omnia vulnera curandi artem a MATTIO GUARUCCIO Monacho didicit, ea perfecit: a. 1548. Panormum venit, chirurgiam ibi exercuit, lienem exemit. M. Decembri 1549. Neapolim adivit, curavit feminam, cui post Cæsaream operationem, uterus & vesica exciderant. Cum Neapoli omnes ex vulneribus capitis perirent, suos ægros servavit, non tangendo, nisi postridue, deinde post octiduum; & in Africa, consuto vulnere. Lienis vulnus sanavit, cujus partem resecuit. A. 1550. Africam cum classe Hispanica petiit, multos in capite saucios curavit, sutura ob cœli æstum adhibita: nasum detruncatum etiam adglutinavit, ut comprehenderet. Inde Neapolim rediit a. 1555; Romam petiit a. 1558, tum Venetias; aliquamdiu etiam Pisauri artem exercuit. A. 1568. quarta vice, coactus, doctoris gradum Bononiæ consecutus est, comes nunc factus & eques. L. III. consilia dat. L. IV. medicamenta describit, etiam vana, aliqua anagrammate velata. Ob partum difficilem incisa femina, læsa cum utero vesica, ut utrumque viscus abscessum pateretur, tamen a FIORAVANTO sanata. Quinque curationes in nasis reparandis factæ Turpiæ Calabricæ, a PETRO & PAULO fratribus, quas ipse vidit.

EJ. *la Chirurgia distincta in tre libri* Venet. 1582. 8. BOEHMER. 1588. 8. HEISTER. 1610. 8. OSBORN. Venet. 1679. 8. * & cum titulo *Il compendio de tutta la Chirurgia* Venet. 1594. 4 1630. 8. BOEHM.

Informis & confusus labor, qui vix quidquam habet chirurgici præter titulos, & medicamenta sua, quibus inmensos effectus tribuit. L. I. proprie chirurgicus est. Exemplum hominis a levi acus vulnere pereuntis; aliorum absque noxa maxima mala patientium. Unguentum ad oculorum mala mira facere: Vulnera capitis continuo adstringit (serra) ne aër subeat, adfundit suam quintam essentiam, suum balsamum, suum pulverem, odorem etiam balsami naribus supponit, ita gravissima mala sanat. In Africa, sicca regione, capitis vulnera periculosa esse, sic Messanæ, in urbe pariter sicca; Panormi in humido solo, facile sanari, sic Romæ. Tunc herbas dicit vulnerarias, conjunctas oleo. Iterum sanguinis jacturam compescit futura continuo injecta, non vulgari plurium punctorum, sed vera. Reliqua materia medica, chirurgica, mineralis. L. II. Alchemistica varia. L. III. Remedia aliorum scriptorum.

EJ. *compendio de secreti rationali* Venet. 1571. 8. 1591. &c.* Germanice Darmstatt 1624. 8. LEHM. De ulceribus etiam. In L. II. de vulneribus & aliis morbis chirurgicis agitur.

EJ. *capricci medicinali* Venet. 1568. 8. * 1629. 8. Gallice Paris. 1586. 8. Medicamenta etiam chirurgica continet.

Quod est *Crone der Arzney* Francf. 1618. 8. LEHMAN.

Piccolo discorso di Cirurgia citatur ad finem hujus, quam recensemus chirurgiæ: fuerit, qui cum ROSETTINORUM opere prodiit. Sua medicamenta & ceratum GALFREDI unice laudat. Se nosse lapides omnes certe arcano extrahere.

J. PAULI NATII *opusculum de chirurgia, & potissimum de solutione continui* Venet. 1570.

JOHANNIS FRAGOSI, Archiatri CATHARINÆ Reginæ, *Erotemas Chirurgicas, en que se ensenna lo mas principal de la Cirurgia, con su glosa* Madrit. 1570. 4. CAP. de VIL.

EJ. *Cirurgia universal* Madrit atque Complut. 1601. fol. cum suppl. Alcale de Henarez 1621. fol. PORTAL. Italice vertente BALTHASARE GRASSO Palermo 1639. fol. * In L. II. tradit compendium chirurgiæ, tumores, ulcera, vulnera, fracta, luxata. Multæ adnotationes & curationes propriæ interspersæ. Exemplum anevrysmatis subito funesti, eum ab imperito aperiretur. Vulnus linguæ curatum, cum pene integre præcisa fuisset. Ustiones in cranio ad antiquas ophthalmias felices. Scrophulæ ab herpete repercusso. Magnus tumor cysticus de femore excisus. Carbunculi epidemici funesti. Gangrænæ ex maximo pedis dolore. Scarificatio in hydrope laudatur. Plurima ex GALENO. A cancro exstirpato mors. Ex incisa ranula quasi albumen ovi. Tela absque malo longo tempore in corpore latuisse. Sclopetarios globos neque inflammari, neque

neque venenari. Magna mala ex læſo in venæ ſectione nervo. Panormi, in aëre humido, vulnera capitis facile ſanari, contra Meſſanæ. Longa hiſtoria vulneris capitis, quo infelix ille CAROLUS PHILIPPI f. fere exſtinctus eſt, & exemta cranii particula ſero convaluit. Fila ſicca cancro exſtirpato feliciter admota. Cancrum oris igne ſanavit. Carpto ſicco carnes fungoſas optime compeſci. M. FILIPO curat carunculas. Vermes in vulneribus non valde noxii, per exempla.

IDEM vidit aliud opus, *tres tradados de chirurgia*, in quo ſuturas dicit rejici, ſigna mortis bene recenſeri.

§. CXLI. HIERONYMUS MERCURIALIS.

Forolivienſis, Profeſſor Piſanus, Bononienſis, Patavinus, inſignis vir, qui fama & gratia floruit. Chirurgiam paſſim adtigit, etſi non fuit ei præcipuus laborum finis. In L. VI. *de medicina Gymnaſtica* Venet. 1570. 4. *. Pariſ. 1577. 4. Amſtelod. 1675. 4.*, & alias edita, inſcriptos lapides habet ad hiſtoriam chirurgorum facientes, & aliqua de morbis chirurgicis, qui a corporis exercitationibus aut augentur, aut curantur, ut de varicibus, &c.

In *variarum lectionum* L. VI, quarum prima editio eſt Veneta 1571. 4, plenior autem Venet. 1594. 4. * pluſcula pertinent ad litterariam quidem magis, quam ad manu efficacem chirurgiam; ut de hydrophobia, de infibulatione, de varicibus, de hirudinibus, de tuſſi puerorum, uſtione, de unguentis, de venarum temporalium uſtione ad oculorum mala, de luxatione DARII.

EJ. Tr. *de maculis peſtiferis & de hydrophobia* Patav. 1580. 4. Satis laudat PORTAL.

In tractatu *de puerorum morbis* quem ex prælectionibus HIERONYMI JOHANNES CHROSZIEYOIOSKIVS edidit Venet. 1583. 4. * aliqua reperias de hernia, de hydrocephalo, calculo, ſtrumis, de puerorum aliis malis. Clauſi penis apertionem ſibi non ſucceſſiſſe.

In l. *de Venenis*, quem perinde ex MERCURIALIS ore ALBERTUS SCHELIG Venet. 1584. 4. * edidit, de viperæ morſu & ſcorpii, aliorumque ſimilium animalium reperias.

In l. *de morbis cutaneis, deque omnibus corporis humani excrementis & de decoratione* Venet. 1581. 4. * noviſſimus potiſſimum l. huc facit, a JULIO MANCINO exceptus. In eo varii morbi cutanei redeunt, etiam cicatrices, ſugillata, cutis ſciſſuræ, tum unguium mala, & paronychia.

In editione Francofurtenſi 1587. 8. accedunt duo tractatus *de varicibus & de reparando naſo*.

In *Prælectionibus* cæterum multa excuſes, quæ non ſunt ab auctore elaboratæ.

Huc etiam aliqua pertinent in *Prælectionibus de morbis mulierum* Venet. 1601. 4. cu-

4. curante COLUMBO, & cum C. BAUHINI *muliebribus*. Eorum L. II. eſt de partu. In L. IV. de prolapſu uteri agit. Mulier quæ fetum mortuum aliquot annis geſtaverat, quam noſter molam figuratam utero gerere reſpondit.

Porro in *medicina practica, ſ. de cognoſcendis, diſcernendis & curandis omnibus corporis humani affectibus* L. V. Francf. 1602. fol. edente PETRO de SPINA: tum in *Prælectionibus Patavinis de cognoſcendis & curandis corporis humani adfectibus* Venet. 1627. 4. in *conſultationum tomis quatuor* Venet. 1579. 4. 1589. fol. 1597. fol. 1604. fol. & in *prælectionibus de oculorum & aurium adfectibus* Francf. 1591. 8. aliqua huc faciunt.

JOHANNES BRABO *de pietra bitta; de hydrophobiæ natura, cauſis atque remediis* Salamanticæ 1571. 8. 1576. 1588. 4. CAP. de VILA.

JACOBUS GREVINUS *de Venenis* Antverp. 1571. 4. * Habet etiam morſus animalium venenatorum.

J. LAMI & BONAV. GRANGIER, *E. molles tumores boni* Pariſ. 1571.

SIMON PIETRE & BARTHOLOM. PERDULCIS *E. nephriticis diuretica* Pariſ. 1571.

NIC. PACQUART & PETRI de la MAR, *Non ergo hydropi paracenteſis* Pariſ. 1571.

§. CXLII. VARII.

HORATII MORI *tabulæ univerſam chirurgiam uno ordine comprehendentes* Venet. 1572. fol. HEISTER. Tabulæ ſunt ex PAREO, PORTAL.

HIERONYMI MURILLO *therapeutica de* GALENO *en lo, que toca a cirurgia* Saragoſſ. 1572. 8.

COMPAGNON *diſcours des arquebuſades, en forme d'épître, pour repondre à certaines apologies publiées par* AMBROISE PARE' Lion 1572. 8. Pro GOURMELENO, contra A. PAREUM, qui ſua opera a medicis habuerit, &c. PORT.

JEAN DONGOYS *recette medicinale de l'huile Eſpagnole, ou huile magiſtrale, & la maniére de l'appliquer particuliérement & ſelon les playes* Paris 1572. 8. BUR.

VOLCHER COITER, Groningenſis, FALLOPII diſcipulus, vir illuſtris, in ſuis *obſervationibus* Noribergæ 1572. fol. * cum *externarum & internarum corporis humani partium tabulis* excuſis aliqua habet magni momenti. In brutorum animalium cerebris incidendis, experimenta fecit, partem magnam exemit, nulla principe facultate læſa, ut etiam aves abſque cerebro vivant. Organum veneniferum viperæ deſcripſit. Renes in calculoſis ſæpe vidit ab ulceribus conſumtos. Recte monet, & exemplo proprio vincit, plus eſſe periculi in capitis vulneribus, in quibus dura membrana cerebri integra manſit. Eam, quoties humor ſubtus effuſus eſt, animoſe ſuadet incidere. Ex vulnere cerebrum ſolere pullulare. Non debere pro deſperatis deſeri, quibus fungi de cerebro efflореſcunt. Vulnus ſanavit,

ſanavit, quod ad ventriculos uſque cerebri penetraverat, tamen ut æger mentis integritatem non recuperaverit. Graviſſimi cerebri vulneris a bombarda inflicti exemplum in principe, quem COITERUS, præter omnium opinionem, amiſſa cerebri particula ſervavit. Vulnera corneæ tunicæ cum jactura humorum utique ſanari.

§. CXLIII. J. ANDREAS DELLA CROCE.

Latine de CRUCE, Medicus Venetus, qui ipſe Feltriæ (a) & alibi manu ſua curavit (b). EJUS *Chirurgiæ L. VII. in quibus ea, quæ optimo chirurgo in curandis vulneribus convenire videntur ampliſſimo ordine concerni poſſunt* Venet. 1573. fol. *. 1596. fol. BOEHMER. Totum opus eſt de vulneribus. Multa corpora humana ſe incidiſſe ait (c). Fuſe ſcripſit, & paſſim ſe dimiſit in aliena, ut de rebus non naturalibus integrum pene hic reperias tractatum. Veteres etiam paulo frequentius ſecutus eſt. Proprias tamen, neque paucas, habet adnotationes. Occipite percuſſo cum ſævis accidentibus ſalutarem fuiſſe ſanguinis per nares fluxum. Oleum roſaceum in cranii fracturis non nocuiſſe. Vulnera cerebri & membranarum ſæpius ſe ſanaſſe. Cum os ſincipitis & temporum fractum eſſet, ſolum perforavit os ſincipitis, felici eventu. In temporibus muſculum incidit, & ſupra ſuturas terebram admovit, abſque malo. Dimidium naſum abſciſſum non debere amputari; eſſe ubi reconcilietur. Lanceolas noſtrarum ſimiles depictas dat. Trepana depingit, & alata & abſque alis. Partem naſi abſciſſam conferveſcere, non totum naſum. Vulnera pectoris penetrantia ſæpe ſanari, pulmonis aliquando, qui vix dolorem percipiat. Sanguinem in pectus effuſum ſiphone reſorbet. Evulſo dente fiſtulam maxillæ ſanavit, cum dens vix doleret. In gaſtroraphia una & peritonæum filo comprehendit, & abdominis muſculos. Vulnus renis ſe brevi tempore ſanaſſe, terebinthina, ſed non bene, data. Uterus cancroſus felici eventu exciſus.

Aliud omnino eſt, & multo amplius opus, quod ſub finem prioris auctor promittit, & non longo tempore elapſo edidit, *chirurgia univerſale perfetta de tutte le parti pertinenti al chirurgo* Venez. 1574. fol. 1583. fol. * 1605. fol. ELLER.

Germanice *Werkſtatt der Chirurgie oder Wundarzney* Francfurt 1606. fol. DRAUD.

In hoc opere, prius illud partem ſecundam inter ſeptem libros efficit, partim in præfatione repetitur. Primus lib. nunc eſt de apoſtematibus. Hoc in italico opere etiam auctor fuſior eſt, & magis indulſit ratiociniis & digreſſionibus excutien-

(a) p. 95. Ital.
(b) Sæpe ſe fracta crania curaſſe p. 31. ib.
(c) p. 31. ib.

excutiendis pro veterum controversiis, ut etiam patientissimum lectorem lasset. Inseruit etiam totum avi sui opus de peste, cui nomen fuit JOHANNIS ANTONII GRANDI della CROCE.

Liber tertius est de ulceribus & fistulis. Liber IV. de fracturis & luxationibus, cum TAGAULTII de iisdem libris. L. V. de venæ sectione, hirudinibus, scarificatione. Porro de partu difficili, ubi monet se vidisse, fetum ob capitis molem non potuisse edi. Porro de ano & vulva clausa, cataracta, calculo, & dentium evulsione, omnia fere collectanea.

Libro VI. de medicamentis agit. Libro VII. Armamentarium chirurgicum continetur.

In caput XIII. *degli ulceri exstat* commentarius ANTONII FORZELLINI Venet. 1736. 8.

§. CXLIV. ALII.

ANTONIUS SAPORTA, ex medica familia natus, Monspeliensis cancellarius, obiit a. 1573. E J. libri *quinque de tumoribus præter naturam*, pluscul is a morte auctoris annis ex bibliotheca FRANCISCI RANCHINI ab HENRICO GRAS editi fuerunt Lion 1624. 12. * More veterum, & secundum eorum ordinem, varia tumorum genera percurrit, non absque aliquibus propriis adnotationibus. A dolore circa medium sternum caries trium dorsi vertebrarum. Anevrysma nascentis aortæ, plenum grumorum sanguinis. A palpitatione & difficili spiritu tumor mollis. Intercostalis arteriæ anevrysma. Anevrysma arteriæ, ut videtur iliacæ, præpostere incisum, cum multa sanguinis jactura. Periisse vidit, cui subito in paracentesi abdominis aqua omnis educta fuerit: alias felicem eventum. Cancrosus penis amputatus: admotus arteriis ignis, feliciter.

Lego apud VALVERDUM SAPORTAM novum herniæ genus proposuisse, in quo peritonæum in scrotum delabitur (intellexit nempe peritonæum in hernia non rumpi, ut vulgo putabatur.

FRANCISCI FEYNEI, pariter Monspeliensis, eodem anno mortui, *medicina practica* in IV. libros digesta, ex bibliotheca REN. MOREAU edita Lion 1650. 4. an huc faciat ignoro.

ADAM LONICER *Ordnung für die Hebammen* Francf. 1573. 8. HEISTER.

Wundarzney für allerley Gebrechen Basil. 1573. 8. HEISTER. An fuit WURZII.

§. CXLV. FRANCISCUS ARCÆUS. ALII.

Vulgo *de Arce*, Fraxinalensis, Methymnæ medicum fecit, manuque etiam medicatus est. BENEDICTUS ARIAS MONTANUS ei suasor fuit, ut opus suum ederet; ideo multa ob novam methodum passo. Vivebat a. 1573 annos natus octoginta,

ginta, integerrima valetudine, felix practicus, ut ex ipso opere constat, & pius homo, paulo nimius in medicamentorum laudibus. Edidit ALVARUS NONNIUS (NUNNEZ) a B. ARIA rogatus, & notas nonnullas addidit. Liber non grandis est, *de recta curandorum vulnerum ratione* T. II. Antwerp. 1574. 8. Amsterdam 1558. 12. * Belgice *Kortbondige middel von allerhand sorten van Wonden to geneesen*, vertente GLUSIO Ruremonde 1667. 8. Germanice *von der rechten Wunden* &c. Nurnberg 1614. 8.

Nullam in vulnus mittendam flammulam, nisi in suturis; superdandum suum vulnerarium balsamum ex terebinthina & g. elemi cum axungia coctum. In magno vulnere flammulam in parte inferiori admittit: embrocationes rejicit. Nervos non suere, sed fines extremos sibi adponere & situ juvare jubet, ut conserveant. Maximum vulnus capitis, late destructis ossibus, balsamo adhibito sanavit; renata durissima caro duram membranam operuit. Cerebri etiam cum jactura facta esset, & convulsio adesset lateris dextri, sinistri paralysis, ægrotum fato eripuit. Maximum vulnus faciei cæsim inflictum sanatum, & partes pene resectæ reconciliatæ: spica deglutita ex vulnere femoris extracta. In vulneribus pectoris negat fistulas (cannulas) requiri; flammulam tantum in partem inferiorem dat; cæterum vulnus bene elutum consuit, duodecimo die flammulam abjicit. Vulnera pulmonis sanavit, cum æger vix spiraret. Cum sagitta veneno tincta esset, ignem adhibuit. Aliud vulnus pectoris sanavit, per incisionem aditu sibi aperto, enormi copia lymphæ effluente. Jecore & liene rupto hominem sanavit. Varia etiam alia mala præter vulnera tangit, ulcera, pedem distortum, quem propria machina correxit. In cancro amputando sola manu utebatur. Exempla insignium curationum. Medicamenta.

PETRUS PAULUS PERNUMIA. EJ. *Nova & plane singularis omnibus totius corporis humani adfectibus præternaturalibus medendi ratio.* Venet. 1574. 4. Francof. 1596. 8.

MAURITIUS de la CORDE, CORDÆUS, Rhemensis, HIPPOCRATIS *libri I. de morbis mulierum interpretationem & explicationem* edidit Paris 1585. fol. tum in *Gynæceorum* C. BAUHINI & SPACHII collectione. Feminæ gravidæ ab equo percussæ uterus exulceratus est; & sceleton pueri exiit, servata est tamen femina, parcius tantum menstruata. Collectio sectionum Cæsarearum. Cancer labiorum sanatus gallinis impositis. Cucurbitulis secundum ductum ureteris deorsum ductus calculus. Dederat etiam Paris 1574. 8. HIPPOCRATIS libellum περὶ παρθενίων

EJUS etiam & ARNULPHI de l'ISLE est disputatio: *Estne a cerebri tromate, quam a cordis vulnere mors ocyor.* Paris 1585.

Traité des arquebusades, contenant la vraie essence du mal, & sa vraie curation, par certaines & methodiques indications: avec l'explication de plusieurs problemes touchant ces matieres. Plus, des cures, en forme d'epitre touchant la curation des

des arquebusades. Epitome de la therapeutique des arq. Tr. des brusleures. Le regime des blessés Lion 1574. 8. Du VERDIER.

NIC. le GRAND & NIC. LAMBERT, *non E. suffusionum omnium eadem curatio.* Paris 1574.

EVERART ARAGON, & JOH. GIRARD: *E. ex tumoribus præter naturam sola suppurat phlegmone.* Paris 1574.

§. CXLVI. VARII.

JOH. BANISTER, Oxonii licentiatus, Nottinghamiæ sedem fixit. Edidit London 1575. 8. *a needfull new and necessary treatise of surgery briefly comprehending the general and particular curation of ulcers.* Deinde *compendious chirurgy gathered and translated especially out of Weker* Lond. 1587. 12. EJ. *Antidotary chirurgical containing variety of all sorts of medicines.* ib. 1589. 8. Hæc omnia recusa fuerunt, & cum *a book of tumors, of wounds, of fractures and luxations* edita. Lond. 1633. 4. TANNER.

ANTONII PEREZ, Lusitani, *suma i examen de Cirurgia con exposicion breve da alcunas sentencias de* HIPPOCRATE Complut. 1575. Saragoss. 1604. Valent. 1649. CAP. de VILA.

ANDREÆ ALCAZAR, medici & chirurgi in oppido Guadalaxara, *Chirurgiæ* libri VI. *in quibus multa loca obscura antiquorum & recentiorum interpretantur* Salamanticæ 1575. fol. & inter M. f. H. SLOANE n. 8936. Cat. M. f. angl. Vulnera capitis, nervorum, thoracis, abdominis, tradit præter morbum Gallicum. Addit PORTALIUS, multum usum esse GUIDONE de CHAULIAC, proprium invenisse trepanum, turundas in vulneribus abdominis rejicere.

EJ. *de vulneribus capitis* . . . . 1582. fol. LIND.

In CORNELII GEMMÆ *naturæ divinæ characterismis* Antwerp. 1575. 8. *. editis vulnera aliqua gravia curata recensentur; etiam cum pulmonis pars ablata esset. Pars tenuis intestini reparata. Putrefacti intestini abscessus in abdomen patens.

HORATII AUGENII *de medendis calculosis & exulceratis renibus* Cameriaci 1575. 4. Calculi oleo vitrioli curati exemplum.

In l. *de embryone petrefacto Senonensi* Venet. 1595 ut puto reperiri feminam gravidam, cum signa partus evanuissent incisam, in qua aperta uterus gangrænosus, rectum intestinum ulceratum, cum apertura per quam fetus exierat.

EJ. *Epistolæ medicæ* Venet. 1602. 1605. fol. Cæsaream sectionem in mortua femina fecit. Calculus adnatus. Cerebri abscessus sanati. Quotannis bajulos lassitudinem percipere in humeris, quæ scarificando tollatur.

In l. X. *de ratione curandi per sanguinis missionem* Turin 1584. 4. * liber nonus huc facit, quo de arteriotome dicitur, eaque tota rejicitur, deinde venæ sectionis encheiresis, instrumenta, locus traduntur.

In

In l. X. de hirudinibus, scarificatione & cucurbitulis agit.

CORNELIUS SCHYLANDER edidit *practicam chirurgiæ* Antverp. 1575, ut lego, aut 1577. 8. ut BOEHMER. Non esse magni momenti PORTALIUS.

VICTORIS TRINCAVELLII *opera omnia.* In iis *consilia* Lion 1586. f. 1592. f. Venet. 1599. f. Eadem seorsim Basil. 1587. f.

EJ. *de ratione curandi particulares adfectus* Venet. 1575. fol. Habet etiam chirurgica. Laudat Gallum, qui Venetiis cereis candelis urethræ vitia feliciter curet.

GUILL CAPPEL & EVER. ARAGON *E. ut renum, sic vesicæ lithiasis curabilis* Paris. 1573.

§. CXLVII. JOSEPHUS du CHESNE.

Vulgo QUERCETANUS cum addito titulo S. *de la Violette*, in versiculis etiam vocatur D. de *Morcacé* & de *Lyserable*. Chemicus. EJUS *sclopetarius*, *seu de curandis vulneribus*, *quæ sclopetorum & similium tormentorum ictibus accidunt* Lion 1576. 8. 1600. 8. * Gallice *traité de cure générale & particuliére des arquebusades* Lion 1576. 8. Paris 1625. 8. RAST. Utique glandes plumbeas veneno imbui posse, etsi vulgo neque ipsæ sint venenatæ, neque stlopetarius pollen. Curationes (ex PALATII consilio) tepida in fomentis adhibita peractas laudat, & utilitatem, per sua etiam experimenta confirmatam, osteocollæ in fracturis ossium. Sanatus oleo & aceto, cui putabatur hepar læsum esse. Brachium totum a majoris tormenti ictu confractum & tamen servatum. Non debere in amputando festinari. Contra arcta vulnerum vincula. Thermarum usus ad inducendam cicatricem.

Cum l. *de prisca philosophiæ & veræ medicinæ materia* Lips. 1613. 8. * Consilia ad arthritidem & calculum.

FRANCISCUM MARTEL de curatione vulnerum a bombardis inflictorum citat PASCHALIS GALLUS; annum non addit.

In DESIDERII JACOT commentariis ad Coaca HIPP. præsagia, aliqua huc faciunt. Sanatum vulnus intestini & diaphragmatis, tum asperæ arteriæ.

J. BRABO de *Piedra Hitta*, *de hydrophobiæ natura*, *causis atque remediis* Salamanticæ 1576. 8. 1588. 4.

ADAM BODENSTEIN a CARLSTAD *heimlicher Rathschlag zu curieren*, *Pestilenz*, *Brust Geschwür* Basil. 1576. 8. EJ. *Wartung der Kranken so mit dem Podagra und Stein behaftet sind* Amberg 1611. 8. EJ. *Zahnarzney* Francf. 1576. 8. LEHM.

ABR. WERNER *de colica passione*, *calculo renum*, *calculo vesicæ* Witteb. 1576. 4. RIV.

§. CXLVIII. Varii.

Dominici Leonis, Luccensis, Professoris Bononiensis, *ars medendi humanos, particularesque morbos a capite ad calcem* Bonon. 1576. fol. Portal, 1583. fol. * Longum opus, ad morem veterum scriptum; continet etiam morbos oculi, aurium, narium, oris, dentium, uvulae; ulcera mammarum, ani, uteri, renum; vesicae lapidem; partum difficilem. Quinque in vesica fellea vidit calculos a Fallopio demonstrari. Calculum apparatu parvo secare docet, cum ubique fere veteres sequatur, ut etiam pede praeeunte se offerentem fetum repellat.

Video etiam citari ejus *methodum medendi tumores praeter naturam* Bonon. 1562. 4. Boehmer.

J. Jacobi Wecker *medicinae utriusque syntaxis, ex Graecorum, Latinorum Arabumque thesauris collecta* Basil. 1576. 8. 1582. fol. B. B. Chirurgia methodo tabulari exposita.

In ejus *antidotario* Basil. 1585. 1588. & in L. V. *secretorum* Basil. 1592. 8. B. B. chirurgica etiam tractantur, arcana principum nonnullorum medicamenta, etiam nugaces talismani.

Ej. *lib. de unguento armario* exstat in collectione de pulvere sympathetico Nurnberg 1662. 4.

Matthiae Narvatii, Aragonici, *Sylva sententiarum ad chirurgiam pertinentium, ex libris* Hippocratis *desumta, & nova quaedam instrumentorum genera, quorum usus est in curandis capitis vulneribus necessarius* Antverp. 1576. 8. Genev. 1632. 8. * Compendium doctrinae Hippocraticae ad vulnera, ulcera, tumores; aliqui loci communes. In posteriori editione nulla reperias instrumenta.

§. CXLIX. Laurentius Joubert.

Cancellarius Monspeliensis, vir acuti ingenii.

In tr. *de affectibus pilorum & cutis praesertim capitis* Lion 1577. 8. 1578. 16. Lind. de pustulis agit, & de achoribus; deinde de tonsillarum vitiis & faucium ulceribus & uva. In tr. *de pectoris adfectibus* meminit sanati vulneris arteriae asperae.

Ej. *Sentence de deux belles questions sur la curation des arquebusades & autres playes* Gunz. Lyon 1581. 8. ed. III. video laudari. Ea vulnera negat esse venenata, aut glandes sclopetarias urere. Suppurantia & detersiva adhiberi debere.

Ej. *Questions des huiles traitées problematiquement* Monspel. 1578. 8. Gunz.

In Tr. *de vulgi erroribus*, latine edito Antverp. 1600. 8, prius vero Gallice Bordeaux 1579. 8. deinde Rouen 1601. 8. * &c. aliqua huc referas ex libro IV, quo agitur de partu. Negat ossa pubis discedere, ut fetui viam aperiant, & superstitiosa aliqua auxilia deridet, quibus mulierculae parturientes feminas conantur

tur adjuvare. Sic in tr. *des remedes metaphoriques & extravagans*, ubi etiam lithontriptica refutat, tum ſanguinem compeſcentia, alia.

Idem, uti diximus, GUIDONIS chirurgiam in meliorem formam reſtituit, & eo opere paulo ante mortem ſe abſolvit edito Lion 1585. 4. * Gallice, Lion 1592. 8. 1659. 8. Ho. 1692. 8. FALC. & vertente SIMONE MINGELOUSEAUX Paris..... Bordeaux 1663. 8. 2. vol. adjecit adnotationes ſatis fuſas, fere ad harmoniam GUIDONIANORUM cum aliorum chirurgorum ſcriptis pertinentia. Bronchotomiam laudat. Reperias ibi teſtimonium, tendines frequenter conſui, nervos vix unquam, & puto nunquam, quis enim auſit ſentientem acerrime particulam violare, cujus vulneri graviſſima ſymptomata continuo ſuperveniant. Carpi oſſiculi luxationem recenſet, quod per abſceſſum exiit, ex quo deinceps & carpi & metacarpi oſſa carie conſumta prodierunt: ſanatum tamen eſt ulcus auctore TANAQUIL GUILLAUMET. Addit frequens eſſe malum.

ISAACUS JOUBERT, LAURENTII fil. commodum ſubjecit dictionarium, quo voces barbaras GUIDONIS interpretatur, Arabicasque. Inſtrumentorum magnam varietatem ſubjecit, ſumtorum ex PAULO. Conf. p. 160.

§. CL. VARII.

OMNIBONI FERRARII *de arte medica infantum* Brixiæ 1577. 4. * Habet etiam morbos externos, frenuli inciſionem, calculum veſicæ, hernias, ambuſta, hydrocephalum, ejus inciſionem.

J. RIOLAN, pater, *ad impudentiam quorumdam chirurgorum, qui medicis æquari, & chirurgiam publice profiteri velint, pro veteri medicinæ dignitate apologia* Pariſ. 1577. 12.

EJ. *chirurgia* 1601. 8 *. præfatus eſt J. JESSENIUS. Compendium parum utile.

Hoc, nempe anno 1577. magnæ lites medicos inter & chirurgos Pariſinos exarſerunt. Prodierunt pro medicorum cauſa *Satyra*, quæ putatur eſſe GUILIELMI BALLONII, *in perfrictam quorumdam chirurgorum a medicis defectionem* Pariſ. 1577. 12.

In chirurgos e medicato mendicantes auſibus auxilio medicorum famæ oblatrantes. 1577. 12. non rectus, ut puto, titulus.

Comparatio medici cum chirurgo. 1577. 8.

Apologia philoſophiæ ad inpudentiam quorumdam chirurgorum. 1577. 12.

Chirurgi medicorum famæ oblatrantes. 1577. 12.

Comparatio medici cum chirurgo ad caſtigandam quorundam chirurgorum audaciam, qui nec poſſunt tacere, nec bene loqui. 1577. 12.

Examen barbaræ & inſulſæ chirurgorum reſponſionis. 1577. 17.

Et Examen plusquam barbaræ & monstrosæ responsionis chirurgorum. 1577. 12. Laudat hæc duo examina PORTALIUS.

Pro chirurgis

Animadversio in sycophantæ cujusdam & chirurgis injurii medici libellos duos, imposturis scatentes, quorum alteri apologia philosophica, alteri comparatio medici cum chirurgo nomen est Parisf. 1577. 12.

Hæc omnia PORTAL.

PETRI de la MER & J. de GAYETTE *E. ulceris curatio siccatio* Parisf. 1577.

BARTH. PERDULCIS & TH. SCOURION *E. calidum vulneribus capitis amicum* Parisf. 1577.

§. CLI. VARII.

RAYMOND FILLIOLI, M. D. Cadurcensis, *traité des playes faites par arquebusades & tous batons à feu, avec leur cure & remedes secrets expérimentés* Paris 1578. 8. du VERDIER.

CHARLES NEVEU, chirurgi in Compiegne, *les aphorismes & canons de chirurgie, recueillis* d'HIPPOCRATE, ARISTOTE, GALIEN, CELSE, NIC. GODIN, *& autres. Plus, aucunes annotations sur le premier livre de ces aphorismes* Paris 1578. 16. VERDIER.

Hoc anno FRANCISCUS VERTUNIANUS HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis* edidit Parisf. 8. addito Græco textu, *cum ejusdem suarum castigationum explicatione* Parisf. 1578. 8. MEAD. Cæterum VERTUNIANUS aliquas etiam suas habet adnotationes: duram meningem ad pus emittendum suadet incidere.

J. JUSTUS SCALIGER sub nomine NICOLAI VINCENTII Pictaviensis animadvertit *in Epistola ad dictata* J. MARTINI *in* L. HIPP. *de vulneribus capitis*: Respondet J. MARTINUS in *respons.* ad JOS. SCALIGERI *Epistolam* Parisf. 1578. 8. FALCONET.

JULII PALMARII *de morbis contagiosis* L. VII. Parisf. 1578. 4. LIND. Frf. 1601. 8. * In libro de morsu canis rabidi testatur valde contagiosum esse, ipsumque stramen inficere, in quo animal eo morbo adfectum decubuit. Alexipharmacum deinde valde compositum proponit, quod exspectationem nunquam fefellerit. Id se habere a JACOBO SYLVANO domino de Pyrou.

In *Viatrico novo ad omnium fere particularium morborum curationem* a C. WOLFIO edito Tiguri 1578. 8, aliqua sunt chirurgica ad hernias, rhagades.

NICOLAS POGET, chirurgus Monspeliensis, edidit Avenione 1578. 8. * *Apologie contre* JOSEPH *du* CHESNE *pour* LAUR. JOUBERT, *touchant le probleme s'il est possible d'envenimer les balles d'arcbouze, & que le venin en soit porté dans le corps.* Primum locus QUERCETANI excusus est, quo contendit, utique plumbeas sphærulas posse veneno imbui, adeo enim parum calescere, ut ab eo tepore venenum

venenum difflari nequeat. Sagittas etiam venenatas citat POGETUS, & putat utique extus venenum posse plumbo oblini, idque suum effectum producere, nisi ab igne dissipetur. Intus autem in plumbum venenum nisi minerale recipi non posse, cum fusioni necessarius ignis animale aut vegetabile venenum continuo dissipet. Ceram duriorem in sclopeto non liquescere.

J. MARTIN & PETR. ARTHUYS *E. cancer occultus incurabilis* Paris. 1578.

PETR. MONAVIUS *de dentium affectibus* Basil. 1578. 4. *

In LERYI historia Brasiliæ varia huc faciunt. Ipse a scorpio ictus, magnos per 24. horas dolores passus est. Indigenæ puellas puberes scarificant, ita menses avertuntur.

§. CLII. JUL. CÆS. ARANTIUS.

Bononiensis, BARTHOLOMÆI MAGGII avunculi sui discipulus, celebris anatomicus. Ejus in HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis brevis commentarius* Lugdun. 1579. 8. Leid. 1639. 12. *, in qua editione CLAUDII PORRALTI adnotationes marginales accesserunt, qui has sui præceptoris prælectiones edidit. Commentarius fere paraphrasticus est. Causas enumerat, quare vulnera capitis funestum sortiantur eventum.

Adjicit ARANTIUS prætermissa ab HIPPOCRATE de contusis puerorum capitibus. Non facile debere puerorum contusa capita aperiri, cataplasmatibus enim farinosis ea obsequi.

EJ. L. *de tumoribus præter naturam* Venet. 1581. 4. 1595. 4. * cum observationibus: liber datus a. 1586. Experimenta sua ubique citat, plurimus tamen est in medicamentis. Forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum, desperatione quadam adductus, cum medicamenta a veteribus commendata potius nocere videret. Cancrum incipientem solis medicamentis cessisse vidit. Glandulas mesenterii sæpe tumidas vidit. Primus penis distortionem descripsit, a nimia venere ortam. Fistulam ani sæpe ferro sanavit. Feliciter se candentibus ferramentis in ozæna usum. Aquam de abdomine parce & repetito debere educi, cannulam in vulnere relinqui. In fistulas turundas non debere immitti, quæ eas reddant callosas.

In *observationibus* meminit partus difficilis ab ossibus pubis introrsum gibbis.

TANNEGUY (TANAQUIL) GUILLEAUMET, chirurgus Nemausensis. EJUS est *questionnaire des tumeurs contre nature, necessaire à ceux qui veulent parvenir à la connoissance de cette partie de la chirurgie, contenant les causes signes & curations en général* Lion 1579. 16. VERDIER.

EJ. *traité de chirurgie pour guerir les playes d'arquebusade par* JAQUES VEYRAS & TANNEQUIN GUILHEMET, *avec les avis de* LAURENT JOUBERT Lion 1581. 8. ASTRUC.

EJ. *replique à la reponse de* MAITRE JACQUES VEYRAS D. M. *sur la refitation & dispute entre eux debattue quant à la nature des arquebusades* Lyon 1590. 8. B. B. Utique calefcere pilas, glandesque plumbeas de stlopo emissas & exurere, cumque fulmine adfinitatem iis intercedere. Nescio quem balsamum Paracelsicum cujusque partis corporis admittit, a quo ea ipsa læsa restituatur. Femina a fulmine occisa, cujus in utero gestus puer nihil sit passus. Venenum esse in stlopetariis vulneribus. Vinum vulneratis non nocere.

Male D. VAIRAS unicum in omnibus vulneribus medicamentum deprædicare.

EJ. puto esse *Xenodochial c'est-à-dire hospitalier* Lyon 1611. 8. THEVENINUM nominat. PORTAL.

An EJ. l. *des ouvertures & ulceres spontanés* Lion 1611. 8.

SIMON de PROVENCHIERES, Lingo, Medicus Senensis, cum FERNELII chirurgia, quam Gallice vertit, edidit *notulas breves & methodum chirurgicam* Paris 1579. 16. IDEM etiam 1576. 8. chirurgiam J. HOULLIER Gallice edidit.

DOMINIQUE REULIN *chirurgie en cinq livres; par bon ordre & facile methode* Paris 1579. 8. BUR. 1580. Du VERDIER, FALCONET. Medicus fuit Burdigalensis.

WILLIAM BULLEYN (alius a RICHARDO), a *little dialogue between two men the one called soreness* (vulnus) *and the other chirurgici concerning apostumations and wounds* Lond. 1579. fol. DOUGL.

PETRUS PAULUS PEREDA, Valentinus. EJ. est *praxis medicina, se arts medendi* Barcinone 1579. 8.

GUALTHER BRUELE *theoria & empirica familiarissima* Antverp. 1579. fol.

§. CLIII. VARII.

J. UDALRICI RUMLER, GASSERI ex filia nepos, pariter medicus Augustanus, JEREMIÆ MARTII successor, vir gratiosus & illustris. Vulnus prope umbilicum cum maxima sanguinis jactura. Ex lapsu mira mala, etiam vesicæ urinariæ inflammatio & abscessus. Vulnus sclopetarium sero consolidatum, expulsa denique petia. Acus sero de vulnere exeuns. Vulnus capitis sero funestum, sanguine sub cranium effuso. Calculi vesicæ exemplum, qui evidenter ex rene descenderat. Vulnus intestini sanatum. Ex dente evulso maxima hæmorrhagia & pallor perpetuus. Florentiæ omnes perire, quibus caput læsum fuerit. Accusat nimis strictam victus rationem. Cartilago scutiformis præsecta absque morte ægri. Sarcocele cum castratione curata.

Oobservationes medicæ, quas nunc dixi, cum WELSCHIO editæ 1668. 4. *.

Tum *miscellaneæ observationes, consilia & epistolæ*, etiam cum WELSCHII centuriis IV. Ulm 1676. 4.

Deni-

Denique *collectanea experimenta* cum WELSCHII *curationibus exotericis* excusa ib. *1676*. 4.

JOSEPH CALVO *primera y segunda parte de la chirurgia universal y particular del cuerpo humano* Sevilla 1580. 4. Madrit *1626*. fol. & MEAD.

EJ. *Chirurgia de* GUIDO de CAULIAC *con la glossa de* FALCO *corregida y emendada* Valent. 1596. fol.

NICOLAUS *Pois* f. PISO, Lotharingus, in *l. de cognoscendis & curandis præcipue internis humani corporis* morbis Francfurt 1580. fol. 1585. 8. *. editis, ad morem veterum aliqua interponit de morbis oculorum, calculo renum & vesicæ, ubi de lithontripticorum potestate dubitat. In partu non ossa pubis hiscere, sed coccygem retrorsum cedere.

JOHANNES HESTER, chirurgus Londinensis, varia Anglice reddidit. L. FIORAVANTI tr. de *chirurgia* Lond. 1580. 4. & ejus *compendium secretorum rationalium* Lond. 1582. 8. TANNER. PARACELSICA ab a. 1580. 8. Deinde QUERCETANI *sclopetarium* Lond. 1590. 8. Scripsit etiam *the pearl of practice, or practisen or pearle for physic and chirurgerie* Lond. 1594. 4. librum a morte auctoris a JAC. FORRESTER editum. Edidit etiam *spagiricum antidotarium contra vulnera sclopetaria* Lond. . . . . 8. TANNER.

RENE' THIONNEAU, medici, *histoire etrange d'une femme qui a porté un enfant* 23 *mois & qui enfin a été tiré par le côté os a os* Tours 1580 8.

GERMANUS COURTIN, medicus Parisinus, cui schola medica cadaverum dissecandorum opportunitatem debet, edicto Regio an. 1540. impetratam, vertit STEPHANI GOURMELIN *guide des chirurgiens en III. livres* Paris 1580. 8. du VERDIER. Prælectiones ad a. 1587. dedit chirurgicas & anatomicas, magno plausu exceptas, quas, cum scriptæ inter studiosos oberrassent, denique a morte viri STEPHANUS BINET chirurgus edidit cum titulo, *leçons anatomiques & chirurgicales de* G. COURTIN Paris 1612. fol. *. Lion 1630. 4. Magno volumine universam tradit chirurgiam. Veterum potissimum placita exposuit & medicamenta Harum prælectionum liber VIII. est de apostematibus; liber IX de vulneribus in universum; lib. X. de vulneribus capitis; l. XI. de vulneribus sigillatim; l. XII. de fracturis; lib. XIII. de luxationibus; l. XIV. de medicamentis. In tribus, quos legi libris, vix quidquam reperi, præter collectanea ex Græcis & Arabibus.

J. IGNACII BOSCII *de lapidibus, qui nascuntur in corpore humano & præcipue renibus ac vesica, & ipsorum curatione* Ingolstat 1580. 4.

REMBERTI DODONÆI *medicinalium observationum exempla cum historia vitis vinique prodierunt* Coloniæ 1580 8. * Lion 1583. 12. HEIST. Huc faciunt adnotationes de cerebri concussione funesta, de effuso intus sub calvaria sanguine; de calculis vesicæ hortatu VESALII excisis, adhærentibus; de calculo de muliere sponte excidente.

EJ.

EJ. *Exempla medicinalium observationum* Harderwyck 1621. 8. *. Plusculæ chirurgicæ. Os petrosum fissum. Magna symptomata, cum sola cutis capitis læsa esset. Sopor funestus ex punctorio cerebri vulnere. Hydrophobia sexta a morsu hebdomade superveniens. Gula a spinis piscis inflammata. Pulmonis calculus. Hydrocele a renali vitio. A calculo ischuria. Anevrysma funesto errore apertum.

§. CLIV. FRANCISCUS ROUSSET

Medicus, vir insignis. EJ. *Traité nouveau de l'hysterotomotokie, ou enfantement Cesarien* Paris 1581. 8. Latine vertente C. BAUHINO Bas. 1582. 8. 1588. 8. *. hysterotomotokiæ titulo, tum 1592. 8. B. B. Paris 1590. 8. BUR. Francf. 1601. 8. *. cum titulo *exsectio fetus vivi ex matre viva*. Reperitur etiam in *muliebribus* BAUHINI.

EJ. *Assertio historica & dialogus apologeticus pro Cæsareo partu* Paris 1590. 8. & cum editionibus posterioribus.

EJ. *Brevis apologia pro partu Cæsareo in dicacis cujusdam chirurguli theatralem invectivam* Paris 1598. 8.

Posteriores libellos non vidi, sed princeps illa ὑστεροτομοτοκία egregius est labor, cordate & mascule scriptus, cujus eo seculo nihil prodiit simile. Primum ad incidendum vivæ matris uterum in difficultate pariendi insuperabili Chirurgorum spem erigit, per exempla vulnerum & ulcerum uteri feliciter sanatorum, ipsius etiam incisionis uteri superstite matre institutæ. Modum etiam docet, quo id opus chirurgus adgredi possit. Propriam historiam habet uteri prolapsi, inversi, vinculo intercepti, exsecti. Uterum cauterio apertum vidit J. ALBOSIUS. Nihil in tota incisione lædi, cujus violati magnum sit periculum. Exempla fetuum, qui intra uterum contabuerunt, & quorum ossa aut per incisum uterum, aut per eundem abscessu apertum exierunt, gangrænæ demum uteri non feralis, & excisi uteri exempla. Esse, quæ post incisum uterum conceperint, pepererint; per pessum quæ conceperint. Pesso post sectionem uteri prolapsum impediri. Gastroraphiam veteribus non ignoratam, sed dudum obsoletam, deinde describit, ut peritonæi ingens a sectione Cæsarea vulnus conservere possit. Porro herniam incarceratam.

Denique calculi sectionem docet, quam vocant apparatus alti: eam putat a chirurgis Parisinis LUDOVICI XI. tempore fuisse factam, deinde a P. FRANCO. Cultrum jubet adigi inter rectos musculos, qui supra os pubis aliquo distant intervallo. Calculum etiam de rene feliciter excisum fuisse per exempla ostendit. Vesicæ vulnera rarissime lethalia esse.

Multa huic libro CASPAR BAUHINUS adjecit, vir illustris, etsi alio, quam ad chirurgiam, sua studia convertit. Primum *appendicem* adjecit, in quo exempla sectionis Cæsareæ in Helvetia, & decimo jam seculo, deinde nuper administratæ: vesicæ absque funesto eventu læsæ; uteri cum suo fetu contabescentis, denique resecti,

refecti, extracti per umbilicum fetus, etiam in vaccis. Pessi aliqui. CORNACIS, ALBOSII & PROVANCHERII libellos una excusos alias diximus. Intestini etiam vulnerati & sanati.

IDEM edidit a. 1586. 4. 3. vol. * collectionem muliebrium, in qua MOSCHION, TROTULA, N. ROCHEUS, J. RUFF, MERCURIALIS, J. B. MONTANUS, ALB. BOTTONUS, FR. ROUSSET, ALBUCASIS capita aliqua, & MAURICIUS CORDÆUS reperiuntur.

IDEM in l. *de lapide Bezoar* Basil. 1613. 8. *. 1625. 8. de aliis etiam per corpus animale lapidibus agit. Aliquæ ejus sunt observationes inter Schenkianas.

§. CLV. ALII.

ALEXANDER DIONISE, chirurgus & *tonsor* Vindocismensis. Ej. est *Traité & reponse proposée par* d'ANGARON & MARTEL *chirurgiens du Roi*, *& decidée par* L. JOUBERT *à savoir si avec la seule eau froide & simple on peut guerir tant les playes des harquebusades qu'autres* Paris 1581. du VERDIER.

GEORG SALMUTH *de suppurandis capitis vulneribus membrana detecta* Lipf. 1581. 4. *

EJ. *Quæsita quædam chirurgica* Lipf. 1585. 4.

PHILIP. HARDOUIN de S. JACQUES & JACOB HERAULT *Ergo inter capitis τρωματα, βρεγματος periculosa* Parif. 1581.

§. CLVI. JACQUES GUILLEMEAU.

Celebris chirurgus Parisinus, PAREI discipulus, cujus & opera edidit Parif. 1582. fol. *

EJUS *traité des maladies de l'œil* primum prodiit Paris 1585. 8. BUR. Germanice vertente MARTINO SCHURIG Dresd. 1706. 8. Belgice versum a JOHANNE VERBRUGGE Amsterdam 1678. 8. * Non utilissimum opusculum, etsi 113. morbos oculi distinguit. Veteres ubique sequitur, & in re versatur medicamentaria.

Editor VERBRUGGE aliquas non malas adnotationes adspersit, ut de animalculis conjunctivam tunicam adrodentibus.

EJUSD. *chirurgie Francoise recueillie des anciens medecins & chirurgiens avec plusieurs instrumens necessaires* Paris 1594. fol. * Continet primum armamentarium chirurgicum, & instrumenta fere ex PAREO sumta: deinde operationes chirurgicas. In iis de vulneribus primum agit, subinde tamen proprias adfert adnotationes, ut de curatione vulneris sclopetarii, & fibulæ a glande plumbea diffractæ, quam NICOLAUS HABICOT chirurgus tonsor jam 1589. perfecit. Ipse vidit trepanum in temporibus & super suturas feliciter adhiberi. Intestina aere tumentia,

tia, quæ reponi recusent, PAREUM acu repetito perforare. Abscessus jubet lanceola aperire, neque exspectare ut sponte hiscant. FLORENTEM PHILIPPUM sutura labia vulneris a paracentesi coercere, ne aqua injussa effluat. Plano forcipe se polypum narium feliciter evulsisse. Labium leporinum fere ad saporem seculi nostri curat. Arteriam temporalem posse ligari, incidi omnino ad venæ modum, & se vidisse feliciter succedere. Arteriam supra anevrysma brachii detexit, ligavitque, omnino feliciter. Varices a chirurgo le JEUNE escharotico medicamento aduri, ut eschara sponte permittatur delabi. Fistulam ani filo comprehendit per acum introducto, qua ad setaceum utimur. Puerum, ut veteres, capite mavult apprehenso extrahere, id si minus succedat, pedibus. Artus in articulatione amputare dissuadet, cum ejusmodi vulnus non fideliter conserveat. In amputando cutem super sedem incisionis vinculo adstringit, deinde super tumentem artum adducit. Arteriam cum aliqua carne acu comprehendit. PAREUM ad hemicraniam & cephaleam cauterio usum esse. Escharotica varia mitiora. In concursu duarum suturarum escharoticum a PAREO admotum fuisse, & altera die cauterium. Ignis etiam auriculæ lobo admovetur. Setacea. Vincula.

Apologia pro chirurgis.

In collectione operum anni 1598 Paris fol. primum puto adparere l. *de la grossesse & accouchement des femmes, du gouvernement d'icelles, & moyens de subvenir aux accidens qui leur arrivent.* Seorsim etiam prodiit Paris 1619. 4 1620. 8. * 1643. 8. BUR. Et Anglice *Childbirth, the happy delivrance of women* London 1612. 4. Primus plenus post RUFFIUM de puerperio difficili liber. Atreta femina gravida, & iterum, quæ vaginam cicatricibus clausam habebat; huic speculo vaginæ ita dilatatum fetus iter, ut feliciter pepererit. Balneo, & oleo ad ossa pubis illito, promotus partus. Quoties sanguis uberius erumpit, continuo puer educendus, pedibus conprehensis, etiam si caput præcesserit. Hujus administrationis exempla dat feliciter susceptæ; tum mortui fetus, quoties adstantis chirurgi auxilium repudiaverunt. Si vehementes convulsiones adfuerint, perinde fetum oportere educere, ex BINETI consilio. Exemplum lacerati uteri, cum placenta violentius evelleretur. Uncus non admovendus, nisi de morte certi fuerimus. Cultellus ad aperiendum caput hydropicum, aut ventrem. Elapsum humerum gangrænosum amputat. Caput in utero relictum ut educatur, digito in os dato, admoto unco. Situs fetus præposteri, & necessaria auxilia. Nunquam unico pede fetus educendus. Si pedes & manus una prodierint, pedibus fetum extrahere oportet, non dirigere in caput. Fetus cum suo amnio in feminæ utero retentus; subinde prolabens ovum eductum. Sectionem Cæsaream se aliquoties feliciter administrasse, sed in mortua femina, nam in vivis quinque feminis tentatam administrationem nunquam feliciter successisse, cum his ipse auctor manum adhibuisset. Inter morbos puerperarum & feminarum huc facit cancer mammæ FUCHSII, medici Itali arte curatus: escharotico medicamento cancrum consumebat, deinde quod exustum erat resecabat. Prolapsus ani & uteri, pessi, vulnuscula a difficili partu accepta. Morbi infantum, etiam chirurgici. Palatum frequenter

frequenter fiſſum vidit, funeſto eventu. Alterum pollicem reſecuit. Male ceſſiſſe frenuli reſectionem. Phimoſin congenitam circumciſione quadam tollit, a D. MAYERNE doctus. Alia etiam adminiſtratione & proprio inſtrumento præputium findit. De hypoſpadiaeo curando, & virguncula atreta.

Oeuvres de M. GUILLEMEAU conjuncta prodierunt Paris 1598. fol. 1612. fol. Rouen 1649. fol. * In iſta editione præter priora continentur partim tabulæ, & partim alia quædam de tumoribus, tum ex COURTINI nondum editis (a. 1589.) prælectionibus particulæ, de capitis deque thoracis vulneribus. Nihil hic proprii aut novi.

In cat. L. Bat. legas *la chirurgie de* JACQUES GUILLEMEAU Paris 1557. fol. vitioſe, ut puto.

§. CLVII. VARII.

URBANUS HEMARD, chirurgus ex Ruthenis. Ej. *recherche de la vraie anatomie des dents, & nature & proprietés d'icelles* Lyon 1582. 8. Non vidi. Non laudant, quæ de chirurgia habet, & addunt, nimium tribuiſſe medicamentis topicis.

JEAN LIEBAULT *de la ſanté, fecondité & maladies des femmes* L. III. *mis en François* Paris 1582. 8. Candelas ad urethram habet, arcanumque a CAROLO IX redemtum. De prolapſo utero. Connata vagina ferro aperta. Aliqua de partu difficili.

GUILL. CAPPEL & HENRIC. VISCOT *Non E. lithiaſeos renum & veſicæ eadem curatio* Paris 1582.

LUDOVICUS LEMOS, Profeſſor Salmanticenſis, in l. XII. *methodi medendi* GALENI *commentarios* edidit Salmanticæ 1582. fol. in quibus de methodo ſimpliciori curandorum abſque turundis vulnerum agit, ad APPARITII ignoti hominis conſilia, quæ noſter probat.

MICHAEL SCHENK, *de ophthalmia* Heidelberg 1582. 4. *

§. CLVIII. GEORGIUS BARTISCH

Chirurgus ocularis & herniotomus Dresdenſis ex pago Königsbruk. Ej. ὀφθαλμοδουλεία, *oder Augendienſt* Dresden 1583. fol. * Noriberg & Sulzbach 1686. 4. Longò uſu exercitatus homo; ſuperſtitioſus idem, qui gravem oculorum inflammationem pro morbo magico habeat. Inſtrumentum invenit, quo palpebras nimis productas comprehendebat & abſcindebat, a VERDUYNIO & RUYSCHIO correctum, quod ipſum fuit litis cauſa RUYSCHIUM inter & RAVIUM agitatæ. Plurima inſtrumenta depicta dat, morborumque oculi numeroſas, novo inſtituto, icones dedit. In cataracta deponenda tritam viam ſequitur: acu ſubit ad duorum, ubi plurimum, dorſorum cultri diſtantiam a cornea tunica. Exemplum

emplum habet subito natae cataractae. In medicamentaria re potius nimius est; & testimonia, non satis cordata consilia secutus, longo ordine excudi fecit.

Latinae versionis codex M. S. erat inter codices FRANCISCI BERNARD B. Brit. n. 3680.

Edidit etiam *testimonia wie er mit innerlichen und äusserlichen curen vielen menschen gerathen* a. 1599. 4. TREW.

J. JACOB MANNUS, qui diu in Aegypto & Syria vixit Arabumque curationes vidit, *de malleolorum scarificatione ex veterum sententia* scripsit Patav. 1583. 4. Laudat scarificationem totius malleoli. Vinculo sub genu injecto absque dolore ad tres libras sanguinis emisit: addit, posse etiam suras percuti.

PETRUS PAULUS MAGNUS Placentinus chirurgus. EJ. *discorso sopra il modo di sanguinar, attacar i sanguisughe, le ventose, le fregazioni e i vesicatori al corpo umano* Rom 1583. CAT. OSB. 1584. 1586. 4. 1613. 4. 1616. 4. 1626. 4. * Gallice Lion 1586. 12. PORTAL. Videtur castra secutus, nam a. 1551. in Pedemontio fuit, a. 1571. in Hispania, & historias curationum Romae peractarum anni 1581. citat. Princeps opus est de venaesectione, quam longe numerosioribus in venis celebrat, quam quidem vulgo fieri solet, etiam in poplite, saphena minori; ingenuus homo, qui non aliam venam velit incidere, quam a medico imperatam, etiam tunc, quando ea fere nequit secari. Cephalicam sinistram incidit decumbente aegro, frontalem reclinato capite; sola utitur lanceola. Jugularem venam metuit aperire. Parvam incisionem nocere, sanguine in cellulosam telam effuso.

De hirudinibus fuse, etiam intus naribus admotis, & ani venis, tum temporibus.

J. BAPTISTAE SYLVATICI *de secanda in putridis febribus salvatella, deque nostro in secandis venis modo cum antiquis comparato* Mediolani 1583. 4. * utcunque huc facit.

EJ. *de anevrysmate* Venet. 1600. 4. * Per anevrysma id intelligit, quod vocatur spurium, & negavit anevrysma dari, quod ab arteria dilatata fit. Curationem a nuperis desertam proponit, ex veteribus sumtam; arteriam utrinque ligat, incidit, cruoris grumos eximit. Arterias vulneratas utique sanari vidit.

EJ. *controversiae medicae numero centum* Mediolani 1601. 4. magn. * Aliqui tituli sunt chirurgici, ut n. 39. num cucurbitulae possint venae sectionis vices tenere: respondet noster, posse utique secundario totum corpus inanire. Controv. 22. dolorem adtrahere. C. 32. obscura esse signa calculi renalis. Calculi extractionem fere Nursinis indoctis hominibus relinqui. Contr. 56. de suffusione. Contr. 94. Medicum utique manu non operari, sed operationem dirigere. Contr. 95. Non debere chirurgiam pharmaciae praeponi. C. 96. bonum compendium venaesectionis, ut a veteribus sit administrata. C. 97, 98, 99, 100. de calvariae perterebratione ratiocinia & collectanea.

J. BAPTISTAE

J. Baptistæ Carcani Leonis, Medici Mediolanensis, Professoris Ticinensis, *de vulneribus capitis* liber absolutissimus. Mediolan. 1583. 4. * Fallopii discipulus, nimis meticulosi, vir insignis, & in anatome, uti est notissimum, & in chirurgicis, cui Vesalii munus sit oblatum. In pauperibus artem se potissimum dicit exercuisse, ipse pauper. Quingentos milites se Mediolani curasse. Verbosior paulo. De vulneribus primum superficiei capitis. Medicamenta emollientia rejicit, nisi quando pus jam generatum est, digestiva parce adhibet, & omittit, quam primum signa adsunt digestionis. Musculum temporalem audacter incidit, neque convulsionem metuit, quoties os ea sede fractum est. In stlopetariis vulneribus Maggii consilia laudat. Fissuras callo repleri contra Celsum negat. Sectiones cutis Fallopianas cum punctis rejicit. Galenum in curandis ægrotis potius nimis felicem fuisse. Historiæ curatorum vulnerum. Cutis incidenda, quando mollis est aut a pericranio recessit, tum quando sanguis sub cute effusus in hepar quasi abiit. Fracturis ceratum barbarum salutare esse. Os se vidisse repositum, cuti reconciliatum fuisse. Labella cutis non resecanda. A sola denudatione os non abscedere. A carie calvaria illæsa, cute & dura membrana destructa, sanguinem posse & lente sub calvaria colligi, & subito ex magno vase effundi. In malignis, aquæ forti & præcipitato argento vivo multum fidit.

L. II. de calvariæ rasione & œnelæo, quod non probat. Simul & semel radendum, neque repetendam rasionem, cum vehementer inflammet. Rimas non valde vult eradi, neque perforationem probat, nisi os depressum fuerit. Blandæ curationis se felices vidisse eventus. Trepani foramen non satis firmo osse repleri. Contusiones gravia mala facere, quæ funestum exitum sortiantur, etiamsi calvariam perforaveris. Piæ, potius quam duræ, meningis vasa rumpi, sanguinem effusum fluidum esse. Periculose cranium terebrari, neque eam administrationem ægrum in gravi casu servare. Calamitatem non fieri, nisi suturis obsoletis. Unicam rimam non totam debere eradi, etsi longissima fuerit, & potius bis trepanum admovendum, partem utrique foramini mediam exscindendam. Hæmorrhagiam a vasis sub calvaria ruptis negat fieri. Trepanum non valde probat, ne quidem si sanies sub calvaria effusa fuerit. Elevatum feliciter os, quod depressum fuerit, multis exemplis confirmat.

L. III. de perforatione, ejus instrumentis, idoneo tempore. Perforandum in parte fracturæ profundissima, contra Galenum, sive crassum os fuerit, sive tenue. Fungos non metuit. Prius perforandum, quam magna se offerant symptomata: periculo plena esse, quæ sero adparent. Cuneolos ligneos in fissuras intrudit, ut saniei libertatem faciat effluendi. Non valde credit, gravia illa vulnera cerebri ab aliis sanata esse, sibi certe non contigisse adeo esse felicem. Putes utique chirurgis virum se adcensere & distinguere a physicis. Hyeme vulnera capitis minus esse gravia. Qui nimis fervido oleo rosaceo ægrum suum occiderit. Post funestorum symptomatum adventum frustra calvam perforari. Malleo se raro uti, tum lenticulari instrumento. Siccantia debere ad os adhiberi.

 Fere

Fere perire, quibus dura membrana denigrata ſit. Contra betonicæ vires. Se feliciter uſum ceruſſa. Ad ſinciput adplicato ab imperito medico cauterio, mors.

ISAIE le LIEVRE *officine de chirurgie militaire* Paris 1583. 8. Inſtrumenta artis.

CONSTANTINI LUCAS *expoſitio in* AVICENNÆ *capita de phlebotomia hirudinibus* Ticin. 1583. 8. OSB.

RENE' BRETONNAYAU *la génération de l'homme avec autres œuvres pratiques extraites de l'Eſculape* de R. B. Paris 1583. 4. In hoc opere agitur etiam de calculo, de re coſmetica GOULIN.

SERVATIUS HERVE' M. G. *de la chirurgie* Paris 1583. 12. *reveu par* J. de MARTIGNY Paris 1647. 8. Corrigo ex PORTALIO.

J. FRID. SCHROETER *de calculo renum & veſicæ urinariæ* Genæ 1583. 4. RIV.

HIERON. KLEIN *de præcipuis adnatæ adfectibus* Baſil. 1583. 4. *.

§. CLIX. MICHAEL GAVASSET, ALII.

Ille quidem Novellarienſis, medicus Patavinus. EJUS eſt liber *de natura cauterii & ejus accidentibus* Venet. 1583. 4. * 1584. 4. LINDEN. cum *præludiis anatomicis* excuſus. De eſcharoticis mitibus, fortioribus, acerrimis. De cauteriis, veſicatoriis, ſetaceis, fonticulis. Cauteriorum ſymptomata.

PORTALIUS citat ej. *conſilium de ſtranguria* Amſterdam 1696. 4. excuſum, in quo calculi ſectionem imperaverat.

PETRI MARTYRIS TRONI, quem CARCANUS magni faciebat, *de ulceribus & vulneribus capitis libri* 4. Ticin. 1584. 4.

PETRUS SALIUS DIVERSUS, Faventinus, in *curatione particularium morborum* Bonon. 1584. 4. * ſatis fuſe egit de canis rabidi morſu. Demorſos homines ſolida deglutire, aquam & alios humores averſari, quod cum ſummo incommodo deglutiant. Eſſe qui delirent, eſſe etiam qui integerrima mente ſint. Contra catulos in lotio viſos. Elleborum album ipſe propinat. Calculus in utero funeſtus.

In adnotationibus ad DON. ANTONIUM de ALTOMARI aliqua de partu difficili & retentis ſecundis.

EJUS etiam ſunt in AVICENNÆ L. III. *de morbis particularibus corporis humani, & eorum curatione* Patav. 1673. fol.

BARTHOLOMÆI HIDALGO AGUERRE, medici Hiſpalenſis, *Teſoro della verdadera cirurgia o via particular contra la commun opinion* Sevilla 1584. 4. 1604. 4.

F J. *aviſo de la cirurgia contra la commun opinion, i contra* FRAGOSO. *Reſpueſtas a las propoſiciones que el* L. FRAGOSO *enſenna contra unos aviſos* CAP. de VI-

LA

ALL. Is ergo fuerit chirurgus, quem FRAGOSUS SECUNDUS ait, omnem cranii perforationem damnasse.

ANDREÆ DOERER περι των εν κεφαλη τρωματων κατα τον Ἱπποκρατην. Basil. 1584. 4.

§. CLX. BOTTONUS. ALII.

ALBERTINUS BOTTONUS Professor Patavinus. EJ. *opus de morbis muliebribus* Patav. 1585. 4. * & in *muliebrium collectionibus.* Ad morem veterum etiam de prolapsu uteri, & aliis ejus vitiis agit, ut in medicamentis totus sit. Tabulis ornatur forte in libro II. Venet. 1588. 4. qui non est ad manus, in editionibus nuperioribus omissis.

NERI NERII *quod in sinistri lateris stupore a causa frigida oborto liceret mittere sanguinem per sedis venas & applicare cauterium occipiti* Neapoli 1584. 4. LIND.

Nicolai VOTI *intorno al tumori ed ossi frontispiciali* (Ita scribit). Rom. 1585. Addit nihil habere proprii PORTAL.

J. BAPTISTÆ GEMMÆ M. D. Veneti, *vera ratio curationis rationalis novissime curandi bubonis carbunculique pestilentis* Graetz 1584. 4. *. Francf. 1603. 8. *. BOEHMER Dantisci 1599. 4. Venet. 1604. 4. has editt. habet LIND. Vesiculam carbunculi oleo fervente amburit & scarifat.

§. CLXI. JOHANNES CRATO

Trium Imperatorum Archiater obiit a. 1585. Cum ejus nomine prodierunt a morte viri, LAURENTII SCHULZII opera *Consiliorum libri* VII, & *Epistolarum libri* VII. Francf. 1595. 8, quo anno data est dedicatio, tum 1620. 8: hæc LINDEN. 1654. 8. VII. Vol. *. Paucula habet aut ipse CRATO huc spectantia, aut alii medici, quorum hæc in volumina epistolæ congestæ exstant. In L. I. de FERDINANDO I narratur, calculos reddente, male a CARRICHTERO tractato (etiamsi non videam quid aqua prunellorum sylvestrium valde nocuerit) Adjectus est huic libro HIERONYMI CAPIVACCII *de recta cauteriorum administratione libellus.* In *Consil.* L. II. est de gingivis tabescentibus consilium.

In L. III. *consilium ad exulcerationem colli vesicæ, ad calculum.*

In *Epistol.* L. III. ANDREÆ DUDITH de *vulnere linguæ.*

CAROLUS OSLEVIUS de *luxatione imperfecta;* de fungis ex ossibus efflorescentibus primum LANGIO dictis. De escharoticorum variis formulis, JUSTINUS.

PETZOLD *de calculi origine & diureticorum* in eo malo noxa.

L. IV. In *Consil.* scirrhosus tumor supra pubem. L. V. *Consil.* de gingivarum putredine, casu columellæ, renum calculo, aliquot consilia.

In

In Epiſtolis J. C. ARANTIUS narrat, ſe vivum fetum de mortua matre excidiſſe.

L. VI. iterum ad calculum, ad incipientem ſuffuſionem. In Epiſtolis GEORGIUS BEHR de cauteriorum uſu in podagra. A. DUDITH contra fabuloſam herbam, quæ ſanguinem educat: idem de lithontripticorum viribus dubitat. CHRISTOPHORI SCHILLING hiſtoria ſæpe repetita de ruſtico, cui per eroſa oſſa naſi oculus in nares deciderit, ut per eas nares videret.

L. VII. de bubonocele: capite a lapide percuſſo brachium a fractura tabeſcens; enterocele, calculi, aliquot conſilia.

Levia fere, quæ hic reperias.

SIMON PIETRE *conſilium I de facilitando partu, V de renum abſceſſu.* EJ. *de tumoribus, qui ſpeciem ſtrumæ* καρκινωδεις *præ ſe ferebant* Paris 1585. 8. cum FERNELII conſiliis.

Notas etiam Gallicas edidit in GOURMELINUM, & in chirurgiam PAULI a DALECHAMPIO Gallice editam Paris 4. PATIN ad SPON. Ep. 28.

CESARE BERGAMI *rationalis diſcuſſio de precautione a calculis renum & a lapillis veſicæ* Mediolani 1585. 8. MAZ.

B. COMPERAT Medici *Replique à une apologie publiée ſous le nom* d'AMBROISE PARE' *contre* M. GOURMELIN Paris 1585. 12. PAREUM ligaturam arteriæ negat inveniſſe. Alia PORTAL.

§. CLXII. VARII.

RODERICUS de FONSECA Luſitanus, Profeſſor Piſanus. EJUS *de calculorum remediis, qui in renibus & veſica gignuntur* Rom 1586. 4. *. Calculorum differentiæ ſæpe leviſſimæ: De curatione Mariani, breviter, fuſiſſime vero de medicamentis, quo & aquas medicatas refert Tettuccianas, Piſanas. De calculo ex urethra educendo. Mors, extracto ejuſmodi calculo, per gangrænam ſuperveniens. Ex femina eductus calculus, qui erat ovi columbini mole. Calculi veſicæ ſupra quinquaginta.

EJ. *conſultationes medicæ ſingulares* Venet. 1618. 1619. 1620. 1622. fol. LIND.

JOH. VARISMANUS, Gedanenſis, *de rabidi canis morſu* Gedan. 1586. 8.

MATTHÆUS GRABISGADIUS *de renum calculo* Baſil. 1586. 4. RIV.

JULII MANCINI *tractatus duo, alter de varicibus, alter de reficiendo naſo* Francof. 1586. 8. BOEHMER.

J. BAPTISTA ZAPATA *ſecreti rari di medicina e di chirurgia* Venet. 1586. 8. 1595. 8. THOMASIUS, 1618. 8. HEISTER, 1677. 12. *. & cum titulo, *mirabilia, ſ. ſecreta medico chirurgica* Ulm 1596. 8. Germanice Lipſ. 1685. 8. HEIST. Agyrta, res ſuas venditat. Gladioli radices ad ſcrophulas laudat. HIPPOLYTUS SEVE-

SEVERINUS præceptor, arterias incidebat adversus oculorum inflammationes. Curandæ bracherio herniæ. Ad cancrum pulvis ex antimonio & risigallo.

ANDREAS BACCIUS *de venenis & antidotis, & de canis rabidi morsu & ejus curatione* Rom 1586. 4. PLATNER.

GUIL. ROBINEAU & J. GEROUST *Non E. in calculi curatione catharticis miscenda diuretica* Paris. 1586.

§. CLXIII. MARC. DONATUS,

Mantuanus. Ejus *de medica historia mirabili libri VI.* Mantuæ 1586. 4. Venet. 1588. 4. LIND. 1597. 4. *. a GREGORIO HORSTIO aucti Francfurt 1613. 8. 1664. 8. *. Plurimæ earum historiarum chirurgici sunt argumenti. In L. II. cæcitas ex vulnere occipitis subita. Solet autem noster & ætiologiam rariorum eventuum, & similia alia eventa addere. Plumbearum glandium & sagittarum devia itinera. In L. III. Uva; Empyema tam per spontaneum ulcus quam per inflictum curatum. In L. IV. Fetuum in materno utero mortuorum exempla, si huc retuleris, quorum aliqui per vulnus uteri, alii per abscessum sponte natum prodierunt, ut eædem feminæ etiam ab eo apostemate pepererint. Magna collectio calculorum in omnibus corporis partibus repertorum. In L. V. ossium varia mala, vulnera majora sanata, caries. Tumores carnosi omnis generis. Vulnera præter fidem sanata, cerebri etiam potissimum. Trepanum & cranii fractura. Sic ex ordine per universum corpus. Puer, cui omnia ossa luxata. Calculi visco obducti, ut cathetere tangi non possent. Vulnus ventriculi sanatum. In L. VI. de hydrophobia & morsu canis rabidi. Casu curati, aqua de rupto per fortuitum casum ventre effusa.

GREGORIUS HORST septimum librum adjecit, in quo iterum putridi fetus per annum in utero gesti historiæ. De partu Cæsareo in utero prolapso.

§. CLXIV. VARII.

MARSILII CAGNATI, Veronensis, *variarum observationum* libri IV. Rom. 1587. 4. *. Potissimum ad eruditas antiquitates pertinent, intercurrunt tamen aliqua nostri scopi, ut ossa fetus retenti per annum egesta. Ad HIPPOCRATIS historiam hominis, quem currus obtriverat. Contra hæmorrhagiam ab hirudine palato adfixa.

In GEORGII BERTINI, Campani, *medicina XX. libris absoluta* Basil. 1587. fol. B. B. in serie morborum a capite ad calcem continuata, etiam chirurgici morbi occurrunt.

WALTHER CARYES *hammer of the stone* London 1587. AMES, nam in B. BODLEY vocatur CARIE. Medicamentum est lithontripticum.

ASCANIUS MANCINELLUS, Anglerienſis. EJUS *opuſculum floridum de morſu canis rabidi, ejuſque curatione* Venet. 1587. 12.

GERVAIS de la TOUCHE *la trez haute ſcience de l'art & induſtrie naturelle d'enfanter contre l'imperitie des ſages-femmes* Paris 1587. 12. Multas mortes deberi imperitiæ obſtetricum &c.

§. CLXV. VARII.

FRANCISCI DIAZ, chirurgi PHILIPPI II. *tratado de todas las enfermidades de los rinnones i veſiga, i carnocidades de la verga, i urina* Madrid. 1588. 4. CAP. de VILA.

ANUTIUS FOES (FOESIUS), ex Mediomatricibus, vir doctiſſimus. Ejus eſt *Oeconomia* HIPPOCRATIS *alphabeti ſerie diſtincta* Francf. 1588. fol. * & in editione HIPPOCRATIS Genevenſi 1657. fol. Præter laborem, quem in HIPPOCRATE poſuit, dictionarium hic dedit, quo vocabula, etiam chirurgica exponuntur.

GERH. NENNII, Sleidani, *compendium medicum res omnes pertractans medicæ curationi ſubjectas* Franeker 1588. 4.

DAN. PERNUSIUS *de herniis* Baſil. 1588. 4. *. H.

§. CLXVI. VARII.

MARCI ANTONII MONTAGNANÆ, medici Patavini, *de herpete, phagedæna, gangræna, ſphacelo & cancro* Venet. 1589. 4. *. Nepos erat utriuſque BARTHOLOMÆI, patris & filii. Res ipſa ex veteribus compilata. Sæpe citat ANTONIUM PLATUM LEONIUM chirurgum, quem valde laudat: ejus auctoritate & ſuo experimento didicit, cancrum reſectum facile redire. Curatio cancri cæterum ex AETIO abſque chirurgia.

Alterius MARCI ANTONII MONTAGNANÆ, etiam medici, PORTALIUS meminit, cujus ſunt *tabulæ anatomicæ*, & liber latino ſermone ſcriptus *de urinis, vulneribus & ulceribus*. Nihil de eo mihi innotuit.

CHRISTOPH HIEBLIN *tractat von der kräftigſten Arzney wieder den Gift welches der Stein Bezoar iſt* Conſtanz 1589. 8. * Nimiæ laudes virium medicatarum lapidis bezoar, ejuſque ut in capreolis Malaccæ, Ormuſii, & in inſula Vaccarum reperitur, deſcriptio JOHANNIS HARTMANNI HYRUSS, qui Indias adierat, & Cochini audierat de iis bezoar ſpeciebus: præfert vero Malaccanos, quos omnibus aliis antitoxicis præponit.

BALDI ANGELI ABBATII, Eugubini, *de admirabili viperæ natura* Urbin. 1589. 4. *. Habet etiam & organum, quo vipera lædit, & de curatione aliqua.

HENRICI

HENRICI a BRA *medicamenta simplicia & facile parabilia ad calculum* Franeker 1589. 8. 1591. 8. LIND.

AUGUSTINI VASQUEZ *Quæstiones medico practicæ & chirurgicæ* Salamanticæ 1589. Francf. 1589. 4.

§. CLXVII. PETRUS FORESTUS.

PETRUS FORESTUS, Alcmariensis, celebris clinicus. EJUS *observationum chirurgicarum* L. IX. seorsim prodierunt Leid. 1590. 8. 1610. 8. *. Francf. 1610. fol. & 1611. fol. Venet. 1611. fol. WACH. Redeunt in operibus omnibus Francfurt 1623. fol. 1660. fol. Rothomagi 1654. fol. & sæpe alias cum operibus omnibus recusæ. FORESTUS, magnus clinicus, solebat quamque historiam multis ratiociniis declarare, parallela etiam exempla subjungere, & parallelas historias. Maxima, a rerum memoria, historiarum chirurgicarum hic copia reperitur, per sua capita digesta. Pauca tangemus ex multis. Ipse, cum ei a retento, dum curru vehebatur, lotio vesicæ actio periisset, pressione est levatus. Hydrocephalus in cervice eminens, quam chirurgus filo strinxisset, ruptus est funesto eventu. Mali mortui exemplum. Vulnera a capite ad calcem, etiam viscerum. In pulmone sanatum vulnus. Hæmorrhagia insignis ex omento læso neque ligato: inde natus abscessus, injectionibus exacte factis denique curatus. Vulnus pectoris sanatum, potione, ut putat optimus, valde composita. Sic vulnus utrinque penetrans, quale memini me Gottingæ, præter spem & facillime, fere sola stricta victus ratione sanasse. Vulnus a pastinaca marina inflictum vehemente deligatione curatum. Arteria læsa digito compressa; alia cauterio. Manus pene tota abscissa, etiam ossibus incisis, tamen futura facta reconciliata. Vulnus leve in planta pedis, moto tetano funestum. Femoris luxatio irreconciliabilis. Subluxatio genu. Ex mucrone osseo in linguam demerso mutitas, sublata scarificatione linguæ. Pluscula ex CARPENSI.

Deinde inter observationes, quæ ab anno 1589. 8. Leidæ prodierunt, plusculæ etiam sunt chirurgici argumenti; ipse enim ut res ferebat FORESTUS manu medebatur. In libro VIII. cutanea mala faciei & capitis. In L. IX. interna capitis mala ex causa externa nata, ut caries ex fracta calvaria. Paralysis ex ictu teli, non læsa calva, felix exemplum. Nervus in venæ sectione ictus funesto eventu, alius in digito sanatus oleo terebinthinæ. Convulsio ex nervo, ut videtur, in brachio læso. Ex vulnere colli hemiplegia totius lateris. A vulnere gulæ sclopetario paralysis & convulsio, tamen denique sublata. Hic liber datus est a. 1590.

Liber XI est de oculorum malis datus a. 1591. Corneæ membranæ ruptura, & straphyloma non sanatum: ita neque aliud; suffusionis aliqua exempla: eam noster tentabat medicamentis adgredi. Ectropii sanationes, nonnullis unguentis perfectæ. Lib. XII. aurium mala & ulcera. Sic L. XIII narium mala

Polypus alias filo celeriter adstrictus, alias arcano epulotico tactus decidit. L. XIV dentium morbi. Lapillus ex lingua delapsus. L. XV faucium adfectus & uvæ; hæc etiam in gangrænam versa. L. XVII de pectoris malis. Cancer mammæ.

L. XXIII anno 1596 datus de ani morbis: prolapsu, hæmorrhoidibus, condylomatibus, ficis, fistula, in qua FORESTUS noluit chirurgia uti.

L. XXIV de renum & L. XXV de vesicæ adfectibus. Eorum magna pars huc pertinet, & spectat ad calculum. Noster fere totus est in medicamentis, qualia propria habebat, parum promittentia veræ efficaciæ. Veræ carunculæ exemplum. Calculi vesicæ numerosæ historiæ. Calculus ingentis molis, qui per vulnus vesicæ dudum incisum prodiit. Calculus, qui incisione facta non potuit extrahi.

L. XXVI & XXVII de genitalium virilium morbis anni 1597. 8. *. Ulcera earum partium, phimosis, nodus: testium tumores, ulcera. Herniæ; hæ copiosæ. Multum iterum hic medicamentorum, absque chirurgica administratione. Hernia umbilicalis pueri sola compressione sanata.

L. XXVIII de mulierum morbis a. 1599. 8. *. Uteri cancri, scirrhi. Aperta cultro, cui vagina inaperta. Partus aliqui difficiles, ubi iterum sola medicamenta sunt adhibita. Fetus in utero retentus, paulatim, uti contabescebat, eductus. Secundæ iterum medicamentis expulsæ.

L. XXX de venenis duo habet capita, de animalibus morsu lædentibus, & de tarantula saltatrice.

L. XXXI de ambustis.

L. XXXII de lue venerea dicetur in clinicis.

Parcam fuisse chirurgorum operam ubique intelligas.

§. CLXVIII. J. ERASTUS, PASSERUS &c.

HIERONYMUS REUSNER, poliater Nordlingensis, circa a. 1590 vixit, & duas Centurias reliquit adnotationum & curationum, quas G. H. WELSCH Ulmæ 1668. 4. cum suis notis edidit. Pertinent fere ad efficaciam nonnullorum medicamentorum, etiam in chirurgicis malis, & REUSNERUS nimium forte eorum viribus tribuebat. Carunculam urethræ cereis conabatur superare, oleo succini & vitello oviimbutis. Cancrum in viro escharotico medicamento curatum fuisse refert, alium liquore de cochleis stillante, bubones pestiferos scordii pulvere, vulnera ulmi liquore. Ruptorum ex conatu curatio. Ad scirrhos & incipientes cancros mammarum.

THOMÆ ERASTI, vero nomine LIEBER, Badensis Helveti, professoris Heidelbergensis *opuscula varia* Francfurt 1590. fol. *. In lib. de osteocolla ostendit, se

ſe huic lapidi in fracturis oſſium parum tribuere. Inter conſilia eſt de calculoſo, qui fruſtra injecto ſucco citri lapillum conatus eſt diſſolvere.

In diſputationibus PARACELSICIS, de origine lapidis, de oſteocolla.

J. PETRI PASSERI Bergomatis, GABRIELIS CUNEI diſcipuli, *de cauſis mortis in vulneribus capitis & de recta eorum curatione.* Bergomi 1590. 4. *. Nuper caput læſos Bergomi plerumque interire, etiam ex non magno malo, caſu aliquos & ab aliena medicatione, ut a vinolento medicamento clanculum adhibito. Purgantia vehementiora nocere. Aerem patriæ ſuæ tenuem eſſe. Non frequentes eſſe, qui perite ſciant calvariam aut deradere, aut perterebrare. Ab incidente inſtrumento non læſa dura membrana, & tamen ſub ea effuſus ſanguis. Ex gravi lapſu pulſus cordis perpetuum ſilentium. Caries oſſis, cum tegumenta læſa non eſſent, a lignei rami ictu, ſero intellecto malo ex ſupervenientibus ſymptamatibus: pus effuſum funeſto eventu. Os colliſum deradendum, quoad naturalis color appareat. Trepano omnino prius utendum, quam ſymptomata ſe offerant. Sanati aliqui, quibus dura cerebri membrana conputruerit. Serius licet, oſſe ad diploen eraſo puri facta via, & ſalus. Contra coronata trepana: non poſſe fieri quin aſperum os relinquatur. Neceſſitas radendi, quando ſolo oſſe corrupto tamen mors ſupervenit, eraſo vero oſſe ſanitas reſtituitur. Minime male ſcriptus liber, neque imperite.

ANDREAS de LEON, Granatenſis medicus caſtrenſis, in *Examen de cirurgia, aviſos para ſangrar i purgar* Beatiæ 1590. 4. CAP de VILA: & cum alio titulo *tratados de medicina y chirurgia* 1605. 4. MANGET.

AMBROSII PAPEN *nöthiger Bericht von ſchwangeren und gebährenden Weibern* Magdeburg 1590. 8. CARLSON.

§. CLXIX. VARII.

J. THOMAS MINADOUS *de cucurbitulis, carnis uſtione & aurium ſcarificatione, in medicarum diſputationum* L. I. Tarviſii 1590. 4. 1610. 4.

EJ. de *corporis humani turpitudinibus cognoſcendis & curandis L. III.* Patav. 1600. fol.

GEORG. MORELLUS *de uſu ſcarificationis malleorum frequentiſſimo apud antiquos remedio a modernis, maxime ab Europæis occidentalibus neglecto* Brix. 1590. 4. PORT. Habere propria experimenta.

EUSTACHIUS RUDIUS, EJUS *ars medica de omnibus corporis humani affectibus internis & externis curandis* Venet. 1590. fol. 1595. 2 vol. fol. *. Ad morem veterum a capite ad calcem omnia corporis humani mala recenſet, oculorum morbos, alios.

EJ. *de tumoribus præter naturam* l. III. Venet. 1600. 4.

Ej. *de ulceribus* l. III. Patav. 1602. 4. *. Ad veterum undique saporem, nulla cum sua adnotatione.

Ej. *de affectibus externarum corporis humani partium* l. VII. Venet. 1606. fol. FALC.

ANDREAS LIBAVIUS *de curatione vulnerum recentium* Jen. 1590. 4.

Ej. περι οπλιατρειας f. *de medicatione vulnerum, quam empirici telo aut alio instrumento cereato moliuntur* Jen. 1590. 4.

Ej. *tr. de impostoria vulnerum per unguentum armarium sanatione* PARACELSICIS *usitata* Francof. 1594. 8. *. Imposturas esse, quæ de eo unguento PARACELSUS & WITTICHIUS protulerint.

PETRI UFFENBACH, medici Francofurtensis, *thesaurus chirurgiæ* Francf. 1590. fol. 1610. fol. *. Germanice 1605 fol. GESNERI collectionem auxit PAREO & G. FABR. HILDANI centuria observationum prima, tum l. de combustionibus.

Ej. *practica der Wundarzney, wie man alle Geschwulst, Wunden, Geschwüre und Fisteln, auch Beinbrüche curieren möge* (WIRSUNGI ut videtur opus); *daneben drey neuen Tractätlein, davon* C. WIRSUNG *nicht geschrieben* Francfurt fol. DRAUD.

LEBERLIN *disput. de solutione unitatis* Basil. 8. HAEN.

MICHEL BAPST Rochlicensis, *neu nutzlich Arzney-Buch* Müllhausen 1590. 4.

Ejus *wunderbare Leib-und Wundarzney* Eisleben 1596. 4. HUG. 1604. 4. LEHMAN. De sanguine & medicamentis ejus jacturam compescentibus.

§. CLXX. ALII.

J. BAUHIN, celeberrimus botanicus, ipse chirurgiam & obstetriciam exercuit. Fetum pedibus ante nuperos continuo adreptis extrahebat, apud FRATREM *de sectione Cæs.*

Ej. *denkwürdige Historie der wütenden rasenden Wölfe und Schaden so sie um Mümpelgard gethan* Mümpelgard 1591. 8. *. Tres lupi una rabie perciti, solis hominibus infesti, multos peremerunt hydrophobia infectos, sæpe diu a morsu superveniente. Plusculi aquam didicerunt bibere, neque eo minus perierunt. Plerique furiosi interierunt. Ignem noster suadet admovere: multa cæterum parallelorum casuum & medicamentorum collectio.

Apud SCHENKIUM IDEM varia habet de ossibus capitis fractis; de calculo, de vulnere vesicæ sanato.

An approved practice for all young surgeons concerning burnings with gunpowder and wounds made with shot sword &c. London 1590. 4.

JAC. MARANT & JAC. COUSINET *Ergo strumarum, quam bubonum venereorum cura difficilior* Paris 1591.

§. CLXXI.

§. CLXXI. Prosper Alpinus,

Marosticensis, medicus & botanicus. In sua *Medicina Ægyptia* Venetiis 1591. 4. *. Leidæ 1719. 1745. 4. *. edita, multa huc faciunt. In L. II. agit de variis sanguinem mittendi modis. Ægyptii in universum plurimum indulgent venarum in capite sectioni, quod frequentissimas ophthalmias patiantur. Venas secant pone aures, in oculo, fronte, temporibus, naso, jugulo, poplite: Arterias æque frequenter in oculis, fronte, auribus manubusque incidunt, facillime coalituras, a nummo imposito compressas. Cucurbitularum loco vera taurorum cornua admovent, vitreasve machinulas, fere semper cum sanguinis missione ad capitis dolores, anginas, aliasque sanguinis congestiones. Inde de scarificatione, quæ apud Ægyptios est frequentissima, in auribus, naso, labiis, gingivis, tibiis, evacuandi sanguinis scopo. Has novissimas scarificationes ALPINUS ex Ægypto redux in Bassano oppido feliciter est imitatus, etiam in acutis febribus, sanguinis integra libra educta, ut omnino venæ sectionis locum teneat. Suras aqua calida tepefaciunt, fricant, tunc incidunt, multis & repetitis incisionibus. Sed etiam partes corporis humani tumentes & inflammatas scarificant, ut in podagra. Denique de ustionibus, quas gossypio aut lineo panno moliuntur, in arthritide, podagra, chiragra, tum ob fluxiones in capite, in empyemate. Gossypii incensi usum ALPINUS ferro ignito præfert. In hydropicis Ægyptii sectione imorum crurum aquam educunt, quod auxilium nostro, ob gangrænæ metum, suspectum est. Lapidem de vesica extrahunt inflata urethra, cujus administrationis felicitatem noster admiratus est.

In opere de *medicina methodica* nuper Leidæ 1719. 4. * recuso, agit de venæ sectione, de cucurbitulis, de scarificatione malleolorum, quam ad morbos internos laudat: de calculi sectione, abscessibus, &c.

§. CLXXII. Varii.

HERCULES SAXONIA, Professor Patavinus, inde Bononiensis. Ejus *L. de phœnigmorum, quæ vulgo vesicatoria appellantur & de theriacæ usu &c.* Patav. 1591. 4. *de phœnigmis* L. III. ib. 1593. 4. LIND. Valde laudat vesicatoria & sinapismos, in malis nervorum, hydrope, melancholia, &c. Usum medicamentorum vesicantium, quæ obsoleverant, etiam ad malignarum febrium curationem pestisque, revocavit, adjuvante etiam HIERONYMO MERCURIALI. Palinodiam cecinisse, TERILLUS.

Ej. *pantheon medicinæ selectum* Francf. 1603. fol. & *opera practica* Patav. 1639. fol. B. B. 1658. fol. & *Prælectiones practicæ* Francf. 1610. fol. Aliqua de phimosi, uteri procidentia, cancro, vulvæ coalitu.

ALEXANDER MASSARIA, Vicentinus, Professor & ipse Patavinus. Contra SAXONIAM scripsit *de abusu medicamentorum vesicantium & theriacæ in febribus pestilentialibus* Patav. 1591. 4. LIND. & *disputationem secundam apologeticam* Vicentiæ 1593. 4. LIND. Vesicatoria in febribus pestilentibus defendit auctoritatibus potius

potius quam experimentis. Jam a. 1579. 4. *. in l. cætera utili *de peste* monuerat vesicas cientia medicamenta ad avertendum morbum valere, non ita ad sanandum.

EJUS *Practica medica* Francf. 1601. 4. *. edente JOHANNE BAUMANN, sæpe repetita. Morbos recenset ad veterum morem, a capite ad calcem, hinc etiam suffusionem, partum difficilem, dentium, oris, columellæ mala. Ter sectionem Cæsaream vidit, semper funestam. Veterum, etiam AVICENNÆ, magnus imitator. In suffusione recte monet, ophthalmica medicamenta non prodesse, & laudat cauteria. In universum vix aliquid habet huc pertinens.

In disp. *de scopis mittendi sanguinem* Vicentiæ 1598. 4. *. cucurbitularum usum rejicit. De malleolorum scarificatione Ægyptia & Syriaca ex MANNO & ex P. ALPINI relatione: eam non valde probat. Sed & hirudines ei displicent. De ulceribus nonnulla.

In *operibus medicis* Francf. 1608. 4. liber de peste redit, & de renum atque vesicæ adfectionibus.

De morbis mulierum prælectiones Lipf. 1600. 8.

Liber responsionum & consultationum Venet. 1613. fol.

§. CLXXIII. HIERONYMUS FABRICIUS.

Quem solent a patria civitate *Aquapendente* distinguere. Discipulus FALLOPII, medicus, incisor, chirurgus, honoratus, longævus & dives; sero & in senio demum suscepit libros scribere. In universum a SEVERINO accusatur, quod masculam chirurgiam, quæ ferro & igne medetur, in desuetudinem præcipitaverit, non ut undique ferro abstinuerit, FEHRIUS enim (*) testis est, FABRICIUM aquam per siphonem duobus foraminibus pertusum ad sexaginta libras emisisse, per uterum, umbilicum etiam acu perforasse trajecta. Virgini hymene ferro inciso multum fœtidum sanguinem subtraxit.

Primum prodierunt ejus *prælectiones chirurgicæ*, quas J. HARTMANNUS BEYER edidit Francof. 1592. 8. *. 1604. 8. LIND., non probante AUCTORE, cum titulo *Pentateuchi chirurgici*, contracto in brevitatem boni senis sermone. De tumoribus primum omnis generis, etiam de herniis. In universum multus est in medicamentis. Præcepta ceterum breviter impertit. Repercutientia in erysipelate damnat. Ob herniam castrantes improbat. Cancrum in mamma sanavit emplastro solanaceo. Ad bubonem ustionem, etiam cucurbitulas laudat. II. Vulnera. Suturam præfert, quæ multis & repetitis punctionibus absolvitur. Aciam ex aere fieri traducto & intorto. Olea ablegat a vulneribus, quod conglutinationem impediant. Turundas in cavo & profundo vulnere requirit. In vulnere arteriæ ultimum remedium esse deligationem, bis repetitam. Calamitatem se vidisse, fissamque

(*) *De absinthio.*

fissamque calvariam, quam partem æger non adtulerat. Vulnerato pericranio os radendum. Sibi tribuit (non bene) trepanum manubriatum cum quatuor alis. Pro trepani usu, & pro oleo rosato GALENI. Pectoris vulnus exiguum, cum non intelligeretur penetrasse, collecta in cavea sanie, levatum esse pure cum lotio erumpente. Ut pus in pectore relictum in pelvim usque descendere possit. Requirere turundam. Vulnus intestini consuit, absque ineptis tubulis. III. Ulcera, caries. Os corruptum radice gentianæ detegit, os eximit. Ad os vinum rubrum austerum dat. Fistulas dari quas non oporteat sanare. Per longitudinem cæterum fistulas aperit utique, detergente medicamento absumit. Fistula ani syringotomo aperienda. Sibi tribuit & VIGONI consilium artus in mortua parte amputandi. Caruncula urethræ superanda cereo, cathetere. IV. Fractura in universum, non sigillatim. V. Luxationes perinde. Ordinem laudes operis.

Opera chirurgica in duas partes divisa. I. *Operationes chirurgicæ.* II. *Pentateuchos* Paris. 1613. fol. Venet. 1619. fol. LIND. Patav. 1641. fol. GUNZ. 1647. fol. *. 1661. fol. 1666. f. alii Francf. 1620. fol. HEISTER. Leid. 1723. fol. *. Lugdun. 1628. fol. Italice Padua 1672. fol. BOEHM. 1711. fol. vertente SEVERINO. Gallice Lion 1666. 8. 1729. 8. 8. vol. Rouen 1658. fol. Germanice vertente P. UFFENBACH Francf. 1605. B. TIG. vertente J. SCULTETO Nürnberg 1672. 4. B. B. 1716. fol. G. RAU. Utrumque est opus FABRICII ab Aquapendente cum nonnullis J. SCULTETI junioris adnotationibus. Vita auctoris accessit ex THOMASINO.

Pentateuchos auctus nonnullis additamentis, de vulneribus, ubi testimonium reperias pro nasi reparatoribus Calabris & Bononiensibus. Suturas nunc totas rejicit, præter siccas, secutus FALLOPIUM. Cauterium in concursu suturæ coronalis cum lamdoide describit, ut rem notam & salutarem; tum exustionem occipitis in pueris factam. Invenisse se trepanum, quatuor in corona alis. Hypospathismum aliasque crudeles veterum administrationes ut obsoletas rejicit. Bis cultro cataractam deposuit, & sensit, vitium pone uveam poni: & denique tota administratione porro abstinuit, quod intelligeret, fieri non posse, quin acus crystallinam lentem perforaret. In fistula lacrumali aut ferro radit, aut urit. Lagophthalmum emplastris glutinantibus sanat. Linguæ frenulum scalpello incidit. Uvam forfice præcidit, deinde ferro non candente confirmat. In gula quæ hærent cerea candela in ventriculum urget. Membranam meatum auditorium replentem robustissimam bis vidit, adgredi non sustinuit. Illapsa in aurem ut extrahas. Post strumam eductam glutine, non sutura, vulnus claudit. Bronchotomen metuit, etsi laudat. Thoracis etiam perforationem obsolevisse; debere in cadavere se præparare, qui suscipere velit. Fistulam in pectore intacta costa curat, acu traducta filum trahente, quod setacei loco sit & fistulam apertam teneat. Setaceo se phthisicum sanasse. Cancrum mammæ abscindere non est adgressus. Mammæ nimis amplæ amputationem rejicit, tum lienis excisionem a nonnemine commendatam. Scirrhum lienis se sanasse spongiis ex aqua calcis vivæ expressis.

Herniæ curatione chirurgica abstinet. Crura hydropica ferro candente vulnerat. Abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente: aquam exsiccat eadem spongia aqua calcis vivæ intincta. Calculum ut exploraret, cereo utebatur, cujus finis argenteus esset. Cryptoorchidem pro hernioso habitum liberavit, adgnito ægri statu. Ganglion sanavit incisione, si omnino ganglion fuit, humorem certe viscidissimum eduxit. Sectionem calculi laudat, quæ fit super syringotomum. Laudat HORATIUM Nursinum, qui de sene duos grandes calculos exciderit. Præputium strictum turunda dilatat. CELSI administrationes reprobat. Calculum urethræ impactum absque incisione cochleari extrahit. Præputium a glande obtuso cultello solvit. Sabinam in pulverem redactam laudat ad destruendas carunculas urethræ. Herniosos bracherio consolatur. Hymenem incidit, sanguinem menstruum retentum emisit. Partum Agripparum habet pro vitioso. Non valde curandum esse de retentis secundis, nam per anum abscedere. Fistulam ani filo intercipit & sensim adstringit. Hæmorrhoides urit. Artum gangræna corruptum excidit in parte mortua vivæ proxima. Varicem adstringentibus impositis curat. Luxatum carpum vidit, ut ossa libera discederent. Ut abscessus aperiat. Scalpelli varii. Folliculos integros debere extrahi: se tamen etiam prius ruptum enucleavisse. Suturas in vulneribus citat. Aciam esse futuram repetitam: necessariam esse in cavo vulnere. Contra ferulas chartaceas in fracturis. Extensione sensim aucta se male conservescentem fracturam correxisse. Luxatus cubitus celeriter reponendus, ne fiat ancylosis. Ulceribus ferrum ignitum sed varie temperatum admovet. Caustica medicamenta non amat. Tibiæ fragmenta per aciem sibi adposita coaluisse. Ex fractura valgi tibiam ferramentis correxit. Hydrocephalum aperit scalpello, cui fistula respondeat (vero *trocart*). Suam forcipem polypariam describit, qua reliquiæ polypi conteruntur. In ozæna per fistulam cauterium subdit, quo ulcus exurat. Thorax pro gibbosis. Totum opus est quasi perpetuus ad PAULUM commentarius.

Aliena esse, quæ practica cum nomine VIRI ILL. prodierunt, BARTHOLINUS (*).

In tr. *de gressu animalium* meminit tendinis Achillis adeo firmiter conservescentis, ut ægrotus insistere potuerit.

Tr. M. S. de vulneribus inter codices suos habuit FRANCISCUS BERNARD B. BRIT. n. 3671.

FRANCISCI PLAZZONI l. *de vulneribus* sclopetariis potius FABRICII opus esse MAZUCCHELLIUS ex PLACCIO.

§. CLXXIV. VARII.

MICHAEL LARIZA Valentinus. Ejus est *libro de Cirurgia que trata sobre los* *Il. en general, que escrivia* G. CAULIACO, *con un tratado, en qual ensenna el* *modo*

(*) *Vindic.* p. 3.

modo de curar las carnosidades, que estan en la via de la urina Valent. 1592. 8. Saragoça 1624. 8. C. VIL.

GEORG WECKER *de lithiasi* Basil. 1592. 4. *.

JULII HOLDER de Murpach *Dialogus nützliche Beschreibung eines rechten Wundarztes und seiner Meisterschaft wieder alle Zufälle, Gebrechen menschlichen Korpers* Francfurt 1592. 4. * DRAUD. Lips. 1602. 8. HUTH. 1672. 8. GLAU.

A. DOERER *de sphacelo themata* Lips. 1592. 4. *. HA

NICOLAI GYER *phlebotomy, or method of healing by letting blood* London 1592. 4.

§. CLXXV. VARII.

ANDREÆ CHIOCCI, Veronensis, *Quæstionum medico-philosophicarum* libri III. Veron. 1593. 4. *. Decima quarta est de calculo vesicæ, quem negat perpetuo ex rene oriri: & de tumore ex GALENI sententia.

BALTHASAR PISANELLUS in tr. *de esculentis & potulentis* Herborn 1593. 8. * adserit, minorum limonum succo Neapoli calculum de rene deturbari.

§. CLXXVI. GUILIELMUS FABRICIUS.

A patrio pago Coloniæ vicino *Hilden* vulgo HILDANUS dictus, celebris chirurgus & medicus, JOHANNIS GRIFFONII (a) Lausannensis discipulus, Lausannæ, Paterniaci (*Payerne*), deinde Bernæ poliater, gratiosus homo, plurimo usu exercitatus, in rebus chirurgicis suum potissimum ingenium secutus est: instrumenta ad præsentem casum idonea frequenter invenit, anno demum 1634 senex & exhaustus obiit. Pius homo canticorum auctor, cui aliquas ex seculi sui sapore superstitiones condones. Anatomen pro oculo habuit chirurgiæ, & impenso studio coluit.

Ej. primus libellus fuit *de gangræna & sphacelo, d. i. vom heissen und kalten Brande, oder wie es etliche nennen S. Antoni und Martialis Feuer, desselben Unterscheid, Ursach und Heilung kurze Anzeigung aus* HIPPOCRATE, GALENO, *und andern fürnehmen Authoren zusammengetragen* Cölln 1593. 8. Basil. 1603. 8. DRAUD. 1615. 8. *. cum aliis libellis.

Latine cum 25 observationibus chirurgicis Bern. vel Genev. 1598. 8. seorsim ut videtur, Basil. 1600. 8. Openheim 1617. 4. & cum DION. FONTANONI *practica medica* Francf. 1611. 8. Porro Lion 1658. 16. Video etiam citari editionem 1696. 8.

(a) Non imperiti hominis, qui prius in cadavere moliebatur difficiles administrationes, quas erat in viro tentaturus. HILDAN. ep. *ad lect. post nuz der Anat.*

Gallice ap. STOER 1597. 8. Genev. 1669. 4. BB. Hæ editione Germanica minus plenæ sunt.

Per *heissen brand* gangrænam, aut summam certa inflammationem, per *kalten brand* sphacelum intellexit. Varia exempla habet ex variis causis ortæ; ex arteria pro vena pertusa; a dysenteria, hanc in intestinis; a frigore in ardente febre subito, quam scarifando sanavit; a peste, hanc potius salutarem putat; a cancroso tumore arsenico tentato, a lotii stillatione. In sphacelo ne igniti quidem ferri ullus sensus fuit. A scarifatione pedum hydropicorum funesta gangræna; a frigore, quam nive admota sanat. Contra amputationis rudes modos, eo seculo securi utebantur. Contra amputationem in carne emortua primus, ni fallor, dixit, cum interna a causa, ut ab osse corrupto sæpe multo altius adscendat, quam ex cutis vitio exspectes. Sanguinem cauterio cultellari comprimebat. Feliciter carpum in articulatione detruncari vidit. Vidit serram ab agitatione implicitam. Carnem sursum trahit & laqueo firmat. Initium secandi facit ab osse majori, ut a tibia. Arteriam mavult forcipe apprehendere, & acus circa arteriam decussatas improbat. Labia vulneris sutura sicca adducit. De doloribus ab amputatione natis. De funesto eventu moliminum ad movendum artum. De funesta dysenteria.

EJ. *observationes chirurgicæ* XXV. Venet. (ita lego.) 1598. 8. Lego etiam Oppenheim, quod facilius credo. Redeunt in centuria I. Basil. 1606. 8. *, cui titulus est *observationum & curationum chirurgicarum Centuria*. Magnæ & insignes curationes, quarum paucas tango. Ficus cancrosus oculi exstirpatus. Globulus vitreus ex aure propriis instrumentis eductus, speculo, tenacula plana, cui terebellum postea substituit. Commotio cerebri funesta, cum nihil extus læsum videretur. Sanati, qui partem cerebri amiserant. A pulvere aluminis fungo cerebri insperso mors; fungus alio mitiori pulvere feliciter repressus. Putrida dura cerebri membrana cum vermibus, æger tamen sanatus. Mortes capite læsorum ex ira, ex venere. Ex lapsu, cum malum leve videretur, mors, sanguine sub calvaria collecto. Oculus a sagitta perforatus, sed humor aqueus, & ipse demum visus, restitutus. Labium noster ex se ipso restituit. Lingua pene integra abscissa reconciliata. Varia mala a deglutitis in gula hærentibus: ad ea extrahenda spongia flexili fistula præpilata. Machinulæ, quibus maxillam immotam præstitit. Setacei administratio & usus multiplex. Caries vertebrarum in gibboso. Turundæ tussi ejectæ, quæ per vulnus pectoris in cavum datæ fuerant. Hydropis per umbilicum perque pudenda evacuati exempla. Scirrhus pylori & tumor rectum intestinum comprimens, cum excrementa per umbilicum exirent. Mors ex umbilico in juvene resecto. Intestinum ruptum, fæces per ulcus exeuntes, æger sanatus. Sic gangræna herniæ superveniens. Volvulus ex cancro intestini cæci. Culter dimidiatus ex lumborum vulnere post biennium exeuns, vulnus sanatum. Ruptus in partu uterus. Ex vesicæ fundo per ulcus calculus in vaginam transiit, hinc eductus est.

stet. Calculorum varietates. Adolescenti fœces per inguen, qualia nuper aliqua exempla descripta fuerunt. Siphon, quo ægrotus sibi ipsi clysterem dat. Scirrhus uteri, & post diuturnos dolores uterus ruptus. Gibbus cum vertebrarum carie. Tres mortes ex illapsis in asperam arteriam alienis. Steatoma in pelvi. Gangræna ex ileo. Intestinum per inguen propendens, in quo motus peristalticus. Gangrena ex erysipelate oleo inuncto. Digiti ab ambustione conglutinati & incurvati, restituti. Morsus humani periculo pleni exempla. Morsus canis rabidi. ABELIS ROSCII, de eodem epistola. Alius cauterio curatus. Terebra per fistulam adacta pro educendis glandibus plumbeis. Cancer ab emollientibus medicamentis exacerbatus. Paronychia gravis incisione curata. Copiosius ista indicavi; in sequentibus parciorem esse necesse est.

EJ. *de ambustionibus, quæ oleo & aqua fervidis, ferro candente, pulvere tormentario, fulmine & quavis alia materia ignita fiunt* Basil. 1607. 8. ENDTER Oppenheim 1614. 8. cum obs. de vulnere gravissimo.

Germanice *von dem Brennen, welches mit glüender Materie geschicht* Basil. 1607. 8.

Tres facit ambustionis gradus; secundum eos sua consilia impertit, deinde per artus. Gangrænam ex igne ortam, tamen in vetula sanavit. Symptomatum curatio, correctio cicatricis; brevis libellus.

Centuria II Basil. 1611. 8 (*b*). Globulus plumbeus sex mensibus in cerebro retentus absque malo. Depressi cranii pluscula exempla & elevati, vecte longo, qualem nuper etiam delineaverunt; & cucurbitula, & glutinoso emplastro. Terebrarum etiam varietas. Cephalea vulnere in suturarum conjunctione accepto sublata. Nimis incisionem temporalis musculi metuit. Instrumenta varia ad evellendas de oculo festucas. Aliud ad ligandam uvulam, ex fistula factum in anulum terminata. Lamina pro supplendo palato. Pericardium sanioso ulcere erosum. Abscessus apertus pleuram inter costasque. ABELIS ROSCII pectoris vulnus cum jactura particulæ pulmonis sanatum. Sic hepatis, etsi ea vulnera sunt gravissima. De fungis passim de corpore humano efflorescentibus & ipse & D. SENNERTUS. Abscessus abdominis alii sanati, alii functi. Mola, aut retenta placenta feliciter de utero separata. Forceps dentata ad extrahendum fetum. Hiantis umbilici exempla. Fractura brachii absque ulla violentia, & alia exempla ossium fragilium. Funestarum ambustionum exempla. Forceps ad amputandam mammam. Herniarum varia exempla, etiam sponte sanatæ, in ipso SEBASTIANO MEYERO. Gangræna passim funesta, gravis etiam ex equi morsu. Iterum canis rabidi morsus cauterio sanatus. Gibbus ex nimia thoracis strictura. Patellæ ligamentum abruptum, ipsa sursum tracta. Os totum in spongiosam naturam conversum. Concrementum osseum arteriis adnatum.

De *vulnere quodam gravissimo & periculoso ictu sclopei inflicto observatio & curatio singularis.* Oppenheim 1614. 8. Accurata historia vulnerum tribus globulis

(b) Lego, sed fieri non potest, nam curationes post annum 1611 peractæ recensentur.

bulis plumbeis inflictorum & natæ inde gangrænæ. Decocti vulnerarii usum hic & alibi improbat. Demum cum fistulæ superessent; malum caustico detectum, maxima ossis fragmenta educta, trajectum per fistulam setaceum, callus destructus, & post multorum officulorum decessionem, integra valetudo reparata.

Observationum & curationum centuria III. Basil. 1614. 8. Fungum de auditorio meatu propullulantem vinculo intercepit, reliquias erodentibus medicamentis absumsit. Ab ictu lapidis calvaria nihil passa, alterius oculi usus amissus & diuturna multorum annorum mala. Dolorum post amputationem reliquorum, exempla. Ab hydrocephalo, inciso bregmate aperto mors. A depresso cranio ingeniosi pueri stupiditas. Fractura ossis non coalescens. Scirrhus uteri. Brachium elapsum, mors. Mors a struma ulcerata rupta, in gulam aperta. Dente evulso sanata fistula maxillaris. Osseæ duæ costæ callo conjunctæ. Non posse callum confirmatum emolliri. Collum uteri cum vesicæ collo propendens & urina perpetuo depluens, ex nævo, ut putat. Mors a ferreo instrumento faciei infixo, inque ea hærente. Pessimi eventus unguenti armarii; tum frenuli linguæ ab imperito incisi. JOHANNES GRIFFON TAGLIACOTII invento exculto, nasum amissum restituit. GREGORIUS HORST vulnus pulmonis sanavit. Felix in phthisi setaceum per cervicem trajectum. Anevrysma brachii detecta & ligata arteria sanatum, & de eo malo MICHAELIS DOERING dissertatio. Ex subito in calidum corpus admisso frigore gangræna. Præputium a nativitate cum glande connatum, feliciter cultro separatum. Atretæ virgines cultro curatæ. Fasciæ ad sustentandum enormem umbilici prolapsum. PAULUS OFREDUS de globo plumbeo per multos annos in vesica latente, calculosa crusta obducto, demum in cadavere reperto. Ancylosis & connata in cubito ossa. Penis absque cauterii usu abscissus.

Una prodiit adfirmante LINDENIO, non certe in meo exemplo, MICHAELIS DOERING epistola *de nova herniæ uterinæ, atque hanc subsequentis partus Cæsarei historia.* Responsum ad eam epistolam HILDANI. In operibus omnibus. In hernia peritonæum non rumpi. Sectionem Cæsaream probat. Mors ex scirrho uteri, qui partum impedivit. Derasionem ossis denudati improbat. De secunda retenta. Ab ea mors. Cum ea uterus evulsus. Fœminæ prægnantis demortuæ uterum utique incidi debere. Vivere sæpe fetum maturum etsi mortuus videtur. JOHANNIS MARCHANDET historia fetus retenti & putridi per umbilicum excisi. Ex vehementissimo vomitu, ab antimoniali medicamento excitato, hernia ventriculi.

EJ. *von geschossenen Wunden und derselben gründlichen Curen und Heilung* Basil. 1615. 8. *.

Latine, vertente J. HENRICO LAVATER inter opera omnia. Non esse venenum in vulnere sclopetario. Ad glandes eximendas, eadem intra fistulam terebra, setacea laudat.

EJ. *von dem Gliedwasser* cum priori.

De

De ichore & meliceria (CELSI) & hydrope articulorum. Ex læsis articulis maxima subinde copia humorem defluere ex digito, sic ex genu. Revellit, imponit herbas adstringentes, emplastra. Ancylosis. Ad eam superandam medicamenta, tum machinæ, quæ magna vi paulatim artum incurvatum extendant. Contra decocta vulneraria; pro turundis.

EJ. *Reiskastenverzeichnus der Arzneyen und Instrumenten, mit welchem ein Wundarzt im Feldlager soll versehen seyn;* cum priori, tum 1633. 8. 1686. 8.

Latine *cista militaris* Basil. 1634. 8. Genevæ, ut puto, cum NARVATIO, 1633. 8. *. Brevis catalogus medicamentorum, & aliqua de instrumentis.

EJUSD. libellus *von der Bräune*, seorsim editus Stutgard 1661. 8. Hirudines in eo morbo ad linguam admovet. Mors ex struma in œsophagum aperta. Curva cylindro in œsophagum detrusa aliquod, sed non diuturnum levamen.

Observationum & curationum Centuria IV. Basil. 1619. 4. *. DANIEL NABOROWSKI de milite sub oculo hasta trajecto, ut ferramentum cassidi adhæreret, tamen servato. HILDANUS de variis gravissimis vulneribus, quæ absque funesto eventu fuerunt. Globulo trajectum abdomen nullo viscere læso. JOHANNIS de BURGO cranii secundo mense a percussione capitis felix terebratio. HILDANUS per exempla docet, serius aliquando bono cum effectu trepanum admoveri. Setaceo cephalæa superata, alias secta vena jugulari. Speculum oculi hæmisphæricum. In fistula lacrumali utile setaceum. Ingenuus infelicem umbilici punctionem narrat, quam ipse administraverat. Prodigiosæ molis calculus bilarius, tum urinarii aliqui maximæ molis. Membranæ intimæ vesicæ extractæ exempla. Uterus in partu ruptus cum brachium esset elapsum. Ab avulsa secunda protractus uterus. Sarcocelen in dextro latere esse frequentiorem. Hydrocele incisione, & membrana aquam recipiente ligata, curata; sæpe tamen carnem testi adnasci, & tunc infauste cedere. A venere impedita sarcocele. Tunica erythroides seorsim a vasis ligari debet, & sub ea tumor aperiri. De feminis Noster calculos membranis obductos extraxit. A luxatione lumborum paralysis artuum inferiorum, non tamen sphincterum resolutio, & vita diu superstes. Os diu non repositum materie calcaria obducitur. Gangræna a causa interna, amputatio frustra facta. Contra F. WURZ, quem noster non amabat, vulnera digitorum debere aperta servari. Gravia mala a vespæ punctura. Præputium mire crassum. Longum vulnus versus coccygem tendens, & perinæum perforatum pharyngothomo, paulum aliter a nostro facto. Alio syringotomo longus sinus tibiæ apertus. Varix brachii crassitie vinctus & curatus. Morsus canis rabidi funestus. Commendatus usus sublimati mercurii. Iterum artus cauterio cultellari absectus. Combustionum gravissimarum exempla. Sanatus puer, qui in fervidam erat delapsus. Ossa denudata non semper corrumpi squamamve dejicere. Cortices arborum ferularum loco non utiliter adhiberi. Contra emplastri oxycrocei in fracturis usum.

Una prodiit *epistolarum ad amicos, eorumque ad ipsum centuria.* Uterus in partu

partu ruptus. A mala repositione offium luxatorum atrophia, a conpressis arteriis nutrientibus. Contra GALENUM, cauterio in scirrhis abstinentem. Setacci ad oculorum mala laudes & in catarrho ad pectus. Urget amicum, ut JOHANNIS GRIFFONII observationes edi curet, industrii viri, qui multa instrumenta invenerit. De chirurgicis scriptis judicium. Canis rabidi morsum melius uri, quam scarifari. Multa tanguntur hic, quæ in consiliis curatius exponuntur. Fetus quadriennio gestatus. Sanatus qui ano imperforato natus erat. Cancer gulæ quater recrudescens. In cancro medio materies est sebo similis, denso corio circumdata. Puella, cui vagina in rectum intestinum patebat, & fæces per id rectum int. exibant. Adnatum acetabulo os femoris. Multæ ancyloses.

Kurze Beschreibung der Fürtreflichkeit der Anatomey Bern 1624. 8. *. Mortes ex administrationibus imperitorum chirurgorum, ex vasis læsis, percussa in venæ sectione arteria. Laudes JOHANNIS GRIFFON absque castratione hernias secantis. Perniciose duas eodem tempore venas aperiri. Ut HILDANI uxor fracturam femoris feliciter curaverit. Cancrosum ulcus ex verruca auriculæ natum, funesto eventu. Ab ictu iris & cornea dilacerata, cæcitas. A sectione venarum raninarum suffocatio. Non posse chirurgum in femoris amputatione cauterio carere. A secta hernia sarcocele pugni mole eventu funesto. Manubus sursum versis in torturis humeris, & extensis a corporis & appensi etiam ponderis gravitate, ruptæ scapulæ, quales in sceleto ab auctore in bibliotheca Bernensi dedicata reperiuntur. Quare ad humanitatem provocat judicum, ut ab eo genere torturæ abstinuisse velint. In editionibus operum omnium desideratur certe immerito.

Gründlicher Bericht von dem Blatterstein Basil. 1626. 8. Lithotomia vesicæ, h. e. descriptio calculi vesicæ ejusdemque causæ, & methodi, qua tam in feminis, quam in viris sit extrahendus, ex Germanico versus ab HENRICO SCHOBINGER discipulo HILDANI. Accesserunt epistolæ aliquæ Basil. 1628. 4. *. Anglice London 1642. 8. *. Plurimæ adnotationes. Qui 2000 calculos intra biennium cum lotio reddiderat. Podagrici frequenter calculosi. Calculus circa globulum plumbeum natus. Scirrhus pro calculo habitus. Non debere calculum secari, qui ovo gallinaceo major sit. Periit in administratione, cui extractus calculus unciarum 22 pondere. Feminas etiam secabat. Contra altum apparatum, quem tamen admittit, quoties calculus prægrandis est. Calculus circa plumbum natus. Invenit femi speculum Gorgeret. In feminis & per vaginam calculos secari putat & speculi ope educi. Contra futuram. A calculo ureteri impacto gangræna funesta. Multa exempla calculi majusculi de urethra expulsi. Forcipes angustæ ad calculum frangendum. In epistola ad SCHOBINGERUM post incisionem turundas immittendas. Aliorum in eum sensum epistolæ.

Observationum & curationum Centuria V. Francf. 1627. 4. *. Calculorum de palato rejectorum exempla. Sphaceli mortesque ex levibus causis. Iterum cæcitas ex cerebri commotione cranio non læso: alia commotio post aliquot menses funesta. Gibbi cum vertebrarum carie. Spasmi cynici & tetani ex vulneribus nati exempla. Cataracta ex vulnere & impacta oculo festuca subito orta.

Venæ

Venæ frontis ſectione levata gravis ophthalmia. Uxor HILDANI micam ferri corneæ impactam magnete evocavit. Eadem exercebat obſtetriciam. Fracturam calvariæ enormem cum depreſſione ab equi ictu noſter feliciter reſtituit. Sic vulnus cum cerebri parte deleta LUDOVICUS SCHMID. Tumor cancroſus ad latus dextrum dentium molarium propriis inſtrumentis exciſus. Mors ex oſſiculo œſophago infixo. Nævi aliqui exciſi. Antiqua in ſene hernia ſanata ſolo diuturno ob morbum decubitu. Catillo proprio fungoſæ de umbilico pullulantes carnes compreſſæ, ligatæ & delatæ. Abſceſſus in perinæo ruptus, urina per vulnus edita, malum tamen ad ſanitatem perductum. In lumbis enatus gibbus lamina ferrea repreſſus & ſanatus. CLAUDIUS DEODATUS de enſis cuſpide poſt annum de vulnere abdominis per anum educto. Scroti late patentes gangrænæ ſanatæ & maligna ulcera. Inventa ab auctore ſemicapſula, os fractum femoris reſtitutum, & ad extenſionem faciendam inſtrumenta. Patella fracta. Oſſa fragilia.

Obſervationum & curationum Centuria VI. Nullam antiquam & ſolitariam reperio editionem, ut primum cum reliquis centuriis videatur Lugduni 1641. 4. prodiiſſe. Prolapſus oculi & exciſio, & contra GEORGII BARTISCH inſtrumentum. Coalitus palpebræ ſuperioris cum oculo, quem CELSI tempore nemo ſanaverat, curatus ſpecillo & filo, quo palpebræ diſtenduntur pondere appenſo firmatis. Tumor occipitis, forte hernia cerebri. Steatoma ingens abſciſſum. Acicula hamulo de gula extracta. Utique oſſa pubis in partu disjungi, & ilium oſſa a ſacro. Iterum de cucurbitulis admovendis ad elevandam calvariam, quæ depreſſa fuit. In hydrope & faſciationem pedum probat & fonticulos. Ulcus renis per cutem ruptum. Fiſtula urachi, quem impervium fecit. Callum oſſis fracti in gravida muliere non generari. ABEL ROSCIUS herniam incarceratam aliquoties ſolis clyſteribus ſanavit, etiam quando lotiones per os rejectæ fuerant. Septuagenarii hominis invitus quidem herniam ſectione ſanavit HILDANUS. Spina dorſi alterne incurvata. Vitri fragmentum, acus, ſimilia corpora peregrina diu abſque malo in media carne tolerata. Contra arſenici in cancro uſum, & contra PHÆDRONEM, qui eo utebatur. Ocreæ ad corrigendum pedem diſtortum. Maximum vitium pedis exciſis oſſibus, tamen ſuperatum.

Centuriæ, ut puto, ſex, collectæ cum M. A. SEVERINI l. *de efficaci medicina* videntur prodiiſſe Lion 1641. 4. LIND.

Deinde *obſervationes & epiſtolæ* Argentor. 1717. 4. 2. vol.

Denique ipſe HILDANUS opera ſua conjuncta ad prelum præparaverat, & dedicationem a. 1633. ſcripſerat; cum vero intermortuus eſſet labori, J. BAYERUS *opera* viri quæ exſtabant *omnia* Francofurti 1646. fol. edidit, quæ editio Francofurti recuſa eſt 1682. fol. *. male dedicatione & BEYERI præfatione multata, addito tamen indice obſervationum per morbos diſpoſito, neque incommodo, iconibus nonnullis æneis nunc ligno inſculptis.

Deinde FRIDERICUS GREIFF, Germanice convertit, & cum titulo *längſt be-*

gebrte Leib und Wundarzney edidit Francf. 1652. fol. B. B. cumque alio titulo Hanau 1652. fol.

Obſervationes in ſex libros collectæ, Gallice verſæ, inque ordinem redactæ prodierunt THEOPHILO BONNET interprete. Genev. 1669. 4. *.

Seorſim *von den Brüchen und deren Heilung* Ulm 1696. 12.

Verum præterea in bibliotheca Bernenſi præter ſceleton & viſcerum ſyſtema ſuperſunt tria volumina, in quibus multum eſt ineditorum. Epiſtolæ ſunt 437: codex HILDANI ipſius juſſu deſcriptus. Comparavi, inveni pluſcula, quæ mereantur recenſeri. De vulnere Chriſti. De circumciſione. Dentes alieno loco, etiam ſub lingua nati, evulſi inſtrumentis propriis. Palpebra ab adamantis cuſpide fiſſa ægre, ſed tamen curata, canali æneo naſo impoſito, cui adfixa fila palpebras unientia, emplaſtro admoto glutinata. Calloſum ſub patella concrementum. Anus in veſicæ collum patens. Specilli globulo terminati icon. Fiſtula ab hernia reliqua, decocto vulnerario clauſa. Polypo ut acria admoveantur per fiſtulam in acum exeuntem. Sanatum ulcus a collo veſicæ in vaginam communicans poſt partum difficilem. Iſchias ſuperata cauterio ad femoris juncturam admoto. Vulnus veſicæ gladio inflictum ſanatum. HENRICUS SCHOBINGER de chirurgia Italorum ſui ævi. SPIGELIUS eos docuerat, arterias vinculo comprehendere. Ad cancrum plumbo utebantur & arſenico. Patellam fractam ferulis continebant. Puncto aureo peritonæi proceſſum conſtringebant. Ad paracenteſin acu utebantur triquetra, nuper a SANCTORIO inventa. Artus gangrænoſos in emortua parte, tamen proxime ad vivæ limitem amputabant. DOUGLASSIUM Scotum hernias inciſo peritonæo reponere, non læſis vaſis ſeminalibus. PETRI MARCHETTI curatio, cum rupta urethra eſſet ſcrotum gangrænoſum & DOUGLASSI peritiſſimi chirurgi bronchotome acu canulata facta, abſque muſculorum inciſione. FABRICIUS BARTHOLETTUS hernias abſque inciſione ſanabat. HILDANUS de diſcrimine carunculæ & calculi; iſte ſitu aliquo levatur, non ita caruncula. Negat medicamenta lithontriptica reperiri. J. BURGOWER de Italorum audace chirurgia, libere ferro & igne uti. Ut SPIGELIUS cancroſam mammam detruncaverit; ut vulnus mediaſtini IDEM ſanaverit. In hernia ampliori a balnei uſu inteſtina ſubito in ſcrotum deſcenderunt, ut abdomen ipſum flacceſceret, & æger extemplo exſpiraret. A caſtratione ſarcocele & in alio mors ipſa. Anevryſmata ſuperata preſſione, adſtringentibus emplaſtris. Nullus callus ſubnatus, quod oſſis fracti fines a nimia extenſione diducti intervallo ſeparati manſerint. Mortes a ſanguine ſub calvaria effuſo. J. BURGOWERI, glans plumbea in medio calculo reperta. JACOB ZWINGER de cyſticis tumoribus. HILDANUS, funeſtam fuiſſe in mortua parte amputationem a peritiſſimo viro JOHANNE GRIFFON adminiſtratam. JOH. STIGELIUS in oculorum inflammatione fruſtra adhibita ſetacea. GALENUS WIER cultrum devoratum ex inguine excidit. JOHANNES WESLING de tendine extenſoris tibiæ feliciter conſuto; parum ſentire adultorum hominum tendines. Cum parvæ ſtaturæ femina ex procero marito difficulter pariat, ſuaſit HILDANUS, perite

perite certe, ut in pariendo lente progrediatur. De curatione herniarum per eſcharotica, quam noſter improbat. M. SEBIZIUS vulnus articuli genu ſanatum terebinthina. Vertebras HILDANUS vix putat luxari. Pro cauteriis. In arthritide ad articulum adhibita laudat.

Porro in *Bibliotheca Bernenſi* exemplum exſtat libri *vom Nutzen der Anatomey* multis manu HILDANI adſcriptis adnotationibus auctum. Grandes femoris arterias cauteris facere neceſſitatem. Venæ cavæ ſtylo percuſſæ ſubito funeſtum vulnus, illæſis viſceribus. Integra tunica cornea, a percuſſione tamen uvea rupta, & ſubita cæcitas. Sola quiete disjectis vinculis ſanatum fractum in capreolo crus. Tetanus peniſque rigor a vulnere temporalis muſculi, a grandibus, ut quidem probabile ſit, nervis læſis, qui eum muſculum ſubeunt. Ab adſtringentium medicamentorum uſu vulnera articulorum in ancyloſin tranſiiſſe. Iterum noſter exorat magiſtratus, ut nolint ſevera & vivum corpus diſcerpente tortura reos aliquando innocentes enecare.

De his ineditis egi in *Relat. Gotting. faſc.* XII.

Vitam viri ſcripſit CHRISTIANUS POLYCARPUS LEPORIN Quedlinburg 1731. 4. *. non pro dignitate.

§. CLXXVII. VARII.

MICHAEL MERCATUS CLEMENTIS VIII. Archiater obiit a. 1593. In ejus *metallotheca* Romæ 1719. fol. *. calculi aliqui inſignes deſcripti reperiuntur. Lapides bezoardici numeroſi, & exemplum maximi bezoardici, ſed ex America, lapilli, tum alterius ex PII V. veſica. Calculi replentis renem, trunculis duodenis pelvis figuram exprimentibus.

FR. COURCELLIUS *de vera ſanguinis mittendi ratione* Francof. 1593. 8. HEIST.

ISABELLA CORTESE *heiml. Künſte in der Medicine und Chirurgia* Hamburg 1592. 8. ZOCHA.

§. CLXXVIII. LUDOVICUS MERCATUS.

Archiater PHILIPPI II. & III. grandævus ſenex. EJUSD. *inſtitutiones chirurgiæ in duos libros diſſectæ* Madrit 1594. 8. Francfurt 1619. fol. de tumoribus, vulneribus, ulceribus & de medicamentis externis.

EJ. *inſtitutiones ad uſum eorum, qui luxatoriam exercent artem*, ex Hiſpanico latine verſæ Francf. 1624. fol.

EJUSD. *conſultationes morborum complicatorum & graviſſimorum* Valladolid. 1613. fol. Francf. 1614. fol.

EJUSD. *de morbis* opera omnia edente ZACHARIA PALTHENIO Francf. 1608. & 1610. fol. 4. vol. *. Morborum deſcriptiones & curationes a capite ad calcem.

cem. Passim chirurgica intercedunt, ut libri de curatoria facultate, in quibus generalia aliqua, & de medicamentis internis. Porro de empyemate, calculo renum & vesicæ, tum de mulierum prægnantium, & puerperarum morbis, qui etiam in *Gynaciis* ISRAELIS SPACHII reperiuntur, & seorsim Madrit 1594. fol. Venet. 1612. 4. prodierunt, de atretis etiam, partu difficili &c. sed verbosissimum scriptorem non legi.

VIDI VIDII jun. *de curatione membratim* tractationem supplevit in patris opere Florent. 1594. fol.

HIERONYMUS CAPIVACCIUS, Patavinus Professor. EJUS est *libellus de cauteriis* inter CRATONIANA editus, & in operibus CAPIVACCII omnibus Francf. 1603. fol.

In *medicina practica* Francfurt 1594. 4. Venet. 1597. fol. & *in methodo s. arte curatoria* Francf. 1594. 8. aliqua huc faciunt, ut de hydrophobia.

In cista HORNUNGII defendit ANDREÆ FUCHSII arsenicale medicamentum ad cancrum.

MART. HELLING *theses de phlebotomia* Marburg 1594. 4.

JOHANNES HEURNIUS Ultrajectinus, Professor Leidensis, aliqua parte chirurgica adtigit, in ll. *de morbis qui in singulis partibus humani capitis incidere consueverunt* Leid. 1594. 4. 1609. 4. *. in l. *de morbis oculorum, aurium, nasi, dentium & oris* Leid. 1602. 4. ubi miro modo dentes absque dolore tentat excutere, interserto dentem inter & gingivam euphorbio: denique in l. *de mulierum morbis* Leid. 1607. 4. *.

EJ. diss. *de erysipelate* Leid. 1596. 4. RIV.

§. CLXXIX. VARII.

ALPHONSI LOPEZ de HINOIOSO *suma y recapitacion de cirurgia con un arte para sangrar y examinar Barberos:* & in secunda editione, *el origin y nacimiento de las ruinas i infermidades que dellas proceden* Mexici 1595. 4. NIC. ANT.

NICOLAUS ABRAHAM FRAMBESARIUS, Veromanduus, chirurgi filius, Professor Parisinus. EJUS *canonum & consultationum* libri III, *quibus aphoristica methodus medendi omnibus affectibus corporis continetur* Paris 1595. 8. LIND. 1619. 8. RIV. Unicus liber, f. *methodus curandorum tumorum* prodiit Genev. 1632. 8. *. cum NARVATIO, latine, & Gallice cum *operibus omnibus*. Canones sunt, nempe definitiones, aut præcepta, & subjectæ notæ, pleræque ex veteribus collectæ. Intercedunt aliqua exempla curationum propriarum. Vulnerum universa judicia & curatio hic reperiuntur, & plusculæ curationes a patre nostri HECTORE ABRAHAMO perfectæ, minime vulgares, & magnorum malorum. Glans plumbea in genu defixa sponte se post curatum vulnus obtulit, & passa est excidi. Fractura calvariæ & fragmentum osseum in piam meningem depactum. Incisa dura

dura membrana, ut puri exitus pateret, felici eventu. Cum in alio casu post terebræ usum eadem meninx nigresceret, tamen se passa est reconciliari. Iterum dilatato calvariæ aditu, ut ea meninx se posset mundare, gravissimum a dissiliente stlopo inflictum vulnus curatum. Sic cum sanguis plurimus in pectus effusus putresceret, injecta potione vulneraria denique vulnus clausum est: tum vulnera pulmonis, etiam grandia, dilatato sed turundis vulnere. Sed & hepatis vulnus IDEM sanavit. Tibiam cariosam nudavit, terebravit, ambussit, mortuum os totum exemit. Maximum vulnus, & os humeri a stlopo diffractum, absque gangræna curavit, multa jactura ossis & carnium reparata. Alium, cui equus tibiam fregerat, cum PAREUS artum vellet amputatum, servavit idem. In utroque casu mera aromatica adhibita.

In *operibus omnibus*, quæ Gallice prodierunt Rouen 1631. fol. B. B. Lion. 1644. fol. 1669. fol. Latine Francf. 1629. fol. RIV. reperio *les loix de chirurgie pour proceder methodiquement à la guerison des maladies externes*, iidem quos diximus Canones. Redeunt etiam in editione operum medicorum latina Francfurt 1629. 4. LIND.

Scholæ medicæ ad candidatorum examen latine Paris. 1622. 1636. 12. LIND. Leid. 1628. 12. ID. & in editione operum Gallica. De abscessu mesenterii.

In reliquis libris methodi medendi, quorum septimum solum diximus, varia sunt argumenti chirurgici.

Citatur ejus *cours de la chirurgie* Paris 1595. 12. PORT.

Lego, sed locum ignoro, nostrum sedem cataractæ in lente crystallina posuisse, ut glaucoma esset major ejusdem opacitas.

CAROLI BATTI *Handtboek der Chirurgyen waarinn veele en secrete remedien tegens alle nytwendige Gebrecken verhaalt staan* Amsterdam 1634. 8. Dordrecht 1595. 8. 1662. 8. HEISTER. Primum aphorismi HIPPOCRATIS chirurgici. Inde Pentateuchos chirurgicus, ut auctor fere intra medicamenta subsistat: aliqua propria; melius arsenico abstineri, minus suspectum esse argentum vivum præcipitatum. Chirurgica aliqua, ut tabula ad supplendum palatum. Ulcera oris exedentia ut sanaverit in propriis infantibus, quorum alter decem tamen dentes & maxillæ partem amisit. Fracturæ. Luxata.

EJ. *secret bock van heerlyke Konsten in veelerley Materien* Leeuwaarden 1664. 8.

HIERONYMI KREBS disp. *de cancro;* præside GREG. NYMMAN Witteberg 1595. 4. MOELL.

BARTHOLOMÆI HIEROVII *methodus chirurgica docens rationem curandi apostemata, vulnera & ulcera* Francfurt 1595. 8. In medicamentis fere laborat.

Universæ medicinæ synopsis oculique passionum enumeratio Vicentiæ 1595. fol. *.

JOHANNIS COSTÆI, Prof. Turinensis & Bononiensis, *de igneis medicinæ præsidiis* L. II. Venet. 1595. 4. *. Placita Græcorum & Arabum bono ordine

 recenset,

recenset, de causticis & de cauteriis, non absque propriis adnotationibus. Sinapismos, etiam dropaces & vesicatoria tractat. Infinitos morbos his præsidiis tolli. Caustico medicamento ut herniæ sanantur. Palpebrarum crassitiem melius igne tolli, quam ferro. Hydrocelen Mediolani curari ignita acu trajecto scroto & inducto laqueo, & cauterium homines a peste tutos servare. In apoplexia caput uri. Exusto sincipite maniam superatam. Amaurosin sanatam tegula in caput illapsa.

GUILIELMI SEYTON; medicus etiam chirurgus, *de sanatione chirurgica* Venet. circa 1595. TANNER.

STEPH. BACHER *conclusiones vindiciæ & chirurgicæ de dolore in genere ejusque causis, speciebus, cura* Basil. 1595. 4. RIV.

GUILLAUME de BAILLOU, magni viri, & JAC. LESCRIVAIN diss. *Ergo, qui gibbi ex asthmate aut tussi ante pubertatem fiunt cito moriuntur* Paris. 1595.

JOACHIMI TANCKII *de chirurgia* Lips. 1695. 4. puto 1595. BOEHMER.

EJ. *Analysis* I. *membri* libri περι των εν τη κεφαλη τρωματων Lips. 1602. 4.]

EJ. *de phlegmone ex sententia* GALENI Lips. 1608. 4. PLATN.

§. CLXXX. VARII.

GABRIELIS FERRARA, chirurgi Mediolanensis, *nuova selva de chirurgia* Venet. 1596. 8. & vertente UFFENBACHIO *Sylva chirurgica in tres libros divisa* Francfurt 1629. 8. *. In primo libro observationes chirurgicæ traduntur, omnino nonaginta, quarum tamen aliquæ clinici potius sunt argumenti. Non tamen adnotationes sunt *casuum* memorabilium, sed compendium chirurgiæ. Admista superstitiosa, ut telis evulsis ex furis perire saucios, debere ea adeo in vulnere relinqui. Vermem describit valde improbabilem, dentibus in maxilla inferiori binis. In libro II. armamentarium est cum instrumentorum iconibus. Obliquas habet in trepano laminas. Tertius liber est medicamentorum chemica arte paratorum.

REINERI SOLENANDRI, Archiatri Cliviensis, *Consiliorum medicinalium* L. V. Francfurt 1695. 4. 1609. fol. *. In Italia artem didicerat, & multus fuit in varietate medicamentorum. Inter consilia pluscula sunt chirurgici argumenti; de herniis, calculo, ungue oculi, ganglio. Deinde inter rariores sectionis V. *observationes* est de cristis in vulva exstirpatis: de aquis hydropicis per spontaneum abdominis vulnus erumpentibus: de vermibus per abdominis ulcus prodeuntibus; de calculorum varietate, alia.

JOSTRERII de JOSTRERIIS, Bassanensis, *admirationes medicæ ex doctrinæ* GALENI *& aliorum* Venet. 1596. 4. *. De vesicantium usu promiscue in morbis omnibus. Intra viginti annos, quibus peregre absuerat, novum medicandi genus Venetiis invaluisse. Vesicas cientia medicamenta male in morbo calido adhiberi,

beri, quæ calefaciant. Temere ſperari cauſam mali in bullas ſeceſſuram. Cucurbitulas minus nocere.

HONORE' LAMI *abrégé chirurgical.* Lion 1596. 16. RAST.

JAC. MOCKIUS *de cauſis concretionis & diſſolutionis tam interna, quam externa corporis humani* Trib. Briſg. 1596. 8. *. Non incommoda collectio eorum, quæ apud varios ſcriptores de lapideſcentia reperit, ex aquis aliove modo producta. De utero lapideo relatio. CLAUDII a S. MAURITIO de fetu equino lapideo. Frigidiſſimam aquam bibentibus non nocuiſſe. In ſaniſſimis pueris urinam & cruſtam vaſis adponere & ſalem dare. Quæ lapides frangant. Non bene eam vim a lapidibus exſpectat.

EJ. *de lithiaſi ſ. morbo calculoſo* Friburg 1614. 4.

HIPPOLYTI BOSCI, Ferrarienſis, *de vulneribus a bellico fulmine illatis* Firenz. 1596. 4. 1603. 4. Ambuſtionem ſtatuit.

EJ. *de læſione motus digitorum & macie brachii ſiniſtri.* Inter conſilia a JOSEPHO LAUTERBACH edita Francfurt 1605. 4.

In l. *de facultate anatomica* Ferrar. 1600. 4. *. luxatos artus ſuadet ſolis manubus extendere & reſtituere.

J. WITTICH *medicamentorum tum ſimplicium tum compoſitorum enarratio &c.* Lipſ. 1596. 8. Prelectiones dicit ſe Patavii 1568. excepiſſe: habet & externa.

EJ. *conſilia obſervationes & epiſtolæ medicæ* Lipſ. 1604. 4. *. Intercedunt chirurgici argumenti varia, ad partum difficilem, calculum, ulcus renum. Oleo momordicæ ſuperatum eſſe matricis ulcus.

EJ. *proceſſus curationes & conſilia* HELIDEI de PADOANIS Lipſ. 1607. 4.

DURANTIS SACCHII, Fabriani in Anconitanis Phyſici & Chirurgi & *ſubſidium medicinæ, in quo, quantum docta manus præſtet ad immanes morbos evellendos, eluceſcit* Urbin. 1596. 8. *. Quatuor libri huc faciunt: primus de oculorum morbis, alter de veſicæ morbis; tertius de difficilioribus adfectionibus; quartus de tumoribus, ulceribus, fracturis & luxationibus. Inſtrumentum lunatum ad palpebras relaxatas adurendas. Aquam mirabilem triplicem adjuncto pretio & auri & balſami ad oculorum vitia deſcribit. Acus cataractæ deponendæ deſtinata, & ipſa depoſitio: ipſe autem depotuiſſe videtur. Unguis ut tollatur deglubendo penna anſerina, aut crine; linctum etiam laudat. Laudes ferri igniti, in pueris, continuo ut partu ſunt editi, ad cervicem admoti. Ea præſidia multum præſtare eſcharoticis medicamentis. Staphyloma vinculo intercipit, & ſecat. Ex genu abſceſſu calculum excidit. Catheter: veſicam tamen aliquando nihil accipere lotii & hydropem fieri. Caruncula: ad eam candelæ; quibus multas curaverit, quæ præcipitatum mercurium recipiebant; demum cauterium. Calculi ſectio; inciſionem ad ſulcum uſque catheteris novacula ignita molitur: in parvo tamen apparatu igne abſtinet. De narium polypo: eum abſcindeba

cindebat ferramento, radicem exurebat. Fistulam lacrumalem igne etiam adgreditur, oculo proprio cochleari defenso. Labium leporinum: ani fistula, quam & ipsam exurit, sic ligatum prius varicem. Hydrocele: setaceum trajicitur per vulnus acu ignita inflictum. Hernia tophacea s. sarcocele. Herniæ etiam umbilicales. Paracentesis abdominis loco cauterium. Cancer. Reliqua brevissima.

WILLIAM CLOWES, *A necessary book of observations for all these who ale burnd by the flames of gunpowders* London 1596. 8. GUNZ.

EJ. *rigth fructfull and aproved treatise of the struma* London 1602. Ægri a Regina Elisabetha tactu sanati historia.

TOB. BRUKSCHMID *de tumoribus præter naturam* Basil. 1596. 4. RIV.

BALTHASAR GITLER *de renum vulnere, & qui huic succedit, cruento mictu* Lips. 1596. 4.

§. CLXXXI. CASPAR TAGLIACOTIUS.

Bononiensis, medicus & philosophus. Ejus sunt *de curtorum insitione per chirurgiam* libri II. Venet. 1597. fol. Francfurt 1598. 8. *. Etsi non primus mirificam administrationem molitus est, solus tamen eam accuratissime & fusissime descriptam dedit, quam ex Bojana familia chirurgorum Turpiensium in Calabria didicerat (a), quæ eo seculo nasos reparabat. Testis curationum (b) a TAGLIACOTIO perfectarum est THOMAS FIENUS (c): alius JACOBUS HORSTIUS (d): iterum alius M. ANT. ULMUS (e), ut tamen JACOBUM ZAÑARO in oppido *Montechiaro* natum, ejusdem laudis reddat participem. MERCURIALIS eam artem in Calabria exerceri, & TAGLIACOTIUM duos, qui exercuerunt homines, sibi indicasse. auctor est (f). Testimonium aliud est JOHANNIS VIGIER (g), aliud M. HOLZAPFEL (h), & FORTUNII LICETI (i), qui ipse neque semel, viderit TAGLIACOTIUM excoriantem nasi cartilaginem, brachium adaptantem, propaginem sutura confirmantem. Et legas (k) TAGLIACOTIO Bononiæ statuam esse dicatam, quæ manu nasum teneat. Fuse ista repetii, cum omnino administrationum hæc longe sit difficillima & pene incredibilis.

Accurate causam nostro exponit, ut humeri pars prior nasibus admoveantur, & carpus sincipiti, vola vertici. Ut in humeri cute incisa designetur tradux

(a) CORTES. *miscell.* dec. III. SBARAGLI *ocul. ment vigil* p. 197. add. de Calabris. FALLOP. *decorat.* p. 19.
(b) RENEAUME *hist. de l'acad. des sciences.*
(c) Op. *chirurg.* L. XII.
(d) *Wunder der Natur* p. 380.
(e) *de utero* p. 174. 175. *Physiolog. barb.* p. 233.
(f) *de decorat.* p. 23.
(g) p. 174.
(h) ap. SCHENK diss.
(i) de *monstr.* II. c. 29. p. 108.
(k) apud FIENUM.

dux aliquanto amplior, quam videatur necesse. Excidi pene absque dolore, cute a forcipe compressa, secundum quam linea ducta sectio fiat. Si inferius etiam labium supplendum est, alter tradux inferior de cubito sumitur. Inde is tradux cutaneus curto naso excoriato applicandus, adsuendus ad nares; vigesimo die tradux fere coalescit; tum de humero eumdem oportet resecare, qui frigeat quidem & palleat, fotus tamen refocilletur. Decimo quarto inde die tradux figurandus, & quadragesimo columna immittenda, atque acu cum labio superiori consuenda; idem tradux plumbeis tubulis configurandus. Exemplum curationis. Ut dimidiata auris restituta fuerit. Instrumenta omnia delineata. Incredibile pene est, quemquam ob nasum, nunquam genuini similem futurum, tantum tolerasse aerumnarum, quas noster quidem sic satis fatetur vitari non posse.

Liber primus nihil habet nisi theoriam.

Compendium suae artis dedit in epistola ad MERCURIALEM.

§. CLXXXII. SEVERINUS PINAEUS, ALII.

Ille nomine PINEAU, chirurgus Parisinus, celebris lithotomus, COLLOTI gener, scripsisse dicitur libellum, *discours touchant l'invention & l'extraction du calcul de la vessie* Paris 1596. 8.

In libro *de virginitatis & conceptionis notis*, f. potius in altero l. una edito *de partu naturali mulierum* Paris 1597. 8. *. coccygem negat quidquam facere ad faciliorem partum, fetum enim, qui eo pertigit, periculum omne superasse: sed os utique ilium a sacro, & dextrum os pubis a sinistro divelli. Partum difficilem se vidisse, ab ossis pubis praeter naturam eminente apophysi natum: De varietate partuum laboriosorum. Cartilaginem ossibus pubis interpositam ante partum molliri. Exemplum luxatorum ossium pubis & facile mobilium, ostendente JACOBO D'AMBOISE, medico & chirurgo.

MIGUEL de LARIZA *libro de cirurgia que tratta sobre las llagas en general (ad* GUIDONEM), con un *trattado proprio en el quel se ensenna el modo de curar las carnosidades que estan en la via de la orina* Valent. 1597. 8. N. ANT.

GUILLAUME INNOCENT *le chirurgien methodique contenant plusieurs enseignemens necessaires aux chirurgiens & profitables aux medecins & pharmaciens, extrait de* GUI de CAULIAC Lion 1597. 12.

PETER LOWE *a discourse of the whole art of chirurgery . . all the presages of* HIPPOCRATES London 1597. 4. AMES. (lego alias *whole course of chirurgerie*) Adduntur a PORTALIO editiones 1612. 4. 1634. 4. a GUNZIO 1614. 4. 1657. 4. additur denique a GUNZIO accessisse hic chirurgicas formulas.

Hoc anno ISRAELIS SPACHII *Gynaeciorum libri* prodierunt, in quibus LUDOVICI MERCATI & M. AKAKIA muliebria accesserunt ad Gynaecia BAUHINI Argentor. fol.

DAVID HERLIZ *Unterrichtung von den Schwangern und Kindbetterinnen* Greifswald 1597. 8. Stettin 1618. 8. PLATN.

Idem fuerit EJ. *Frauenzimmer* Magdeburg 1613. 4. RIV.

J. RICHTER *de nephritide* Basil. 1597. 4. RIV.

PETRI PALMIER & MARTINI AKAKIA *Ergo a capitis τρωματι opposita partis convulsio* Paris 1597.

§. CLXXXIII. THOMAS FIENUS.

Professor Lovaniensis edidit Lovanii 1598. 8. * de cauteriis libros V. recusos Colon. 1601. 8.

Plenum opus, quo omnia continentur, quæ de hoc remedii genere & ejus administratione innotuerunt. Multæ cauterii in universum laudes & peculiariter *fontanellæ*. De cauterio metallico, figillatim, de lino & bombyce &c. de medicamentis vesicas cientibus, de cathæreticis, septicis, escharoticis. Quæ sint observanda in cauterii usu: ut vicinæ carnis partes defendantur. Instrumenta. Peculiaris & cautior eorum usus in fistula, in carie, ad aperiendos abscessus setaceum. Ferramentorum, quæ igniuntur varietas & icones. Locus cauterii pro fine vario. Collectanea fere sunt ex Græcis & Arabibus.

EJUSDEM *de præcipuis artis chirurgicæ controversiis libri* XII posthuma opera, H. CONRINGII cura edita Francf. 1649. 4. *. 1669. 4. 8. LIND. London 1733. 4. MEAD. Belgicè, *de twelf voornaamste handgreepen der heelkonst cum notis* S. BLANCARD Amsterdam 1685. 8. *. Germanice, ut puto, *Wundarzney-Kunst* Nürnberg 1679. 8. LEHMAN. Tr. I. de trepano: II de cataracta: III de ungue: IV pro laryngotome: V Paracentesis thoracis, & VI abdominis: VII arteriotome. VIII pro partu Cæsareo: IX de duplici calculi apparatu. X Hernia; tres puncti aurei modi: XI pro amputatione in parte viva: XII pro nasi reparatione TAGLIACOTIANA. Passim SCACCHIUM exscripsit.

JACOBI MARCHANT *declamatio in* FRANCISCI ROSSETTI *apologiam de Cæsareo partu* Paris 1598. 8.

Trostlicher Unterricht für schwangere und gebährende Weiber Leipzig 1598.

§. CLXXXIV. VARIA.

DIOMEDIS CORNARII & *aliorum excellentissimorum virorum annotata præmeditationes* 1599. 4. *. Calculi podagrici. Calculi per alvum excreti. Absurdæ unguentorum vulnerariorum formulæ. Qui a lapsu convaluit amissa tamen memoria. Calculus ex femina eductus. Calculorum decessus & aliæ varietates.

EJUSD. *historia admirandæ*. Uterque MATTHIÆ CORNACIS fetus, aliquot annis in utero gestatus. Vulnus ventriculi curatum.

Aderlaß

Aderlaßbuch vom rechten Gebrauch der Aderlaß und schröpfen samtlichen bewährten Arzneymitteln Nürnberg 1599. 8.

Cum RUINI *anatomia del cavallo* Venez. 1589. fol. *, etiam in II volumine prodiit hippiatrice, cujus pars est chirurgici argumenti.

In ALDROVANDI *museo metallico* aliqui prægrandes calculi recensentur, tum boum suumque calculi.

ANDREÆ de ZAMUDO y ALFARO *ordin para la preservation de las secas y carbunces* Madrit 1599. 8. NANI.

EILHARD LUBINUS *de divisione continui* Rostock 1599. 4.

§. CLXXXV. JUL. CASSERIUS. ALII.

In libro *de vocis & auditus organo* Ferrar. 1600. fol. *. de bronchotome agit; ex variis collecta testimonia collegit, denique iconem dat, quæ instrumenta & modum exprimit, quo administretur. Cauterium peculiare invenit.

FRANCISCI MURATORI *apologia adversus calumniatores therapiæ, quam ipse in vulnere brachii cujusdam sclopeto læsi adhibuit* Bonon. 1600. 4. *. Arteria violata erat: venam non secuit, digestivo usus est, inde hæmorrhagia, & cum vinculum noster admovisset, alius vero medicus abstulisset, mors ipsa. Nulla preli memoria, nulla arteriæ delegatio &c.

VALERII MAVII *commentarius in* CELSI L. VII. c. 26. *Calculi vesicæ manu demendi rationem tractans* Witteberg 1600. 4. BOEHMER.

BENEDICTI BASELLI S. PEREGRINI de MEDICIS *Apologia, qua pro chirurgiæ dignitate strenue pugnatur libris* III. Bergami 1600. 4.

ANDREÆ LAURENTII *discours de la conservation de la vue* Paris 1600. 8. 1692. 8. *. De cataracta agit, cujus sedem in utraque oculi camera ponit.

EJ. *de strumis sanandis, mirabili vi solis Galliæ regibus concessa* Paris. 1609. 8. FALC.

In *anatomes* libro VI. laudat umbilici ad emittendas hydropicorum aquas perforationem.

FRANCISCI RANCHIN *Questions sur toute la chirurgie de* GUI *de* CHAULIAC Paris 1600. 8. GUNZ. Belgice 1662. 4. HEISTER.

EJ. *Questions de Chirurgie sur le reste des œuvres de* M. G. de CHAULIAC, *sur les playes, ulceres, fractures, luxations, & sur l'antidotaire* Paris 1604. 8. RAST. Belgice, *beelkondige geschillen wegens de worken van* G. de CAULIAC. Amst. 1662. 4 HEISTER. De vulnerum vi ad inferendam mortem: de vinciendis, non amburendis vasis: pro nasi reparatione: non claudenda esse neque consuenda vulnera pectoris. In vulneribus curandis multum tribuit purgationi & venæ sectioni. Ita PORTAL, neque enim vidi.

EJ. *Opuscula medica* Lion 1627. 4. *. B. B. Inest tr. *de morbis subitaneis*, in quo multa sunt chirurgici argumenti, de morsu animalium venenatorum, de combustione, gangræna, calculo, prolapsu ani, canis rabidi morsu.

In *gerocomico*, etiam de suffusione, de nephritide agit, de cucurbitulis, de scarificatione.

In *morbis puerilibus* de uvulæ vitiis, dentitione.

Ubique intra medicationem se continet. Gallice, *les opuscules* Lion 1640. 8. EISENMANN.

EJ. *tractatus duo posthumi*, quorum prior est de *morbis ante partum*, *in partu & post partum* Lion 1645. 8. *. De partu difficili aliqua; de fetus extractione, & pro partu Cæsareo, etiam in viva matre tentando.

Aderlaßbüchlein, vom rechten Gebrauch der Aderläß 1600. 8. Superstitiosus scriptor ALEXANDER SEIZ. PLATNER annum habet 1601. Idem fuerit libellus p.275.

OWEN GUNTHER *de renum morbis* Helmstatt 1600. 4.

J. FLACH *de phlegmone* Jen. 1600. HÆNEL.

J. FABRI *Laurea Apollinis Monspessulana* Monsp. 1600. Paracentesin umbilici in hydrope laudat. Cauterium actuale brachii in paralysi.

JOH. SCHENK, Professor Friburgi in Brisgoia. EJ. παρατηρησεων, s. *observationum rararum, novarum, admirabilium & monstrosarum volumen. Collegit, edidit* J. GEORGIUS filius Francfurt 1600. fol. 1609. fol. 1665. fol. *. Hæc postrema editio reliquis melior, post Lugdunensem a C. SPONIO emendatam 1643. fol. a LAURENTIO STRAUSS variis accessionibus aucta est. Magna pars chirurgici est argumenti. Vulnera v. c. capitis & reliquarum corporis humani partium. Collecta sunt partim ex notis fontibus, librisque excusis, partim ex propria adnotatione amicorum, ut in compendio multos memorabiles casus hic conjunctos reperias. Fungus prædurus & lamellatus post calvariæ vulnus ipsi SCHENKIO subnatus, denique a superveniente febre delapsus est. Os temporis totum exemtum, eventu felici. Ex anonymi Itali communicatione gulæ vulnus curatum. De calculo magna collectio: in ea aliquæ adnotationes ipsius SCHENKII in seipso. Herniæ. Partus difficilis. Partus Cæsareus: copiosi pessi. Uteri excisi exempla. Artuum fracturæ aliaque mala. Anevrysma. Vulnera, etiam sclopetaria. Fracturæ. Morsus animalium venenatorum.

Multa habuit ab amicis, quæ hic debent recenseri, cum non alibi exstent.

J. HESS *de calculis*. Putrefacta intestina; ulcus umbilici.

Sic *de calculo* J. JAC. WEPFER.

MARTINUS HOLZAPFEL *de nasi* per TAGLIACOTIUM *reparatione*. Calculus membrana obductus.

J. JESSENII

J. JESSENII de JESSEN pulmo vulneratus & abſcedens ſanatus. Uterus excifus.

JOH. OETHEI Vulnera ventriculi ſanata.

HOLZACH, Inteſtini in hernia ſcrotali gangræna adfecti funeſta curatio.

TOBIAS CNEULIN ſatis frequenter citatur. Partus difficilis ab elapſo brachio.

JACOBI SEIDEL vulnera inteſtinorum ſanata. Os femoris ſponte fractum, artus incurvatus.

ABRAHAM MEGEL vulnera inteſtinorum ſanata.

PETRI QUENZ, Friburgenſis Helveti, oſſa per abſceſſum uteri felici eventu elapſa.

LAURENTII SCHOLZ, qui CRATONEM edidit. Ab hirudinum morſu gangræna. In femina orthoſtadia, uterus & veſica lapidea.

ESAIÆ MEICHSNER patella fracta. Fracta fibula greſſus non impeditus. Sponte delapſa brachia. Uterus excifus. Vulnus hepatis ſanatum.

PETRI SPEHRER calculus in abſceſſu ſub hypochondrio.

J. FRANCISCI HILDESII (HILDESHEIM) exempla uteri exciſi. Calculus in nuper nato.

CASPARI WOLF phimoſis cum carnea excreſcentia ferro ſublata. Fibræ carneæ muſculorum rectorum ex conatu ruptæ.

J. FUNCK calculus veſicæ collum rupit & ſponte excidit.

OSWALD GABELCHOFER de paracenteſi umbilici.

Sic J. FRIDERICUS TRAFELMAN &

J. POSTHIUS.

ANDREAS PETRUS PERUSINUS de ſcorto, cujus concubitus continuo livorem in pene generabat, celerrime in gangrænam abeuntem.

§. CLXXXVI. CODICES M. S.

ABRENETEI, Montiſpeſſulani, Profeſſoris tr. de tumoribus, in B. R. Par. n. 7111.

JOSEPHUS FENTON de vulneribus capitis, faciei, pectoris, nervorum, ventris & partium ejus. Ex NICOLAO MASSA. In libris H. SLOANE n. 8935.

GUILIELMI RHEMIGII, Lugdunenſis, codex M. S. Seculi XVI. eſt in B. REG. PAR. n. 7136.

CLAUDII CAROLI, Pariſini, operationes chirurgiæ.

Ej. tractatus de curatione morborum externorum B. R. P. IV. n. 7095.

§. CLXXXVII. Varii.

Barth. Perdulcis & J. le Fournier *E. diverſa tumorum curatio* Pariſ. 1601.

J. Martin & Romigneus *E. malignis morbis ignis & ferrum* Pariſ. 1601.

Johannis Jessenii a Jessen, Pragenſis, *inſtitutiones chirurgiæ, quibus univerſa manu medendi ratio oſtenditur* Witteberg 1601. 8. *. Germanice, *Anweiſung zur Chirurgie* Nürnberg 1614. 8. *. Jam a J. v. Horne laudatur, quod omiſſa medicamentorum farragine, veram, quæ manu curat, chirurgiam docuerit, Brevis eſt & ſimplex; paſſim tamen propria experimenta citat, ut ſecti in adulto viro carnoſi linguæ vinculi: pueri ano impervio curato, & feminæ, cui vulva clauſa erat: alvi purgatio per unguentum umbilico illitum. Laudat catheteres corneos, qui calefacti molles ſubeant, inde elaterem reſtituant. Non placet, quod tumores cyſticos inter aſſerculos conpreſſos elidere jubeat, & quod per umbilicum prius ligatum tum pertuſum aquas velit exhaurire.

Ej. *relatio hiſtorica de ruſtico Bohemo vitrivorace* Prag 1607. Hamburg 1628. 8. *. cum D. Liddelio. Sanatus æger, cui ſponte ſua natus erat abſceſſus, & culter extractus.

Friderici Bonaventuræ *Quæſt. utrum homo poſſit rabiei affectu interire ex* Ariſtotelis *ſententia* Urbini 1627. 4. Mazzuch. Porro 1601. de partu ſcripſit & aliqua huc facientia admiſcuit.

Joh. Hiltbrand *Unterweiſung für die Hebammen und ſchwangern Frauen* Ingolſtatt 1601. 4. Lehm.

Hippiatrique, ou traité des cauſes des maladies des chevaux Par. 1601. 8.

Antonius de Cruz, Luſitanus, *Recapilaçao de cirurgia dividida en ſeneo tradados* 1. 2. *apoſthemas* 3. *de feridas* Lisboa 1601. 4. 1605. 4. 1630. 4. 1688. 4. 1711. 4. Cap. de Vila.

J. Zecchii, Bononienſis, *Conſultationes Medicinales, in quibus univerſa praxis medica tractatur* Rom. 1601. 4. Venet. 1617. 4. Francfurt 1650. 8. *. Bene multa chirurgici ſunt argumenti. Inuſtionem capitis laudat quidem, ut tamen in coronali ſutura facile noceat, & duram membranam offendat: ſe enim phrenitidem continuo ſupervenientem vidiſſe. Ad renum calculum, fere medicamenta. Calculoſos levari, ſi cervix veſicæ incidatur, ut lotium per fiſtulam abeat. Luxationem utriuſque femoris a cauſa interna tamen vult extendere & reponere. Calculus ureteri infixus. Hic & alibi multa parum fida medicamenta lithontriptica. Ad morſum viperæ, poſt morbum, ut puto, datum conſilium. In cancro mammæ lignorum decoctum. Tumor aquoſus, cyſticus, ab œdemate diverſus. Conſilium in veſicæ calculo, viam apertam tenere inciſione in cervice facta, & vulnere aperto ſervato. Secundas reſides borace vult expellere.

Eliæ

ELIÆ MOCK λιθοτομία ἰατρικὴ ſ. *de calculo in homine expoſitio ſingularis* Baſil. 1601. 4. RIV.

J. DICTER *de nephritide* Baſil. 1601. 8.

§. CLXXXVIII. FORTUNATUS FIDELIS.

EJ. *de relationibus medicorum* Libri IV. Panorm. 1602. 4. 1621. 4. FALC. Venet. 1617. Lipſ. edente PAULO AMMAN 1674. 8. *. Cum antiquiſſimus ſit de medicina forenſi ſcriptor, non ideo debet contemni, qui ſatis minute & copioſe magnum hujus artis ambitum pertractaverit, etiam uberius, quam nuperorum multi. Ad chirurgiam pertinent, quæ habet de cicatricibus: de cauſis, quæ tormentorum veniam exigunt: de vitiis, quæ certorum muſculorum diſſectionem ſequuntur ſigillatim: de variarum partium vulneribus, qua occaſione tendines intra muſculum non difficulter conſervere docet, ſuamque in ægris innumeris experientiam citat, qui ſibi curandi ſint propoſiti. Porro de vulneribus mortem inferentibus: demum de ſubmerſis, & ſtrangulatis, & utriusque violentiæ illatæ ſignis.

MARTINI FABRICII diſp. *de cancro non ulcerato ſ. apoſtemoſo* Baſil. 1602. 4. MOELLER.

CHRIST. SCHOEBEL *de fracturis in genere, & de fractura cubiti natura* Baſil. 1602. 8. BOEHM.

SULPITII RIGAULT & A. ROUSSEL *E. renum calculo nephrotomia* Parſ. 1602.

§. CLXXXIX. BARTH. CABROL. J. B. CODRONCHUS.

BARTHELEMI CABROL, anatomici Monſpelienſis & chirurgi, *Alphabet anatomique, avec pluſieurs obſervations particulieres* Genev. 1602. 4. Latine, etiam Genevæ, etſi nomen urbis non acceſſit, 1604. 4. *. Huc pertinet ob eas, quas anatomicas vocat obſervationes, & quarum pleræque chirurgici ſunt argumenti. Cornu de fronte viri reſecuit, ſanguinem cauterio repreſſit. Ex vulnere inteſtini coli ſtlopetario anus præter naturam natus. Vulnus ſtlopetarium, cerebri particula amiſſa, paralyſis lateris adfecti, quæ omnia mala ſe paſſa ſunt ſuperari. Vulnus profundum hepatis enſe inflictum, ſanatum & cicatrice clauſum, ut in cadavere adparuit. Sanguis effuſus, per inciſum abdomen exhauſtus. Fiſtula a verme inteſtinum perforante nata. Femina, quæ per umbilicum mingebat, ſanata, reſtituto itinere naturali. Umbilicus vinctus & igne tactus; & clauſus, qui præter naturam patebat urachus. Fractura cranii nudata integra dura membrana, amiſſus inde rationis uſus poſt annos reſtitutus. Mirificum vulnus ſtlopetarium, quo per labium ſuperius perforatum bregma ſanatum. Sic ferro reſtituta femina, cui in clauſa vagina ſanguis collectus erat. Paracenteſis umbilici in hydropica felix. Vulnus veſicæ ſanatum. In abſceſſu viri reperti pili, ſed etiam neſcio quæ ſuperſtitioſa. Magnus abſceſſus lumborum feliciter apertus. Vulnus cerebri cum ferramento

ramento impacto sanatum. Lupia resecta cum multo cauteriorum usu. Cancer ferro & igne exstirpatus, sed recidivus. Pene absque artis auxilio sanatum ingens cranii vulnus. Enormes tumores cystici abdominis.

JOH. BAPTISTÆ CODRONCHI *de morbo novo*, *prolapsu scilicet mucronatæ cartilaginis* libellus Bonon. 1603. 4. *. Ventriculum comprimi, vomitum subinde cieri, jecur urgeri. Causam prolapsus esse vel violentiam aliquam, vel humorem crassum lentumque. Ut restituatur compressis utrinque costis spuriis.

EJUSD. *de rabie & hydrophobia* L. II. Francfurt 1610. 8. *. Fere collectitium opus. Aquæ marinæ parum tribuit.

§. CXC. S. MERCURIUS. ROD. a CASTRO.

Priori verum nomen fuit HIERONYMO.

EJUS sunt *degli errori populari d'Italia* libri VII. Venet. 1603. 4. RAST. Padova 1645. 4. *. In hoc grandævi senis opere, aliqua huc faciunt. Nursinos duos Venetiis hernias per castrationem curasse, calculum secuisse, magno suo cum lucro. Medicum Gallum carunculas sanasse. De abusu & nimio usu fontanellarum: non recto loco inuri, male gubernari. Ex ejusmodi fonticulo gangræna. Florentiæ omnes suos pueros continuo a partu in cervice urunt, ad epilepsiam vitandam; De obstetricibus.

Deinde *la commare oricoglitrice* Venet. 1604. 4. 1607. 4. Milan. 1618. 8. *. Auctius Venet. 1642. 4. d'ETR. BUR. cum tr. *de colostro*; tum Veron. 1652. 4. *. 1662. 4. PLATN. Germanice vers. a GODOFREDO WELSCH *Kindermutter oder Hebammenbuch* Lips. 1652. 4. *. Witteberg 1671. 4.

Auctor ARANTIUM anno 1568. audiverat, a. 1571. in Gallia peregre abfuerat, inde Patavii vixit, tum Pescariæ & Centum Vallibus. Partus difficiles figuris exprimit: in caput dirigere jubet, etiam quando pes præivit, partumque, in quo pedes præcedunt, habet pro valde difficili, neque utroque pede fetum extrahit, nisi quando omnino non potest aliter. Partuum Cæsareorum felicium exempla refert, quem commendat & describit. Feminas post eum partum concepisse & peperisse. Varia alia mala feminarum & puerorum. Verbosus auctor.

Editor WELSCHIUS non inutilia addidit, ruptæ etiam vaginæ exemplum. Consilium impossibile repudiat, quo obstetrix fetum jubetur in caput dirigere, & pedibus suadet extrahi.

RODERICI a CASTRO Lusitani *de universa morborum medicina* Hamburg 1603. fol. *. 1628. 4. LIND. 1662. 4. LIND. Pars secunda huc spectat, quæ practica est, & in qua agitur de atretis, de morbis uteri, de partu difficili, de Cæsareo partu, de mammarum malis, & de cancro.

§. CXCI.

§. CXCI. Varii.

Petri Parisii, Siculi, *breve discorso sopra il medicamento divino ed ottimo per guarire ogni sorta di ferita* Panorm. 1603. 4. Manget. Gallice Paris 1607. 8. *discours touchant le medicament du vin & de l'huile pour guerir les blessures.* Falc.

Federico Zerenghi *breve compendio di cirurgia* Napoli 1603. 4. d'Etr.

Petit *tr. sur la forme & façon d'embrayer, & sur le moyen de le bien accommoder* Paris 1603. 4. P.

Franciscus Sylva & Olivera *discorso de la providencia e curacion de secas y carbunclos con contagio* Granada 1603. 8. Cap. de Vila.

Questions proposées & reponses sur la maladie, cause, effets & guerison de Rage Sens 1603. d'Etr.

Sebast. Moller *de suffusione* Francf. 1603. 4. Boehm.

Pet. Kirstenius *περὶ λιθιάσεων de renum & vesicæ calculo* Jen. 1603. 4.

§. CXCII. Varii.

J. Baptistæ Xamarro *Indicacion de la sangria* Penciæ 1604. 4. nisi potius clinici est argumenti.

Emanuel Leitan, Lusitanus, Chirurgiæ Prof. *Practica de barbeiros en 4. tradados* Lisbon. 1604. 4. 1647. 8. 1651. 8. 1693. 8. Conimbricæ 1693. 8. C. d. V.

Franc. Ellain & Simon a Cubes *non ergo omnis cancer curabilis* Paris 1604.

Marc. Wolphard *de scirrho, in specie lienis* Basil. 1604. 4. Boehm.

Ph. Clauser *Arzneybuch zu allen Gebrechen und Zufällen des Leibes* Basil. 1600. 8.

Hoc anno publica auctoritate abrogatum est fedus inter chirurgos, quo medici ab anatome arcebantur (a).

§. CXCIII. Plazzonus &c.

Francisci Plazzoni, qui operationes chirurgicas Patavii demonstrabat, *de vulneribus sclopetorum tractatus* Patav. 1605. 4. Venet. 1618. 4. *. Patav. 1643. 4. 1658. 4. 1669. 4. Lind. In castris Venetorum medicinam fecerat, neque tamen ea opportunitate ad eruendum verum usus est. Nam a principio vulnera stlopetaria facit venenata, & amburere adseverat. Incisionem modicam in mali principio præscribit, hæmorrhagias ferro candente comprimit, neque escha-

 ræ

(a) Prevost p. 27.

ræ lapsum metuit. Alexipharmaca propinat, ex hypothesi. Si sphacelus urserit, amputat in limite partis sanæ & mortuæ.

Apud RHODIUM reperitur in obs. n. 82. ejus curatio oculi, cujus humor aqueus restitutus est.

DIONYSIUS DEZA Y. CHACON. Ejus est *Practica y theorica de la cirurgia* Pinciæ 1605. fol. CAP. de V. 1609. fol. ANTON.

ANDREÆ CÆSALPINI κατοπτρον s. *speculum artis medicæ Hippocraticum* Francfurt 1605. 8. LIND. Venet. 1606. 4. LIND. Tarvis. 1606. 8. ID. Argentor. 1670. 8. *. De venenis & animalium venenatorum morsibus, de strumis, morbisque a capite ad calcem; hos inter, de morbis oculorum, faucium, renum, calculo, partu difficili &c. Breve in universum compendium, ut in medicamentis fere subsistat. In muliere vidit, ex pudendo polypum egredi penis similem: & ejusmodi, sed paucas adnotationes interspergit.

PETRI FABRI *de gangræna & sphacelo determinatio* Basil. 1605. 4. RIV.

JOHANNIS BRABO CHAMISSO, Conimbricensis Professor, *de medendis corporis malis per manualem operationem* Conimbricæ 1605. 4.

EJ. *de institutionibus chirurgicis; de capitis vulneribus* Conimbricæ 1610. fol. Video nunc esse eundem, quem ex LINDENIO corrupto nomine dixi p. 176. quo hæc referre oportet.

ADAM ADAMIUS *de thoracis vulneribus*, *de immodico menstrui profluvio* Basil. 1605. 4.

CHARLES D'ARCUSIA *la fauconnerie* en 4. livres Ed. III. Paris 1605. 8. *. Morbos chirurgicos habet & aliquas mirificas curationes. Naribus obstructis medetur perforata cute inter oculum & rostrum, & traducto setaceo. Venæ pedum ut bis ligatæ resecentur. Fracturæ, ad eas ferulæ ex ramis pineis novellis. Pennæ ruptæ ut insitione reparentur. Unco extractum concrementum ventriculum replens. Emphysema totius corporis incisionibus sublatum. Ventriculum incidit & consuit.

§. CXCIV. VARII.

BERNARDINI CAII, *de vesicantium usu* Venet. 1606. 4. LIND. Contra eorum usum.

J. VINCENT. GOSIUS *cum tabulis microscopicis* aliquas *observationes* edidit, quas inter est de TAGLIACOTIANA reparatione nasi Turin 1606. 4.

ABEL ROSCIUS *de morsu canis rabidi* Basil. 1606. 8. & in HILDANI operibus, cujus amicitiam meruit, & ad quem sæpiuscule de rarioribus casibus retulit.

PAULI RENEAULME *ex curationibus observationes* Paris. 1606. 8. *. Aliqua huc spectant, ut sanati aliqui, quos rabidus canis momorderat, innominatis nonnullis arcanis. A vipera ipse & a cenchride (quid?) inter legendas plantas demorsus facile convaluit, aliosque simili in casu noster servavit, scarificatione, baccis

Acacalidis &c. Recte vero monet, canes a viperis demorſos non interire, & poſt 24. horas ſymptomata ſponte evaneſcere. Crurum ulcera ſanata medicamentis.

ERN. SONER & ABRAH. BOXBARTER *de ſanguinis detractione per venas* Noriberg 1606. 4. *.

ANDR. EMMENIUS *de renum & veſicæ urinariæ calculo* Lipſ. 1606. 4.

J. FLEISSER *de calculis corporis humani* BASIL. 1606. 4.

J. KEGLER τα χειρουργουμενα περι τραυματων, ſ. *ſumma de capitis vulneribus* Lipſ. 1606. 4.

NIC. TABOT & STEPHANI LAFRONT *Ergo in pube lithotomia* Par. 1606.

§. CXCV. D. TERILLUS. ALII.

DOMINICI TERILLI Veneti, ſculptoris filii, *de veſicantibus dilucidatio ac aretologia* Venet. 1606. 4. *. Contra B. CAII librum, cujus ſingula argumenta ex ordine proponit & refutat. Neque tamen ad propria provocat experimenta, ſed ad medicos innumeros Venetos & Patavinos, qui veſicatoriis utantur. Veteres etiam phœnigmis uſos eſſe, & veſicas trahentibus medicamentis, quæ inter veſicans CRITONIS.

EJUSD. *de cauſis mortis repentinæ diſtinctiſſima tractatio* Venet. 1615. Aneuryſmatum mentionem facere lego.

JOHANNES BARRIOS *de la verdadera cirurgia y medicina* 1607. fol. CAP. de VILA.

THOMAS CORNACCHINUS in *medicina practica rationali & empirica* Venet. 1607. fol. Patav. 1609. fol. etiam chirurgica tangit.

CLAUDE CHAPUIS, de St. Amour ex Comitatu Burgundiæ, *traité des cancers tant occultes qu'ulcerés* Lion 1607. 12. *. Amicus HILDANI, chirurgus, multum tribuit arſenicali vinculo, quo circumdati tumores abſque malo ſymptomate conſumantur, & quo in exemplo oculum feliciter amputavit. Cancro mammæ ſublimatum mercurium admovet in aqua forti ſolutum, adjecto ſale ammoniaco, quo mala caro conſumatur abſque venenato effectu, quem admotum arſenicum edat. Eſcharam deinde butyro ad lapſum diſponit, & cicatricem unguento calcinato PARACELSI inducit.

DUNCAN LIDDEL *ars medica ſuccincte & perſpicue explicata* Hamburg 1607. 8. 1628. 8. *. Morborum a capite ad calcem cenſus, & inter eos etiam ii, qui manu curantur.

ANDREÆ CHRISTIANI *enchiridion medicum de cognoſcendis & curandis tam internis, quam externis corporis humani morbis* Baſil. 1607. 8.

J. FRIDA *de renum & veſicæ calculo* Helmſtatt 1607. 4.

§. CXCVII. Theod. Baronius. P. Pigrai.

Theodori Baronii, Cremonenfis, *de operationis meiendi triplici læfione & curatione* libri II, *in quibus morbi omnes renum & vesicæ ex* Galeni *præsertim mente cumulatim traduntur* Ticini 1609. 4. *. Galeno adeo addictus, ut cum eo errare malit, chirurgis infenfus, ut invitiſſimus unquam ad fecandum calculum confenferit, quam curationem nunquam niſi funeſtam viderit. In L. I. de iſchuria agit, eaque occaſione data de calculo. In L. II. de variis veſicæ morbis. Non eſt abſque propriis adnotationibus. Caruncularum curationem ex Petro Gallo chirurgo, ejuſque filio Carolo, repetit: cereis nempe primum erodentibus, dein deſiccantibus utitur. Cantharidum uſum internum periculo carere. Medicamenta, non multum certe promittentia, ad calculum comminuendum laudat, fatetur tamen difficillime diſſolvi, ideoque injectos liquores commendat, per perinæi ulcus impulſos. Ad nephritidem cucurbitulas dorſo admovet. Pedibus fetum optime extrahi. Incontinentiam urinæ partui laborioſo ſæpe vidit ſucceſſiſſe. Numeroſi in utero calculi.

Petri Pigrai, Decani chirurgorum Pariſienſis & chirurgi regii, *chirurgia cum aliis medicinæ partibus juncta* Paris 1609. 8. Gunz.

Ej. *chirurgie miſe en theorie & en pratique* Paris 1610. 8.

Ej. *epitome præceptorum medicinæ chirurgicæ* Paris 1612. 8. *. Gallice *Epitome des preceptes de medecine & de chirurgie* Lion 1628. 8. Rouen 1642. 8. *. 1658. 8. 1649. 8. Heist. Belgice, *Kort begryp van de cure der medicyne en der chirurgie* Amſterdam 1623. 4. Reperio etiam titulum *Genees en heelkonſt* Amſterd. 1662. 4. Heist. Italice, *Chirurgia teorica e pratica* Siena 1683. 8. Osb.

Epitomen puto idem eſſe opus cum eo, quod primo loco dixi, quod Henrico IV dedicatur, qui a 1610 vivere deſierat. Liber ipſe minime malus, cauti & prudentis hominis. Nova aliqua habet, ut punctionem inflatorum inteſtinorum. Habet & adnotationes proprias. Vaſa in amputatione difficulter fere & cum plurimo dolore apprehendi, quare præſtare fere cauterio uti. Cancro reſecto ignem admovet. Enormem mammam tactam cauterio ſanguine ſe depleviſſe, ita ſubſediſſe. Punctum aureum nunquam feliciter ceſſiſſe: ab eo convulſiones natas, quas non potuit niſi exſtirpato teſticulo ſedare. Metaſtaſis purulentæ materiæ a genu in humerum. Apechema rejicit, niſi futura evanuerit. Fungo cerebri ſpiritus vini convenit. A percuſſione temporis valida maxima ſymptomata, ſopor etiam & hemiplegia: & tamen ſenſim pene ſponte malum ſanatum, præter ſuperſtitem brachii paralyſim. In paronychia ad os uſque incidit. Ancyloſin in Henrico IV ſanavit; erat meliceris. In vivo amputat. Arteriam, ſi poteſt ligat, ſin minus, igne utitur. Polypum tenacula prehendit, embryulco evellit. Ex paracenteſi omni aqua educta, mors ſubita. A cauſtico in hernia mors. Satis recte herniam uri, donec cicatrix dura inteſtinum retentura ſubnaſcatur. Vinculum penis rigidius jubet incidere. Fetum optime pedibus extrahi. Herniam cerebri periculoſe tactam chalcantho, apta deligatione compreſſit & ſanavit. In mortuis ex

 capitis

capitis læsionibus fere in jecore abscessum esse. Et ex parvis malis ægrotos perire, & ex maximis convalescere, ut in amplissima calvariæ fractura cum paralysi universi corporis conjuncta. Gulæ vulnus injecta sutura sanatum. Vulnus, quo pulmo & thorax transverberatus, multumque pus exscreatum, tamen sanatum: & aliud cum costæ fragmentum per asperam arteriam rejectum fuisset; aliud, ubi costam diffractam de diaphragmate extraxit. Aliquot gravissima vulnera pectoris sanata, etiam cum pus subnatum esset. Vulnus œsophagi sanatum, sed ex tracheæ vulnere fistula lente funesta. Punctionem vesicæ habet.

JOH. HUCHER, Cancellarii Universitatis medicæ Monsp. *de sterilitate utriusque sexus* Genev. 1609. 8. 1610. 8. Multum ad chirurgiam passim hic pertinere, ad partum etiam potissimum PORTAL, neque enim vidi.

RODOLPHI GOCLENII, Professoris Marburgensis, PARACELSISTÆ, *tr. de magnetica curatione vulnerum extra ullum dolorem & remedii applicationem* Marburg 1609. 12. LIND. etiam 1608. 8. Francfurt 1613. 8. *, tum cum *theatro sympathetico* Norimberg. 1662. 4. *.

EJ. *synarthrosis magnetica opposita infaustæ anatomiæ* JOHANNIS ROBERTI Jesuitæ *pro defensione tractatus de magnetica vulnerum curatione* Marpurg 1618. 8. & in *theatro sympathetico* eodem.

EJ. *Nova defensio magneticæ curationis vulnerum ex solidis principiis* Francfurt 1625. 8. 1643. LIND.

Pro sympathia & antipathia in universum, exempla collectitia. Sigilla sub certis planetis sculpta suam virtutem possidere. Talismani & sigilla dæmonum. Usneæ virtutes. Hæc in primo libello, reliquos non vidi.

J. SIG. RUDELIUS *de carcinomate* Basil. 1609. 4. RIV.

GEORG SCHOEN *de fonticulis* Basil. 1609. 4. RIV.

§. CXCVIII. LOUISE BOURGEOIS.

Dein BOURSIER, obstetrix regia. EJUS sunt *observationes diverses sur la sterilité, perte de fruit, fecondité, accouchemens & maladies des femmes* Paris 1609. 8. 1626. 8. 1642. 8. *.

Germanice Francfurt vel Hanau 1628. 8. B. TIG.

Belgice Delft 1658. 8. HEISTER.

Liber II Paris 1642. 8. *.

Liber III ib. 1644. 8. Sed privilegium est anni 1625.

Les secrets de L. BOURGEOIS ib. 1635. 8. *. 1650. 8. POCH.

Instruction à ma fille Paris 1642. 8. *.

Apologie contre le raport des medecins Paris 1623. 8. Germanice Francfurt 1629. 4.

Ordinem

Ordinem non laudes, neque nimiam, quam arcanis medicamentis tribuit fidem: in encheiresi etiam parcior est. Non ideo nihil laudes. Experta enim mulier, neque inficeta, eventus rariores non paucos adnotavit, consilia dedit minime mala, PAREI usa lectionibus. Tactu ad explorandam graviditatem utitur, non tamen satis curiose. Consilium ei tribuit J. ASTRUC, quod ex primis dederit, ut continuo fetus educatur, quando sanguinis de utero jactura urget. Non rumpendas membranas, ut aquæ emittantur, neque extrahendas secundas, nisi periculum adsit. A rudiori deligatione ulcus uteri. A fasciis capita puerorum Parisiis longiora reddi. Ut brachium retrahat puer, frigida imbuendus. Inter malos situs pessimus est in quo umbilicus procedit. A lapsu dilatatum os uteri. Multa de abortu. Herniam uterinam vidit. Calculum de vesica ipsa extraxit, tenacula usa. Umbilicum nodo constrictum vidit. Hæc in primo libro.

In secundo observationes rariores. Fetum brachium de utero emisisse, retraxisse, duobus ab inde demum mensibus partu fuisse editum. Ab imperito chirurgo interfecta unco mater. Lithopædium Senonense vidit. Mors a *falso germine* partum impediente. Cæterum fere in medicamentis tota est.

Secreta sunt ad omnis generis morbos, adque alias artes & rem coquinariam.

§. CXCIX. NICOLAUS HABICOT.

Celebris chirurgus Parisinus, tonsor, collegio D. COSMI ab a. 1610. vel 1611. (*) aggregatus: anatomica potius scripsit, quam chirurgica, inque iis celebrem illam hebdomadem anatomicam. Ad chirurgiam pertinent *problemes medicinaux & chirurgicaux* Paris. 1617. 8. *. Dissertatiunculæ medicis & chirurgis Parisinis dicatæ. Non debere secari, in quibus cathetere calculus non sit repertus. Castrationem necessario ad herniarum curationem non requiri. Contra paracentesin hydropicorum. Carminum nullam esse vim medicatricem.

EJUSD. *question chirurgicale, par laquelle il est demontré, que le chirurgien doit pratiquer la bronchotomie* Paris. 1620. 8. *. Præside MARESCOTO se laryngem incidisse, vulnera asperæ arteriæ sanata vidisse, se ipsum bronchotomen esse molitum, ut œsophagum illapso & hærente auro expediret, id se detrusisse in ventriculum, exiisse decimo post die: incidisse etiam eamdem arteriam, cum suffocationis periculum a vulnere laryngis immineret.

§. CC. VARII.

JEAN GIRAULT *quelques traitez des operations de chirurgie* Paris 1610. 4. *. Ad DALECHAMPII chirurgiam Gallicam, f. PAULI versionem, addidit operationes aliquas faciliores & instrumenta etiam sua. Fuse de ani fistula, quam lino secat. Ex RICHARDI HUBERT præceptis debere spincteri caveri: ut id fiat. Fistulæ instrumenta; anulo etiam contorquet. De forcipe ad præaltam fistulam. Ut in fistula lacrumali ignis admoveatur, ferramento in fine latiori. Ad paracentesin acum

(*) *Second mem. pour les DD. en medecine.*

acum habet a tubulo non liberam. Modus perforandi umbilici ANDREÆ LAURENTII. RIOLANI chirurgi aliud ad ani fistulam urendam instrumentum. HONORATI BARBIER speculum vaginæ, quo feminam curavit, cui vagina minimo poro patebat.

In CHRISTOPHORI GUARINONII, Veronensis, archiatri Cæsarei, *consiliis medicinalibus* Venet. 1610. fol. *. aliqua pertinent ad calculum, cancrum, ulcera, suffusiones: sed intra medicamenta se continet.

TOBIÆ TANDLER διαγνώσεων χειρουργικῶν *decas; de usu hirudinum, scarificatione: puerorum & pragnantum phlebotomia, salvatellæ incisione, hysterocele, hysterotomia: matricis exstirpatione: lienis extractione: setacei applicatione: cohibenda partis in sphacelo amputandæ hæmorrhagia* Witteberg 1610. 4. BOEHMER.

MARTIN SCHEFFER *de hydrophobia* Basil. 1610. 4. RIV.

SEBASTIANI CORTILIO (vel CORTILLO) Ariminensis, *de chirurgica institutione* L. V. cum J. MARQUART *practica medicinali* Ffurt. 1620. 8. LEHMAN. Esse compendium HIERONYMI FABRICII.

Cirurgia Venet. 1610. 8. Ita lego in libris J. ANTON. v. der LINDEN.

HENNINGUS ARNISÆUS in *observationibus anatomicis* Francfurt 1610. 4. *. inque disquis. *de partus humani legitimis terminis* Francfurt 1611. 12. * habet de partu deque hiscentibus ossibus pubis & ilium aliqua.

J. SIGLICIUS *de fracturis ossium in genere* Lips. 1610. 4. BOEHM.

Relatio chirurgorum, qui vulnera HENRICI IV. *post ejus cædem explorarunt* a. 1610. M. S. Bibl. Reg. n. 7141.

§. CCI. HENRICUS SMETIUS.

A LEDA, nobilis Alostanus, Professor Heidelbergensis. EJUS sunt *miscellaneorum medicorum libri XII.* Francfurt 1611. 8. *. Aliqua huc faciunt, ut in L. IV. de solutione continui epistola; sed potissimum rariorum morborum Antverpiæ & Heidelbergæ observatorum numerosa exempla. Tumor tunicatus enormis, materie, qualis est cerebri, repletus, qui totum abdomen replevit. Mors ex maxima hernia umbilicali in gangrænam abeunte. Anevrysma sub genu. Sanatus maniacus, qui sibi testes evulserat, addit noster venere legitima perinde esse defunctum. Mors ex retento lotio, distenta vesica & gangræna correpta. Gangræna cruris exsiccati, quod sponte delapsum est. Paralysis dextri brachii cum capitis pars sinistra percussa fuisset. Scirrhus maximus mesenterii. Enormis encanthis. Rustici per nares videntis historia pene incredibilis. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesin feliciter eductum. Cæcitas a lente crystallina glauca (anno 1578.) Hernia intra uteri cervicem, primum, ni fallor, hujus mali exemplum. Enorme emphysema ex pectoris vulnere, quod die quinto evanuit. Incisus, ob calculum, qui nullus erat, homo, funesto eventu. Vulnerum capitis funestorum pluscula exempla, etiam cum calvaria non esset violata.

lata. Tumores tunicati grandes, alii ferro exstirpati, alii vinculo constricti. Ex lapsu vomitus, innoxii. Intestinum tenue a lumbricis perruptum, per ulcus elapsum, fæcesque reddens, repositum, lamina argentea compressum, sanatum. Hepatis ulcus sponte per umbilicum patens; icterus inde & mors. Ab ictu pus sub dura membrana cerebri, cum calvaria integra effusum, eventu funesto, mente nihil passa. Pugni ictu vertebra colli tertia & quarta luxata: capitis motus amissus & superioris palpebræ. Plura omisi, in quibus in universum doleas, auctorem adeo brevem fuisse.

JACQUES FONTAINES *deux paradoxes appartenans à la chirurgie, le 1er contenant la façon de tirer les enfants du ventre de leur mere par la violence extraordinaire. L'autre est sur l'usage des ventricules du cerveau* Paris 1611. 12. Jubet pedibus fetum extrahere.

GONSALEZ RODRIGUEZ de CABREIRA; Allegutæ in Lusitania nati, *compendio de multos remedios de cirurgia e outras cousas curiosas recopiladas de tesauro de pobres e outros Authores* Lisboa 1611. 8. 1614. 8. 1617. 8. 1635. 8. CAP. de V.

JEAN MARCHANDET, *histoire memorable advenue en Franche-Comté, d'une femme qui a produit un enfant par le nombril aprez avoir porté 25. mois & demi* Lyon 1611. 12.

De lampade vitæ Franeker 1611. 4. Curationes sympatheticæ narrantur, ut morbus per sanguinem calentem ægri in ensem transferatur.

MICH. DOERING, *de medicina & medicis adversus iatromastiges & pseudoiatros* L. II. Giess. 1611. 8. De lethalitate vulnerum. Chirurgos debere in medici esse potestate.

EJUSD. *de hernia uterina atque hanc justo tempore subsequentis partus Cæsarei historia* Witteberg 1612. 4. conf. p. 262.

JEAN EMANUEL LABADIE *Conseils de Chirurgie* Toulouse 1611. 8.

J. JAC. CHIFLET *singulares tam ex curationibus, quam ex cadaverum sectionibus observationes* Paris. 1611. 8. *. Habet etiam chirurgica aliqua, ad pectoris ob empyema perforationem. Cauteria in prima vertebra & in coronali sutura.

EJ. ACIA CORNELII CELSI *propriæ significationi restituta &* ALPHONSUS NUNNEZ *defensus* Antverp. 1633. 4. BOEHMER.

HIERONYMI VENEROSII *Consultatio responsoria de urinæ stillicidio pruritu & herpete exedente* Venet. 1611. 4. PLATNER.

HERMAN MARBACH *de renum & vesicæ calculo* Marpurg 1611. 4.

CASP. HEINICUS *de calculi in humano corpore præsertim & vesicæ natura & amotione* Basil. 1611. 4.

DIONYSII GUERIN & NIC. GIRAULD *Non ergo cancri occulti sanabiles* Paris 1611.

J. de GORIS & GUIL. DUVAL *Ergo carbunculo sapphirus* Parif. 1611. ubi feculi videas credulitatem.

J. RUD. SALZMANNUM huc recenfet PORTALIUS & *adnotationem de fractorum offium diæta in* Centuria II. HILDANI, aliamque cum HORSTIO editam de ophthalmia difficili fanata &c. In *obfervationibus anatomicis* Amfterdam 1669. 12. *. exemplum eft labii leporini ad fellam equinam ufque divifi, cujus curatio mortem intulit.

EJ. ἀναγκαίων ὁπλιατρείας. *Quæftio an unguentum armarium, quod panno folum gladiove cruento illitum a concinno applicatu vulneribus ægri f. præfentis, f. ad multa milliaria abfentis medelam adferat naturaliter* Argent. 1663. 4. RIV.

EJ. *epiftola ad* HORSTIUM *de femina, cui, cum nequiret parere, ab obftetrice rupta rudi adtrectatione vagina eft, fanata tamen;* hiftoriola fufpecta videtur.

§. CCII. DANIEL SENNERT.

Profeffor Wittebergenfis, integrum medicinæ ambitum fuis operibus comprehendit, aptus fcriptorum placita in compendium contrahere, neque fine proprio experimento. Chirurgiam aliquoties tractavit.

Inftitutionum medicarum, quæ a. 1611. 4. fecundum PORTALIUM, a. 1620. 4. deinde Parif. 1631. 4. *. & alias prodierunt, liber V. *chirurgiæ continet compendium*, in quo & antiquorum curationes reperias, & nuperorum, etiam illas obfoletas Græcorum angiologias: denique medicamenta externa.

Inde in magno opere *medicinæ practicæ* Witteberg 1628. 4. & feqq. annis & Parif. 1632. 4. *. edito primum morbos chirurgicos internis miftos reperias a capite ad calcem, cum curatione equidem medicamentaria, paffim etiam confilia non probes, eorum exemplo quæ dat in partu difficili. In herniam illapfus uterus.

Deinde liber V. totus eft chirurgicus, de tumoribus, ulceribus, vulneribus, fracturis, luxationibus, ocularis vitiis Paris vel Witteberg a. 1634. 4. *. jufto volumine.

In *paralipomenis* Witteberg 1642. 4. Lyon 1643. 8. *. Aliqua etiam chirurgica fupplementa continentur ad partes chirurgicas operum.

Epitome inftitutionum medicarum Witteberg 1634. 12. LIND. 1647. 8. LIND. &c.

Difputationes plufculæ de *ophthalmia* Witteberg 1608. 4.

De inflammatione ib. 1610. 4. RIV.

De calculo renum & vefica 1611. 4.

De calculo 1618.

De dentium dolore.

De gangræna & fphacelo.

Locus

Locus de unguento armario redit in *Theatro sympathetico* Noriberg 1662. 4. *. Aut naturam ea curatione defungi, quæ unguento tribuitur, aut dæmonem.

De *fungis læsarum partium corporis* observatio exstat apud HILDANUM Cent. II.

§. CCIII. VARII.

ZACHARIÆ a PUTEO *clavis medicinæ rationalis spagirica & chirurgica, quæ in tractatu consultatorio de stranguria, pruritu & herpete exedente selectissima recludit præsidia. Additur Consultatio responsoria* HIERONYMI VENEROSII Venet. 1612. 4. BUR.

VALERII BALDUTII *tumorum omnium præternaturalium curandi methodus* Venet. 1612. 4. MENZ.

FRANCOIS DISSAUDEAU *Commentaire sur* HIPPOCRATE *des playes de tête* Saumur 1612. 12. RAST. Rouen 1658. 12. HOUSS.

JACQUES DUVAL *des accouchemens* Rouen 1612. 8. RAST.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS, Bononiensis. In ejus *ingressu ad infirmos* L. II. S. I. *chirurgici* est argumenti, ad venæ sectionem, scarificationem, hirudines, materiam chirurgicam. Prodiit Bonon. 1612. 4. *. & alias. In sectione etiam II. medicamenta vulneraria aliaque chirurgica recensentur. Nihil valde habet proprii.

AMBROSII RHODII *de sanguinis missione* Basil. 1612. 4. RIV. duæ dispp.

EJ. *de recta clysterum, glandium & vomitoriorum administratione* Basil. 1613. 4. RIV. Witteberg 1613. 4.

TOBIÆ COBER *de phlegmone uteri* Basil. 1612. 4. RIV.

J. HENR. FRÖLICH *de herniis cognoscendis methodo tum ab antiquis, tum modernis lecta curandis* Basil. 1612. 4.

§. CCIV. VARII.

HIERONYMUS GUARGANTUS Concinensis, medicus Venetus. In ejus *Responsis variis ad varias ægritudines* Venet. 1613. 4. *. aliqua huc faciunt de cancro mammæ & sub auribus, de calculo, de tumore perinæi, quem videtur habere pro cystico. In medicamentis fere subsistit.

JOACHIM OELHAFEN *de partibus abdomine contentis* Gedan 1613. 4. *. Uterus ex hernia gravidæ elapsus, fetus feliciter excisus.

CHRIST. MEURER *de carbunculo contagioso* Lips. 1613. 4. BOEHMER.

RICH. MARLES & GUIL. de MAILLY *Ergo hydropi sectio* Paris. 1613.

ROBERTUS le SECQ & CLAUD. GERVAIS *Ergo arthritidi phænigmi* Paris. 1613.

ETIENNE THEVET chirurgi, *les erreurs & abus ordinaires commis au fait de la chirurgie* Poitiers 1613. 12. PORT.

ANT. BALDESII *quæst. de gangræna & sphaceli diversa curatione ex colloquiis & controversiis a* JULIANO SIGNIO *cum pluribus doctoribus; habet collecta & in ordinem conscripta ejusdem* JULIANI *limitationibus & applicationibus, recognita per* J. CASTELLINUM, *in lucem edita*, Florent. 1613. 8. GUNZ.

Edidit JOHANNES MARIA CASTELLINUS Romanus Professor, cujus est *phylacterium phlebotomiæ & arteriotomiæ* Argentor. 1628. 8. *. Phlebotomiæ aliqua præcepta, & icon venarum subcutanearum: icon variarum directionum, quas chirurgus lanceola sequatur: aliqua ad arteriotomen, etsi non putes eam unquam esse molitum. Germanice, *Bericht vom aderlassen, übersetzt durch* LAZ. von der HEYDE Strasburg 1631. LEHMAN. *Verzeichniß aller Adern; wie solche sollen geschlagen werden* Nürnberg 1665. 12. HEB.

JOH. GELLI *συζητησις medica de internis oculi affectibus* Basil. 1613. 4. RIV.

PETRUS BLANDINUS *de calculo renum* Basil. 1613. 4. RIV.

§. CCV. GREGORIUS HORST.

Torgensis, Professor Giessensis, inde medicus Ulmanus.

Edidit primum Francof. 1613. 8. novam editionem *historiarum* MARCELLI DONATI, recusam 1664. 8. *, addiditque librum septimum. Ad chirurgiam referas fetus ad insolitum tempus in utero retentos: tumorem omenti enormem, mesenterii abscessum: de sectione Cæsarea elapsi uteri narrationem.

EJ. *de calculo renum & vesicæ* Giess. 1617. 4.

Deinde in *observationum medicinalium singularium* libris IV, & *epistolarum & consultationum centuria* Ulm 1625. 4. *. aliqua huc faciunt, ut vulnus cerebri cum paralysi ejusdem lateris & alterni lateris convulsione: aliqua de calculo, cum exemplo lapilli, qui per scrotum exiit: aditus vaginæ post vulnus clausus. Intestinum incisum per latus patens, & artificialis anus. De polypo aliqua.

In *observationum medicinalium singularium libris quatuor posterioribus* Ulm 1628. 4. *, quibus accessit *epistolarum & consultationum* liber II, iterum aliqua sunt chirurgica. Calculi varii, interque eos, felici eventu, extractus de vesica calculus octo unciarum. Vulnera cerebri cum integris mentis muniis. Gangræna spontanea pedis sanata. Noxia scarificatio instrumento venenato facta. Vagina a cornu vaccæ vulnerata, sanata.

Complementum ad librum II. *consultationum & epistolarum* Heilbrunn 1631. 4. *. Cerei adversus carunculas. Vulnus per orbitam inflictum cuspide ferrea ad os cuneiforme hærente, tamen curatum; sic sagitta Turcica per palatum trajecta. Exomphalos congenitus; atreta, cum ex recto intestino in vesicam aditus pateret. Fuse de calculo. A vulnere, coli intestini in pectus migratio.

In

In *centuria problematum medicorum* Ulm 1636. 4. *. agitur de setaceo & cauterio in ophthalmia, & setaceum præfertur. De sanguinis columbarum ad oculorum mala utilitate: de suffusione per vomitum curanda. Vulnera thoracis non continuo claudenda. Enormis idem omenti tumor, de quo ad DONATUM. Pro abdominis paracentesi. De calculi genesi. De ustione superstitiosa demorsorum a cane rabido, quæ fit in templo D. BELLINI. Ictus scorpii.

Una prodiit *consultationum & epistolarum* liber III. Lingua, quæ computruerat restituta. Periculosa sectio ligamenti sub lingua. Ad HILDANUM exemplum gangrænæ spontaneæ. Ad HILDANUM etiam exempla corporum peregrinorum diu absque dolore toleratorum. Cataractam pene absque dolore deponi. Aliqua de malis vulnerum curationibus.

EJUSD. *opera omnia cura* GREGORII HORSTII junioris edita Goud 1661. 4. 3. vol. *. In secundo tomo observationes in ordinem redactæ reperiuntur.

Aliquæ G. HORSTII observationes reperiuntur apud HILDANUM de vulnere pectoris & pulmonis, & abusu turundarum post calculi sectionem.

§. CCVI. J. B. CORTESIUS.

Professor Messanensis, TAGLIACOTII discipulus. EJUS *consultatio & curatio pro* FERDINANDO MATUTI *steatoma exulceratum a dextri femoris interna regione marsupii in modum pendens patienti* Messan. 1614.

EJUSD. *miscellaneorum medicorum decades denæ* Messanæ 1625. fol. *. Huc pertinet *decas* III. f. fusus tractatus de curtorum restauratione. Historia reparationis TAGLIACOTIANÆ. Adjecta est Turpiensium Medicorum curatio apud BOIANORUM familiam, auctore PETRO BOIANO. TAGLIACOTII consilia in compendium contracta, cum instrumentis totaque ejus auxilii administratione. PETRI BOIANI jam mortui instrumenta ipse vidit & forcipem quam depingit. Pro sincipitis adustione; non nocere duræ cerebri membranæ.

EJ. *tractatus de vulneribus capitis* Messan. 1632. 4. *. Adjecti tractatuli de contusione calvariæ in pueris & de hydrocephalo. Commentarius est in HIPPOCRATEM de vulneribus capitis cum interpretatione latina. Græca vitiosa sunt. Trepanum passim feliciter a TAGLIACOTIO admotum. Trepanum in suturis admittit. Instrumenta fere ex PAREO. A vulnere digiti minimi spasmus cynicus & mors. Nocere lanea involucra. In pueris sectione abstinet.

EJ. *in universam chirurgicam institutio, in qua tumorum, vulnerum, fracturarum, luxationum cognitio & curatio habetur* Messanæ 1633. 4. *. Etsi passim videtur curationibus adfuisse, nihil tamen fere utilitatis veræ in hoc scripto invenio, in fracturis & luxationibus etiam minus. ULYSSEM Nursinum hernias sanasse admoto medicamento caustico, loco inusto exciso; profunda facta cicatrice.

EJUSD. *practicæ medicinæ* P. I. II. III. Messan. 1635. fol. Habet etiam morbos externos.

In *antidotario Romano* Messan. 1637. fol. *. aliqua huc faciunt, ut scorpii descriptio.

§. CCVII. VARII.

JOSEPHUS PANDOLPHINUS a M. MARTIANO tr. *de ventositate spinæ* Firmi 1614. revisus cum adnotationibus, novisque observationibus editus a GEORGIO ABRAHAMO MERKLIN Nuremberg 1674. 12. *. Ipsum opus fere in theoria versatur, ad Arabum saporem, cum quibus spinam ventosam a flatu maligno derivat. Adnotationes MERCLINI non sunt indoctæ, neque inutiles, neque absque proprio experimento.

J. LUDOVICI BERTALDI *externorum medicamentorum apparatus* Taurin 1614. 4. *. Sinapismi, cauteria, ruptoria, fontanellæ & dropaces, &c.

LUDOVICUS SEPTALIUS (SETTALA), Mediolanensis, in patria protophysicus, vir illustris. Primum *animadversionum & cautionum medicinalium libros* VII. edidit Mediolani 1614. 8. recusos Argentorati 1625. 12. Patav. 1628. 8. Dordraci 1650. 8. *. In libro VI. & VII. morbi a capite ad calcem exponuntur, cum nonnullis, etiam chirurgicis monitis. Sic vesicatoria medicamenta in hydropicis fere gangrænam excitare adnotavit. Renum ulceribus lactis usum obponit. Lithontripticis vix quidquam tribuit, & calculosis suadet, ut integris viribus excisioni se submittant. J. ACORAMBONUM Nursiensem & J. ANTONIUM filium in ea administratione felicissimos fuisse. Exempla, ubi senes cultro calculo sint liberati sanatique, etsi tabis adessent symptomata.

Inde *libri duo* accesserunt Patav. 1630. 8. & 1652. 8. 1659. 8. hi cum J. RHODII notulis, recusi Dordraci 1650. 8. *. Eorum Octavus totus est chirurgici argumenti, vulnerumque curationem tradit. MAGATI consilia Noster sequitur, laudat raram vulnerum deligationem in bellicis nosocomiis experientia propria doctus. Vulnus vix, nisi quarto quintove die vult deoperiri; neque placet ei decussata cutis capitis incisio. Duo exempla symptomatum sero & post mensem subnatorum, cum pus sub calvaria esset, & per ejus poros erumperet, tandemque enorme fragmentum abscederet, felici tamen eventu.

EJ. *de morbis ex mucronata cartilagine evenientibus* liber I. Mediolani 1632. 8. Eam cartilaginem extroversam describit.

In *comm. ad* ARISTOTELIS *problemata* pluscula huc faciunt. I. Veteres igne usos, quod lapide infernali destituerentur. Ære illita vulnera salubriora esse. Chirurgica aliqua. S. IX. vibices, cicatrices.

JOHAN-

JOHANNES VIGIER (non diverſus a J. VIGIRIO LINDENII) medicus Caſtrenſis.

EJUS *tr. des ulceres* Lion 1614. 12. Deinde *tract. abſolutiſſimus de catarrho, rheumatiſmo, vitiis dentium, lingua, vocis &c.* Genev. 1624. 8. *. Gallice verſ. RIV.

La *grande chirurgie des ulceres & tumeurs* Lion 1656. 8. BOEHMER, ASTR.

La grande chirurgie des tumeurs ib. 1657. 8. BOEHM.

Et *troiſieme partie diviſée en trois traités* Lion 1658. 8. BOEHMER.

Ita componuntur *les œuvres chirurgicales* Lion 1658. 8. 3 vol. BOEHMER.

Cujus alius eſſe titulus videtur la grande chirurgie & pratique des tumeurs, ulceres, & de toutes les parties externes &c.

Plura ſcripſit Gallico fere ſermone, quæ collecta & latine verſa filius ejuſdem nominis edidit cum titulo *operum medico chirurgicorum* Prag. 1659. 4. *. Horum librorum duo ſunt argumenti chirurgici. *Chirurgia magna* ſive artis compendium ſ. pentateuchus, medicamentarius magis quam chirurgicus, etſi auctor tamen & ipſe operi manum admovit. Ita in fungis cerebri piam membranam integram eſſe, duram plerumque ruptam adnotavit. In commotione cerebri ſanguinem vidit per nares, os & aures erupiſſe, & ipſam ad arteriarum ſectionem deſcendit. Intumeſcentem adnatam tunicam cum imperitus chirurgus deſtruere vellet, noſter ſcalpellum imprudentis coercuit. Naſum a chirurgo Italo reparatum. (TAGLIACOTIO).

Theſaurus & armamentarium chirurgicum totum in medicamentis eſt. In eo medicamenta aliqua reperiuntur nuperorum conſenſu probata, ut unguentum ex Enula.

G. de VOULDY *diſcours des accidens arrivès en l'extraction de deux pierres avec les particularités de l'operation* Paris 1614. 8. D'ESTREES.

NICOLAS FOISSEY *prerogatives de la Chirurgie* Paris 1614. 12. Abſurda defenſio chirurgorum PORT.

L'epitome des ulceres de CALVE, traduit *par* GUY S. Pont 1614. Ita OSBORNE.

Zahnarzneybüchlein gezogen aus GALENO, AVICENNA, MESVE, CELSO *und andern* Erfurt 1614. 8. HUTH.

SIMONIS PIETRE & N. ROUSSEAU *E. urethræ anguſtiis nocent καθαιρετικα* Paris 1614.

ANDREÆ TENZEL *de calculo renum & veſicæ urinariæ & aliis quibuſdam quæſitis* Baſil. 1614. 4. RIV.

J. VINCENT FINKIUS *de calculo renum & veſica* Baſil. 1614. 4.

J. CLEMENTIS KUHN *de calculo* Baſil. 1614. 4.

J. HEMPEL

J. HEMPEL *de calculo renum & vesica* GIESS. 1614. 4.

VALENTIN HARTUNG *herniæ intestinales marium* Lipſ. 1614.

J. LEOPOLD τα χειρεργηματα περι αρθρων, *ſ. capita generalia de luxationibus oſſium* Lipſ. 1614. HET.

J. STRACKII *diſp. de carbone machera & cauterio ignitis & ex igne candentibus* Marpurg 1614. 4. FALC.

§. CCVIII. FELIX PLATER.

Illuſtris medicus Baſileenſis, quo docente ea Academia floruit, clinicus, ſed etiam in anatome inque re herbaria minime peregrinus, venerabilis ſenex.

EJUS *obſervationum in hominis adfectibus plerisque* libri III. Baſil. 1614. 8. *. Magna pars huc facit, ut oculorum morbi & naſi fracturæ, gibbi, calculi: fetus in utero retenti; cancri etiam linguæ & oris; ulcera varia etiam faucium, partium genitalium. Ulcera, fiſtulæ, gangrænæ. Vulnera & mutilationes varii generis, tumores varii, herniæ & prolapſus, hæmorrhagiæ. Hæc cum infinita ſint, pauca exempla decerpemus. Cum renum alter calculum includeret, alter in ſaccum converſus erat ſcirrhis plenum, cum uretere immenſum tumido. Pancreas & meſenterium in enormem ſcirrhum converſa. Primus occultam cancri malignitatem detegere docuit. Omphalocele congenita. Calculi ex veſica ſupra bis mille redditi. Calculi numeroſi in fellea veſicula. Calculus in mamma. Sed totum librum oportet legere.

Porro in *praxi medica* Baſil. 1602. 8. 1608. 8. 3 vol. RIV. 1625. 4. 1656. 4. & 1666. 4. *, quæ eadem eſt editio anno 1736. 4. 3 vol. excuſa, iidem tituli malorum chirurgicorum occurrunt, qui in obſervationibus, adque eos mala chirurgica cum ſua curatione, etiam chirurgica.

Inter *Quæſtiones centum poſthumas*, pauciſſimæ huc faciunt. Laudat in hydropicis paracenteſin.

MATTHIÆ UNTZER, medici Halenſis, diſcipuli PLATERI ſed in chimiatrica dogmata propenſioris, *florilegii medico chymici* libri II. Hall. 1614. 4. *. Totum opus eſt de nephritide & calculo. Hujus varietates, cauſa a ſero tartareis particulis pleno. Enormis cenſus medicamentorum. Credulus vir, ut etiam geſtato lapidi nephritico aliquid tribuat.

§. CCIX. VARII.

PETRUS POTERIUS (de la POTERIE) chemiſta. EJUS *inſignes curationes & ſingulares obſervationes centum* prodierunt primum Venetiis 1615. 8. BOEHMER; tum 1622. 8. Colon. 1625. 12. * cum centuria II & III. Paſſim etiam chirurgica mala tangit, & nonnunquam medicamenta nominat, alias neutiquam. Curavit ulcera

cera antiqua, tumores glandulosos deglutitionem morantes, sed etiam suffusiones. In scirrhis caustico argenteo usus est. Tumorem cancro adfinem, vermibus plenum, causticis sustulit.

Centuria secunda Colon. 1625. 12. * simili argumenti strumæ, scrofulæ, quarum ulceribus nicotianæ folia admovebat. In articulatione vulneratum digitum sanavit, balsamum acrem adhibuit. In vulnere faciei sutura abstinuit. Cranium tamen cariosum candente ferro exussit. Gibbum, & in sene, purgante medicamento sustulit, & oleo mercurii labii cancrum.

In *Centur. III.* . . . . . . Ophthalmiæ, linguæ cancer, & ulcera. Tumorem durum in vulva ferro aperuit. Adversus calculum, cum nimia laude, lapidibus cancrorum, sale vitrioli sublimato, etiam in renum calculo, lacte denique caprino usus est. Mumia minerali narium ulcus sanavit. Ad uteri prolapsum medicamenta adstringentia adhibuit.

Recudi fecit F. HOFMANN Francfurt 1698. 4. * & adnotationes aliquas addidit.

THEODORI COLLADONIS, Biturigis, *adversaria s. commentarii medicinales critici, dialectici* &c. Genev. 1615. 8. *. Pauca huc faciunt. Venam in naribus utique posse incidi, & in morbis cerebri utiliter secari; esse etiam ubi ea vena casu secta ad necem usque sanguinem profuderit.

JACOBI SCHALLING, Winshemii *disp. hermetica Galenica de natura oculorum, censuræ ordinis Rosatæ crucis oblata.* Germanice *Augentrost* Erfurt 1615. fol. *. quæ editio Germanica est & latina. Absurdus liber, ut ex ipso titulo adgnoscas. Multa habet inaudita, ut hamulos nervi optici. Multa ad magiam refert. Cæterum in medicamentis se continet, quorum ubertatem recenset.

ANTON. FREY *de tuberculis in fistula urinaria absumendis & curandis* Basil. 1615. 4. RIV.

CLAUDII GERVAIS & MICH. SEGUYN *Ergo ulceri exsiccantia* Paris. 1615.

JOACHIM BURSER, celebris botanicus, egit *de phlegmone renum & vesicæ* Basil. 1615. 4. *.

CLEM. CUNO & J. AGRICOLA *de ophthalmia* 1615. 4. *.

§. CCX. PETRUS PAAUW.

PETRUS PAAUW, Leidensis Professor & incisor, H. FABRICII discipulus. Ejus sunt *primitiæ anatomicæ, seu de corporis humani ossibus* Leid. 1615. 4. *. Intercedunt anatomicæ descriptioni adnotationes chirurgicæ: ut de epiphysios ab osse secessione, a qua causa, etiam si artus repositus fuerit, motus tamen membri perit. Sinuum frontalium vulnera non coalescere. Convaluisse absque symptomate, cui temporum musculus laceratus esset & os collisum. Vertebræ universæ pene spinæ dorsi conserventes. Coccygem in partu retrorsum cedere. Non discedere pubis ossa in partu, nisi violentus sit.

EJUSD. *subcenturiatus anatomicus continens commentaria in* HIPP. *de capitis vulneribus: additæ in aliquot capita* C. CELSI *explicationes* Leid. 1616. 4. *. Prooemium libri HIPPOCRATICI spurium esse. Præter commentarium paraphrasticum adnotationes intercedunt propriæ. Fissuram neglectam, cum cutis coaluisset, cranium infecisse, & duram meningem, subitamque longo post tempore necem intulisse. A levi depressione corrupta calvaria & infecta funesto eventu meninx; De apechemate: a lapsu interna tabula fracta depressa, cum externa integra esset. Terebra & reliquum instrumentum ad fractam calvariam. Periculosum esse rectum in calvam glandis ex stlopo emissæ ictum, non ita amplam diacopen. Frequentes a fasciis strictioribus neque solutis, gangrænæ. Iterum temporum os absque malo diffractum: & musculum secundum ductum fibrarum absque metu incidi. A lamina ossea corrupta & secessura curatio protrahitur, carnesque malæ notæ succrescunt.

Quæ ad CELSUM, pertinent ad ossis cariem & calvariæ curationem. Non bonum esse CELSI consilium, os fissum non continuo scalpendum, & prius emplastra tentanda esse.

In *observationibus anatomicis*, quæ prodierunt Hafniæ 1657. 8. * sunt aliquæ de calculosorum dissectis corporibus; etiam HEURNII, tum de oculi tumore, propullulante ex intervallo cranii & duræ membranæ.

JOHANNIS ROBERT, Jesuitæ, *tractatus novi de magnetica vulnerum curatione* R. GOCLENII *brevis anatome* Lovan . . . . Treviris 1615. 8. LIND. Noriberg in *theatro sympathetico* 1662. 4. * Curationes sympatheticas admittebat, ut dæmonis essent opus.

EJ. GOCLENIUS *heautontimorumenos sive curationis magneticæ & unguenti armarii ruina* Luxemburg 1616. 8. LIND. Nuremberg 1662. 4. in eodem *theatro*. PORTALIUS cum GOCLENII scriptis numerat.

EJ. *metamorphoses magneticæ* CALVINO GOCLENIANÆ, *s. curationis magneticæ & unguenti armarii magica impostura clare demonstrata. Modesta responsio ad* J. B. v. HELMONT *contra eumdem* ROBERTUM *perniciosum disputatorem* Luxemb. 1618. 8. RIV. 1621. 8. LIND. Colon. 1622. 8.

EJ. GOCLENIUS *Magus serio delirans* Duaci 1619. 12.

§. CCX. CÆSAR MAGATUS.

Scandianensis, Professor Ferrariensis, inde Franciscani ordinis monachus, Medicus sed in chirurgicis administrationibus exercitatus, magnum chirurgiæ incrementum addidit in *duobus libris de rara medicatione vulnerum*, qui Venet. 1616. fol. * prodierunt & sæpe alias sunt recusi ib. 1676. fol. HUTH. Noriberg 1733. 4. 2 vol. etsi locus non additus est *.

Etsi enim ante Cl. virum FELIX WURZ & alii de relegandis turundis cogitarunt,

(a) latine nec germanice.

tarunt, deque simpliciori medicina, etsi a medicis Romanis suam simpliciorem medicationem ipse MAGATUS accepit, etsi frater id consilium ipse tribuit APPARITIO Vasconi, deinde LEMOSIO, totum tamen inventum noster primus pro dignitate proposuit, & ejusmodi fulcivit rationibus, ut peritorum adsensum mereretur, etsi in viro multa experto potius aliquanto nimis sit GALENICÆ lectionis. Curiosam vulnerum detersionem, frequentem vinculorum solutionem, merito reprehendit, aerem metuens & detersionem novorum renascentium staminum. Turundas, communi nuperorum cum plausu, ut inutile & noxium conferventis vulneris impedimentum rejicit. Unionem labiorum, mitem medicationem, clausum vulnus commendat. Hæc in I libro, qui est de vulneribus in universum. In L. II. copiose agit de capitis vulneribus. Brevis accedit appendix de vulneribus sclopetariis. Præter sua peculiaria consilia, plurimas utiles adnotationes & prudentis curationis exempla utique admiscet. Contusiones calvariæ vehementer metuit, quæ gangrænas pariant. Rimam non penetrantem totam debere deradi, non ita si penetraverit. Moriuntur, quibus septima die os decolor est, pueri tamen minus. Ante quartum diem fasciæ non removendæ. Osse integro a lapsu delirium, sensus amissus. Pleraque vulnera ante quartum diem coire. Corpora peregrina non ante suppurationem removenda. Ossa negat interius consolidari cum callus extus tantum adhærescat. Aliqua exempla depressi absque symptomate cranii, etiam in adulto. Contusiones cranii periculi plenæ, ob gangrænas. A concussione perinde aphonos concidere, bilem tamen non vomere. Os denudatum etiam absque exfoliatione sanari. Serotinæ febres valde funestæ. Magna portio cranii fracta vacationem facit trepani. Vulnus maximum peritonæi absque hernia sanatum.

Sclopetorum vulnera neque venenata esse, neque exurere, omneque malum a contusione esse. Oleum suum hyperici cum ophioglosso paratum valde laudat.

Deinde, cum SENNERTUS nonnulla objecisset, & pro turandis stetisset, noster jam induta religiosa vita sub nomine fratris J. B. MAGATI se tuitus est, esse enim CÆSARIS opus SANCASSANUS testis est.

Titulus est *tractatus, quo rara vulnerum deligatio defenditur contra* SENNERTUM Bononiæ 1637. 4. Deinde cum CÆSARIS opere Venet. 1676. fol. & in Germania 1733. 4. Fratris curandi modum a L. SEPTALIO adoptari, & ab eo feliciter esse adhibitum. SENNERTUM MAGATI opus non legisse. Ad auctoritatem HIPPOCRATIS, GALENI & AVICENNÆ noster provocat. Fratrem de vulnere simplici agere. Unicum medicamentum sufficere: diligente illa per stilos vulnerum indagatione non esse opus. Abscessum humeri profundum, qui vulgaribus auxiliis non obtemperaverat, cum raro curaretur, continuo coivisse. Vulnus pectoris cum copioso puris adfluxu simpliciori reddita curatione, suppressis injectionibus, omissa nimia diligentia sanatum esse. Ægyptium tamen unguentum post 24 dies a CÆSARE removeri, quod carnes corrumpat. In HILDANUM, turundarum defensorem. Exempla, in qui-

 bus

bus cum puris copia a turundis continuo cresceret, chirurgus ad raram curationem rediens feliciter sanitatem restituit.

Quantum SANCASSANUS MAGATO faverit, ut etiam nomen viri suo nomini adderet, alias dicemus. In ejus *dilucidationibus*. inque T. I. Rom 1731. fol. * compendium sententiæ MAGATI recusum est, ALEXANDRI PISONI opus. In T. II. vita exstat MAGATI, a PROSPERO MAGATI J. BAPTISTÆ filio scripta. Ex ea vita adparet, secundum & tertium tomum responsionum J. BAPTISTÆ manu scriptum superfuisse: primam vero partem in linguam vulgarem conversam in T. III. Romæ 1737. SANCASSANUS recudi fecit.

§. CCXII. VARII.

JULIUS GUASTAVINI, Genuensis, Professor Pisanus. Ej. *locorum de medicina selectorum liber* Lion 1616. 4. *. parce medicinam tangit: aliqua habet de dolore a vulnere, de bronchotome quam commendat, PAULIque de ea locum expendit.

FRANCISCI PECCETTI, Cælestini, Cortonensis, *Chirurgia in quatuor libros digesta, in quorum I. agitur de tumoribus. II. de vulneribus. III. de ulceribus. IV. de fracturis, luxationibus & mittendo sanguine* Florent. 1616. fol. *. Francfurt 1619. 8. Ticini 1697. fol. HEIST. Collectanea & medicamenta.

FRANCISCI JOEL, Senioris, *operum medicorum* T. I. Hamburg 1616. 4. Rostock 1630. 4. LIND. inde sequentes ad sextum usque. *. Inter reliquos morbos etiam chirurgicos tangit, & in T. VI. continetur *methodus universalis curandi morbos chirurgicos* Rostock 1630. 4. *. & in operibus omnibus Rostock 1631. 4. * Amsterdam 1663. 4. Viderat tamen chirurgica, & citat aliquas, quibus adstiterat, curationes Anno 1567. & sanguinem in capite effusum fomentis discusserat, & a. 1577. cranium terebella ad id opus fabricata curaverat elevari. In medicamentis tamen potissimum versatur. Infusa vulneraria tuetur, & PARACELSI, qui ea parari suasit, artificium. Nimis timidus, non vult tangi ægros, quibus in osse temporum vel in futura os fractum est.

JOH. HAGIUS *den lusthof der medicynen inhoudende den grond van alle krankheten gebreken, haar oorsaken teekenen ende remedien* Dordrecht 1616. fol. RIV.

ERNESTI HETTENBACH *de tumore sub lingua, quem ranulam vocant* Witteberg 1616. 4 RIV.

JOSEPH HOCHSCHILT *de calculorum generatione* Basil. 1616. 4.

VALENTINUS EMERICH *de hernia* Basil. 1616.

FR. le SAGE & J. MARTIN *E. suppuratæ nephritidi cauterium* Paris 1616.

§. CCXIII.

§. CCXIII. Varii.

Caspar Hofman, Gothanus, Altdorfinus Professor, vir eruditus, magnus veterum & Aristotelis etiam potissimum admirator. Cum multa scripserit, chirurgiam tamen parce adtigit. *Libellus de ichoribus, & in quibus illi apparent affectibus* Lipf. 1617. 8. Leid. 1639. 12. * utcunque huc fecerit, locorum ex veteribus quædam est collectio.

De iisdem ichoribus pathologica aliqua habet in *Variis Lectionibus*, quarum VI libros Lipf. 1629. 8. * edidit.

In l. III. *Institutionum medicarum* Lugduni 1645. 4. * chirurgicos morbos tractat, sed fere obiter & brevissime, paucula etiam eo faciunt in L. V. & VI.

In *apologia pro* Galeno Libro II. Lion 1668. 4. *. parcissime chirurgica adtigit.

L. III. *de locis adfectis* Noriberg 1624. 12. non vidi.

In l. *de ossibus* monuit, fractum subinde esse collum femoris, quando de luxatione cogitatur.

Johannis Varandæi, medicorum Monspeliensium Decani, *tractatus de adfectibus renum & vesicæ* Hanau 1617. 8. *. Monspessuli 1620. 8.

Ej. *de morbis mulierum* L. III. Hanau 1619. 8. *. Montespessuli 1620. 8. Gallice vertente I. B. Paris 1666. 8.

Ejusdem *opera omnia* Montespessuli 1620. 8. *. (a). Lion 1658. fol.

Ad partem medicamentariam chirurgiæ potius pertinent.

Christophori Cacheti *apologia dogmatica in hermetici cujusdam anonymi scriptum de curatione calculi* Toul. 1617. 8. Bur.

Guil. Loyseau *observations medicinales & chirurgicales, avec histoires, noms, pays, saisons & temoignages* Bourdeaux 1617. 12. Bur. Historia curatæ in Henrico IV. carunculæ.

Ej. *de internorum externorumque ferme omnium morborum curatione libellus cum historiis novissimis, & notissimis ejusdem auctoris experimentis* Bergerac 1617. 8. Falconet Burdigalæ 1620. 8.

Camilli Gorii *discursus de fractura brachii, & an in ipsa conveniant ferulæ* Rom 1617. 4. Cinell.

Alfonso Romano Valentinus. Ejus est *Recapitacion de toda la theorica y practica de la cirugia* Madrid. 1617. Valent. 1665. Sarogossa 1674. Cap. de Vil.

Henrici Petræi *Handbüchlein der Wundarzney* Marburg 1617. 8. & Nurnberg 1625. 8. cum Hildani l. de sphacelo. Boehm.

(a) Ita titulus fert, sed verus editionis locus est Hanovia.

JOHANNIS ASSUERI AMPSING *de calculo* Rostock 1616. 4. VATER. 1623. ib. HIF.

PAULI PAULI CLEOPHAS *de nephritide* Basil. 1617. 4. RIV.

WOLFGANG LOSS *de fracturis* Heidelberg 1617. 4.

§. CCXIV. THESES MONSPELIENSES.

Quæstiones medicas Monspelienses anni 1617. 4. recensiit CL. PORTALIUS, neque licuit hoc indicium negligere, etsi aliorum annorum, per totum seculum specimina mihi non præsto sunt. Primo loco dicemus LAZARUM, RIVERIUM celebrem clinicum, de quo in practicis dicendi erit locus. Quærit an vulnera capitis egeant alexipharmacis & refrigerantibus. An & quomodo trahant cucurbitulæ.

Porro huc pertinet EUSEBE LANGLOIS. *An luxatis & fractis adstringentia. An vesicæ calculo laborantibus tuto vena secatur.* An potestas sanandi strumas regibus Galliæ concessa sit naturalis num divina. An in qualibet cranii fractura adhibenda terebra.

MICHAEL MOREL eod. a. an vulnera pulmonis ex necessitate lethalia.

GEORG. SHARPE eod. anno *An detur apechema.* An solo contactu, visu, nudi lintei explicatione, vulnera & morbi infligi & curari possint.

ABERNETHE an vulnera occisorum præsentibus occisoribus sanguinem possint fundere naturaliter. An præciso cerebro necesse sit febrem & vomitum supervenire. An epilepsiæ cranii perforatio. An cancri in mamma curatio scindentibus, causticis, vel rodentibus tentanda.

JAGO DURANE an morso a cane rabido balneum & aquæ potio. An trepanum & narcotica cephaleæ.

SAILLENS an renum, vesicæ & partium genitalium vulneribus terebinthina. An ulcera rotunda vel sinuosa difficiliora.

PERIER an in scirrho mollientia potius quam suppurantia. An in vertigine arteriotomia.

LAUR. COUAN an in rabie canina cauteria profunda. An in biennali gravidarum gestatione Cæsarea sectio. An calore naturali & extraneo simul agentibus puris generatio. An in vulneratorum nervorum curatione sutura.

§. CCXV. JACOBUS de MARQUE.

Vasco, chirurgus Parisinus, vir doctus. Ejus est *traité des bandages de chirurgie* Paris. 1618. 8. 1631. 8. OSB. 1662. 8. *. Plenum opus & eruditum, quo veterum placita perite retractavit, cum nuperis conjunxit, fascias secundum varios suos scopos plenissime distribuit, ne eo quidem fine neglecto, quo ad morandam

randam venenatorum morsuum pestilentem efficaciam a veteribus adhibitæ fuerunt. Præcepta ergo prudentia dat, optimaque genera fasciarum describit & depingit, ut libri similem octodecim capitum fasciam ad fracturas complicatas, quam merito fenestratæ præfert. Passim etiam casus chirurgicos & curationes rariores interponit, ut suturæ in profundo brachii vulnere utiliter adhibitæ. Auriculæ adnatæ, quam scalpello separavit: labiorum, quæ coalita in fetu ferro aperuit, narium, quæ a variolis clausæ fuerant, quas incidit, & datis in nares tubulis apertas servavit; labiorum a variolis, ab igne, pene clausorum: menti raro exemplo pectori adhærentis.

Nuperos, & inter eos VERDUCIUM in suo *maitre en chirurgie*, multa a JACOBO habere PORTALIUS.

EJ. *methodique introduction à la chirurgie* Paris 1652. PORTAL. Paris 1662. 8. *. 1675. 8. Lyon 1687. 12. in generalibus fere versatur.

§. CCXVI. VARII.

M. ANTONII TOSSI, a Serra S. Quirici, de *anthrace s. carbunculo* tr. Venet. 1618. 4. *. Bonæ notæ scriptor. Carbunculum malignum a pestilente carbunculo recte distinguit, signa dat, quibus a furunculis, periculosissimo errore confundendis, carbunculus separetur, eschara nempe, absentia suppurationis, ulcere depascente. In utroque carbunculo commendat venæ sectionem, ut sanguis ad deliquium usque animæ fluat, etiam hirudines, vesicantia. Ad internos usus in lenibus subsistit, etiam in lactis sero. Carbunculum scarificat, hirudines ei admovet, limitem circularem circumscribit: cataplasmata consumentia & siccantia imponit, quæ pus non moveant, iisque ferrum candens præfert. Escharæ lapsum lilii radice & calidis siccantibus adjuvat. Hæc fere in utroque carbunculorum genere.

HENRICO VACA de ALFARO Cordubensis, *proposicion chirurgica y censura judiciosa en las dos vias curativas de heridas de cabeça commun y particular con una carta della naturaleça del tumor* Sevilla 1618. 4. FALC.

CHRISTOPHORI GRARANO *Phlebotomus tratado de la flebotomia* Sevilla 1618. 8. CAP. de VILA.

HIPPOLYTI Obicii *adversus vesicantia decem decisiones ad singula capita* BERNARDINI CAII Vicentiæ 1618. 4. LIND.

JEAN BARBIER *les miraculeux effets de la main des Rois de France* Lion 1618. 12. RAST.

JOH. STURM *de renum & vesicæ calculo* Greifswald 1618. 4. RIV.

EJ. *de hernia* ib. 1622. 4.

J. SCHWAB *de horribilium atque horrisonorum* πυροβολων και σφαιροβο-

ϛοβολων *tormentorum bellicorum vulnerum essentia & curatione* Basileæ 1618. 4. RIV.

CHRISTOPH. ARTEMIUS *de gravissimo renum affectu, calculo* Basil. 1618. 4.

ANDR. DUCHEMIN & SIM. LETIER *E. ustio arthritidi* Parif. 1618.

CLAUD. CHARLES & PETRI ROBYNET *E. contumaci bubonocele* ανλιτομια Parif. 1618.

§. CCXVII. MATTHIAS LUDWIG GLANDORP.

Medicus Bremensis, qui ad Italorum, quos audiverat, exemplum etiam manu medebatur. Exiguos scripsit libellos, sed per experientiam natos. Anno primum 1619. edidit admodum juvenis *speculum chirurgorum*. Vulnera fere sunt, sigillatim secundum corporis humani partes. Ad patris fere, tum SPIGELII etiam & HOLZEMII experimenta Ita remoto osse (evitata sutura) pus sub dura membrana effusum, incisa eadem emisit, felici eventu, cerebri parte non modica ablata, etsi convulsiones & alterni lateris paralysis accesserant. A fragmentis cranii in cerebrum demersis, neque extractis, mors, magno in cerebro abscessu nato: cerebri motum chirurgi viderant. Alii casus funesti & alterni lateris paralysis. A SPIGELIO septies repetita terebratione ægrum sanatum vidit. Pro apechemate. A temporali musculo lacerato alterius lateris musculus convulsus. Palpebra sutura confirmata, sic auris, & labii, & nasi, idemque nasus conferbuit, cum pene totus detruncatus fuisset. Molli fotu dissipata inflammatio in linguæ vulnere. Læsa tunica cornea oculi convaluit, visusque restitutus est; sic etiam vitreus humor reparatus. Pulmonis vulnus per os egesto pure sanatum, alias vero per urinam. Vulnus diaphragmatis sanatum; tum œsophagi, colique intestini, hoc sutura pellionum adhibita; denique profundum hepatis vulnus curatum. Scrotum post gangrænam restitutum. Glans plumbea per oppositam partem extracta. Extracta ossis ab ejusmodi glande percussi lamina, vulnus sanatum.

EJUSD. *methodus medendæ paronychiæ: accessit decas observationum* Brem. 1623. 8. *. Pene nimis eruditus libellus. Secundam paronychiam & graviorem describit, in qua periosteum inflammatum est, & os carie corruptum, tendinesque adfecti. Incisione malum denudat, ossi alumen ustum admovet. Hoc malum lotricibus frequenter accidere. Subjecti decem graviores casus. Inciso digito malum feliciter superatum. Gravissima symptomata, & tendo corruptus extractus.

EJUSD. *de polypo narium tractatus* Brem. 1628. 4. *. Nimis iterum eruditus. Ligat & excidit. Curationum aliqua exempla. Ligat unco perforato. Originem mali modo in osse nasi reperit, modo in ethmoideo.

EJUSD. *gazophylacium polyplusium fonticulorum & setaceorum* Brem. 1633. 4. *.

4. *. Nostro seculo hæc pleraque negliguntur. Ampla est collectio, cum instrumentorum iconibus.

Opera omnia collecta prodierunt Londini 1729. 4. *. cum brevi auctoris vita.

§. CCXVIII. MELCHIOR SEBIZ.

Professor Argentoratensis longævus, laboriosus & in legendis libris diligens, non perinde in adnotandis ipsius naturæ variis eventis. Potissimum disputationes scripsit, sed eas numerosas. *De venæ sectione* 29. disputationes edidit, annis 1619. & 1620. 4. etiam cum instrumento.

De *arteriotomia* ib. 1620. 4.

Problemata medica de venæ sectione 1620. 4.

Problemata phlebotomica ex GALENI *libro de curandi ratione per sanguinis missionem depromta* 1631. 4.

Edidit porro de *vulneribus* octo dissertationes his cum titulis:

Prodromus examinis vulnerum singularum corporis humani partium, quatenus vel lethalia sunt & incurabilia, vel ratione eventus salutaria & sanabilia Argentor. 1632. 4. *.

Prodromi pars II. *affectus, qui vulneribus superveniunt, & causas eorum exponens* 1633. 4. *.

P. III. *problemata quædam decidens* 1633. 4. *.

Examen vulnerum partium similarium 1635. 4. *.

Examen vulnerum partium dissimilarium P. I. ib. 1636. 4. continens eventus vulnerum capitis.

P. II. *eventus vulnerum colli & thoracis* 1637. 4. *.

P. III. *eventus vulnerum abdominis* 1637. 8. *.

P. IV. *eventus vulnerum artuum superiorum & inferiorum, cum appendicula de eorum excrementitio humore Gliedwasser dicto* 1637. 4. *.

Collectaneæ omnes.

EJUSD. disp. *de ulceribus* Argent. 1647. 4. *. Ulcus inguinis recrudescens.

EJ. *de calculo renum* 1647. 4. HEIST.

EJ. *de urinæ suppressione* Argentor. 1651. 4. *. si huc facit.

EJ. *de stranguria* Argent. 1657. 4.

EJ. *de ophthalmia* 1662. 4.

§. CCXIX. VARII.

GUILIELMI LAUREMBERGII, medici Hafnienfis, *epiſtolica diſſertatio curationem calculi veſicæ continens* Leid. 1619. 8. Witteberg 12. *. Ipſe cum calculum pateretur, integre ait ſe ſanatum fuiſſe pulvere, cui nihil Tu tribuas, niſi ab aſellis aliquid ſperaveris. Ulcus ſuperfuit, neque videtur vere ſanatus fuiſſe.

In adjecta epiſtola PETRUS LAUREMBERG GUILIELMI f. chirurgiæ laudes recenſet.

STEPHANUS MANIALDUS, Chirurgus Burdigalenſis, edidit Pariſiis 1619. 8. HIPPOCRATIS COI *chirurgiam, nempe libellos de medico, de vulneribus, de hæmorrhoidibus, de fiſtulis & de capitis vulneribus*, Græce & latine, adnotationibus ſæpe criticis auctos, in quibus veterum lectionem confirmat aut emendat, ſatis ſæpe audacter. De ipſa adminiſtratione judicium ſuum interponit, & HIPPOCRATICAS fere encheireſes PAULI & CELSI artificiis præfert. Intercedunt etiam aliquæ curationum hiſtoriæ. Qui a calce equi proſtratus ſenſus amiſerat, ſponte convaluit &c.

Cum HILDANO prodiit AMANDI POLANI *quæſtio num chirurgo liceat ſalva conſcientia fetum enecare ut matrem ſervet* Oppenheim 1619. 4.

EUSEBIUS SCHENKIUS *de calculo* Jen. 1619. 4. RIV.

MICH. DROUYN & JOH. de BOURGES *Ergo anthrace peſtifero phlebotomia*.

§. CCXX. VARII.

ANGELI POLITII *apologia de aneuryſmate prætenſo* pro Marchione de Jeraci Princip. Caſtraboni Panorm. 1620. 4. MANGET.

DOMINICI GALVANI, medici Eſtenſis. *delle fontanelle* L. II. *l'uno partenente alla teoria, l'altro alla practica* Padova 1620. 4. *. HIERONYMI FABRICII diſcipulus, primo libro fontes illos ab uſu cauterii manantes ad omnia mala laudat. Sed & veſicatoriorum utilitatem prædicat, quæ cum cucurbitulis unicum in mali generis variolarum epidemia Veneta præſidium fuerint. In practico libro cauterii admovendi modum docet, ignem enim lanceolæ præfert & corrodenti medicamento; etſi etiam iſtorum auxiliorum adminiſtrationem docet. In capite adulti hominis ignem adplicat ad os uſque, qua ſede ſutura ſagittalis & coronalis ſe decuſſant, & quem metitur, extremo digiti medii fine a naſo eo protenſo. Porro de cauterio occipiti & brachio femorique in chordarum interſtitio crurique demum adplicando. Hederæ globum jubet inmittere; emplaſtrum ceruſſatum imponere. De cervicis ſetaceo, quod forcipe perforata per cutem trajicit. Uſtio inter primam & ſecundam vertebram in pueris modo natis.

THOMÆ BENHAM *officina chirurgi, vel antidotarium chirurgicum in ordinem redactum ab* EDWARDO PORTON: lego circa a. 1620. prodiiſſe.

Ej.

EJ. *chirurgians closet furnished with remediis* London 1630. 4. HEISTER. Forte idem libellus.

A secret medicine for the stone in the Kidney to stop a lack &c. script. circa a. 1620. Codd. M. S. *Ashmole* n. 7699.

Cum annum ignorem, hic interim recenseo MARIN HAMEL, chirurgi in Lisieux, *traité de la morsure du chien enragé, qui enseigne les causes signes & prognostics du mal de la rage avec la maniere de s'en preserver* Lisieux 8. BUR. D'ETR.

RAYMUNDI MINDERER *gemeine Handstücklein zur Kriegsarzney gehörig mit wohl gegründeten experimenten geziert* Augspurg 1620. 8. 1627. 8.

HERMANNI CORBEI *oratio de vulneribus lethalibus & sanabilibus* Francfurt 1620. 8. Marburg 1620. 8.

EJ. *Gynæcium* l. II. *de cognoscendis & curandis mulierum morbis. De vulneribus* Francf. 1620. 8.

DAVID PLANIS CAMPY *de la phlebotomie* Paris. 1620. 12. RAST.

EJ. *la petite chirurgie chymique medicinale* Paris 1621. 8.

EJ. *traité des playes faites par les mousquetades* Paris 1623. 8. Astrologiæ deditus & alchemiæ.

FRANC. QUIQUEBOEUF & NIC. REGNIER *E. articulorum vulnera lethalia* Paris. 1620.

DAV. STEGMANN *de difficultate partus* Basil. 1602. 4. RIV. in dec. V. GENATH.

DAN. PELICANUS *de fonticulis* Basil. 1620. 4. RIV. in dec. V. GENATHI.

SIGISMUND RUDELIUS *de carcinomate* Basil. 1620. 4. in decade III. GENATHI.

STEPHAN. SCHEFFERUS *de calculo* ib. 1602. 4. in decade IV. GENATHI.

VALENTIN EMMERICH *de hernia* ib. 1620. 4. & in dec. IV. GENATHI.

§. CCXXI. J. B. v. HELMONT.

J. BAPTISTA v. HELMONT *de magnetica vulnerum curatione* Paris. 1621. 8. & in *theatro sympathetico* Nuremberg 1662. 4. *. inque operibus Amsterdam 1652. 4 *. & *propositiones desumtæ ex* HELMONTII *curatione magnetica vulnerum* Colon. 1624. 8. BODL. In litem se immiscuit, quam diximus, GOCLENIUM inter & ROBERTUM fuisse agitatam. Non laudat illum, qui bonam causam male egerit. Contra ROBERTUM defendit, experimenta magneticarum curationum non esse a Dæmonio. Unguentum autem potissimum armarium tuetur, quod ex adipe humano, mumia, sanguine, usnea componebatur. Testimonia citat curationum magneticarum, aliqua valde paradoxa, ut etiam TAGLIACOTIANAM ex

artem ridiculo, quem adjicit, eventu deformet, delapsum nempe fuisse insititium nasum, cum bajulus obiisset, de cujus nate fabrefactus fuisset. Artes dari putat, quæ corpus reddant invulnerabile. De stola S. HUBERTI, cujus flocculus in cutem frontis insitus rabiem curet.

EJUSD. *opuscula medica inaudita* Colon. 1644. 8. Inter ea est L. *de lithiasi*, qui etiam inter *opera omnia* redit. Difficilis intellectu liber, eo scopo scriptus, ut contra scholas ostendat, calculum non nasci ex muco per calorem compacto. Dari principium lapidescentiæ, quod vocat *duelech*; ab eo mediis in aquis calculum compingi, unico temporis instante. Obscure porro putes calculi generationem explicari, ut eodem modo generetur, quo offa HELMONTIANA, urinoso spiritu cum vinoso compacto, quorum uterque in lotio est. Esse in lotio essentialia ad *duelech* initia, quæ non semper maturescant: solvi duelech a ludo, lapide tesseræ simili, trito, calcinato, non igne, sed addito sale circulato, inque salem converso, inque oleum quasi fluente. Sed etiam urina tauri nondum nati & hirci sanatos esse calculosos. Cancri lapilli ut nascantur & consumantur. Dauci in cerevisia vis salutaris, & succi betulæ.

In tr. *de sympatheticis mediis* etiam aliqua de vulnerum curatione, quæ fit per sympathiam.

In l. *de idea demente* hydrophoborum per demersionem curationem narrat.

In alio libello auctor *cauteria* refutat.

§. CCXXII. P. ZACCHIAS &c.

PAULUS, Protomedicus Pontificius, cepit Rom. a. 1621. 4. edere *Quæstiones medico legales*, subinde auctas novis libris, ut denique septem, sint libri, & novem Amsterdam 1649. 1650. fol. Deinde Lion 1661. fol. 3. vol. 1726. fol. Francfurt 1666, iterumque Francof. 1688. fol. auctius prodiit opus. In hac editione novem illi libri duo volumina efficiunt. In eorum librorum secundo aliqua huc faciunt de fulmine tactis, deque demorsis a rabido cane, sed obiter omnino & absque exemplis. In L. III. pauca huc revoces de eunuchis & spadonibus. In L. VI. aliqua de tormentis, de obstetricum & chirurgorum erroribus. Chirurgos satis arctis circumscribit legibus, ut absque medico parum omnino ipsis detur moliri. Potissimum tamen libri V. titulus secundus huc pertinet, quo agitur de vulnerum ad necem inferendam potentia. Hic ut expendat eam potentiam, noster multa collegit de eventibus aut felicibus aut funestis. Aliquot supervixisse diebus, quibus multis acubus cor confixum esset. Fuse autem & caute expendit, quibus signis vulnus necessario lethale ab ut plurimum lethali, hoc ab eo discernatur, quod casu aliquo mortem infert. De cruentatione etiam cadaveris ad occisoris præsentiam, cui eo tempore fides adhibebatur. Vulnera partium singularum corporis. De demersis, de suspensis, an vivis ea violentia illata sit, an cadaveribus. De mutilatione varia & de castratione. Hoc opus solet fere pro classico scripto haberi.

JOHANNIS

JOHANNIS COLLE, Bellunensis, Archiatri Urbinensis, *Elucidarium anatomicum chirurgicum a Græcis, Arabibus & Latinis selectum* Venet. 1621. fol * & in *Elucidario chirurgico commentaria ad libri Quarti fen* IV. AVIC. ib. 1620. fol. *. Chirurgiæ compendium collectaneum.

EJ. *Cosmetor Mediceus triplex, in quo Exercitatio totius artis medicæ & consultationes medicinales* Venet. 1621. fol. * Quomodo vesicatoria agant. De variis lapidibus, quos vocant bezoar, de hominibus fulmine percussis, in aquam conjectis. Vulnus labii; de cucurbitulis; strumis, scrophulis. Quem felis momorderat, is rabidus interiit, cum tamen vulnus exustum fuisset. Gangræna spontanea funesta. Multa a puncto venæ loco nervo infortunia. A spuma suffocati.

EPIPHANII FERDINANDI, medici Messapiensis ex Salentinis, *Centum historiæ, s. observationes & casus medici* Venet. 1621. fol. *. Plusculi casus chirurgici intercedunt. Mater & fetus perierunt, cum manus præivisset, & reposita fuisset, partusque naturalis successisset. Tumor cysticus, in quo ossea natura, apertus, destructus. Vulnus cum hæmorrhagia ab usu turundæ renovata, lethale. Mors ex tuberculis circa œsophagum. Tarantulæ morsus musica curatus, omnino ut vulgo solet narrari. Subluxatio & gibbus sponte natus. Anthrax in manu natus funestus. Mors septima die ab urina retenta post serosum vomitum.

MICH. CAZENBERGER *de renum & vesicæ calculis* Lipf. 1621. 4.

WOLFGANG SCHALLER *de nephritide* Witteberg 1621. 4. RIV.

JAC. FRISIUS *de nephritide* Basil. 1621. 4. RIV.

LUDOVIC. ROBILLART & THOM. GAMARE *E. vertigini arteriotomia* Paris 1621.

ROB. le SECQ & FR. du FRANÇOIS *E. empyicorum latus sinistrum urere vel secare securius quam dextrum* Paris 1621.

§. CCXXIII. VARII.

HENRICI ab HEERS, medici Leodiensis, *observationes medicæ oppido raræ in Spa & Leodii animadversæ* Leodii 1622. 8. Lego etiam 1614. 8. apud LINDEN, sed id fieri non potest, cum morbi recenseantur a 1622 curati. Porro Leid. 1685. 12. * & alias. Omnino legi merentur, quæ noster in ægris vidit. Vulnus ventriculi non cruentum quidem sed tamen funestum. Vulnus cordis basi conoque a glande plumbea trajecti, septima die funestum. Glans penis incisa, impactus calculus feliciter excisus. Thoracem inter 5 & 6, non inter 4 & 5 costam debere perforari, ne diaphragma lædatur. Sanatus, qui ab ictu sclopeti sanguinem sursum egerebat & deorsum. Aquei humoris & partis vitrei jactura reparata, amissus tamen visus. Atreta, aperta sub glande urethra. Solamen calculosi ab aperto in scroto ulcere. Ab ictu, nulla parte læsa, mors, a sanguine sub calvaria effuso. Uteri carcinomata. Herniotomus filo ferreo ileum intestinum conprehendit funesto eventu: alius intestinum pro omento resecuit. (Memini me

me ſcalpello chirurgi hominem eripuiſſe, qui hoc ipſo momento temporis elapſum inteſtinum pro ſacco erat inciſurus). Variæ fraudes circulatorum.

J. HORNUNG, medici, *chirurgiſcher Bericht von Brandſchäden* Nurnberg 1622. 8.

EJUSD. *ciſta medica, ſ. epiſtolæ clariſſimorum Germaniæ medicorum familiares* Noriberg 1625. 4. *. Potiſſimum etiam ANDREÆ LIBAVII. De duobus morbis fuſe agit, calculo & cancro; deque eorum remediis; ipſe chemicus, etſi PARACELSO infenſus. D. ANTONII FUCHS circa a. 1577 probata, & a PENOTO repetita medicamenta ad cancrum, pro quibus etiam teſtimonia adferuntur. Ex arſenico, fuligine metallico & radice ſerpentariæ componebantur. Calculi maximi ex equi inteſtino. Aneuryſmatis ſpurii hiſtoria, in quo nihil maſculi tentatum eſt. Arteriotome funeſta, ex qua repetitæ hæmorrhagiæ.

PIERRE HEURTAULT, chirurgi Cadomenſis, *traité de la phlebotomie* Caen. 1622. 8. *. De revulſione, derivatioue, effectu ſalubri venæſectionis vario. Loci varii, ubi vena inciditur. Menſura emiſſi ſanguinis. Ipſa adminiſtratio. De arteriotome. Pleraque ex veteribus.

C. MESTRAL *diſcours des ecrouelles, où il eſt très doctement traité du moyen de les diſcerner d'avec les autres maladies, qui viennent au col* Lyon 1622. 8. BUR.

CHRISTOPH. NEANDRI *λιθολογια medica*, *και λιθιασεως θεραπεια* Argent. 1622. 4. RIV.

HUBERT ARNOLD RIETMAKERS *tractatus de nephritico dolore, in quo eſſentia differentia, cauſa, ſigna, curatio calculi & arenularum explanantur* Lovan 1622. 4. BUR. 1638. 4. *. Nullius momenti.

PETRI MARIÆ CASTILLONÆI *admiranda naturalia ad renum calculos curandos* Mediolan. 1622. 8. BUR.

BARTHOLOMÆI ACCURSII tr. *conſultationum medicinalium* Rom. 1622. 4.

ANDREAS SINGER *medicus niſi chirurgicus ſemiplenus vel nihil eſt* Magdeburg 1622. 4. *.

ARNAULD GILLES *la fleur des remedes contre le mal des dents* Paris 1622. 8.

BALTHASAR SIMON de *ογκολογια γενικωτατη*. In dec. VI diſp. GENATHI Baſil. 1622. 4. LIND.

JACOBI COUSINOT & J. de CLEDAT *Ergo uti ſuppurato reni, ita calculoſo ferrum* Paris 1622. & 1754.

RICH. MARCE'S & PR. PIJART *E. epilepſiæ pyrotica* Paris 1622.

§. CCXXIV. VARII.

JACOBUS CARANTA, Cuneas. Ejus *decadum medico phyſicarum Libri II. de morſu canis rabidi* Savigliani 1623. 4. *. Exemplum morbi tertio a morſu menſe incipientis, cum aquæ metu & furore, qui in mortem abiit. Alia exempla, funeſta omnia

omnia. Remedia fere abfona. Exempla hydrophobiæ, quæ abfque canis culpa fupervenit. Hydrophobiam a morfu fupervenire, etfi cutis non fuerit lacerata. Virus effe in faliva. Ignem jubet admoveri, deinde veratrum.

FRANCISCI GUILIELMI COSMAK, Ulyffiponenfis, *relacio chirurgica de hum cao grave que fuccedio mortificarfe hum braço e cortarce com bon fucceffo* Lisbon 1623. 4. CAP. de VIL.

J. POPPII *von der Wafferfucht Steinkrankheiten wie diefelben zu erkennen und zu curiren feyen* Lipf. 1623. 8. GUNZ.

STEPHANI CALANDRI *breviffima chirurgicæ facultatis compendiaria: quæ neceffaria in arte chirurgica, cum artificiofa medicamentorum compofitione ad ejus ufum pertinentium* Saviglian. 1623. 12. LIND. In medicamentis multum effe.

JACQUES BURY *le propagatif de l'homme, & fecours des femmes en travail d'enfant* Paris 1623. 8. cum figg. BUR. Non laudat PORTAL.

PHILIB. GUIBERT & FR. MALLET *E. rabiei mare* Parif. 1623.

J. MAILLARD *de quæftione utrum in angina tentanda fit laryngotomia* Bafil. 1623. 4. RIV.

§. CCXXV. VARII.

FRANCISCI COLUTII *de querelis nephriticis ex renum & veficæ calculo tractatus quadripartitus* Rom. 1624. 4. BUR.

CASPAR BARTHOLINUS, THOMÆ PATER, CASPARI AVUS, Profeffor medicinæ, inde theologiæ, Hafnienfis, H. FABRICII & CASSERII difcipulus, non quidem chirurgus, fcripfit *de cauteriis, præfertim poteftate agentibus, f. ruptoriis, Patavii olim prælectum, nunc auctum & locupletatum l.* Hafniæ 1624. 4. *.

Cauteria contra FABIUM PACIUM & HIERONYMUM MERCURIALEM defendit, brevis tamen in ea parte opufculi, fufior in tractatu de caufticis medicamentis, quorum innumerabiles formulas proponit, lapides potiffimum infernales omnis generis: putat dari, qui abfque omni dolore opere fuo defungantur. De fonticulis, locis ad ea aptis, & periendi modo.

MARTINI PANSÆ *confilium phlebotomicum, oder Aderlaßbüchlein, nebft fünfzig Fragen vom Blut und Blut-laffen* Leipzig 1624. 8.

EJ. *confilium antinephriticum, d. i. ein heilfamer Rathfchlag vom Lendenftein* Leipz. 1624. 8. GUNZ.

PHILIPPI HOECHSTETTER, medici Auguftani, *rararum obfervationum medicinalium decades tres* Aug. Vindel. 1624. 8. Pars fecunda f. dec. IV, V & VI. ib. 1627. 8. Omnes fex decades (Fr. & Lipf.) 1674. 8. *. edente nepote auctoris J. PHILIPPO, auctæ aliis quatuor decadibus ineditis avi PHILIPPI. Hiftoriæ funt medicæ cum fcholiis, in quibus collecti habentur cafus fimiles, deque

deque iis casibus aliorum sententiæ. Ad rem præsentem faciunt: Exemplum sectionis Cæsareæ, mortuo fetu feliciter perfectæ. Umbilicus sanguinem plorans: idem in ascite apertus. Gangræna digitorum pedis ex frigore: alia exempla gangrænæ in febre maligna, in fractura aliisque causis. Calculi ex sene magni multique excisi. Steatomata mesenterii: mentum enormiter tuberosum: sagittæ cuspis, qui triginta annis in orbita hæserat, per palatum egestus. A peste neque fonticulos, neque antiqua ulcera præservasse. Periculosa hæmorrhagia ex dente evulso. Ex capite percusso icterus. A capitis contusione surditas & mutitas congenita sanata. Tumor sublingualis. Intestinum ab imperito herniotomo incisum patulum mansit. A vulnere neglecto cerebri corruptio. In vesica calculus octodecim drachmarum pondere, rene sano. Calculi recentes graviores sunt, sicci minus. Calculi vesicæ rene sano.

HIER. GOULU & JAC. ADAM *E. in thoracis quam in abdominis hydrope paracentesis tutior* Paris. 1624.

FRIDERICI van der MYE *de arthritide & calculo* Haag 1624. 4. *. Medicamentorum calculum conterentium farrago. Exempla calculorum sponte elapsorum. Funestum exemplum morbi acuti cum calculorum decessione, abortu, lethargo. De formatione lapilli.

§. CCXXVI. J. RUDOLPHUS CAMERARIUS.

Tubingensis familiæ per seculum medicorum feracis auctor, non quidem chirurgus, utilis vero collector. EJUS *sylloge memorabilium medicinæ & mirabilium naturæ arcanorum* Centuriæ IV. Argentorati 1624. 12. *. *Sylloges centuriæ* XIII. XIV. XV. XVI. Argentorati 1652. 12. Centuria XX. Tubing. 1683. 8. *. Non ubique fida sunt, quæ collegit, ut in tarantulæ fabula, bufonis vi sanguinem reprimente, aselli in frangendo calculo, oculis cancrorum ad morbum cognominem &c. Digitus totus resectus, tamen adglutinatus. Alias putes rationem subesse aliquam, ut in emplastri magnetici vi ad herniam. De frenulo linguæ ejusque sectione. De venæsectione aliqua. Renascens linguæ pars amputata; sie, quæ per putredinem corrupta fuerat. De usnea, sed omitto, quæ numerosa collegit.

J. CAROLI ROSENBERGII *rosa nobilis jatrica* Argentor. 1624. 12. *. De emplastro glutinatorio, de linguæ frenulo, quo inciso nonnulli loquelam recuperaverunt.

J. HAGEDORN *de procidentia uteri* Basil. 1624. 4.

§. CCXXVII. VARII.

JOSEPHUS de AROMATARIIS EJ. est *disputatio de rabie contagiosa* Venet. 1625. 4. Francfurt 1626. 4. *. Non malus certe libellus. Cur alii morbum vetustum fecerint, novum alii. Posse aquæ metum a morsu & a rabie abesse. Dari eum metum

metum in hominibus a nullo animali violatis, aut a cane non rabido, Anginæ speciem esse; aquam metui, quod cum summo incommodo deglutiatur. Ab homine non rabido demorsus tamen aquam metuit & periit. Fabulosos in urina catellos deridet. Hellebori usum laudat & cauterium.

J. DONATI *Bericht wie man diejenigen bey welchen die böse pestilenzischen Drüsen, Bubones, Apostemata und Carbunckel vermerket werden mit äusserlichen Arzneyen versehen und curiren solle* Neiss 1625. 4.

ALPHONSI GOMEZ de la PARRA & AREVALO *Polyanthea medicis speciosa chirurgis mirifica* &c. Madrit 1625. 4.

REN. CHARTIER & ANTON SUART *E. fistularum & hæmorrhoidum exstirpandarum chirurgia κατα πολα cæteris præstantior* Paris. 1625.

GEORG ARBAULT & FRANC. FOUQUE *E. castratio elephantiasin solvit* Paris 1625.

J. RUPERT SULZBERGER *de fontanellis* Lips. 1625. 4. MENZ.

EJ. *de calculo renum & vesicæ* Lips. 1626. 4. HEFT.

PETRI HEIG *de calculo renum* Altdorf 1625. 4. *.

§. CCXXVIII. SANCTORIUS SANCTORIUS.

Justinopolitanus ex Illyrico, Professor Patavinus, inde medicus Venetus, vir ingeniosus, ob accuratiorem mensuram perspirationis cutaneæ celebrior, passim tamen chirurgiam adtigit, ut etiam aliqua eo pertinentia invenerit. Ejus *commentarii ad primum fen primi libri Canonis* AVICENNÆ passim huc faciunt. Venetiis 1626. fol. *. editi. Catheterem delineat trifidum: per eum in grandiorem calculum specillum sagittatum inmittit, eo ut putat, calculum dividit, ut fragmenta inter specilli crura cadant, & possint extrahi, (speculationem puto meram). Coriaceum lectulum huc referas, in quo quasi in utre, balnei usu æger fruatur. Tubulum, per quem acus trajicitur invenit, qua umbilicum compungit, in vulnere nunc facto acum extrahit, tubulum relinquit, quale nunc dicitur *trocart.* Metrenchyta pro injicienda thermali aqua. Ex utero aquam etiam extrahit instrumenti ope, quod ad speculi modum os uteri dilatat, & aquam educit. Per vesicam ad fistulam aptatam lotium ano proprio instrumento immingit, ut fæces educat. Ad irrigandam partem dolentem per exiguos poros aquam calentem in eam exprimit. Frigida in vesicam recepta aliquoties contigit dolorem supprimi: imbrem etiam olei per minuta foramina in partes ægras sinit illabi.

Apud MALVICINUM reperias, SANCTORIUM asperam arteriam inter tertium & quartum anulum perforasse, eodem instrumento, quo sub umbilico hydropicorum aquas educit, & sine dolore. Tubulum in vulnere per triduum reliquit, ut suffocationis periculum auferret, tunc removit.

De calculi sectione & ad eadem idonea forcipe.

Ej. *commentarii in I. sectionem aphorismorum* HIPPOCRATIS Venet. 1629. 4. *. Pauca huc faciunt, ut de ulcerum curatione, a qua siccantium usum removet.

Una prodiit l. *de remediorum inventione*. Cauteria pro Italorum more sincipiti admota non probat. De fistulis ani & vesicæ aliqua. Fistula ani extus clausa, cum intus non sanata esset, funesto eventu irrupit in vesicæ cervicem. Incisionem abscessus circa urethram damnat, quæ sponte sanescere possit. Linamenta nimia rejicit.

In ejus *methodo vitandorum errorum* Genevæ 1631. 4. *. de ulceribus variorum viscerum, etiam vesicæ agit. Calculum non nasci a renum calore. Contra siccantium nimium in ulceribus usum. Contra dura emplastra in maturandis abscessibus.

In *commentario ad artem parvam* GALENI Venet. 1630. 4. *. aliqua sunt chirurgica; de vulneribus nervi & tendinis; de ulceribus. Collum vesicæ, quod carnosum non sit, non debere incidi. Agyrtam expulso in calculosis muco omnia fecisse deteriora. Renalem calculum non posse medicamentis frangi. Abscessum hepatis per anatomen detexit, quem inviso ægro noster jusserat incidere.

ADRIANI SPIGELII celebris anatomici, manu sua medicinam etiam facientis, placita & administrationes passim videas citari. De calculo ejus epistola exstat apud J. v. BEVERWYCK l. de calculo renum & vesicæ Leid. 1638. 8.

VICARY *Surgery* London 1626. 8. OSB.

PETRI FABRI *chirurgia spagyrica* Tolos. 1626. 8. Argent. 1632. 8.

CASPARI WINK S. I. notæ unguenti magnetici, & actiones ejus adversus GOCLENIUM Dilling. 1626. 8.

J. BAPTISTÆ SORI *consigli ed avisi di chirurgia, col modo di far giudicii ne' mali con tassa del honorario loro, delle fontanelle, ed aphorismi toccanti alla chirurgia.* Milano 1626. 8. 1628. 8. MANGET.

ALPHONSI MANNOZ, regii barbitonsoris, *instrucion de barberos y flebotomistas* Madrit 1628. 8. CAP. de VIL.

QUIRINI le VIGNERON & JAC. THEVART *Non E. sclopetorum vulnera venenata* Paris. 1626.

JOH. RIOLAN & JAC. CORNUTY *Non ergo necessaria vulneribus μετωσις* Paris. 1626.

CASPAV ASELLIUS circa hæc tempora obiit. Ejus observationes chirurgicæ cum l. de urinis exstant M. S. MAZUCHELLI.

§. CCXXIX.

§. CCXXIX. J. Antoine Lambert.

Chirurgien de Marſeille. Mihi coram ſunt duo diſtinctiſſima opera. *Commentaires ſur la carie & corruption des os* Marſeille 1656. 8. *. 1627. 4. Rast. Magna pars operis ex veteribus compilata: multa tamen, ut a practico viro exſpectes, propria ſunt, curationes potiſſimum mire felices. Puella, cui caries perampla tempora & frontem depaſcebat, facillime ſolo ſpiritu vini ſanata, quo malum fovebatur. Juveni ictu lapidis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus ſubinde reſectis, etiam ab ebrio ægroto evulſis, ut pus ad corpus calloſum deſcenderet, æger tamen ſanatus. Auricula reſecta ſuturis reconciliata. Magna ſquama de ſuperiori maxilla dejecta & reparata, ſic in oſſe temporum. Inferior maxilla in condylo fracta, oſſiculis per meatum auditorium decedentibus, eventu felici. Ab ictu ulcus pectoris ſanioſum, coſtæ pars amiſſa, cum diſſolutus ſanguis per os rediret, nullo oſſe abſcedente, æger ſanatus. Ita utriuſque tibiæ caries, de qua magnum oſſis fragmentum deceſſerat. Ita caries tarſi & metatarſi idoneis medicamentis injectis compreſſa, tamen ut oſſicula aliqua amitterentur.

Ejusd. *les commentaires & œuvres chirurgiques; troiſieme edition augmentée* Marſeille 1677. 4. *. Vaſtum opus, ad veterum morem ſcriptum, plurima tamen habet eventa auctori propria, & ſuas curationes. Aſperis utebatur medicamentis & paſſim ſublimato mercurio, cujus tamen malignos effectus non diſſimulavit. I. *des ulceres malins.* Aerem Maſſilienſem ab immunditie vitiari. Poſt capitis dolores, ſanguis in diploen effuſus, glandula pituitaria nucis mole, ſabulo plena. Sinus ſanioſi ſponte in tibia nati, ſublimato mercurio conſumti. Cum cancri mammæ pars exciſa fuiſſet, malum funeſtum repullulavit. In dolente mamma ſinus ſanioſus injecta aqua phagedænica conſumtus. Armamentarium medicamentorum externorum & vulnerariorum. Ulcus ſinuoſum ſummi brachii ad articulationem ſcapulæ penetrans, adque mediam claviculam, ſuperatum conjunctis ferro ſinubus, injecto mercurio ſublimato, ſic vulnus pectoris. Oeſophagus vulneratus ſutura contorta conjunctus, ſanatus: redit hic L. *de carie.*

II. De *fiſtulis.* Ex tumore capitis duo ex ordine cornua pullularunt. Fiſtula femoris inciſo oſtio, injecto diſſoluto ſublimato mercurio, ſanata, mota ſaliva. Fiſtula ſub ala aperta, partim filo ſubinde adſtricta, partim ferro ſanata. Vulnus hypogaſtrii; ex uſu turundæ multus ſanguis, felici eventu. Fiſtula omentique ulcus ex vulnere, quo ſuperſtite malum ſanatum. A pleuritide empyema turunda linea immiſſa ſanatum. Fiſtulam ſummi femoris incidit, ſyringotomo muſculos glutæos diviſit, in fundum aquam phagedænicam impulit, optato effectu. In vulnere manus, arteria digitali læſa, ſenſus & motus amiſſus rediit. Ulcus metatarſi reſecto callo facile ſanatum.

III. De fiſtulis peculiariter. Fiſtulas lacrumales calloſas dilatat, deinde totas aperit, cauſtico ſanat. Fiſtulæ urethræ ſublatæ, callo ſublimato argento vivo deſtructo. Abſceſſus natium gangrænæ metus cogit continuo aperire.

In suppurationibus profundis ubique phagedænicam aquam injiciebat, turundis utebatur, etsi casus adgnoscit, ubi præstat abstinuisse. Fistula gingivæ setaceo trajecto sanata. Fistularum ani exempla varia, eas fere scalpello incidebat, filo etiam dissecabat, carnes fungosas sublimato mercurio delebat. Intestinum ipsum audacter injecta aqua phagedænica siccavit. Hernia. Tres quartæ omenti partes absque malo eventu resectæ. Hydrocele subita. De incisa vulva in gravida femina enormis aquæ vis. Exempla sanguinis de hydrocele abunde effusi. Exempla ossium pubis in prægnante muliere discedentium.

IV. De *abscessibus* ad GUIDONEM. Angina funesta, cum in corde ulcusculum esset. Hydatides ex alæ abscessu. Abscessus ad intestinum patens incisus, mercurio sublimato adhibito sanatus. Fistula, ut putat, renis aperta, turunda cannulata inmissa, malum sanatum. Hepatis abscessus se incidere & sanare. Exemplum miræ convulsionis digitorum, ut bini binique in contraria flecterentur, causa esset in abscessu circa maxillam inferiorem. A tarantula ictus, prope oculum, relapsa eschara sanatus. Vulnus pectoris, injectionibus sublimati dissoluti alvus mota, exfoliato pulmone tamen sanatum. Multa omisi.

§. CCXXX. VARII.

Enchiridion practicum medico chirurgicum, s. de internorum & externorum morborum curatione, breves sed accurati tractatus duo Genev. 1627. 8. 1659. 8. 1688. 8. an GOURMELEN.

Huc possis referre AUGERII CLUTII *Calsvee, s. lapidis nephritici natura proprietates & operationes* Rostoch 1627. 12. vertente GUILIELMO LAUREMBERG filio.

Huc referas FABRUM *Lynceum*, cujus observationes cum F. HERNANDEZ prodierunt. Inter eas est inustio hominis hydrophobi.

§. CCXXXI. VARII.

DAVID HALEZ *curatio gravidarum, puerperarum & infantum* Stettin 1628. 8.

PETRUS LOPEZ de LEON *practica y theorica de los apostemas en general y particular, questiones y practicas de chirurgia heridas llagas y otras cosas nuevas y particulares* P. I. simulque *seconda parte del agregado de la cirugia theorica y practica* Sevilla 1628. fol. CAP. de V.

ANTONII PONTII de SANTACRUZ, Archiatri, *de impedimentis magnorum auxiliorum* Barcinone 1628. 8. * Passim chirurgica tangit, quærit num in hydrophobia alvus ducenda, aut in thoracis vulnere viarumve urinariarum.

FRANÇOIS BAUHIN *questions françaises sur toute la chirurgie de* GUI de CAULIAC Rouen 1628. 8.

SIMON BAZIN & PETR. QUENAULT *E. ex carie pudendi callosa cicatrix syphilidis signum certissimum* Paris 1628.

LUDOVICI

Ludovici Panthioni *de usu turundarum* Basil. 1628. 4. *.

Albert. Friderici Knopii *de vulneribus* disp. Basil. 1628. 4. *.

§. CCXXXII. Tiberius Malfi.

Ex *Montesarchio*, celebris chirurgus. Ej. *nuova pratica della decoratoria manuale e della sagnia, l'una a barbieri e l'altra a Chirurgici necessaria* Napoli 1629. 4. max. *. Germanice, *Anleitung zur Barbier-und Wundarzneykunst* Nurnberg 1676. 8. M. Aur. Severino notus homo. L. I. est de arte & dignitate barbitonsorum cum celebriorum iconibus. L. II. De venæ sectione. Venarum, quæ secari solent nomina, & de arteriis aliqua: instrumenta varia, nonnulla ridicula. Venam obscuram tepida fotam conspicuam reddit. Casus varii infelices, venæ lingualis, cujus hæmorrhagia in persona illustri non potuit compesci. Arteria periculose percussa in alia: demum ex imperita incisione erysipelas. L. III. de hirudinibus, cucurbitulis, scarifatione, cauteriis, vesicatoriis. Pulchræ icones. De vulnere venæ recto, transverso, obliquo. Loca, ubi cauteria admoventur. Citat nonnullos de venæsectione scriptores, quorum nullum reperio usquam vestigium, ut Jubilii Mauri *compendio della sagnia*, Leonardo Tufarello *della sagnia*.

Bernardi Suevi *de inspectione vulnerum lethalium & sanabilium præcipuarum partium corporis humani* Marpurg 1629. 8. * Germanice *chirurgischer Wundenbericht* Hamburg 1644. 12. vertente Bernhardo Langwedel. Moeller. Vulnera satis plene percurrit, ex ordine, ut ne bicipitis quidem brachii musculi vulnus prætermittat. Ad singula vulnera mista fere veterum judicia adjicit, cum eorum rationibus, & subjungit ex recentioribus, Platero, Bauhino, Sebizio, feliciora exempla sanatorum vulnerum ventriculi, vesicæ, aliorum viscerum, a levibus vulneribus mortes. Modestus, parum in definiendo constans.

Jean Bonnart, tonsoris & chirurgi Parisini *la semaine des medicamens observée ès chefs d'œuvres des maitres barbiers Chirurgiens de Paris* 1629. 8. *. Materia medica, potissimum chirurgica; simplicia aliqua, etiam composita. In angina pessima salus ab incisa vena jugulari.

Ejusd. *methode pour bien saigner, utile à tous chirurgiens en quelle partie, de quelle veine.. les accidents qui arrivent pour être mal faite* Paris 1628. 8. B. Gmel.

Johannis Gutierez de Godoy, professoris Granatensis Philippi IV archiatri, *Quæstio medica non vulgaris an possibilis sit in rabientium urinis canes parvos generari* Giennii 1629. 4. Cap. de Vil.

Alf. a Caranza *de partu naturali & legitimo &c.* Lion 1629. 4. Vide B. Anat. p. 367.

Gebhart Gertner *de tumoribus præter naturam* Altdorf 1629. 4. Merz.

§. CCXXXIII. Z. LUSITANUS.

ZACUTUS LUSITANUS, Judæus, clinicus. EJUS *de medicorum principum historia* L. I. Amsterdam 1629. 8. reliqui ex ordine; a. 1642, conjunctim recusi Lion 1649. fol. * 1657. fol. LIND. Celebris clinicus morbos hic a capite ad calcem describit, historiis ex variis veteribus auctoribus sumtis, in quas commentatur. Intercedunt adeo & auxilia chirurgica & morbi; ophthalmia, aurium mala, dentium dolor, strumæ faucium, vesicæ morbi. De pure, de abscessibus aperiendis, de aquæ timore. Addit etiam suas proprias observationes. Hirudo in nares subrepens effectu funesto. Caustico epilepsia suppressa, quod pollici admovit. Ulcera faciei curata cauterio, cui plurimum tribuit. Hirudinibus admotis curatus linguæ tumor. Angina cucurbitula scarifata. Umbilico a natura rupto sublatus hydrops. Cauteriis plurimum utebatur, ad lethargum, parotides, epilepsiam &c. Duobus fonticulis siccatus hydrops. Abscessus & fistula a pleuritide sanata: ad strumas laudat unguentum de bryonia. Cancer mollientibus tentatus erosis involucris, ut cor nudum adpareret, denique funestus. Empyema sensim feliciter evacuatum. Hæc in libris sex prioribus. Reliqui quinque prioris editionis libri in Lugdunensi operum omnium collectione unum præfixum habent titulum. *Praxeos historiarum quinque* libri sunt, in quibus breves morbi in genere, non casus alicujus, historiæ reperiuntur, tum medicamenta. Hic etiam morbi chirurgici inter reliquos redeunt. Subjicit autem cuique morbo aliquam a se ipso adnotatam curationem aut medicamentum, solet enim nimium iis fidere.

EJ. *Praxis medica admiranda casuum & curationum nobiliorum ab auctore peractarum* est recensio. Uterus prolapsus resectus vita superstite.

§. CCXXXIV. VARII.

HUGUES BABYNET medici D. Aurelianensis, *la maniere de guerir les descentes de boyau, sans tailler ni faire incision* la Haye 1630. 12.*. Experimentum se fecisse in numerosis variarum gentium ægrotis. Emplastrum laudat ex pice alba cum terebinthina & rubro santalo compositum: id mire extollit in sinistri lateris herniis: in dextro vinculis utitur & bracherio. Deinde probat succos adstringentes tormentillæ, symphyti, &c.

JAQUES GERMAIN *quintessence de la chirurgie* Lion 1630. 12. Medicinam passim exercuisse lego.

JAC. ROLANDI de BELLEBAT *Aglossostomo lalographia* Saumur 1630. & latine in E. N. C. Dec. 1. ann. IV. app. Reparata lingua, quam variolæ consumserant, ut ægra loqui potuerit.

J. STEPHANI STROBELBERGER tr. *de dentium podagra s. de odontagra, in quo dentium sine & cum ferro artificiose extrahendorum varii modi theorice & practice proponuntur. Cum appendice collectaneorum dolori & extractioni dentium ab auctoribus dicatorum* Lipf. 1630. 8.

SEBA-

SEBASTIAN GREIFFEMS *bewährte Wundarzney aus* P. THEOPHRASTI *Schriften nunmehr kurz zusammen gezogen durch* JOHANN MEKKER Schleusingen 1630. 8. IDEM vertit FABRICII HILDANI opera chirurgica.

DANIEL COLBERG *de nephritide f. renum calculo* Altdorf 1630. 4. *.

TOBIAS MAI & CHRISTIAN HINRICKING *de calculo renum & vesica* Witteberg 1630. 4. *.

JOH. GEORG PELSHOFER *de Paracelsistarum unguento armario* Witteb. 1630. 4. & in *Theatro sympathetico* Noriberg 1662. 4. *. Contra id unguentum.

§. CCXXXV. VARII.

MALACHIÆ GEIGER, medici Bavari, *kelegraphia, f. descriptio herniarum, cum earum curationibus tam medicis quam chirurgicis* Monachii 1631. 8. *. Germanice *ausführlicher Bericht von den Brüchen* Stutgard 1661. 12. Ulm 1696. 12. HEIST. De ipsa chirurgica curatione pauca, quam molitur per punctum aureum, & caustica medicamenta, eo ævo usitatissima. Subligacula varia.

ANTONII VIANA medici & chirurgi, *Espejo de chirurgia. Primera parte, tres Exercitt. de theorica y practica que tratan de los tiempos del apostema sanguineo* Lisbon 1631. 4. CAP. de VIL.

S. L'OLIVIER, chirurgi, *traité des maladies des reins & de la vessie, contenant la cure & la preservation de la pierre & gravelle* Rouen. 1631. 8. BUR.

ROBERTI FOSTER *hoplochrisma spongus or a sponge to wipe away the weapon salve* London 1631. 4. BODL. Discursus de unguento armario.

Contra eum libellum prodiit ROBERTI FLUDD *responsum ad Hoplochrisma spongum* M. FOSTERI *ab ipso ad unguenti armarii validitatem deludens ordinatum, hec spongiæ* M. FOSTERI *expresse*, Goudæ 1638. TREW.

HELKIAH CROOKE *an explanation of the fashion and use of three and fifty instruments of chirurgery* London 1631. fol. BODL. Esse ex PAREO.

PHILIB. GUIBERT & P. le CONTE *E. calcis & capitis divortio mochlica* Paris. 1631.

CAR. DUPRE' & CLAUD. GERMAIN *Ergo hydrophobi medicandi* Paris. 1631.

JEAN PIETRE & FRANC. BLONDEL *Non ergo conveniunt nephritidi diuretica* Paris. 1631.

NIC. MATTHIEU & PETR. YVES *E. purulento reni ustio* Paris. 1631.

§. CCXXXVI. M. AURELIUS SEVERINUS.

His temporibus chirurgia mascula in universa Europa, sed potissimum in Italia, languebat. Passim loca citavimus medicorum conquerentium, ad ferias &

& difficiles administrationes vix chirurgum reperiri cui fidas, aut qui eas suscipiat. Unicus a. 1627. Romæ, tanta in urbe, chirurgus fuit, qui faceret obstetriciam (*a*). Neminem anevrysmati manum admovere ausum J. B. SYLVATICUS in proprio de eo malo libro. Calculi sectionem Nursinis relinqui V. BARONIUS (*b*) & alii querebantur. Cum Gallus chirurgus (du TAU) tendines consueret, res pro incantamento habita est (*c*).

Verum sub ipsa hæc tempora exstitit medicus *Thurius*, *Tharsensis*, *Crathigena* (*d*), qui Neapoli medicinam utramque faciebat, idem incisor, vir animosus & ardens, qui ferrum & ignem ex antiqua Græcia in patriam reduxit. Ejus primum opus est *de recondita abscessuum natura* l. VII. Neapoli 1632. 4. B, Gott. & octo libri, (adjecto illo, quem dicemus, de pestilenti puerorum angina) Francfurt 1643. 4. *, curante LUDOVICO de HOERNIKH, quæ maculosa est editio, sed integris capitibus aucta. Recusa est Patav. 1651. 4. Francfurt 1688. 4, quam editionem MERKLINUS laudat, Leidæ 1724. 4. & 1729. 4, ut reperio. Dictio, cujus *dissuetudinem* editor laudat, equidem nescio quid ampullati habet & contortuplicati, sed id vitium in *arte muta* non valde moreris. Sufficit virum plurima expertum magnam copiam utilium adnotationum in hoc suum opus effudisse. Liber I. potius ad praxin medicam spectat, & exitum abscessus: de parotidibus tamen, etiam malignis agit. Liber II. est de abscessibus per congestionem natis. Abscessus continuo aperiendos, immaturos, & cauterio. Ferra ignita ad incisiones habet. Liber III. magis proprie chirurgici est argumenti: titulum ei fecit auctor de abscessibus anomalis: tumores primo cystici, quorum resectorum aliquot hic exempla recenset, etiam qui enormi mole fuerunt, etiam sub jugulo, periculoso loco. Ejusmodi tumores noster exstirpat & exurit. Recte unicum in manus usu hic præsidium suum ponebat. Sequuntur in L. IV. novissime observati abscessus. FLAMINIUM CRASSUM celebrem Turpiensem curtorum instauratorem citat. Sequuntur tumores, quos vocat progermineos, carneos &c.; inter eos manus plena tuberibus ex spina ventosa natis, cum NICOLAI LARCHEI, chirurgi Romani, in eumdem sensum historia. Porro caput mirificis & grandibus tumoribus undique exuberans. Penis in maximum muco carneum tumorem degenerans. Strumæ variæ. Anevrysmata funesto eventu rupta; aliud in femore ferro & igne demum expugnatum: aliud in brachio incredibili mole. Inde hydrocephali. Laryngotomiam noster exercuit. Homo suffocatus a renitente tuberculo ex palato pronato. Herniæ, inter eas vastissima hernia umbilicalis. Inter abscessus anomalos caro dura, scissilis, ex patella orta: cujus longa fuit curatio. Steatomata mira resecta. Abscessus lapideo concremento farti. Atheromata passim visa interna. Anevrysma cœliacæ arteriæ; quo loco nolles polypum in corde legere, ita arte correctum, ut pro serpente potuerit

(a) FABER ad HERNANDEZ plant. Mexican. p. 267.
(b) De *tripl. oper. maj.*
(c) Phil. Transf. n. 265.
(d) A CRATHONE.

potuerit haberi. Ex caufa interna gibbi, etiam luxatio femoris. Gibbus plerumque retrorfum, rariffime antrorfum fit. In L. V *f. abfceffib. noviff.* Ab abfceffu offa cariofa fiunt, ipfa ligamenta rumpuntur. Exoftofes pueriles innoxiæ. Venereas oportet deradi. Atheromatis cyftidem non poffe integram femper eximi, tunc debere reliquias deleri. Magna farcomata de pudendo muliebri. Strumam utique propriam habere membranam. Venas varicofas acu conpungit, & varicofas adnatæ tunicæ venas conpungi jubet. Hæmorrhoides narium fanabiles. Bronchocele, quam dicit, mihi videtur anevryfma fuiffe. Hinc integer de pædarthrocace liber, f. de fpina ventofa, cujus fedem & fcaturiginem recte in ipfo ponit offe, etfi non valde neceffario fuum morbum ab ea ventofitate diftinguit, folofque ad pueros reftringit. Spina ventofa fecundum SEVERINUM fere fternum, humeri, fcapulæ, brachii articulos invadit; abfceffus ex articulatione nafcitur. Os nofter detegit, radit, fi profundius malum fuerit, crebris foraminibus terebrat. Pingue quod adfuerit exurit. Vidit igne curantem SEVERINUM BARTHOLINUS. Atheromata nodofa, fpecies fpinæ ventofæ. Liber VI. de gibbis minus plene, varis & valgis. L. VII. & VIII. magis ad medicinam faciunt, quorum ifte eft de pædanchone, feu angina gangrænofa faucium, cujus in practicis mentio fiet, & quem cum *therapeute Neapolitano* Neapoli 1653. 8. commentario fuo THOMAS BARTHOLINUS auxit. Pauca cæterum decerpfimus ex multis.

Pernionibus fæpe gravia mala fupervenire & os corrumpi LARCHEUS ad SEVERINUM. Tumores duri, glomerati, pullulantes, faciem occupantes eventu funefto.

De efficaci medicina libri III, *qua Herculea quafi manu armata cuncta mala proteruntur* Francfurt 1646. fol. 1671. fol. *. Gallice *la medecine efficace &c.* Genev. 1668. 4. & feorfim & in BONNETI collectione. De timida & frigida nuperorum chirurgia conqueritur, quæ in unguentis & emplaftris fe contineat. Inde contemporaneos ad virilem chirurgiam revocat. De arteriotome: eam ipfe exercuit. Maniam eo præfidio fuftulit, epilepfiam mitigavit, ut majora fierent intervalla. Numerofus venarum catalogus, quas paffim nuperis neglectas nofter incidit. Inde de fcarificatione, etiam in tonfillis, frigidis malis, & vetuftis. Paracentefis oculi. Punctio polypi. Ad herniam teffella eburnea BENEDICTI. Hydrocelen præputii frequentibus vulneribus incidit. Sectiones raræ, etiam veficæ inflammatæ: paracentefis abdominis, quam & ipfe adminiftravit. De pectore aperiendo, ut per declivia materia retenta defluat. Ad laryngotomen moliendam exhortatio, & exemplum vulneris afperæ arteriæ fanati. Ex NICOLO FABRICIUM fua ad polypum narium inftrumenta habere. Aliæ incifiones innumeræ. In offibus excifiones. Terebra ad morbos varios fanandos, calvariæ admota. Offa corrupta eximenda. In carie graviffima nihil igne tutius. In univerfum vero tenendum eft, multas mafculas adminiftrationes noftrum commendare, quas ipfe non fit molitus. Immenfas inde laudes dat cauteriorum, etiam ad corrigendum & adtrahendum. Modi & inftrumenta varia ad ignis ufum. Morbi, in quibus igne poffis mederi. Balnea, vapores varii generis, cucurbitulæ, fetacea.

In cancro labii inferioris cum offis carie aliisque cancris feliciter igne eft ufus. In ulcere femoris igne admoto curatus FABIUS COLUMNA. Caries offis fquamofi temporum igne curata. Parotidibus malignis cucurbitulam adfigit, tunc cauterium. Polypos excifos urit. Cum paffim multi ex tonfillarum tumore perirent, SEVERINUS igne ufus eft, per argutum ferrum adplicato. In herniis feliciter uftione fe ufum. Hydrocelen fcalpello candente perforat, fetaceum trajicit: eft ubi tribus locis ferro lunato fcrotum aduffit, ut conftringeretur. Sarcocelen vidit, tefte albo concremento obducto: eam excidit & exemit, eoque modo teftaceum fcroti tuber fuperavit. Diuturnum ani prolapfum fanavit igne admoto. Sed fere ad omnes morbos cauteria valere putat. Scirrhos oris ambuftis unice curari. Id præfidium adhibet, cum nemo eo uti noffet, ad tuffim, afthma, linguæ tumorem, refolutionem palpebræ. Contufa igne in fuppurationem verti. Pyramide etiam goffypina incenfa in nephritide utebatur, HORNIO tefte. Nihil uftione præftantius ad bubones venereos peffimos.

Vel ideo legas, quod omnia hic conjuncta repetantur, quæ unquam de ignis in morbis externis vel internis ufu dicta fint, & fua experimenta interponat.

In amputatione cutem omnino furfum retrahendam, deinde, ne hæmorrhagia fiat, confuendam. Arteriam ab ictu fclopi fero vocatus incidit, ligavit, feliciter. Fiftula palati fanata trajecta acu argentea muliebri. Fiftula thoracis excifa, cofta cariofa fanata, & aliæ fiftulæ.

Scarificatione fanabat ulcera dyfepulota, tonfillas tumidas. Scarificationem in pueris venæfectioni præfert. Fonticulorum verum locum inter bicipitem & deltoidem fe primum reftituiffe. Exemplum in occipite.

Fracturam patellæ male fanatam aperuit, offe detecto, felici eventu.

Varia loca pro fetaceis, etiam in jugulo, & in ala, pro anevryfmate, in inguine, brachio.

Caruncularum varia genera exftirpata.

EJ. *trimembris chirurgia, in qua diætetico chirurgica, pharmaco chirurgica & chimico chirurgica tradita eft* Francfurt 1653. 4. *. Leid. 1725. 4. *. Medicamenta tam fimplicia quam compofita, vel aliorum vel ipfius inventoris SEVERINI, & alimenta tradit, ad ufus chirurgicos felecta. Multa paffim teftimonia curationum propriarum. Veficatoriis & finapifmis, ut facile fperes, valde indulget.

EJ. *therapeutes Neapolitanus* Neapoli 1653. 8. *. Vix huc pertinet; agit tamen in curativa epitome de partus difficultate; calculo & ulceribus, renum & veficæ, fuffufione &c. fed breviffimis. In medicamentis fere eft.

EJ. *feilo phlebotome caftigata, f. de venæ falvatellæ ufu & abufu cenfura.* Hanau

Hanau 1654. 4. *. Francfurt 1668. 4. *. Potius anatomici & clinici eſt argumenti.

EJ. *vipera pythia* Patav. 1651. 4. *. de morſu viperæ, de inſtrumenti lædentis fabrica, de curatione.

EJ. *Antiperipatias de reſpiratione piſcium diatriba* Neapoli 1659. fol. *. Ob libellum de radio (ſ. aculeo) turturis marini.

EJ. *ſynopſeos chirurgiæ libri* VI. Amſterdam 1664. 12. *. Fraus bibliopolæ: meri ſunt morborum tituli, neque labor eſt SEVERINI.

In *Ep.* 68. *Cent.* I. BARTHOLINI quærit de via, qua ſanguis, etiam alii humores, ex pectore in os regurgitant.

§. CCXXXVII. VARII.

J. PHARAMOND RHUMEL *Kriegsarzney &c.* Nurnberg 1632. 16. BB. Formulæ pro militibus, quibus & chirurgica medicamenta, & proprie clinica continentur. Multa ſuperſtitioſa. Opuſculum hominis de PARACELSI ſecta.

EJ. *opuſcula chymico magico medica de curatione herniarum* Ulm 1653. 12.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII *ophthalmographia, ſ. tr. de oculi fabrica, uſu, &c.* Amſterd. 1632. 4. * .... Lovan 1648. fol. 1659 fol. *. Morbos etiam oculorum habet, eorumque curationem, ſed vix quidquam proprii.

In L. *van de ſpieren* contra lacerationem freni linguæ dicit, & periculo plenam eſſe, & abſque neceſſitate.

ANTON. VARUS *de nephritide* Jen. 1632. 4. RIV.

§. CCXXXVIII. VARII.

NICOLAI FONTANI (FONTEYN) medici & inciſoris Amſtelodamenſis, *tractatus de extractione fetus mortui per uncum* Amſterdam 1633. 12. cum aphoriſmis HIPPOCRATIS.

EJUS *obſervationum rariorum analecta* Amſterdam 1641. 4. * Pars non exigua huc facit, qui caſus memorabiles ſint chirurgici argumenti. Ita de laryngotomia, quam ſocio ZAEVIO felici eventu molitus eſt. Exemta cerebri particula vulnus feliciter ſanatum. Uterus prolapſus, & ſphacelo corruptus, exciſus, felici eventu. Hydrocele educta aqua ſanata; ſic ſarcocele exciſa & varicocele. Alia.

EJ. *reſponſionum & curationum medicinalium* l. I. Amſterdam 1639. 12. * Epiſtolæ varii argumenti. De ſcirrho in lacuna palati circa uvulam ſuborto, funeſto eventu. In homine a ſtrumis in collo ſubortis ſtrangulato, ſimiles repertæ in toto paſſim abdomine & circa pulmones ſtrumæ. Calculi terebinthinæ uſu ejecti. De carie genu fœtidiſſimus flatus erupit.

In *epitome* VESALII ad HORSTII cogitationem de calculo per injectos liquores dissolvendo, respondet, nimis acria requiri, quæ calculos solvant, neque ea a vesica tolerari.

Apud SENGUERDUM in osteologia narratur, exemplum evidentissimæ calamitatis calvæque & in loco vulneris fractæ & in opposito.

FRANCISCI FIGUEREO, medici Hispalensis, libellus, *Aciam de qua* CELSUS *loquitur filum semper, & acum nunquam significare, infibulationem & suturam utraque ex acia molli non nimis torta sed molli filo non nimis torto serico lineo, vel ex alia materie molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aureo, secundum ejusdem* CELSI *mentem semper fieri debere* Hispali 1633. 4. CAP. de VILA. CHIFLETUS & NUNNEZ filum faciunt metallicum.

DUPONT *remede contre le mal des dents* 1633. 8. Dentem naturalem evulsum & ex templo repositum comprehendere PORTAL.

J. ZEIDLER *de carbunculo* Lipsiæ 1633. 4.

§. CCXXXIX. JOSEPH COVILLARD.

Chirurgi in Montelimar *le chirurgien operateur, ou traité methodique des principales operations de chirurgie* Lion 1640. 8. *, quæ secunda est editio, cum prima sit anni 1633, etsi nunc testem, quem proferam, non habeo. Compendium est, in quo vix quidquam est proprii. Vidit tamen circulatorem caustico medicamento escharam inussisse, separasse ab hernia vasa spermatica, reliquum filo leviter ligasse, feliciter.

Majoris momenti sunt ejus *observations chirurgiques pleines de remarques curieuses* Lion 1639. 8. *. Calculum ex ulcerosa vesica excidit, ægrum servavit, quem alii contenderant carunculis laborare, non calculo. Calculum alium ex cystide non absque difficultate excidit, alios membrana obductos & inmobiles. Calculus unciarum sex cum semisse, quem rupit, ut eximeret. Calculus mollis, quem excidit. Alius plumbea glande fetus. Alium excidit contuso (*mouché*) inter forcipis brachia tumore scirrhoso. Puer bimulus magno apparatu sectus, cum parvus non responderet. Calculus eductus, qui intra propriam cystidem latuerat. Cereo se omnes carunculas ad suppurationem cogere. Herniarum incisiones variæ, etiam cum gangræna. Qui per scrotum fæces reddebat, cum intestinum in volvulo ruptum esset. A cauterio in vertice admoto cranii caries. Vulnera sclopetaria gravia, inter ea glans in orbita latens, illæso oculo, & oculus conservatus, quem sclopi ictus de orbita separaverat. Vulnus ignivomi tubi thoracem perterebrans. Paracentesis in suppurato. Vulnus fistulosum ventriculi ex sclopeti ictu. Vulnus in lumbis, a quo crura stupida, tamen reconciliatum: non satis tamen causas tantæ felicitatis aperit, modumque, quo mortis minas superaverit.

§. CCXL.

§. CCXL. Varii.

Johannis Agricolæ *Institutiones chirurgiæ* Francfurt 1634. 12. *oder neue Feldscherer-kunst* Francfurt 1634. 12. 1638. 12. Heister. Lipſ. 1659. 12. Boehmer. Dresden 1606. 12. Heister. Francf. 1742. 8.

Ej. *Chirurgia parva, oder Wundarzney* Nürnberg 1643. 8. *. 1646. 8. Non minimum compendium hominis alchemiſtæ, pene totum in formulis & remediis; habet etiam unguentum armarium & ſuperſtitioſam curationem *Sodæ*. Neque trepani uſum admittit, neque glandem plumbeam vult excidi.

J. Tilemann *rariorum medicinalium affectuum l. de affectu complicato, ab ictero maxime diuturno accretione inteſtinorum & decidentia oſſis xiphoidis* Noriberg 1634. 4. *.

Ej. *De natura & curatione doloris nephritici* Marburg 1644. 4. *.

Antonii Perez, chirurgi Luſitani, *ſuma y examen de cirurgia* Valent. 1634. 8. Cap. de Vil.

Joh. Gallego della Serna, Malacenſis, archiater, in operibus *phyſico medico ethicis* agit etiam de modo pariendi, de obſtetricum officio, de calculi curatione &c. Lion 1634. fol. Bruxell. 1640. 4.

J. Pietre & Leo le Tourneur *Ergo qui e trucidati vulnere antea ſicco manat ſanguis, prodeunte etiam ſicario ſola effluit putredine* Parif. 1634.

Hoc anno facultas Pariſina primum Profeſſorem Chirurgiæ conſtituit.

§. CCXLI. Varii.

Georgii Lothi *kurze Relation von einem abgeſchluckten und ausgezogenen Meſſer* Danzig 1635. 4. Martin.

Rotger Hemsing, Medicus R. Poloniæ, *etlicher ungeräumten Dinge ſo in* G. Lothi *Meſſertractat geſtanden verbeſſerte relation von dem* 19. May 1635. *verſchluckten, und den* 9. Julii *zu Königsberg herausgeſchnittenen Meſſer* Elbing. 1635. 4. *. Figura devorati non exigui cultri, quem Daniel Schwabe lithotomus felici eventu excidit, ventriculo acu trajecto, elevato, forfice aperto. Magnetem tuſum neque poros retinere, neque vim ſalutarem.

Alexander Read's *chirurgical lectures on tumors and ulcers* London 1635. 4.

Ej. *Phyſical works:* continentur in ea collectione, *chir. lectures on tumors and ulcers; a treatiſe of the firſt parts of ſurgery, and* alii. ib. 1650. 4. 2. vol. Bodl. 1659. 4. Boehm.

Ej. *Surgery* London 1635, fol.

Ej. *Chirurgical lectures on woundes* Lond. 1638. 4. Bodl.

EJ. *Chirurgicorum errores* Leidæ 1687. 8. HEIST.

DAVID LAIGNEAU, *de la saignée* Paris 1635. 8. RAST.

J. FREYTAG *observationum medico chirurgicarum ad methodum chymicam institutarum vol. I.* Quedlinburg 1635. 4.

FABIAN VIOLET, medici, *la parfaite & entiere connoissance de toutes les parties du corps humain causées par obstruction* Paris 1635. 8. Si huc facit.

NICOLAS PIETRE *Ergo ad extrahendum calculum incidenda ad pubem vesica* Paris. 1635. 4. recusa a DOUGLASSIO in *lithotomia* sua 1723. 4.

§. CCXLII. GUILIELMUS BALLONIUS.

Le BAILLOU, medicus Parisinus, innutritus lectione veterum & potissimum HIPPOCRATIS, qui præterea & ingenio valuit & judicio. In ejus viri *consiliis*, a JACOBO THEVART editis, paucula, & quasi obiter huc faciunt. In libro I. Paris. 1635. 4. *. vulnus punctorium capitis recensetur, in quo non sine refragante parte medentium terebra adhibita, cum nudata dura membrana saliret, compertum est, nullam in calvaria diploen fuisse. In calculo renum hic & alibi farrago medicamentorum recensetur. Ulcus, ut autumat Auctor, ab elapsa in inguen apophysi vermiculari natum.

L. II. 1636. 4. *. Vulnus in manu recisis tendinibus decimo die per convulsiones lethale. Cum vulnus pectoris pessimo consilio chirurgorum clausum fuisset, a sanguine in cavum pectus effuso mors supervenit non exspectata. Alia.

L. III. Paris. 1649. 4. *. Extenuatio cruris a vulnere globi missilis, ex æneo, ut puto, tormento expulsi; catapultam noster latine vocat. Reliqua pluscula fere medicamentaria.

EJ. *Paradigmata, s. morborum rariorum historiæ propriæ & aliorum.* Iterum mors ex sanguine post vulnus in pectus effuso, cum exterior aditus clausus fuisset. Duo exempla, in quorum altero colon intestinum, in altero ventriculus in thoracis cavum penetravit. Anevrysma arteriæ magnæ, qua in iliaca vasa discedit. Lien putridus sanguinem funesto eventu effudit. Hernioso, cum bubo venereus incisus & cicatrix subnata esset, is casus fuit pro remedio. Intestinum crasso anulo constrictum, qui progressum fæcum expediret. Lapis intestinalis. A pilo evulso cancer. Humor aqueus oculi reparatus. Pus fœtidum in vesica absque ulcere. Scirrhus calculum æmulans. Ab ictu ligamenta uteri rupta, improbabile malum. Frigida pituita signa imitata calculi. Perforata canula educta pituita. Ex vulnere tibiæ impotentia.

In libro *de convulsionibus* Paris 1640. *. multa sunt argumenti chirurgici. Metastasis purulenta a gena in genu. Vulnus orbitæ funestum, indeque paralysis artuum lateris alterni. Quærit, cur in vulneribus cerebri adeo frequens sit abscessus hepatis.

In

In l. *de mulierum & virginum morbis* Paris 1643. *. vix quidquam huc facit, præter caput de uteri prolapsu.

Inter *opuscula medica* Paris 1643. 4. *. est libellus de calculo, totus theoreticus; tunc de dolore dentium & nervorum.

§. CCXLIII. Varii.

DANIEL BECKHER, Professoris Regiomontini, *de cultrivoro Prussiaco observatio & curatio singularis, de ea depositionum variis rariorum observationum historiis refertarum illustrata* Regiomonti 1636. 4. BOEHMER. Leid. 1638. 8. BUR. 1670. 8. *. Germanice Regiomont. 1643. 4. *. Eadem historia, de qua LOTHUS & HEMSINGIUS egerunt, sed addidit noster parallela exempla gravium vulnerum ventriculi aliarumque partium corporis, quæ felicem sortita sunt eventum, inter ea ulceris fistulosi ventriculi sanati. Superstitiosus in tuso magnete putat vim esse, quæ ferrum extrahat, & jaspidem hæmorrhagiam comprimere.

Inter *quæstiones* XV. agitur de turundarum in gravibus vulneribus usu. Quotidianam deligationem contra MAGATUM defendit, magicas historiolas adfert.

Editio Germanica plenior est, cum priores decem tantum historias contineant.

EJUSD. *de unguento armario* l. in *theatro sympathetico* Nurnberg 1662. 4. *. Pro hujus unguenti vi sympathetica, quæ sit ab usnea.

FRANCISCI THEVENIN, chirurgi Parisini, incerta sunt tempora. Dudum a morte prodierunt *œuvres, contenant un traité des tumeurs & un dictionaire des mots Grecs servant à la medicine* Paris 1658. 4. 1669. 4. *. Edidit GUILIELMUS PARTHON chirurgus ocularius. Collectanea ex veteribus; ex iisdem sumtæ administrationes, etiam eæ, quas dudum negligimus, ut nimiæ mammæ virilis abscissio. Nihil video addidisse sectioni calculi. Partum Cæsareum commendat. Ignis usum in desuetudinem abiisse. Ut vinculum ad arteriam ligandam adhibeatur. In nimis debilibus urethra incisa calculum rumpit, & vulnus apertum tenet.

In l. *des tumeurs* aliqua laudes. Apparatum minorem carpit.

G. VAUSSARD *l'operateur des pauvres* 1636. PORTAL.

FRANCISCI SANCHEZ, Professoris Tolosani, *opera medica* Tolosæ 1636. 4.* Huc referas librum de venenatis; de phlebotomia.

VALERII MARTINI *opuscula de vesicantibus, sinapismis, cucurbitulis, ligaturis, dolorificis frictionibus* Venet. 1636. 4. LIND.

GABRIEL BERTRAND Chirurgi Parisini *Question chirurgicale tirée des sentimens* d'HIPPOCRATE, *savoir, si dans la curation des fractures on doit aprez les trois bandes apliquer plustot les compresses longitudinales pour refermer, que les transversales pour remplir les inegalités du membre rompu* Paris 1636. 12. BUR.

EJ.

EJ. les *verités anatomiques & chirurgiques* Paris 1639. 12. Pus reſorberi de pectore per venam ſine pari, venire in vaſa renalia inque urinam.

J. MICHAELIS P. Lipſ. chemicus. EJUS diſp. huc facit *de gangræna & ſphacelo* Lipſ. 1636. 4.

EJ. *opera medico chirurgica* prodierunt Nurnberg 1655. 4. 1688. 4. RIV.

MELCHIOR POLIS *de venæ ſalvatellæ ſectione* Francf. Viadr. 1636. 4. BOEHMER.

J. PLACCII *diſp. de tartaro renum* Roſtoch 1636. 4. *.

PETRI YVELIN & CL. GUERIN *Non ergo nephriticis a calculo lithontriptica.* Paris 1636.

ZACHAR. BRENDEL *de venæ ſectione* Jen. 1636. 4. RIV.

§. CCXLIV. VARII.

THEOPHILI RAYNAUD S. J. *de ortu infantium contra naturam per ſectionem Cæſaream tractatus* Lion 1637. 8. BUR.

JOH. MACLÆUS *de calculo renum* Argentor. 1637. 4. *.

HENRICI FAUSTI *de calculo renum* Marpurg 1637. 4. *.

J. GERLACH *de calculo renum* Altdorf 1637. 4.

BARTHOLOM. SCHOBINGER λιθολογια medica Baſil. 1637. 4. *.

J. CHARTIER & FLORIMUNDI LANGLOIS *E. ſimpliciter fractorum & luxatorum oſſium curatio ſola ſyntheſis* Paris 1637.

§. CCVLV. JOHANNES van BEVERVYK.

Illuſtris medicus & conſul Dordracenus, SANCTORII & ſcholæ Italicæ diſcipulus, vir literatus, qui multis cum eruditis viris literarum commercia aluit.

EJ. *l. idea medicinæ veterum* Leid. 1637. 8. *. Compendium eſt ſatis nitidum, eorum quæ de medicina veteres protulerunt: inter ea, dum de morbis a capite ad calcem agit, etiam de chirurgicis morbis, de calculo, partu difficili, hernia &c.

Inde litem aluit cum SALMASIO de arenulis, quæ de veſica prodeunt, quas calculum portendere SALMASIUS defenderat, negabat BEVERWIKIUS: tota tamen lis potius auctoritatibus veterum locisque HIPPOCRATICIS agitabatur, quam rerum ipſarum eventis. CASAUBONI veſica in cellulas producta: ei proſtata urethram compreſſerat.

Primum de ea re ſcripſit JOHANNES, *de calculo renum & veſicæ cum epiſtolis & conſultationibus magnorum virorum* Leid. 1638. 12. HEIST. Cumque repoſuiſſet *de calculo* librum SALMASIUS, quem dicemus, ſecundo ſcripſit noſter, *Exercitatio-*

Exercitationem in HIPPOCRATIS *aphorismum de calculo* Leid. 1641. 12. *. Priorem libellum latine non vidi, sed Belgice prodiit J. v. BEVERWYK's *Steinstuck* Dordrecht 1649. 12. *. non inutile opusculum. Calculi totam historiam habet, generationem, symptomata, curationem. Contra scholas, non gigni ex muco conpacto, etsi HARVEIUS exemplum narrat virginis, cujus in vesica mucum in pilas vidit indurescere. Plerosque lapides in renibus gigni, ex arena crassa, quæ sit pro nucleo. Colore renalem calculum a vesicali non distingui. Replere pelvim & figuram ejus ramorum exprimere. Posse fieri, ut lapillus neque digito detegatur, neque cathetere. Varii calculi vesicæ casus. Arenulas neque calculum indicare, sed neque frequenter cum eo malo conjungi. Mors per lethargum ex lotii itinere subpresso, & in alio exemplo ischuria calculosa medicamentis superata. De lithontripticis historiolæ. BENEDICTI SYLVATICI ep. de homine, cui & in vesica calculus a morte est repertus, & in rene, cum tamen nullum a neutro calculo symptoma unquam passus esset. CLAUDII SALMASII pluscula epistolæ. GUIDO PATINUS exemplum renis gangrænosi recenset. GERARDUS ACASSIUS a calculi malis sæpe nullum signum se offerre. LUDOVICUS NONNIUS, EWALDUS SCHREVELIUS Leidensis Professor, NICOLAUS TULPIUS exempla calculorum renalium ischuria excitata lethalium. GUILIELMUS HARVEI, JACOBUS BACK, VOPISCUS F. PLEMPIUS, F. MARINUS MERSENNUS, LAZARUS MEYSSONIER, CORNELIUS v. SOMMEREN, cujus epistola melioris est notæ. Incisiones aliquas cadaverum recenset, & calculi reni accurate inpacti exemplum. Adjecta est duplex historia vesicæ duplicis CASAUBONI, quarum altera est RAPHAELIS THORII. Hæ epistolæ redeunt Belgice in secunda parte sui *steenstuk*.

Non potest separari CLAUDII SALMASII, celebris literatoris, *interpretatio* HIPPOCRATICI *aphorismi 79. sectionis IV. de calculo. Accesserunt Epistolæ duæ* J. BEVEROVICII, quibus *respondetur* Leid. 1640. 8. * Ex Arabibus & Græcis erudite vincit, utique arenulas indicia esse præsentis calculi, quæ cum lotio prodeunt, eamque esse HIPPOCRATIS sententiam. Renalis calculi, qui absque dolore diu gestatus fuerit, exemplum.

EJ. BEVERVICII *epistolicæ quæstiones cum doctorum responsis* Roterdam 1644. 8. LIND. Aliqua huc faciunt; SALMASII de ramice epistola, qui omnino hernia fit. LUDOVICI de NASSAU formula vulnerum pulvere sympathetico curandorum. Calculi plurimi ex virgine ejecti, ren dexter putridus, plenus calculis, &c.

EJ. *Derde deel des schats der ongezondheit of heelkonst* Dordrecht 1651. 8. Amsterdam 1672. 4. en *vervolg derselfe* ib. BOEHMER. Germanice Francfurt 1672. 8. 1674. fol. *. lego & 1671. 8. 1672. 8. Magna pars chirurgici est argumenti. Ipse tamen passim ad suas curationes provocat, etsi fere intra rem medicamentariam se continet. Enormis a nævo tumor resectus. Epulis cancrosa feliciter amputata. Mors per paracentesin dilata.

In parte II. practica morbi etiam chirurgici aliqui intercedunt.

Apud BARTHOLINUM Cent. I. ep. 93. a levi vulnere convulsio lateris oppositi.

§. CCXLVI. VARII.

PETRI NUNNEZ, Complutensis, *libro del parto humano, en el qual se contiene remedios muy utiles y novales para el parto deficultuoso de las muyeres, y las enfermidades de los ninnos* Saragossa 1638. 8. CAP. de VIL.

LUD. van HOERNIGK *Politia medica Beschreibung dessen was Medici und Wundärzte, Barbier, Feldscherer, Oculisten, Bruch und Steinschneider zu thun und wie sie in acht zu nehmen* Francf. 1638. 4.

JEAN GERMAIN *de la chirurgie* Paris 1638. RAST.

PAULI MARQUART SLEGEL *de calculo renum & vesicæ* Jen. 1638. 4. *.

EJ. *De chirurgia apud Germanos minus exercita* Jena 1639. 4. *.

EJ. *De hydrophobia s. rabie contagiosa* Jen. 1640. 4. MOELLER.

EJ. *De hæmorrhagia in genere* Jen. 1640. 4. HEFT.

EJUS *De saluberrimo venarum in corpore humano secandarum delectu.* Jena 1641. 4. *.

CAR. BOUVART & AKAKIA *an solo medico digna chirurgia* Paris. 1638. HEFT.

JAC. FABRICIUS *de calculo renum* Rostoch. 1638. 4.

§. CCXLVII. JOHANNES RHODIUS.

Literator Danus, sed qui literarum amore percitus fere Patavii vixit. EJ. *de Acia dissertatio ad* Cornelii CELSI *mentem, qua simul universa fibulæ ratio explicatur*, prodiit primo Patavii 1639. 4. deinde a TH. BARTHOLINO ex ipsis auctoris autographis auctior & emendatior Hafniæ 1672. 4. *. denique cum titulo *Antiquitates Philosophicæ medicæ & chirurgicæ a* CORN. CELSO & RHODIO *erutæ* Lundini in Scania 1691. 4. HEISTER, quam editionem non ad manus habeo. Res ipsa tenuis est: de acia quæritur, cujus brevissimam mentionem CELSUS facit. RHODII sententia est, aciam filum esse tortum, fibulam autem futuram, qualis vulgo filo fit, sed repetitam, quam Galli vocant *entrecoupée*. Aciam non esse hami genus, quod veteres chirurgi in vulnere reliquerint, cujus auxilii nimia foret crudelitas. Hæc ut persuadeat, pro sua, quæ in eo plurima fuit, eruditione, omnes chirurgorum paulo celebriorum opiniones congerit. GUIDONEM metallicorum hamorum auctorem esse, quem refutat, qui perinde ut CHIFLETUS, aciam metallicum quid esse docuerit.

Vitam

Vitam CELSI diximus, quæ in l. *de acia* prodiit, tum de CELSI, quam noster moliebatur, editione.

In RHODII *observationum medicinalium centuriis* III. Patavii 1657. 8. *. & Francfurt 1676. 8. *. excusis morborum a capite ad calcem recensio continetur; de vulneribus etiam & tumoribus aliqua. Vulnus per orbitam lethale. PLAZZONUM ostendisse, corneam inter & uveam tunicam lamellam quasi corneam, veram cataractam. EUMDEM puerum curasse, cui per corneæ tunicæ vulnus aqueus humor effluxisset: eum feliciter esse restitutum. ALDRIGHETTUM cucurbitula oculo admota oculum prolapsum restituisse, quam curationem in Turcia didicisset. VESLINGIUM arterias secundum aures dissectas feliciter restituisse. Cuspis styli ferrei capiti impacta per dentis alveolum exiit. Steatoma colli cancrosum funestam sanguinis jacturam fecit. (Quæ dum lego memini patriciæ matronæ, cui ulcus glandulæ parotidis arteriam carotidem exederat, ut ipse cominus vidi). Thorax a sinistris ad dextra transverberatus, nihil inde mali natum. PLAZZONI ægro in vulnere thoracis sanguinem per urinam decessisse. Mortes a deglutitione, sublata per carunculam subnatam, per scirrhum, per gulam ita arctatam, ut ne in cadavere quidem aquam transmitteret. Lapides intestinales, abdominales, & fellei. Ab herniotomo incisum intestinum tenue per inguen porro patuit, J. PRÆVOTIO teste, fæcesque reddidit. PAULUM SERVITAM (FRA PAOLO) anulum ferreum excogitasse, qui hæmorrhoides prolapsas & repositas retineret, ne iterum elaberentur. PETRUS de MARCHETTIS aquas hydropicas feliciter emisit, tribus ab umbilico digitis, lævam versus. Mors ex malleolis incisis, ex quibus tantum aquæ fluxit, ut vires subito exhaurirentur. Alias tamen ex abdomine uno impetu emissæ absque malo aquæ. Ad renum calculos, nephritidem, vesicæ lapides. Hydrocele curata, igne ad radicem processus spermatici admoto. A. SPIGELIUS in tumore cystico ceræ quid simile & inflammabile vidit. Os coccygis a partu luxatum idem restituit. A vesicatorio in febre maligna gangræna. Aliquot exempla a viperis & a scorpio demorsorum, nullo funesto eventu. Os humeri a pertranseunte neque tangente pila grandiori fractum. Pleræque adnotationes perbreves sunt.

Ad SEPTALIUM *analecta & notæ* Patav. conf. p. 294.

§. CCXLVIII. VARII.

WOODAL *the chirurgians mate or military and domestic surgeron* Lond. 1639. fol. Laudat MACBRIDE. Clysterem invenit, per quem in anum fumus tabaci adigitur.

ERICH MOHYI, Eburonis, *pulvis sympatheticus, quo vulnera sanantur absque medicamenti adplicatione* 1639. Ita HELMONTIUS. Recusus est cum utroque *theatro sympathetico* Noriberg 1662. 4. * & 1666. 12. Brevis libellus. Veram curationem ab eo pulvere sperari; neque superstitionem in ejus usu esse.

JAC. MANTEL. & CL. PERRAULT *Ergo diuturno capitis artuumve tumori ab obstructione cauteria* Paris 1639.

Tractatum . . . FRAGOSO SECUNDO Panormi 1639. fol. * cum primi FRAGOSI opere edidit chirurgus CASSALE. Ad contusa non requiri medicamenta siccantia. Male negari contrafissuram. Ligato & absecto digito, quem vipera percusserat, sanatus rusticus. Male pleraque instrumenta proscribi. Hispali vulnera capitis fere funesta esse. In Tr. II. vulnera lethalia absolute, per se, & per accidens. De fulguratis, submersis, strangulatis. In Tr. III. Aphorismi HIPPOCRATIS chirurgici cum brevi expositione.

SIMON PAULI Professor Hafniensis. EJ. *diss. de dolore dentium* HAFN. 1639. 4. PLATN.

EJ. *de periculosissimo difficillimo anatomico & chirurgico casu* Francf. 1660. 8. idem ut puto, qui prodiit ad finem *παρεμβασεως de causa febrium malignarum*; *vulnus nempe grave abdominis diaphragmatis & ventriculi, solutum abscessu in femore subnato & aperto.* Accessit Responsoria RIOLANI. Magna symptomata ex vulnere acu per jocum inflicto. A levi contusione funesta gangræna, quam epiphysis humeri passa erat, frustra facta amputatione.

EJ. *de medicorum, pharmacopæorum & chirurgorum officiis* Hafn. 1665. 4. & cum quadripartito botanico Argentor. 1667. 4. 1708. 4.

EJ. *anatomisches medicinisches Bedenken über ein königliches Reitpferd* Hafn. 1672. 4. 1674. 4. Calculus in equi intestino funestus. De tetano & spasmo equis ex amputatione supervenientibus. De nimiæ ligaturæ noxis.

In *quadripartito botanico*, vulneris vesicæ sanati historiam habet.

FRANC. KIST *de exulceratione renum* Lipf. 1689. 4.

§. CCXLIX. VARII.

In THOMÆ REINESII *variarum Lectionum* L. III. prioribus Altenburg 1640. 4. * doctissimo opere, passim aliqua chirurgica tanguntur, quæ potissimum ad vocum obscuriorum sensum percipiendum spectant. Scrotum gangrænosum sanavit. Hydrophobia a morsu canis rabidi sero erumpens.

EJ. *schola J. C. medica* Lipf. 1649. 8. est novus titulus fraude typographi præmissus FORTUNATO FIDELIS operi.

PETRI TERRER MORENO *flor de anatomia, dislocationes y fracturas del cuerpo humano* Madrit 1640. 8. N. ANT.

Handboek der chirurgie door GYSBERT COETS Arnhem. 1640. 8. ANTONII la CHALMETTE opus Belgice versum.

THEODORI MAYERNE TURQUET opera non longius removeo. In ejus *praxi*, multis a morte viri annis London 1690. Aug. Vind. 1692. 8. * edita, cum morbi omnes a capite ad calcem recenseantur, etiam intercedunt chirurgici argumenti aliqua

aliqua. Est in viro aliquid empirici, sed de meliori tamen nota. Qui calculum sugendo de vesica eduxerit. In scrophulis vulnusculo inflicto, inserto grano mercurii sublimari, felix curatio: cataracta sponte deposita. Humor aqueus turbidus emissus, sanus & limpidus reparatus. Alia minus probes. De partu difficili nihil habet valde utile.

In Ej. l. *de nephritide* Genev. 1674. 12. * de perinaei abscessu ingenti cum gangraena cerato sanata. Fistula ani curata. Ischuria a calculosis renibus. Ad carunculas emplastrum de ran. cum merc. in cereos fictum.

MICHAEL RAPHAEL SMUTZ *methodus curandi calculum* 1640. 12.

DAVID HEIMBURGER *de calculo* Regiom. 1640. 4.

BALTH. WIDMACHER *de inflammatione* Jen. 1640. 4.

HEINRICH BOETZO *de cancro, morbo illo fædo & curatu difficili* Lipf. 1640. 4. MENZ.

JAC. COUSINOT & PETR. BOURDELOT, *Non ergo calculus in rene aut vesica aliquo liquore solvi potest* Paris 1640.

PETR. YON & TUSS. FONTAINE *Non ergo Arabica ustio Ischiatidi conveniens* Paris 1640.

CLAUD. GERMAIN & QUINT. THEVENIN *E. in fracturis capitis quavis anni tempestate intra tertium diem ossi admovenda terebra* Paris 1640.

Medicaments for the stone. M. S. ASHMOLEANA n. 7608. Codex scriptus circa a. 1640.

§. CCL. NICOLAUS TULPIUS.

Medicus, vir illustris, quartum urbis Amstelodamensis consul, qui medendis dum ægris adfuit, magnam variorum casuum ubertatem collegit. Epistolam ad BEVEROWYKIUM diximus. Successerunt *Observationum medicarum* libri III. Amsterdam 1641. 8. *. 1652. 8. quatuor in libros divisæ, tum Amsterdam 1672. 8. * Leid. 1739. 8. *, cui editioni vita auctoris accessit, cæterum enim posteriores editt. nihilo pleniores sunt. Belgice Amsterdam 1650. 8. Magna pars chirurgici est argumenti, gravesque casus continet, & insignes curationes. Defracta a lapsu calva in cerebrum impressa, hujus non modica pars exemta: resolutio funesta lateris alterni. Calvaria extus integra intus repetito fissa, funesto eventu, etsi trepanum admotum fuerat. His sanguis erat in imum caput effusus, servati alii, in quibus terebrato cranio educi potuit. Ab autocheire dissecta aspera, sutura adhibita rupta, subventum glutinante sutura felici eventu. Glomeratus polypus narium. A tumore cum carie oculus de capite expulsus. Vulnus tunicæ corneæ sanatum, reparatus cum aqueo humore visus. Prolapsus palati farti sanatus incisione. A tumore inter gulam & œsophagum subnato suppressum cibi iter. In erudito viro cephalæa incisa arteria temporum superata. In furioso vulnus asperæ arteriæ sanatum. Tuberculum cancrosum mammæ feliciter excisum. Jubet in suppuratis inferiorem

 partem

partem thoracis perforare. In pectore pus naturæ ductu per umbilicum effluxit. In vulnere pectoris absorbta turunda & per os rejecta. Emortui & extra pectus effusi pulmonis tres unciæ resectæ, eventu felici. Ab ictu baculi nulla parte extus læsa, lien dissiliit. Infausto eventu perforati ventres hydropici, etiam subitæ mortes. Calculorum exempla; ureter ab lapillo obturatus. Membranæ vesicæ calculosa natura obductæ pars egesta. Ulcus vesicæ terebinthina potissimum sanatum. Vesica a calculo & ulcere inde nato consumta, ut lotium in abdomen elaberetur. Calculi vesicæ adnati: in cystide vesicæ latentes, enormes lapides a feminis redditi. Calculi de urethra suctione expediti. Turunda in vesicam demissa, calculosa natura obducta. Fæcibus per os rejectis, tamen reposita hernia. Hernia gangrænosa, intestinum abdomini adhæsit, vita per sex annos superstite. Igne admoto solutus dolor ischiadicus. Paralysis & mors a vulnere medullæ spinalis, Spina dorsi bifida, & alias funestus ea sede hydrops. Magni fungi de utero excisi. Gangræna senilis ex acuta febre subnata. Gangrænæ varia exempla; a febre subita. Pes sponte delapsus. Gangræna in homine fatuo ubicunque decumberet. Palati vitia gravissima sunt; caries oleo mercurii destructa, neque tamen os regeneratum, ut argentea lamina supplere necesse fuerit. Cancer immanis femoris 17 annis solo plumbo sustentatus.

Hæc in prima editione. In reliquarum libro IV; Cancer mammæ famulam infecit. Os humeri minutatim quasi a cancro interno fractum. Memoria ab ictu in occiput deleta. Anevrysma ex vulnusculo in arteria manus plumbi pressione sanatum. Caput in sinistrum latus obstipum, inciso musculo restitutum. Ægrotus sibi ipsi cultro vulgari enormem calculum excidit. Testis inflammatus excisus. Calculi quasi diffracti sponte egesti. Cancer, & urinæ ex vesica in rectum intestinum transitus. Machinula ad comprimendum vulnus paracenteseos, lamina lignea perforata tubulum in abdomine fulciens. A vinculo caput in latus detractum, eo vinculo resecto restitutum.

§. CCLI. Varii.

Facondini Angelini *methodus pro venæsectione eligenda* Patav. 1641. 4.

Petrus Gassendus in *vita* Peiresci Paris 1641. 4. & alias edita, etiam de chirurgicis aliqua habet, ut de pruno, quæ radices in corpus pastoris egit, quam historiolam nolles pro vera narrari. Peiresci, calculosi, incisum cadaver describitur. In urethra callosa caruncula erat, unde stranguria.

In *syntagmatis philosophici* Gassendi parte, quæ pertinet ad sensus, novam de cataracta opinionem a celeberrimo, ut scribit, chirurgo Parisino propositam adoptat. Sedem nempe in lente crystallina habere, neque ea lente educta visum perire. Putant esse a chirurgo Lasnier.

Athanasius Kircher S. J. Ejus *magnes*, *s. de arte magnetica opus tripartitum* Rom. 1641. Colon. 1643. 4.* In L. III. agit de magnete in medicina. Hic

Hic caput est de hoplochrismate, in *Theatro sympathetico* recusum, ubi pro diaboli opere habet: interponit historiam utriusque cultrivori. Tunc de medicamentis epispasticis, deque tarantula, hic fuse de omnibus cantilenis.

In EJ. *Regno naturæ magnetico*, *s. de triplici naturæ magnete* Rom 1662. 4. B. B. Amsterdam 1667, 12. *. prædicantur laudes lapidis serpentis adversus morsum periculosissimi animalis, tum ad venenum scorpii, aliorumque animalium venenatorum. Contra has jactationes REDI experimenta facta sunt.

DIDACUS PEREZ BUSTOS PHILIPPI IV. phlebotomus, *tratado breve de flebotomia* Madrit 1641. 8. 1647. 8. C. de V.

§. CCLII. VARII.

PETRI SERVII *de unguento armario*, *sive de naturæ artisque miraculis* Rom 1643. 8. *. apud alios lego 1642. Germanice 1672. 8. Liber plenus fabulis, variisque miraculis, quæ magno numero congerit, ut fabuloso unguento fidem faciat.

GUERNER ROLFINK, Jenensis Professor, vir laboriosus, ex schola Italica etiam chirurgiæ amorem retulit, quam, & potissimum etiam obstetriciam, ipse exercuit. Tres molas instrumentis ferreis extraxit (*a*). Veram naturam cataractæ adgnovit (*b*). Herniam incarceratam manu sua curavit (*c*). Armamentarium chirurgicum instructissimum possidebat, felix omnino in chirurgicis administrationibus & peritus. Ejus numerosæ sunt disputationes chirurgicæ.

De ichore ulcerum seroso Jen. 1642. 4. *.

De renum & vesicæ calculo Jen. 1644. 4. *.

De vulneribus Jen. 1653. 4. *.

EJ. & CAUCKES in diss. *de variolis* 1658, hirudinem irrepsisse per nares & hæmorrhagiam fecisse, cum ad fauces pervenisset.

De genuina calculorum in humano corpore, præcipue renibus & vesica generatione, signis & remediis Jen. 1663. 4. *.

De cataracta Jen. 1664. 4.

De enterocele Jen. 1664. 4. *. De castratione.

De partu difficili Jen. 1664. 4. MENZ.

De lapide bezoar Jen. 1665. 4. *.

De partu difficili Jen. 1666. 4. *.

De scrophulis & strumis Jen. 1667. 4. *. Spongias habet.

De

(a) MOEBIUS de mola uteri.
(b) A D. CARRE' habuisse, GENDRON *maladies des yeux* II.
(c) *Diss. anat.* p. 182.

De curatione hydropis, potissimum de paracentesi Jen. 1668. 4. HEFT.

De odontalgia, s. dolore dentium Jen. 1669. 4.

Chirurgia, quam perfectam teste G. C. SCHELHAMMERO reliquit (*d*), nunquam prodiit.

In *Anatomicis diss.* aliqua huc faciunt. Frequentem esse spinam ventosam (fere ex SEVERINO): salivatione se uti, sæpeque hunc morbum sanasse. Ancylosin vertebrarum vidit. Partum Cæsarcum molitus est, eventu minus felici. Temporalis musculus absque noxa incisus. Anevrysma pro abscessu apertum eventu funesto. Habet iterum sedem cataractæ in lente crystallina.

A. de CORBYE *les fleurs de Chirurgie* Toulouze 1642. 8. Paris 1660. 8. HEIST. Collectitium opus esse PORTAL.

SAMUELIS CHABIBI f. *Dilecti* Lusitanici *ocyrrhoe s. de venæ sectione tractatus* Venet. 1642. 4.

JACOBI BONTII, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, *de medicina Indorum* libri IV. Leid. 1642. 12. LIND. Paris 1646. 4. & cum G. PISONE, Amsterdam 1658. fol. *. In libro III, de medendi methodo, in empyemate suadet cauterio potentiali pectus aperire, ut pus emittatur: exemplum etiam felicis curationis addidit. Morbus Amboinensis, in quo passim tophi & ulcera efflorescunt; idem, ut videtur, cum morbo, qui *Yaws* insularum Antillarum. A magna collisione totum os, quod sutura lamdoidea circumscribitur, exemtum fuisse felici eventu. Sutura a chirurgo pro fissura habita, quem errorem BONTIUS detexit. De calculo humano; lamellatum esse perinde ut Bezoar, viresque medicas exerere similes.

STEPHAN SCULTETUS *de fractura cranii* Leid. 1642. 4. *.

§. CCLIII. VARII.

L. C. D. G. *traité de la guérison des écrouelles par l'attouchement des septenaires* Aix 1643. 8. d'ETR.

J. HENRICI MEIBOM, HIPPOCRATIS *jusjurandum* f. ὅρκος *commentario illustratum* Leid. 1643. 4. *. De originibus chirurgiæ divinis & humanis; quod iidem olim medici fuerint, qui chirurgi; quod medicis instrumentorum tota supellectilis tribuatur; etiam medicos sua manu curasse. De calculorum varietate. Cur HIPPOCRATES noluerit medicum calculosos curare. Ob rei difficultatem. Duas virgunculas atretas sanavit incisione.

HERMANNI van der HEYDE, medici, *discours & avis sur les flux de ventre douloureux* Gand. 1643. 4. *. Aquæ frigidæ laudes. Frigida pedes congelatos confer-

(d) Ad CONRING *introduct.* p. 404.
(e) SCHELHAMMER ibid.

conservat. Tendines & ligamenta non sentire. Calculi arenosi verum remedium aquæ Spadanæ.

Ej. *Synopsis discursuum* M. H. v. der HEYDE Gallice editorum Gandavi 1649. 8. * Idem *physical discourse of the wonderfull virtues of cold water* Lond. 1720. 8. Italice *dell' incredibile virtu dell' acqua fredda si data per bocca come applicata dal fuori &c. alle ferite*, cura SANCASSANI recuf. Vulnera recentia frigido fomento & immersione sanat, ita suppurationem averti turpemque cicatricem. Exempla addit, etiam cum nervi læsi essent.

§. CCLIV. THOMAS BARTHOLINUS.

BARTHOLINUS vir literatus, polymathes, celebris suo ævo incisor, nullam non artis partem adtigit, Italicæ scholæ discipulus. EJUS est *anatomica anevrysmatis dissecti historia* Panormi 1644. 8. * & Lipf. 1707. 8. * cum HORNIANORUM operum editione, quam J. WILHELMUS PAULI curavit. Historia anevrysmatis ex improvida venæ incisione nati; perampli, cui suborta gangræna, brachium amputatum, incisum: sanguis grumosus inter musculos effusus, arteria ipsa tota rupta.

De latere CHRISTI *aperto* Leid. 1646. 4. Lipf. 1685. 8. BOEHM.

Ad pædanchonen SEVERINI *commentatio* potius ad praxin spectat, quæ prodiit Neapoli 1653. 8. *. Vulnus & abscessus cerebri die 40. funestus, cum æger se salvum putaret.

De secundinarum retentione Hafniæ 1657. 4.

In *historiis anatomicis* multa huc faciunt. In Centuria I. & II, quæ prodierunt Hafniæ 1654. 8. * Mors ex hernia incarcerata, nullo vero auxilio tentato. Ex inguine puellæ longus, fere cylindricus, tumor. Costæ inferiores luxatæ, sponte in suum locum repositæ. Tumor gelatina plenus, maximus, qui vesicæ adsidebat. Hydrops spinalis funesto eventu ligatus & excisus. Pus late per capitis superficiem effusum, incisione facta emissum. Calculorum varietates, etiam arenosus sudor. Ossiculum extremum digiti eductum. Fungi cerebri per gangrænam funesti. Cancri mammæ fungus amputatus celerrime reparatus. In empyemate pus per anum decessit, malo eventu. Pes gangrænosus sponte separatus, hic bono eventu. Insignes calculi a feminis egesti. Intestina sub cutem umbilici effusa, vita diu protracta. Ranula incisa, emisso quasi albumine curata. A tumore uteri partus impeditus. In bubulo musculo glutæo tumor cysticus durus, plenus pilis. Fungus ex tendine pedis enatus, tamen a SEVERINO superatus. Instrumentum ad uvulam decurtandam a rustico Norwegico excogitatum, minime absurdum, nuperorum pharyngotomo simile. Luxatæ a causa interna costæ.

Centuria III. IV. Hafniæ 1657. 8. *. Vulnus sclopetarium occipitis post minacia symptomata sanatum. Hernia umbilicalis, in qua rupto peritonæo, intestina nuda effusa. Gangræna penis hactenus conpressa, ut æger servatus fuerit.

Calculoſorum diſſectiones. Nattas dentibus conpreſſas flacceſcere & diſperire. Ab acu in gula defixa mors. Tumor brachii maximus, ex metaſtaſi febrili natus. Prodigioſus in ſummo collo fungus emollitus, apertus, cathæreticis ſublatus. Ulcus in dorſi ſpina cum carie, tamen ſanatum. Pars corii capillati capitis evulſa & reparata. Fractura complicata tibiæ & fibulæ, proxime pedis articulum, feliciter demum terminata. A fractura cruris, tibia quidem valente callo coaluit, fibula neutiquam. Prolapſus uteri, in veſica ulcus, felici tamen eventu. Calculus per ſcroti abſceſſum prodiit. Cum calculus tangi non poſſet, repertum eſt eum cum veſica in ſcrotum demerſum eſſe. Membrana tympani caſu rupta, inde gravis auditus. Anevryſmata: ex eo gibbus. Prope ſternum anevryſma, ſub noctem incrementa capiens. Mors ex anevryſmate pectoris rupto. Ex lapſu coſta fracta & luxata, bono eventu. Gladioli particula in cerebro diu geſtata. Hirudo in alvum irreptans, extus circumlito ſanguine evocata. Mortes ex digitorum vulneribus. Ex rupto umbilico ſanguis, funeſto eventu. Callus oblique partem oſſis inferiorem cum ſuperiori conjunxit. Amputatum eſt.

Centuria V. & VI. Hafniæ 1661. 8. *. Ictum lapide caput, convulſio in latere alterno. Ex urethra rupta magnus calculus. Cum ab ictu nulla extus culpa conſpiceretur, fiſſura, fractura, ſanguis ſub calvariam effuſus, mors. Emphyſema ex vulnere prope claviculam inflicto, tum ex frontis vulnuſculo, cum gangræna. Mors ex tonſillarum ulcere. Excutia ad ventriculum repurgandum. Cineres fraxini pro cauterio. De ſecundarum extractione diſſertatio. Vulva clauſa inciſa, & alias ſponte aperta. Manus oſſibus, muſculis, vaſis, diſſectis, ut ſola cute hæreret, tamen reconciliata. Vulnus aſperæ arteriæ facile ſanatum. In ulcere ſub maxilla lapillus. Pulmonis vulnus ſanatum. Mamma cancroſa feliciter exciſa. Cerebri, ut putat, abſceſſus per nares & oculos purgatus, (ſedes autem in naribus fuerat.) Glans plumbea demum ex faucibus exciſa. Scapula a forti nixu divulſa. Oſſa in femina mollia. Ventriculus, duodenum, omentum in thoracem migraverunt. Pro clyſtere tabacario injiciendo fiſtula. Scrotum per gangrænam amiſſum, reſtitutum. Thorax enſe transverberatus, ſanatus, illæſis pulmonibus. Emphyſema ex pulmonis vulnere. Ferramentum diu in diaphragmate latuit.

In libello de *pulmonibus* ſuadet, in paracenteſi digitis cultrum ſequi, ne in pectus aër irruat.

In *Ciſta medica Hafnienſi* Hafn. 1662. 8. * pauca huc faciunt. Statuta collegii chirurgici Hafnienſis. Relationes aliquæ forenſes, ut de ictubus a femina gravida acceptis, quibus ea mulier infortunium ſuum tribuebat, cauſamque decedentium de utero oſſium fetus. Alius chirurgus ob injuſtitiam accuſatus.

In *Epiſtolis medicinalibus* a doctis vel ad doctos ſcriptis, pluſcula, in tanta rerum varietate chirurgici ſunt argumenti. Centuria I. & II. prodierunt Hafniæ 1663. 8. *. Ipſe BARTHOLINUS jam anno 1644, & prius, calculum ſenſit ſe habere, & ab aqua corticum fabarum levamen ſe putarat percepiſſe. De aqua ex latere

tere CHRISTI fluente cum HIERONYMO BARDI diſputavit. Bronchotomen diſſuadet, in univerſum timidior. Contra RENATUS MOREAU eam adminiſtrationem in docta epiſtola tuetur. HENRICUS REGIUS & BARTHOLINUS de gibbo nobilis puellæ, quem ille ſua cura levari ait. MICHAEL LYSERUS de cœcitate ex vulnere labii, & alterius lateris paralyſi. J. FRIDERICUS TREUBLER de felici empyematis ſectione.

Centuria III & IV jam ſeneſcente adque quietem ſe recipiente BARTHOLINO prodierunt Hafniæ 1667. 8. *. De pene incredibilis fere magnitudinis; de maxima hernia, in quam omnia fere inteſtina deſcenderent. PETRUS SCHUMACHER, inde comes a GREIFFENFELD, de excutia ventriculi. Maximus de dorſo tumor. GEORGIUS SEGER de calculo plumbeo globulo circumnato, & de calculo ex urethra exciſo. Hydrops medullæ ſpinalis. J. MICHAEL FEHR de anevryſmate a venæ ſectione ſuborta curato. In anevryſmate rupta arteria cruralis. J. HEUNII ſuſpecta calculorum in lotio ſubnaſcentium hiſtoriola. Multa etiam PAULI BARBETTE de calculo, quem quidam RAOUX dicebatur eduxiſſe, & quem fraude ſubpoſitum eſſe probabile redditur. Aliæ de ſectione calculi in perinæo relationes, & de ea quæ fit parvo apparatu. GUIDO PATINUS Pariſiis ad ſiniſtra perinæi ob calculum eximendum incidi. Mors ex calculo in uretere hærente, nulla in veſicam deſcendente urina; æger periit die 13. De prolapſu mucronatæ cartilaginis ſibi viſo.

EJ. *de inſolitis partus humani viis* Hafn. 1664. 8. *. Opuſculum natum eſt ex peculiari morbo feminæ Zeelandicæ, cui poſt annos octodecim fetus retentus de abſceſſu hypochondrii exiit. Multos ſimiles eventus noſter collegit, de partu per ilia, per aurem, & ſi diis placet, per os. Ad obſtetriciæ artis hiſtoriam artemque ipſam varia. De præſidiis partus difficilis. Feminam ſe Pariſiis vidiſſe, ter partum Cæſareum expertam.

EJ. *de medicina Danorum domeſtica* Hafn. 1666. 8. *. Paſſim etiam adtingit chirurgica. S. OLAUM anno 1023 primum ſtrumas tactu ſanaſſe. Terebrationem cranii in Dania vix bene evenire. Varia de ferri candentis abſque noxa tangendi artificiis. Succum ſempervivi, etiam oleum calens malos effectus ignis conpeſcere. Hic jam reperias coemtionem variolarum, quæ primus eſt quaſi inoculationis gradus.

De oculorum ſuffuſione epiſtola Hafn. 1664.

EJ. *de ſecundinarum extractione* Hafn. 1657. 4. BOEHMER.

De morborum transplantatione.

EJUSD. *de unguento armario* Noriberg 1662. 4. * Hiſtoriæ collectæ curationum ſympatheticarum.

In l. *de morbis biblicis* agit de iis, qui ſibi præputium reducunt, de morſibus ſerpentum aliiſque chirurgicis: de luxatione femoris JACOBI Francf. 1662. 8. *.

Epiſtola de chirurgia infuſoria, *in* J. DAN. MAJORIS opuſculo Francf. 1662. 12.

In *Act. Acd. N. Cur.* T. I. de offibus emollitis obf. 37.

Ann. II. obf. 161. Arteria crurali læfa mors die demum decimo quarto.

Obf. 2. aquæ marinæ cum abfinthio coctæ laudes adverfus gangrænam.

In *Actis Hafnienfibus*, quæ ipfe edidit, multa huc faciunt. In vol. 1. Obf. 4. exemplum arteriæ temporalis ob oculi fævum dolorem incifæ, felici fucceffu.

Obf. 6 polypus nafi funefto fucceffu refectus.

Obf. 8. Ej. & PAULI MOTH funefta paracentefis abdominis, cum aqua fubito omnis emitteretur.

Obf. 27 Cancer mammæ feliciter excifus; &

Obf. 31 tuberculum labii;

Obf. 28 & farcocele, tumor dextri tefticuli.

Obf. 29 cataractæ depofitio.

Obf. 48 ex alapa mors.

Obf. 132 & 133 De oculis reftituendis BURRHI experimenta & promiffa. In animale, cui omnes humores eruti, oculus quidem repletus, neque tamen in homine reftituti. Ipfius BARTHOLINI tentamina ad reftituendam lentem cryftallinam incerta.

Obf. 139 vitio datur obftetrici, quod fetum per pedes extrahere tentaverit.

Vol. II. obf. 11. ex codice ADAMI LUCHTENII hiftoria lapfus graviffimi & curationis Regis CHRISTIANI IV.

Obf. 21. Mors ex vulnere cordis, per fomnum & abfque fenfu.

Obf. 23. Obftetricum examen.

Obf. 40 adnotationes aliquæ chirurgicæ.

Vol. III. obf. 1. Tibiæ os fponte elapfum & per callum reftitutum.

Vol. IV. obf. 32. Vulnus fclopetarium per gangrænam lethale.

Obf. 39 raphani in terendo calculo vis.

Obf. 83 calculus ingens de muliere elapfus.

Vol. V. obf. 3 de moxa & cauteriis, cum icone.

Obf. 19 hypopyon.

Obf. 20 Quæftio num a fpiritu vini rectificato gangræna nata fit. Credas nuperis experimentis MONROI.

Obf. 8 Abfumta ab abfceffu pars tibiæ, mufculi in glandulofam naturam verfi.

§. CCLV. JOHANNES v. HORNE.

Ex Italica fchola, Profeffor Leidenfis, vir ad officium fuum totis viribus innixus, fed immatura morte abreptus.

Ej.

Ej. *epistola de anevrysmate* prodiit Panormi 1644. 8. * & Lipf. 1707. 8. *. cum BARTHOLINIANO libello. Retulit de arteriæ tibialis anevrysmate, cujus sanguis in musculi speciem concreverat, ipsa arteria mire dilatata & rupta.

Ej. *μικροτεχνη, hoc est methodica ad chirurgiam introductio* Leid. 1663. 12. * 1668. 12. * 1675. 12. HEIST. Lipf. 1675. 12. & cum plurimis notis J. WILHELMI PAULI 1707. 8. * Anglice Lond. 1730. 12. Germanice *kleine Kunst &c.* Halberstadt 1679. 8. 1685. 12. vertente J. C. B. LEHMAN. Belgice Amsterdam 1684. 8. HEISTER. Breve, neque certe inconcinnum artis chirurgicæ compendium, cui sub finem bibliothecam adjecit cum judiciis. De ustione, quæ fit conis inflammatis, quam apud SEVERINUM vidit. Mireris rudem illam artuum detruncationem, quæ fit cultro plumbo onerato in alterum cultrum delapso. A paracentesi pectoris sibi metuit, non hic male, quod pulmo pleuram vix deferat. Per mammam amputandam duas acus trajicit. Acum cum cannula pro abdomine perforando habet. Exemplum spinæ ventosæ; calcis os tumidissimum erat, porosum, poris cartilaginea natura repletis: amputationem ab hoc malo requiri. Steatomata cum cute exstirpanda, etiam cum musculis, si dura fuerint: aperta facile recidivas facere. Vulgarem esse, neque metuendam cancri mammarum amputationem. Siphone utebatur loco cucurbitulæ. Dentes tres quatuorve internos polypariæ forcipi addidit. Infantem imperforato ano per chirurgum curavit.

LEONARDI BOTALLI *opera* edidit notasque adjecit Leid. 1660. 8. *.

Ej. *de ægilope* disp. Leid. 1659. 4. *.

J. N. THOMASIUS *de calculo renum & vesicæ* Lipf. 1643. HAEN.

CHRISTIAN LANG *de abortu* Lipf. 1644. 4.

Ej. *de calculo humano* ib, 1650. 4.

Ej. *de calculi humani generatione* ib. 1653. 4.

Ej. *de ambustionibus* 1658. 4.

Ej. *de cancro in genere* ib. 1661. 4.

Ej. *miscellanea curiosa* a. 1656. 4. 1669. 4.

HONORE' LAMI, Medici, *Abregé chirurgical tiré des meilleurs auteurs, corrigé par* G. SAUVAGEON Paris 1644. Fere ex GALENO.

§. CCLVI. VARII.

JOHANNES PETRUS LOTICHIUS, Medicus & Poeta. Ejus *consiliorum & observationum medicarum* libri VI. Ulm 1644. 4. 1685. 4. * prodierunt. Ad morbos a capite ad calcem pertinent, potissimum tamen sextus liber huc facit, etsi in universum non potest dissimulari, LOTICHIUM fere in medicamentis substitisse, etiam ubi locus erat fortiori medicationi. Diuturnus & vastissimus capitis tumor tandem superatus. A scrophulis suffocatio & mors. Sic a vastissima hernia umbilicali cum intestini gangræna conjuncta. Sarcocele nescio quo medicamento sanata

nata. Steatoma in regione lienis protuberans funestum. Summa concussio cerebri, cum fractura brachii, tamen sanata. A cranio perforato mors, cum nihil tentaretur ad emittendum tabum. Vulnus sclopetarium per malam infixum, glande ad principium medullæ spinalis hærente nec educta. Vulnus per nares & vesicæ collum, curatum. Omitto oculorum, aliaque capitis, pectoris & abdominis mala.

GODOFREDUS MOEBIUS, Professor Jenensis. Ej. sunt aliquæ disputationes, ut de *cancro* Jen. 1644. 4. MENZ.

Ej. *de ulceribus* Jen. 1645. 4. BOEHMER.

Ej. *de spina ventosa* Jen. 1658. 4. *.

Ej. *odontologia, s. de dentium statu naturali atque præternaturali* Jen. 1661. 4. * Contra præmaturam evulsionem.

J. THEODORUS SCHENK pariter Professor Jenensis. Ejus disp. *de vulneribus* Jen. 1644. 4. BOEHMER.

Ej. *de luxatione ossium in genere* Jen. 1653.

Ej. *de fistularum vera natura & recta curatione* Jen. 1656. 4. *.

Ej. *de fonticulis* Jen. 1657. 4. BOEHM.

Ej. *de gangræna & sphacelo* Jen. 1657. 4.

Ej. *de tartaro microcosmico secundum principia Hippocratica, Galenica, Paracelsica atque Helmontiana considerato* Jen. 1658. 4. RIV.

Ej. *de fractura ossis tibiæ cum vulnere* Jen. 1659. 4.

Ej. *illustrium problematum circa venæsectionem occurrentium Decades* Jen. 1667. 4. RIV.

Ej. *de ophthalmia* Jen. 1667. 4. HUN.

Ej. *de cura vexatorum* Jen. 1670. HEFT.

Ej. *de vulneribus* Jen. 1670.

In *Exercitationibus anatomicis* pauca huc faciunt. Gangrænam uteri vidit post vehementem dolorem ventrisque tumorem. Maximum atheroma bilibre ex digito natum. Magnus calculus a femina egestus. Calculi vesicam perforarunt, ut per inguen exirent.

JOSEPH SCHMIDT *Examen phlebotomicum, oder gründlicher Bericht von dem Aderlassen* Augspurg 1644. 12. 1653. 12.

Ej. *Untersuchung von Aderlassen und Schröpfen* Aug. Vind. 1653. (ASTRUC. 2654) (*a*). Idem ut puto priori.

Ej. *Spiegel der Wundarzney* Ulm 1656. 4. Aug. Vindel. 1675. 4.

Ej.

(a) Male vertit ASTRUC, ut titulus sit, de usu V. S. & cucurbitularum in lue venerea. SCHMIDTIUS scripsit & de V. S. & de lue venerea.

Ej. *instrumenta chirurgica, oder Beschreibung aller Instrumenten* Francfurt 1660. 12. Lehm. Augsp. 1697. 12. Heist.

Ej. *Kriegs-Arzney* Francfurt 1664. 12. Lehm.

Ej. *miscellanea medico-chirurgica, oder medicinisch und chirurgisches Schazkästlein* Francf. 1709. 8.

Ej. *Neueingerichteter Feldkasten* Francfurt 1710. 8. Heister. 1722. 8. * Armamentarium nempe chirurgicum. Idem forte l. qui *Beschr. aller Instrum.*

Nicolai Papinii *de pulvere sympathetico* diss. Lutet. 1644. 8. Lind. Rom. 1650. 8. Patav. 1654. Lind. sed censura Veslingii est anni 1646. porro in *theatro sympathetico* Noriberg 1660. 12. * Nürnberg 1662. 4. * Pro eo pulvere; ad experimenta provocat Carmæi: & eundem pulverem defendit ex vitriolo romano ad solem calcinatum. Ad omnia vulnera valere.

Ejusdem *la poudre de sympathie defendue contre les objections de* Mr. Cattier Paris 1651. 8. * Non debere nimia ab eo pulvere sperari. Robur addere naturæ, & sanguini cælestes quasdam moleculas reddere, quæ per vulnus exiverint. Esse ubi male adhibeatur. Contusis non mederi, neque vulneribus ignivomarum machinarum.

Friderici Gnichwizii Monavii *Bronchotomia* Regiomont. 1644. 8. *. Greifswald. 1654. 4. (dedicatio est anni 1652.) Jen. 1711. 8. *. Non absurdus libellus. Exempla suffocatorum a corporibus laryngi impactis. Vulnera gravissima laryngis & asperæ arteriæ sanata. Hinc commendata bronchotome, vel in angina, ut subitæ suffocationis metus tollatur, vel ad educenda corpora strangulatura, quæ in asperam arteriam descendissent. Tota curationis ratio cum cultello & cannula. Exempla feliciter adhibitæ. Tabula morborum oculorum.

J. le Prevot & Simon Boullot *Ergo cephalææ terebra* Paris. 1644.

Jean Duvelle *Onomatologie chirurgique* Lion 1644. 12. Rast.

Joh. Hoppius *de gangræna & sphacelo* Lips. 1644. 4. Boehm.

Hoc etiam anno chirurgi Parisini inter discipulos facultatis recepti fuerunt, anno vero 1660. tota chirurgia cum nomine *Barbiers & Chirurgiens* facultati se subjecit, & etiam a. 1724. confirmatum, ut facultati quotannis jurejurando obsequium promitterent (a).

§. CCLVII. Varii.

Andreæ Cnoeffel's vel Cneuffel's Archiatri Polonici, chemici, arcanorum auctoris, *Apologia wegen eines übel curirten Gliedschwammus* Leipzig 1645. 4.

Ej. est in E. N. C. *Dec.* II. *ann.* X. *obs.* 208. Urinæ effluvium per umbilicum.

Henrici

(a) Santeuil p. 81. 86.

HENRICI REGII *de morsu canis rabidi* Ultrajecti 1645. 4. *.

EJ. *Medicatio duorum ægrorum paronychia & ambustione pedis laborantium* Utrecht 1651. 4. *.

Epistolam diximus.

ANDR. GUYOT & JAC. du VAL *E. a lacte lithiasis* Paris 1645.

J. FRID. BILGER *de lithiasi renum & vesicæ* Altdorf 1645. 4. RIV.

§. CCLVIII. L. RIVERIUS.

LAZARUS RIVIERE, vulgo RIVERIUS, Professor Monspeliensis, celeberrimus clinicus, passim etiam curationes chirurgicas adtigit, aut certe eas edidit, quæ erant amicorum.

EJ. *Observationes medicæ & curationes insignes* Parisiis 1646. 4. Londini 1646. 8. Delfis 1651. 8. * & cum *operibus* omnibus prodierunt. Centuriæ propriarum curationum tres, felicium certe & sæpe rariorum. Paucas decerpemus. Renis ulcerati sanatio, postquam plurimum pus per lotium decesserat. Gangræna ex anevrysmate spurio, ut videtur, brachii subnata coercita & curata. Uteri scirrhus solutus. Cordis ipsius exulceratio, cujus præterea partem putat rejectam esse cum sputis. Urinæ suppressio aliquoties soluta, copiosa potissimum sanguinis detractione. Abscessus abdominis, caustico medicamento apertus, mundatus & curatus. Cancer labii sanatus. Arenulas adeo non esse signum præsentis calculi, ut ejus potius suspicionem tollant. Cerei certis unguentis obducti ad tollendas carunculas. Ex vesicatorio emplastro nimis acri gangræna, suppressa. Abscessus secundum spinam dorsi aliquoties visi, alias funesti, alias aperti, & educto pure sanati. Periculum ab apum crebris punctionibus. Ulcus cancrosum tibiæ curatum, & anevrysma; hoc sola compressione. Officulum in gula hærens hamo eductum. Luxatio calcanei non curata quidem, sed superata symptomata. Radix onopordi ad nephritidem.

Inter observationes aliunde sumtas, a FRANCISCO RANCHINO curatus gibbus polyspasti ope; strumæ a GABRIELE HARDUIN foliis cucumeris sylvestris dissipatæ. Hernia acri emplastro sanata.

Sequuntur amicorum curationes; PETRI PACHEQUO, Lunellensis, spasmus cynicus funestus ex femoris vulnere, læso non dubie nervo. Hæmorrhagia ab avulso dente, colcothare & digito compressa. Mortes a symptomatibus contuso capiti sero supervenientibus.

FRANCISCI CHOMEL, medici in Annonais, post dolorem lumborum abscessus cauterio apertus, bono eventu. Sic ulcus fistulosum sanatum, postquam totum apertum fuit.

DES GRANDS PREZ, Gratianopolitani, longus & vegrandis tumor aqua vitæ dissipatus. Fractura occipitis sublata surditas. Cranium depressum evocatum cucurbitula cum flamma admota.

HEN-

Henricus Rufus Medicus in S. Marcellin; Calculi de variis corporis locis excreti, etiam per anum egesti & per vomitum: hi bilarii fuerunt, quos noster lieni tribuit.

Simeon Jacoz Monspeliensis. Mirificum consilium strumarum per propagatos pediculos superandarum.

Samuel Formy, Chirurgus Monspeliensis, profundum vulnus magni in brachio vasis sanguinei, compressum inserto cylindro lineo, circumjecta deligatione. Vasa axillaria læsa intercepta acu profunde secundum os traducta. Caustico maximus ad os sacrum dolor superatus. Cui globulus plumbeus in calcaneo hæreret, ei sensim detectum os, terebratum denique, & globulus exemtus. Cucurbitula elevatum cranium, quod depressum fuerat. Intestinum elapsum frigidæ tactu repositum. Cui os temporis confractum esset, incisus audacter temporum musculus, officula exemta. Cancer mammæ sublimato mercurio feliciter consumtus. Gangrænæ curatæ exempla, etiam in vulva, incisis velamentis. Lupiam ligno constringebat, ferramento solvebat. Parulis cancrosa sanata. Cuspis ensis inter musculos scapulæ relicta sponte prodiit. Conf. p. 352.

Petrus Estanne chirurgus. Emphysema a vulnere pectoris. Abscessus abdominales pro hydrope in pueris habiti: sanati caustico admoto, plurimo pure educto.

Dionysius Pomaret chirurgus. Carbunculorum pestilentium alia esse symptomata, quam quæ dicta sunt a veteribus. Sarcoma prægrande fausto eventu resectum. Calculus in gutture anginam faciens. Glans sclopetaria ex vulnere œsophagi per aurem egesta. Strumas aperit caustico. Anevrysma pressione sola sublatum. Dens evulsus repositus conprehendit.

Oziæ Aimar chirurgi. Caries sterni & costarum superata. Trepanum in temporis ossis fractura feliciter adhibitum. Vulnus arteriæ asperæ sanatum. Gangræna perinæi ani & scroti reconciliata. Hernia incarcerata nudata, saccus hernialis incisus, intestinum restitutum. Ulcus renale toleratum, ut æger esset orthostadios.

Centuria IV. posthuma accessit a Simone Jacquoz edita Haag 1659. 8.* Calculus de urethra excisus. Anevrysma nascentis aortæ. Gangræna conpressa aceto, cui mixta ferri scoria. Gravis paronychia cum exulceratione. In mammarum tumore bonus effectus millepedum. Ictus serpentum, parvi, ut videtur momenti.

Observationes ex veteri bibliotheca. Vulnus sclopetarium vesicæ sanatum. Hernia solo diuturno decubitu curata. Caruncula virga plumbea destructa, quæ in urethra retenta fuisset.

In *Praxi medica* Haag 1651. 8. * & alias edita; in *medicis institutionibus*, Lion 1656. 4. Haag 1657. 8. *, inque *arcanis*, passim chirurgica etiam tractantur.

§. CCLIX. VARII.

RENATI MOREAU, docti viri, epistolam ad BARTHOLINUM de bronchotome diximus. Libellus integer prodiit Paris 1646. 8. cum BARTHOLINI libello de angina epidemica. Felices se vidisse bronchotomes eventus; tum incisæ venæ jugularis: queritur de neglectu majorum administrationum, ut calculi incisionis. PORTAL.

ALESSANDRO TADINI breve compendium *per curare ogni sorta di tumori e sterni* Milan. 1646. 8.

MELCHIOR de VILLENA *de ustionibus & cauteriis, quæ vulgariter fonticuli s. fontanellæ adpellantur, & eorum usu, s. potius abusu* 1646. 4. Puto M. S.

GEORGIO GIORDANI *prattica di medicare i cavalli* Livorno 1646 8.

JOACH. STORMANNI *de renum & vesicæ calculo* Rostoch 1646. 4. RIV.

§. CCLX. VARII.

MONTIGNY *la vraie methode de la parfaite chirurgie de* FIERABRAS *divisée en trois livres* Paris 1647. 8.

FRANCISCI SOARES FEYO *tratado de come si devem abrir las feritas e dos enfermidades de Bicho salicions &c.* Lisboa 1649. 4. C. de V.

HANS HEINRICH LAVATER *de arthritide & paradoxis chirurgicis* Basil. 1647. 4. LEW.

EUSEBE RENAUDOT *spicilegium, s. historia medica mirabilis spicæ gramineæ extractæ e latere ægri pleuritici, qui eam ante menses septem incaute deglutiverat,* (alia hic vox est) Paris 1647. 8.

§. CCLXI. VARII.

GEORGII KIRSTENII *animadversaria & animadversiones in* J. AGRICOLÆ *commentarium in* POPPIUM *& chirurgiam parvam* Stettin 1648. 4.

GERVAIS *phlebotomia heroico carmine ad umbrata* Paris 1648. 4. PORT.

J. JOSEPH BROGLIA, medici aquisextiensis, *Exercitatio medica, quo vulgo pulveris sympathetici vires propugnantur* Aix 1644. 4. PORT. Procul dubio 1648.

MARCEL BOMPART Medici Arverni, *Miser homo* 1648. 4. PORT. Etiam chirurgica continere, sed brevissima.

NIC BLANCHET & JAC. GAMARE *E. jecoris apostemati ustio* Paris 1648.

In GUIL. PISONIS *historia naturali utriusque Indiæ* Amsterdam 1648. f. 1658. f. *, reperiuntur adnotationes chirurgicæ, inter eas de abscessu hepatis in iis regionibus frequente, qui aperiri debeat & sæpe sanetur. •

§. CCLXII. Varii.

Hermannus Conring polyhiſtor, ad chirurgiam aliqua tamen adtulit. Breviter quidem ejus hiſtoriam tetigit in c. XII. *Introductionis*, quæ, ſed pari brevitate, gener ejus viri G. Christoph Schelhammer illuſtravit, & luculentam de Nicetæ collectione notitiam addidit, quam Florentiæ legerat, & ex qua varia deſcripſerat. Prodiit hæc introductio primum Helmſtad 1654. 4. *, tum alibi & nuper Hall. 1726. 4. *.

Ejus eſt diſp. *de calculo renum & veſica* Helmſtatt 1676. 4.

De *ratione curandi inflammationes* ib. 1663. 4.

Idem T. Fieni *opera chirurgica poſthuma* edidit Francfurt 1649. 4. *.

Edidit etiam Brunſvici 1648. 4. * Philippi Salmuth medicas obſervationes. In his tribus Archiatri Anhaltini obſervationum centuriis, multæ ſunt chirurgici ſcopi. Ventriculum ex cauſa interna bis vidit perforatum. Ulcera veſicæ pro calculo habita. Neglecto malo fungi cerebri & dura mater egreſſa, funeſto eventu. Uterus in partu ruptus. Pure non educto mors ſoporoſa, cum puris vis enormis ſub meninge effuſa eſſet. Colon inteſtinum ſphacelatum, cum medici detrectarent lineam albam aperire, ut vulnus dilatarent. Argilloſæ materiei plurimum per urinam egeſtum, ita ſublatus, qui credebatur ſubeſſe, calculi metus. Gangræna ſpontanea a pede in abdomen continuata, ut inteſtina elaberentur. Abſceſſus per articulos ex variolis (frequens malum). A preſſione oſſis frontis lamina interior depreſſa, cerebrum in pus verſum. A calculo fiſtula urethræ. Poſt amputationem mors ex hæmorrhagia. Poſt apertum abſceſſum ventriculus cum omento ſub cutem effuſus. Fæces in ſano juvene per umbilicum exſudantes. Naſi reparati meminit, etiam ut incommoda curationis recenſeat. Vulnus veſicæ ab enſe inflictum, ſanatum. Calculo ſecto extincta femina. Maligna vis morſus cercopitheci & apri. A calce equi percuſſus amiſſa cerebri particula tamen ſanatus. Ex lapſu cæcitas ſenſim diſſipata. Non debet diſſimulari, aliqua ab aliis relata hic legi; alia omnino vana eſſe & ſuperſtitioſa.

In Conringii diſſ. *de dentibus*, morſus humani periculoſiſſimi exemplum.

§. CCLXIII. Isbr. Diemerbroeck.

Ysbrand de Diemerbroeck, medicus aliquamdiu caſtrenſis, ut videtur, inde Noviomagenſis, tunc Profeſſor Ultrajectinus, chirurgiam ipſe exercuit.

Ejus eſt *oratio de reducenda ad medicinam chirurgia* Ultrajecti 1649. fol. Boehmer; in collectione operum non recuſa.

Libros de peſte omitto.

Ejus *diſputationes practica de morbis capitis, thoracis & imi ventris* primum prodierunt Utrecht 1664. 12. recuſæ in collectione operum, quam filius Ti-

MANNUS edidit, Utrecht 1685. fol. *. Morborum sunt historiæ cum epicrisi; inter eas paucula chirurgica.

Sed in *centum observationibus & curationibus medicis* in operum collectione excusis, plurima sunt chirurgici argumenti, ex quibus constat, cl. virum manu & consilio vulneratis adstitisse. Ambustionum graviorum exempla, in quibus aut atramentum profuit, aut cepe imposita. Ex vulnere supercilii, palpebræ superioris perennis paralysis. Sphacelus crurum, cum ebrius se frigori exposuisset: & utrumque crus amputatum. In tibiæ vulnere turunda intrusa, summum gangrænæ periculum: id noster sustulit rejecto inepto auxilio, ad F. WURZII ductum, duobus exemplis confirmato. Pulmonis vulnus sclopetarium præter spem sanatum. Intestinum in hernia gangrænosum, lethali eventu. Vulnus cerebri sclopetarium post diuturnum soporem, amissa cerebri particula sanatum. A sanguine super duram meningem effuso & exsiccato mors. Fissum esse cranium, cum noster divinasset, trepano admoto salus. Sic iterum sanatus, cui chirurgus duram matrem depressit, ut sanguini exitum aperiret. Intestinum ab hernia gangrænosum patulum, vita superstite. Glans sclopetaria in pectore supra diaphragma reses, ut vulnerata femina eam perciperet, cæterum restituta.

In *Anatome* etiam aliqua huc faciunt. Verum uteri prolapsum se vidisse & restituisse. Os femoris amissa parte tamen coaluisse. Patella fracta ambulandi facultatem perire, esse tamen, qui sanati fuerint; reparata etiam, quam ictus sclopi destruxerat. Atreta incisione levata, ut parere potuerit. Contrafissuram non admittit. Vulnus ventriculi sanatum. In anevrysmate brachii prelum adhibitum (tourniquet). Femoris ab epiphysi discessum se vidisse.

§. CCLXIV. JOHANNES VESLING.

Eques, Professor primarius Patavinus, cujus laudes anatomicas & botanicas diximus. Idem etiam manu sua curavit, methodumque resolvendorum casuum chirurgicorum M. S. reliquit, quæ inter libros F. R. BERNARDI fuit n. 3688.

Posthumæ etiam sunt *epistolæ medicæ*, & *anatomicæ observationes*, quas T. BARTHOLINUS Hafniæ 1664. 8. * edidit, plenæ reconditæ sapientiæ. Consilium ad humeri luxationem. Pro sententia MAGATI. In Ægypto vidit frequentia vulnera ensibus inflicta simplicissima curatione sanata fuisse. Vidit cerebelli particulam acinace ablatam, eventu non funesto, cum ipse manum adhibuisset. Tendines per ætatem duriores reddi, sensumque amittere, denique omnes in viro visos osseos. Utique femur posse subluxari, adductis testimoniis, etiam RHODII, claudi: a causa tamen interna luxari. Hæc contra C. HOFMANNUM, qui callum potius putabat frangi.

In *syntagmate anatomico* passim aliqua. Ophthalmia sanata incisa cute oculum inter & aurem: aut emplastris plantis pedum admotis.

§. CCLXV.

§. CCLXV. Varii.

Mauritii Hofmann Prof. Altdorfini disp. *de tumoribus præter naturam in genere* Altdorf. 1649. 4. Menz.

Ej. *De meliceria, s. articulorum læsorum inundatione* Altdorf. 1650. 4. Boehmer.

Ej. *De naturali & præternaturali mammarum constitutione* ib. 1662. 4. *.

Johann. Schilling χαρκινωματος σκιαγραφια Argentor. 1649. 4.

J. Valentin Fisler *de partu difficili* Argent. 1649. 4. *.

Arnoldi Bootii, medici, *de affectibus omissis* London 1649. 12. Helmstatt. 1664. 4. Lipf. 1676. 8. *. Variæ adnotationes huc faciunt; de abscessu sub cranio, de cerebri ulcere cum gangræna meningis lethali. In Hibernia frequenter capitis suturas discedere. Caput ad sinistra detortum.

Guido Patinus, celebris medicus, qui victoriam suam de chirurgis reportatam passim celebrat, scripsit a. 1649. cum Guiberti *medecin charitable* editum libellum *de tuenda valetudine.* Negat dari medicamenta lithontriptica, & in iis qui ab eorum usu sanati putabantur, adfirmat calculos fuisse in vesica repertos. Deletus Cheir Jatrici collegii titulus, vetiti honores pilei & togæ, adsertum medicorum in eos imperium d. 3. Febr. 1660 (a). Possis etiam huc revocare libellum *touchant les fievres malignes & l'usage de la saignée & des vesicatoires* Paris 1650. 8. In *Epistolis* Amsterdam 1692. 12. & 1718. 12. excusis multa historica reperias huc facientia. Hydrophobus frustra ab Equite Hubertiano curatus periit. Multa de variis consiliis Reginæ matri cancro laboranti frustra impertitis. Perinde hydrophobiam ab interna causa oriri. Abscessus hepatis. Scorpii ictus absque alexipharmacis sanatus.

§. CCLXVI. Varii.

Isaac Cattier *discours sur la poudre de sympathie* Paris 1650. 8. * *reponse à* M. Papin *touchant la poudre de sympathie* Paris 1651. 8. *. In priori libello, qui prodiit cum l. *de la macreuse*, Noster exempla colligit, in quibus post sympatheticam curationem varia mala successerunt. Negat quidquam in distans posse operari. Curationes fere fabulosas esse.

In *reponse* evertit subtilem magnetismum, qui se Papinus tegebat. Nihil facere pulverem sympatheticum, nisi quod natura sponte sua præstet.

Ej *observationes medicinales rariores*. Castris 1653. 12. Paris 1657. 8. Francf. Lipf. 1676. 8. *. Paucæ, sed bonæ notæ. Inter eas chirurgici sunt argumenti.

 Calculorum

(a) Ep. 163. 165.

Calculorum varietates; calculus, ut putat, per medicamentum comminutus, & cum lotio excretus. Calculus intra membranas vesicæ. Magna vulnera sanata, vesicæ mediæ, intestini. Magna symptomata a cerebri concussione. Ab osse vehementius avulso, ut putat, in cerebro violato, funestam apostema. Magna symptomata in vulnere musculi temporalis, per sectionem sublata. Sphacelata manus sponte separata & delabens. Maxima gangræna scroti coercita.

CONRAD VICTOR SCHNEIDER, Professor Wittebergensis, *de calculo renum*, 1650 8. HEFT.

EJ. *de osse frontis* ib. 1650. 8 Vulnera sinuum frontalium.

EJ. *ut disp. de osse occipitis, ejusdem vitiis & vulneribus* Witteberg 1653. 8. *. Magnum in eo osse vulnus curatum. Alias lamina prima fracta, dum interna integra mansit. Vulnus suturæ non lethale.

Sic in disp *de vulneribus sincipitis*, ib. 1653. 8. *.

EJ. *de vulneribus pulmonum* Witteberg 1654. 4. BOEHM.

EJ. *de renum & vesicæ calculo* Witteberg 1665. 4.

EJ. *de cancro* Witteberg 1665. 4. HE.

EJ. *de fracturis cranii* Witteberg 1663. 4. *. Exempla laminæ interioris calvæ fractæ & depressæ, dum exterior manet integra. Febres sero supervenientes malas esse.

EJ. *de partu difficili præter naturam* Witteberg 1675. 8. PLATN.

In libro *de catarrhis* IV. Witteberg 1661. 4 * varia remedia chirurgica recensentur ex omni antiquitate, frictiones, phœnigmi, vesicantia, cauteria, potissimum etiam sincipitis fonticuli.

De catarrhi etiam origine in l. III. agit: in sanguine arenosas particulas reperiri, ex quibus calculus consistat viscidissimum sedimentum urinæ absque calculo.

RENE' GENDRI *les moyens de bien raporter en chirurgie* Angers 1650. 16. RAST. Non absque judicio auctor, ut ex PORTALIO video.

Lazare MEYSSONIER *les fleurs de Guidon, corrigées & augmentées de la pratique de chirurgie avec plusieurs experiences* & sujets Lion 1650. 12.

EJ. *harangue faite a l'entrée des Leçons de chirurgie de l'auteur* Lion 4.

EJ. epistola ad BEVEROVICIUM *de calculo & hydrope.*

CONSTANTINI GRADO *epistolæ & consilia medica* Neapoli 1650. 4.

Ortolfi MAROLDI *practica medica ad omnes morbos curandos accomodata* Francf. 1650. 4.

J. CÆS. BENEDICTI de GUELFALIONE *consultationes, medicæ, opus utile &c.* Venet. 1650. 4. LIND.

CHARLES St. GERMAIN *Ecole des sages-femmes* Paris 1650. 8. alias lego CLAUDE GERMAIN.

EJ.

Ej. *traité des fausses couches* Paris 1655. 12. cum exemplo. D'ETRE'ES.

PETRI PIAZZA *breve ed utile discorso di chirurgia diviso in 6 trattoli* Rom 1650. 4. recusus cum TARDUCCIO SALVI. Agitur de vulneribus, morsibus, ambustionibus, fracturis, ulceribus. In ultimo tractatu tangit etiam hernias & morbos cutaneos. Fere totus est in medicamentis.

B. J. RHINENBURG *examen der chirurgyn, en der barbieren* Rotterdam 1650. 12. HEISTER.

GUALTHER CHARLETON F. R. S. *spiritus gorgonicus vi sua saxipara exutus* Leid. 1650. 8. *. Satis ad sensum HELMONTII omnia. Calculi generationem a sale repetit, curationem a dauco sperat & a betulæ succo. Multum fermentorum & opinionum, chirurgiæ nihil. Alcalina elementa & adfinia spiritui cornu cervi in calculo reperit.

In libello, quo *de cerebro* agit & *fulmine* London 1665. 12. * describit repertum in cadavere fulgurati circa meatum auditorium vulnus, plenum officulis, medullam oblongatam laceram, tympani membrana de anulo avulsam.

FRANCISCUS GLISSON *de rachitide* London 1650. 8. 1660. 8. describit mutationem, quæ paulatim in spina dorsi fit ab alimenti inopia. Ut pectus ab hepate tumido antrorsum prematur. Plurimum sperat a scarificatione conchæ & alæ auris, quæ cultello fit obtuso bis terve repetita septem dierum intervallo interposito.

In *l. de ventriculo & intestinis* London 1677. 4. * Veram incarcerationem intestini describit.

DIONISII ALLAIN & PETRI PERREAU *E. parotidi febri malignæ supervenienti, primo die pyroticum* Paris 1650.

JACOB BECKHER *de gangræna & sphacelo* Argentor. 1650. 4. *.

J. HENRICUS AGERIUS *de varicibus* Argent. 1650. 4. *.

J. ANDREÆ PLANER *theses generales de articulorum luxationibus* Ultraj. 1650. 4. *.

HENRICUS SCHÆVIUS *de calculo renum* Jen. 1650. 4.

§. CCLXVII. VARII.

GUILIELMUS HARVEI chirurgica quidem nulla scripsit, cum tamen maximo ingenio polleret, ad eventus morborum in ægris occurrentes ita respexit, ut nullam artis partem inornatam reliquerit. De partu varia. Ex prolapso utero fetus prodiit. Ut partus promoveatur, totius corporis consentiente conatu. A morte matris partus. Os coccygis repellere jubet. Hæc in *exercitationibus de generatione animalium.* Cor nudum vidit in singulari casu. Herniam cancrosam illæso teste excisam vidit.

Celeberrimi viri J. PECQUET obs. de concremento calculoso citatur *in Mem. de chirurgie* T. II.

J. A. GUERIN *le chirurgien charitable* Lion 1651. 8. BOEHMER 1656. 8. HEISTER 1666.

ANTONII FONTEYN *eersten deel der lessen betreffende der chirurgie* Amsterdam 1651. 12. HEISTER.

Waaraftig verbaal van JANSE le DROT *die hemzelven zias gelukkelig gesneeden heeft van eenen overgorten steen* Amsterdam 1651.

Traité chirurgical des bandes larges emplâtres compresses Montpelier 1651. 8. & cum nomine auctoris Montpelier 1653. 8. *. SAMUELIS FORMEY chirurgi Monspeliensis opus quam vide p. 345. Vincula describit, multusque est in carpendo JACOBO de MARQUE. Prædicat se ipsum, & inventa nomina fasciarum. Multas se invenisse. Et omnino bonum observasse ordinem fatendum est. De laqueis. Laqueus Formyanus ad digitos, quem vehementer laudat. Emplastra. Splenia. Ferulæ. Fasciæ sigillatim per corporis humani partes: tum fenestratæ aliæque peculiari scopo destinatæ. Exempla insignium curationum, quæ fasciis debentur, etiam suppressæ hæmorrhagiæ. Arteriam tamen & una cum carne acu ligavit. Hydrocephalus vinculis superatus, nasus reconciliatus; ulcera evacuata & clausa maxilla fracta filis aureis ad unionem reducta, quæ noster dentibus circumplicavit. Vulnera capitis: herniæ fasciis sanatæ. Filo vincta & exstirpata palari fungosa caro. Calculus fascia retentus, ut cochleari eximi potuerit.

OLAI WORM, medici literati, *de calculo renum & vesicæ diss.* Hafniæ 1651. 4. RIV.

EJUS & *ad eum epistolæ posthumæ* Hafniæ 1651. 8. * diu a morte prodierunt. In infinita rerum varietate, quas hæc collectio complectitur, etiam chirurgica reperias. Ad RHODIUM fibulam Romanam sed vestiariam misit. Multa de Regii principis UDALRICI gangræna pedis, post longos languores funesta. A vulnere pectoris emphysema. Verruca mediastini.

LAURENTII STRAUS *epistola de pulvere sympathetico ad* DIGBÆUM 1651. 8. & in *collectione majori* Noriberg 1662. 4. *. Variorum miraculorum consarcinatio.

IDEM *historiam fœtus Muscipontani collectitiam* edidit Francfurt 1669. 4. *.

Ipsius est *resolutio singularis Mussipontani fetus extra uterum in abdomine retenti* Darmstatt 1661. 4. *. Fetus multis annis gestati historia, quæ fere potius ad anatomen spectat. Exemplum ventriculi, omenti, coli, per hiatum diaphragmatis in pectus conpulsorum.

KENELMI DIGBY, viri nobilis, sed creduli, *orationem de pulvere sympathetico* oportet ante annum 1651 prodiisse, quæ eo ipso anno a STRAUSSIO citetur, eam vero editionem non reperio citari, alias vero bene multas. Gallice, *discours sur la guérison des plaies & la composition de la poudre de sympathie* Paris 1658.

1658. 8. d'Etr. & curante Car. Dionis 1749 12.* porro Rouen. 1633. 12. d'Etr. cum Papino. Utrecht 1681. 12. Boehmer. Belgice *theatrum sympatheticum of wonder tonneel der natur verborgenheden* Leeuwarden 1697. 8. Wachendorf. *Germanice von Heilung der Wunden ohne berühren* Franck. 1661. 8. Latine in utroque theatro sympathetico Noriberg 1660. 12. *. 1662. 4. *. Anglice, *discourse touching the cure of wounds by the powder of sympathy* London 1658. 8. 1659. 8. Historiolæ sanatorum vulnerum, cum soli periscelidi sanguini imbutæ medela adhiberetur: doloris, quem æger a calore, levaminis, quem a vitrioli insperso pulvere perceperit. Inde in multa alia, quæ putat esse naturæ miracula, se diffundit, quorum multa manifesto vana sunt. Vesicæ calculos esse pentagonios (dodecaedros). Tarantularum fabella. Vitriolum requirit cyprium.

Ej. *Receipts of surgery and physik* London 1668. 12. Germanice Franck. 1689. &c.

Nathanael Highmor, medicus, in *corporis humani disquisitione anatomica* Haag 1651. fol. * dente evulso antrum maxillare vidit patefactum, inanemque adstantium metum discussit. Inde nova operatio nata est, cujus inventor est Cowperus.

Id. *History of generation* Lond. 1651. 8. *. Aliqua habet chirurgica ad vulnera per sympathiam sananda.

Augustinus Thoner, Archiater Ulmensis, in suis *observationum medicinalium* libris IV, Ulm 1651. 4. * aliqua habet chirurgici argumenti, ut ulceris a repetita etiam calculi sectione superstitis sanationem. Calculum coalescere ex materia crassa albescente cum urina egesta, quam viderit in aere arenam efficere. Exempla, ubi calculus a morte in vesica repertus est, quem chirurgi non potuerant detegere. Tumores curati, etiam scirrhi & strumæ. Sic ulcera varia.

In *Epistolarum* L. VI. negat, arenam signum esse præsentis calculi.

§. CCLXVIII. Varii.

Dominici Panaroli, Romani, & in urbe medicinæ Professoris, *Jatrologismorum, s. observationum pentecostæ quinque* Rom 1652. 4. *. Hanau 1654. 4.* Caput trajectum globo sclopetario, æger sanatus, non additis tamen auxiliis, quibus tam grave vulnus superatum fuerit. Scrotum amissum reparatum. Arteriotomes utilitas in phrenitide per experimenta confirmata. Ab ictu lapidis pectore excepto triduana aphonia, copiosa sanguinis missione soluta. Calculus sub oculo natus, per os ejectus, an forte in viis lacrumarum coactus. Qui ab aranei morsu septimo die interierit.

In *Pentecoste* II. hernia umbilicalis congenita. Petroleum calculum renalem frangere, non quidem vesicæ calculum. Mors subita ex arteriæ axillaris anevrysmate, per carnem solidam quidem & cartilagineam conpressa, ut sanguinis in venæ sine pari ramis maxima copia restagnaret. Opisthotonus a pedis vulnere.

Contra abdominis paracentesin. Mors a repetito catheterismo. Vita diu superstes, cum secunda dorsi vertebra luxata esset. Surdus & mutus a lapsu decimo quinto die convaluit. Femina, cui brevi temporis spatio quadringenti calculi per urethram decesserunt.

Pentecoste III. Carunculas putat a seminis vi erodente nasci. Quae feminae calculo renali laborant, eas fere in graviditate perire. Ad ambustiones nihil certius esse luto continuo admoto. Labenti inter ambulandum tendo tibiae extensor ruptus. A levi vitio gangraena ad corpus usque callosum penetrans. Spiritum vitrioli ad calculum laudat. Superstitiosus in calculi sectione constellationes malignas metuit.

Pentecoste IV. A vesicatorio medicamento vulnusculo a venae sectione nato admoto haemorrhagia funesta. Folia aloes trita strumas dissipare. Furunculus (Anthrax) in dorso lethalis. Vesicatorio emplastro ad suturam coronalem admoto sanata epilepsia. Contra cauterii in nucha adversus epilepsiam nimis frequentem usum.

Pentec. V. Calculus intestinalis. Terebratione sincipitis dolor capitis sublatus. Calculi per tres menses in urethra retenti. Per abscessum in lumbis subnatum felici eventu calculi exierunt, quare noster suadet, ut naturae ductum chirurgi imitentur.

WOLRATH HUXHOLZ *Unterricht der Hebammen* Cassel 1652. 8. GRAU.

GERHARD GELMAN, chirurgi principis Episcopi Herbipolensis, *dreyfache chirurgische Blumen nebst neunzig Fragen aus der Anatomey, verwundungen und arzneyen* Francfurt 1652. 4. *. 1680. 4. RINCK. Vulnera pectoris, artuum. Pauca habet propria. Esse ubi sanguine sub calva effuso oculi sugillentur. Rarissimam esse contrafissuram. Accessit anonymi de trepano libellus.

J. HEUNII *de hirudinum usu & efficacia* Greifswalde 1652. 4.

In PROSPERI MARTIANI *magno* HIPPOCRATE Venet. 1652. fol. * passim aliquae chirurgici argumenti adnotationes reperiuntur.

P. STOLLII *quaestionum eruditarum & paradoxarum sylva* Basil. 1652. 4. Vulnera cordis non esse lethalia.

Cum opusculis *quibusdam physiologico medicis* JOHANNIS RIOLANI in Germania 8°. absque anno excusis continetur CAROLI ARTHURI PLESSII, medici Abrincensis, historia proprii morbi, abscessus nempe vesicae urinariae, in quo frustra aliis auxiliis adhibitis, tandem ad vesicae incisionem ventum est, cujus felix fuit eventus, educto pure, lotii viis apertis. Data est a. 1651. Prodiit etiam cum *Enchiridio anatomico pathologico* Paris 1658. 8. *.

In eo *Enchiridio*, cum morbi cujusque partis corporis humani anatomicae descriptioni subjiciantur, chirurgica etiam mala occurrunt. Renum calculum, si apostema se extulerit, posse cauterio admoto, natura monstrante viam educi, non alias. Cavitatem duplicem vesicae ad latentem in uretere calculum reducit. Et

Et punctionem veficæ in hypogaftrio indicat, & incifionem, quæ fit in perinæo, cum cathetere intus relicto, ante centum annos Parifiis inftitutam. Duriter HILDANUM, longe plura expertum, refutat, & lithotomiam a NURSINIS folis & a Parifinis recte vult adminiftrari. Sic in ea urbe hypopyon perforata tunica cornea feliciter curari. Poplitum vulnera fere perniciem inferre.

In magna *anatome* paffim aliqua fparfa habet. Polypos narium vidit per totos quadraginta annos fingulis menfibus refectos, & elapfam veficam hernia vidit fecilfe.

§. CCLXIX. JOHANNES SCULTETUS.

SPIGELII difcipulus, Phyficus Ulmenfis, qui & ipfe manu fua folebat mederi. Ejus celebre opus eft χειραποθήκη, *vel armamentarium chirurgicum* XLIII. *tabulis æri incifis exornatum*, opus pofthumum, cum a. 1645. obierit, curante cognomine fratris filio Ulmæ 1653. fol. editum LIND 1655. fol. ENDTNER Haag 1656. 8.*. Venet. 1655. 8. alii 1665. Francfurt 1666. 4. 58 tabb. BOEHMER. Amfterdam 1663. 8. 1669. 8. 1672. 8. *. Leid. 1741. 8. *. 2 vol. cura J. CHRISTOPH SPROEGEL, unica tabula auctum, & mutato ordine.

Gallice Lion 1675. 4. 1712. 4. 2 vol. fi cum titulo *l'Arfenal de chirurgie*.

Germanice *wundarzneyifches Zeughaus* Francfurt 1666. 4. 1679. 4. vertente J. MEGERLIN.

Belgice Dordrecht 1657. 1670. & auctius curante Gerardo v. DICTEN Leid. 1748. 8.

Duplex eft opus. Pars prima proprie armamentarium eft chirurgicum, quo inftrumenta continentur, quæ eo ævo innotuerant. Paffim aliqua peculiaria habet, ut cultellum, quo NURSINOS herniotomos utentes vidit. Forceps deceptoria idem eft genus cultelli, quod vocant *biftouri caché*, ad finus aperiendos excogitatum. Cereos habet, & cochleam ad conprimendam arteriam excogitatam.

Una modum indicat, quo inftrumenta adhibere oporteat, & paffim rudiores aliquos chirurgos corrigit.

Interpofuit fuis inftrumentis paffim obfervatos eventus; ut tibiæ, quam corruptam extraxit. Fracturæ complicatæ cruris felix curatio. Cranium depreffum extrema lamina falva, de interna fquama in meningem infixa. Bis in Italia vidit fuffufionem manu curari, raro eo ævo fpectaculo. Sagacitatem SPIGELII laudat, qui caufam & naturam ozænæ ex inferta turunda divinavit, cujufque confilio nofter locum cariofum igne emendavit admoto, qua curatione & alias feliciter dicit fe ufum. Herniam Nurfinorum more caftratione fanatam defcribit. Ingenue fatetur, de cancro forfice exfciffo reliquum fe feciffe tuberculum, ex quo malum recruduerit. Fungum in genu curavit. Eodem candore errorem in varice fecando a fe commiffum indicat. Multa atheromata & tubercula varicofa, alias integra cute, alias aperta, etiam offea feliciter fuftulit. Parvi tumores cyftici enucleandi,

 magni

magni excidendi, reliquiæ si quæ fuerint escharoticis absumendæ. Instrumentum extendendis artubus & superandæ ancylosi aptum rimas cranii posse sanari, etiam penetrantes. Depressiones in pueris curatione non egere.

Altera pars operis *Centuria* est *observationum chirurgicarum*, totidem nempe curationum a SCULTETO peractarum. In capitis malis audacter & feliciter trepano usus est, etiam valde sero admoto, ex cujus neglectu secutas frequentes mortes recenset. Magnam etiam depressionem eo auxilio superavit. Causa vertiginis ovis in abscessu cerebri detecta. Vulnus falcis curatum. Iterum depressio cranii cum fissura laminæ interioris, exteriori integra. Fracto cranio tamen posse ossicula ceraforum morsu frangi. Fungum palati excidit. Amaurosis setaceo superata. Depressio in adulto cranii non fissi. Gravissimum pectoris vulnus laboriose sanatum. Fistulam thoracis acu pertusam pure liberavit. Empyema thoracis apertione sanatum. Sanatum vulnus diaphragmatis & ventriculi. Lapis urethræ solis emollientibus eductus. Tibia corrupta exemta. Arteria læsa cochlea impressa sanata. Carbunculorum curatio. Prope anum ignem felici eventu admovet. Cancer exulceratus amputata mamma sanatus. Paracentesis felix, cannula in vulnere relicta. A concussione forti capite pendulo serotina magna mala, etiam paralysis sanata.

In editionibus posterioribus & Amstelodami 1669. 8. * decem tabulæ accesserunt, in quibus icones aliquæ instrumentorum nuper inventorum, etiam operationum continentur. Heredibus auctores tribuit editor, sed mera est compilatio: inventa etiam continet sculteto nuperiora.

Inde *appendicem ad armamentarium* addidit J. B. LAMZWEERDEN Amsterdam 1671. 8. *. Belgice Leid. 1741 8. tum etiam latine. Primum varii sunt tractatus, de transfusione, de cerebro, de oculorum humoribus reparandis; deinde instrumentorum & administrationum delineationes. Porro centum quinque curationes chirurgicæ, quas tamquam sibi aut amicis visas narrat; ut tamen dudum ab ALMELOVEENIO, tum a MORGAGNO sit adnotatum, alienis historiis, & potissimum PETRI de MARCHETTIS adnotationibus, mutatis nominibus J. BAPTISTAM usum esse. Multas & gravissimorum malorum capitis historias hic reperias, ipsius etiam callosi corporis. A turunda inmissa in thoracis vulnus epilepsia. Hepatis apostema. Fistula colli vesicæ, sphaceli scroti, hydrocephali externi, gangræna duræ meningis, vulnera intestini curata. Tumores cystici maximi resecti. Anasarca scroti setaceo sanata. Suctio vulneris jam tum in thorace tentata, neque infeliciter. Acus per septenninm in carpo circumgesta. A fractura cranii paralysis alterni lateris. GUENELLONI hypopyon perforatione sanatum. Oleum sulfuris ad cariem valde laudat. Tumor enormis de arteria pendens feliciter abscectus. Perforatus in hypopyo oculus acu conica BURRHI. Instrumentum CASSERIANUM ad cauteria, pyxis nempe ex qua lamina candens expellitur.

Auctarium II. continens PETRI HADRIANI F. VERDUYN chirurgi Amstelodamensis *observationes a* J. TILINO *e belgico latine versas* Leid. 1693. 8. *. Multæ harum curationum patris sunt HADRIANI. Curationes gravium malorum. Vulnus

nus capitis post annos denique lethale. Scrofula ex mamma excisa. Gangræna ex frigore curata. Abscessus hepatis: alter ex causa interna apertus sanatus, alter funestus. Plusculi tumores glandulosi summa felicitate excisi. Arteria temporalis ad curandum intolerabilem capitis dolorem secta &c. Curationes sunt XXII.

§. CCLXX. Varii.

Petrus Borellus (Borel), Castrensis, medicus & literator, rerum variarum & admirandarum cupidus, scripsit *centurias quatuor historiarum & observationum medico physicarum* Castris 1653. 12. Paris 1656. 8. (in Lind.) Francf. & Leipf. 1670. 8. & 1676. 8. *. Breves sunt, neque satis plenæ observationes, neque semper seriæ. Hydrocele incisione sanata, eductis fere duabus aquæ libris. Calculi varii. Ab hirudine deglutita hæmoptoe, plane ad Galeni sensum. Capitis viperæ mortuæ morsus funestus. Empyema sponte ruptum. Morbus a rabidi canis morsu diu latens, & tamen denique funestus. Rabies a lupi morsu pariter funesta. Cereo sanatæ carunculæ. A clavo pedis resecto mors. Morbus carbuncularis haud longe Castris frequens. Lapides sub lingua. Spina per annum in digito hærens. Trepani foramini nullum os subnatum ut cerebri motus perpetuus conspici posset. Cerebellum per orbitam læsum. Extracta magna squama ossea, sanguis qui cerebrum compresserat feliciter emissus. Mictus sanguinis ob vesicatoria diutius occipiti admota. Felix hydropicæ feminæ paracentesis. A sinapismo gangræna. A tormento bellico utraque scapula suis cum carnibus ablata, ut cor nudum liceret conspicere, sanatus tamen saucius. Alumine compressæ hæmorrhagiæ. Sedem cataractæ in lente crystallina posuit.

Georg Frid. Laurentius, medicus Hamburgensis, in *Exercitationibus in nonnullos minus absolute veros* Hippocratis *aphorismos* Hamburg 1653. 4. *. tetigit plusculos chirurgicos & clarorum virorum adnotationes collegit, addidit suas, ut ostenderet, non posse Aphorismos eos tanquam perpetuas leges admitti. Ad Chirurgiam pertinent, quæ dicit de sabulosis in lotio, calculum vesicæ non certo prodentibus: de pure in urina & sanguine, non indicante vesicæ ulcus. Omentum elapsum non necessario putrescere.

Baldassar Timæus v. *Guldenklee*, medicus Colbergensis, in bello tricennali celebris clinicus. Ejus sunt *opera medico practica* Lipf. 1677. 4. 1715. 4. * edita. Eo volumine continentur *casus medicinales praxi triginta sex annorum observati* prius excusi Lipf. 1662. 4. 1667. 4. Ex ulcere pedis cæcitas. Calculus sub lingua sponte prosiliens. Cancer ex labio fisso sanatus. Magnus calculus hydromellis usu curatus. Magnus & funestus calculus. Testiculi inflammati cum periculo exsecti. Cancer mammæ plumbeorum præsidiorum usu multis annis pene innocuus. Cancer labii feliciter excisus. Sic in axilla struma. Ex represso ulcere & alias erysipelate funesta gangræna. Cerebrum incisum bono eventu. Ex ictu vespæ, ex deglutita hirudine magna symptomata. Demorsus a cane rabido, vulnere

profunde scarificato, & ad 40. diem aperto, dato pulvere Palmarii sanatus homo.

Epistolæ & consilia Lips. 1665. 4. UFF. Ad calculum renum medicamenta varia, & arcanum ex succo potentillæ argentinæ paratum.

Responsa medico posthuma Lips. 1668. 4. 1677. 4. Vulnus cranii bipenni inflictum illæsis cerebri membranis non per se lethale. Sic de aliis vulneribus judicia. Vulnus asperæ arteriæ sanatum manente raucedine, & aliud funestum. Paracentesis umbilici multa aqua emissa, lethalis. Cæcitas ex clauso ulcere.

Libellus *de peste* a fratre CHRISTIANO latine versus Stettin 1653.

J. STEPHANI *consiliorum medicorum decades* X. Venet. 1653. fol.

MICH. HEYLAND *de fistula* Lips. 1653. 4. MENZ.

Le Medecin charitable avec une suite qui traite de la saignée, par DECOMBES Lyon 1653. 1655. 1679.

LEONH. URSINUS *de ophthalmia* Lips. 1653. 4. LIND.

JAC. PANCRAT. BRUNO *de ophthalmia* Altdorf 1653. 4. *.

TOB. HOFER *de ophthalmia* Basil. 1653. 4.

§. CCLXXI. PETRUS de MARCHETTIS.

Medicus & chirurgus Patavinus, masculæ chirurgiæ stator, a. 1640. & 1641. anatomen cum publico applausu docuit (a), a. 1652. vero in ea arte cathedram conscendit, idem eques; chirurgiam vero cum suo decore exercuit.

EJUS est *tendinis flexoris pollicis ab equo evulsi observatio* Patav. 1654. 4. *. Ab equo medius abreptus digitus, longe evulsus tendo profundi flexoris, facile sanatus, absque febre vel symptomate. Redit inter observationes n. 62.

Nonne eadem *nova delineatio & curatio chirurgica edita* a JAC. MARTINI Patav. 1654.

Deinde *observationum medico chirurgicarum rariarum sylloge cum tractatib.* III. *de ulceribus & fistulis ani. De ulceribus & fistulis urethræ & de spina ventosa* prodiit Patav. 1664. 8. 1675. 8. *. Amsterdam 1665. 12. *. London 1729. vel 1730. 8. ubi additur posthumas aliquas adnotationes accessisse; sed eæ accesserant in editione Patavina 1675.

Germanice Nüremberg 1675. 12. 1676. 12. VATER.

Egregium etsi breve opus, 69. observationes continet, quæ fere omnes merentur hic laudari, erit autem de paucis dicendi locus. Ut ægrum ex fracta calva & corrupto cerebro laborantem noster curaverit, tum alterum, filamentis carptis cerebro impositis. Laminam etiam vitream cum adnexa dura piaque menengi

(a) TOMASIN p. 30. 458.

meninge & cerebro extraxit, bono eventu. Sic cui ad corpus callosum usque cerebrum erat incisum (quam ipsam adnotationem, neque solam, LAMZWEERDIUS exscripsit). Sic iterum ossa cum meninge utraque e cerebro educta; sic alium ægrum servavit, cui fungus de cerebro efflorescebat. Sic a clauso vulnere epilepticum terebra admota sanavit; sic quibus calva erat depressa; sic rima scalpro dilatata. Contra, funesta vulnera capitis, cum vel sub neglecta fractura, vel sub integra calvaria, sanguis aut pus effusa fuissent, vel sanies ex læsa calva sub ea erupisset duramque membranam conpressisset. Ab ursa dilaniatum corium capillatum restitutum. Non esse supra suturam, sed neque in vicinia terebrandum. Dolor capitis venereus repetita terebratione sublatus. Tumor cysticus ex orbita exsectus oculo illæso. Sæpe se fistulam lacrumalem persanasse, inusto, quod corruptum fuerit osse, non quidem eo fine, ut via ad nares aperiretur. Ex orbita fracta pars ossis per palatum educta. Caro callosa de ulcere efflorescente exusta de naribus: sic igne sublata caro, quæ auditorium meatum repleverat, & surditatem fecerat. Cancer exulceratus in naso sola cerussa sanatus: in labio vero scalpello excisus, sic maxima sub lingua meliceris. Lingua a vulnere adhærens sectione soluta: struma incisione facta enucleata. Fistulæ colli ut sanentur & vulnera. Ad labem sterni ignis admotus. In vulnere pectoris turundam inmittit; ab ejus tamen usu epilepsia visa (aliud furtum LAMZWEERDII). Empyema ex pleuritide incisione inter quintam & sextam costam sanatum. Monet ne vulnera pectoris præpropere claudantur. Ex aortæ nascentis anevrysmate rupta mors subita. Omentum sectum neque ligatum, abscessum contraxit, sanatum tamen: debere vero ligari, deque vulnere filum eminere. Jecoris gibbi abscessus tuto secari. Intestinum in bubonocele læsum sanatum. Antiquas fracturas ex sclopetorum vulneribus natas non posse sanari. Ustione ossis repetita diuturnum cruris ulcus sanatum. Fistulæ perinæi a gonorrhœa, dilatatæ aut sectione sanatæ. Urethra muliebris male pro fistula curata. Tendines vulneratos non debere sui.

In *posthumis observationibus*, vulva vel a nativitate vel a partu unita, aperta. Arenulæ natae in vagina puellæ.

L. *de fistulis ani*. Eas dilatat, cultro aperit recto, callum viridi æris & mercurio præcipitato tollit, aut demum igne, quo modo maxima mala curaverit: vulnus deligandum solo linteo carpto. Ulcera ani multiplicia pariter funesta.

De *vulneribus & fistulis urethræ*. Caruncluas cereis occupat, ne efflorescant. Fistulæ, si candelæ resistant, secandæ, urendæ.

In *spina ventosa* os corruptum detegendum, caries abradenda est, inurenda.

In *Anatomico compendio* Patavii 1654. 4. *, excuso etiam passim chirurgica intercedunt. Uterum omnino de corpore exire posse, & aliquoties a se ipso esse repositum.

§. CCLXXII.

§. CCLXXII. VARII.

GODFRIED WELSCH, Professoris Lipsiensis, VESLINGII discipuli, *scrutinium fontanellarum* Lipf. 1654. 4. *.

EJUSD. *de uteri prolapsu* Lipf. 1666. 4. HEFT.

EJ. *rationarium vulnerum lethalium* Lipf. 1660. 8. *. 1662. 8. ENDT. 1684. 8. *. Hall. 1678. 8. Classes nempe vulnerum lethalium, & eorum quæ absolute, aut demum per accidens funesta sunt. Judicia sua de majori aut minori ad inferendam perniciem potestate ex Lipsiensium Actis aliisque fastis forensibus decerpit, paulo durior, qui inter lethalia etiam ventriculi & vesicæ vulnera numeret. Multa autem singularum corporis partium vulnera singulatim enarrata reperias. De veneno exstinctis &c.

EJUS *Hebammenbuch* Lipf. 1652. 4. *. f. Witteb. 1677. 4. EISENM. SCIPIONIS MERCURII opus est Germanice versum, aliquibusque auctum adnotationibus diximus.

CONRAD FROMMAN *tractatus medico chirurgicus de gangrena & sphacelo* Argentor. 1654. LIND.

PETR. CAVELIER *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1654. 4.

§. CCLXXIII. VARII.

HYGRÆUS *van de Medycinen en chirurgien* Amsterdam 1655. 4. RUFFORTH.

SEBAST. SCARABICII *historia bovini cerebri in lapidem mutati, & de lapidis concretione in homine* Patav. 1655. 12. 1678. 12.

J. SOPHRONII KOZAK *tractatus spagyrici de phlebotomia & de fontanellis* Brem. 1655. 8.

§. CCLXXIV. VARII.

J. DANIEL HORST, Professoris Marburgensis, *decas observationum anatomicarum* Francf. 1656. 4. *. Aliqua chirurgici sunt argumenti, ut stupor alterni lateris in cerebri abscessu. Ecchymosis ab interna causa. Abscessus cerebri.

Ipse quidem auctor medicinam manu sua fecit, & trepano feliciter usus est reclamantibus ignaris chirurgis (*a*).

In CHRISTOPHORI BENNET *theatro tabidorum* London 1656. 8. Fonticuli adversus tabem potissimum laudantur, instrumentum delineatur, quo vena a sectione conniveus aperiri potest, absque novo vulnere. Instrumentum ad vapores siccos recipiendos aptum, ligneum, conicum, cavum.

PACLI

(a) Epist. ad FONTANUM & *obs.* I.

PAULI MOTHII *casus chirurgicus perforati thoracis fideliter descriptus* Hafniæ 1656. 1658. 1661. 4. cum responsione ad S. PAULLI *animadversionum amicabilem in eum intercalatam.*

BARTHOLOMÆI BONACURSII *opusculum de malis externis* Bonon. 1656. 8. PLATN.

ABRAHAM LINCOBSON FOX *experimental treatise of surgery* London 1656. 8. Versionem esse operis WURZIANI.

HENRICH MASON *extract from an old treatise on surgery* London 1656. Leid. 1754. 8. Ex F. WURZIO, qui agarico usus fit.

J. NARDII, Florentini, *noctes geniales* Florent. 1656. 4. *. Multa sunt, quæ huc revoces. In Nocte III. apologia de gangræna. In gangræna partem adfectam vivere, non in sphacelo. Theoria cæterum mera. In L. VII. aliqua reperias contra MAGATUM. Tum de anevrysmate. CELSI denique lectiones ex veteri codice sumtas, & cum ROBERTI CONSTANTINI lectione comparatas, huc referas.

NIC. CULPEPER *last legacy* Lond. 1656. 8. *Testament begreiffend allerhand seltsame experimenten insbesondre in der Arzney und Heilkunst* Hamburg 1675. 8.

EJ. *Director obstetricum, f. conductor mulierum in earum conceptione, graviditate & nutritione infantum* Anglice Lond. 1681. 8. 1700. BUR.

IRVINE *medicina magnetica, or the art of curing by sympathy* London 1656. 8.

MICHAELIS LYSER, qui incisor fuit THOMÆ BARTHOLINI, *de sphacelo cerebri* Lipf. 1656. 4.

In *observationibus medicis*, quæ cum ejus *cultro* Hafniæ 1665. 1679. 8. * prodierunt, aliquæ chirurgici sunt argumenti. Ab ortu surditas. Ulcera aurium &c.

JAC. ISRAEL *de phlebotomia & arteriotomia* Witteberg 1656. 4.

FR. GUENAULT & FR. BOUGONNIER *E inflicto externis partibus magno vulneri succedit abscessus internarum* Paris 1656.

§. CCLXXV. VARII.

PAULI BARBETTE, Medici Amstelodamensis, *chirurgia, f. heelkonst na de hedendaagze practyk beschreeven* Amsterdam 1657. 12. * 1658. 12. (quæ editiones non videntur differre), 1663. 12. Amst. & cum observationibus J. MUYS &c. 1693. 12. *& in operibus chirurgico anatomicis medicis* Leidæ 1672. 12. *. 1678. 12. inque *operibus omnibus medicis & chirurgicis* Genev. 1682. 4. 1704. 4. cura MANGETI excusis. Forte & prius prodierat, nam dedicatio est anni 1655. Gallice *la pratique de chirurgie enrichie & augmentée de plusieurs remarques & histoires par*

J. MANGET Lion 1693. 12. 3. vol. & *œuvres chirurgiques & anatomiques* Genev. 1674. 12. TREW. 1675. 8. Lion 1687. 12. HEISTER. Germanice vertente SCHEFFERO Francfurt 1673. 8. 1677. 8. TR. 1683. 8. 1694. 8. TREW. 1700. TREW. 1718. 8. vertente PAULO JACOBO WALDSCHMIDT. Anglice *chirurgical and anatomical works* London 1675. 8. Italice Venez. 1696. 12. HÆNEL.

Clinicus non minimæ famæ, neque anatomes imperitus. Breve dedit compendium, neque incommodum, neque bona fruge cassum. Tendines retractos extendit pondere gestato, decocto emolliente. Peritonæum in hernia vix unquam rumpi. Hernias dari infra umbilicum, ad ejus latera, & longe super inguen, quales sint pro abscessu habitæ. Frenulum linguæ solvere perraro necesse videri. Paracentesin faciendam in musculo obliquo descendente, ad recti musculi latus. Instrumentum, canulam nempe perforatam cum acu, JACOBUM BLOKIUM ex Italia retulisse, se perfecisse, quam parum bene delineat: ipsa vero canula cuspide est lanceolata.

In *praxi* aliqua huc faciunt, ut de uteri procidentia, anevrysmatibus a quibus caries claviculæ. Uterum vix elabi, sed ejus membranam internam.

In *anatome practica* Belgice 1657. 8. * 1663. 8. Latine 1672. 8. * & alias edita, quæ pars est chirurgiæ, cum partibus corporis humani etiam morbi chirurgici eorumque curationes recensentur. Ligamenta sensu carere. Bronchotomen commendat, de arteriotome desperat.

RALPH WILLIAMS, clerici, *receipts of physic and surgery* London 1657. 8. SARRY.

OSWALD GREMBS *arbor integra & ruinosa hominis* Francofurti 1657. 4. 1671. 4. *.

GUILIELMI CAVENDISH, *Marquis* in Newcastle, *general system of horsemanship* Lond. 1657. fol. 1743. fol. & alias. Ob morbos equorum.

CHARLES NEVEU *aphorismes & canons de chirurgie* 1657.

LUDOV. CLUEYRAT *tractatus de vulneribus capitis* Tolosæ 1657. 8. BUR.

MATTHIAS de LARA GIL, Asnadanus, CAROLI II. chirurgus *Practica de fuentes, sus utilidades, modo de nocer las, con muchas advertencias* Madrit 1657. 1671. 4. C. de V.

MARCUS GARCIA, in Nosodochio Madritensi chirurgus, *honor de la medicina aplauso de la chirurgia Castillana, la fama de* PEDRO FERNANDEZ Madrid. 1657. 8. C. de V.

GILLES le BEL & J. B. de REVELOIS *E. contusa calva terebra* Par. 1657. recus. 1754.

CLAUDII de PRADES & EDM. CHARRIER, *E. vesica calculo κυστοτομία* Paris 1657.

§. CCLXXVI.

§. CCLXXVI. Varii.

J. Jacobus Wepfer, Scaphusinus, vir summus, & maximus clinicus, passim chirurgica etiam adtigit. In ejus l. *de locis adfectis in apoplexia* etiam *historia apoplecticorum* reperiuntur Scaphus. 1658. 8. *. Amsterdam 1724. 4. *. Passim de capitis vulneribus funestis aut non funestis egit. Cui a securis ictu sanguis per aures effluxerat, valetudo integra absque trepani usu est restituta. Ex impacto capite calvaria integra, sanguis funesto eventu per cerebrum effusus. Varii ab illiso capite mortui, etiam cui paralysis alterni lateris ex fissura calvæ. A vulnere ense inflicto sero symptomata supervenerunt, mors successit, dura meninge inflammata & sub ea effuso ichore & sanguine. Cranio fisso, sanguine super cerebrum effuso, sanatus alius. A globo stlopetario cerebrum feriente occisus, sanguinem in vasis pectoris & abdominis vix ullum habuit. Per orbitam inflictum vulnus lethale, sanguis sub cerebro & cerebello effusus. Vertiginosa jumenta curata perterebrato cranio, hydatidibus fistula exsuctis. Ab ictu lapidis calva, ut videtur integra, torcular ruptum, effusus per cerebrum sanguis. Sic in alio exemplo squama de cranio defracta duræ membranæ infixa paralysis lateris obpositi.

In tr. *de cicuta aquatica* Bas. 1679.4.* 1715.4.* & alias edito, alia quidem tractantur; miscentur tamen etiam hic aliqua chirurgica. Caro pone urethram virginis enata, ustione sublata. A cancro etsi summos excitante dolores, tamen nullas convulsiones cieri. Historia sarcoceles cancrosæ malo effectu ab herniotomo tractatæ. Parotis cancrosa. Sphacelus pedis funestus post hypercatharses. Cancrum facillime alio in loco repullulare. Chirurgus Gauthier tendines dissecabat.

Observationes medico practicæ de affectibus capitis internis & externis, *studio nepotum* Bernhardini & Georgii Michaelis Wepfer Scaphusiæ 1727. 4. * editæ, plurima etiam chirurgica continent, & vulnera quidem atque contusiones numerosas capitis. A pugno oculo impacto, nulla parte læsa vel calvæ, vel cerebri neque effuso usquam cruore mors. Ab alapa utique sanguis cum sero in totum cerebrum diffusus. Ab ictu, cum delirium adesset, trepano admoto æger servatus. Calvæ fractura exemtis ossibus depressis bene curata, ut mortem, quæ post duos menses supervenit, absque vitio cerebri ingruisse compertum sit. Fissuræ a lapsu, symptomata serotina, & neglecta terebratione mors, effuso sanguine circa cerebrum. A lapsu fissura, mors per convulsiones, sanguis effusus. A capitis vulnere diuturnæ convulsiones, tamen sanatæ. Neglecta calvariæ fractura funesta. Incisum cerebrum in homine ebrioso, convulsiones, sanatio per annum dilata, & tamen reparata salus. Iterum vulnus cerebri sanatum; funestum alterum, cum nihil tentatum esset masculi. Omittimus morbos oculorum, aurium, narium, in iis scirrhos, calculos, scrophulas, quas inter exemplum est feliciter excisæ.

Apud Straussium enormis meliceridis resectæ historia. Fetus per umbilicum exclusus.

In E. N. C. *Dec.* II. ann. 5. *obf.* 150. memorabilem hiftoriam dat uteri prolapfi, & excifi, quam putes potius fuiffe vaginam. De eodem malo ann. VII. obf. 54.

Ann. VI. *obf.* 119 tumores cyftici per omnes tres ventres difperfi.

Anni X *obf.* 170. 171. 172. tria exempla inteftini eventu non lethali lacerati.

Dec. III. *ann.* II. *obf.* 186. Vox vitiata ex fiffura cartilaginis fcutiformis.

§. CCLXXVII. Varii.

Unterricht für die Hebammen Gotha 1658. 4.

Samuel Hartlib *medical and chirurgical adrefs* Lond. 1658. 12. parvi momenti.

Martini de Arredondo *Albeiteria* Madrit 1658.

Treatife of phlebotomy with the ufe of cupping glaffes and leeches London 1658. 8.

Eus. Renaudot & Mich. Denyau *E. arthritidi conveniunt pyrotica* Paris 1658.

Bertin, Deuzivoye & Fab. Perreau *E. conglutinandis tenuium inteftinorum vulneribus parciffima diæta* Paris 1658.

§. CCLXXVIII. Varii.

Joh. Merlet *opufcula medica duo, quorum unum eft de cauteriis* Paris 1659. 12. Bur.

Josephi Galiani *idea del cavar fanguine* Panorm. 1659. 12. & alias Manget.

Countess of Kent *fecrets in phyfik and furgery* Lond. 1659. 12. Heister.

J. Conrad Wechtler *homo oriens & occidens* Francfurt 1659. fol. *. Spiffum volumen collectarum difputationum, cujus in fecunda parte chirurgia continetur, tota collectitia.

Franc. Straselius *de calculo renum & veficæ* Leid. 1659. 4. Riv.

Ludovicus Bils in *epiftola Refponforia ad* Tob. Andream de experimento agit in cane facto, cui arteria ligata tertio menfe contracta & angufta vifa, & eo loco tuberculum repertum eft

Anton. Ulr. Gosky *de vulneribus* Argentor. 1659. 4. Heist.

Constantin. Ziegra *contra σπλιατρειαν* Witteberg 1659. 4. Heist.

§. CCLXXIX. Varii.

Hieronymus Bauhinus *de odontalgia* Bafil. 1660. 4. Platn.

J. Antonides v. der Linden *in meletematibus medicinæ Hippocraticæ* Leid. 1660.

1660. 4. * paucis chirurgiam adtigit. Sic in *physiologia*. Scrotum separatum, calculus maximus per urethram expulsus.

Inter *miscellanea* habet etiam aliqua de calculo renum, cranii fracturam, ubi negat dari contrafissuram praeter eam tabulae internae, denum de vulnere thoracis.

MARCUS MAPPUS *de gurgulionis prolapsu* Jen. 1660. 4. *.

EJ. *de dolore nephritico* Argent. 1672. 4.

EJ. *de fistula genae terminata ad dentem cariosum* 1675. 4. *.

TOBIAS BAUMGARTNER *de vulneribus capitis* Basil. 1660. 4. *.

HONORATI MARIAE LAUTHIER *prodigium* diximus B. anat. I. *p.* 483. Aquis Sextiis 1660. 4. editum.

Hoc anno Noribergae minus *theatrum sympatheticum* prodiit 12. *, quo DIGBAEI, PAPINII, HELMONTII, ERICI MOHYI libelli continentur.

In WALAEI *operibus* London 1660. 8. * editis practica medicina continetur, morbique traduntur a capite ad calcem, interque eos aurium nariumque morbi, cancer, suppuratio, alia.

§. CCLXXX. VARII.

STEPHANI RODERICI CASTRENSIS Lusitani, Professoris Pisani, *de natura muliebri, s. disputationes & lectiones Pisanae* Hanau 1654. 4. Francfurt 1668. 4. * edente filio FRANCISCO. Posthumae praelectiones anni 1634. huc non faciunt.

Sed *Syntaxi praedictionum medicarum* Lion 1661. 4. pariter a filio editae accessit *Elucubratio de chirurgicis administrationibus*.

GASPAR REIES FRANCO, Evoranus. EJUS est *Elysius jucundarum quaestionum campus* Bruxell. 1661. fol. Francfurt 1679. 4. *.

Grata in centum his capitibus est varietas, neque nulla lectio; multum tamen scholasticarum opinionum, nimia etiam credulitas. Aliqua huc referas, ut quaestionem de sanguinis a morte hominis profluxu in conspectu occisoris. De sectionis venae pone aures efficacia in producenda sterilitate. De malo contagio veneni canis rabidi. An dentur remedia lithontriptica, quae omnino rejicit. De puellis atretis. De acuum & ferramentorum in alias corporis sedes migratione. Emphysema a pectoris vulnere: fabella de morte ex tabo manus putridae in faciem adsperso. Fuisse feminam, quae ossa fetus post morbum evomuerit. Cataracta sponte evanescens.

GEORG SEGER *de aneurysmate venarum, s. varicibus* Basil. 1661. 4. MENZ.

EJ. de renum & vesicae exulceratione obs. E. N. C. an. I. obs. 16.

A. II. obs. 9. ambustione sublata epilepsia.

Obs. 23. mors die 15 ex ischuria & calculo renum.

Obs. 121. sarcoma prolapso utero simile.

Ann. III. obs. 199 mors ex neglecto vulnusculo cranii.

Obs. 227 relatio de rene calculoso.

Ann. VIII. obs. 33 prolapsus cartilaginis mucronatæ.

DUREY *de stupendo & lugendo infortunio ex lupo rabiente narratio verissima* Divione 1661. 8. MEAD.

GABRIEL CLAUDER in *epistola ad* MARCUM RUYCH *de observatione anatomico medica mirabili* Patav. 1661. 4. * excusa, habet omenti & ventriculi cum parte pancreatis in pectus per foramen diaphragmatis migrationem absque vulnere factam.

PHILIPPI GRULING *de calculo & suppressione urinæ multis exemplis, observationibus & notis illustratus* Northus. 1661. 4.

EJUS *tr. von Weiberkrankheiten herausgegeben durch Herm* BEHRENS Leipzig 1720. 4.

EJ. *de triplici in medicina evacuationis genere, de venæ sectione. scarificatione hirundinibus, fontanellis* Lips. 1671. 4.

CCLXXXI. P. AMMAN.

PAULUS AMMAN, Professor Lipsiensis, acuti vir ingenii & critici.

EJ. disp. *de rabie, s. hydrophobia* Lip. 1662. 4. RIV.

EJ. *de cancro mammarum* Lip. 1669. 4.

EJ. *de lithiasi renum & vesicæ* Lips. 1669. RIV.

EJ. *de spina ventosa* Lips. 1672. 4. MENZ.

EJ. *de resonitu, s. contrafissura cranii* Lips. 1674. 4. cum consilio de emendatione institutionum medicarum. Omnino locum habere resonitum, & in dissitum, & in alteram laminam.

EJ. *medicina critica, s. centuria casuum in facultate Lipsiensi resolutorum, variis discursibus aucta* Erford. (potius Rudolstatt) 1670. 4. *; emendatius Stadæ 1677. 4 *, quam editionem CHRISTIANUS FRANCISCUS PAULINI latine reddidit. Responsa facultatis PAULUS acceperat a JOHANNE MICHAELIO, partim antiqua ab anno usque 1516, partim nova: in ea prælegerat, eademque nunc edit: ipse ex locis communibus similes casus suasque addit adnotationes. Casus breviter narrantur, responsa sæpe a nostris opinionibus aliena. Ita medullæ spinalis vulnus pro non lethali declaratur. Obstetricem excusant, quæ ob situm aliquantum vitiosum non potuerat fetum educere. Iterum pro non lethali ictus, a quo lamina calvariæ interna introrsum fracta, cerebrum corruptum, die quinto alterius lateris paralysis, convulsiones, mors. Ob sarcocelen pro *inhabili* renuntiatus. Contra, vulnus tendinis supra genu, pro lethali: Vulnus sclopetarium crassi intestini mortem non intulisse necessario. Sæpe ob aliquem in cadaveris incisione defectum ampliant, ut in ventriculi vulnere, cordisque. Puerum calculosum absque incisione posse sanari.

Ali-

Aliqui singulares casus. Recutitionem locum posse habere: superstitiosam herniæ curationem recte condemnant.

Passim non inutiles adnotationes intercedunt. Luxatio femoris ab interna causa.

Ordo medicus Lipsiensis continuo *præliminarem excusationem* edidit, *qua casuum & responsorum suorum editionem justo dolore prosequitur* Lips. 1670. 4. *. Et de revelatione suorum arcanorum queritur, & de AMMANI adnotationibus.

EJUSD. *praxis vulnerum lethalium sex decadibus historiarum rariorum, ut plurimum traumaticarum, cum cribrationibus singularibus adornata* Francofurti 1690. 8. RIV. 1701. 8. *. Hi casus, non omnes quidem chirurgici, iterum ex actis facultatis Lipsiensis sumti sunt. Noster rigidus justitiæ amator, sycophantiam acriter increpat eorum, qui omni culpæ impunitatem sua relatione vendebant. Qui has relationes scripscrunt, ii quidem plerumque omnes reorum fuere excusatores.

EJUSDEM *irenicum* NUMÆ POMPILII cum HIPPOCRATE, *quo veterum medicorum & philosophorum hypotheses in corpus juris civilis pariter ac canonici hactenus transsumptæ a præconceptis opinionibus vindicantur* Frf. Lips. 1689. 8. *. Quæstiones variæ ad medicinam forensem & ad chirurgiam spectantes.. De lege regia imperante incisionem feminæ partui vicinæ. De erroribus obstetricum. Sarcocele, hypospadiasis, alia vitia conjugium dirimentia. An sectio venarum ad aures steriles reddat. Cadaverum cruentatio ad præsentiam occisoris. Contra castrationem.

ANT. RUFFIN & J. B. FERRAND, *E. rabidis mare* Paris 1661. 4.

HENNING GREGORIUS de *cancro mammarum* Frauecker 1661, 4. *. HEIST.

§. CCLXXXII. VARII.

THEATRUM *sympatheticum auctum exhibens varios auctores, de pulvere sympathetico & de unguento armario* Noriberg. 1662. 4. *. Plerosque scriptores diximus, quorum opuscula hic collecta habentur. Superest J. MATTHÆI, Professoris Herbornensis, *Enodatio quæstionis: An unguentum armarium ad curanda vulnera aliquid conferat.* Negat conferre.

Deinde CHRISTOPHORI NICOLAI & JACOBI BÜRLIN *de pernicioso Paracelsistarum hoplochrismate diss.* Altdorf 1662. 4. Titulus mentem auctoris exponit.

ANTON. DEUSING, Prof. Groningani, *pulveris sympathetici examen* Groning. 1662. 12. Magnus & verbosus libellus, defensoribus hujus pulveris obpositus.

PLILIBERT JONDAT *de la saignée* Paris 1662. 12. RAST.

J. JAC. VOLMAR *de luxationibus* Basil. 1662. 4. recusa in *Nosodochio Academico* VALENTINI.

J. AD. BEZA *de polypo narium* Argentor. 1662.

RICHARD BURTHOG *de lithiasi & calculo* Leid. 1662. 4. *.

J. JAC. BAUHIN *de calculo renum* Basil. 1662. 4.

§. CCLXXXIII.

§. CCLXXXIII. H. v. ROONHUYSEN.

HENRICI v. ROONHUYSEN, chirurgi Amſtelodamenſis, *genees en heelkonſtige aanmerkingen betreffende de Gebrecken der Vrouwen* Amſterdam 1663. 8. * 1672. 8. Germanice *Heilaren &c.* Nürnberg 1674. 8. 2. vol. * Anglice cum J. BONTIO London 1676. 8.

Caput primum eſt de Cæſareo partu, quem commendat, & ad objectiones reſpondet, denique exempla felicium curationum colligit. Uterus ruptus. Fetus per anum eductus. Fetus oſſa per graviditatem expulſa.

Alterum de vaginæ collapſu, quem confirmat, uterique prolapſum negat locum habere. Exemplum prolapſæ vaginæ, filo adſtrictæ & reſectæ. Cum male pro uteri prolapſu haberetur, imperite pila inſerta.

C. III. de atretis, & imperforato ano, tum urethra & vulva.

C. IV. de rupta veſica. Sanari poſſe credit, quæ a cauſa interna oritur, non eam, quæ ab externa. In partu ruptæ exempla cum funeſto eventu, etiam a lapſu rupta cum lotio plena eſſet.

In Parte *ſecunda* docet, duram membranam accurate ad cranium firmari, hinc neque decuſſorio inſtrumento ſeparari debere, neque trepanum facile admoveri.

C. 2. de capitis fractura.

C. 3. de labio leporino fuſe; de exemto magno fragmento oſſis femoris, ut tamen ſua artui integritas reſtitueretur.

C. 4. de vulnere nervi ſanato.

In quoque capite pluſculæ hiſtoriæ traduntur. Non ſpernendus certe auctor, in formulis quidem multus.

Novum volumen ſecutum eſt Amſterdam 1672. 8. Germanice redditum, & pro primo libro recuſum Nürnberg 1674. 8. *. Adnotationes ſunt quadraginta propriarum majoris momenti curationum. Omnes recenſere non licet, laudes pleraſque. Maximus tumor ad aures amputatus. Sic alii variis locis tumores cyſtici, aliive. Durum anevryſma a JOBO MEEKERN diu compreſſione tentatum, multa carne obvolutum, noſter diſcidit, ambuſſit, ſanavit. Trepanum noſtri ſimile, corona tamen breviori, ad carioſam calvariam adhibitum, os vitioſum feliciter exciſum. Calva fracta & depreſſa elevata, felici eventu. Frenum linguæ inciſum. Hernia umbilicalis rupta, magnus tumor elapſus, fiſtula ſuperſtes. Alia ejusmodi hernia rupto peritonæo funeſta: alia in puero modo nato, abſurde exciſa. Calcaneus carioſus exuſtus, curatus. Caput recurvum ſectione maſtoidei muſculi correctum. Digitus pedis maximus malleo & cuneo amputatus, quod utique non laudes. Hæmorrhagia penis digito compreſſa, denique curata. Calculi renales per abſceſſum exciſi; ſic duo calculi ſublinguales. Graviſſimum fractæ &

& depressæ calvæ vulnus denique multis fragmentis evulsis sanatum. Arcus cupreus pro continenda maxilla inferiori fracta. Acus ex ventre, nate, pede, excisæ. Reliqua hujus libri de dura membrana &c. in priori opere reperientur.

IDEM a. 1662. 8. Amstelodami tractatum JACOBI RUFI de tumoribus phlegmaticis ex latino sermone conversum edidit p. 207.

Non est ille ROONHUYSIUS, cujus instrumentum ad expediendum in partu fetus caput vulgo notum. Ei nomen fuit Rogerio,& filius Henrici fuit, de quo agimus.

§. CCLXXXIV. ROB. BOYLE.

ROBERTI BOYLE, summi viri, *Considerations upon the usefulness of experimental natural philosophy* T. I. Oxford 1663. 4. 1664. 4. *. T. II. 1671. 4. *. Latine, *Exercitatio de utilitate philosophiæ naturalis* Lindau 1692. 4. *. Varia ad chirurgiam pertinent. De calculis humanis; tunicatos esse, nucleum continere. Ad ignem multum salem volatilem fundere. De viperarum veneno: id impune posse deglutiri; remedium adversus ejus bestiæ morsum optimum esse, vulnus continuo ferro candente amburere. HARBERFELDIUM chemico vitriolico liquore certo cancros curasse, GERARDUM BOOT calculum etiam in non ignobili chirurgo MOULINS, aqua de persicaria stillante solvisse. Experimenta chirurgica utiliter in animalibus tentari; castrationem multo melius vincto, quam resecto, funiculo spermatico perfici. Arcana quædam medicamenta & externa, ad fistulas, gangrænas, alia mala.

In l. *de medicamentorum specificorum concordia cum philosophia corpusculari* London 1686. 12. *. contendit, lapide quodam e capite serpentis Indici exemto, felem a rabida vipera demorsam servatam esse, & eam curationem cum physicis principiis consentire.

EJ. *Medicinal experiments* London 1696. 12. *. continent etiam chirurgica medicamenta. Solebat autem noster se paulo faciliorem bonis eventibus admittendis præbere.

§. CCLXXXV. J. DANIEL MAJOR.

Professor Kiloniensis, vir qui multa moliebatur, pauca perficiebat.

EJ. *Historia anatomica calculorum insolentioris magnitudinis ac molis in renibus* CL. J. SPERLINGII *repertorum* Lipf. 1662. 4. *. Præter calculos ejus viri, alias noster historias calculorum & nuper enatorum lapidum colligit.

EJ. *De clysteribus veterum ac novis* Kiel. 1670. 4.

EJ. *De amaurosi vel gutta serena* Kiel 1673. 4.

EJ. *De tactis fulmine* Kiel 1673. 4.

EJ. *Prodromus chirurgiæ infusoriæ* Lipf. 1664. 8. *.

Ejus *Chirurgia infusoria* Kilon. 1667. 4. *.

Ej. *Ortus & progressus clysmaticæ novæ* 1667. 4. *; in anatomicis dictæ sunt.

Ej. *Chirurgia infusoria & transplantationis medicæ novus modus*, & una impressa *inustio verticis ad curandos quosdam morbos etiam non cephalicos extensa* Kiel 1665. fol. in *deliciis hybernis*.

In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* 2. *obs.* 255. Epulis & verruca linguæ feliciter sanatæ.

§. CCLXXXVI. Varii.

Caroli Drelincourt *la Legende du Gascon, ou la lettre sur la methode pretendue nouvelle de tailler la pierre* Leide 1663. 12. 1674. 12. 1680. 12. 1684. & *deux autres lettres* Ejusd. De impostore lithotomo Raoux.

In altera editione Leid. 1674. 12.* Drelincourtius calculi humani signa addit, quibus ab omni alio lapide distinguitur. Describit etiam vesicam plenam villis, fungulis & tartari acervis. Cæterum Chirurgus Raoux ante sectionem cutem ad dextra ducebat, & reducebat educto calculo, ita fiebat ut duo vulnera sibi non responderent, & urina facilius viam naturalem repeteret. Veram lateralem operationem faciebat.

J. Henr. Schæffers *historische Erzählung von einem Stein so aus einer wassersüchtigen Person geschnitten worden* Nürnberg 1663. 8.

J. Arnold Friderici, Professoris Jenensis, diss. *de trepanatione* Jen. 1663. 4. Menz.

Ej. *De dystocia naturali* ib. 1665. 4. *.

Ej. *De renum & vesicæ calculo* Jen. 1666. 4. Riv.

Ej. *De contritione vertebrarum* Jen. 1668. 4.

Ej. *Scrutinium hydrocephali* Jen. 1669. 4. Boehm.

Ej. *De gangræna & sphacelo per αφαιρεσιν και περιφυλαξιν chirurgico pharmaceuticam tollendis & curandis* Jen. 1671. 4. Riv.

Mingolousaux *sur la chirurgie de* Chauliac Bourdeaux 1662. Conf. p. 159.

J. Lehel *de lithiasi* Altdorf 1663. 4.

Ej. *De rene exulcerato & calculo, lumborum doloris, purulentæ mictionis & dysuriæ causis* Brunswic 1665. 4.

Henric. Arenius *de catarrho & ejus descendentibus odontalgia epiphora & otalgia* Rostoch 1663. 4.

J. Dan. Widt λιθολογια Argentor. 1667. 4. *.

Nic. Robin & Hipp. du Val *E. hydropi pectoris sectio* Paris 1663. 4.

BARTHOL. ZORN *de abortu* Altdorf 1663. 4.

J. CON. HOENN, *de trepanatione* Jen. 1663. 4.

§. CCLXXXVII. VARII.

FRANCISCI REDI Aretini, celebris rei naturalis cultoris, *osservazioni intorno alle vipere* Florenz 1664. 4. * Latine in E. N. C. 1670. app. Experimentis confecit, fuccum viperarum venenatum, qui per cavos dentes inftillatur, abfque noxa deglutiri, citam vero mortem inferre, fi in fanguinem vivi animalis acceffum invenerit.

Lettre de FRANCESCO REDI *fopra alcune oppofizioni fatte alle fue osservazioni intorno alle vipere* Florent. 1670. 4. Latine in E. N. C. 1671. app. Contra MOYSEM CHARAS, verum in liquore viperarum venenum effe, neque folam iram nocere.

In *Efperienze intorno a diverfi cofe naturali* Florent. 1671. 4. * 1686. 4. * KIRCHERIANAS illas eximias laudes lapidis ferpentis pariter per experimenta refutat, & oftendit adverfus viperæ morfum nihil effeciffe.

EJ. *Efperienze intorno a quell aqua che fi dice de ftagnar fubito tutti flußi di fangue* Firenza 1673. 4. recuf. in D. SANCASSANI *dilucidationibus*. Vanas effe laudes ftypticorum medicamentorum, & perinde fanari vulnera, quibus chirurgus nihil præter fimplicem aquam admoviffet; fed neque aqua opus effe. Glandes a ftlopo non accendi.

TROPHIMUS SERRIER *Enchiridion fur les cinq parties de la medicine, les operations chirurgiques & la chymie naturelle* Lion 1664. 8. IDEM in *obfervationibus medicis* Lion 1673. 8. *. ad chirurgiam aliqua habet, ut bronchotomes commendationem, de calculis aliqua. Præmagnum calculum chirurgus tangens non potuit adgnofcere. Caro de regione umbilicali procidens, bono eventu. Acicula deglutita, poft multos annos per crus expulfa. Ad regionem umbilicalem caufticum medicamentum infeliciter admotum. Efcharæ per cauteria avulfæ magna hæmorrhagia fupervenit &c.

J. CHRIST. JEHRING Præf. ROLFINKII *de calculorum in corpore humano, præcipue renibus & vefica generatione* Jen. 1664. 4.

J. J. DOEBEL *de lithiafi renum* Leid. 1664. 4. HÆNEL.

J. GEORG SÖMMER *Hebammenfchul* Coburg 1664. 12. 1691. 16. 1715. 12. Arnftatt 1676. 12. 1693. 12.

EJ. In A. N. C. *Dec.* II. *ann.* I. *obf.* 42. a fuppreffis hæmorrhoidibus ulcus in perinæo fiftulofum.

Ann. II. *obf.* 141. grandis calculus ex vefica vetulæ expulfus.

Ann. IX. *obf.* 15. lapilli in angulis oculorum.

Ann. X. *obf.* 82. magna mala ex morfu galli irati, tamen fuperata.

CHRISTOPH SCHORER, physici Memmingensis, *Vom Nutzen und Gebrauch der Fontanellen* Ulm 1664. 8. KASTNER 1663. 8. *. Aug. Vindel. 1671. 8. * 1686. 12. Salfeld 1706. 8. Testimonia medicorum, qui fonticulis in aliquo morbo usi sunt. Aliqua de fonticulorum vitiis & defectibus, eorumque medela.

EDMUNDUS de MEARA cum *examine diatribes* WILLISIANÆ *de febribus, historias aliquas rariores edidit* London 1664. 8. Amsterdam 1666. 12. *. Inter eas est abscessus, per quem ruptum fæces & pus prodierant, tamen sanatus.

FOUQUET *l'art de monter à cheval, avec les remedes les plus efficaces pour les maladies des chevaux* Paris 1664. 8.

§. CCLXXXVIII. VARII.

PHILIPP JACOB SACHS *von Lewenheim*, Medicus Vratislaviensis, ex primis *Academiæ naturæ curiosorum collegis*. In ejus *Gammarologia s. Gammarorum vulgo cancrorum consideratione* Francf. Lipf. 1665. 8. collectanea & propria etiam aliqua habentur de calculis humani corporis & animalium adnotata.

In lib. *de venenis & serpentibus petrefactis* Jen. 1664. 8. * aliqua reperiuntur ad lapides in corpore humano passim repertos.

EJ. Ischuria die 12. sponte sanata, expulso sponte calculo. E. N. C. Ann. II. obs. 30.

Obs. 119. vulnus capitis curatum resectis aliquoties fungis.

Obs. 142. calculus, qui sibi viam ex urethra in scrotum aperuit.

Ita primus etiam Academiæ Naturæ curiosorum Præses J. LAURENTIUS BAUSCH ad l. *de lapide hæmatite & ætite* Lipf. 1665. 8. * præfationem addidit, in qua fusissime de vulneribus agit funestis & non funestis, eorumque curatione. Inter multa collectitia tamen etiam propria aliqua & bona reperias, ut omentum cum ventriculo & pancreate per tendineæ expansionis diaphragmatis hiatum in pectoris cavum receptum. Calculus ab acidularum usu in urethram impactus, feliciter excisus. In hernia gangrænosa intestinum apertum aliquamdiu cibos per vulnus reddidit. Intestinum crassum a verme erosum, sanatum.

In E. N. C. dec. II. varii calculi ex diversis corporis humani partibus excisi. In feminis gravidis varices sponte rumpi.

HENRICI a MOINICHEN, Med. Regis Danici, *observationes medico chirurgicæ* Hafn. 1665. 8. *. 1679. 8. *. cum LYSERO, & Dresden 1691. 8. cum adnotationibus LANZONI. Abscessus cruris in pleuritide natus. Uterus prolapsus amputatus ab ANGELO ROTA & ab ANTONIO MOLINETO. Fetus in utero materno exstinctus, per abscessum membratim excisus. Atreta puella ab ANTONIO TRULLIO ferro aperta. Anevrysma cruris sponte ruptum & sanatum. A catheterismo magna mala. Hydrocele sanata excitata per turundam suppuratione. Calculus

Calculus circa acum natus. Nasus totus amputatus, ab Antonio MOLINETTI patre continuo sutura firmatus conferbuit. Hispanos herniotomos testem non amputare, sed in abdomen repellere, deinde puncto aureo uti. Anevrysma arteriae poplitex sponte ruptum, sanatum, ut maneret in artu stupor & extenuatio. Herniam in processu aperiebat.

In *Act. Hafn.* Vol. I. obs. 78. vulnus oculi succo chelidonii consolidatum, sed visus non redditus.

Obs. 78. anevrysmatis capitis obscura historia.

Vol. II. obs. 37. Luxatio femoris ex causa interna.

MARTINUS BOGDAN, Driesenae ex Marchia Brandenburgica natus, sed Bernae medicinam fecit, & posteros suos cives reliquit. EJUS *observationes anatomico chirurgicae una cum* MOINICHIANIS a T. BARTHOLINO *secundae cultri* LYSERIANI editioni adjectae sunt. Oculum prolapsum jussit exstirpare. Abscessus mucoso carnei, ut a SEVERINO vocabantur, emolliti, cicutae emplastro sanati. Anevrysma sub extremo radio, sponte de arteria delapsum, cum noster id malum ferro tangi vetaret: sic & alias scirrhosa caro pro anevrysmate habita. Ab ictu lapidis os frontis depressum, a natura restitutum. Ossium tarsi firmus inter se coalitus.

Una prodierunt JACOBI SEIDEL, Gryphiswaldensis, posthumae observationes: inter eas est calculus sublingualis, os femoris a causa interna per medium fractum, eventu funesto. A retentis faecibus tumor, & intestinum ruptum cibos aliquamdiu dimisit, sponte tamen denique clausum & sanatum.

EBERHARDI GOEKEL, Medici Ulmensis, *fidus Achates, oder Frauen und Kinderbüchlein* 1665. 8.

EJ. *Kurzer Bericht von wütenden Hundsbissen &c.* Ulm 1679. 8. *. Aliquot historiae puerorum a rabidis canibus demorsorum aut vexatorum, qui scarificatione, unguento Ægyptiaco & pulvere escharotico insperso sanati fuerunt. Sic quos rabida felis, aut unguibus laceraverat, aut morsu. Nondum in hydrophobiam malum eruperat. De clave D. RUPERTI, qua haud procul coenobio *Elwangen* demorsos curant.

EJ. *Consiliorum & observationum medicinalium decades sex* Aug. Vind. 1683. 8. *. Aliquae sunt argumenti chirurgici. Pharmacopolium castrense. Morsus canis rabidi adfuso oleo fervente sanatus, per aliquot exempla. Vulnera. Hernia. Intestinum a causa interna ruptum & ulcus gangraenosum. Ambustus a fulgure homo sanatus. Intestinum in hernia gangraenosum sanatum. Cancer penis. Depressio cranii in puero restituta.

EJ. *Gallicinium, s. observationum & curationum medicinalium novarum centuriae* II. Ulm 1700. 4. *. Intercurrunt casus aliqui chirurgici. Funesta cerebri commotio. Oculus ense laesus, sanatus. Pessus cupreus post longam invaginationem extractus, cum multa mala fecisset. Ex lapsu collum vesicae laceratum, ut urina contineri nequiret. Varus aptis ferulis & vinculis restitutus, sic valgus.

Abſceſſus prope lumborum vertebras ſanatus. Sic vulnera abdominis. Uterus prolapſus poſt vigeſimum diem repoſitus. Carioſa fiſtula maxillæ inferioris ſanata. Anthraces ſuperati, etiam in ventriculi ſede, & demorſi a cane rabido: & abſceſſus abdominis, qui per umbilicum eruperat. Multa exempla vulnerum funeſtorum, etiam per orbitam. Femur incurvatum tamen reſtitutum. Calculus ex puella nondum trimula abſque ferramentis eductus. Femur antrorſum luxatum reſtitutum. Fiſtula lacrumalis aperta, uſta, curata. A fulmine ambuſti. Veſica inter luctandum rupta. Sphacelus ex febre maligna ſalutaris. Cancer maximus de femore reſectus. Anevryſma ſpurium a venæ ſectione, cum magno ecchymomate, tamen ſanatum. Herniofus ſibi ipſi vaſa ſpermatica abſcidit, bono eventu. Ferri feſtuca poſt quartum menſem de oculo educta. Aphonia ab ictu & lapſu curata. Uterus prolapſus ex quo extractus fetus, induratus, 21. die eventu felici fotus, repoſitus. Operatio Cæſarea, manente fiſtula.

EJUSD. *appendicis obſſ. decades V.* Una prodiit, ſinus fiſtuloſi inteſtini recti ſanatio. Venarum cervicis uteri & colli veſicæ ruptura ex caſu. Fungus carnoſus ſuper genu exſectus. Ab ictu equi calvaria depreſſa tamen reſtituta. Ex curatione herniæ ſpaſmi alias funeſti, alias ſanati. Morſus rabidæ felis funeſtus, cum vulnus neque inciſum fuiſſet, neque uſtum. Sublata depreſſio calvariæ a caſu ex alto. Mors ab oſſiculo deglutito. Vulnera ſclopetaria cranii & cerebri ſanata. Ectropium curatum tenaculo BARTISCHII: denique modus inſpiciendi vulnera lethalia. In univerſum plurimus fuit in medicamentis, credulus etiam & ſuperſtitioſus.

EJ. In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. *obſ.* 51. Grave oculi vulnus ſanatum.

Ann. VII. *obſ.* 126. Diuturnus capitis & aurium dolor abſceſſu ſolutus.

Obſ. 127. duplex labium leporinum.

Ann. VIII. *obſ.* 66. natta de mamma pendula.

Obſ. 67. alia de inteſtino recto.

Ann. IX. *obſ.* 203. mortes ex ambuſtione pulvere pyrio facta.

Ann. X. *obſ.* 165. Mors ex anevryſmate ſpurio arteriæ venæ loco inciſæ.

Dec. III. *ann.* I. *obſ.* 80. Anevryſma ſpurium ab infelici venæſectione: rupta ſponte gangrænoſa cute ſanguine coacto ſe liberavit.

Ann. II. *obſ.* 143. Ulcus abdominis fiſtuloſum ſanatum.

Obſ. 14. Mica ferri de oculo quinto menſe extracta.

Ann. V. VI. *obſ.* 37. 38. Ex herniæ ſectione ſpaſmus cynicus, alius eviratus.

Obſ. 132. Ex lapſu urinæ incontinentia cum magna hæmorrhagia.

Ann. VII. *obſ.* 129. Ulcus in inguine de quo vermes exierunt, ſanatum.

ANTO-

ANTONIUS MENIOT in *dissertationibus pathologicis* P. I. Paris 1665. 4. * agit de hydrophobia: in P. Post. de nephritide, de lithiasi.

HIERONYMI NIGRISOLI *progymnasmata seu l. de hirudinum appositione internæ parti uteri in puerperii & mensium suppressione;* 4. *de incisione Gallici in fronte tumoris* Guastalla 1665. 4. BUR.

Epistolæ & responsa medicorum & philosophorum de pulvere sympathetico Roterdam 1665. 8.

GEORG KRESLIN *neu vermehrtes und verbessertes Aderlaßbüchlein* Nürnberg 1665. 8. LEHMAN.

Hausmittel für schwangeren und gebährenden Frauen Ingolstatt 1665. 8. HEIST. Num HERLIZ. p. 274.

HUGO CHAMBERLAIN *midwifves practice* London 1665. 8. HEIST.

ID. MAURICÆUM edidit,ejusque opera in suam vernaculam convertit ib. 1683. 8. 1716. 8. 1727. 8. addita forcipis icone. In præfatione scripserat, se patrem fratresque peculiare arcanum possidere, quo incarceratum fetus caput expediant. In obstetricia non minima ejus viri fama fuit, idemque forcipis inventor est, qua varie correcta nuperi chirurgi ad caput incuneatum expediendum vulgo utuntur. Ita certe plerumque lego. Video tamen etiam contraria testimonia, fratrem utrumque CHAMBERLAYN forcipe non usum, famam tamen adquisivisse, quod fetum in pedes converterent & extraherent, quod eo ævo in Anglia rarum fuerit. Verum quæ ipse de se testatur videntur melius ad partum expediendum instrumentum designare.

Quid est HUGH CHAMBERLEN *het Roonhuysisch geheim ontdekt* Leid. 1754. 8.

§. CCLXXXIX. DISPUTATIONES.

PHILIPP LUDWIG SEIPPIUS *de lithiasi* Giessæ 1665. 4. *. Calculus 17 unciarum absque noxa gestatus.

JOH. KÖKERT *de calculo renum & vesicæ* Basil. 1665. 4. *.

PETRI ALLIOT *E. phænomena carcinomatis αγωνισμως curari possunt arcano alcali remedio* Paris 1665. 4. recusum in ETTMULLERI *chirurgia medica.*

SEPTIMIUS ANDREAS FABRICIUS *de catulis hydrophoborum* Patav. 1665. 4. *. Historia hujus opinionis. In sola imaginatione hydrophoborum eos canes existere.

J. SIGMUND ELSHOLZ *neue Clystierkunst, wodurch eine Arzney durch eine eröfnete Ader beyzubringen* Berlin 1666. 8. Latine, *clysmatica nova, s. ratio in venam sectam medicamenta immittendi* Coloniæ ad Spream 1677. 8. vide B. Anat. I. p. 457.

EJ. *steatomatis historia resecti & feliciter sanati* Berlin 1666. 4. * Lips. 1696. 4. Steatoma prægrande a radice nasi subnatum, filo adstrictum, resectum.

In E. N. C. dec. I. *Ann.* VI. VII. de artificiosa oculorum restitutione agit. Expe-

Experimenta fecit, & suspicatur etiam reliquos præter aqueum humores restitui.

Obs. 224. de ustione Chinensi adversus podagram*, excerptum ex H. BUSSCHOF.

Ann. VIII. *obs* 18. Iterum de renascentibus hirundinum oculis. Antiqua de ea reparatione testimonia.

Ann. IX. X. *obs.* 85. Glans plumbea in vesica crusta calculosa tecta.

FRANCISCI BLONDEL epistola ad ALLIOTUM *de cura carcinomatis absque ferro vel igne* Paris 1665. 4. ALLIOTUS medicamentum parabat ex arsenico rubro, in aqua forti soluto, addito saturni aceto, donec nihil ultra præcipitaretur; pulverem ad fundum vasis dejectum duodecies aqua simplici eluebat, quoad ea insipida deflueret, deinde spiritu vini quinquies vel sexies desuper incenso mitigabat.

CCXC. ACTA SOCIETATIS REGIÆ BRITANNICÆ.

Prima quidem prodierunt 6 Martii die 1665, qui Anglis 1664 numeratur. Sed dudum ante eum mensem societas convenerat, & de rebus naturalibus egerat. In *the history of the R. Society at London*, quam THOMAS BIRCH London 1756. 4. * edidit, reperias in T. I. varias relationes, quæ ad rem chirurgicam pertinent, ut de femina, quæ octodecim annos fetum gestaverat, interim pepererat, denique ossibus prioris fetus per subnatum abscessum se liberavit. De chirurgo RAOUX relatio, qui empirico more, nulla medicamentorum aut victus ratione habita, calculum ad CELSI modum excidebat, cujus administratio fuse hic exponitur. Renes excisi. Curatio ad pulverem sympatheticum peracta, solius naturæ opus. Trepanum in sede musculi temporalis admotum, destructo late eo musculo, felici eventu. Empyema incisione sanatum.

§. CCXCI. VARII.

LIVONII RECTORII tr. *de lapidis renum ac vesicæ affectus curatione* Florent. 1666. 4.

CHRISTOPH THEOPHILUS SCHEUR *de arteriotomia* Nurnberg 1666. 8. HEISTER.

J. CENTURIO MACASIUS *de calculo renum* Lips. 1666. 4. RIV.

FRIDER. HAMMERICUS *de carbunculo pestilenti* Leid. 1666. 4. RIV.

CASP. MARCH & HENR. BERN. BESELIN *de ossium luxatione* Kiel 1666. 4. 4.

IDEM in E. N. C. Dic I. *Ann.* VI. VII. *obs.* 216. de fistula femoris antimoniali medicamento sanata.

SIG. RUP. SULZBERGER *de morsu viperæ* Lips. 1666. 4. 1679. 4. *. B. MENZ. Respondit MICHAEL ETTMULLER, magnæ suo ævo famæ medicus. Ab ira venenum esse.

Disputa-

Disputationem ETTMULLERI *de chirurgia infusoria* Lipf. 1668. 4. * diximus in anatomicis.

EJ. *chirurgia medica* Lion 1685. 4. Gallice Lion 1691. 12. 1703. 12. Amsterdam 1691. 12. OBS. In medicamentis fere fe continet, neque fuperftitione caret: fynoviam compefcere fperat linteo fanguine primorum menfium imbuto. Cancrorum oculis in chirurgicis multum tribuit.

Confultationum, quæ conjunctæ prodierunt aliquæ faciunt ad cafus chirurgicos.

Praxis medica chirurgica etiam continet.

Opera alibi recenfeo, quæ Francofurti 1688. fol. * prodierunt, curante J. FRANCO.

§. CCXCII. DIARIA.

In *Philofophicis transactionibus* n. 13. continentur fulguratorum aliqua exempla, tum enectorum, tum fervatorum. Ambuftionis ubique figna, pulmone non mutato.

Omittimus, quæ plufcula ad transfufionem fanguinis pertinent.

Apud BIRCHIUM in T. II. ad a. 1666 refertur de offe ex vefica emiffo, quod per vulnus aliquod videbatur penetraffe.

§. CCXCIII. VARII.

Hoc anno obiit celebris peregrinator MELCHISEDECH a THEVENOT, in cujus itineribus paffim aliqua de orientalium hominum chirurgia legas. Perfas uti, & dextre quidem, lanceola, multumque de vena fanguinis emittere. Barbaros frontis venam fecare novacula &c.

A choice manual, or rare fecrets in Phyfik and furgery London 1667. 8.

Poffis hic recenfere ANTONII de SGOBBIS *nuovo ad univerfal theatro farmaceutico* Venez. 1667. fol. *, ut quo contineantur medicamenta chirurgica.

SEBASTIANI WIRDIG difp. *de gangræna & fphacelo* Roftoch 1667. 4. RIV.

JOACHIM *van der* HEYDE *de calculo veficæ* Leid. 1667. 4. *.

MATTH. ZACH. PILING *ordo & methodus cognofcendi & curandi fcirrhum lienis* Jen. 1667. 4.

§. CCXCIV. OLAUS BORRICHIUS.

OLAUS BORRICHIUS, Danus, cujus laudes alias diximus, paffim etiam chirurgica tetigit. In *Epiftolis* BARTHOLINIANIS Hafn. 1667. 8. *; in *Cent.* III. *Epift.* 93 agit de reftitutione oculorum BURRHIANA. In *Cent.* IV. ejusd. anni, & *Ep.* 76, docet aquam calcis vivæ ex oftreis coctæ folvere calculum humanum. Ipfe fubdubitat

bitat de pari in vivente homine efficacia. In *ep.* 92 agit de colo inteſtino per anum artificialem hiante.

Ej. *de lapidum generatione in macro & microcoſmo* Ferrar. 1687. 12. TREW.

In *Act. Hafn.* V. I. *obſ.* 69. ſponte humores in oculis renaſci.

Obſ. 72. de cancro mammæ a PETRO ALLIOT curato, cum ALLIOTI diſſertatione.

Obſ. 77. calculum ſiliceum in veſica puellæ a terebinthina fractum & expulſum fuiſſe.

Obſ. 97 ſarcocele, ipſe teſtis ſanguine undique turgidus.

In *vol.* II. *obſ.* 51 urinæ per fiſtulam prope os ſacrum effluxus, funeſto eventu.

Obſ. 55 pila maſſa calculoſa obducta.

Obſ. 61 indigna eo viro hiſtoriola, de hernia per transplantationem in tiliæ ramum ſanata.

Obſ. 81 poſt variolas anevryſma in naſo, febre demum curatum.

Vol. III. IV. *obſ.* 35 urina per ſcrotum reddita (ex perinæi fiſtula).

Obſ. 43 ab aere Hiſpanico ſicco ſiccata fiſtula.

Obſ. 48 In cauterii ſede ab animi adfectu dolor.

Obſ. 64 Spina per triginta annos hærens in oculi angulo.

Obſ. 80 Canthariđes non acida, ſed alcalina principia ad ignem fundere.

Vol. V. *obſ.* 44 crurum ulcera, ut putat, contagioſa.

Obſ. 50 a calculis anguloſis deliria fieri, non a rotundis.

Obſ. 59 Inteſtinorum minima particula in herniam prolapſa eventu funeſto.

Obſ. 73 Felis de tecto lapſa nullo crure fracto, ex commotione cerebri ſubito perit.

Obſ 77 tumor frontis & narium a ſuppreſſo cauterio.

Obſ. 79 ter vidit incurvatam cartilaginem mucronatam, inde anhelitum interceptum, & deliquii animi metum.

Obſ. 81 de lapidum & calculorum generatione.

Obſ. 89 aliqua de cantharidibus.

§. CCXCV. DIARIA.

In BIRCHII Tom. II. & anno 1667 huc pertinent. Varia de calculis: magnus lapillus de urethra emiſſus, pene ipſo inciſo. Calculus enormis, qui de utero dicitur prodiiſſe. Lien de cane exciſus. R. LOWER de vitio oculorum in equis, appendice nempe exuberante tunica uveæ. Fractum os inciſo muſculo temporali detectum, exemtum, felici eventu. De calculo veſicæ 25 unc.

In *Phil. Trans.* n. 26 calculi 96 ex veſica pueri inciſa exemti a chirurgo GOODRICK.

LIB.

LIBER SEXTUS.

CHIRURGIA GALLICA.

Etsi neque nulla post hæc tempora in Italia peritorum chirurgorum schola fuit, neque ante hos annos unica in Italia addiscendæ chirurgiæ schola patuit, tamen ut librum dividerem, putavi ab his temporibus novam ordini epoccham. LUDOVICUS XIV perpetuis bellis implicitus chirurgiæ utilitatem propius didicit æstimare, eamque artem omnibus modis adjuvit, privilegiis & honoribus impertitis, scholis sensim erectis, militaribus potissimum nosodochiis constitutis. Ita ad urbem regiam, alioquin nunquam celebriorum doctorum egenam, exteri ceperunt confluere, & obstetriciam reliquamque chirurgiam per ipsa artis opera discere.

§. CCXCVI. FRANCISCUS MAURICEAU.

Obstetriciam Parisiis per multos annos exercuit, inque ea arte eminuit. In anatome mediocris, neque felix in novis instrumentis inveniendis, maximam laudem meruit, dum post varia aliorum conamina ipse efficacius docuit, fetum male de utero exitum molientem in pedes debere dirigi: jussit etiam partum præcipitare, quoties sanguis in femina gravida sub ultima tempora violente profluit. Primus etiam justo opere rem obstetriciam tradidit.

EJ. *traité des maladies des femmes grosses & de celles qui sont accouchées* sæpissime prodiit, Paris 1668. 4. * 1673. 4. * 1681. 4. 1694. 4. 1721. 4. * 1740. 4.

Anglice, vertente HUGONE CHAMBERLAYNE London 1681. 8. 1716. 8. cum titulo *diseases of the women with child and in childbed.*

Germanice *von Krankheiten schwangerer und gebährender Weiber* Basil. 1680. 4. Nurnberg 1687. 4. Strasburg 1732. 4.

Belgice

Italice *delle malattie delle donne gravide e delle infantade* Genova 1727. 4. BOECL.

Omitto partem anatomicam, morbosque gravidarum & puerperarum internos. De hæmorrhagia funestum exemplum propriæ sororis refert, cuius, cum sanguinem ubertim amittenti serius subventum esset, vita servari non potuit. Uteri varii prolapsus; integer, ut os internum de pube emineret; & imperfectus alter. Decoctum injicit vinosum. Hydrops & anasarca uteri. Fusius de partu laborioso & de malo situ fetus, ejusque correctione. De extrahendo fetu mortuo, ubi cere-

bram ad caput extrahendum in posterioribus editionibus proponit, quæ applausum non invenit. De sectione Cæsarea, quam rejicit. De infantum morbis, etiam de hernia.

Posteriores editiones primis multo sunt pleniores.

EJ. *Observations sur la grossesse & l'accouchement des femmes* Paris 1695. 4. 1715. 4. * 1738. 4.

Germanice, vertente MARTINO SCHURIG Dresden 1709. 8.

Adnotationes sunt omnino septingentæ, quarum mihi etiam major videtur utilitas, quæ viri plurima experti sint. Prolapsus varii uteri, inversi, non inversi, frequens in pauperibus malum, quæ suo labore se alunt. Graviditas pro hydrope habita. Fetus mortuus aliquot mensibus gestatus. Uterus imperito usu instrumentorum ruptus. Maximum periculum a placenta abortus trimestris retenta. Molæ sunt veræ fetuum pereuntium reliquiæ, *faux germes.* Feliciter peperit, cui 15 diebus fetus mortuus in utero hæserat &c.

EJ. *Aphorismes touchant la grossesse, l'accouchement, les maladies des femmes grosses* Paris 1694. 16. 1721. 4. *. Gallice & Belgice Amsterdam 1700. 12. HEISTER. Compendium majorum operum. Quando secundæ obsequi nolunt, mavult rem naturæ committere, quam violentia uti. Caput in primo partu *incuneari*, in sequentibus puerperiis non item &c.

Dernieres observations sur les maladies des femmes grosses & accouchées Paris 1706. 4. 1715. 4. *. Casus sunt centum & quinquaginta. Molestissimus partus, cum caput abruptum in utero relictum fuisset. Mors ob fetum mortuum justo tardius eductum. In umbilico nodi. Nanæ in ipso puerperio mors. Hæmorrhagiæ a retenta secunda fetus abortivi. Infelix partus Cæsareus, quem noster persuadetur matrem certo necare. A capite fetus quatuor integris diebus retento incontinentia urinæ.

§. CCXCVII. JOB van MEEKREN.

Chirurgus urbis Amstelodami, æmulus ROONHUYSII. Ab ejus morte prodierunt *Heel en genees konstige aanmerkingen* Amsterdam 1668. 8. *

Latine versæ ab ABRAHAMO BLASIO, GERARDI F. Amsterdam 1682. 8. *.

Prima pars operis capita habet 72, appendix alia 17 capita; per ea distributas curationes plerasque proprias, aliquas amicorum. Fuse de cranii fracturis & vulneribus, & exemtis fragmentis osseis. Exemplum sensuum diu integrorum, cum cerebri quotidie jactura fieret. Impressiones cranii a junioribus absque magno malo tolerari. Temporali musculo non necesse esse parci. Abscessus hepatis icterumve capitis vulnera & cranii sequi. Cauterio in vertice admoto sanata epilepsia. Hernia umbilicalis congenita. Hernia cerebri occipitalis. Acus conica ad aperiendum hypopyon. Polypi narium sublati medicamentis acribus, sectione. Atretarum

Atretarum omnis generis curatio. Fungus gingivarum ambuſtus, reſectus. Maſtoideo muſculo tumido reſecto caput incurvum reſtitutum. Vulnus ſtlopetarium & glans vertebris fractis medullæ incumbens, abſque magnis ſymptomatibus. Calculus renalis ſponte per lumbos exeuns. Umbilicus induratus & carnoſus. Paracenteſeos exempla & acus BARBETTIANA. Uteri procidentiæ incredulum ſe præbet, & fungum fuiſſe vaginæ oſtendit, qui pro ejusmodi prolapſu habebatur. Calculus prægrandis de veſica feminæ eductus. Ab evacuatione fæcum alvi duriorum coccyx luxatus. Syringotomus falcatus pro ani fiſtula. Rudis curatio ganglii, quæ fit impacto pugno. Tendinum exiguum ſenſum eſſe monuit, eorum ſuturam deſcripſit. Funeſtus morſus hominis irati. Magna pars oſſis humeri exemta & a natura reſtituta. Sic exemta aliqua tarſi oſſa. Tibia carioſa terebra ſanata. Unguium morbi uberius. Fungus de occipite eminens funeſto auſu in femina tentatus. Flatus a vulnere thoracis in ſcrotum communicans, quod utique per celluloſæ telæ continuitatem explicari poteſt. Tumores cyſtici vegrandes artuum. Frequentiſſima a variolis oſſium eſſe vitia. Ex lingua glans ſtlopetaria feliciter exciſa, quæ in ea diu hæſerat. Glans plumbea duræ matri ſpinalis medullæ adjacens abſque ſymptomatibus.

§. CCXCVIII. VARII.

CORNELIS van der VOORDEN *Lichtende fakkel der Chirurgie verklarende de beſpiegeling der heelkonſt, en de Oeffening derſelve* Amſterdam 1668. 4. * Middelburg 1680. 4. aucta editio ab ANT. de HEYDE, adjecto *een chirurgyns of heelmeſters zeecompas* GUNZ. Medicus & chirurgus Middelburgenſis. Pars operis chirurgica per quæſtiones & reſponſa traditur: pentateuchus potiſſimum veterum, tumores, vulnera, ulcera, fracturæ, & luxationes, ut in medicamentis fere & in citationibus auctor ſe contineat. Pro MAGATI rara deligatione vulnerum. Paſſim tamen etiam adnotationes aliquæ: pectus enſe trajectum pulmonibus illæſis. Sanatum vulnus, per quod urina exierat.

J. v. B. *Chirurgyns ſchepskiſt zynde een catalogus der medicamenten die yeder chirurgyn naar Ooſt och Weſtindien meedevoert* cum C. v. d. VOORDEN prodiit, JOHANNIS VERBRUGGE chirurgi Middelburgenſis opus, cum auctoris nomine editum Amſterdam 1693. 8. *. & auctius cum examine, quod continuo dicemus. Catalogus medicamentorum ſimplicium & compoſitorum, quæ in chirurgi nautici penum reponi debent.

An differt *Chirurgyns of heelmeeſters reysboek* EJ. Amſterdam 1677. 8. BOEHMER alii 1687. 8.

EJUSD. *veſtibulum chirurgiæ ofte ingangk der heelkonſt* Amſterdam 1674. 8. * Pro tironibus. Vulneris renum ſanati exemplum.

EJ. *Het examen van land en zee chirurgie* Amſterdam 1696. 8. 1714. 8. 1748. 8., quæ fuerit *volkomne praxis chirurgica vermehrt durch* M. SCHURIG.

 Walden-

Waldenburg 1714. 8. Dresden 1731. 8. *. Iterum chirurgiæ compendium in encheirefibus breve, fufum in medicamentis, quæ calida & alcalina ad nutum fectæ Sylvianæ laudat. Rudes in pharmaceuticis errores non tacere licet, ut colocynthidis drachmam pro unica dofi præfcriptam.

SCHLICHTINGIUS in ultima editione a. 1748. anatomen infigniter auxit, chirurgicam partem minus. Cartefiana tamen placita correxit, meliora medicamenta fubftituit, fua paffim confilia dedit. Panem & vinum pro epithemate in abfceffibus laudat. Fonticulos adverfus ulcera inutiles effe. In fiftulis emplaftrum adhibet, quod cantharides recipit. Femur aliquoties luxatum vidit. Cancrum nondum apertum argento vivo fanavit. Cum uteri prolapfu perpetuo vaginæ prolapfum conjungi. Materiam etiam chirurgicam auxit & emendavit.

J. VERBRUGGE etiam GUILLEMÆUM *de morbis oculorum* Belgice vertit & auxit, libello de dentium malis 241 conf. p. qui liber Germanice Dresdæ 1706. 8. prodiit cum titulo *der Auge und Zahnarzt*.

CORNELIS HERLS *Examen der Chirurgie* Middelburg 1668. 8. Amfterdam 1672. 8. 1680. 8. Nurnberg 1692. 12. Satis laudat acer alioquin cenfor TITSINGIUS. In lagophthalmia incifionem reprobat, & palpebram fuperiorem glutinantibus emplaftris ad inferiorem jubet abduci.

OTTO TACHENIUS in *Hippocrate chemico* Venet. 166 . 12. Brunfwic. 1668. 12. * calculi dedit analyfin.

In l. *de morborum principe* Ofnabrug 1679. 12. * cum omnia velit alcalinis remediis fanare, etiam de pulmone a glande ftlopetaria læfo, narrat, cancrorum lapide effe fanatum.

EJ. *Epiftola de lapide, qui morfui ferpentum medeatur* in diario TINASSI 1668. p. 149.

§. CCXCIX. GEORG HIERONYMUS WELSCH.

Medicus Auguftanus, privatam vitam elegit, nunquam Doctoris titulo ornatus, vir multarum linguarum gnarus, & in legendo & colligendo indefeffus. Ipfe quidem chirurgiam non exercuit, cæterum curationibus paffim adfuit. Dedit primum Ulm 1668. 4. * *Syllogen curationum & obfervationum medicinalium complectentem fex centurias cum notis & Epifagmatum centuria* I. Illæ fex centuriæ antiquorum funt medicorum, quos ad veram ætatem fuam recenfui.

Ipfe denique G. H. WELSCH, præter notas ad CUMANI, GASSERI, MARTII, RUMLERI & REUSNERI, *obfervationum propriarum Epifagmata centum* edidit. Ulm 1668. 4. * De hypopyo a chirurgo Parifino GUILLELMO QUARRE feliciter fanato: linguæ parte refecta reparata. PETRUM de MARCHETTIS ranulam fub lingua integram excidiffe. PETRUM SERVIUM interiiffe, ex abfceffu circa mucronatam cartilaginem fuborto, & exufto. Hydrops fubito incifo abdomine funeftus, tum rupto umbilico. Ifchuria Parifiis conpuncta vefica fublata. Maximus SAU-

BERTI

BERTI calculus: calculus acui crinali circumnatus. Ex vesicæ calculo coma. Arteria pro venâ incisâ, ut facile tamen sanesceret. Uterus prolapsus a VESLINGIO restitutus. ANTONII MOLINETTI relatio de tumore clitoridis aquoso, quem amputaverit. Ab œdemate brachium luxatum. Luxatum femur hactenus per ætatem adaptatum, ut æger satis libere incedere posset. PETRUS ASSELINÆUS ossa mollita vidit. Oleum ducis Ferrariæ, quo gangrænosum vulnus sclopetarium sanatum sit. In ipsa amputatione, esse qui Parisiis perierint, cum chirurgus igne uteretur.

EJ. *Observationum physico medicarum hecatostea* II. Aug. Vind. 1675. 4. * In secunda hecatostea pluscula huc faciunt, sed breviter omnino enarrata. Calculi ex vesica humana mirifici, multifidi. Partus funestus ex incuria obstetricum naturam non juvantium. Medicamenta vulneraria, lithontriptica. Hernia umbilicalis alias funesta, alias sanata. Oedema brachii maximum emplastro curatum. Curationes sympatheticas recte refert ad faustos eventus curationis simplicis MAGATIANÆ.

EJ. *Curationum exoticarum chiliades* II. & *Consiliorum medicinalium Centt.* IV. cum WELSCHII *adnotationibus* Ulm 1676. 4.

In tr. *de ægagropilis s. calculis in rupicaprarum ventriculis reperiri solitis* Aug. Vind. 1660. 4. * 1668. 4. * multa etiam de calculis animalium reperiuntur.

EJUSD. *Curationum propriarum & consiliorum medicorum Decades* X. Aug. Vind. 1681. 4. * 1697. 4. * Aliqua exempla tumorum malignorum circa malleolos. Aliquot calculosorum morborum historiæ. Depressio ab ictu cartilaginis xiphoideæ, quam cucurbitulis repetito admotis restituit. Varices: tumor & stupor auris. Malum mortuum. Cambuca PARACELSI, s. cancer penis. Aqua punctione ex hydrocele emissa, sed rediens. Enterocele. Alia. Ubique ad brevem historiam longas & doctas addit dissertationes.

In appendice *anni* IV. & V. E. N. C. *Dec.* I. Ejus sunt *mictomimematum centuria* III, Medicamenta fere etiam chirurgica.

§. CCC. JOHANNES MURALTUS.

Ex nobili familia Insubrica natus, Leidæ & Parisiis incisionibus & administrationibus chirurgicis operam dedit. Circa ea enim tempora, & paulo prius, illa, quam alibi etiam tetigi, rerum conversio facta est, ut qui prius Patavium fere adibant Germani, aliique Medici, nunc porro ob medicas prælectiones frequenter Leidam, ob exercitationes anatomicas & chirurgicas Lutetiam adirent.

Leidæ eo ævo SYLVII hypotheses docebantur, per universam Europam gratiosæ.

MURALTUS & medicinam, & anatomen & demum chirurgiam coluit. SYLVIO præside disputaverat *de inflammatione & ulcere vesicæ* Leid. 1668. 4. LEU. Deinde

Deinde pro gradu *de morbis parturientium, & accidentibus, quæ partum insequuntur* Basil. 1671. 4. LEU.

EJUS est *collegium anatomicum, in welchem alle Theile des menschlichen Leibes samt den Krankheiten beschrieben werden* Nürnberg 1687. 8. * Cum partium corporis humani descriptione conjungit morborum historiam, potissimum etiam chirurgicorum. Cistam militarem brevibus recensuit, & materiam chirurgicam, modosque curandorum malorum, & artem obstetriciam. Passim etiam adnotationes aliquas peculiarium casuum adjecit, & 46. fere morborum muliebrium exempla, MAURICÆI ipse discipulus. Coccyx ab obstetrice introrsum pressus, inde diuturnus dolor. A secundis retentis hæmorrhagia. Placentæ adhærentis difficilis solutio. Infans putridus ex umbilico prodiit. Difficilis partus ob perinæum prælatum, ad usque quatuor digitos. Denique breve compendium chirurgicum.

EJ. *Schriften von der Wundarzney* Basil. 1691. 8. 1711. 8. *, quæ editio auctior est, & nuperioribus MURALTI curationibus anno demum 1709. peractis, & aliorum, quos dicemus. Opera ipsa diversi sunt generis. Compendium primum artis chirurgicæ, quod pene in formulis se continet. Inde fasciæ & vincula, ex Parisinorum nosodochiorum usu. Tum chirurgicæ administrationes, hæc perbreviter. Deinde observationes, ut vocare solent, omnino 217, pleræque chirurgici argumenti. Nolles superstitiosa aliqua, datamve parturienti feminæ sabinam. Sed ea seculo condonaveris. In formulis & medicamentis multus est, intercedunt tamen etiam meliora. Ab ictu fissa ossis frontis pars superior, qua cum coronali committitur: trepano feliciter emissus sanguis, qui sub cranium effusus fuerat. Vulnus sclopetarium pectoris recte sanatum, etsi glandem impulsam noster non potuit educere. Anevrysma venæsectione curatum. Sutura tendinum manum flectentium, quam chirurgus BIENAISE injecit, nullo tot a punctionibus symptomate. Non sanari fistulam quoad dentem evulseris. Ulcus uteri sanavit. Oculus prolapsus multa evacuatione, & exustis per escharotica carnibus fungosis, tandem restitutus. Fistula lacrumalis ustione sanata. Hernia incarcerata curata, cum intestinum inciperet corrumpi. Ulcus renis sublatum. Fistula pectoralis. Fractura calvariæ & pars cerebri amissa. Cancrosæ mammæ funesta amputatio. Deliquia animi ab unguento, quod ranunculum reciperet. A lapsu symptomata, vomitusque internis tamen medicamentis dissipata. Tendo flexoris bicipitis ab osse, ut noster dicit, discessit, mirum malum. A moxæ usu dolor diu superstes. Uteri abscessus decoctis vulnerariis sanatus. Ulcus gravissimum uteri cum plurimo pure effuso, tamen sanatum. Tumor carnosus vaginæ vinculo ablatus. Partus aliqui difficiles. Fistula intestinalis sanata. Morsus adeo periculosus, ut digitum necesse fuerit amputare. Duo digiti separati, qui una communi cute erant obducti. BERNARDI RINGLE monita ne terebratio cranii differatur. Laudes balsami vulnerarii POTERIANI. Dilatato annulo intestinum incarceratum repositum. J. H. GYSII, chirurgi Thunensis, partus Cæsareus. Manus a vi gangrænæ siccæ delapsa. Vulnus cum jactura pene drachmæ cerebri, sanatum.

HENRICI

HENRICI RUFFII curationes XXI. Fiſſura oſſis a carie. Fungus articularis genu curatus &c.

J. FREYTAG, chirurgi Tigurini, curationes XXI. Cataracta unco de oculo ter extracta a. 1694, dudum ante ullos Gallos. Cataractæ congenitæ depoſitæ. Vulnus corneæ tunicæ curatum; & oculi ab impacta feſtuca vulnus. Polypi ampliſſimi de naribus evulſi. Hydrocele gangrænoſa cum hernia inguinali ſanata, & hernia incarcerata cum ſtercoreo vomitu aperto peritonæi proceſſu, ſic aliæ graves herniæ, etiam inguinales.

CASPARI MANZII curationes octo. Vulnus articuli cubiti inciſivum, feliciter emplaſtris vulnerariis curatum: ancyloſis, que metuebatur decocto, inteſtinorum ſuperata.

MURALTI fruſtra tentata curatio hydrocephali inciſi, cum aqua in cerebrum effuſa eſſet.

CHRISTOPHORI BISCHOP, Baſilienſis, duæ curationes chirurgicæ. Anevryſma ſuperatum pila emplaſtrorum ſibi impoſitorum.

J. ZWINGER (anonymi) *neue wohlbeſtellte Feldſchererkunſt* Baſil. 1691. 8. 1711. 8. cum MURALTO prodiit. Primum de vulneribus, & infortuniis, quibus vita militaris obnoxia eſt. Deinde ciſta militaris.

EJ. MURALTI *Kinder und Hebammenbüchlein* Baſil. 1689. 8. 1697. 8. *. Conſilia ad partum difficilem & curationes aliquæ. Uterus a partu quarto die repoſitus.

In E. N. C. *Dec.* II. a. I. multa partus difficilis exempla.

Obſ. 108. vulvæ lapſu læſæ ſanatio.

Obſ. 112. uteri prolapſus peſſo ſanatus.

Obſ. 113. hernia umbilici in puerpera cum ani prolapſu vinculis ſanata.

Obſ. 114. uteri hydrops per umbilicum evacuatus.

Obſ. 117. funiculum umbilicalem manumque inſertam reduxit.

Ann. II. *obſ.* 89. maximus tumor glanduloſus de femore feliciter reſectus.

Obſ. 90. ſqq. pluſcula exempla partuum difficilium. Brachium prolapſum feliciter repoſuit.

Obſ. 93. mors ex ſanguinis a partu profluvio.

In A. III. numeroſiſſimæ obſervationes chirurgicæ. *Obſ.* 116. fiſſura cranii exemta admoto trepano.

Obſ. 117. fractura tibiæ & fibulæ cum vulnere ſanata.

Obſ. 118. ſanatus, cui globus plumbeus in pectore relictus.

Obſ. 121. chirurgi BIENAISE ſutura tendinum manus.

Obſ. 124. mors ex vulnere jecoris.

Obs. 125. cancer, quem vocat penis, sanatus.

Obs. 126. & oculi prolapsus.

Obs. 127. amputata tibia, tamen ab ulceribus mors.

Obs. 128. hernia umbilicalis vinculo sanata.

Obs. 131. apostemata & caries a variolis.

Obs. 132. 133. fistula lacrumalis igne sanata.

Obs. 134. struma amputata, in qua ossicula.

Obs. 135. felix incisio in ileo a bubonocele nato.

Obs. 136. sanata maxillæ inferioris fractura.

Obs. 137. teterrima calvariæ fractura curata, in qua os petrosum, ut putat, fissum, pars orbitæ exemta, & musculus temporalis incisus.

Obs. 138. polypus nasi evulsus.

Obs. 139. curatus in rene abscessus.

Obs. 140. & sterni abscessus.

Obs. 141. ab intestino a vermibus eroso hernia.

Obs. 142. enormis tumor in brachio incisione curatus.

Obs. 143. gangræna spontanea manus curata.

Obs. 144. & fistula a carie tibiæ.

Obs. 145. & pectoris fistulæ.

Obs. 146. empyema ruptum sanatum.

Obs. 148. hydrocele curata castratione & cereo inmisso.

Obs. 150. fractura cranii cum amissa parte cerebri, curata.

Ann. V. *obs.* 33. ischuria a scirrho prostatæ & vesicularum seminalium.

Obs. 133. in manus dorso verruca in maximum cancrum excrescens.

Ann. VII. *obs.* 95. ex imposito ranunculo caustico syncope.

Obs. 106. acicula per urinam egesta.

Obs. 118. sanatus quem canis rabidus momorderat.

Ann. X. *obs.* 107. ulcus post pleuritidem per lotium feliciter judicatum.

Dec. III. *Ann.* II. *obs.* 134. partus in vetula expeditus ore uteri dilatato.

Ann. IX. X. *obs.* 55. arteria in venæsectione læsa, sanguis effusus, putridus, exemtus, & malum absque injecto vinculo sanatum.

§. CCCI.

§. CCCI. Varii.

Viti Riedlini patris, qui a. 1668. obiit, *observationum medicarum centuriæ tres*, a filio Augustæ Vindelicorum 1691. 12. * editæ. Multæ chirurgici sunt argumenti: misera autem eo ævo chirurgiæ Germanicæ facies erat, cum in casu trepanum poscente, noster non ausus sit ad necessariam curationem descendere, cui rasionem substituit. In alio tamen casu undecimo die trepanum feliciter admotum fuisse ipse meminit. Acus gutturi infixa, prælonga, volsella erepta. A lapsu cerebro concusso per biduum mens emota, sponte restituta; neque enim in medicamentis vis illa fuit, quæ propinavit. Ab hernia spreta funestus spasmus cynicus. Ob gangrænam indice resecto, tamen mors non potuit vitari. Fistula in dorso feliciter reconciliata. Incontinentia fæcum omnium & mors a fractis vertebris. Emphysema spontaneum. Memorabile & simile Bidloiano exemplum, plurimæ aquæ, quæ de naribus fluxit. Mors ab arteria brachii venæ loco incisa. Ex lapsu, illiso osse sacro, pedum impotentia, & funestus hydrops. Magnus calculus ex scroto sponte elapsus. Vulnus, in quo dura mater incisa, sanatum, cum rimam ad pus emittendum noster dilatasset. Post suppressas hæmorrhoides ulcus colli vesicæ, mors. Caput fetus in utero relictum sensim contabescens & egestum.

J. Nicolaus Pfizer, Physicus Noribergensis, edidit Noribergæ 1668. 12. *, 1673. 8. Boecler, *vernünftiges Wunden-Urtheil*, f. de vulnerum ad mortem inferendam potentia, singulatim, a capite ad calcem, etiam de vulneribus veneno infectis, aut a perniciosis bestiis illatis. Credulus auctor, & collector. Aliqua de submersis, num vivi, num a morte in aquam projecti sint: sic de strangulatis.

Ej. *Zwey sonderbare Bücher von der Weiber Natur* &c. Altdorf 1691. 8. *. Chirurgica in partu difficili auxilia. Uterus evulsus cum placenta firmius adhærescente. Fetus mortuus unco ductus. Herniæ.

Franciscus Bosellus in *Amaltheo medico historico* Patav. 1668. 4. * refert ut lege a. 1638. sancta Patavii licentia docendæ & exercendæ chirurgiæ conferatur.

Pierre Dailly *traité des blessures & playes faites par armes à feu* Paris 1668. 12. Hotton. Bur. liber est Plazzoni gallice versus, & nonnullis propriis adnotationibus auctus. Tamen glandes plumbeas calescere.

Thomas Rodriguez de Vega *Practica medica, cui accessit de fontanellis & cauteriis* Lisboa 1668. 4. C. d. V.

§. CCCII. Disputationes.

J. Henricus Meibom, vir eruditus, Professor Helmstadiensis, præter academicas disputationes nihil scripsit.

Ej. *De ossium constitutione naturali & praeternaturali* Helmst. 1668. 4. *. Luxationes, fracturæ, morbi ossium.

Ej. disp. *de suffusione* Helmstatt. 1670. 4. Boehm.

Ej. *De paracentesi in hydrope* ib. 1670. 4.

Ej. *De bubonibus* ib. 1671. 4.

Ej. *De cancro mammarum* ib. 1673. 4.

Ej. *De ulcerum natura & curatione in genere* ib. 1674. 4. *.

Ej. *De vulneribus lethalibus* ib. 1674. 4. Boehm. 1694. 4. * A globulo in pectore latente per quadragintà annos sputa purulenta.

Ej. *De sanguinis eductione* ib. 1674. 4. Hænel.

Ej *De læsionibus cranii a causa externa violenta* ib. 1674. 4.

Ej. *De suppressione urinæ* ib. 1676. 4.

Ej. *De tumoribus pedum, imprimis ædematosis* ib. 1679. 4. *.

Ej. *De calculo renum* ib. 1679. 4.

Ej. *De hæmorrhagia* ib. 1684. 4. Habet instrumentum, quo arterias in carpo vulneratas coerceat.

Ej. *De vulnerum natura & curatione in genere* ib. 1685. 4. *. Sanatum vulnus colli vesicæ: cochlea umbellata ad arteriæ vulnus. In Italia arterias ligari forcipe correptas.

Ej. *De hernia* ib. 1686. 4. *.

Ej. *De catheterismo* Helmst. 1689. 4. ubi catheteres flexiles describit.

Ej. *de abscessuum internorum natura & curatione* Dresdæ & Lipſ. 1751. edente J. G. B. medico. Bur. Posthumum opus. Laudat decocta vulneraria.

J. Henr. Bredhaver *de nephritide* Gieſſ. 1668. 4. Riv.

Samuel du Pre' *de carie ossis* Leid. 1668. 4. Boehmer.

Christ. v. Campen *de calculo renum* Leid. 1668. Boehm.

Irenæi Vehr Prof. Francofurti ad Viadr. *præsidium chirurgicum de methæmochymia* Francf. ad Viadr. 1668. 4. diximus in anatomicis.

Ej. *De abortu* ib. 1684. 4. Platn.

Ej. *De vulnere capitis persona illustrissima casus feralis* ib. 1689. 4.

Ej. *De gangræna & sphacelo* ib. 1698. 4. Heft.

Niç. Mourik *de ischuria* Leid. 1668. 4. *.

Christoph. Anton. Schoengast *de Enkurek morsuque tarantulæ* Lipsiæ 1668. 4. *.

§. CCCIII.

§. CCCIII. Diaria.

In *Phil. Tranſ.* n. 39. J. Schmidii Gedanenſis infuſoriæ chirurgiæ tentamina referemus, quia ad ſcopum clinicum curandosque morbos ſunt inſtituta. Sed vide B. anat. I. p. 545.

Ej. E. N. C. Dec. I. ann. III. obſ. 122. ex hernia incarcerata natus anus artificialis commode toleratus.

Obſ. 124. inteſtinum a lotio eroſum.

Ann. IV. V. *obſ.* 161. a veneno cancri plumbum calcinatum.

Ann. VIII. *obſ.* 83. vulnus oculi ſubito lethale, quod frequens.

Obſ. 89. mors ex ſabuloſo urethræ infarctu.

Obſ. 91. polypum narium denique mercurio ſublimato ſuperavit.

Obſ. 97. ſic carunculas urethræ gallicas.

Ann. IX. X. *obſ.* 43. hydrophobia vigeſimo poſt morſum anno ſuperveniens.

In Birchii t. II. refertur de enormi calculo unciarum 22. in humana veſica reperto: de hydatidibus ex tumore laterum inciſo prodeuntibus: de rene in cane inciſo & deſtructo, ut integre ſanaretur.

In *Journal des Savans* anni 1668. de calculo quatuor & ultra librarum in equo reperto. Ceperat prodire a. 1665.

In novo diario, quod apud Tinassium prodiit, experimenta recenſentur cum calculo facta, a quo admoto demorſa a vipera animalia ſubito interierint.

Libellorum ad transfuſionem pertinentium cenſum omitto, quos in anatomica parte dixerim.

§. CCCIV. Varii.

Dube' Medici, *Chirurgien des pauvres* Paris 1669. 8. 1672. 8. 1693. 8. Rouen. 1711. 8.

J. Georg Volcamer, Medici Noribergenſis, *Sendſchreiben von dem Blaſen- und Lendenſtein* Francf. 1669. 4. *. Habere ſe arcanum, quo multos curaverit.

In E. N. C. *Dec.* I. *Ann. Obſ.* 121. fetus retentus, cujus oſſicula prodierunt, poſtquam novum interim fetum conceperat.

Obſ. 226. caruncula de vulva progrediens (ſarcoma vaginæ) reſectum.

Obſ. 227. calculi ex femina exemti poſt nerveos quosdam motus, quos auctor habet pro calculi itinere.

Ann. VI. VII. *obſ.* 72. oleum momordicæ laudat ad partum expediendum.

Obſ. 73. uterus ex virgine elapſus & reſectus; ſarcoma potius, cum ipſe neget, cavum fuiſſe.

Ann. IX. X. *obs.* 62 Sterilitas ab utero per abortum læso injectionibus superata, ad quas metrenchytem invenit, crasso, elevatoque & perforato fine.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 177. idem homo quater calculi sectionem passus.

Ann. V. *obs.* 152. a clausis tibiarum ulceribus impotentia ambulandi.

Obs. 155. a conpuncto nervo convulsiones, eroso per lapidem causticum nervo suppressæ.

Ann. VIII. *obs.* 227. 228, magni tumores cystici sublati.

TARDUCCIO SALVI da Macerata *il chirurgo con il ministro del medico* Rom 1669. 4. *. Inter varios alios tractatus, etiam Pentateuchus chirurgicus hic reperitur, breviter, ut generalia tantum præcepta tradat. Tum aliqua de suppellectile chirurgi. In *ministro del medico* agitur de venæ sectione, cucurbitulis, hirudinibus, frictionibus, vesicatoriis, cauteriis. Venarum selectus: varium genus lanceolarum, etiam balista, quam ad certam profunditatem dimittas, non ultra se demersuram: ad scarificandum etiam instrumentum depinxit, de quo multos cultellos una producas.

Adjectus est PETRI de PIAZZA *breve ed utile discorso* p. 351.

FRANCISCI JOSEPHI BURRHI *epistolæ ad* T. BARTHOLINUM Hafn. 1669. 4. *. Arcanum venditabat, quo oculorum elapsos humores ajebat se restituere.

CINTIO d'AMATO *prattica nuova di tutto quello ch'al diligente Barbiere s'appartiene, ove si discorre del cavar sangue, di balsamar corpi humani, dal modo da farsi la scarificatione* Venetia 1669. 4. BOEHMER, Napoli 1671. 4. d'ETR.

MOSES CHARAS in *experiences sur la vipere* Paris 1669. 8. 1672. 8. * & in *suite des experiences sur la vipere* ib. 1672. 8. *. conjunctim recusis ib. 1694. 8. *. contendit venenum viperæ nullum esse, solamque iram nocere. REDUS putat hominem pennis non suis volatum adfectasse, VIGANUS effetum & vetustum venenum ad experimenta adhibuisse. Tarantularum miranda narrat. Ipse a vipera morsus, suctione, vinculo, sale viperæ sumto nihil passus est (a).

HERMANNI GRUBE *de ictu tarantulæ* Francfurt 1669. 8. *. credulus, rei non visæ.

HENRICI de QUINTAL VIEYRA, santarenensis, *Guia de Sangradores* Lisboa 1669. 8 1670. 8. C. de V.

J. FR. WEYPERT *trifolium chirurgicum oder gülden Kleeblat der Wundarzney* Francfurt 1669. 12. GRAU. 1673. 12. 1697. 12. 1735. 12.

FRANCESCO de ROMANIS, patricii Centursini, posthumum opus cum titulo *observationum medico-chirurgicarum* Napoli 1669. fol. *. Multæ sunt chirurgici argumenti. In administrationibus brevis est. Viam ad nares effodere suadet in fistula

(a) *Mem. de l'Acad.* 1693.

fistula lacrumali. Nuces gallinis fuisse funestas, quas rabidi canis saliva vitiasset. Veterum cæterum morem sequitur, ut minus certis auxiliis fidat, ipso ad canis morsum ÆSCHRIONIS medicamento. Eventus desunt.

§. CCCV. DISPUTATIONES.

PHIL. HENR. BEIER *de rabie vel hydrophobia* Hall. 1669. 4. RIV.

GEORG PETRI PIERERI diss. *de natta* Argentorati 1669. 12.

J. JOACH. ZENTGRAF *de tactu regis Franciæ, quo strumis laborantes restituuntur* Witteberg 1669. 4. BATINE.

J. ALBERT SEBIZ *de fonticulis* Argentor. 1669. 4. *.

EJ. *De tumoribus præter naturam in genere* ib. 1669. 4. *.

In *exercitationum pathologicarum* XXXIma. 1664 4. multa sunt chirurgica.

CH. SCHERBIUS *de renum calculo* Utrecht 1669. 4. HAEN.

THOMAS FONES *de ophthalmia* Leid. 1669. 4. *.

§. CCCVI. DIARIA.

Apud BIRCHIUM a. 1669. agitur de calculo sub lingua sponte erumpente, cum malum pro angina habitum fuisset. Intestina sponte rupta, & eductæ sphæræ plumbeæ, totæ tartarea crusta obductæ.

In *Phil. Trans.* n. 12 & 13. agitur de subitaneo & mirifico tumore mammarum in femina, quem mors ipsa secuta est.

§. CCCVII. VARII.

ANTONIUS FERREIRA, Lusitanus. EJUS *Luz verdadera o recapilado de toda la cirurgia* prodiit Lisboa 1670. fol.

PIERRE MORENNO TERRER *flor de anatomia, dislocationes y fracturas del cuerpo humano* Madrit 1670. 8.

Observations & histoires chirurgiques tirées des œuvres latines des plus renommés praticiens par un D. en Med. & divisé en douze Centuries Geneve 1670. 4. Suspicor esse BONNETI.

Bandages pour les pauvres gens, pour les descentes de boyaux, de matrice, de nombril & de fondement Paris 1670. 4. BUR.

Lettre sur une nouvelle opinion au sujet de la cataracte Rouen 1670. 4. FALC. Non residere in lente crystallina.

SICLER *histoire inouie d'un accouchement de 19 mois* au Puy 1670. 4. utcunque huc facit.

JAMES

JAMES WOLVERIDGE *speculum matricis Hibernicum, or the Irish maidwives handmaid* Lond. 1670. 8. B. BODLEY.

Cum ed. F. WURZII prodiit H. SCHÆVII *abris der anatomie, und ein Hebammenbüchlein* Basil. 1670. 8. *. HUTH.

§. CCCVIII. JOHANNES GROENEVELT.

Belga, Medicus qui in Anglia vixit, calculumque secuit. EJ. disp. *de calculo vesicæ* Utrech 1670. 4. BOEHMER.

EJUS *dissertatio lithologica variis observationibus & figuris illustrata* ed. II. Londin. 1687. 8. *. Exoratum fuisse a chirurgo & lithotomo Amstelodamensi HENRICO VELTHUYSEN, ut arti se totum traderet. Hic aliquas adnotationes tradit per suam experientiam natas, de calculis & circa calculum rarioribus curationibus. Ut calculi de renibus in vesicam decedant. Calculi figura & mole varii. Calculi renis signa, & vesicæ calculi. Enormis calculus unciarum 19, alius 25 unc. Remedia quibus symptomata mitigantur, cadaverum incisiones. Apparatus parvi sectio, & modi calculi secandi varietates. Calculus sulcatus, ut aliqua via lotio per eam crenam superesset.

In Anglia nomen mutavit, ut nunc GREENFIELD se scripserit, & prostat EJUS *compleat treatise on the stone and gravel, with a discourse on the lithontriptiks* London 1710. 8. *. Multa expertus hic ea exponit, quæ sibi vidisse contigisset. Ex puellis magnos calculos extraxit, sed etiam medicamentis lithontripticis solvit. Iterum magna varietas calculorum, aliqui ex priori opere. Calculus circa acum natus. Calculos equidem inter duas membranas vesicæ natos vidit, vere tunicatum nunquam. Ab usu saponis calculus eductus est, ut in glande se conspicuum daret. Adparatus parvus & magnus. Alto semel feliciter usus est. Vulnus urethræ majus æque facile sanari ac minus. Sibi accidisse, ut aliquando calculum non posset educere. Symptomata. De lithontripticis medicamentis eorum temporum, DUVY, TIPING, absurdis miscelis, ROGERII alcalino pulvere, quem laudat, sale stipitum fabarum cum testis ovorum & cancrorum chelis. G. CHARLETON persuasisse sibi, dari liquorem, qui calculum vere solvat, & incredulis succensuisse. Prius opusculum his utique auctum redit, cum TOLETI iconibus.

EJUSD. *de tuto cantharidum usu l.* Londin. 1698. 8. 1707. 8. Anglice vertente J. MARTIN, ib. 1706. 8. *. Potius ad clinicen pertinet, & eo loco repetetur. Accusatus ob propinatas cantharides, etiam carceri addictus fuerat.

§. CCCIX. THEODORUS KERKRING.

Incisor & Chemicus, de cujus moribus alias egi. In *spicilegio anatomico* Amsterdam 1670. 4. * plusculæ continentur adnotationes chirurgicæ. Sarcoma pro uteri prolapsu habitum. Secundarum pars quarto mense incorrupta educta. Iliaca passio ab intestinorum ulcere. Acus, quæ in gutture hærebat, magnete educta. Lor-

Lordosis medicamentis sanata. Luxationis femoris veræ & insanabilis exemplum ligamentis laxatis. Calculorum varietates. Fistulæ a ductu salivali. Fissura calvariæ a lapsu prætervisa, & tumores varii circa arterias temporales, eventu funesto. Femina quam bronchocele præfocavit. A capite femoris nimis parvo claudicatio. Trigesimo anno decessit lamina ossea de tibia, quam equus percusserat.

§. CCCX. Denis Fournier

Chirurgi Parisini, *traité de la gangrene & particulierement de celle qui vient en la peste* Paris 1670. 12. PORTAL. Fortia commendare escharotica.

Ej. *l'œconomie chirurgicale pour le rhabillement des os, contenant l'osteologie, la nososteologie & apocatastosteologie* Paris 1671 4. *. de morbis ossium fuse, deque fractis & luxatis & eorum repositione. Propria vix habet, PAREUM secutus. Machinamenta ORIBASII depicta dat.

Ej. *traité methodique des bandages* Paris 1671. 4. *. Continet etiam GALENI de fasciis icones. Editionem citat 1678. 4. PORTAL, cui nova aliqua dicit accessisse.

Ej. *les principes de chirurgie* Paris 1671. 4. *. Tabulæ de generalibus actis.

Ej. *l'art qui chasse la peste, les bubons, les charbons; l'estiomene & la gangrene* Paris 1671. 4. *. Potissimum in medicamentis versatur. An idem libellus qui primo loco dictus.

Ej. *l'accoucheur methodique, qui enseigne la maniere d'operer dans tous les accouchemens naturels & artificiels* Paris 1677. 12. BUR. PORTAL esse ex RUFFIO.

§. CCCXI. Varii.

In CHRIST. FRID. GARMAN maxima *de miraculis mortuorum* collectione multa huc pertinent, ut de naso insititio, de partu cadaverum, de celebri illa apud avos nostros cadaverum cruentatione, quæ fit ad accessum homicidæ: de putrefactione & ea occasione de calculis. Prodiit 1670. 4. & Dresd. 1709. 4. *.

In E. N. C. D. I. A. I. a 145 de intestino a vermibus perforato & curato.

Ann. III. *obs.* 43. calculi sub lingua.

Obs. 204 mors ex rupto varice.

Dec. II. *ann.* VIII. *obs.* 153. urinæ incontinentia a calculo.

§. CCCXII. Disputationes.

JUSTI SCHRADER Prof. Helmstad. *de ulceribus* Leid. 1670. 4. *.

In *observationibus & historiis, quas collectus edidit* Amsterdam 1674. 12. *. hernia describitur & processus peritonæi testem comprehendens. Iterum proces-

sus

fus quidem petitonæi, abſque hernia tamen, cum icone. Quartana moleſtiſſima, ictu in cranium accepto ſublata. Caries fere univerſorum oſſium ex frigida natatione. A SMALZIO lithotomo maximus calculus excifus. Inciſiones nonnullorum cadaverum morboſorum.

PETRI le CLERC *de fracturis cranii* Leid. 1670. 4. *.

BERN. CHARIAS CHAPELLE *de mammarum inflammatione* Leid. 1670. 4. *.

VIC. LOCHER *de renum & veſicæ calculo* Baſil. 1670. 4.

GEORG WAHRMUTH *de abortu* Leid. 1670. 4. PLATN.

§. CCCXIII. PIERRE JOSEPH MICHON.

Vulgo Abbé BOURDELOT, Medicus apud R. CHRISTINAM gratioſus, qui cum ſplendore aliquo vixit, & demum veneno ſe interemiſſe creditus eſt. Idem cum ab infelici venæ ſectione anevryſma paſſus eſſet, inſtrumentum invenit, ſcutum nempe, cujus diuturna preſſione, hoc malum facile toleravit, de quo apud BLEGNYUM (*a*) retulit. Exſtat in PLANQUE *Bibl. de Med.* T. II. p. 481. diff. ejus de aneuriſmate. Exemplum orti a vociferatione; a conatu. Hiſtoria proprii mali.

Eodem fere tempore celebris poeta BENSERADE periit, cum chirurgus arteriam ei pro vena percuſſiſſet, & aufugiſſet, neque ſanguinem ſuppreſſiſſet.

IDEM BOURDELOT edidit Paris 1670. *obſervations ſur la vipére* Paris 1670. 12. De morſu viperarum; in eo tamen virus eſſe, etſi in Gallia mitiores ſint.

Apud eumdem conventus fuit Academicus, in quo varia phyſica & medica a variis eruditis viris agitata fuerunt. Aliqua in eo collegio propoſita edidit GALLOIS, cum titulo, *Converſations de* M. l'A. BOURDELOT Paris 1675. 12. * & in *Zod. Gallico.* De lapide ad morſum ſerpentum. De puero calculos abſque dolore mingente. Vulnus inteſtini ſevera diæta ſanatum. Contra ſedem ſuffuſionis in lente cryſtallina. De BURRHI epiſtolis.

§. CCCXIV. DIARIA.

Apud BIRCHIUM de calculo in urethra hærente, per qu m lotium ſibi viam cadendo aperuit.

CLARKE de calculo 22 librarum ex utero vaccæ exciſo.

In Diario TINASSIANO calculus ex veſica canis; eadem de parietariæ vi lithontriptica hiſtoriola, quam citavimus.

Novæ Academiæ Naturæ curioſorum Acta hoc anno 1670 ceperunt prodire, quorum nuper ſecularia celebrata fuerunt. In iis actis a medicis fere, tamen etiam a chirurgis communicatis, magnus numerus prodiit adnotationum & caſuum chirurgici etiam argumenti.

Anno I, qui Lipſiæ 1670. 4. * prodiit, MATTHÆUS FRANC. HERTODT egit de cancro dentis, ulcere, ut puto, maligno & rebelli gingivarum.

HEN-

(*a*) *in nouvelles decouv. ſur la Medec.*

HENRICUS VOLGNAD *obſ.* 11. de funeſto eventu ani clauſi in puero nuper nato.

Obſ. 21. Inteſtina ab adliſo abdomine rupta.

Ann. IV. V. *obſ.* 169 funeſtus calculoſus renis abſceſſus.

Ann. I. J. FERDINAND HERTOD *obſ.* 25. Cum nullus in gravida femina callus ſubnaſceretur, continuo, cum peperiſſet, idem conferbuit.

Obſ. 99. ulcus cancroſum pancreatis, reneſque corrupti in viro orthoſtadio.

Ann. IV. V. *obſ.* 98. Colli anevryſma pro inſanabili dimiſſum, nullum enim exemplum eſſe ſanati.

Ann. I. ALLARD HERMAN CUMMEN *obſ.* 46 hydrocephalus fomentis ſpirituoſis ſublatus.

Dec. I. *Ann.* III. *obſ* 112. ulcus in oſſe bis viſum.

Obſ. 117. ſecundinæ particula poſt menſem demum expulſa.

Obſ. 135. oſſis coccygis luxatio introrſum facta.

Obſ. 187. inteſtinum rectum fiſſum & gangrænoſum.

Obſ. 182. ſanati fulmine tacti.

FRIDER. FERDINAND ILMER, Profeſſor Vindobonenſis *obſ.* 49. partus difficilis a præeunte brachio, brachio reſecto, fetu in tres partes diviſo expeditus.

Ann. II. *obſ.* 39. iſchuria die decimo ejecto calculo ſoluta.

Ann. III. *obſ.* 16. calculus, ut puto, felleus per abdominis abſceſſum eductus.

EJUSD. diſp. *de calculis microcóſmi* Wien 1692.

De oculorum morbis 1697. 4. *. Titulum puto alium eſſe.

Ann. I. J. GEORG GREUSEL *obſ.* 64. ren purulentus totusque conſumtus.

LAURENTIUS WOLFSTRIGEL *obſ.* 63. ex vulnere oculi lens cryſtallina ad labia vulneris corneæ tunicæ adnata.

Ann. II. *obſ.* 88. hernia umbilicalis congenita.

Ann. I. NICOLAUS WILHELM BECKERS *obſ.* 82. in abſceſſu abdominis muſculi feliciter inciſi.

Ann. IV. V. uvula eroſa abſque malo.

Ann. VIII. *obſ.* 76. colica nephritica.

Obſ. 72. arteria ſponte rupta in hemicrania felici eventu.

Obſ. 73. ſic anaſarca per ſpontaneos abſceſſus curata.

Ann. I. GOTTFRIED THEDESIUS *obſ.* 106. calculus veſicæ, uterus dura & viſcida materie refertus.

§. CCCXV. Cosmus Viardel.

Chirurgus obstetricius Parisinus, Mauricæi æmulus. Scripsit Paris 1671. 8. *Observations sur la pratique des accouchemens*, recusas Paris 1748. 8. *. Germanice versas Francfurt 1676. 8. *. Ordinis omnis ignarus, passim superstitioni indulgens, inque medicamentis plurimus, uterum se extraxisse fatetur, neque id sibi vitio ducit, aut pudori. Per pedes perinde, ut Mauriceau, fetum fere extrahit. Adnotationes aliquas adspergit, adque partus difficiles consilia. Infans vivus ex matre mortua excisus. Fetum capite inpacto omnium difficillimum partum facere, periculosissimum placentam, aut funiculum præeuntem, malum etiam præcedentem faciem. Exemplum uteri ab obstetrice evulsi. Connatam vaginam emollientibus medicamentis aperuit.

In nova editione peculiaria aliqua consilia inter adnotationes locum invenjunt. Pessum mavult auctor ex cannabi parare in cera liquida tincta.

Versio Germanica sæpe ridicula est; virgines plerumque vocat, quæ pepererunt.

§. CCCXVI. Varii.

La poudre de sympathie justifiée Paris 1671. 8.

Thomas Shirley *of the causes of stones in the greater world in order to find out the causes and cure of the stones in man* London 1671. 8. Hamburg 1675. 8. 1699. 8.

William Sermon *the english midwife* Lond. 1671. 8.

Barent Piebers *geluklig steenkonst den steen te snyden end uytdryven zonder pyn* 1671. 8. ut videtur ex E. N. C.

CCCXVII. Disputationes.

Ludovici Salzman *de abscessu interno insignis magnitudinis cum hydrope & aliis notatu dignis in muliere Argentoratensi nuper observatis* Argentor. 1671. 4. *. Abscessus cystici gelatinosis hydatidibus varii, hydrops, ut videtur, ovarii.

J. Henr. Agerius *de varicibus* Argentor. 1671. 4. Riv.

C. C. Mylius *de pernione* Leid. 1671. 4.

Andr. Hofman *de tentigine, s. nimia excrescentia clitoridis* Jen. 1671. 4.

Ej. est disp. *de fracturis cranii* Witteberg 1671. 4.

J. Gerardi Simonis J. C. *Jura obstetricum* Jen. 1671. 4. B. Boehm.

Ej. *Obstetrices* ib. 1678. 4. ib.

Jacob a Teffelin *de ischuria* Leid. 1671. 4. *. alii 1672.

Petr. Moeller *de vulneribus sclopetorum* Regiomont. 1671. 4.

§. CCCXVIII.

§. CCCXVIII. DIARIA.

In E. N. C. *Anno* II. multa huc faciunt.

J. FRID. TREUBLER *obſ.* 37. de ambuſtis a fulmine.

SIMON SCHULZE Thorunienſis medici.

Obſ. 63. neſcio cujus concrementi mollis in lapidibus reperti, laudes adverſus calculum.

Obſ. 64. 81. varia ad calcem podagricam.

Obſ. 134. tumor abdominis per lapſum ex alto curatus, effluente per pudenda humore.

Ann. III. *obſ.* 1. calculus ſub lingua exciſus.

Obſ. 2. curationes puerorum natorum ano imperforato.

Obſ. 3. ſic vulvæ.

Obſ. 155. de remediis lithontripticis compilatio.

Obſ. 156. de fonticulorum utilitate in epilepſia, paralyſi, &c.

Obſ. 189. grave vulnus pectoris lentiſſime curatum, & quinto anno lethale *obſ.* 115. a. IV. V.

Obſ. 260. fulgurati abſque noxa.

Ann. IV. V. *obſ.* 72. hernia vera in columba.

Obſ. 114. renis abſceſſus funeſtus.

Obſ. 122. inteſtini recti gangræna.

Obſ. 126. in lotio poſt bihorium calculos eſſe natos.

Ann. VI. VII. *obſ.* 135. maxima purulentia pectoris & abdominis, de umbilico erumpens.

Obſ. 142. ex ſalivæ canis rabidi contagio hydrophobia.

Obſ. 147. pus pleuriticum ex vulnuſculo brachii.

Obſ. 157. magna excreſcentia carnoſa de ſcapula abſecta.

Obſ. 163. pectus ab abſceſſu late apertum.

Obſ. 135. paracenteſis fruſtranea in hydrope.

Obſ. 168. excreſcentia fungoſa uteri ſphacelata.

Ann. VIII. *obſ.* 21. a cancroſa mamma reſecta ſubita mors.

Ann. II. J. JACOB WENCESLAI DOBRZENSKI de NIGROPONTE *obſ.* 65. de calce podagrica.

Obſ. 181. partus ab uteri abſceſſu impeditus.

JOH. PILAS *Dec.* I. *Ann.* II. *obſ.* 92. atheroma in humero exſectum.

Obs. 108. anevrysma curatum fasciis.

PAULUS de SORBAIT, Medicus Vindobonensis, *obs.* 104. impotentia venerea ex vulnere capitis.

In ejus *universa medicina theorica & practica*, chirurgia continetur & examen chirurgicum Nuremb. 1672. fol. & cum titulo *praxeos medicæ auctæ* Wien 1680. fol.

Ann. II. JOH. ANTON. CLOZ prægrandis calculus excretus de viro. *obs.* 124.

GODOFR. CHRISTIAN WINKLER, *obs.* 132. vulnus oculi curatum & aqueus humor restitutus.

Ann. VI. VII. *obs.* 91. funesta venæ raninæ sectio (morbus potius funestus, in quo incisa fuit).

Obs. 100. spina ventosa sanata.

Obs. 101. lithontriptico expulsus calculus.

Obs. 109. calculus vesicæ, qui ex renibus descendit, ubi diu habitaverat.

Obs. 112. calculis expulsis ischuria die undecimo sublata.

Ann. VIII. *obs.* II. calculus vesicæ ex femina excisus.

Ann. II. MARTIN BERNHARD a BERNIZ, Medicus Varsoviensis, miraculorum amans.

Obs. 139. calculus prægrandis a femina excretus.

Obs. 140, 141. alii calculi: etiam in viro permagni.

ANONYMI vagæ cogitationes de liquore calculum solvente, *obs.* 158.

AUGUSTIN HERMANN magna massa de perinæo feliciter excisa, *obs.* 172.

ELIÆ RUD. CAMERARII, Professoris Tubingensis, *obs.* 176. ischuria post 22. diem soluta.

EJ. *De pleuritide & abscessu pectoris cum succedente colica spasmodica & gutta serena* Tubing. 1690. 4.

EJ. disp. *de polypo narium* Tubing. 1688. 4. HAEN.

EJ. *De polypo narium aquoso* Tub. 1688. 4. BOEHM.

EJ. *De clysmatibus* 1688. 4.

EJ. *De ulceribus antiquis* 1689.

EJ. *Pleuritis & abscessus pectoris cum succedente colica & gutta serena* ib. 1690. 4.

EJ. *De ozæna* ib. 1692. 4. *.

EJ. *De fractura cum vulnere* ib. 1699. 4.

SIMONIS ALOYSII TUDECS, Pragensis, *obs.* 254. uterus in partu ruptus.

Ann.

Ann. IX. X. *obs.* 116. pro tarantismo testimonium.

Obs. 122. intestinum colon cum vulnere abdominis connatum.

Obs. 125. profundum cerebri vulnus solo casu funestum.

Cæso Gramm Kiloniensis.

Ann. II. *obs.* 256. fetus per particulas de utero sensim exclusus.

Ann. III. *obs.* 18. aliquod levamen herniosæ, dum ulcera abdominis aperta manabant.

Obs. 19. calculus vesicæ figuræ fabulosæ.

Obs. 80. fetus putrefactus de utero expulsus.

Obs. 81. cephalea superata cauterio potentiali, ad suturæ coronalis cum sagittali commissionem, ad os usque exurente.

In l. *de Judæis medicis* citato in *Journal des Savans* 1680. defenditur non debere neque in medicina, neque in chirurgia ejusmodi homines ad ægros vocari.

§. CCCXIX. Ehrenfried Hagedorn.

Medicus Görliziensis.

In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 248. sphacelus a fracturæ nimis stricto vinculo.

Obs. 243. calculosi hominis incisio.

Ann. III. *obs.* 214. fonticuli ad ulcera vetusta claudenda utiles.

Ann. IX. X. *obs.* 72. gryllos ad ischuriam ipsumque vesicæ calculum laudat,

Et *obs.* 74. Catechu in oculorum vulneribus commendat.

Dec. I. *ann.* I. *obs.* 162. per urinam ejecti calculi flavi politis aciculis insignes.

Ann. V. *obs.* 90. tumor maximus femoris funesto ausu tentatus.

In *observationum & historiarum medico practicarum Centuriis tribus* Francof. & Lipf. 1698. 8. *. editis multa sunt argumenti chirurgici, ut bregmatis in pueris nuper natis funestæ depressiones. Cutis a cranio in partu divulsa. Vulnus calvariæ cum depressione curatum. Vulnus oculi, sed humores amissi restituti. Cancer, ut putat, narium mercurialibus medicamentis sublatus. Uvulæ pars gangrænosa feliciter resecta. Calculus sublingualis. Maxilla per oscitationem luxata. Ulcera circa asperam arteriam sanata. Fistulosum pectoris ulcus & ventriculi vulnus, eventu funesto. Umbilicus in hydrope lethali eventu ruptus, & par eventus scarificationis. Calculorum historiæ. Suctione de urethra prolectus lapis; etiam sponte in femina elapsus. Varia, etiam circa articulos ulcera post variolas. Gangrænæ multa exempla, a morbillis, a frigida, a strictiori fascia. Partus ex utero prolapsi. Membranæ de utero a partu decedentes, auctori ignotæ.

ignotæ. Sanatus, cui palus faciem trajecerat. Vulnus abdominis a bove cornipeta inflictum ſanatum. Penis imperforatus feliciter apertus. Vulneris utilis ſuctio. Cancer mammæ fruſtra reſectus & repullulans. Globulus ſclopeti ſub clavicula abſque malo retentus.

§. CCCXX. Caspar Theophilus Bierling.

Magdeburgenſis Medicus.

Fiſtula perinæi in E. N. C. *Dec.* I. *ann.* II. *obſ.* 204.

In Ej. *adverſariorum curioſorum centuria* I. Jenæ 1679. 4. *. excuſa aliqua huc faciunt. Herniotomus caſtratus culpatus. Rudis chirurgus colon inteſtinum diſcerpit. Gravis caſus ab alto innocuus. Ex raninæ venæ ſectione (arteriæ, ut putes) varia mala. Ex levi vulnere brachii per malam curationem mors. Ab hydrocephalo difficilis partus & funeſtus.

§. CCCXXI. Georgius Wolfgang Wedel.

Profeſſor Jenenſis, uxoris meæ avunculus, vir eruditus, chirurgiam paſſim tetigit, in numeroſis potiſſimum diſputationibus.

In E. N. C. *Dec.* II. *ann.* II. *obſ.* 125. viperarum adipem ante Sloaneum adverſus ophthalmias laudavit,

Et *obſ.* 113. uſum terræ, ut putabatur, catechu in hernia varicoſa felicem.

Obſ. 230. gibbus ex lapſu, inde paralyſis.

Obſ. 235. teſtis contuſus in ſuppurationem verſus.

Ann. III. *obſ.* 23. calculus veſicæ in cane.

Obſ. 69. enormis in femina tumor.

Obſ. 246. in cane & in equo calculus.

Ann. VI. VII. *obſ.* 124. aqua ſub adnatam tunicam effuſa, medicamentis diſſipata.

Ann. IX. X. *obſ.* 168. maximum vulnus a cornu cervi faciei infixo ſanatum, abrupto cornu, ut putat, in ſinu frontali latente.

Dec. II. *ann.* I. de moxa ex Artemiſia Germanica parata in doloribus profundis utili.

Obſ. 11. tumores contactu cadaveris curati.

Obſ. 12. de aliis tumoribus duris rebellibus.

Ann. II. *obſ.* 184. femur bis fractum, fragmento intermedio educto convaluit.

Ej. in *Appendice* Arium & Judam ex volvulo & inteſtinis ruptis periiſſe.

Ann.

Ann. V. *obs.* 7. a contuso capite subitum delirium.

Ann. VI. *obs.* 91. verus uteri prolapsus, ut infans ex eo elapso utero educi potuerit.

Obs. 115. varices sponte sua aperti.

Disputationes chirurgici argumenti.

De setaceis Jen. 1673. 4. *.

De paronychia 1673. 4. *.

De partu difficili 1675. 4. *.

De cauteriis ib. 1677.

De dentitione infantum ib. 1678. 4.

Æger nephritide laborans 1680. 4. *. In ejus cadavere vidit calculum renalem incuneatum in ostium ureteris, & in altero rene calculum pelvim occupantem.

De pernionibus ib. 1680. 4.

Æger passione iliaca ex hernia laborans 1681. 4.

De bubone pestilenti 1681. 4. *.

De gibbere 1684. 4. *.

De ægro hernia laborante 1684. 4.

Æger vulnere capitis laborans 1684. 4. *.

De casu ab alto 1684. 4. *. Hepar integra cute ruptum.

De ophthalmia 1684. 4. *.

De uteri procidentia 1684. 4. *.

De empyemate, ib. 1686. 4. *.

De clavo pedis 1686. 4. *.

De transplantatione morborum 1686. 4. *.

De nævis maternis 1688. 4. *. Periit infans, cujus in dorso tumorem corrosivis medicamentis adgrediebantur.

De punctura nervorum 1689. 4. *.

De cucurbitula sicca 1691. 4. *.

De ægilope Jen. 1695. 4. *.

De hydrophobia ib. 1695. 4. MENZ.

De fundamentis lethalitatis vulnerum 1695. 4. *. 1709. 4.

De procidentia ani 1696. 4. *.

De verrucis 1696. 4. *.

De inflammatione renum 1687. 4. *.

De corrosivorum natura & usu 1698. 4.

De anevrysmate Jen. 1699. 4. *. Igne sanatum anevrysma arteriæ radialis.

De varice Jen. 1699. 4. *. Frequentiores esse in cruribus, repertos tamen etiam in oculo, mammis. Hæmorrhoides eo pertinere. Ortum a nixu & circa pudendum a partu. Curari vinculis, & lamina plumbea perforata.

Æger ischuria laborans 1699. 4. *. Caruncula in ostio urethræ erat, cum calculum exspectarent. Urina farinacea, in qua squamulæ pellucidæ, & penis vasa nigra, contracta. Caruncula gallinacea prægnagna.

De calculo mechanico 1701. 4. *. Calculus ex canis vesica excisus merum spiritum urinosum reddidit.

De usu ligaturarum in hydrope 1703.

De lithotomia 1704. 4. *.

De cancro mammarum 1704. 4.

De phimosi & paraphimosi 1705. 4. *. In collectione VALENTINI, quæ cum Nosodochio Academico prodiit.

De tumoribus testium 1706. 4. *.

De cataracta 1706. 4. *.

De contrafissura, Respondente RUD. CHRIST. WAGNER 1708. 4. Docta disputatio, qua contrafissuram locum habere posse etiam experimentis demonstratur, quorum aliqua sunt LEIBNITII. In eadem collectione VALENTINI rediti.

De atretis 1709. 4. *.

De efficacia dierum criticorum in vulneribus de lethalitate dubiis ib. 1712. 4.

De excutia ventriculi ib. 1712. 4. *.

De carie ossium ib. 1712. 4. *.

De ophthalmia ib. 1713. 4.

De fistulis ib. 1714. 4. *.

EJ. *de polypo narium* ib. 1715. 4. *. Admotus lapis infernalis, extractio forcipe facta, avulsæ reliquiæ.

De cantharidibus ib. 1717.

Porro inter programmata.

De vulnere in quinta costa ib. 1684. 4.

De latere CHRISTI *aperto* 1686.

De PAULO *a vipera demorso* ib. 1710. 4.

De morbis Philistæorum ib. 1720. 4. *.

Hæc

Hæc programmata recurrunt in *exercitationibus medico philologicis* 150, quæ ab a. 1702. Jenæ 4. *. prodierunt: plura vero in ea collectione conservata reperio, ut in *Dec.* I. de morte ATTILII REGULI: in *Dec.* V. de epispasmo Judæorum, in XII. de claudis novi testamenti.

In libro *de morbis infantum* Jenæ 1717. 4. *. herniæ, calculus, aliique infantiles morbi hactenus tractantur, ut fere in medicamentis auctor se contineat. Labium leporinum uncinulis adglutinatis absque acubus intra octiduum se sanaturum sperat. Nævos lapide corrosivo destrui absque malis symptomatibus. Destrui debere, non irritari. Hernia infantilis vinculis curata absque sutura, &c.

§. CCCXXII. JOHANNES BOHN.

Professor Lipsiensis, vir gravis & veri amans, in judiciis severior, chirurgiam hactenus adtigit, quod de medicina forensi bene sit meritus,

Primum *de renuntiatione vulnerum, vulnerum lethalium examen exponens, horum formalitatem & causam tam in genere quam in specie, per singulas corporis partes* Lipſ. 1689. 8. 1711. 4. *. 1715. 8. Amsterdam 1732. 8. Judicium de vulnerum ad inferendam mortem potestate non debere chirurgis committi. Ut caute in eam causam præsente in cadavere inquiratur. Discrimen vulneris absolute lethalis, per se lethalis, & per accidens. Deinde ex ordine de vulneribus diversarum partium magis aut minus funestis. Exempla levium vulnerum, quorum tristis fuit eventus, & gravium, in quibus lætus. Vulnera vasorum gravia, funesta & tamen superabilia, si continuo apta auxilia præsto fuerint. Ut a situ, ætate, constitutione corporis simillima vulnera aliter & aliter eveniant. Non posse a mortis supervenientis celeriori aut tardiori termino de lethalitate definiri. Musculorum temporalium vulnera sæpe non funesta esse, sic graves calvariæ læsiones. Commoti cerebri in hepar effectus. Quibus in exemplis trepanum requiratur, in quibus eo auxilio abstineri possit. Vulnus iliacæ venæ demum 13. die lethale, quod a pinguedine obturatum fuisset. Alias idem subito mortem intulit. Sic vulnus cruralis arteriæ, & jugularis, & cavæ venæ. Sed & spermaticorum vasorum vulnera noster inter lethalia refert. Mortes a percussione: funestum emphysema ex fractis costis. Varii gradus, quibus vulnera cerebri mortem inferunt: læso cerebello felis continuo enecta. Mortes ex ramis carotidis arteriæ & vertebralis. Hepatis vulnus funestum, sic lienis. Intra uterum matris conculcatæ fetus periit. Vulnera ventriculi & intestinorum quandoque sanari, hepatis perraro. Funesta vesiculæ fellis vulnera, etiam per experimenta in vivis animalibus facta. Renum vulnera lethalia. (Non certe si recte curata fuerint, ut ipse vidi, cum plurimum sanguinis deinde puris per urinam decessisset, quem juvenem sola accurata victus ratione servavimus). De infanticidio fuse & accurate.

Tum in *appendicis* diss. II. prima signa vivi & mortui nati, altera de vivis mortuisve

mortuifve aqua fubmerfis, fufpenfis ac vulneratis. De pulmonum experimento: fallere poffe, nam & vivi fetus pulmones non femper natare; & poffe fetum in tranfitu per vaginam aerem haufiffe, & tamen exanimem partu edi. Et contra fetus vivos diu fæpe aeris ufu abftinere. Signa, quibus diftinguas, num vivus homo in aquas fit præcipitatus, num mortuus. Egregium opus, & plurimis, ut vocant, obfervationibus confirmatum. Non tamen diffimulavero, meticulofam ejus ævi chirurgiam paffim malorum eventuum numerum auxiffe, & ab eo tempore lethalitatis vices decreviffe.

IDEM vir illuftris primum *difputationes* edidit Lipfiæ 1690. 4. *de medicina forenfi* I. II. & III. a. 1692. 4.

De medici officio tres, a. 1697. 4. * *quartam* a. 1699. 4. * *quintam* ann. 1700. 4. HEFT.

Deinde juftum opus fucceffit *de officio medici duplici*, *clinico atque forenfi* Lipf. 1704. 4. *. Cordati viri eximius labor. In prima parte huc facit tractatio de chirurgicis medicamentis, in qua parum chirurgis tribuit, quos medici non manu duxerint, remediorum autem nomina, etiam inftrumenta intelligit, deque eorum ufu, & peculiariter de terebratione cranii, multis agit. Contra caftrationem, & pro miti ubique curandi ratione.

Deinde in *medicina forenfi* plurima funt chirurgici fcopi. In relationibus director fit medicus, neque relatio chirurgis tradenda, ut in *Conftitutione criminali* fanctum fit. Contra ignorantiam obftetricum. De relationum forma, fufe. Accurata & cauta vulneris infpectio a medico potius inftituenda. Separari omnino debere vulnera per fe lethalia ab abfolute lethalibus. Iterum de experimentorum in pulmonum natatione factorum incertitudine. Mitioribus medicum accedere in re dubia, judici legem fcriptam effe, non medico. Nihil extus læfum, fed os tamen bregmatis fractum, & fanguis fuper duram membranam effufus. Diu paracentefi repetita fuftentatus homo, etiam 20 aquæ libris emiffis.

EJ. *chirurgia rationalis*, *oder Abhandlung aller chirurgifchen Operationen* Braunfchweig 1727. 8. *. Germanice vertente HENRICO WINKLER. Codicis jam VALENTINUS meminerat. Non equidem multa habet reconditæ peritiæ, fed neque ea, quæ vulgo hoc ævo nota funt. Paucæ adnotationes propriæ. Pofthumum opus. Exemplum tamen fetus vivi feliciter ex mortua matre excifi.

In *Act. Erud.* Lipf. 1683. agit de liquore hæmorrhagiis comprimendis deftinato Cl. VIVIEN, & experimenta fua exponit in canibus facta, ut folo vini fpiritu uteretur, cum aliqua, non diuturna compreffione. Eo folo fpiritu intra paucas horas fanatum eft vulnus venæ jugularis & cruralis, arteriæ item cruralis. Spiritum vini & fanguinem cogere, & partes folidas indurare.

EJUS etiam funt difputationes.

De polypo narium Lipf. 1672. 4. *. Exftirpati exemplum.

De hæmorrhagia ib. 1674. 4.

De

De dyspnœa 1686. 4. *. Mors ab exigua sugillatione transversi septi.

De trepanationis difficultatibus 1694. 4. Duram membranam utique cranio undique adhærere. Non nimis tamen reformidandam trepanationem, quæ indicetur ad sanguinem effusum abducendum, a quo magnum periculum impendeat. Recusa est cum *Circulo anatomico* Lips. 1710. 4. *.

EJ. *valetudinarium parturientium* 1701. 4. HEFT.

De revulsione cruenta 1704. 4. *. Clinici potius scopi, agit de selectu venarum.

De abortu salubri 1707. 4. * ob necessitatem compescendæ hæmorrhagiæ, non alteri cessuræ auxilio, quum fetum manu educere sit necessarium. Recusa cum *circulo* 1710. 4. *.

De phlebotomia culposa 1713. 4. *. De anevrysmate. Et in vero & in notho arteriam perforatam esse. Exempla læsi cum saphena vena nervi. De anevrysmamate; Nullum admittit nisi spurium laxius vel magis angustum. Arteriæ membrana externa læsa, putat internam tamen sanguinem sustinere.

De discussione 1713. 4. HEFT.

§. CCCXXIII. BERNARDINUS GENGA.

Chirurgus & incisor, medicinæ etiam D. Urbinas, EJ. *anatomia chirurgica, cive Istoria anatomica dell' ossi e muscoli del corpo humano con la descrittione de' vasi piu rigardevoli che scorrono per le parti esterne, ed un breve trattata del metodo che chiamano circulazione del sangue* Rom. 1672. 8. GUNZ. Bologna 1687. 8. *. quæ editio aliquantum aucta est & emendata. Hispanice vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ Madrit 1744. 4. Partes quidem corporis humani describit, deinde monita addit chirurgica, ut de incisionibus, postquam cutem descripsit, quas valde restringit; pericranium potissimum ne facile incidatur, monet. Vulnera *penetrantia* non vult dilatari, nisi eo fine, ut sanguini effuso exitus paretur; in abdomine vero, si quando partes elapsas non aliter datur suum in locum reponere. Auriculam satis suadet urere, ut dentium dolor sopiatur. Posse frangi patellam, neque cruris usus interire, neque claudicatem necessario superesse, postquam callus formatus fuerit. Non continuo parotidem uri debere, quod consilium est HIPPOCRATIS, & præcociorem justo incisionem funestum eventum sortiri. De venæ sectione in cubito. Ut arteriam loco venæ incisam curaverit. Herniæ, contra PAREUM. Non debere continuo de reponendo intestino desperari: neque facile summo cum periculo anulum tendinosum incidi. Hydroceles curatio incisione exigua facta, sed immisso tubulo, quem non probat, ut neque acum BARBETTI. De acu triquetra, qualis nostro ævo una cum fistula in abdomen impellitur; neque hanc undique probat. Sanatio radicalis hydroceles setaceo aliisve modis suscepta. De sarcocele: necessariam esse operationem, ut vitiosus testiculus eximatur. Hydrocephalus, paralysis, per fistulas ani levatæ. Vulnus sinus frontalis sanatum. Vul-

mus cerebri versus occiput cum ipsius cerebri jactura: a curatione mansit semiparalysis & stoliditas. NURSINOS in morbis viarum urinariarum exercitatissimos esse. Fusissime contra ustionem parotidum in febribus malignis. Periculosam esse paracentesin in hydrocele. Si aqua inter testem fuerit & proximas membranas, incidit, canulam inmittit. Anthelicem in odontalgia urere satis suadet, ipse bonum eventum expertus, non quidem perpetuum. Ischiadicos sæpe ustione sanari. In sphacelo a causa externa nato posse in mortua carne amputari, non ita, si causa interna fuerit. Funestum aneurysma brachii ex venæ sectione, cum chirurgus emollientibus usus esset. In vulnere arteriæ brachialis digitus admovendus ad arteriam axillarem. De usu preli tourniquet. Anevrysma sanari lamina plumbea admota.

EJ. *in* HIPPOCRATIS *aphorismos ad chirurgiam spectantes commentaria* Rom 1694. 8. * Bonon. 1727. 8. HAENEL, & lego etiam 1697. & 1717. 8. Hispanice Madrit 1744. 4. HEISTER, vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ. Mea editio latina est. Ab HIPPOCRATIS sententia etiam hic passim ausus est secedere. Adnotationes propriæ hic multo rariores.

§. CCCXXIV. VARII.

REGNERUS de GRAAF celebris incisor. In *partium genitalium historia* passim etiam chirurgica adtigit. In l. *de virorum organis generationi inservientibus* Leid. 1668. 8. * aliqua habet de castratione & de hernia & adjectum, si huc placet referre, *libellum de clysteribus*.

In l. *de organis genitalibus muliebribus* Leid. 1672. 8. * etiam aliqua de herniis feminarum & de uteri prolapsu.

NICOLAUS CHESNEAU, Medicus Massiliensis. In *observationum medicarum* l. V. Paris 1672. 8. Leid. 1719. 4. *. aliqua intercurrunt chirurgici argumenti. Lapidem per injecta medicamenta frangere jubet. Abscessus a partu in hypochondriis natus, & sponte sanatus. Ulcus sanatum, quod uvulam palatumque consumserat, cum venereæ originis esset. Sic fistula pectoris ejusdem generis. Calculus aliquamdiu in vesica latens, ut nullo symptomate se proderet. Abscessus pro ulcere renum reputatus. Carbunculi varii absque peste. Ulcera linguæ, laryngis sanata aqua rubra. Vesica minima scirrhosa inde urinæ incontinentia & mors.

NATHANAEL HODGES in *pestis historia* London 1672. 8. * aliqua habet huc facientia. Casu primum compertum, vesicatorium buboni curando utile esse, inde in usum venisse. Sanatus, cui a parotide oborta suppuratione musculi nudati.

FRIDERICI LOSSII, Heidelbergensis, qui Dorcestiæ fere vixit, *observationum medicinalium libri* IV. Londin. 1672. 8. *. Umbilicus in hydrope sponte ruptus, eventu felici. Fissura occipitis ex lapsu in frontem: inde sanguis super duram membranam effusus & mors. Concussio cerebri vehemens, omnibus integris: sanguis multus per foramen terebra patefactum erupit, fausto eventu. Cancer exulceratus faciei & nasi curatus, salivatione per argentum vivum mota. Calculus

lus

lus sub lingua. Funesta ani condylomata. Hernia umbilicalis funesta; sic ex hernia volvulus. Intestinum a verme perforatum. Laudes nephritici ligni ad renum calculos. Aliæ calculorum historiæ. Partus difficiles, inter eos a fetus majori mole.

EJUSD. *observationum liber posthumus* Lond. 1684. 8. Duodenum intestinum a lumbrico terete perforatum. Aqua stillatitia, cujus usum ad calculum commendat. Cauteria in scorbuto laudat.

GUALTHERI AMBROSII WALTER a *Liebefeld*, physici Glazensis, *pyrotechnicon opusculum*, *de cauteriorum f. fonticulorum ad privatos partium affectus medendos utilitate* Breslau 1672. 8. *. VESLINGII discipulus, qui pestem Venetam anni 1575. a THUCYDIDE putat descriptam fuisse.

JACOB GIRARD des BERGERIES *la medecine domestique contenant le chirurgien charitable* Hanau 1672. 8.

JEAN MICHAULT *le barbier moderne*, *ou les fleurs* d'HIPPOCRATE *dans lequel la Chirurgie a repris la queue de serpent* Paris 1672. 12. BUR. Pœnas dedit ob convitia medicis dicta, querente ordine Parisino, RABELÆSIANO stylo dicta. Mulctatus est & chirurgia ei interdictum.

EJUSD. *discours de chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la verole lorsqu'elle fait des nœuds & des exostoses & des ancyloses aux jointures avec l'art de les guerir* Paris 1691. 12. BUR.

Ratio scribanica f. succincta deductio, cur arthritis, podagra, atque alii calculosi affectus e fundamento sanari possint Hamburg 1672. 12. E. N. C.

HIERONYMUS de AYALA *principios de Cirurgia utiles i provecchosis para que pueden aprorecher a los principiantes* Madrit 1672. 4. & aucta libello J. HIERONYMI FRAGOSI *de las infirmidades de los rinnones* Madrit 1724. 4.

Hoc anno rebus mortalibus ereptus est FRANCISCUS SYLVIUS de le BOE, celebris & gratiosus suo ævo medicus. In ejus *operibus* Trajecti 1695. 4. * editis aliqua huc faciunt, ut in *methodo medendi* de medicamentis & administrationibus evacuantibus sanguinem, urinam &c. In *praxi medica de partu difficili*. In l. *de morbis infantum*, de dentitione, in *casibus medicinalibus* posthumis 160, aliqua ad ulcus vesicæ, scrophulas, dentium dolorem & oculorum. Medicamentaria fere omnia. Acus canulatæ laus SYLVII cum BARBETTIO communis est.

EJ. sunt disputt. *de inflammatione* Leid. 1671. 4. *.

De ischuria ib. 1671. 4. *.

JOHN JOSSELYN *New Englandes rarities discovered with the remedies used by the Natives to cure their diseases, wounds and sores* Lond. 1672. 8. *. 1675. 8.

§. CCCXXV.

§. CCCXXV. Disputationes.

Jac. Eugenius Janus *de polypo narium* Lipſ. 1673. 4. Moell.

Martin Harte *de ſecundinarum poſt partum excernendarum retentione* Altdorf 1672. 4. Boehmer.

Theodor. Kirchmaier *de vanitate pulveris ſympathetici* Witteberg 1672. 4. Hænel.

J. Henr. Lavater de εντεροπεριστολη Baſil. 1672. 4. * & in mea collectione diſpp. Chirurg. Bona diſp. & plena adnotationibus. Ligamentum uteri latum in hernia elapſum. Hernia incarcerata a D. Bienaise curata. Inteſtina per vulnus abdominis effuſa; gaſtroraphia feliciter adminiſtrata. Colon per vulnus effuſum reſtitutum. Canes frequenter hernioſi. Peritonæum a repetito partu valde relaxatum. Inteſtina lacerabilia ad chartæ madidæ modum (quod ſæpe vidi in cadaveribus varioloſis). Adminiſtratio curandarum herniarum.

Henrici Schutze diſputatio *de ulceribus* Harderovici 1672. 4. Moeller.

Gisbert Cincq *de calculo renum & veſicæ* Leid. 1672. 4. *. Calculus renalis viginti ramis aſper.

§. CCCXXVI. Diaria.

In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 8. Francisci Bouchard chirurgi Veſuntini. Aeger qui tribus annis integris colon vulneratum & apertum circumtulit, ad omnes labores aptus.

Obſ. 11. partus difficilis ob duas molas.

Obſ. 12. infans ſedecim annos in matris orthoſtadiæ utero geſtatus.

Melchior Fribe.

Obſ. 61. ſingulari inſtrumento calculum ex urethra extraxit.

Obſ. 98. hypoſpadiæus fecundus & prolifer.

Laurentius Gieseler, Medicus Brunſwicenſis,

Funeſta patellæ punctura.

Fridericus Lachmund, Medicus Hildeſienſis,

Obſ. 103. hernia umbilicalis congenita.

Ann. IV. V. *obſ.* 173. in Braſilia ulcus recti inteſtini frequens eſſe.

David Spielenberg *Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 107. obſervatio mirifica de prægrandi tumore flatuoſo perinæi.

Henricus Oldenburg, Britannicæ ſocietati a ſecretis, *obſ.* 126. oſſa fetus per anum egeſta. Denisii relatio.

Maichanquez *obſ.* 175. ib. & *obſ.* 176. inteſtinum apertum ſanatum.

Salomon

Dec. I. *ann.* III. SALOMON REISEL, Archiater Wirtembergicus, *obſ.* 192, homo qui ſibi ipſi calculum excidit.

Ann. VIII. *obſ.* 29. calculus humanus, cryſtalli ad modum pellucens, ex feminæ relatione.

Dec. II. *ann.* II. *obſ.* 144. iſchuria ex glandulis circa veſicam & exitu veſicæ calloſo abſque calculo.

Ann. IV. *obſ.* 7. de hominibus, qui ſe ipſos caſtrarunt, aut ſibi herniam ſecuerunt.

Obſ. 87. improbabile exemplum ictus araneæ, qui hominem occiderit.

Ann. VII. *obſ.* 6. hepar in hernia umbilicali congenita.

Obſ. 8. atretus anus, ſic penis.

Obſ. 9. utero adnatus tumor carnoſus.

Obſ. 10. ruptus uterus & fetus in abdomen effuſus.

Obſ. 11. hernioſorum nonnulli caſus & inciſiones.

Obſ. 15. fæces per umbilicum, ileon ruptum.

Ann. VIII. *obſ.* 53. labium leporinum duplex.

Obſ. 55. ab hernia anus in vulnere artificialis.

Ann. X. *obſ.* 24. mors corrupto cerebro & ſanguine effuſo ex calvariæ rima.

Obſ. 25. fere ſimile exemplum.

Obſ. 126. oſſa capitis in fetu mortuo ſupra ſe invicem transmota.

Dec. III. *ann.* III. *obſ.* 159. 141. diſſ. de curatione Auguſti per arenas & arundines variaque interpretatione ejus loci.

Ann. IV. *obſ.* 78. abſceſſus circa renem viri calculoſi natus, apertus & ſanatus.

Ann. V. VI. *obſ.* 151. atreta puer cum anatome.

Obſ. 260. multi in canis veſica calculi.

Dec. I. *ann.* III. DANIEL LUDOVICI, Gothanus Medicus, celebris pharmaciæ reformator,

Dec. I. *ann. obſ.* 255. in partu dislocata oſſa pubis.

Obſ. 257. inteſtinum rectum fetus totum cæcum.

Ann. IV. V. *obſ.* 209. abſceſſus linguam depaſcens.

Ann. IX. X. de moxa & veſicatoriis.

Obſ. 152. de aqua vulneraria Hafnienſi vitriolica & de ejusdem compoſitione ex ſuis conſiliis.

Obſ. 158. hydrocele cum teſtis abſceſſu.

In tr. *de morbis caſtrenſibus* Germanice a. 1664. edito, latine recuſo in operibus,

operibus, Francfurt 1712. 4. *. aliqua medicamenta habet ad morbos chirurgicos pertinentia.

CAROLUS RAYGER Hungarus.

E. N. C. *Dec.* I. *ann.* III. *obs.* 278. facies a dextris ad sinistra telo trajecta, felici eventu.

Obs. 279. maxillam inferiorem non cariosam, tamen sponte elapsam, ut duriori gingiva compensaretur.

Obs. 287. abscessus abdominis per umbilicum repurgatus.

Ann. IV. V. *obs.* 2. experimenta aliqua facta lapide serpentis pileati, ad morsum viperarum curandum, non satis certi eventus.

Obs. 3. paracentesis funesta, cum subito aqua omnis effluxisset.

Obs. 12. magnus abdominis abscessus sanatus.

Ann. VI. VII. *obs.* 206. calculus per scrotum excretus.

Obs. 207. ex alapa mors subita.

Obs. 208. gangræna spontanea tali.

Ann. VIII. *obs.* 61. ulcus pulmonis in tabem abeuns.

Dec. III. *Ann.* II. *obs.* 23. mors ex liene per verbera rupto.

Obs. 26. tumor adiposus abdomen replens.

CHRISTOPHORI ROESLER medici, qui sub initia seculi vixerat, adnotationes brevissimæ, quarum aliquæ chirurgici argumenti sunt.

In appendice JACOBI ROLANDI de BELLEBAT *aglossostomographia* recusa datur, a CAROLO RAYGER latine versa.

CCCXXVII. J. BAPTISTE DENIS.

Medicus Parisinus hoc & sequente anno proprium diarium edidit sub nomine *Conferences:* idem chirurgiæ transfusoriæ laudator, sed in Anatomicis dictus.

Primum titulum dedit, *memoires concernant les arts & les sciences* Paris 1672. 4. *. Amsterdam 1682. 12. *. Hic nihil reperias chirurgici. Deinde a 1. Julii die titulum novavit, & nunc vocavit *Conference* I. II. &c. Huc referas cornu speciem de poplite natam. De modo, quo hirundines excæcatis pullis medentur. Experimenta facta cum liquore styptico, quo omnia, etiam arteriarum, vulnera continuo aiebat exsanguia reddi. Splendida in animalibus experimenta capta in arteria crurali canis & equi, in hepate canis, in resecta cauda equi, a resecto femore vituli: in vulnere pectoris, & incisa arteria temporum. Sanguis fere subito conpressus. RAULINUM multoties cancrosas mammas feliciter amputasse.

In *Philosophicis Transactionibus* anni 1672. n. 87, huc faciunt THOMÆ PLATT de experimentis Florentiæ in viperis factis relatio. Mortuæ etiam viperæ vulnera,

nera, dentesque in animalis pectus impressi funestum habuerunt eventum, cum alia vulnera, etiam profundiora, sed a vipera non inflicta absque noxa essent. Iratarum contra viperarum vulnera sæpe non funesta.

§. CCCXXVIII. GEORGIUS FRANK.

Postea de FRANKENAU, Professor Heidelbergensis, deinde Hafniensis. EJUS multæ sunt disputationes collectitiæ.

De restitutione in integrum, s. partium corporis chirurgica, s. artificiali Heidelberg 1672. 4. & in *Satyris*. Loci varii de TAGLIACOTIANA nasi reparatione, de aliis partibus corporis humani resarciendis.

Satyra I. 1673. 4. in *satyris medicis* recusa, agit inter alia de chirurgiæ origine.

De castratione mulierum ib. 1673. 4. & in *satyris*.

De alapis s. colaphis ib. 1674. 4. *.

De amputatione artuum 1675. 4.

De gallica planchette & ejus noxa medica ib. 1676. 4. & in *satyris*.

De partu difficili ib. 1680. 4. RIV.

De ambustis ib. 1681. 4. BOEHMER.

De incisu freni sub lingua ib. 1682. 4. & in *satyris*. Non debere ungue amputari.

De carbunculo ib. 1682. 4. BOEHMER.

EJ. *agonismata physico medica* Heid. 1682. 1683. 4. Inter ea de obstetricum vitiis, de chirurgiæ præstantia.

De labiis leporinis ib. 1686. 4.

Casus de dysuria ad stranguriam vergente ib. 1686. 4. *.

De lapicidina microcosmi in capite ib. 1688. 4.

De lapicidina in thorace ib. 1688. 4. BOEHMER.

In *satyris medicis* 27. quæ a morte viri Lipf. 1722. 8. * prodierunt, aliquæ harum disputationum repetuntur.

In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* IV. V. aliquæ historiæ parum credibiles.

Dec. II. *ann.* I. *obs.* 26. glandem stlopetariam per intestinum decessisse.

Obs. 27. cauterii in arthritide admoti utilitas.

Obs. 28. convulsiones vulneri supervenientes non semper mortem inferre.

Ann. III. *obs.* 12. varices sponte rupti cum magna hæmorrhagia.

Ann. V. *obs.* 226. struma grandis feliciter incisa, etsi vena jugularis læsa fuerat.

Obs. 227. hernia umbilicalis congenita.

Ann. VI. *obs.* 193. funeftus abfceffus offis cribriformis, ex quo fopor.

§. CCCXXIX. CORNELIUS SOLINGEN.

EJUS eft *embryulcia ofte afhaalinge eenes dooden vrugts door de hand van den heelmeefter* s'Gravenhage 1673. 12. *. Chirurgus, deinde Medicus, BILSII difcipulus, inftrumenta fua manu fabricabat & nova etiam inveniebat. Veterum educendi fetus artificia fere rejicit. De caufis partus difficilis. Inter eas hernia uterina a compreffione peramplæ veficæ. De malo, varioque fitu fetus. Fetus octiduo capite fuo cernuus datus, donec fragmenta cranii urethram & veficam perforarent. Claudicatio a difcedentibus in partu pubis offibus. Fetus mortui figna. Injecta emollientia & oleofa medicamenta laudat. Calculos majufculos de feminarum vefica extraxit. Melius fetum de fedente femina educi, quam de decumbente. Contra uncorum ufum. Exemplum uteri inverfi funefto eventu. De educendo capite, quod abruptum in utero retentum eft: hic uncum admittit. Adminiftratio ad educendum fetum non jufto fitu fe offerentem: ad fecundas molafve extrahendas.

Recufa eft *embryulcia* in operibus omnibus Amfterdam 1698. 4. *.

EJ. *manuale operation der Chirurgie betreffende het ampt en plicht der Vroedvrouwen* Amfterdam 1684. 4. *. nitide, & in *operibus* omnibus cum priori. Minime contemnendum opus, plenum propriarum adnotationum. Trepani ufus in PHILIPPO NASSOVICO decies fepties repetitus, nihil inde patiente firmiffima corporis conftitutione. Pterygium numerofis quafi chordis oculo adnatum. Hydrocephalum utique externum fafciæ *capeline* ufu intra tres menfes fanavit, hiantefque futuras conjunxit. Maximum frenum linguæ in puero feptimeftri perexili diffecuit. Corpora œfophago impacta rigidiori balænario bacillo eduxit. Mirifica curatio ulceris fub axilla nati, pectorali mufculo perforato. Furca dentibus fcindentibus, quam per amputandam mammam trajiciebat. Multa de venæ fectione. Experimento facto arterias venafque crurales fibris enatis inter fe conjunctas. Non ignoravit artem hæmorrhagiæ congeftis fpleniis fupprimendæ. Satis laudat chartam oleo vitrioli imbutam. Vitriolo folo ufum effe FAGNANUM, eoque canis arteriam punctam, incifam, fubito fanatam. Pappum etiam cardui laudat. Acum incurvam ad eum fcopum primus dixit. Vulnera vaforum lymphaticorum, novum malum: ex eo cafu tumor aquofus, compreffione fanatus: ex eadem caufa diuturna diftillatio lymphæ, ut atrophiæ metum faceret, etiam caufticis fublatam (quod malum a venæ fectione ipfe vidi). Ductus falivales læfos fanari, fed ægre, compreffione. In vulneribus etiam particulas duras callofas confpici, quæ fint ipfa lymphatica vafa, ea debere erodi. Exempta de tibia pila plumbea, cochlea, f. cannula & terebella adhibita. Quæ glandes fint in focilium intervallis permittendæ fuppurationi. Multa de elevato cranio, quod depreffum fuit, emplaftro, cucurbitula. Labia vulneris non debere refecari. In pueris fibi cavendum,

cavendum, quibus sæpe nulla sit in cranio diploe. Fissuras eradi debere. Super suturas trepanum admoveri posse. Resonitum utrumque locum habere. Amputationem in articulo genu non succedere, sed in halluce utique. Ad minora ossa amputanda cuneum commendat. Hernias diuturno decubitu curari, solisque bracheriis. Punctum aureum debere modice adstringi, ut intestinum contineat, sed ipse herniam non videtur secuisse. In solo partu difficili ossa pubis discedere, & feminas inde claudicare. Coccygem utique retrorsum premi. Extrahit fetum adreptis pedibus, in nonnullis partus difficilis casibus. Placentam prius jubet educere, quam uterus claudatur. Caput impactum expedit digitis in os fetus datis, vel repellit. Melius in sella pari. Uterum utique se vere vidisse prolabi. In amputatione cauteriis uti navales chirurgos, ob vulneratorum copiam; vinculi usum obsolevisse. Acus ad latus arteriæ transfigere valde crudele esse. Crocum martis sanguinem compescere. Cutem non debere consui. Contra cauterium cultellare. Mors ab arteria interossea in fractura læsa. Herniam vesicæ in vaginam prolapsæ vidit. Lethali ausu herniam umbilicalem in puero fuisse ligatam. Calli fractorum ossium alia esse tempora, quam apud auctores: esse ubi nullus renascatur. Vidisse se secessum ossis tibiæ ab epiphysi, & femoris partem deperditam reparatam. Omnino tamen etiam caput femoris elabi; laxatis ligamentis, vix sanari absque claudicatione. Calculus triuncialis de ligamento suspensus. Fistulas thoracicas exigere separationem costarum. Si caries eas invaserit, setaceum debere per totam fistulam trajici. Pleuram exiguo vulnere melius perforari, id super specillum sulcatum dilatari. Bronchotomen describit tubulumque planum. SMALZIUM bene duplici usum acu, altera qua oculum perforaret, altera, qua cataractam deprimeret. Forcipem habet polypariam altero brachio infracto, altero dentato. In calculo secando melius futurum, si incisio adusque prostatam produceretur, nunc lithotomos longe citra subsistere. Vesicæ vulnera non esse lethalia, occasione alti adparatus. Feminarum urethram per vulvam incidit. In apparatu parvo vesiculam seminalem dissecari. Setaceo trajecto curata hydrocele. Hernia umbilicalis injecto vinculo levata. De bracheriorum varietate, deque cupreis a MUSCHENBROECKIO fabrefactis. Vulnus abdominis & intestini absque sutura sanatum, gastroraphiam enim negat in vivo homine locum habere posse. Fistula in inguine, per quam urina effluebat. Apparatu alto vesicam secare suadet inflatam, paulo aliter quam FRANCUS. Contra sectionem Cæsaream, cujus vix unquam putat necessitatem esse. Leeuwardiæ fatetur feliciter institutam fuisse, ut post eam femina conceperit & pepererit. In artuum amputatione sanguinem vitrioli fragmento comprimit, experimento facto in vivis animalibus. Ut in paronychia extremus digitus angulari incisione possit aperiri, integro tendine profundi flexoris. Maximum abscessum in abdominis musculis in vetula sanavit. Eundem MUSCHENBROECKIUM aptum instrumentum ad patellæ fracturas fabricare. De venæ sectione fusissime.

Van de ampt en plicht der Vroed vrouwen. Compendium est artis obstetriciæ, experti hominis. Ad morem tamen veterum fetum, cui brachium præcedit, capite

 pite

pite adrepto perinde ut pedibus jubet educere. Sæpe etiam brachium amputat; quando vero pedes præcedunt, non utitur en opportunitate, sed fetum in caput jubet dirigere. Observationes, ut vocant, 112; inter eas multæ non contemnendæ; Uterus in partu ruptus. Hernia uteri, vesicæ. Prolapsus f. inversiones uteri. Ex partu difficili ossa pubis, sacri, & ilium distracta, coccyx fractus: a simili imperitæ auxilio collum vesicæ laceratum. Vesicæ distentissimæ exempla. Iterum ossa pubis semota. Intestina prolapsum uteri sequentia. Vesicæ collum prolapsum. Mortua puerpera, cum placentam noster non reperisset, quæ in cellula uteri latuisset. Harum adnotationum aliquas in *embryulcia* jam excusas reperias.

Quæ hactenus recensui opera prodierunt cum titulo *Alle de medicinale en chirurgische werken* Amsterdam 1698. 4. *. Operationibus multo numerosiores, sed fere collectitiæ, instrumentorum icones adjectæ sunt, quæ in priori editione non aderant, nisi eorum quæ auctori essent propria.

EJUS disputatio inauguralis prodierat Ultraject. 1677. 4. * cum titulo *miscellaneorum chirurgicorum*, in operum collectione non recusa. Præjudiciis consilium adnumerat, non debere vetustos abscessus tibiarum claudi.

§. CCCXXX. F. DECKER.

FRIDERICUS DECKER, Professor Leidensis, clinicus, qui manu etiam curavit, dedit *Exercitationes medicas practicas circa methodum medendi observationibus illustratas* Leid. 1673. 8. & multo auctius Leid. 1694. 4. *, & cum *animadversionibus* A. de MARTINO Neapoli 1726. 4. Ordo singularis, sequitur enim formulas, quas numerosissimas habet. Verum occasione aliqua data interspergit casus clinicos frequentes. etiam chirurgicos, & instrumenta ad eam artem pertinentia. Cucurbitularum varietatem delineatam dat. Arthritidem, cæcitatem, cauterio superavit, doloresque aliis auxiliis insuperabiles. Multus est in ejusmodi medicamentis revellentibus. Hirudinibus ophthalmiam sustulit, cæcitatem cauterio vertici admoto; eodem auxilio etiam puerum cæcum curavit. Cauteria ad dentes elastri vi prosilientia etiam habet, ex ANTONII NUCK invento. Scroti tumidissimi curatio, crusta intus lapidea tecti. Siphones depingit, in angina ad injiciendum utiles. Paracentesin bis tentavit setaceo in abdominis vulneribus relicto, sed eventus non respondit. Tumor femoris antiquus aqua plenus pertusus, & denique, ægre equidem, sanatus: Sic alius tumor purulentus. Hernia strangulati intestini a NICOLAO SMALZIO reducta, ut tamen ægra ex sphacelo intestini periret. De rabie a felis morsu nata, & frustra variis tentatis, etiam demersione in mari, tamen curata. Tumor enormis pedis, in quo ossa cariosa, tamen sanatus. Maxima pars maxillæ inferioris carie corrupta & exemta. Calculi innumeri in placenta uterina. De calculo urinario in urethra exciso. Ischuria calculosa undecimo die superata. Machina ad clysterem tabacarium in anum dandum.

§. CCCXXXI.

§. CCCXXXI. J. NICOLAUS BINNINGER.

Medicus Montisbeligardi, ex Italica ſchola. EJUS *obſervationum & curationum medicinalium Centuria* V. prodierunt Montisbeligardi 1673. 8. *. hominis creduli & miraculorum amantis, ut tamen memorabiles aliqui caſus intercedant, etiam chirurgici. Cutis calculoſa, quæ urinæ innatavit. Trepani foramen a callo perfecte ſuppletum, ut nullum truncati oſſis veſtigium ſupereſſet. Sphacelus ex anguſto calceo. Calculus circa acum natus. Mors ex percuſſione ſiniſtri oculi anguli, alia ex ſupercilii vulnere. Patris auctoris ex iſchuria calculoſa mortui diſſectio, & repertus in veſica non magnus calculus. In puerperæ cadavere oſſa pubis non ſemota. Mors ex retentis ſecundis. Umbilici turgentis aquoſus tumor. Herniotome cum caſtratione. A lapſu ex equo temporalis muſculus læſus, pars calvariæ decedens, eventu felici. Continuo a conceptu mamma amputata, mortua mulier. Abſceſſus ventris & pectoris, exeſo ſepto, pure per ſputa expulſo, cauterio apertus, & ad ſanationem perductus. Mirifica curatio calculi majoris ureteri impacti, quem medicus cucurbitula ſicca in renem retraxerit, qui deinde ruptus ejectus ſit, ſimile fere exemplum, ut tamen ligato abdomine calculus in renes repulſus fuerit. A lapſu magna ſymptomata & memoriæ confuſio, tamen ſubducta alvo ſanata. In partu difficili veſica lacerata. Calculus veſicæ circa globulum plumbeum coactus. Memorabile exemplum ſanati hominis, cui ob vertebras lumborum introrſum luxatas fæces & lotium ſuppreſſa fuerant. Magna hæmorrhagia a vulvæ vulnere. Mors ſubita a coſta fracta & vulnerato pericardio. Abſceſſus, ſed exiguus, hepatis gibbi ſanatus. Terebrata calvaria ſanguis effuſus emiſſus, duræ meningis gangræna abſque funeſto eventu. Ex lapſu cerebri particulam putat per aurem prodiiſſe, hic funeſto eventu. Maxima ab alapa ſymptomata. Calculus ex urethra exciſus.

§. CCCXXXIII. VARII.

JACOB CONSTANT D. M. *le Chirurgien charitable* Geneve 1673, 8. *. Lion 1683. 8. LEUW. Claſſes medicamentorum ad chirurgiam ſpectantium. Porro de tumoribus, difformitatibus cutaneis, vulneribus, ulceribus, fracturis, luxationibus, conſilia aliqua, fere medicamentaria. Formulæ etiam infuſi vulnerarii *Faltrank*. Oſteocollam ad fracta oſſa laudat, interno uſu.

ELIAS BEYNON M. D. *Samaritain charitable* traduit par LOUIS FRANC Geneve 1673. 8, *. Nunc video ex BURETTE jam 1665. 8. prodiiſſe. E germanico verſus libellus, cujus primam editionem ignoro, nuper etiam prodiit Nurnberg 1738, 1752. 8. Sed etiam Francofurii 1682. 12. prodiit *der mitleidige Samariter, oder auserleſene Arzneymittel, durch die Befehl einer durchlauchtigen Dame geſamlet*, überſezt durch G. K. M. O. ZOCHA, quod putes aliud eſſe opus. Formulæ & arcana.

LEONARD TASSIN, chirurgi Caſtrenſis, *la chirurgie militaire, ou l'art de guérir les*

les plaies d'arquebusade Nimegue 1673. 12. Paris 1688. 12. Germanice *kurze Kriegswundarzney* Nurnberg 1676. 8. Lentissime nonnunquam ossa vitiata squamas dejicere: aerem nosocomiorum perniciem sæpe inferre. Gangrænæ curatio, & hæmorrhagiæ, quam fere vitriolo suscipit comprimere cum pulvere tragacanthi. Vinculum trajectum; quo arteria una cum carnibus comprimatur, periculosum esse auxilium, certe si diutius artum adstrinxeris. Medicamenta aliqua.

FRANCISCUS HENRIQUEZ de VILLACORTA archiater. EJUS *opera chirurgica omnia* Amsterdam 1673. 4. BOERNER. Deinde in *operibus* inque volumine I egit *de Ulceribus*; in II *de ophthalmia, parotidibus &c.* Lion 1680. fol. & 1688. fol. C. de V.

GERH. FELTMANN *de cadavere inspiciendo* Groning. 1673. 4. *. Brem. 1692. 4. HEBENSTR. Vir doctus & acris ingenii, cæterum J. C. Varia ad inspectionem cadaveris. Lex, quæ eam præcipit Electoris Brandenburgici; solis medicis rem committens, quos judex dat, neque debent ob CAROLI V. voces medici excludi; si medici desint posse chirurgos sufficere, iisque fidem debere adhiberi. Sanguinis ad præsentiam rei profluvium nihil demonstrare. Vulnus ventriculi sanatum.

DOMINICO GERVASI *delle dislogazioni trattato chirurgico* Lucca 1673. 4. *. Lectionis & ratiocinii plurimum. Sæpe fracturam spinarum vertebralium pro luxatione imponere. Antiqua luxatio humeri reponi nequit. Humeri reponendi varii modi comparati. Facile tamen elabi, etiam quando repositus est. Frequens est luxatio carpi imperfecta. Femur non exquisite ad anteriora aut posteriora elabi, sed medio ductu. Ut a causa interna sensim femur luxetur. Luxatio femoris nondum perfectis apophysibus. Ultimus pes luxatus fecit, ut putaretur femur esse luxatum.

GEORG GENOVA chirurgi, *Ospitale publico di varii mali ed esperimentali scuoli* Bologn. 1673. 12.

§. CCCXXXIII. DISPUTATIONES.

AUGUSTINI HENRICI FASCHII, Professoris Jenensis, disp. *des vesicatorii* Jen. 1673. 4. HEFT.

EJ. *ordo & methodus considerandi tractandique parturientes* Jen. 1675. 4.

EJ. *ægrotus arthriticus nephriticus* Jen. 1675. 4.

EJ. *historia & curatio calculorum humanorum* Jen. 1676. 4. BOEHMER.

EJ. *de anthrace pestilenti* Jen. 1681. 4. RIV.

EJ. *de œdemate* 1683. 4. *.

EJ. *parotides physiologice & pathologice considerata* 1683. 4.

EJ. *de sterilitate* Jen. 1684. 4. *. Duo exempla uteri rupti, Exempla feminarum flatus parturientium.

EJ.

EJ. *de cancro occulto* Jen. 1688. 4. EJ. *de vesicatoriis* 1696. 4. RIV.

GOTTH. BEYER *an arteriotomia, s. arteriarum sectio tuto, absque periculo non sistendæ hæmorrhagiæ & aneurysmatis institui possit* Jen. 1673. 4. BOEHMER.

PETRI MOELLER & J. GEORG POETTER *de ventositate spinæ* Regiomont. 1673. 4. *. Infausta tibiæ amputatio, ossa mire corrupta.

J. LUD. HUXHOLZ *de fontanellis* Marburg 1673. 4.

LUCAS van RYP *hernia* Leid. 1673. 4. *.

PETRI van den BUSCH *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1673. 4. *. Varietates calculorum. Calculi trecenti. Calculus ramosus: & glareosus extus tantum lamellatus.

CHRISTOPH. HELWIG, Prof. Greifswaldensis, *de calculis microcosmi, præcipue renum & vesicæ* Greifswald. 1673. 4. *.

EJ. *de vulneribus cum fractionis & luxationibus conjunctis, eorumque principuis symptomatibus* Greifswalde 1674. 4. *.

CHRISTIAN HOFMAN *de strumis, ubi omnia ad ejus affectus theoriam atque praxin spectantia exhibentur* Cassel 1673. 4.

§. CCCXXXIV. ACTA HAFNIENSIA.

THOMAS BARTHOLINUS his *actis* inventa Danorum & rariores adnotationes tradidit. Multa ipse elaboravit, alia habuit a socia opera juniorum ejus ævi medicorum. Tomus I. pro anno 1671. & 1672. prodiit Hafniæ 1673. 4. *.

CASPAR KÖLICHEN *Vol.* I. *obs.* 84. funestus eventus ani clausi.

Vol. V. *obs.* 120 calculus, ut videtur, a medicamento, sed nimis acri dissolutus, funesto eventu.

Obs. 131 gangræna. a variolis.

J. HENRICI BRECHTFELD *Vol.* I. *obs.* 103 paracentesis felix tubæ hydropicæ.

Obs. 104 funesto successu pedes hydropici scarificati.

Obs. 105 abscessus circa os sacrum.

Vol. V. *obs.* 114 hydrophobia sero superveniens, si omnino a morsu fuit, cum cadaveris anatome.

§. CCCXXXV. ALIA DIARIA.

EPHEMERIDUM NAT. CUR. *Annus* IV. & V. (nempe acta a. 1673. & 1674.) conjuncti prodierunt.

Hic legas Parisinos jam eo ævo ob hæmorrhagiam uteri fetum extraxisse.

ANTONII de POZZIS *obs.* 39 mira historia curati vulneris colli, cum venæ jugulares & arteriæ carotides dissectæ fuissent.

Obs. 35 epilepsia ex calvaria depressa.

J. FRIDERICI ALLMACHER *obs.* 77 memorabilis sanatio hominis, cui vertebræ lumborum introrsum compulsæ, lotium cum alvo suppressa erant.

Obs. 78 tumor in genu pro luxatione non recte habitus. Tibia tota cariosa.

Obs. 179 hernia incarcerata aque ea volvulus sanatus.

JUSTUS CORTNUM, Hildesiensis Medicus, *obs.* 141 a tumore brachium infantis pene paralyticum, dissipato tumore sanatum.

JOHANNES SCULTETUS junior, Medicus Noribergensis, *obs.* 148 casus hydropis ascitis cum hydrocephalo fusa dissertatio. Contra perforationem umbilici pro recepto paracenteseos modo.

TIMOTHEI CLARKE, Medici Angli, *obs.* 164 lien in cane, & *obs.* 165 in homine αυτοχειρι absque malo excisus.

LUCÆ SCHROECKII, Medici Augustani, *obs.* 167 collectio calculorum in equis repertorum.

Obs. 168 calculi vesicæ & renum in bove.

EJUSDEM, ut puto est, in additamentis, calculus sublingualis a WIRSUNGO excisus.

Ann. VI. VII. *obs.* 232 hernia umbilicalis congenita.

Ann. IX. X. *obs.* 163 gangræna pudendorum a fetu mortuo.

Dec. II. *ann.* II. *obs.* 13 calculus renalis grandis; ureteres ad introitum in vesicam contracti.

Ann. III. *obs.* 18 se in calculo vesicæ admittendo erasse.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 226 de magno brachii tumore demum lethali. Hujus auctoris esse puto, cum literæ L. S. additæ sint.

Obs. 227 ischuria a calculo & prostatæ tumore nata.

JACOBI BREYNE celebris Botanici, *Dec.* I. *ann.* IV. V. *obs.* 130 fungus quernus coriaceus hæmatodes, quo cæsores lignarii ad compescendum sanguinem utantur. Non est ille nuper BROSSARDO laudatus agaricus.

JOH. JAENIS, *obs.* 189 calculi ducenti ex abdominis abscessu.

In *Phil. Transactionum* vol. VIII. n. 94. de DENISII liquore styptico.

N. 95. experimenta Londini eodem liquore capta, a NEEDHAMO, WISEMANNO, in canibus, in hominibus a DENISIO ipso demum coram Rege, satis feliciter ceciderunt.

N. 96. eadem experimenta a navalibus Tribunis repetita.

N. 99.

N. 99. CHRIST. KIRKBY vel CASPARI potius WENDLAND, de numerosis calculis in vesica urinaria repertis.

Ad hunc annum apud BIRCHIUM de iisdem experimentis, quæ diximus. Sanguinis utique fluxum conpressum fuisse a DENISII liquore, aliquanto tamen lentius. LISTERUM alium liquorem proposuisse, æque potentem futurum.

§. CCCXXXVI. J. NICOLAUS PECHLIN.

Professor Kiloniensis, incisor, & acuti ingenii vir. EJ. disputatio *de vulneribus sclopetorum in genere* Kiel. 1674. 4. *.

EJ. diss. *sistens historiam vulneris thoracici, & in eam commentarium* Kiel. 1682. 4. *, cum *observationibus recusa*, & in *meis selectis* diss. T. II. Docta ephemeris vulneris pulmonis, ex quo inmensa vis sanguinis & puris fluxit, ut tamen longo medicamentorum usu sanatum sit, nulla mascula medela adhibita. Anevrysma cum gangræna circa ruptam arteriam brachii. Vulnus venæ jugularis ægre sanatum. Casu quercui admotum corpus vulnerati, inde suppressus sanguis. Cæterum hæc historia nuper acerrime a VALENTINO Gallico chirurgo tractata, & mihi præter omnem rationem imputatum est, eam medicationem PECHLINI me probasse.

EJ. *observationum physico medicarum libri* III. Hamburg 1691. 4. * inter multa alia utilia etiam numerosas adnotationes chirurgicas habet. L. I. obs. 1. de lithotomia: Obs. 2 de prægnante calculo undique vesicæ adhærente: Obs. 3 scirrhus pro calculo habitus, & a lithotomo tentatus. Exemplum vesicæ tartarea crusta obductæ. Obs. 4 vermis renalis pro calculo habitus. Obs. 6 calculi infelices per æstus caniculares sectiones. Obs. 7 calculorum figuræ variæ. Obs. 8 triginta simul calculi cum urina explosi. Obs. 9 calculi absque dolore excreti. Obs. 10 ischuria funesta ex calculo, qui nullo signo se prodiderit. Obs. 11 de urina hominis calculosi ad alvum conversa. Obs. 12 de mucoso in calculosorum urina sedimento. Obs. 13 calculum ab alcali concrescere, ab acido solvi. Obs. 14 utique a spiritu nitri calculum solvi, sed ejusmodi venena in vesicam non posse impelli. Obs. 15 de calculis renalibus varia; eos absque offensa per ureteres & per urethram expelli; qui in vesica vero generantur, eos fere retineri & sectionem poscere. Obs. 16 non multum tribuit lithontripticis, & plus a diæta sperat. Obs. 17 de arenulis in urina; de earum varietate, neque facile calculum indicare. Obs. 20 de uteri prolapsu; feminam sanavit, quæ cum eo prolapsu quotannis pariebat. Posse utique vel totum uterum prolabi, vel ejus partem. Dari prolapsum inverso & non inverso utero. Obs. 27 gangræna colis, cum maximis symptomatibus non funesta. Obs. 26 & seqq. de partu varia. Obs. 32 obstetricum errores, deque iis varia. Obs. 28 fetus mortuus & putridus feliciter editus: alius induratus & squalens diu a morte sua demum editus. Obs. 32 os humeri in partu luxatum. Obs. 50 de excutia ventriculi. Obs. 62 rudi paracentesi, quæ novacula fieret, fœtida aqua & hydatides eductæ, cum inexspectata eventus felicitate. Obs. 70 cancer mammæ celeriter funestus.

L. II. obs. 3 polypus narium fonticulo excitato curatus. Obs. 10 de venarum secandarum delectu, cui parum tribuit. Obs. 12 arteriotome casu facta a febre liberat. Obs. 34 de moxa, & in universum de cauteriis: in Hetruria vulgo adhiberi. Obs. 34 oculus prolapsus feliciter in orbitam repositus. Obs. 38 ossiculum cartilagineum supra genu enatum & excisum.

L. III. obs. 46 steatoma prægrande de hypochondrio excisum, cum magna sanguinis jactura.

In *Eph. Nat. Cur. Ann.* IX. X. *obs.* 26 de narium polypo, quem fonticulo brachii sanaverit.

Obs. 37 de calculis per perinæum expulsis.

§. CCCXXXVII. Varii.

Friderici de Leauson Batavi, *tr. nouveau & methode briéve pour aisément parvenir à la vraie curation de plusieurs belles operations de chirurgie* Geneve 1674. 8. *. Germanice vertente Mart. Schurig Dresden 1709. 8. Collectitia ex veteribus & Pareo. Calculum, si difficulter obtineri possit, melius dimitti, sponte se oblaturum.

Cours de chymie de P. Thibaut dit le Lorrain, *revu & enrichi de la composition du baume vulneraire avec un emplâtre styptique* &c. Paris 1674. 8.

Petri Bürger, *candidatus chirurgiæ*, d. i. *gründliche Erörterung aller anatomischen und chirurgischen Fragen* Königsberg 1674. 8. Hanover 1692. 8. Trew. Satis laudat Schulzius.

Henrici Martini *medicina sanguinis styptica* Brieg. 1674. 8.

Hoc anno chirurgo, cui nomen Morel, in obsidione Vesuntina receptum vulgo tourniquet inventum tribuitur. La Faye.

In Thomæ Willis *operibus* pauca huc faciunt.

In *Pharmaceutices* tamen *rationalis* Parte II. capita sunt de vesicatoriis & de fontanellis, eaque minime inutilia. Non probat ranunculi usum ad excitandas vesicas. Cantharidum extus admotarum vim vesicæ inimicam non ignoravit. Nimiam aliquando humorum ab iis vulnusculis dissipationem fieri monet, periculose tamen & cum pernicie siccantibus repercuti. Fonticulos in vertice non admittit. Aliquando in gangrænam artum ciere vidit. In empyemate pus eroso septo transverso in abdomen venisse.

In l. *de anima brutorum* laudat venæ jugularis incisionem in brutis animalibus familiarem; aliquando tamen nimium dedisse sanguinis.

In l. *de urina* vidit laciniam elapsam membranæ internæ vesicæ urinariæ.

§. CCCXXXVIII.

§. CCCXXXVIII. Disputationes.

J. Frid. Gieseler *de calculo vesica* Leid. 1674. 4. *.
Gag. Ophoven *de rabie canum* ib. 1674. 4.
Valentin Hubner *de tarantismo* Argentor. 1674. 4.
Car. Frid. Gruber *de stranguria* ib. 1674. 4. *.
H. Bruynsteen *de inflammatione* Leid. 1674. 4.

§. CCCXXXIX. Diaria.

In *Phil. Transf.* n. 101. D. Johnston aliqua habet de calculis animalibus aurei coloris.

Act. Hafniensium Vol. II. prodiit Hafniæ 1675, 4. * & continet acta anni 1673.

Christianus Streit *obs.* 40 de casu retulit singulari, qualem & Bidlous descripsit, de concusso nempe capite, maximam vim aquæ per nares, deinde per oculum, denique per aurem effluxisse.

Boudeti experimenta cum eodem liquore styptico facta, quem a Denisio Carolus II. Britanniæ rex mille libris redemerat. Experimenta a Philippo Hacquart facta satis feliciter successerunt *obs.* 41.

Et denuo *obs.* 133 divinatio ex vitriolo parari & ex alumine.

J. Ludovici Hanemanni, non satis firmæ fidei hominis, testimonia pro curatione sympathetica, *obs.* 107.

Obs. 108 adversus morsum canis rabidi medicamenta, quibus non putes multum posse tribui.

In vol. II. de fonticulis & alia, quæ lubens omitto.

In *Ann.* III. habet exempla intestini in latere aperti.

Ej. *auditus & aurium traumatographia* Kiel 1712. 4.

J. Valentini Willii in act. hafn. vol. II. *obs.* 119 lignum in orbitam impulsum feliciter eductum & oculus servatus.

Obs. 120 121 aliqua medicamenta ophthalmica, quæ valde laudat.

Vol. III. *obs.* 73 de hirudinibus.

Vol. IV. *obs.* 18 oculus in pus versus.

§. CCCXL. Theophilus Bonnet.

Medicus Genevensis, industrius collector, neque propriis destitutus adnotationibus. In Ejus *prodromi anatomia practica* L. I. P. I. agitur *de doloribus capitis*

tis Genev. 1675. 8. Magni, quod postea ediderunt, *sepulchreti* prodromus, in quo ex variis scriptoribus & ex propriis experimentis, causæ etiam chirurgicæ doloris capitis traduntur. Huc MAURITII HOFMAN adnotatio de dolore capitis a frontis particula depressa, duramque meningem urgente. CAROLI SPON adnotatio de capitis dolore a cerebri abscessu, cum interim suturæ deficerent. T. BONNETI de eodem malo ex meningis sideratis. Alius casus a chirurgo BAILLY ab abscessu sub cranio & cerebri putredine, a sanguine circa occiput inter cranium & pericranium effuso.

EJ. *corps de medecine & de chirurgie* Genev. 1679. 4. 4. vol. *. Præmittit methodum ad chirurgiam. Deinde sequuntur numerosi satis integri scriptores in ordinem redacti. SEVERINI *chirurgià efficax*, HILDANI *observationes*, & FORESTI, FEL. PLATERI, B. TIMÆI, P. MARCHETTI & SUEUI *examen vulnerum*. Hæc in tribus tomis prioribus. In posterioribus IV decadum sunt centuriæ auctorum, quorum plerosque nominabimus, LYSERUM, MOINICHENIUM, BORELLUM, CATTIER, M. RULANDUM, LAZ. RIVERIUM, & qui cum eo sunt editi, PHIL. SALMUTH, DOM. PANAROLUM, FRAMBESARIUM, G. BALLONIUM, CUMANUM, MARTIUM, GASSERUM, RUMLERUM, REUSNERUM, WELSCHIUM, LOTICHIUM, THONERUM, TH. BARTHOLINUM, FR. VALLERIOLAM, BENIVENIUM, GRULINGIUM, TULPIUM, RHODIUM. An idem an adfine opus quod dictum est p. 391.

In *Labyrinthis medicis extricatis*, *f. methodo vitandorum errorum* Genev. 1687. 4. *. excerpta dat etiam chirurgica ex BALLONIO & SEPTALIO.

EJUSD. *medicina septentrionalis collectitia* Genev. 1684. & 1686. fol. * 2. vol. Collectæ sunt adnotationes medicæ & chirurgicæ ex *miscellaneis naturæ curiosorum, actis Hafniensibus*, suos sub titulos collectæ.

EJUSD. *Sepulchretum f. anatomia practica ex cadaveribus morbo denatis* &c. Genev. 1679. fol. & plenius augente JACOBO MANGET, Genev. 1699. fol. 2. vol. *. Eximium opus, in quo ad symptomata oculis se offerentia causæ latentes recensentur, quas industria medicorum inquirentium in dissectis cadaveribus detexit. Multa utique undique collecta. Sed non paucæ tamen, eæque optimæ notæ adnotationes auctori propriæ. In singula non possumus nos dimittere, sed infinita hujus laboris est utilitas, ex quo ad quodque symptoma innotescat, quæ latens mali causa sit.

EJ. *mercurius compilatitius*, *f. index medico practicus per decisiones, cautiones, animadversiones, castigationes & observationes in singulis adfectibus præter naturam & præsidiis medicis diæteticis chirurgicis & pharmaceuticis, veram & tutam medendi viam ostendens* Genev. 1682. fol. *. Auxilia chirurgica tractat, & de cauteriis, setaceis &c. agit.

In *Polyalthe f. thesauro medico practico ex optimis rei medicæ scriptoribus congesto* Genev. 1691. fol. aliqua huc faciunt.

§. CCCXLII.

§. CCCXLI. Varii.

In Antonii Molinetti *disquisitionibus anatomico pathologicis* Patav. 1675. 4. aliqua huc faciunt. De calculo circa acum nato. Aliquoties prolapsum uterum se resecuisse. Reparationem narium Tagliacotianam a. 1625. Molinettus vidit. Cancrum balani sanavit amputatione. Paraphimosis insanabilis.

J. Charpentier *l'état present de la chirurgie, où il est parlé ensuite de la pressance du chirurgien & de l'apothicaire, & de divers abus qui se commettent aujourd'hui dans la medecine* Paris 1675. 12. Bur. Alii 1674. 12.

Caspar Bartholinus, Thomæ fil. Caspari. N. vir eruditus, & denique ad magna officia evectus.

Ejus *exercitationes miscellaneæ varii argumenti, inprimis anatomici* Leid. 1675. 8. *. Duæ dissertationes huc pertinent, III. de ustione ad litteratorum morem; VII. de liquoris styptici usu interno; sanguinem ab eo liquore cogi. Experimenta subjecit Francisci Redi.

In *Act. Hafn.* vol. III. 12. experimenta facta cum aqua styptica Denisii, etiam Florentiæ.

Obs. 53 aliqua de chirurgia transfusoria.

Herman Busschop *het podagra mets gaders dessels geneezinge* Amsterdam 1674. 12. 1678. 12. Anglice 1676. 8. Germanice Breslau 1677. 8. *. Celebre aliquamdiu adversus podagram & arthritidem præsidium describit, ipse Bataviæ Javanæ expertus, cono medullæ artemisiæ in pede podagrico accensæ.

Zephirielis Thomæ Bovii opus Venez. 1676. 12. *. Primam editionem ignoro, quam puto circa initium seculi prodiisse. Inter suas laudes recenset curationem vulneris sclopetarii diæta vinosa & concesso carnium esu peractam.

§. CCCXLII. Disputationes.

Rudolphi Wilhelmi Krause, Professoris Jenensis, plusculæ sunt chirurgici argumenti disputationes.

De hernia scroti a prolapsu intestini nata Jen. 1675. 4. Boehmer.

Ej. *de fonticulis* ib. 1675. 4. Menz.

Ej. *de extractione fetus mortui ex utero materno* ib. 1677. 4. *.

Ej. *de sphacelo* ib. 1678. 4.

Ej. *de odontalgia* 1680. 4. *.

Ej. *de ranula sub lingua* ib. 1681. 4. *. Riv.

Ej. *de vulneribus per se lethalibus* ib. 1684. 4. Menz.

Ej. *de ischuria* ib. 1686. 4. *.

Ej.

Ej. *de strumis* Jen. 1687. 4. *.

Ejusd. *de calculo renum & vesicæ* ib. 1689. 4. *.

Ej. *de morbis mammarum* ib. 1689. 4. *.

Ej. *de abscessu* 1690. 4. *.

Ej. *de ulceribus uteri* ib. 1690. 4. Menz.

Ej. *de fulmine tactis* ib. 1694. 4. *.

Ej. *de hirudinibus* ib. 1695. 4. *.

Ej. *de sclopetorum vulneribus* ib. 1695. 4. Boehmer.

Ej. *de varis* ib. 1697. 4.

Ej. *de ulceribus crurum antiquis* ib. 1699. 4. Menz.

Ej. *de arteriotomia* ib. 169 . 4. *. Jenæ aliquoties administratam, solis quidem in temporibus, in gravibus capitis malis.

Ej. *de cancro* ib. 1713. 4. *.

In E. N. C. *Dec.* III. *Ann.* V. VI. *obs.* 270 infeliciter extracti duo calculi. *Obs.* 272 testis dexer durus, tamen curatus.

Henrici Nicolai *de vulneribus sclopetorum* Argentor 1675. 4. *.

Matth. Harder *de cataracta* Basil. 1675. 4. Boehmer.

J. Caspar Baumeister *de calculo renum* Erford. 1675. 4. *.

J. Conrad Rasor *de ophthalmia cum fistula lacrumali* Leid. 1675. 4.

Jac. Menestel & Fr. Girard, *E. æger ad λιθοτομιαν balneo præparandus* Paris. 1675.

§. CCCXLIII. Diaria.

In *Ephemeridum Naturæ Curiosorum Dec.* I. *Anno* VI, VII, qui respondent annis 1675, 1676.

Joel Langelott, Medicus & chemicus Holsatus, *obs.* 7 magnus calculus de muliere sponte prosiliens.

Obs. 9 magnam hirudinum in cephalalgia esse utilitatem.

Obs. 12 ex lapsu uberrimum limpidi liquoris ex aure profluvium.

Gottfrid Schubart *obs.* 19 de polypo ex uno pedunculo multifido: de utero propendente.

J. Michael Fehr, Medicus Swinfurtensis,

Obs. 26 anevrysma spurium ab arteria loco venæ percussa, difficulter sanatum. De varicibus.

Dec. II. *ann.* I. *obs.* 3 ab abscessu abdominis fistula umbilici, tamen sanata.

Ann.

Ann. II. *obs.* 1 ex vulnere cutis capitis enatæ, ut putat, plicæ.

DANIEL WINCLER *dec.* I. *ann.* VI. VII. *obs.* 29 de hæmorrhagia septimo die post acceptum vulnus sclopetarium superveniente: (eschara, ut videtur, de arteria delapsa).

Obs. 33 steatoma sub mento, obscure descriptum, neque bene apertum.

Obs. 34 calculus ex pene excisus, & *obs.* 36 calculus in penis ostio, expulsus insperso sale.

Obs. 37 Tumor labii superioris solis unguentis sublatus.

Obs. 41 vulnus pectoris præmature clausum, eo aperto pus plurimum prodiit.

Obs. 46 in neogamo tumor in scroto suppuratus, & *obs.* 47 feliciter incisus. Vidi ex adfectata neque perfecta venere tumorem in perinæo, primum exiguum, inde ovi æqualem, solo de semine lini cataplasmate ruptum, sanguinem fœtidum effudisse, & facile esse sanatum.

DANIEL ANGELUS *obs.* 195 ingens calculus a femina excretus.

Ann. VIII. *obs.* 77 a scabie retropulsa brachii tumor.

ALPHONSUS KOHN *Dec.* I. *ann.* VI. VII. *obs.* 222 caput fetus septennio in utero retentum.

Ann. IX. X. *obs.* 101. a lapsu ab alto lotii incontinentia.

Obs. 179 ischuria die 17 funesta; in aperto cadavere ren dexter destructus.

Dec. II. *ann.* V. VI. *obs.* 79 gemellorum alter unco extractus bono eventu.

Dec. III. *ann.* IX. X. *obs.* 79 hernia incarcerata superata argento vivo.

Obs. 80 curatus, quem fulmen ferierat.

In ACT. HAFN. vol. III. & IV, quibus acta annor. 1674. & 1675. continentur.

JACOBUS ZÆMANN *obs.* 6. describit lapidem, qui ex urethra viam sibi aperuit, perque scrotum pueri elapsus est.

DANIEL PROTTENIUS, Medicus in Helsingör. Ossium mollities, ut ceræ ad modum flecterentur.

OLIGERUS JACOBÆUS *obs.* 55 hernia quadruplex & in eam colon illapsum. In musæo calculos aliquos recenset, etiam prægrandes.

In *Phil. Trans.* N. 112. huc possis referre JOHANNIS SWAMMERDAM volvulum factum ex rupto & intestinum stringente mesenterio.

Ann. V. *obs.* 108 cultrivorus, sed fraus fuisse videtur.

§. CCCXLIV. JOHANNES DOLÆUS.

Medicus Castellanus, hypothesium amans, neque certissimus auctor. In E. N. C. *Dec.* I. *ann.* VI. VII. decies se arteriam temporum percuti curasse, felici eventu in morbis capitis *obs.* 60.

Ann. IX. X. *obs.* 12. moxam se parasse ex ranunculo pratensi.

Obs. 131 ruptus inter standum ventriculus, ut cibus prodiret, tamen sanatus.

Dec. II. *ann.* V. *obs.* 131 ischuria funesta & amplissima vesica ex scirrho prostatæ.

Obs. 130 ex pueruli urethra calculus elicitus.

Ann. VIII. *obs.* 130 in hernia incarcerata particula intestini secta, funesto tandem eventu.

Obs. 134 fetus 26 in matre annis retentus.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 77 atheroma sub lingua insigne.

Ann. IV. *obs.* 62 sarcoma poplitis excisum quod quidem verius videtur aneurysma fuisse.

Obs. 63 in calculoso mucago cum urina excreta in lapidem coacta est.

Ann. V. VI. *obs.* 253 calculus circa aciculam natus, & circa plumbeum stilum, perque gangrænam elapsus, prægrandis, cum superstite fistula.

EJUSD. *Encyclopædia chirurgica rationalis* Francfurt 1689. 4. *. 1703. fol. Venet. 1695. fol. EISENMANN. Magnum spissumque volumen collectaneum cum plurimis formulis medicamentorum.

In *Encyclopædia medicinæ theoretico practicæ* Francf. 1684. 4. *, aliqua habet interspersa chirurgica, ut de calculo. Renem se lapideum vidisse.

§. CCCXLV. RICHARDUS WISEMANN.

Chirurgus primarius Regis Angliæ, extra patriam non satis notus, carus Anglis, & nuper elogia F. TOMLINSON meritus (*a*).

EJUS *several chirurgical treatises* prodierunt Londini 1676. fol. 1686. fol. *. Cum hoc suum opus scriberet, a viginti retro annis valetudine fuerat infirma; & ante hoc justum volumen minores tractatus ediderat, quorum tituli mihi non occurrunt. GUALTHERUS NEEDHAM opera collecta emendavit, hypotheses amputavit, neque tamen semper obsequente WISEMANNO. In castris ipse medicinam manu fecerat, multa expertus, sincerus homo, non timidus suos revelare errores; subtilissimos artis apices non persecutus, in parte medicamentaria paulo uberior, in operationibus parcior. Octo sunt tractatus, in quorum quoque curationis

(a) p. 61.

rationis in universum instituendæ præcepta dedit, deinde peculiaria boni malive eventus exempla.

L. I. est *de tumoribus*. In paracentesi utitur acu triquetra, etiam optimo eventu. In anasarca laudat ligaturam. In femina tumor cysticus cultro apertus, & melleus humor feliciter eductus. De hydrocele utiliter egit, quam non repeto. Herniæ. Umbilicalis compressione sanata.

L. II. *de ulceribus*. Mala esse, quæ inter dorsi musculos. De vero tempore, quo epulotica conveniant, quando nempe caro pene ad labia ulceris adscendit. Quæ medicamenta conveniant pro varietate ulcerum. Medicamentum ad carnis fungosæ incrementum. Ad ulcera sordida lixivium. Exemplum difficillimi ulceris, cum tamen os nihil esset passum. Cariosa ulcera deligationem poscunt. Quæ profunda, si fieri potest, in ima & opposita sede aperienda. Ulcera penetrantia pectoris inmisso piso mutavit in fonticulos. Ea ratione ulcus renis in infante sanavit. Ulcerum callosorum rotundorum, labra oportere emolliri, demum caustico removeri, aut scalpello. Caries calvariæ non requirit cauteria, sed profunda caries ossium artuum. Eximia in universum tractatio.

L. III. *de ani morbis*. Fistulas cum noster vinculis curare susciperet, sæpe imperfecte curavit, cæterum in hac tractatione uberior. De prolapsu ani, hæmorrhoidibus, condylomatibus, phymatibus &c. Gangræna inflammata sanata lixivio. De laxitate ani, malo quod & ipse vidi.

L. IV. *de scrophulis*. Tactu eas sanare privilegium esse regis Angliæ, a CAROLO II. millies & in Britannia & in Belgio exercitum. De hoc morbo aliisque adfinibus & de spina ventosa, quæ mala noster ex seculi vitios, nimis libere acori tribuit, strumas partim escharoticis consumsit, partim digestivis. Imprudenter aliquando anevrysma aperuit, ut vix ullo modo posset comprimi; & audacter certe strumas in loco arteriis plenissimo excidere adgressus est. Tumores cystici varii, inde (ut solet) caries cranii, spina ventosa in maxilla, quam & ipsam ausus est ferra adgredi, & tumentem arteriam amburere, eventu funesto, cum æger convulsus interierit, a violato procul dubio magno nervo maxillari. Exostoses variæ & carie exempla. Hic labor uberrimus est.

L. V. *vulnera*. Non semper peregrina corpora extemplo eximi posse, esse ubi suppurationi debeant relinqui: sed neque nimis curiose sanguinem coactum oportere repurgari. Turundas a simplici vulnere abesse debere. In victus ratione debere aliquid consuetudini dari. Esse quos enecares si vino prohiberes. Vermes non metuendos. Cavendum ne vulnus ante diem tertium deligetur. Vulnera ex multis vicinis vulneribus composita posse consui, etiam sutura intorta. Exemplum vulneris in cavum pectoris non penetrantis, magna turunda corrupti, cum vero totum aperiretur, mortis secutæ. Vulnus punctorium, profundum, male sutura curatum, eam noster resecuit, setaceum per imum fundum trajecit. Vulnus perterebrans femoris facile sanatum, utrique fini plumaceolis impositis. Iterum profundum femoris vulnus rejecta turunda facile clausum: alia similia

 exempla.

exempla. De vulneribus capitis fusissime. Vulnus non contusum posse consui, etiam in temporali musculo. Si contusum fuerit, plumaceolum leve spiritu vini ebrium imponit, quo aposceparnismum sanaverit; grave requirit rasionem. Turundas rejicit, etiam in profundo vulnere ad duram membranam penetrante. Recentes cranii fracturas non requirere, ut fragmenta omnia removeantur. Concussionem poscere trepanum. Duram membranam audacter debere incidi, si sub ea sanguis effusus fuerit. Calli renascentis initium esse membranam. In magnis contusionibus venam jugularem incidit. Exempla gravium vulnerum capitis, levibus auxiliis percuratis. Labiorum resectio curationem meretur. Error a sutura sagittali pro fissura habita. Exemplum ossis plani laesi, & ut mihi videtur, non sanati. Trepano admoto, elevato osse, quod depressum erat, erasa fissura, magna mala curata. Ad punctorium vulnus frustra cranium terebratum, omnia sana. Lacera dura mater, ut labia per externum vulnus exirent, facile sanata. Calva fissa, cum cutis integra esset, eadem late mortua discessit, natura per fissuram se repurgavit eventu felici. Sed nimis copiosa dimitto.

L. VI. *vulnera slopetaria.* Haec interim omitto.

L. VII. *Fractura & luxationes.* Maxillam non posse luxari, nisi ad anteriora; facile reponi parte anteriori maxillae sublata, posteriori depressa. Exemplum sanatae, cum alterum latus distortum fuisset. Clavicula fere a lapsu luxatur, & facile reponitur humero retrorsum ducto, in suam sedem reposito capite claviculae. Laminam stanneam ad claviculae formam fictam commendat, ut retineatur. Humerus vix potest elabi, nisi in alam inter bicipitem & infrascapularem musculum: antrorsum se elapsum vidisse, sed chirurgi forte vitio. Ut manu sola, ut calce in alam data humerum reposuerit. Manus introrsum luxata, & processus styliformis ulnae a radio distractus, ut ossiculum carpi se interponeret. Hoc primum suum in locum noster reposuit, deinde ulnam. Ut tarsi ad luxationes facilitatem calce & medicamentis adstringentibus sanaverit. In fractura extendenda advertendum, num duplex adsit fractura &c.

§. CCCXLVI. Varii.

JAMES COOKE, *mellificium chirurgiae, or the miror of Chirurgery much enlarged* London 1616. 8. alibi lego *the mirror of chirurgery anatomy and physik* 1668. 8. HEISTER. 1685. 8. Lond. 1685. 8. BOEHMER.

LAUR. LOSENS *chirurgisches Handbüchlein, oder erneuerter* SEBASTIAN *Greif.* Eisenach 1676. 12. Meinungen 1679. 8. LEHMAN.

EJ. *pest balbierer* 1682. 8. HEISTER.

J. GIPPING *antidotarium chirurgicum* Ulm 1676. 4. edente G. H. WELSCH.

GEORG THANMULLER *experimenta medico chirurgica & antidotarium medico chirurgicum*, cum priori prodiit.

Tum THOMAE STROMAIER *experimenta medico chirurgica & collectanea medico chirurgica.*

In

In ROBERTI PLOTT *natural history of Oxfordshire*, Oxford 1676. fol. casus narratur sphaceli, in manu suborti, que sponte abscessit, sequentibus paulo post brachiis, denique morte.

In *natural hystory of Staffordshire* exemplum manus a gangræna sicca delapsæ.

BERNARDINUS CHRISTINUS a Juvellina, Cyrnæus, discipulus RIVERII, chemicorum medicamentorum magnus laudator, qui ipse chirurgiam fecit artusque composuit, codices primum RIVERIANOS a moriente auctore accepit, & edidit *arcana* RIVERII Genuæ 1676. 4. 1696. 4. *; medicamenta nempe aliqua & inter ea chirurgica. Institutiones potissimum in T. II. chirurgica etiam mala tractant. Subjiciuntur medicamenta. In *observationibus medicis* proprias suas curationes proponit, felices omnes, paucis, & sæpe suis, medicamentis perfectas. Plurimi carbones. Ulcus cancrosum saturninis superatum. Crabronum, in calida regione, non innoxii ictus, viperarumque, quos aliquoties curavit. Barbarus scriptor, quid vult per venam arterialem, quæ prope auriculam vulnerata fuerit. In vulneribus multum plumbeis usus est. Ambustiones aceto sanavit. Varices absque ferro curavit. Solebat in vulneribus vinum in scyphum vitri antimonii infusum propinare. Integræ familiæ a sicario varie vulneratæ feliciter subvenit, nasum post horam adsuit & reconciliavit, arteriæ vulnus imposito digito conpressit. Oculi etiam vulnus vino reguli antimonii eluit & sanavit. Herniam pressione & medicamentis adstringentibus curavit. Suffusionem instillatis guttulis dissipavit. Terrore excitato uterum elapsum coegit in locum redire. Vulnus sanavit, de quo intestina prodierant & hepar. Ad finem arcana sua aperit.

§. CCCXLVII. DISPUTATIONES.

JACOBUS DYCK disp. *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1676. 4. *. Frequenter in canibus a calculo renem consumi.

ZACHAR. REGIUS *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1676. 4. *.

T. STAFFART *de fractura cranii* Leid. 1676. 4. & in collectione VALENTINI.

THEODOR CRAANEN *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1676. 4. *,

BERNH. WILH. GEILFUS *de moxa* Marburg 1676. 4. *. An non idem fuerit J. C. GEILFUS, cujus exstat Germanice *truz podagra* Augspurg 1697. 12. HEIST.

HIERONYMI NIEMAND disp. *de suffusione* Argentor. 1676. 4. *.

J. CASPAR WETZEL *de morsibus & puncturis animalium* Argentor. 1676. 4. * & in collectione VALENTINI.

J. MULLER & Auctor FRIDERICH CHRISTIAN BRAUNIUS *de tarantula* Witteberg 1676. 4. *.

MARC. ANTON. HELLOT & JOH. THOMASSEAU *de demorsis a cane rabido colocynthis* Paris 1676. 4.

§. CCCXLVIII. Diaria.

In BIRCHIANIS fastis NEHEMIAS GREW experimenta fecit in solvendis calculis, quorum majores spiritus nitri solvit, non ita minores.

OLDENBURGIUS retulit de gangræna ex secali corniculato nata.

IDEM de intestino gallinæ inciso, & aqua vulneraria RABELII sanato.

De iisdem claris secalinis retulit DIONYSIUS DODART *in Journal des savans* 1676.

§. CCCXLIX. Nicolaus Blegny.

Amabat se vocare NIC. de BLEGNY, chirurgus, vanus homo, nimiumque laudis cupidus, qui equitem se ipse fecit, & infelicem vitæ finem habuit. Primum ejus opus fuit, *l'art de guerir les hernies* Paris 1676. 12 (plerique tamen annum memorant 1677. 12.) recus. 1693. 12. *. Latine *in Zodiaco Medico Gallico* 1679. Libellus scriptus ad commendanda bracheria elastica, ex laminis frigidis, malleo tusis & circulo chalybeo parata, quæ sibi tribuit inventa; & medicamenta quædam chemica, potissimum etiam *Prioris de* CABRIERES, qui spiritu salis profunde inguen exurebat, ut subnata dura cicatrix descensum intestini porro inhiberet, magnam partem tamen laudis BLEGNY suis bracheriis tribuit. Intestinum rectum continet, introducto, deinde inflato ventriculo galli indici. Non debere ligari peritonæi processum. Adnotationes memorabilium casuum & curationum: hic etiam reperias se primum invenisse, debere eum processum aperiri, quo intestinum reducatur. Herniam vesicæ in anulum elapsæ vidit.

EJ. *la doctrine des rapports en chirurgie* Lion 1684. 12. *. In P. I. modus, quo chirurgi & medici consulti respondent. Nominantur ab archiatrorum comite bini in quavis civitate viri; dantur tamen tribunalia, quæ eos ipsa designant; a quibus volunt responderi. Matronas desiisse consuli, postquam imperite de femina imprægnata respondentes, reæ factæ fuerint mortis fetus. Fuse contra congressum.

In P. II. responsa ipsa, de ægroti, dum vixit, valetudine, de periculo, quod a vulnere impenderit. Addita varia de suffocatione, de suspensione, de submersione, & ut discernatur, num eæ violentiæ in vivo homine sint perpetratæ, num in cadavere. Recte violentia a morte illata distinguitur, quod nulla inde sugillatio nascatur, neque inflammatio. Chirurgos de vulneribus solos respondere.

EJUSD. *histoire anatomique d'un enfant, qui a demeuré vingt cinq ans dans le ventre de sa mere* Paris 1679. 12. *. Ulcus aderat uteri, fetus retentus callosa crusta obvolvebatur, in qua tubercula erant quasi gypsea &c. Noster etiam alias adnotationes adjecit. Enormem vim sanguinis grumosi aliquando post placentam manu se eduxisse. Pro Cæsareo partu.

IDEM collegit & edidit *les nouvelles decouvertes sur toutes les parties de la medecine* Paris 1679, 12. *, & a BONNETO cum titulo *Zodiaci medico Gallici latine*

latine versa Genev. 4. *. Quæ BLEYNYUS propria videtur adtulisse, de iis aliqua recensebimus. De aqua RABELII styptica, quam negat utilem esse, aliamque aquam vulnerariam describit a D. BOUCHER inventam, vitriolicam. Sanatus die demum 39 incisa dura membrana, malo pure emisso a D. TRIBOULEAU. Vulnus jejuni intestini sanatum a D. ROBERDEAU. MERYUS de continente cæcum intestinum hernia, cujus saccum efficiebant aponevroses musculorum abdominis. Vulnus enorme penis cum scroto resecti, solo musco admoto sanatum. BOUCHER commendat ad strumas spongias ustas, utile certe medicamenti genus. Paracentesis abdominis ad emittendam materiem effusam feliciter adhibita. Ossa fetus per abscessum caustico medicamento ruptum emissa. Absurda historia de sabulo oculis insperso, quod in calculos increverit. TAMPONNET tota ossa parietalia abscessisse, & tamen sanatum esse ægrum. Aliquoties centeni vermes de abscessu emissi. Cultrivorus Gallus, qui & alia metallica corpora devorabat, iisque subnato in ventriculo abscessu se liberavit, eventu non infelici. GENDROZ calculum sub lingua excidit. Enorme vulnus: ut ventriculi cerebri a ligneo bacillo transverberarentur, eventu non funesto. Exemplum calculorum bilariorum per abscessum exeuntium. MARQUIS de curandis absque suppuratione vulneribus, per aquam vulnerariam compositam, cujus formula hic exhibetur. De lithontriptico BROCARDI, post hujus medicamenti usum perinde calculi in vesica sunt reperti. BILLOT vidit globum plumbeum totum cerebrum perterebravisse, & saucium tamen vixisse ad diem decimum, cum interim cerebrum pene totum consumtum fuisset. In alio ægro, cui cerebrum incisum, valetudo reparata.

Anno secundo diarii sui BLEGNIUS titulum fecit *le temple d'Esculape &c.* quo adnotationes anni 1680. continentur. In eo volumine BIMEL Vesicæ punctio absque cathetere postquam calculi feliciter extracti fuerunt. Aciculæ per alvum expulsæ. Intestinum ileon adhærescens, ut in anum abiret artificialem. CARON abscessus abdominalis sanatus. GERVAISE ex vulnere pectoris aphonia. BLOUDELOT magna symptomata ex hirudine deglutita. BAUGRAND ex ulcere pulmonis abscessus prope processum mastoideum. IDEM servavit ægrum, cui os depressum utramque meningem perforaverat. BLEGNY cancer penis interioris ingens tamen sanatus. HAMEL vulnus intestini crassi fæces dimittens sanatum; sic vulnus ventriculi, & sectiones duæ Cæsareæ. Una BENNETUS edidit.

Journal des nouvelles decouvertes T. III. anni 1681. 12. *. Iterum major pars duorum ossium parietalium absque ullo malo ablata. FERRAND consilia aliqua, ut facilius catheter in difficili casu subeat. ROYER de anevrysmate conpressione curato. FOURNEAU intestinum late gangrænosum, ut fæces per apertum peritonæum exirent: vita tamen per triennium sustentata. BAUGRAND vulnus femoris cum ossis fractura. LANGE de venarum secandarum selectu. PELLERIN maximus calculus excisus. CARON anus inguinis artificialis sanatus. Fractura cranii sanata per usum trepani. BOYER tetra ossis tibiæ caries repetita terebratione tandem superata. Posse arteriam brachialem ligari, neque continuo mortem inde sequi.

Cl.

Cl. PORTALIUS BLEGNIUM etiam post a. 1682. cum publica auctoritate ei interdictum fuisset publicatione diarii, tamen opus ursisse, & ejus diarium a MANGETO latine esse versum; sed in præfatione Genevensis editionis legimus BLEGNYUM ab opere recessisse.

Sedem cataractæ in lente crystallina non ignoravit.

§. CCCL. VARII.

ANTOINE BOIREL *traité des playes de teste* Alençon 1677. 12. * ut ex p. 365. adparet. Chirurgus civitatis Argentan. non rudis homo, neque in arte inexercitatus, præter præcepta numerosas etiam curationes adfert. Duram matrem incidit, ut puri exitum aperiret, felici eventu. Sub externa calvariæ lamina integra; fracta ex lapsu lamina interna. Non putat calamitatem accidere, nisi quando suturæ aboletæ fuerunt. A commotione sensus, visus, auditus amissus, vena incisa reparatus. A lapsu tumor, dissipatus, cute non incisa. Quibus ab ictu vel lapsu per aures sanguis effluit, iis non raro sanitas restituitur. A neglecta fractura magnum malum, & sanguis super duram meningem effusus, æger tamen sanatus. Paralysis in latere adfecto. Puer convaluit, cui cerebrum a fragmento conpactum & pars amissa. Prima lamina depressa, interna in multas particulas diffracta.

In diariis BLEGNYI pluscula nostri sunt, ut a. 1679. de vulnere pectoris verminoso, purulento, sanato. Aliud vulnus pectoris sanatum postquam natura aliquoties corpora membranacea expulerat. A. 1680. Ex lapsu strabismus. Anus artificialis subnatus. Musculus temporalis incisus absque malo.

BERNARDI VERZASCHÆ, Medici Basiliensis, *observationum medicarum centuria* Basil. 1677. 8. * Continet etiam chirurgici argumenti adnotationes; de calculis varias, ischuriam funestam, cum calculus non magnus ureteris aditum obstrueret. Calculus grandis ex femina egestus, cujus iter ipsa senserat, dum a rene in vesicam descendebat: de calculo renali consilium ROLFINKII. Renis ulcus sanatum. Humor aqueus & una visus in puero restitutus. Emplastrum BARBETTI ad carbunculos pestilentes salutare.

J. CORNELII WEBER, Medici, *anchora sauciatorum, s. liquor stypticus sanguinem confestim sistens* Brieg 1677. 8. MERCLIN. Breslau. 1680. 8. *. Alumen cum phlegmate vitrioli miscet; hujus medicamenti magnas vires deprædicat.

MARGUERITE du TERTRE, *veuve du* S. de la MARCHE, *instruction touchant les choses qu'une sage-femme doit savoir pour l'exercice de son art* Paris 1677. 12. 1691. 12; aucta a LUDOVICA BOURSIER Paris 1710. 12. *. Pleraque elementalia. Si situs fetus malus, aut membranæ nimis robustæ fuerint, eas jubet lacerare. Unum pedem extrahit, deinde & alterum. Uterum duplicem vidit.

MATTHIAS HYER *doctrine nouvelle de la poudre vitriolique de sympathie* Toulon 1677. 12. BUR. ASTRUC.

Les

Les fleurs de GUIDON, *ou sentences principales de la grande chirurgie de* GUY de CHAULIAC Paris 1677. 8. MART.

J. VIGNOLE *Wundarzney von* J. SCULTET *übersetzt und mit Anmerkungen versehen* Nürnberg 1677 4.

ANDRIES BOECKELMAN *noodwendig berigt aangaande het afhaelen van een doode vrucht* Amsterdam 1677. 8.

EJ. *Wederleging van D.* BONAVENTURA *van* DORTMONDS *berigt waer in aangeweesen word de quade pratyquen van D. D. en dezzelfe onkunde aangaande het afhaelen van een doode vrugt* Amsterdam, 1677. 8. WACHEND. Multo plura scripta BOKELMANNI & BON. a DORTMOND HEISTERUS citat, omnino 38.

LUDOVICI v. HAMMEN *de herniis diss. academica* Gedan. 1677. 4. maj. *. recusa Leid. 1681. 12. *. DRELINCOURTII discipulus, celebris inventis vermiculis spermaticis, & Archiater R. Pol. Ipse de herniis libellus parum habet proprii. In *epistola* subjecta ad PECHLINUM agit de tumore crystallinis spinis asperso, ex vesica extracto, cum calculum putaret se educere, felici tamen eventu.

J. SOLEYSELII *parfait Marechal* Genev. 1677. 4. *. Paris 1698. 4. morbos habet etiam chirurgicos. Ejus operis vitia recenset VITTET.

ETIENNE des FORGES *procedés de chirurgie reduits en pratique* Paris 1677. 8. Annum 1673. habet Cl. PORTAL.

GERARDI BLASII *observationes medicæ rariores* Amsterdam 1677. 8. *. Celebris anatomes exercitio, & potissimum Zootomiæ. In his adnotationibus plusculæ argumenti sunt chirurgici. In capite hydatides & tumores cystici. Abscessus (tumor potius cysticus) prope aures vinculo & cultro feliciter a ROONHUYSIO exstirpatus. Sic sarcoma prope scapulam. Hernia inguinalis, peritonæo vere rupto. Testis corruptus exsectus. Cerebrum ex lapsu in pus conversum. Vesicæ urinariæ fungus suppuratus. Caro fungosa, fibrosa, de dentis alveolo excisa. Caput obstipum, resecto musculo mastoideo restitutum. Vulva clausa aperta. Uterus vere elapsus, ligatus, exstirpatus, funesto eventu. Sub tumore cranium cariosum trepano resectum, æger restitutus. Ulcus in uteri vicinia, pro uterino habitum. In labio cancroso calculi, sic sub lingua. Mors ab utroque uretere per calculum obstructo: alii calculorum casus.

RAYMUNDUS FORTIS Veronensis. EJ. *consultationum & responsionum medicinalium* Centuriæ IV. Genev. 1677. fol. *. Passim intercedunt inter morbos internos externi, vulnera etiam, luxationes, etiam femoris, calculi numerosi casus, cancer &c. Labor auctoris fere est in medicamentis.

§. CCCLI. DISPUTATIONES.

J. MICH. VEHR *thesaurus experientiæ medicæ cum specimine de abortu* Aug. Vindel. 1677. 4. Si huc facit.

ABRAHAM BLENDINGER *de cancro* Erford. 1677. 4. *.

J. VALENTYN SCHEID *visus vitiatus* Argent. 1677. 4.

EJ. *historia lienum ruptorum* ib. 1725. 4. eventu fere lethali.

EJ. *de quibusdam visus imminuti vitiis* ib. 1720. 4. *.

PETRI V. CAMERYCK *de partu difficili* Utrecht 1677. 4.

MICHAEL HENRICH HORN *de ophthalmia* Lipf. 1677. 4.

PETR. LOMBARD & PETR. LAURENCEAU *E. hydrophobia sanabilis* Parif. 1677. 4.

§. CCCLIII. DIARIA.

In E. N. C. *Ann.* VIII.

J. MATTHIAS NESTER *obs.* 24 poft arthritidem utrumque os femoris luxatum.

GEORG ABRAHAM MERCLIN.

De offibus per uterum excretis, retenti nempe fetus, *obs.* 49.

Calculi grandes in mefenterio & pancreate, *obs.* 50.

Dec. II. *ann.* I. *obs.* 89 concrementum in utero offeum.

Obs. 91 fractura cranii circularis trepani ope fanata.

Obs. 93 fteatoma genæ feliciter refectum.

Obs. 94 fiftula oculi ex ophthalmia nata, curata.

Obs. 184 fecundæ retentæ per fragmenta rejectæ feliciter fexta feptimana. Mirifica remedia.

Dec. II. *ann.* III. *obs.* 191 partus aliquot difficiles; inter eos *obs.* 192 ex prolapfu uteri, ejus ore incifo, fetus eductus.

Obs. 194 cranium depreffum fola vulfione reftitutum.

Ann. VI. *obs.* 220 hydrophobia abfque morfu.

Obs. 221 fteatoma maximum in pectore natum.

Dec. III. *ann.* I. calculi & hydatides renum.

Ann. III. *obs.* 141 calculus de abfceffu umbilici.

Ann. V. VI. *obs.* 244 epulis feliciter exftirpata ferro ignito.

EJUS eft etiam *Parænefis ad chirurgiæ ftudiofos de genuina artem illam addifcendi methodo*, quæ tamquam præfatio ad PANDOLPHINUM de ventofitate fpinæ acceffit.

In *Actorum Hafnienfium volumine* V.

JOH SILLER Chirurgi *obs.* 6 de enormi vulnere femoris & abdominis, refectis mufculis iliacis & abdominis mufculis incifis, cujus eventus felix fuit.

Ap.

Ap. BIRCH. T. III. CHRISTOPHORUS WREN glandem plumbeam in asperam arteriam illapsam expedivit, ægro de pedibus suspenso.

In *Journal des savans* 1677. de tumore de digito manus ex gracili filo pendente a FRANCISCO BAYLE dicitur.

§. CCCLIV. VARII.

JOHANNIS BROWN, chirurgi, *compleat description of wounds both in general and particular* London 1678. 4. *. De varia lethalitate vulnerum. Curatio. Telorum extractio. Symptomata. Vulnera sclopetaria. Ipsi brachium a vento fractum, quem transeuns pila 24 librarum excitaverat. Vulnera secundum partes humani corporis. Fere collectitium opus.

EJ. *compleat treatise of præternatural tumores both general and particular* London 1678. 8. GUNZ.

EJ. *adenochoiradologia, s. de glandulis & strumis, s. anatomical chirurgical treatise of glanduls and strumes or Kingsevil Swellings* Lond. De privilegio Regum Angliæ, quo scrophulas tactu sanant.

RADEGUNDUS de VROOM *de miserabili fetus extractione ex utero adversus ineptias* BOECKELMANNI & RUYSCHII Utrecht 1678. 8.

In JACOBI SPONII *voyage d'Italie, de Dalmatie, de Gréce & du Levant* Lion 1678. 12. 2. vol. *. aliqua huc faciunt, ut de ossibus cranii mire extenuatis & de hydrocephalo, cum quo homo adolevit. BAUDA de ossibus in universo corpore mollescentibus. Tabula interna cranii dissiliens, dum externa integra erat. Balistæ simile instrumentum, a Russis inventum pro vena aperienda describit. De depilatorio RUSMA, de codice NICETÆ. Turcas & Græcos distinguere Medicum a chirurgo.

Hoc anno a chirurgo FRY experimentum resectæ, in vivo animale, pulmonis particulæ factum (a) est.

J. ZIPPEL *vom Scharbock, Griesstein und Podagra* Dresden 1678. 8.

§. CCCLV. DISPUTATIONES.

J. PAUL WURFBAIN *de sparganosi* Altdorf. 1678. 4. (tumore mammarum a lacte).

JAC. WOLF *de urinæ incontinentia* Jen. 1678. 4.

J. HARDOV. HAMPE *de rhagadibus* Argentor. 1678. 4. BOEHM.

CONR. JOHRENIUS *de lithiasi* Rinteln 1678. 4.

J. HUBRECHT *de calculo renum* Leid. 1678. 4. *.

(a) BIRCH T. IV. p. 345.

§. CCCLV. Diaria.

In *Act. Acad. Nat. Curiof. Dec.* I. *ann.* IX. X. pro annis 1678, 1679.

Godofredus Samuel Polis, Francofurti ad Viadrum medicus *obf.* 16 de facie ex caufa ignota fphacelo corrupta, funefto eventu.

Ej. fpica fecalina deglutita per tumorem dorfi prodeuns, in eodem vol.

Dec. II. *ann.* V. *obf.* 160 veficatorio medicamento fublatus dentium dolor, & 161. cucurbitulis ifchias.

Sigismundi Grass

Dec. I. *ann.* IX. *obf.* 69 de tuberculo calculos & arenulas eructante.

Obf. 71 eryfipelas capitis fuperatum cucurbitulis.

J. Georg Trumph, Medicus Goslarienfis, *obf.* 7 ifchuria fero fuperata ejecto lapillo.

Obf. 81 gangræna univerfi corporis a caufa interna nata.

Lucas Schroeck, Lucæ f., Medicus Auguftanus, *obf.* 92 de veficæ calculo, fponte ut putat, disjecto.

Obf. 164 hernia inteftinalis fanata, abfceffu in inguine fponte nato.

Dec. II. *ann.* III. *obf.* 19 calculi ex fuppurata farcocele.

Obf. 20 hydrocele medicamentis fuperata.

Ann. IV. *obf.* 174 offium in capo crufta calculofa obductorum exemplum.

Ann. V. *obf.* 4 de eodem cervo, cui Dorothea Brandenburgica cor glande plumbea perterebravit, & qui diutiufcule vixit.

Ann. IX. *obf.* 238 futura cranii ex capitis dolore hifcens.

Cent. I. *obf.* 18 abfceffus abdominis fanatus injectionibus.

Cent. II. *obf.* 186 dyfuria a tumore pelvis veficam conprimente.

Cent. III. *obf.* 92 calculi numerofiffimi excreti.

Cent. X. *obf.* 100 calculus circa ingreffum ureteris retentus.

J. Specht in *Dec.* I. *ann.* IX. ab ulcere veficæ dyfuria die vigefimo funefta.

Samuel Ledel

Obf. 144 calculus fub lingua.

Obf. 145 vefica in bove poft urinam retentam difrupta.

Obf. 148 cantharides cervici admotæ urinam retinent.

Dec. II. *ann.* I. fpica filiginea deglutita, exclufa per coftarum intervallum *obf.* 144.

Ann. II. *obf.* 35 hæmorrhagia carpi conpreffa fungo igniario, ex anus confilio, quæ Brossardi laudes occupavit.

Obf.

Obs. 37 pulmo sagitta percussus sanatus.

Obs. 41 felix amputatio tibiæ cariosæ.

Ann. III. *obs.* 141 struma manu cadaveris dissipata.

Obs. 142 puella ab hirudinibus enecta.

Ann. IV. *obs.* 19 hirudinum in variis morbis utilitas.

Obs. 21 gravissimum oculi vulnus cum ossium strage curatum.

Obs. 68 mors a secundis violente evulsis.

Ann. VII. *obs.* 47 ab igne ad truncum amputati artus admoto mors.

Obs. 51 tumor sub lingua maximus, in abscessum versus.

Ann. X. *obs.* 101 annosum ulcus sanatum.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 59 exemplum sectionis Cæsareæ funestæ.

Obs. 100 de vario successu fonticulorum.

Ann. II. *obs.* 50 anus imperforatus frustra apertus.

Obs. 51 intestinum in hernia apertum, tamen curatum.

Ann. III. *obs.* 19 tumores purgata alvo sanati.

Obs. 20 tumor ex contuso teste curatus.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 89 a variolis abscessus umbilici.

Ann. IX. X. *obs.* 116 pes ab ulceribus cariosus, sua sponte delapsus.

Obs. 117 ad talum dislocatum subnatus scirrhus.

Cent. I. *obs.* 73 tumor de labio vulvæ feliciter resectus.

GODOFRID. SCHULZ, Vratislaviensis,

Dec. I. *ann.* IX. X. *obs.* 185 calculi extracti ex ani fistula.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 73 magna mala ab ictu araneæ in palato accepto.

Ann. III. *obs.* 93 calculus excretus, inde scroti gangræna feliciter superata.

Ann. VII. VIII. *obs.* 125 ex arteria, quæ ex radiali ad volam venit, læsa, magna hæmorrhagia styptico medicamento & conpressione sedata.

In BIRCHII historia anni 1678. curatio narratur demorsi a serpente caudisono hominis, quæ fit admoto, & aliquamdiu appresso igne.

Possis huc referre RAINSSANTI relationem de partu Tolosano in Journal des savans 1678.

THOUVENOT, Chirurgi, relatio de paracentesi in ascite felici, acus ope triquetræ, quam putat a BARBETTIANA diversam esse: acus est recondita, cujus fistula accurate potest claudi.

De Tarantula, ex diario, ut puto, NAZARIANO. Theoria mirorum symptomatum, quæ hujus araneæ morsui tribuunt.

§. CCCLVI. JACOBUS YOUNG.

Chirurgi, *currus triumphalis e terebintho, or an account of the admirable virtues of oleum terebinthinæ by its application to recent wounds, hæmorrhagies of the venes and arteries, with a new way of amputation and speedie method of curing stumps in two letters* London 1679. 8. *. A SPENCERO & SPRAGE medicis didicit vim, qua oleum terebinthinæ calidum vulnera arteriarum, etiam majorum, superfusum sanat. Omnes alios modos rejicit, quibus chirurgi conati sunt sanguinem comprimere, ut injectum in artum vinculum, a quo teterrima viderit symptomata. Vitrioli nodulum, quem pariter reprobat, & causticum medicamentum; de liquore DENISII nihil sperat, ut acido, sic & ignem refutat. Experimentis suas olei terebinthinæ laudes confirmat, in arteria labii superioris, a testibus resectis, in magno femoris vulnere, post amputationem sub genu factam, in lacerata temporum arteria, in arteria iliaca. Turcas artum amputatum in fusam picem mergere. In classe regia mercurialibus medicamentis adhibitis, omnes ægros interiisse. Satis tamen probat vulgare Tourniquet. Vesicas a terebinthinæ oleo subnatas unguento albo camphorato curat. Belgice redditus lib. a KOENERDINGIO cum tit. *van het heet en coud verus* Amsterdam 1698. 8. *.

In secunda epistola primum reperias commendatam amputationem cruris, cum reservata sura qua truncum operias, auctore C. LOWDHAM chirurgo Oxoniensi. Hic perbrevis est.

Huc referas ex HOOKIANIS *lectionibus* historiam hominis a pilis plumbeis suffocati, quæ in asperam arteriam inciderant London 1678. 4. *.

EJ. JOUNGII *wounds of the brain proved curable by the remarkable history of a child cured of two very large depressions with the loss of a great part of the skull, and a portion of the brain issuing through the wound of the dura and pia mater* London 1678. 12. *. Ephemeris est gravissimi vulneris ab auctore & ejus amico SPENCERO sanati. Eam felicitatem cum D. DURSTON inter fabulas numeraret, noster sexaginta omnino paris felicitatis curationes ex scriptoribus variis colligit, & DURSTONI objectiones refutat, non absque asperitate.

§. CCCLVII. VARII.

ST. HILAIRE *l'anatomie du corps humain avec ses maladies* Paris 1679. 2 vol. * 1723. 8. 2 vol. *. Morbi chirurgici cum partium anatome describuntur, sed fere collectitium opus est.

CHRISTOPH. VOELTER's, Chirurgi ducis Würtenbergiæ, *neu eröfnete Hebammenschul, nebst Bericht todte Kinder ohne Gefahr heraus zu ziehen* Stutgard 1679. 8. 1681. 8. 1722. 8. *. Credulus, neque a veterum præjudiciis liber, qui omnem perperam se offerentem fetum jubeat in caput dirigere. Passim tamen adnotationes habet proprias neque inutiles; ita cervicem vesicæ monet frequenter in partu rumpi. Labium leporinum altero a partu die secat & consuit. Aliquoties etiam

etiam ſexta ſeptimana ſe frenum linguæ incidiſſe, exque eo imprudenter inciſo tumorem ſecutum eſſe. Oſſa pubis in partu diſcedere. Fatetur ſe funiculum præeuntem non potuiſſe reponere, & pedibus adtracto fetui corpus a capite avulſiſſe. Ex vulnere vulvæ magna ad tres libras hæmorrhagia.

In hac ultima editione acceſſit lib. *von der Hebammen Stand und Beruf.*

B. MARTIN diſſ. *sur les dents* Paris 1679. 12. *. morbos etiam dentium recenſet, eorum medicamenta & inſtrumenta quibus curantur. Limam recte rejicit, & monet, nocere dentes nimis conſertos, & dentes ſuppoſititios improbat.

J. GEORGII WALTHER *ſylva medica opulentiſſima* Budiſſin 1679. 4. *. Medici Lignitienſis ſpiſſum opus. Lexicon, ut vocant, reale, in quo ad quemque morbum, etiam chirurgicum longa ſeries locorum reperitur, in quibus ſcriptores medici de eo morbo egerunt.

J. DAVID PORTII *demonſtratio brevis medico chirurgica de tumoribus, & in ſpecie de pædarthrocace vel tumore ſpina ventoſa dicto cum adjuncta epiſtola apologetica ad* D. BARNER Leeuwarden 1679. 12. recuſa cum PURMANNO Londin. 1706. 8. & cum MUYSIO Neapoli 1727. 4. Theoria acida.

Anonymi kurzer begriff der Wundarzney, aus dem Engliſchen durch JOH. LANGEN *überſetzt* Hamburg 1679. 12. GUNZ.

MATTH. RAMELOV *Beſchreibung des Nierenſteins* Lipſ. 1679. 8.

BENJAMIN SCHARF *toxicologia; ſ. de natura venenorum* Jen. 1679. 8.

EJ. *Gedanken von magnetiſchen Curen* Sonderhauſen 1700. 8.

EJ. in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *Ann.* X. *obſ.* 21 inciſio hominis calculoſi topho ſabuloſo pleni.

ANTONII FILIPPI CIUCCII *promtuarium medico chirurgicum* Macerata 1679. 8.

EJ. *filo d'Arianna, overo fideliſſima ſcorta al eſercenti di chirurgia, al quale ſi aggiunge un breve trattato della circulazione del ſangue* Macerata 1682. 12. Citat SANCASSANUS.

§. CCCLVIII. DISPUTATIONES.

GEORG BALTHASAR MEZGER *de aneuryſmate* Tubing. 1679. 4. BOEHMER.

EJ. *de fiſtulis* ib. 1682. 4. BOEHMER.

EJ. *ſcrutinium lithogeneſeos in corpore humano ex occaſione ſingularis caſus inſtitutum* ib. 1683. 8. De calculis potius agit bilariis per alvum egeſtis.

J. EISENHART *de die critico vulnerum lethalium* Helmſtatt 1679. 4.

J. ANDR. SCHLEGEL *de venenis & morbis venenoſis* Erford 1679. 4. Medetur per cathartica.

§. CCCLIX.

§. CCCLIX. Diaria.

Ad annum 1679, qualem Angli eo tempore computabant, pertinet etiam Povey de maxilla inferiori exemta & renata. Apud Birch. T. IV.

In *Journ. des Sav.* 1679. Antonius de Leeuwenhoeck ostendit cur gossypium ad vulnerum curationem inutile sit, plana nempe fila esse duasque habere acies. Ej. de moxa aliqua. Id. partum ventralem dixit, cum uterus ante mortem ruptus esset & extractus e ventre fetus adultus. *Exp. & cont.* p. 406.

Iterum in *Journ. des Sav.* 1679. d'Emery, medici Burdigalensis, de lacrumis petrificatis & ex arenulis increscentibus.

Brocardi liquor, quo calculum promittebat se soluturum.

§. CCCLX. Cornelius Bontekoe.

Medicus Hagiensis, inde archiater Brandenburgicus, ex secta Cartesiana, ad cujus placida ad fugam acidi adque sanguinis tenuitatem omnia præcepta etiam chirurgica reformare suscepit.

Ej. *nieuw gebouw der Chirurgie of heelkonst eersten deel alwaer t'oude gestel van de theorie der gezwellen wonden en ulceratien afgebroke word* Haag 1680. 8. *. Doctrina de tumoribus, vulneribus, ulceribus. Contra paracentesin. Periisse ab ea administratione ægrum, nullo viscere læso.

Vervoolg van het eerste deel alwaer de practyk der chirurgie van een mennigte van abuyzen en moorddaadigkeit overtuigt, met een voorrede waarin de oorzaken angewesen worden, door welke der medicyn en chirurgie zo onvolmaaktig zyn ib. 1681. 8. Contra venæ sectionem, hirudines, scarificationem, vesicatoria &c.

Naareden &c. Exhortatur ad deferenda præjudicia.

Germanice Hannover 1687. 8. Boehmer Wolfenbuttel 1697. 8. cum vita auctoris & notis J. Petri Albrecht satis copiosis.

Ej. *antwoord aan de Schryvers van de brief onder den naam van* Pieter Bernagie *uytgegeven door welke de pretense contradiction tegens het nieuw gebouw der chirurgie wederlegt wierd* Amsterdam 1682. 8. *.

Ej. *korte verhandeling van t menschen leven, gezondheit, ziekte, en dood begrypende omt lighamen, zyne werkening, om de ziekte en desselfs oorsaken, over de midedelen om het leven en gezondheit te bewaaren, en de ziekte voor te komen, zynde een vervulling van't nieuw gebouw der chirurgy als mede die verhandeling over de natuur de bevinding en de zekerheit in de genees en heelkonde s'* Gravenhaag. 8. opus ipsum 1684. 4. tres dissertationes 1685. B. B. Germanice 1688. 8.

Ejusd. *Grondslag van een nieuw gebouw van medicyne en chirurgie* Germ. *Grundsätze der Medicin und Chirurgie* 1721. 8.

In collectione operum omnium 1689. 4. 2 vol. * hæc recurrunt mutatis nonnihil

nihil titulis, valde incommode. Primum opus nunc audit *omwerpf van'toud gestell der medicyne, eerste deel.*

Deinde alterum opus *opbouw der medicynen derde deel,* generalia de chirurgia aliqua.

Institutie of te kort begryp der gandsche medicyne vierde deel, ubi de morbis & remediis chirurgicis aliqua.

Ej. *grondslaag van en nieuwe gebouw van medicyne en chirurgie nieuwlyk ontdekt.*

Derde verhandeling van de gezwellen.

Een brief handelende van het koude vuur.

Theoretica cæterum & vera fere utilitate cassa omnia. Cum ex scala delapsus noster caput graviter adlisisset noluit, sibi venam secari, sic periit fisso cranio, & sanguine super duram membranam effuso.

§. CCCLXI. Stephanus Blancard.

Medici Amstelodamensis, in Zeelandia nati, collectoris, ejusdem cæterum sectæ Cartesianæ, hactenus utilioris, quod undique non theorias meras, sed rerum gestarum memorias collegerit.

Primum Nicolai Blegnyi ephemerides Belgice vertit, & auctas reddidit adnotationibus minime contemnendis chirurgorum Batavorum. Quatuor primæ centuriæ prodierunt cum titulo *collectanea medico physica oft Hollands Jaarregister der genees en natuurkondige aanmerkingen van gansch Europa beginnende met het jaar* 1680. Amst. 1680. 8. *. Germanice vers. Lips. 1690. 8. In eo diario ad chirurgiam faciunt Wilhelmi Milland gangrænosum scrotum resectum, renatum. Sic, curante Krampherro. Particulæ tunicarum intestinalium per alvum egestæ. Cauterio subpressa odontalgia. Rotundo foramine calvaria casu quasi perterebrata, ut cerebri motus conspiceretur, sanato. Os humeri a carie consumtum callo reparatum. Exomphalos infantis ex colicis doloribus natus. Cornelius van Dyck de ileo intestino a stlopeto læso & sanato. Digitus contusus solo vinculo tepida irrorato curatus. D. Krampherr de cephalæa fonticulo in sutura coronali sublata. Theodori Vink intestinum rectum sarcomate clausum. Wilh. Milland sanatus, cui pars pulmonis abtruncata. J. Swart fungos cerebri repetito resecuit, eventu lethali. Emanuel van Yperen de rene ab uno calculo ramoso repleto. Joh. Swart enormis fractura ossium sincipitis. Ex tenero infante calculus. Atreta aperta, & emissi menses. Natium altera cum ultimo intestino ab ictu stlopi ablata, eventu felici. Ren ab ulcere consumtus. Genæ funesta gangræna. Rupta cornea tunica, effusus humor aqueus, cum visu reparatus. Aspera arteria resecta, vulnus sanatum. Vigesimo secundo anno pars cultri de brachio exemta. A cucurbitulis funesta gangræna. D. van Duuren in sponsa hernia subito nata.

Duæ aliæ Centuriæ fecutæ funt pro anno 1681. a. 1682. 8. pariter Germanice cum prioribus editæ. Hic nihil porro fumtum ex BLEGNYO, & ex Belgis medicis atque chirurgis omnia. HERM. BUSCHOP mania moxa curata, tum catalepfis. ALBERTI KYPER atheroma de palpebra refectum. EJ. fiftula lacrumalis folis medicamentis fanata. Funeftus œfophagi abfceffus. J. HOOLEN calculus ex abfceffu genæ. IDEM male confervefcens brachium incidit, forcipe fines offium vitiofe coalefcentes detruncavit, ægro artus ufum reftituit. Cauteriis & mala varia mala fanata. C. van DYCK de magno femoris fragmento amiffo & reparato. BLANCARDI confilium, quo Cæfaream fectionem commendat, adductis felicibus exemplis ex CORNELII v. YPEREN fide. Vulnus hepatis extus claufum inde purulenta fputa funefto eventu. Fracta calvaria, in cerebro abfceffus, funefta fymptomata demum die 29 fe efferentia. Tumor tibiæ, fputa purulenta. J. B. PINCKET forceps ad reftituendam coftam introrfum depreffam. Vulnus ftlopetarium penetrans abdominis, folis medicamentis curatum. Vefica in fcrotum elapfa. RUYSCHIUM & BOKELMANNUM vidiffe herniam veficæ in fcrotum illapfæ.

Centuria VII. pro anno 1682. Germanice cum prioribus. Omphaloceles congenitæ varia exempla. SMALZIUM bronchotomen feliciter exercuiffe. Paracentefis in ovarii hydrope, equidem inutilis. In inguine abfceffus, per quem alimenta prodierunt, de ileo inteftino cum peritonæo connato. Vulnus ftlopetarium cerebri abfque fymptomate fanatum. C. YBEN fpina dorfi ab enfe divifa, inde retentio urinæ & fæcum. EJ. mors a lapfu & commotione cerebri. EJ. cum aliquot ejus commotionis exemplis etiam felicioribus. Cum duo offis fragmenta duram membranam compungerent, fymptomata demum die decimo fexto aliqua. Os coronale deftructum a lue gallica. fervata ægra. MOLENSTEIN fervatus trepano æger, cui globus ftlopetarius cranium fregerat. Vagina ad genu ufque prolapfa.

EJ. *verhandeling der ziekten der Kinderen* Amfterdam 1684. 8.

EJUSD. *nieuwe Konftkamer der chirurgie of heelkonft* Amfterdam 1685. 8. Germanice Hanover 1688. 8. Latine in operibus omnibus, quo loco ea dicemus.

Eodem a. 1688. 8. *. nofter Amftelodami FIENI duodecim adminiftrationes chirurgicas & J. BEBBERI fundamenta chirurgica edidit, notasque adjecit.

EJ. *anatomia practica rationalis, f. variorum cadaverum morbis denatorum anatomica infpectio* Amfterdam 1688. 12. *. Duæ funt centuriæ undique collectæ, fontibus non indicatis. Plurima ad chirurgiam faciunt, minime inutilia. Vulnus ftlopetarium diaphragmatis fero funeftum, neque alia ciens fymptomata, præter ea, quæ a colo inteftino in pectus adfcendente nata effent. In alio ægro per tendineam partem transverfi fepti ventriculus in pectus adfcendit. Ex tumore genu os femoris fractum. Ex vulnere brachii pus per alvum & urinam. Mors fubita ab ictu capitis, calvaria fiffa, fub ea fanguis effufus. A lapfu in virgine poft faltationem æftuante, mors, nulla parte calvariæ læfa. In gibbofo aliquæ dorfi

dorsi vertebræ carie corruptæ. Ex lapsu post sex demum menses abscessus funesti in collo & pectore. Ex illisione sanguis in abdomen effusus, tristi eventu. Uterque ren alabastrinæ duritiei. Herniosus incisus: in sede exeuntis intestini adipis pila adnata intestinum continebat. Sexto die mors ab ictu, cum cerebellum sphacelum pateretur. In frontem sed violente delapso, in occipite rima calvam divisit. Ex vomitu mors; ventriculus in pectus migraverat. Colon ulcerosum, feces exibant per umbilicum. Mors a calculo, qui renem consumserat. Exomphalos congenitus, moles carnea intestina urgens. Ipsum os sphenoides a lapsu fractum. Senex vitam sustentabat, cum vesicæ calculus per proprium foramen lotium dimitteret. Strumas internas solere cum externis conjungi. Consolidatum vulnus diaphragmatis, per quod ventriculus in pectus adscenderat. A scirrho vesicæ ischuria enata. Calculus in vesica octo unciarum. Vulnus per orbitam lethale. Abscessus ingens cerebri. Calculi in utraque vesica. Vomica mediastini.

In *Lexico medico* sæpe recuso, chirurgicas etiam voces interpretatur.

In *collectione operum medicorum theoretico practicorum & chirurgicorum* Leid. 1701. 4. 2. vol. *. redeunt in secundo tomo chirurgicæ institutiones, quibus totus artis ambitus exponitur, adjectis passim adnotationibus, quarum non paucæ iisdem verbis redeunt, quibus in rationali anatome excusa fuerant; accesserunt tamen & aliæ. Vesica in scrotum illapsa. De lithotomo RAOUX, multo magis favens relatio, quam quidem DRELINCOURTII. Processum se peritonæi in viro vidisse, quem tamen non putat in homine ex naturæ consilio reperiri. Posse intestinum in femur elabi, & per peritonæum prope spinam dorsi ruptum. In carie pulverem euphorbii opem præstare. Magnam partem humeri putrefactam reparatam fuisse. Ossa a lue venerea levia reddi & natare. Tumorem linguæ enormem pyrethro & salivam cientibus medicamentis se sanasse. Non caret adeo sua utilitate, etsi collectitium opus est.

EJUSD. aphorismi chirurgici ibid.

In praxi medica una excusa aliqua argumenti sunt chirurgici.

§. CCCLXII. MATTHIAS GODOFRID PURMAN.

Chirurgus Brandenburgicus, deinde Breslaviensis, vir per bella exercitatus, neque vulgaris saporis, qui ausus sit infusoria chirurgia in propriis suis morbis uti: idem hactenus familiari sui seculi superstitioni nimium tribuit, ut unguento armario & pulveri sympathetico fidem adhiberet, non satis peritus difficiliorum administrationum, ut tamen apparatu parvo calculum excideret. Nimium aliquanto in causarum indagationi sibi placuit, inque longis formulis.

EJ. *der wahrhaftige Feldscherer, oder die wahrhafte Feldscherkunst* Halberstatt. 1680. 8. HEISTER. LEHM. Munden 1682. 8. suppositis pro nomine auctoris literis M. G. P. tum auctius 1690. 8. 1693. 8. ENDT. Jena (Francf. & Leipz.)

 1705.

1705. 8. *. 1721. 8. BOEHMER. Vulnera aliaque mala, quæ in castris frequentius ocurrunt, cum medicamentis. Intercedunt a viro plurima experto casus numerosi. Vulnera ex ordine & breviter. Sæpius se leviora ventriculi vulnera sanasse. Tendines se sæpe feliciter consuisse, quidquid nonnulli objiciant. De fracturis & luxationibus. Gangrænæ. Morbi castrenses, formulæ.

EJ. *aufrichtiger und erfahrner Pestbarbierer* Halberstatt 1683. 8. LEHMANN. Francf. Leipf. 1705. 8. 1715. 8. *. 1721. 8. Præter ea, quæ potius medica sunt, huc facit curatio bubonum & carbonum pestilentialium. A carbunculis distinguit vesiculas, earumque pessimum genus, quod vocat *Pfefferkörner*. Adversus bubones arsenicalibus emplastris utitur, tum emollientibus epithematibus. Cucurbitulas reprobat, tum cauteria, neque excisionis meminit, incidit tamen quoties necessitas urserit, ipse cæterum in pestilentia curanda exercitus. Sed etiam carbunculis præter emplastra saturnina vix opponit quidquam.

Nonne idem est l. *Anweisung pestilentialische Brüche zu kennen und zu curieren* 1686. 8.

EJ. *chirurgischer Lorberkranz, oder grosse Wundarzney* Halberstatt 1685. 4. Frankfurt 1692. 4. Breslau, f. Francf. und Leipz. 1705. 4. *. melius & emendatius. Integer est, quod vocant, Chirurgiæ cursus, propriis plenus experimentis & curationibus omnino felicibus, neque vulgaribus. Eo numeres productissimum labium superius feliciter decurtatum, gibbum fasciis pene sanatum. Vitam paracentesi abdominis ad plusculos annos productam. Moxæ repetitum usum, quo plerumque etiam confirmatam podagram superavit. Scabiem, in se ipso injecta in apertam venam aqua cochleariæ devictam. Paracentesis pectoris felix, cum sanguis & pus in cavum effusum esset. Vulnus gulæ & asperæ arteriæ sanatum. Quibus lingua præcisa, iis apto instrumento redditus loquelæ usus. Lienis vulnus cum naturæ ejus jactura sanatum. Vulnera faciei non esse suenda. Auris resecta reconciliata. Labio leporino simile malum solo emplastro sanatum; sic labium leporinum. Vulnera ventriculi sanata, aliquoties, ut filum de cutis vulnere prodiret. In hydrope umbilicum perforat, & sub umbilico abdomen. Rupto scroto sanatus hydrops. Tumores cysticos per medicamenta non sanari, & omnem in ferro spem esse. Enucleatus ejusmodi tumor prope genu, & carnes de aure pullulantes. Ab evulsa cum dente maxillæ particula funesta caries. Fungum in genu ligat, aperit, ut ulcus curat. Fistulas cultro dividit, plumbo in curando utitur. Sanatus, cui omnia ossa majora eodem tempore fracta. Cancrum sanavit ferro & styptico, in virili tamen mamma, in cancro vaginæ frustra fuit. A male sanato clavo periisse PUFFENDORFIUM, id malum in senibus periculosum esse. Singularis etiam casus est, quo didicit PURMANNUS, atramentum & vitriolica medicamenta adversus fistulas prodesse. Bifidum ad oculum speculum, quale nunc vulgo receptum est.

EJUSD. *fünf und zwanzig sonderbare Schusswundencuren* Breslau (lego etiam Rudolstatt LEHMANN) 1687. 8, auctæ postea ut sint 50, 1693. 8. Jena 1721.

1721. 8. *. Insignes certe sunt curationes in bello fere Pomeranico natæ; adjectæ occasione data etiam aliæ. Videas hic pulmonis, hepatis, lienis sanata vulnera stlopetaria. Sphæras plumbeas neque urere, neque venenum admittere confirmat.

EJ. *chirurgia curiosa* Francfurt 1694. 4. HEISTER. Jena 1716. 4. *. Iterum systema integrum chirurgiæ. Veterum fere mores sequitur, cauteriis utitur & turundis, videas tamen olfecisse expertum virum, vulnera etiam breviori modo curari posse. Plurimæ iterum propriæ adnotationes. Vulnera capitis. Arteriotome. Trepanum. Mala capitis. Bronchotome a PURMANNO in gulæ inflammatione feliciter administrata. Cataracta, quam & ipse deposuit. Sic porro de reliquis corporis humani malis.

EJ. *curiosæ observationes chirurgicæ* Jena (Francf. & Leipz.) 1710. 4. *. octoginta adnotationes, additis fere caussis quare auctor hac, neque alia ratione ægrum curare sit adgressus. Gravia vulnera capitis sanata, etiam quando utraque meninx incisa fuerat. A globo stlopetario occipitis os findente rima in osse frontis, eventu tamen fausto. A lapsu fracta calvaria, symptomata sæva, felix tamen eventus. Fistulæ a dentibus cariosis, etiam infecta maxilla curatæ. Sic vulnus stlopetarium, quo linguæ particula destructa, cujus curationis duo adsunt exempla. Vena jugularis & gula læsa & sanata, tum dissectus, ut puto, larynx, & arteria aspera. Ancyloblepharon utriusque palpebræ, contra quam CELSUS putabat, feliciter cultello solutum. Cancer labii bono eventu resectus. Nasus, cum de sola cute hæreret, tamen reconciliatus. Cauterio in vertice admoto sublata epilepsia. Fistula thoracis cum sterni carie sanata. Sic vulnus thoracis utrinque ab ense trajecti. Cancrosa mamma bono iterum eventu amputata. Partus Cæsareus: puer servatus, mater a putrefacto utero enecta: & aliud ejus sectionis exemplum, feliciter a PURMANNO & MEIBOMIO peractæ. Fistula perinæi cereis sublata. Clitoris major & putrida resecta, sanata, femina non eo secius viri cupida concepit & peperit. Hernia, in qua peritonæum ruptum filo sericeo a PURMANNO ligatum fuerit. Enormis calculus 15 unciarum excisus, æger servatus. Fistulæ ani compositæ incisione conjunctæ, & ad sanationem perductæ. Princeps, cui nervus in venæsectione conpunctus erat, & in quo gangrænæ erat periculum, morti ereptus. Fungus ex aure pullulans, & ex tuba EUSTACHII, ligatus, resectus. Ut spongiæ urantur, a quibus instrumarum curatione plurimum sperat. Utramque paracentesin feliciter administravit. In hernia processum puncto adhuc aureo ligabat. Caustica rejicit. Renis & vesicæ vulnera sanavit. Sphæra plumbea in humeri os inpacta tandem exemta. Anevrysma ingens denique compressione sanatum. Enormia vulnera a rota molendini illata, amputatione facta demum sublata. Rotula fracta, anulo circumposito sanata. Moxæ in arthritide felix effectus. Scarifatione sublatum periculum a morsu canis rabidi impendens. Morsus humani periculo pleni. Enorme malum, articuli genu & utriusque ossis fractura cum luxatione sanatum. A pila tormentaria ablatæ tibiæ, æger tamen servatus.

 Chirur-

Chirurgiam curiosam *or operations in chirurgery* cum SOLINGENII iconibus in Anglia recuderunt Lond. 1706. f.

§. CCCLXIII. VARII.

Vir minime mediocris fuit ABRAHAMUS CYPRIANUS, Medicus & Professor Franekeranus, chirurgi filius, qui & ipse artem paternam manu exercuit, & potissimum calculum secare solebat, homo non exigui ingenii, cujus pauca scripta supersunt. EJUS est inauguralis diss. *de carie ossium* Utrecht 1680. 4. *.

Et *oratio in chirurgiam encomiastica* Franeker 1693. fol. HEIST.

Sed potissimum inclaruit *epistola historiam exhibente fetus humani post* 21. *menses ex uteri tuba matre salva excisi*, ad THOMAM MILLINGTON Leid. 1700. 8. *. Gallice Amsterdam 1707. 8. *. Neapoli 1727. 4. cum MUYSIO. Exiguum sed pretiosum opusculum. Casus ipse est aut ventralis partus, nempe in abdominis cavum effusii, aut in tuba restitis, ex ulcere excisi. Exemplum tubarum cæcarum: tubæ 150 aquæ libras continentes. Placenta sicca in membranam versa. Tumorem cancrosum prope aurem exstirpavit, plenum sanguine grumoso. Felicissime herniam incarceratam esse operatum. In hernia incarcerata gangrænosa, noster anulum abdominalem dilatavit, colon adnatum cultro separavit, ægrum restituit, argumento, etiam ampliores incisiones cum ægri emolumento suscipi; incisiones cæterum ad herniarum curationem factas non probat, quas fere subligaculis sperat posse contineri. In sua magna fetus excisione cartilaginea involucra tubæ musculorum abdominis dissectorum vices tenuisse, & intestina coercuisse.

Habuisse medicamentum lithontripticum efficax ex calce & pyrite fermentatis & crystallizatis, & tincturam tartaro legas ap. KNIGTH

JOH. HELLWIG *observationes medico physicæ, quas posthumas edidit & scholiis auxit* LUCAS SCHROECK LUCÆ f. Aug. Vindel. 1680. 4. * editæ; plurimum habent chirurgici argumenti, breves equidem plerumque adnotationes. Mors ex carie ossis frontis cum obscura mortis causa. * Ex casu ab alto cute integra fracta calva, felici tamen eventu. Ab ictu rostri gallinacei os temporum perforatum, mors secuta. Cutis capillata ab urso divulsa, reparata. Uvulæ paralysis, linguæ tumor sanatus incisis venis raninis. Loquelæ usus restitutus inciso frenulo. Tumor aquosus colli sectione sublatus. Fumus picis sutoriæ ad anum prolapsum efficax. Hernia umbilicalis pueri sanata conpressione. Calculosorum plurimi casus: & calculi per urethram, umbilicum, alibi prodeuntes. Ureteres funesto eventu sabulo obstructi. Calculi in utraque vesica. Ischuria die nono sublata, expulso calculo. Calculus in vesica octavum in annum moratus, absque symptomate. Calculi squamæ singulatim cgestæ. Vesicæ ulcera. Castratio integra ab autocheire suscepta, sanata. Clitoris nimia raro exemplo resecta. A venæ sectione gangræna. Ingentes tumores cystici resecti. Vena poplitea sponte aperta.

ANTO-

ANTONIUS de HEYDE, Medicus, CORNELII *van de* VOORDE *nieuerlichten de Fakkel* Middelburgi a. 1680. 8. edidit cum notis fuis. GUNZ.

In *obſervationibus medicis* Amſterdam 1684. 8. *. 1686. 8. *. multa argumenti ſunt chirurgici. Hernioſorum aliqui eventus, etiam funeſti. Abſceſſus in mamma rejectis penicillis celeriter ad ſanitatem reductus. Digerentibus medicamentis ſuperata paronychia. Abſceſſus abdominis in umbilico ruptus, per ſphacelum funeſtus. Abſceſſus ex pleuritide minax, tamen curatus. Corroſiva medicamenta in cancroſo mammæ ulcere funeſta. Frontis lamina exterior ſola depreſſa ab ictu, dum integra erat interior, dura meninx ſana, mors tamen intra ipſa initia ſanationis. Experimento facto vir Cl. duram cerebri membranam incidit, nullo inde nato ſymptomate, præter debilitatem ex amiſſo ſanguine. Sic neque temporalis muſculus inciſus mali quidquam fecit, neque pertuſa aſpera arteria ſe ſananti medico difficilem præbuit. Ulcus teſti vicinum, curatum, eo integro. Calculi excreti. Anevryſma in dorſo funeſtum. Partus aliqui difficiles. Luxatus humerus reſtitutus, & tamen in motu impotentia, a contuſione nervorum. A morſu felis funeſta hydrophobia. A fele rabido ſexto menſe rabiem ſucceſſiſſe, etſi ignis fuerat admotus. Puris anatome. Ab aqua forti cogitur, album ſubſidet, rubrum innatat. Egregia experimenta in fractis ranæ oſſibus & ſubnaſcente callo facta. Malum & ſpongioſum concrementum in humano femore. Ani fiſtula omiſſis penicillis pene ſponte ſanata.

Experimenta facta ad demonſtrandam vim revulſionis in clinicis dicemus.

Obſervationes chirurgicas lego prodiiſſe cum ejus *Nieuw ligt der Apothekers* Amſterdam 1682. 8.

GERHARDUS (Gerrit) BORST Chirurgus Amſtelodamenſis ante annum 1680. primus meminiſſe dicitur, collum femoris frequentius frangi, raro luxari (*a*).

JOSEPHI ZAMBECCARI *Eſperimenti de diverſi viſceri &c.* Florent. 1680. in B. Anat. BONNETI. Genev. 1685. fol. *. & 1699. fol. *. inque E. N. C. *Dec.* III. *ann.* IV. *append.* latine recuſa. Vir Cl. animalibus vivis lienem, renem, fellis veſiculam, pancreas, cæcum inteſtinum excidit, felici ſæpe eventu. Avium oculos perforavit & vidit reparari.

FELICIS PLATERI, antiquioris FELICIS ex fratre nepotis, qui & ipſe medicus fuit Baſileenſis *obſervationum medicinalium mantiſſa*, quam FRANCISCUS PLATER filius Baſileæ 1680. 8. * edidit. Multæ adnotationes ad chirurgiam pertinent. Ex lapſu intortum collum & muſculi cervicis convulſi, non ideo ut auctori viſum, luxatæ vertebræ, tum hoc totum malum facillime ſublatum fuerit. A caſtratione funeſtus ſpaſmus cynicus. Ab ictu equi pericardium (puto & cor) contuſum, funeſto eventu. Tabes ex renibus ulceroſis & calculis obſitis. Fruſtulum vitri cum urina excretum. Iſchuria ex veſicæ ulcere. In nephritico calculus veſicæ permagnus,

(a) TITSINGH *ruſt uuren* p. 394.

magnus, vesica cancrosa. Lapillus sclopo, ut putatur, in vesicam inpulsus, nullo vulnere, neque itinere conspicuo, quo silex subiisset. Partus aliqui difficiles, inter eos partus a morte matris. Auctor ipse periit ex struma cancrosa, ejusque ultima fata hic describuntur. Scrotum ictu sclopi percussum, testis nudatus, malum sanatum. Ulcera pedis cum ossium carie sanata. Historia cultrivori Basileensis, qui varia absurda devoraverat, seroque tandem pœnas luit suæ stultitiæ. Cultri fragmentum in ventriculo repertum.

GEORGII THOMSON τεια πειρηματα s. *Experimenta admiranda* London 1680. 8. Nominat inter alia pleurotomiam, alchemiæ addictus.

The compleat midwifes practice London 1680. 8.

PETRI ROMMEL *de fetibus leporinis extra uterum repertis, aliisque tam de leporibus quam de conceptione extra uterum raris & curiosis* Ulm 1680. 4. *. Vix huc facit. Habet partus fabulosos.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *Ann.* IV. obs. 84. de labiis leporinis in porcellis visis.

Ann. V. *obs.* 146. Calculi numerosi, etiam aurei splendoris, in vesica bovis.

Ann. VII. *obs.* 207. anevrysma brachii sponte cedens, & in alio exemplo curatum.

Obs. 213 in adulto viro artus flexiles, ut contorqueri potuerint.

Ann. VIII. *obs.* 184 calculus intestinalis multis annis gestatus, tandem ejectus.

Obs. 185 calculus vesicæ duodecim unciarum & semisse.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 219 maximus mammæ tumor verminosus, tandem sanatus.

Obs. 220 alius tumor verminosus curatus.

§. CCCLXIV. DISPUTATIONES.

J. GEORG PÖTTER *conclusiones ex universa clinica & chirurgica medicina* Leid. 1680. 4. *.

FRANCISCI KLEINII *resolutio quæstionis an transfusio sanguinis sit utilis & admittenda* Herbipolis 1680. 4.

J. CHRISTOPH MAIER *de pernionibus* Altdorf 1680. 4. *.

M. OUCIDES *de hernia uterina* Leid. 1680. 4.

MATTH. HENR. WINTER *de fonticulis* Altdorf 1680. 4.

§. CCCLXV. DIARIA.

Ap. BIRCH a. 1680. Calculi ex vesica equi varii. Viperam Britannicam carere viribus noxiis, neque canem demorsum ægrotasse.

§. CCCLXVI.

§. CCCLXVI. FRANÇOIS TOLET.

Chirurgus & lithotomus regius in charitatis nosocomio Parisiis calculum secabat. Scripsit *traité de la lithotomie, ou de l'extraction de la pierre hors la vessie* Paris 1681. 12. * BOECL. & 1682. 12. BEUGHEM, paulum auctum 1708. 12. 1718. 12. 1722. 12. La Haye 1686. 8. Belgice 1693. 12. Utrecht 1689. 12. HEIST. Germanice Wolfenbuttel & Hanover 1694. 8. vel 1695. 8. Wesel 1700. 8. BOEHM. Anglice London 1683. 8. Varia de calculi generatione circa ferrum, circa glandem plumbeam. Calculus in scroto ad ovi molem auctus: calculus in sacculo perinæi. Calculorum moles ut sensim auctior sit pro ægroti ætate. Calculi mori figura. Calculus in vesicæ orificio in appendicem productus. Calculos rarius adhærere, nisi spinas exegerint. Calculum membrana tectum ægre a sarcomate distingui. Calculi asperi nunquam perinde grandes. Catheterem fallere, & repertum fuisse in vesica calculum, cum catheter nullum indicasset. BONNETUM Parisiis felicissime alto adparatu usum. In magno calculo collum vesicæ non tangi. Altum adparatum laudat, & vesicæ super os pubis coupunctionem, quæ fit acu triquetra. Acum invenit pro punctione perinæi sulco effossam, super quem stylus, deinde tubulus introducatur. Vesicam ipsam absque periculo incidi. Succum limonum ad minores calculos expellendos commendat. Chirurgus JONNOT cum urethram incidisset, ob calculum in ea hærentem, incisionem producebat, ut fit in adparatu magno. In feminis per dilatatam urethram, aut paulum incisam calculum noster extrahit. Instrumentum & administrationes iconibus expressæ.

In *Journ. des Sav.* 1700 describit prolapsum uteri cum stranguria & crepitatione calculorum. Vesica cum utero elapsa erat; eam incidit. sex calculos eduxit, uterum reposuit felici eventu.

§. CCCLXVII. VARII.

WILLIAM SALMON *synopsis medicinæ, or compendium of physick, chirurgery and anatomy* London 1681. 8. GUNZ.

EJUSD. *select physical and chirurgical observations* London 1689. 8. OSB.

EJ. *ars chirurgica, or compendium of the theory and practice of chirurgery in 7 books to which is added Pharmacopœa chirurgica* London 1698. 8. *. Medicus, qui etiam Americam adiit, idem polygraphus, chirurgiam & medicinam a quadraginta retro annis ait se exercuisse, maximamque a FRANCISCO BERNARD bibliothecam possidere; lites vero cum collegio regio medicorum Londinensium videtur aluisse. In medicamentis multus, & parcior in administrationis præceptis.

PHIL. JACOB SCHOENFELDER, medicus Ingolstadiensis, edidit Ratisbonæ 1681. 8. * *historiarum enarrationum & curationum L.* I. Pauculæ sunt casuum chirurgicorum, sed etiam ex potius medicamentariæ.

In NEHEMIÆ GREW *musæo Soc. Reg. Brit.* London 1681. fol. * aliqua huc faciunt, ut calculorum variorum collectio.

RAYMUNDI RESTAURANT HIPPOCRATES *de inustionibus & fonticulis, opus historiis medicis refertum* Lion 1681. 12.

J. ALBERDING *van de verbrandheit* Leeuwaarden 1681. 8. WACHENDORF.

CAROLI PATINI (GUIDONIS Fil.) *oratio quod optimus medicus debeat esse chirurgus* Patavii 1681. 4. BOEHMER.

In E. N. C. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 19 calculus vesicæ 14 unciarum a lotio sulco effossus.

Obs. 20 vulnus sclopetarium intestini curatum.

Ann. VI. *obs.* 35 de struma in dorso rariori.

Obs. 36 In fistula lacrumali caries non penitus superata. Suadet noster ignem ipsis orbitæ ossibus admovere.

Lapis animalis microcosmicus, mineralis & vegetabilis Strasburg 1681. 8. Germanice.

HILARII LIBERT *Regiment in Steinbeschwerde* Arnstatt 1681. 8. BOECLER.

§. CCCLXVIII. DISPUTATIONES.

BERNARDI ALBINI, Professoris Francofurtensis, deinde Leidensis, patris trium Professorum medicinæ, & potissimum BERNARDI SIGFREDI ALBINI, summi incisoris, plusculæ disputationes anatomicæ huc faciunt.

De fonticulis Francof. Viadr. 1681. *.

De cervo glande plumbea trajecto post tres horæ quadrantes quatuor circiter passuum millia aufugiente ib. 1686. 4. *.

De cantharidibus ib. 1687. 4. *.

De hydrophobia ib. 1687.

De paracentesi thoracis & abdominis 1687. 4. *.

De tarantismo ib. 1691. 4. *, ubi etiam de hydrophobia agitur.

De paronychia ib. 1694. 4. *.

De polypis ib. 1695. 4. *. Exemplum polypi palatum mobile ita deprimentis, ut uvula inter dentes promineret & ægrum suffocaret.

Da cataracta ib. 1695. 4. Acus depingit varias, inter eas elastro præditam, quo presso in duo abeat crura, quibus forcipis ad modum lens crystallina comprehenditur & educitur.

De ægilope ib. 1675. 4. *.

De partu difficili ib. 1696. 4. *. Uterus in partu disruptus & fetus extra uterum effusus. Uterus crassus, in sola sede qua ruptus, tenuis.

De abortu ib. 1697. 4.

J. MAU-

J. MAURITIUS HOFMANN, Professor Altdorfinus, *de carie ossium* Altdorf 1681. 4. *. Vertebræ a steatomate cariosæ factæ; ortum fuisse malum a scabie gallica.

De procidentia uteri Altdorf 1695. 4.

Diluvium hominis particulare, *s. de hydrocephalo* Altdorf 1695. 4. BOEHM.

In *disquisitionibus anat. partbologicis* varia habet huc facientia, ut de sinu maxillari, purulento, subinde evacuato per dentem caninum cariosum; sternum purulentum carie consumtum, funesto eventu. Vulnera stlopetaria pectoris sanata. Vulnus ventriculi curatum.

In E. N. C. plusculas edidit adnotationes.

Dec. II. *ann.* III. *obs.* 26 lymphæ stillicidium ex venæ sectione.

Ann. V. *obs.* 206 vulnus ad meninges penetrans sanatum.

Obs. 208 tumor aquosus spinæ bifidæ similis sanatus.

Obs. 109 exulceratio umbilici infantis sanata.

Obs. 110 pilorum fasciculus in meliceride.

Ann. VI. *obs.* 166, vena in carpo sponte aperta &c.

Obs. 167 ex nimis adstrictis vinculis gangræna cruris.

Ann. VII. *obs.* 242 maxima hernia.

Obs. 243 sarcocele.

Obs. 246 cartilago ossium pubis emollita.

Ann. IX. *obs.* 222 vulnus grave linguæ sanatum.

Ann. X. *obs.* 182 oculi vulnus, humor aquosus & gibba oculi figura reparata.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 140 verruca pensilis scroti vinculo injecto sanata.

Obs. 141 vulnus sclopetarium pulmonis curatum.

Ann. V. VI. *obs.* 99 tumor fungi similis super genu feliciter resectus.

Ann. VIII. *obs.* 58 ambustiones in homine a fulmine exanimato.

Obs. 61 sarcoma vaginæ putridum feliciter medicamento caustico amputatum.

Obs. 176 spina ventosa, femur sponte sua fractum, tum brachium, æger sanatus, reparata parte femoris amissa.

Obs. 178 curatio anevrysmatis a pertusa arteria.

Cent. V. *obs.* 135 a fistula lacrumali os palati sponte fractum.

Cent. IV. *obs.* 108 ostium uteri ex vulva elapsum & ulcerosum.

Obs. 110 calculi silicei excreti.

Cent. VI. *obs.* 45 calculi vesicæ duo, quasi articulo conjuncti.

Obs. 48 calculus ex tonsilla excisus.

Cent. VIII. *obs.* 29 ex osse frontis fisso epilepsia & mors.

Obs. 30 contusio gravissima verticis & thoracis curata.

Obs. 31 scirrhus & oedema parotidis.

Cent. X. *obs.* 29 uterus in partu ruptus.

In *Appendice obs.* 1 calculi in aortae divisura.

Obs. 7 globuli minores abdomen percutientes, sub cute tamen retenti.

Obs. 17 steatoma dorsi resectum.

Obs. 21 vulnus ventriculi sanatum.

Obs. 22 globulus plumbeus circa claviculam adactus, per lumborum abscessum exiit.

Obs. 28 portio ossis tibiae sponte post contusionem decedens.

Obs. 32 vulnus tarsi palpebrae sanatum.

Obs. 33 vulnus pectoris cum amissa parte mediastini oleo lini sanatum.

Obs. 36 acus in vaccae corde reperta.

Obs. 42 colici dolores sublati vesicatorio ad umbilici sedem admoto.

Obs. 45 olecrano caesim vulnerato, tumor aqua herbae vermicularis cum nitro dispulsus.

§. CCCLXIX. VARII.

A. v. WAARD *de spina ventosa* Leid. 1681. 4.

FRANCISCI SORAND & J. POISSON *E. calculus a caseo* Paris 1681. 4.

SAMUEL STIEGLER *de ὀσχεοκήλῃ, s. hernia scroti* Argentor 1681. 4. *.

J. CASPAR EISENSCHMID *περὶ χοιράδων s. de scrofulis* ib. 1681. 4. *.

NIC. ANT. FLACH *de callo* ib. 1681. 4. MENZ.

J. FRISCHMUHT *Ep. de anthrace, carbunculo, bubone & altauna* Jen. 1681. 4. BOEHM.

MATTH. HENR. WINTER *de fonticulis* Francf. Viadr. 1681. 4. PLATN.

§. CCCLXX. DIARIA.

Huc revoces SIGISMUNDI KOENIG historiam numerosorum calculorum, qui de alvo & de vesica MARGARETAE LAUER decesserunt, deque iis relationem in Philosophicarum collectionum n. 111. a. 1681. editam, alteramque in n. 181. *Phil. Trans.* uberius auctam recusam cum titulo *λιθολογίας humanae speciminis.* 1689. 12. *. Experimenta etiam sua recenset, negatque ab ullo praeter nitri spiritum liquore calculos se dissolvi passos esse, cujus etiam liquoris, utique aqua abunde diluti usu aegra hactenus convaluit, ut tamen in idem malum relaberetur. Varia

ria etiam alia experimenta tentavit, & aliorum calculorum addidit hiſtorias, analyſinque laminarum, quæ potiſſimum terra conſtarent. Acceſſerunt pluſculæ de hoc argumento KOENIGII ad varios medicos epiſtolæ, & eorum reſponſiones.

In eadem BIRCHII hiſtoria ad annum 1681, FRIDERICUS SLARE in omnibus calculorum generibus ait ſe alcalina elementa reperiſſe.

IDEM in *Phil. Trans.* n. 157. compendium dedit operis de calculo humano, quod nunquam prodiit. Neque a calore calculum gigni, neque a viſcore, neque ab acido, aut ab alcali, neque a fermento putri, neque a tartaro vini. Ex calculo ſpiritum ſtillare adfinem ſpiritui cornu cervi, ſalem etiam volatilem ſiccum inde obtineri, & oleum empyreumaticum, neque ullum in capite mortuo ſalem fixum eſſe. Levem eſſe calculum, una quarta parte ponderoſiorem aqua; a ſolo ſpiritu nitri diſſolvi. Videri originem trahere a liquore ſero ſanguinis ſimili, qui imbiberit particulas craſſas & ponderoſas: concrementum oſſi eſſe vicinius, minus tamen ponderoſum.

IDEM ib. deſcribit calculum, qui renis abſumti locum tenuit. Alius calculus renalis ramoſus.

In T. IV. BIRCH. & in *Ph. Tranſ.* nimis conpactos eſſe KOENIGII lapillos, & vix videri humanos eſſe, dare tamen nonnihil alcalini liquoris.

In *obſſ. on bezoar ſtones* London 1715. 8. * analyſin tradit bezoaris & ægagropilæ.

D. FORDIS de calculis aurei coloris lamellatis ex veſica bovis.

§. CCCLXXI. MARTINUS LISTER.

Archiater Anglicus, conchyliorum potiſſimum anatome & hiſtoria celebritatem meruit. Apud BIRCHIUM ad a. 1681. agit de calculis bubulis. De calculo tamen in univerſum paſſim egit, & potiſſimum *in nova & curioſa thermarum & fontium medicatorum Angliæ deſcriptione* Eborac. 1682. 4. Leid. 1686. 12. *. & *exercitatione altera* Lond. 1684. 8. Leid. cum priori excuſa. Calculorum partem magnam metallo conſtare., & potiſſimum ferro, ut omnino uſti calculi non exiguæ, neque paucæ, micæ magnetem ſequantur. Alterum principium concretionis calculi eſſe calcarium. Similia habet in BIRCH a. 1683.

In EJUS *Exercitationibus de morbis chronicis* London 1694. 8. *. Genevæ 1696. 4. *. notitia eſt de hydrophobia. Caſus aliquot accurate enarrat, funeſtos quidem pleroſque. Tunc medicamenta recenſet, quibus tanto malo obviam eſt itum, ſed quibus ipſe parum tribuit. Hiſtoriam etiam hydrophobi dat *Ph. Tranſ.* n. 147.

In *Phil. Tranſ.* 168. de acu, cui calculus in veſica pueri circumcrevit.

Apud BIRCH. a. 1685. experimenta ſuadet facere veſicæ ipſius incidendæ, ad calculum eximendum.

In *Phil. Transf.* n. 233. de venenato vulnere dente delphini inflicto.

In *Journal of a voyage to Paris* Lond. 1699. 8. * aliqua de F. JACOBI lithotomia fatis infelice.

In diff. *de conchyliis bivalvibus utriusque aquæ* Lond. 1696. 4. * diff. reperitur de calculo humano, quem conatur mitibus purgantibus medicamentis, asellis & coccinella fuperare. Ferrum repetit continere, exque eo & ex terra calcaria confiftere. Lithontripticorum catalogus. Quos craffa urina crebro urget iis fere vefica eft incraffata.

§. CCCLXXII. VARII.

HEYDENTRYK OVERKAMP M. D. *nieuw gebouw der chirurgie of heelkonft* Amfterdam 1682. 4. ELLER. Germanice vertente J. SCHEYER Leipz. 1689. 8.

Redit idem inter Opera omnia *alle de medicinale, chirurgicale en philofophifche Werken* Amfterdam 1694. 4. *. Germanice *medicinifche und chirurgifche Schriften* Leipz. 1705. 4. EISENMANN.

Theoria chirurgiæ fermentationi & hypothefi alcali & acidi fuperftructa. Odiofiffima vero pars opufculi mihi fuit epicrifis feveriffima in expertiffimi viri G. F. HILDANI curationes aliquas chirurgicas, quas nofter ad fuam hypothefin reformat.

PETRI van de STYLLE, Chirurgi Francofurti ad mœnum, *chirurgifches Handbuch* Francfurt 1646. 8. 1682. 8. *. Verum annum ignoro. Antwerpiæ medicinam fecerat, feculo XVI. & curationi Principis GUILIELMI Araufionenfis interfuerat. Multum laborat in re medicamentaria, quam inter multa habet Paracelfica. Aliqua tamen graviora vulnera defcribit. Fatetur, fibi cum denudata terebræ ufu dura membrana cerebri fana vifa fuiffet, periiffe tamen vulneratum, & fœtidum in cerebro apoftema fuiffe. Exempla graviffimorum malorum, quæ conpunctum in digito nervum fecuta funt. GUILIELMI Naffowii vulnus, & hæmorrhagiam ex eo natam non digito impofito, fed turunda curatam fuiffe. Modeftus homo, neque gloriofus.

JULIUS MALVICINUS, Medicus Venetus, in *utilibus collectionibus medico phyficis* Venet. 1682. 4. * excufis etiam collecta aliqua de Chirurgia loca habet, & fubinde fententiam fuam interponit. Calculum in rene finiftro frequentiorem effe. Vulnus arteriæ brachialis digitis inpreffis fanatum. Contra nimiam vulnerum perfcrutationem. Vulnus ventriculi vena fecta & diæta tenui fanavit.

DIONYSII van der STERRE M. D. *Voorftelling der noodzackeligheit der Kayzerlyke Snee .... van de baaring* Leiden 1682. 12. *. Cum propria fetui vita fit, omnino debere matrem parturientem incidi, & de fepulchro effodi, ut fetus eximatur, qui fæpe de matre mortua extractus convaluerit.

In L. II. agit de partu difficillimo: etiam ob uterum obliquum, aut retrorfum inclinatum, cujus oftium nimium antrorfum vergit, præaltoque loco ponitur.

tur. Partum pedibus præcedentem non esse difficiliorem. Pro viris obstetriciam exercentibus, ob ignorantiam obstetricum necessariis. Se ex vivente bestia fetum per incisionem eduxisse. Exempla feminarum ex hæmorrhagia percuntium, cum fetum educere cessaretur. Non necessario requiri, ut facies ossi sacro obvertatur. Caput in utero relictum expedit, alutæ portione incisione in medio signata & introducta, qua caput comprehendit.

EJ. *genees en heelkonstige practyc der medicynen* Amsterdam 1687. 8. *. Germanice Dresden 1701. 8. HEB. cum titulo novo *praxis chirurgica & medica*. Centum & duæ sunt adnotationes, pene omnes chirurgici argumenti. Minutissime solet de morbo narrare, ut aliorum mala consilia ipse emendaverit, & suis arcanis feliciter sit usus. Cranium infantile absque noxa depressum mansisse. Nullos a fragmentis cranii in duram membranam cerebri adactis dolores secutos. Pericranio nudatæ calvariæ novum tegumentum subnatum, ex punctis rubris, quæ confluxerint. Pannus oculi insperso hepate antimonii deletus. Calculus, qui in urethra hæserat excretus. Mortes ex ulceribus serius apertis. Contra turundarum usum, ut de manus dorso turundam extraxerit, quæ maximos dolores civerat. Belgas nimis duriter ossa fracta deligare. Pes sponte per gangrænam abscessit. Cancer oris & linguæ sanatus. Cancrosa mamma tota cum universa cute subito feliciter amputata. Restituto situ, in quo æger vulnus acceperat, ostendit noster vulnus in pectoris caveam non penetrare. Abscessus circa renes validis medicamentis purgantibus sanatus; sic ulcus calculosæ vesicæ. Scrotum a gangræna destructum reparatum. Tumor genu medicamento vesicas trahente, & euphorbium recipiente, dissipatus. Mors ex duritate cartilaginea œsophagi. In abscessu brachii quotidie calculi subnati. Caries profunda tibiæ terebra curata. Abscessus in dorso per negligentiam funestus, fusissime. W. van SCHOUTEN de theoretico DIONYSII ingenio passim conqueritur.

JANUS ABRAHAMUS a GEHEMA, Medicus Regis Poloniæ, CARTESIANÆ sectæ addictissimus. EJUS est *eroberte Gicht durch die chinesischen Waffen der Moxa* Hamburg 1682. 12, alii 1683. 12. 1680. 12. LEHM.

EJ. *der wohlversehene Feldscherer* ib. 1684. 12.

EJ. *observationum chirurgicarum decas* I. & II. ib. 1686. 12. MOELLER. Francfurt 1690. 12.

EJUSD. *decas observationum medicinalium* Brem. 1686. 12. *. Hydrops ad veterum morem ustione curatus, quæ moxa Chinensi facta est. Iterum pro innocentia moxæ.

EJ. *grausame medicinische Mordmittel, aderlassen, schrepfen, clystiren &c.* Brem. 1688. LEHM.

FLEURIMON *moyens de conserver les dents belles & bonnes* Paris 1682. 12.

ANTONII NOVARINI *chirurgia curiosa* Rotenburg ad Tubarim 1682. fol.

EDWARD MAYNWARING *of issues and setons* London 1682. 8.

EMANUEL

EMANUEL KÖNIG, Professor Basileensis, in *regno animali* Basil. 1682. 4. & 1698. 4. excuso agit de animalium rabidorum & venenatorum morsu.

In E. N. C. *Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 35 volvulus superatus inciso tumore, restitutis intestinis.

Plura passim habet, quae omitto.

§. CCCLXXIII. DISPUTATIONES.

GOTTLIEB FRIDERICI *de gangraena & sphacelo* Leid. 1682. 4.

S. CROMWELL *de tumoribus in genere* Leid. 1682. 4.

J. CASPAR WIDMARCKER *de inflammatione* Erford. 1682. 4. PL.

JAC. HOCHREUTINER *generalis scirrhi descriptio* Basil. 1682. 4.

MAGNUS MANSON *de procidentia uteri* Altdorf 1682. 4. PL.

JEREM. LOSS, Professor Wittebergensis, *de cancro mammarum* Witteb. 1684. 4. HAENEL.

EJ. *De inflammatione* 1683. 4.

AUGUSTINI QUIRINI RIVINI, Professoris Lipsiensis, disputationes aliquae, ut *de ischuria* Lips. 1682. 4. *de thoracis empyemate* Lips. 1686. 4 MENZ.

In EJUSD. *notitia morborum compendiosa* Lips. 1682. 12. breve compendium continetur, etiam, chirurgiae universae ad vulnera lethalia, luxationes &c.

FRID. BEKMAN *de nephritide* Leid. 1682. 4. *.

THOMAE ALLWEGII *de nephritide* Leid. 1682. 4. *. Ren calculosus, calculus ramosus totam pelvim occupans, colon intestinum a pure perforatum, qua reni incumbit.

C. C. SPINOWSKI *de calculo renum & vesicae* Leid. 1682. 4.

DIONYS. DODART & J. BOUDIN, *Ergo cancro hydrargyrum* Paris 1682.

§. CCCLXXIV. DIARIA.

Cum hoc anno ceperunt Lipsiae edi *Acta Eruditorum*, in quorum numerosis voluminibus, praeter relationes de libris novis, etiam aliquae historiae propriae rariorum casuum reperiuntur, quas recensebimus. Excerpta sunt haec chirurgica, & alia medica &, seorsim excusa Venet. 1740. seqq. 7. vol. 4.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* I. SEBASTIANI SCHEFFER, Medici Francofurtensis, tumor carneus prope uvulam resectus, hamo scindente in globulum terminato *obs.* 15.

CHRISTIA-

CHRISTIANUS MENZEL, Archiater Brandenburgicus, *obſ.* 31 exempla ſecundarum longo tempore in utero retentarum, quæ in membraneam naturam contabuerunt.

Obſ. 16 in cerebro damæ lapillus.

Ann. III. *obſ.* 14 crus craſſiſſimum, quale in ora Cochinenſi frequens eſt.

J. PETRUS ALBRECHT, Medicus Hildeſienſis.

Obſ. 79 hydrops ſolutus, aqua per hypochondrium ſibi viam aperiente.

Obſ. 83 ren abſceſſu conſumtus, qui per urinam pus ſuum emiſit.

Ann. VI. *obſ.* 10 cerebrum ſuppuratum per nares putat effluxiſſe.

Ann. VIII. *obſ.* 167 teſtimonia pro cultrivori Pruſſici hiſtoria, ex actis publicis deſumta.

Ann. IX. *obſ.* 79 peſſos hæmorrhagias uteri optime compeſcere.

Dec. III. *ann.* III. *obſ.* 152 magna ſymptomata a morſu viperæ in Thuringia ſubnata, tamen ſanata.

Ann. V. VI. *obſ.* 22 abſceſſus hepatis, quem opio ſumto tribuit, inciſus & ſanatus.

Obſ. 23 hepar a pila ſtlopetaria diſſipatum.

Dec. III. *ann.* IX. X. *obſ.* 2 hernia in pube male tractata.

Obſ. 3 funeſtus levis morſus canis non rabidi.

Obſ. 6 lien a forti percuſſione ruptus.

Obſ. 7 hernia terrore ſubito ſanata.

Dec. II. *ann.* I. J. CONRADI PEYER, magni inciſoris Scaphuſini, *Obſ.* 84 uterus vere prolapſus non inverſus, contra KERKRINGIUM alioſque: deinde ipſa veſica urinaria.

Ann. IV. *obſ.* 99 ovis prægnantis diaphragma ruptum.

In *Paonis & Pythagoræ exercitationibus anatomico medicis* Baſil. 1682. 8. *. Varia de calculo, ejus ortu in genere, calculorum exemplis, etiam in cerebro gallinæ repertorum. Ceraſorum nuclei per urinam egeſti. Calculoſi inçiſio; tumores varii.

Dec. II. *ann.* I. CHRISTOPHORUS SELIGER.

Obſ. 141 uterus improvide ab obſtetrice evulſus.

J. BAPTISTA SCARAMUCCI.

Obſ. 142 calculus circa funiculum in veſica concretus.

Ej. *Lettera sopra un idrofobo* Macerata 1702. 8. latine versa in E. N. C. *Dec* III. *ann.* IX. X. *app.* Ex vehementi indignatione orta fuerat hydrophobia.

Dec. II. *ann.* I. GREGORIUS HILLING.

Obs. 161 calculi a puero egesti.

Obs. 160 ungues monstrosi.

J. LAURENTIUS FEHR, Medicus Swinfurtensis.

Obs. 165 imperiti lithotomi conatus, calculum in urethram urgentis.

Ann. VI. *obs.* 56 laudat herniæ curationem cum castratione.

Ann. VII. *obs.* 229 cataractæ in utroque oculo ad receptum morem depositio.

Obs. 230 tumor adnatæ tunicæ sublatus.

Ann. VIII. *obs.* 97 hernia umbilicalis ligata sed funesta.

Obs. 99 Vulnus corneæ tunicæ: humores effluxerunt, funesto eventu.

Ann. X. *obs.* 76 cancrosarum mammarum frustra tentatis omnibus eventus funestus.

Dec. III. *ann.* III. *obs.* 114 vulnus circa articulationem brachii funestum.

Dec. III. *ann.* VII. VIII. *obs.* 67 felix sectio Cæsarea fetus mortui de viva matre excisi.

In *collectionibus philosophicis* n. 7. H. P. M. D. agit de calculo maximo, reperto in vesica urinaria equi, pondere librarum quinque.

In BIRCHII collectione & in *Phil. Trans.* n. 145. WINKLER de cancro linguæ, frequente equorum & armentorum malo.

In *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682.

J. JAC. WEPFER fetus ex tuba, ut videtur, uteri, in ventrem effusus.

RIVALIER de fetu retento, dissoluto, per abscessum umbilici simulque per vulvam frustillatim edito. Seorsim prodierunt observationes medico physicæ tres excerptæ ex epistola PETRI RIVALIER ad J. SPONIUM Nemaus. 1683. Aliud exemplum simile fetus per umbilicum educti.

DARLES chirurgi, de corpore cuniculi simili, sed cauda carente, & cruribus in abscessu femoris viri reperto.

Ej. vulnus sclopetarium femoris cum plurima sanguinis effusione, tamen curatum.

PELERIN de calculis nonnullis rarioribus, circa acum natis, pilis obvolutis, passim in abscessibus repertis.

Ab alapa mors, sanguine in cerebri membranas congesto.

DESLANDES

DESLANDES mors a vulnere per orbitam inflicto.

BOURBON vulnus stlopetarium capitis, cum cerebri jactura, septimo mense subito per nervorum distentiones mortem inferente, cum saucius homo interim orthostadios vixisset. Globulus intra cerebrum latuit.

Ab ulcere tibiæ sanato funestum ulcus tonsillarum.

Sphacelus, femoris luxatio, caries ossium post variolas.

A morsu canis rabidi venenum diu latens, denique pene subito in maxima mala erumpens.

Fuse litigiosa scripta; quæ chirurgos inter & pharmacopolas Lugdunenses edita sunt, de cujusque artis limitibus.

§. CCCLXXV. GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER.

Acris ingenii vir, & subtili philosophiæ deditus.

In E. N. C. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 131 in eodem homine & in vesicula fellea calculi & in cerebro.

Ann. V. *obs.* 9 hepatis vulnus sanatum.

Obs. 10 lumbrici ex inguinis abscessu.

Obs. 11 iterum hepatis abscessus, sed funestus.

Ann. IX. *obs.* 149 partus ex prolapso utero.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 89 fetus mortuus, absque noxa per duos menses gestatus.

Ann. III. *obs.* 168 ex lapsu cranium fractum, cerebrum corruptum, ut per nares efflueret, sensibus hactenus integris.

Ann. V. VI. *obs.* 220 cariosum dentem plumbo diu posse defendi.

Ann. VIII. IX. *obs.* 81 calculosa materia de urina decedens.

Porro Cl. viri disputationes.

De suffusione Jen. 1691. 4. HÆNEL. Exemplum cataractæ subito obortæ.

De epulide & parulide ib. 1692. 4. recus. in VALENTINI *prax. med. infallib.* & in meæ collect. T. II. Recudi meruit ob numerosos utilesque casus, quos WEPFERUS cum FRANCO communicavit, qui videtur disputationis auctor esse. Multa exempla sanatarum epulidum, sed etiam funestarum. Delapsi etiam condyli, ut maxilla vacillaret mobilis.

De fonticulis Kiel 1696. 4. BOEHM.

De proportionibus in corpore humano destructis Kiel 1706. 4. De scirrho brachii, qui ægrum enecavit, cum ad pectus progressus esset.

EJ. & auctoris, ut videtur, FRIDERICI JONSII *de spina ventosa* Kiel 1698. 4.*

Mors ex carie maxillæ inferioris per epilepsiam. Ipse JONSIUS cariem in metatarso passus est.

De odontalgia tactu sedanda Kiel 1701. 4. *.

In *via regia* stadium 6 est de chirurgia ib. 1708. 4.

EJ. *ογκολογια parva*, *s. de corporis humani tumoribus* Jen. 1695. 4. * Eleganter scripto libro potissimum aliorum placita dijudicat, secutus HILDANUM. Proprias adnotationes rarius reperias. Scrophulas habet pro scirrhis cancrosis glandularum congestarum. Esse sibi liquorem sanguinem compescentem, qui non alteri cedat. Paronychiam non raro solis emplastris superari. Strumam adgnovit, quæ pro cancro habebatur &c. Gangrænæ intestinorum ex frigore obortæ. A struma sternohyoidei & sternothyroidei musculi deleti.

In posthumo opere *de re medica* inque Tomo III. de chirurgia agit. Cancrum gingivæ se feliciter resecuisse, nullo superstite malo. Vidisse se simul & semel omnem aquam hydropicam effusam absque malo. Vinculo ferreo trium articulorum cum scuto ligneo accurate comprimente herniam, se id malum sanasse. MEIBOMIUM cucurbitulam cum igne ad verticem in apoplexia feliciter admovisse. A tumore compressa aspera arteria, æger pene suffocatus, servatus tamen, cum pus viam sibi parasset.

§. CCCLXXVI. VARII.

GUILIELMUS ten RHYNE, Belga, Sylvianus, qui in India orientali utramque fecit medicinam Londini 1683. 8. *. aliquot libellos edidit, inter quos est *de arthritide & de acupunctura*. In illo quidem morbo vetat uti cantharidibus, feliciter autem moxam in China & Japonia testatur admoveri, de qua fuse agit. Inustam partem aqua salsa contrectant. Esse qui moxa repetito cutem non nisi contingant. Locum sub umbilico esse, quem si usseris, virilitatis jactura immedicabilis impendeat. Inde acupuncturam Japonicam accurate describit, quam etiam vidit exerceri, & instrumenta describit, modumque, quo acus malleo adigitur.

Germanice pars chirurgica reddita est *Beschreibung wie die Chineser vermittelst des moxa brennens und nadelstechens das Podagra curiren* Lipsiæ 1690. 8. HAENEL.

DAVID van der BECKE, Medicus Hamburgensis, magnam litem cum JOH. GARMERS aluit de uteri prolapsu. Noster cum SCHUTZIO & aliis medicis responderat, vaginam utique prolabi posse. Ediderat diss. *anatomico practicam de procidentia uteri ab erroribus* J. GARMERI *vindicata* Hamburg 1683. 8. *. GARMERUS uterum prolabi posse defendebat, etiam absque magnis symptomatibus: negat noster aut facile prolabi, aut absque gravibus malis, secutus JOHANNEM v. HORNE & alios ejus seculi Belgas, quorum etiam libellos recudi fecit. Vaginæ membranam internam utique prolabi posse; in præsente vero casu non potuisse in uterum virginis obstetricem digitos dare, ut GARMERUS putaverat.

J. GAR-

J. GARMER, physici primarii, *diatriba de quæstionibus quibusdam medicis ad D.* v. der BECKE &c. ib. eod. anno. Defendit uterum procidere posse, non ita vaginam, nisi quando una uterus elabitur. Respondit noster.

Reposuit GARMERUS *diatriben de quæstionibus physico medicis secundis curis auctiorem* Hamburg 1684. 4. & *auctarium diatribes de quibusdam quæstionibus medicis* Hamburg 1684. 4. Addidit aliqua facultatum medicarum suffragia.

Respondit iterum D. v. der BECKE GARMERUM ex GARMERO *ad vivum & verbum descriptum* Hamburg 1684. 4. HÆNEL.

Vicisse GARMERUM P. AMMAN, *remouc. vuln.* p. 116. 117. 118. *obs.* 20 L. I. & ZITTMANNUS *obs.* 7. Cent. III. ubi GARMERI libellus recuditur. BECKIUM superiorem discessisse J. NIC. PECHLIN (*a*). Verum satis innotuit, posse & uterum prolabi & vaginam.

THOMÆ SYDENHAM, magni viri, *de podagra & calculo* l. Londin. 1683. 8. Ipse morbum passus describit, & medicamenta indicat, quibus malum tolerabilius redditur.

J. FRANK, Medicus Ulmensis, edidit Augustæ Vindelicorum 1683. 12. *. *Bericht vom Schnurziehen worum selbige zu ziehen und wie sich dabey zu verhalten sey.* Utilitatem setacei & ex aliorum scriptis confirmat, & ex suis experimentis, quæ producit. De administratione parcus est, & ipse libellus perexiguus.

NICOLAI FRANCHIMONT a FRANKENFELD, Prof. Pragensis & Equitis Boemi, *lithotomia medica*, *s. tractatus lithontripticus de calculo renum & vesicæ* Prag. 1683. 8. *. Farrago medicamentorum. Habet etiam illud auxilium promovendorum per ureterem calculorum, quod speratur a cucurbitula sicca, ex ordine inferius repetito admota.

AM. BOURDON in sua *description anatomique* Paris 1683. 12. * magna incommoda vidit a represso in mulieribus parturientibus coccyge nata.

In *observationibus miscellaneis medicis*, *anatomicis* &c. quas DAVID MENO MATTHIAS cum suis *experimentis* edidit Francfurt 1683. 12. * pluscul æ sunt chirurgici argumenti, ut enormis herniæ exemplum. Sphacelus utriusque cruris, a quo utrumque etiam de viva puella crus delapsum est, vita superstite: mali causa interna, quam MENO terrori tribuit. Tibia exemta & reparata.

SIMON PINHEIRO MORAM ex Prov. Beira. EJUS est *tratado das Bexigas e sarranpo* Lisbon 1683. CAP. de VIL.

ELIÆ WESTPHALEN *Schifsbarbier* 1683. 8. HEISTER.

§. CCCLXXVII. DISPUTATIONES.

RUDOLF JACOB CAMERARIUS, ELIÆ R. filius, Professor Tubingensis. EJUS sunt aliquot disputationes chirurgici argumenti.

(a) Obs. 20. L. I.

Ut diſp. *de renibus, veſica &c.* Tubing. 1683. 4. * qua etiam morbi veſicæ traduntur, ut renum ſuppurationes: anguſtia & dilatatio ureteris, craſſa & exigui cavi veſica &c.

De calculis renum & veſicæ Tubing. 1698. 4. RIV.

De clavo ib. 1703. 4. HÆNEL.

De embryulciæ & lithotomiæ rationibus ib. 1708. 4. *. Videtur reſpondentis eſſe SIMONII, hominis certe artis obſtetriciæ gnari. Exemplum ſectionis Cæſareæ citat ex avunculi magni chartis.

Theſes medico chirurgicæ ib. 1708. 4. *.

De alyſſo clavo 1709. 4. *. nempe clavo, quo demorſi a cane rabido Altingæ uruntur, cui tamen noſter auxilio parum tribuit, quoties in recente vulnere ſcarifatio aliave præſidia neglecta fuerunt.

De vomica crebri ib. 1711. 4. PL.

De bubone & carbone ib. 1713. 4. HÆNEL.

Poſſis etiam huc referre diſſ. *de fœtu* 46 *annorum* ib. 1722. 4. * quam in anatomicis diximus.

In *Eph. Nat. Cur. Cent.* II. *Ann.* VI. *obſ.* 99 de oſſibus intumeſcentibus per ſeceſſionem laminarum denſiſſime congeſtarum a cranio, parum firme connexarum.

Cent. III. *obſ.* 10 ſtranguriosi veſica craſſa, carnoſa, cavea minima, abſque calculo.

Cent. VI. *obſ.* 82 ſpacelus ſenilis ſponte ſubſiſtens.

Cent. X. *obſ.* 73 atreta, cui membrana ſanguinem menſtruum retinebat, inciſione curata.

Obſ. 74 a lapſu amiſſus crurum uſus.

CORNEL. de BLOM *de abortu* Leid. 1683. 4. *,

TOBIAS HOFER *de inflammatione* ib. 1683. 4. PL.

CONRAD CASPAR EHINGER *de odontalgia* Altdorf 1683. 4. *.

GEORG LANE *de unguento armario* Lipſ. 1683. 4. HEFT.

J. PAUL SEBIZ *de fractura oſſium in genere* Argent. 1683. 4. *.

GEORG BENJAMIN GLOXIN *de paracenteſi* ib. 1683. 4. MENZ.

J. GEORG SCHLEYERMACHER *de juvene ophthalmia laborante* Gieſſ. 1683. 4.

PHILIPPI MATTHÆI *de pulmonum vulneribus* Franeker 1683. 4.

GEORG ULRICH MILLER *de dolore nephritico* Baſil. 1683. 4. HEFT.

§. CCCLXXVIII.

§. CCCLXXVIII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II.

ANDREÆ CLEYER, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, descriptio elephantiasis novæ, *obs.* 5 morbi nempe tuberosi, quem Angli Yaws vocant.

Dec. II. *ann.* IV. *obs.* 1. de moxa ex artemisia parata, quæ etiam ex absinthio possit parari.

Dec. II. *ann.* II. MATTHIÆ TILING, Medici Rinteliensis.

Obs. 71 periculum ex morsu irati anseris.

J. LECHEL.

Obs. 158 & in occipite & in ima dorsi spina tumor aquosus.

J. PAUL. WURFBAIN, Medicus.

Obs. 136 folliculus lacteus de mamma eductus.

Ann. III. *obs.* 182 officulum ramosum ex steatomate.

Obs. 183 insignis lapis ex abdomine excisus.

Ann. VI. *obs.* 237 pro maxilla inferiori callus cartilagineus renatus, & in osseam naturam sensim confirmatus.

Ann. VII. *obs.* 252 maximum steatoma abdominis.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 167 octavo & decimo demum anno fragmentum maxillæ inferioris decedens.

Ann. IV. *obs.* 131 intestini ulcusculum sanatum.

Ann. V. VI. *obs.* 300 ferramentum, quod 17 annis in sinu frontali retentum & tandem per nares excretum fuit.

Ann. VII. VIII. *obs.* 221 tumor maximus sub ala exstirpatus.

Ann. IX. X. *obs.* 225 hallux in sene feliciter amputatur.

PAUL. JALON *Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 129 de incontinentia urinæ ex fabrica vitiosa partium uriniferarum, tumidissimis superne ureteribus, vesica tota reticulata.

In *Phil. Transf. n.* 151 WILLIAM MUSGRAVE experimentum citat intestini cæci catellæ absque malo effectu resecti.

In EJUSD. l. *de arthritide anomala* Exoniæ 1701. 8. * sæpe recusa, agitur de abscessibus ani, de calculo, de odontalgia ex materie arthritica natis.

§. CCCLXXIX. MICHAEL BERNARD VALENTINI.

Professor Giessensis & collector.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 162 de abscessibus in capite nuper natorum.

Ann.

Ann. VI. *obs.* 68 in vesicula seminali calculus.

Obs. 69, 70 oculi hydrops paracentesi sanatus, & *obs.* 71 hypopyon.

Ann. VIII. *obs.* 77 glans sclopetaria facta ex vitro antimonii, adeoque venenata.

Obs. 81 maximus tumor femoris ex congesto sanguine factus; ut videtur, funesto eventu.

Obs. 83 hæmorrhagia intestinalis ex ulceribus tibiæ clausis.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obs.* 124 omentum per foramen diaphragmatis in pectus migrans, in cane.

Ann. VII. VIII. *obs.* 50 punctura in perinæo felix adversus ischuriam, adhibita acu triquetra.

Obs. 51 cervi venter globo plumbeo trajectus, neque occisum animal.

Cent. IX. *obs.* 65 de cultrivoro Harburgensi.

Cent. X. *obs.* 95 vagina in gravida confervens.

In *Misc. Berol.* T. I. agit de parulide epidemica, quam sectione curare necesse fuerit.

IDEM de *moxa* libellum edidit Leid. 1686. 12.

Porro disputavit *de herniis arcano Regis Galliarum absque sectione curandis* Giess. 1697. 4. * quæ recusa est in *Polychrestis exoticis* Francf. 1700. 4. *. Casum narrat memorabilem viri, cui a vulnere sclopetario magnus in septo transverso hiatus perforatus fuerat, ut tamen interim maneret orthostadios, & uxorem duceret, in cujus amplexibus concitato spiritu inflammationem & ulcus pulmonis contraxit, Spiritum salis CABRERII hic iterum exponit.

Inde Francfurt 1707. 4. * edidit *Pandectas medico legales, s. responsa medico forensia ex archivis academiarum depromta.* Responsa ordinum medicorum Germaniæ continet, quorum sectio VII hactenus huc facit, quo de finibus artis chirurgicæ, de medicationibus, quæ non spectant ad chirurgos; de circumforaneis & herniotomis coercendis, de obstetricum erroribus & officiis agitur. Aliqua purius chirurgica intercedunt, ut de arteria loco venæ percussa, quam secuisse oportuerat. De malis curationibns chirurgicis, & de chirurgis male etiam accusatis. Qui sola pulsione pollicis occisus sit, cum empyemate laborasset.

EJUSD. operis *pars altera* Francfurt 1701. 4. * mere chirurgica est, agitque de inspectione & renuntiatione vulnerum lethalium & infanticidiorum. Hæc responsa non adtinet hic repetere, nimis numerosa, cum reorum defensionibus conjuncta. Utilitate tamen sua non caruerint.

EJUSD. *Novellæ medico legales, s. responsa medico legalia ex archivis facultatum* Francf. 1711. 4. * quæ quasi prioris operis est appendix. Intercedunt etiam chirurgici casus, de quibus responsum est, ut contrafissura, nempe tabula interna fracta

fracta, cum exterior integra esset. Lien a scutica fractus, id vulnus pro non lethali pronuntiatum; quæstiones etiam ad dignitatem & officia chirurgorum spectantes.

In *appendice* HUNDESHAGII disp. *de cruentatione vulneris ad præsentiam homicidæ recuditur.*

Hæc duo opera cum titulo *Corporis Juris medico legalis* recusa sunt Francfurt 1722. fol. *. Accesserunt aliqua, ut authenticæ medico legales, quibus pauculæ aliquæ responsiones continentur: de vagina ab imperita consolidatione clausa, de prolapsu uteri, num ad solvendum matrimonium sufficiat: de morte concitata ex devorato cultro. Deinde disp. GOELICKII *de mutilo medicinæ corpore resarciendo.*

EJUSD. *chirurgia medica, quæ est praxeos medicæ infallibilis* P. II. Francf. 1715. 4. *. Parvum compendium est chirurgicum ex nuperis collectitium, cum insertis integris casuum narrationibus & responsis. Officula per abscessum umbilici prodeuntia. Fetus retentus sensim eductus felici eventu. Calculus adhærens, cum sibi per aliquos dies fuisset relictus, facile potuit eximi. Eadem de ventriculo per diaphragmatis vulnus in pectus migrante relatio, quæ p. 464. Lis de lethalitate vulneris ventriculi sero mortem inferentis. Deinde de suturis, fasciis & ligaturis brevis libellus & myrothecium castrense.

Inde *continuatio nosocomii Academici* cum qua ad ductum l. *art de faire les rapports* disputationes recusæ dantur.

In EJUSD. *medicinæ infallibilis* P. I. Francf. 1704. 4. *. 1711. 4. 1721. 4. * multa etiam sunt argumenti chirurgici, tumores varii, morbi infantum. Inter adnexa etiam est disp. filii CHRISTIANI BERNHARDI *de fulmine tactis* Giess. 1717. 4.

In *medicina novantiqua* Francfurt 1698. *. Pars VIII. est de chirurgicis operationibus & de arte obstetricia breve compendium.

§. CCCXXX. JOHANNES MUYS.

Medicus Arnhemiensis. EJUS *praxis medico chirurgica rationalis cum decadibus observationum quatuor* primum prodiit Leid. 1682. 12. alibi lego 1684. VATER, BEUGHEM, & rectius ita legi puto, deinde cum quinque Leid. 1683. 12. Accessit sexta & septima ib. 1690. 12. denique duodecim omnino decades fuerunt in edit. Amsterdamensi 1695. 8. *. Germanice *chirurgische Observationen samt einem Gespräche zwischen Podalirio und Philiatro*, vertente CHRIST. HORCH Francf. 1688. 8. Berlin 1699. 4. Anglice Lond. 1686. 8.

EJUS *Podalirius redivivus, s. dialogus inter Podalirium & Philiatrum, in quo multa medico chirurgica illustrantur* Leid. 1686. 8. Recusum utrumque opus Neapoli 1727. 4.

Laudat SANCASSANUS (a). Theoriam equidem sequitur acidam, & ætiologias suis observationibus subjecit, expertus tamen vir, & qui graves morbos suis con-

(a) *Dilucidaz.* I. p. 218.

consiliis superaverit. Ex centum & viginti adnotationibus paucas decerpo. Cariem superavit igne adhibito. A multo labore tendinis adfectus, ut sub premente digito crepitet. Ulcus tibiae cariosum cum erysipelate spontanea haemorrhagia oborta mitigatum, denique sanatum. Caries ossis maxillae euphorbio & similibus calidis medicamentis superata. Plumbum utique diu absque malo inter carnes nostras morari, ferrum non item. Ex enormi femoris ulcere hydatides. Contusio oculi subito curata repetito fotu aquae frigidae. Herniam in pueris saepe solorum vinculorum usu sanari. Calculi ex tumore circa malleolum. Cubitus a causa interna luxatus, laxatis ligamentis. Nunquam se contrafissuram vidisse. Tibiae os a sclopo comminutum feliciter curatum. SYLVIUM maluisse absque acubus labium leporinum curari, & felices eventus se ipsum vidisse. Vulnus vasculi lymphatici in talo curatum replicito vasculo, quod vulneratum fuerat. Mors a levi vulnere tali per chartam contortam illato ex stlopo emissam. Os callo male confirmatum, fractum & rectius confervens. Vulnus sinus frontalis stabili cicatrice obductum. De fungo pulmoneo maximo brachii: negat noster unquam debere aperiri. Fungus in planta pedis, cujus omnia ossa carie infecta erant. Fungus cranii destructus osse ipso exusto. Cancer mammae bono eventu amputatus. Mors per haemorrhagiam ex vulnere arteriae intercostalis. Fungus cerebri de fracta calvaria erumpens pulvere subacri conpressus. Humerus sponte de corpore delapsus, vulnus a natura clausum. Fistula intestini a lumbricis erosi. Vulnus colli vesicae a lithotomia superstes sanatum. Abscessus sub lingua minax per emollientia medicamenta ruptus. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. Bronchocele verior ab aere per asperam arteriam recepto intumescens; spina bifida. Fungus insignis oculi exstirpatus. Fracta maxilla absque fasciis sanata. Hepatis abscessus sanatus. Ex fistula inguinali acicula devorata.

§. CCCLXXXI. VITUS RIEDLIN.

Medicus Ulmensis, Poliater Augustanus, deinde in patria, VITI chirurgi f.

In *E. N. C. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 134. agit de nummo deglutito per biennium in oesophago circumgesto.

De piso in asperam arteriam illapso germinante, vomitu rejecto.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 126 empyema feliciter sectum.

Obs. 127. 128 calculorum varietates.

Ann. II. *obs.* 171 fusi particula manui infixa sponte demum prodiit.

Ann. IV. *obs.* 130 felices calculorum sectiones.

Ann. V. VI. *obs.* 242 calculus sublingualis.

Obs. 242. * horminum ad vulnera recentia sananda efficax.

Obs. 243 calculus vesicae adglutinatus, tamen exemtus.

Ann. IX. X. *obs.* 145 calculi de naribus educti.

Obs.

Obs. 146 digitus pedis exemtis ossiculis cariosis sanatus.

Obs. 148 ischuria cum cervice vesicæ accurate clausa.

Obs. 150 de herniarum signis aliqua,

Cent. III, *obs.* 46 ischuria superata repetito catheteris usu.

Cent. V. *obs.* 68 mictio pultacea, inde ulcera dorsi, abscessus, ut videtur, renis.

Cent. VII. *obs.* 56 frustranea paracentesis.

Cent. VIII. *obs.* 224 in ischuria senili salus a catheteris usu.

Cent. X. *obs.* 20 ab abdomine baculo percusso mors subita.

Obs. 59 noxa frequentis usus catheteris.

Vol. I. *obs.* 7 hydrophobia morsui canis rabidi sero superveniens.

Observationum medicarum centuria 1682. 12. BOEHM. Non satis novi num chirurgici quid contineant. *Centuria* II. Ulmæ 1721. 12. successit.

EJ. *observationum medicarum centuria* III. Aug. Vindel. 1691. 12. *, quæ patris sunt.

EJUSD. *linea medica singulos per menses quotidie ducta, quarum* anni prodierunt sex, a. 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700. Aug. Vind. 8. Singulari instituto suscepit quotidie lineam ducere, nempe adnotationem aliquam medicam literis consignare. Curationes sunt, inter eas nonnullæ chirurgicæ. Ita a. 1700. fistula maxillæ inferioris: maxilla a stlopo percussa, evulsa parte corrupta sanata. Femina felici ausu sibi umbilicum aperuit, & aquas hydropicas emisit. Tumor pedum scarifando dispulsus. Sphacelus in pede a causa interna celeriter funestus. Pro calculoso sectus eventu funesto. Injectum in vesicam oleum amygdalarum cum bono eventu. Ulcus ad umbilicum felici eventu ruptum. Calculi ex colli tuberculo. Luxatum ex lapsu femur, caput nempe fractum, & de acetabulo ejectum. Solebat fere ea describere, quæ sponte se offerebant.

EJ. *de embrochis* Ulm 1706.

EJ. *curarum medicarum millenarius* Ulm 1709. 4. *. Ejusdem indolis & multa continet interspersa chirurgica. Gluten vulneri non bono eventu admotum. Herniotomus partem intestini excidit. Ex nimia pedum divaricatione ani fistula. Ejusmodi multa. Glans plumbea ex sclopo pulsa totum dorsum perambulans. Recusus est cum titulo, *observationum physico medicarum sylloge ad modum* F. HOFMANNI *conscripta* Lips. 1746. 4.

IDEM avi sui nomine, GEORGII, *observationes chirurgicas* rariores edidit Aug. Vind. 1702. 8. *. Brevissimæ. Calculus labii bis excisus & toties recrudescens. Ventriculi vulnus sanatum, & calvariæ depressæ fissura. Sic intestini vulnus. Hydrops per umbilicum funesto eventu erupit. A stlopetario vulnere caput femoris collisum, ut abscesserit, funesto eventu. Ex fungo cerebri convulsiones & mors.

 Am-

Amplissima particula ossis frontis decessit, non malo eventu. A patella fracta claudicatio.

Una prodiit *iter medicum* VITI R. in quo etiam chirurgica aliqua reperias, ut sphacelum scroti incisione facta sanatum. Ex ictu alterius lateris paralysis, cujus causam in vertebris subluxatis fuisse putat, quæ tamen extensæ fuerunt & restitutæ. Sphacelus a nimis arcta deligatione, cujus culpam SCULTETO imputat. Fractura patellæ: genu antrorsum labascebat.

§. CCCLXXXII. THEODORUS ZWINGER.

Professor Basileensis, celebrium medicorum & nepos & pater, passim chirurgiam adtigit.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 186 sarcomata uteri evulsa felici eventu.

Ann. VI. *obs.* 233 caries maxillæ inferioris gravis ex dente imperite excusso.

Ann. IX. *obs.* 227 grando palpebræ discussa.

Obs. 137 calculi & arenulæ in secundis.

Ann. X. *obs.* 200. grando palpebræ feliciter discussa.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 104 fuse de homine a cane rabido demorso, & altero mense exstincto.

Obs. 105 de rabie, ut putat, a verme nata.

Ann. V. VI. *obs.* 10 fistula ossis squamosi sanata.

Obs. 277 ex costæ fractura hydrops pulmonis funestus.

Ann. VII. VIII. *obs.* 11 gravissima cruris fractura & luxatio tali sanata.

Obs. 12 fistula lumbalis ad renem calculosum pertinens, funesta.

Obs. 13 fistula urethræ sanata.

Cent. VII. *obs.* 30 a valida contusione illæsa cute vesica rupta funesto eventu.

Vol. I. *obs.* 80 uterus prolapsus excisus.

Inter disputationes, quarum *fasciculus* Basil. 1710. 8. * prodiit, est etiam *de nephralgia*.

In *Pædoiatreia practica* Basil. 1722. 8. * non adeo morbos pueris proprios tractat, quam eos, quicunque in eam ætatem incidunt, etiam omni ætati perinde infestos. Inter eos morsus est canis rabidi, quem noster feliciter diuturna suppuratione ad tutam sanationem perduxit: herniæ, oculorum morbi, atresiæ, alia. Inter morbos magis puerili ætati proprios, est etiam hæmorrhagia ex umbilico, quam sæpiuscule viderit: & vermis umbilicalis, parum nota bestia: tum spina bifida & alia. Frequenter proprios sibi fere visos casus describit.

In

In ejus *theatro Praxeos* Basil. 1710. 4. 2. vol. * & in compendio *der sichere und geschwinde Arzt* Basil. 1686. 8. & alias edito morbi, chirurgici etiam locum suum tenent. Amabat autem vir Cl. se in varietate medicamentorum continere.

§. CCCLXXXIII. Gabriel Carolus Le Clerc, Alii.

D. Medicus facultatis Monspeliensis.

Ejus est *l'Ecole du chirurgien, ou les principes de la chirurgie Françoise* par G. C. L. C. Paris 1684. 12. *. Compendium chirurgiæ brevissimum.

Ejusd. *la chirurgie complete, la methode de preparer le cerveau par* M. Duncan, *plusieurs reflexions & nouvelles machines de* M. Arnauld, *une pharmacie &c.* Paris 1698. 12. 1706. 12. 2. vol. *, qua in editione Josephi Duverney observationes continentur, pertinentes ad ossium morbos, tum 1720. 12. 1724. 12. 1739. 8. *. Leid. 1731. 12. Bruxelles 1749. 12. 2. vol. Belgice 1695. 12.

Germanice *Wundarzneykunst* Dresden 1699. 8. Boehmer 1707. 8. Vater.

Anglice *compleat surgeon* London 1727. 8.

Non debet confundi cum Planquii chirurgia completa, quæ Paris 1744. 12. prodiit, & a. 1757. 12. 1770. 4. ut puto recusa est. Chirurgia in primis editionibus perbrevis & elementaris, in posterioribus multum accessit ex materia chirurgica, etiam tractatus de re obstetricia & de respondendo de jure aliqua exempla. Inter Arnaldi machinas reperi, quæ patellam fractam continent. In lamina compressoria nodulus replens cavum. Laus emplastri de cicuta. Porro crux ferrea ad fracturam claviculæ. Consilia aliqua ad fracturam maxillæ inferioris & ad tibiæ fracturam, ad vertebrarum luxationes. Tibiis rachiticis confirmandis ocreæ. Tibiarum inferiores fines primum tumescere, & frangi qua plicentur, iterumque confervere, ut supersint fracturarum vestigia. Caries cranii ab anevrysmate. Frequens caries in nosocomiis. Tibia ab epiphysi separata ab intimis putrescit, maxima exostosis genu. Luxationes femoris ad omnes partes admittit. Ruptum ligamentum vertebræ. Machina ex ferro stannato fabrefacta, ad continendam luxatam maxillam. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat. Arnauld machina claviculas retrorsum urgens.

In *tr. des maladies des os*, quam coram video, multa bona reperio. Multa exempla cariei cranii, etiam ab anevrysmate. Exostosium maximarum exempla. Ossa emollita & fragilia. De gibbo & vertebrarum luxatione ornate. Contra Sylvestrium; non fuisse novas articulationes, quas putabat. Clauso pene vulnere, exfoliatione facta, demum fractura reposita & incessus restitutus.

Nicolaus Lequin *traité des hernies ou descentes* Paris 1685. 12. Gunz.

Antonii Le Quin *chirurgien herniaire contenant un nouveau traité des descentes*

tes des femmes & des filles Paris 1684. 12. 1690. 12. HEISTER. 1697. 12. *. Opusculum est NICOLAI LE QUIN a ANTONIO nepote recusum. Laudes bracherii facti ex filis ferreis, quæ aliis BLEGNYANIS ex ferro tuso fabricatis noster præfert. Medicamentum P. de CABRIERES paucis profuisse. Strangulationis exemplum a tumore duro factæ tunicarum intestini, qui tegumentis adhæserat, & quo soluto hernia reponi se passa est. Multæ curationes ab auctore peractæ (ANTONIO).

Suspicor ex ipsis ANTONII verbis, alium esse ab isto libello NICOLAI, a. 1684. editum.

M. M. M. (MOVII) *felix puerpera, s. observationes medicæ circa regimen puerperarum & infantum recens natorum ad* DRELINCOURTIUM Leiden. 1684. 12. GUNZ.

ELIAS PRATTS *rationarium chirurgicum nohtwendiges Handbuch des Wundarztes, wie er Bericht an die Obrigkeit thun soll, von aderlassen und Schäden u. s. f. aus dem englischen* Hamburg 1684. 8. BUCHN. 1690. 8.

THOMÆ BRUGIS *vademecum chirurgicum, oder Reisegefährt eines Wundarztes zu Wasser und Land*, iisdem annis ex Anglico vers.

ISAACI AYME' *trichiasis admodum rara, s. observatio pilorum abdominis fistula & alvo per plures annos redditorum* London 1684. 8. BUR.

CHRISTOPH HENR. RUPERTI *æquum responsum ad iniquas de cura sua bene gesta correctiones* Venet. 1684. 12. GUNZ.

§. CCCLXXXIV. DISPUTATIONES.

J. EBERHARD PAPELIER *de dysflocia* Argentor. 1684. 4. *.

EJ. *æger suffusione laborans* ib. 1684. 4. HEFT.

PAUL. GOTTFR. SPERLING *æger suffusione laborans* Jen. 1684. 4. HÆNEL.

EJ. *de incontinentia urinæ* ib. 1694. 4. si huc facit.

EJ. *de strumis & scrophulis* 1707. 4. ib. *.

EJ. *de carie ossium* ib. 1707. 4. *.

JOH. HEGGEMAN *de partu difficili* ib. 1684. 4.

DANIEL LEGER *de ischuria* Leid. 1684. 4. *.

CHRIST. ETNER *de pede emortuo* Thorun. 1684. 4. HEFT.

§. CCCLXXXV. Diaria.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III.

Cornelii Spielman, pro Batavis Indiæ orientalis gubernatoris, de telis macaſſaricis deleterio veneno imbutis *obſ.* 45.

Adam a Lebenwald.

Obſ. 68 improbabile calculi remedium.

Obſ. 69 viperæ morſus ſanatus.

Ann. IV. *obſ.* 79 mortes a morſu lupi rabidi.

Dec. II. *ann.* III, Jacob Augustin Hunerwolf.

Obſ. 92 vulnus oculi ſola ſaliva curatum.

Ann. VII. *obſ.* 88 calculus ureteri ſummo impactus.

Dec. III. *ann.* I. *obſ.* 113 maximus vulvæ tumor ſponte ruptus.

Obſ. 114 de utero prolapſo partus.

Obſ. 119 fiſtula funeſta ex hæmorrhoidibus male curatis.

Dec. II. *ann.* III. J. Christian Fromman.

Obſ. 167 fumus tabaci in tibiarum ulceribus ſalutaris.

Jacob Burgius.

Obſ. 174 calculus ex radice penis exciſus.

Ann. IX. *obſ.* 155 humeri os ſurſum luxatum.

Obſ. 156 moxa ſubito conpreſſi dolores.

Obſ. 157 veſicis excitatis aquæ hydropicæ quidem emiſſæ, ſed cum funeſta gangræna.

Dec. II. *ann.* III. Joseph Acoluthus.

Obſ. 182 calculus in puero ſenſim per urethram eductus.

Ann. VI. *obſ.* 22 de ſpina ventoſa.

Ann. IX. *obſ.* 110 magna ſymptomata a lapſu ab alto, tamen ſanata, & *obſ.* 161 contuſio ingens omnino abſque ſymptomate.

Obſ. 162 fiſtula pectoris aperta & ſanata.

Obſ. 163 a caſu ab alto iſchuria.

Dec. III. *ann.* IV. *obſ.* 56 tumor maximus ſcroti ulceroſus ſanatus, exſtirpato teſte.

Obſ. 57 magna epulis ferro & igne ſuperata.

Dec. II. *ann.* III. Daniel Cruger.

Obſ. 195 lien in homine exciſus.

Ann.

Ann. IV. *obs.* 14 plurimi a femina egesti calculi.

Obs. 65 morsus viperæ sanatus sudoriferis.

Obs. 66 gravia mala ab araneæ morsu.

Ann. V. *obs.* 26 mortes ex ischuria renali.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 127 sexaginta libræ per paracentesin detractæ scirrhusque superatus.

Dec. III. *ann.* VII. VIII, *obs.* 108 lenissimum ad calculum remedium.

Obs. 116 & aliud ad calculum pellendum improbabile.

Ann. IX. X. *obs.* 150 moribunda suscitata vesicatorio toti capiti admoto.

In Phil. Transf. n. 164. Dawbency Turberville, celebris medicus ocularius, plusculas observationes non vulgares dat brevissime expositas: calculum ex oculi ulcere, magnete eductam de cornea tunica micam ferream; sabulum cretaceum ex oculi pustula.

Apud Birchium hoc anno refertur de calculo vesicæ humanæ 35. uncias pendente.

Calculus a Colebron chirurgo excisus, ut ipsa vesica incideretur.

Canis convaluit, cui non exigua pulmonis particula excisa fuerat.

§. CCCLXXXVI. Rosinus Lentilius.

In Curlandia primum, deinde in Suevia medicinam fecit, vir minime aut indiligens aut obtusi ingenii. Passim chirurgica interspergit.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 200 funestam efficaciam describit cylindri chartæ scriptoriæ a stlopo explosæ, quæ arterias iliacas rupit.

Ann. IV. *obs.* 160 tumor genæ feliciter resectus.

Obs. 162 variæ formulæ liquorum stypticorum, vitriolici omnes.

Ann. V. *obs.* 204 ab inepto pesso adversus uteri prolapsum intruso vesica compressa, calculo pene accurate ei adglutinato.

Ann. VI. *obs.* 4 calendarium sauciatorum perpetuum.

Ann. VII. *obs.* 237 fetus ossa per umbilici abscessum. Hernia.

Ann. VIII. *obs.* 223 cerea materies e regione lumbari.

Obs. 224 cancer a verruca male curata.

In *append. ad annum* X. aliqua loca parallela habet ad observationes in iis actis excusas. Sic in *Dec.* III. *ann.* I. III. V. VI. VII. VIII. & *Cent.* I. II.

Dec. III. *ann.* VII. VIII. *obs.* 77 lapides aurei nitoris in bovis vesica reperti.

Ej. *Miscellanea medico practica tripartita* Ulm 1698. 4. *. Inter numerosa consilia

consilia hic reperias etiam, quæ ad chirurgica mala pertinent, ut calculum, ulcera vesicæ, gibbum, vulnus palpebræ, gangrænam ex præfervido ovo admoto, metastasin tumoris a brachio in pedem, calculos in equo & mure repertos, excisam epulidem; de cruentatione cadaveris; epilepsiam per abscessum occipitis sanatam. Inter adjectas adnotationes SALOMONIS BRAUN est de fetu mortuo educto. Pleraque autem brevia sunt, & in medicamentis fere consistunt.

EJ. ad L. C. GOCKEL *de hydrophobiæ caussa & cura diss.* Ulm 1700. 8. *. Casus erat hydrophobiæ, non certo ex morsu natæ, nullo in faucibus enecti reperto vitio. In eum casum a GOCKELIO communicatum LENTILIUS commentatur: hypothesin omittimus. Quinquies ait se demorsos a rabido cane homines tutos constituisse. Consilia aliqua dat, nullo facto experimento.

EJ. *Eteodromus medico practicus anni* 1709. Stutgard 1711. 4. *. Inmensus ægrotorum numerus, in fastos diurnos a LENTILIO relatus: inter eos morbos etiam plusculi chirurgici. Ordo non commodus, cum morbi historia in plurimos dies distrahatur.

EJ. *Jatromnemata theoretico practica, quibus observationes, responsa, consilia, casus, epistolæ, disquisitiones continentur* Stutgard 1712. 8. *. Collectio fere ut in miscellaneis. Hydrophobiæ exemplum & scholia, deinde ætiologia mali; epistola BREYERI, ad quam noster nonnulla reponit. De gibbo avertendo. Ulcus vesicæ: ulcus auris post morbillos. Abscessus renum funestus. Ex rudiore obstetricis auxilio abscessus in uteri ostio. Calculosus, cui jam sectus fuerat calculus. Ren abscessibus plenus, ureter amplissimus.

§. CCCLXXXVII. JOHANNES MERY.

Celebris chirurgus & academiæ scientiarum socius, vir minime vulgaris. In fastis academicis plusculæ ejus adnotationes reperiuntur, eas inter cicatrix in principio urethræ, iter impediens lotii, quale vitium noster vulgo putat pro caruncula haberi.

EJ. *observations sur la maniere de tailler dans les deux sexes pour l'extraction de la pierre, pratiquée par le* F. JACQUES Paris 1700. 12. *. Belgice *aanmerkingen over de wyze van steen snyden van frere* JACQUES Amsterdam 1700. 8. WACHENDORF. Egregius libellus. Florebat eo tempore fama F. JACOBI, eremitæ, qui rudibus instrumentis, anatomes undique ignarus, tamen ob lateralis apparatus prærogativas sæpe feliciter maximos etiam calculos educebat. Noster in cadaveribus eorum, qui non pauci tamen interibant, vitia administrationis ejus empirici detexit, solam, ut videtur, veritatem secutus. Separatam vidit a vesica urethram, bis perforatam vaginam, magna vasa incisa, neque tamen MERYUS non sensit hujus novi apparatus commoda. Non displicuit perito viro, quod totam prostatam, collum vesicæ & partem aliquam vesicæ ipsius JACOBUS incideret, ut per amplum vulnus facile etiam grandes calculos educeret: instrumentorum vitia pervidit, ut corrigi possent monuit. In feminis administrationem eremitæ undi-

que rejicit. A methodo lithotomi RAOUX novam istam non longe abludere sensit. Adjectæ sunt NOELIS relationes de calculosorum sectionibus; ab eremita Aureliani administratis.

In *Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1701. MERYUS insignem dedit de hernia dissertationem. Peritonæum constanter produci in processum, qui saccus sit hernialis, & testis tunicis adnascatur: musculos abdominis suis tendinibus ei sacco exteriora involucra circumponere: sæpe adhærere inter se peritonæum, omentum & intestinum, aut omentum ad testem. Feminam servavit idem, cui partem intestini ad aliquot pedes longam amputaverit. Vesicam etiam supra os pubis felici eventu conpugit.

In *Mem.* de 1703. agit de productione corneæ tunicæ, in carnosum contrementum abeunte.

In *Mem.* 1706. exostosin enormem in utroque condylo femoris describit, & sceleton feminæ, cujus ossa emollita varie incurvata fuerant & contorta.

A. 1707. de nova cataractæ theoria disquirit. Exemplum lentis crystallinæ opacæ, quæ solita fuerit in cameram anteriorem exire, quam CAROLUS de S. YVES incisa cornea tunica exemerit. Quare glaucoma, ita enim vocat, suadet per incisam corneam educere. Cataractam membranaceam intra iridem vidit & corneam tunicam: iridemque corneæ tunicæ adhærentem: nuperorum theoriam rejicit.

A. 1708. Ut honoratum virum decet, priora sua revocat, & cataractam, quæ membranacea putabatur, vere fuisse vitiatam lentem crystallinam candidus fatetur, ut certe glaucomatica lens deponi possit.

A. 1709. Etiam manifestius adgnoscit, lentem fuisse crystallinam, quæ cataractæ nomine deposita fuerit.

A. 1713. de emphysemate, ejusque in cellulosa tela sede. Herniæ vesicæ tria exempla.

A. 1716. de magna hernia umbilicali congenita.

A. 1720. manus a spina ventosa mire corruptæ historia.

§. CCCLXXXVIII. LAURENTIUS VERDUC. ALII.

LAUR. PATER, chirurgus, qui a. 1693. obiit; EJ. est *la maniere de guérir les fractures & les luxations par le moyen des bandages* Paris 1685.12.* alii 1684.12. 1689. 12.* 1712.12.* *Parisisches verbandbuys* Amst. 1691. 8. Modus reponendorum artuum, qui elapsi sunt, fere brevis & vulgaris, fasciæ etiam, quæ ad venæ sectionem pertinent, & ad anevrysma. Intercurrunt aliquæ propriæ adnotationes. Inflammatio palpebrarum gangrænam minans, curata incisis palpebris, fotu aromatico. Fasciam *la Capelline* paulum corrigit. Ad ambusta unguentum nutritum laudat. Sæpe scapulam in multa fragmenta dissilire. Ex phimosi gangræna repetitis

petitis incisionibus, deleta bona parte glandis tandem coercita. Ancylosis in genu aptis fasciis, motu paulatim restituto, & fotu emolliente superata. Enormis & repetita fractura tibiæ, gangrænam minans: hæc suppressa, pars tibiæ decedens exemta, caries ossis igne coercita, æger tandem sanatus. Transversam patellæ fracturam aliquoties sanavit. In castris visæ in osse sacro fracturæ. Gangræna spontanea pedis, felix resectio cuneo, malleo, cauteriis. In gangræna spontanea pars tarsi cuneo detruncata & malleo.

In editione 1689. accessit tractatus de vulneribus sclopetariis, noster enim in castris militaverat. Multum medicamentorum.

PAUL PORTAL *la pratique des accouchemens* Paris 1685. 8. *. Belgice *Practyq der vroedmeesters* 1690. 8. WACHEND. Primum artificia describit, quibus partus naturalis & præter naturam expeditur. Deinde adnotationes sequuntur octoginta, inter quas multæ hæmorrhagiæ, fetus varie monstrosi, placentæ vesiculares &c. Propius ad rem obstetriciam spectat consilium, non urgere labores, & naturæ auxilium patienter exspectare. Cæterum omnes partus naturales expedit, dum pedibus puerum extrahit, quos inter plusculi sunt capite incuneati, alios quo ex utero prolapso fetum eduxit, aliquos in quibus placenta vehementer adhærebat, ubi os uteri ab improvida obstetrice disruptum erat. Unco etiam usus est. Passim VIARDELLUM castigat. A BRUHERIO correptus defenditur a TITSINGIO in *Diana* p. 218.

GEORG SIMON WINTHER *hippiater expertus*, *s. medicina equorum absolutissima* Nurenberg 1685. 4. De vulneribus, tumoribus, fracturis, luxationibus.

ISAAC BEBBER M. D. Dordracenus, *waare en vaste gronden der heelkonst*, quem libellum S. BLANCAARD cum notis suis edidit Amsterd. 1685. 8. *. Theoria Cartesiana.

Diss. sur les fievres pourprées par les medecins de Dijon, *diss. sur les ulceres des reins & de la vessie* Dijon 1685. 12. PL.

GIDEON HARVEY, Medici regis & celebris satyrici, *most memorable case of a nobleman deceased, the art of curing the most dangerous wounds by the first intention* London 1685. 12. *. Acris scriptor, neminique parciturus, itinera fecerat, nosodochia erat secutus, manu sua fascias admoverat. Vulnus erat de quo agit, per abdomen descendens in inguen, valde dolorificum. De chirurgo gallo queritur, qui specillum intruserit & turundam, LOWERUM non quidem nominat. Multum propinatum est opii. A diureticorum usu supervenit verus diabetes, & hectica consumtio. Noster demum vocatus nervum magnum læsum fuisse pronuntiavit, ex eo nervo pituitam defluere. Cucurbitulas admovit, caustico medicamento ei pituitæ exitum conatus est aperire. Cum æger melius se haberet, relapsus urinam reddidit purulentam & periit. Ren sanus erat. Psoas musculus sphacelatus. Ad vulnera styptica medicamenta laudat, Regisque guttas vulnerarias.

rias. Stypticum commendat ex vitriolo ad rubedinem calcinato alumine & ſale prunellæ cum ſpiritu vini maceratis.

IDEM in l. *vanities of phyſik* London 1700. 8, a STAHLIO cum titulo recuſa *ars ſanandi cum exſpectatione* Paris 1730. 8. *. Contra catheteris uſum. Nocere, neque certa de calculo docere, qui ſæpe medicos & chirurgos latuerit. Varia contra mala, & urinæ impedimenta medicis imponere; ut calculum ſuſpicentur adeſſe.

In SAMUELIS COLLINS *ſyſtemate anatomico* London 1685. f. * paſſim aliqua huc faciunt. In hyſterica femina gypſea materia plena ovaria, tubæque. Ulcus uteri in rectum inteſtinum communicans.

JOACHIM BECCHERI *wohlerfahrner Wundmedicus* Leipz. 1685. 12. BUTTNER.

§. CCCLXXXIX. DISPUTATIONES.

ANTON. LUDERS *de rabie vulgo dicta hydrophobia* Leid. 1685. 4. *.

J. WILHELM OTT. EGGERS *de carcinomatis malignitate ejuſque cura* Altdorf 1685. 4. *.

ANDREAS PET. CONRADI *de partu difficili* Helmſt. 1685. 4. *. A femina debili fetum mortuum ad tres pedes projectum, ſola vi contracti uteri.

FRIDERICI SCHRADER, Profeſſoris Helmſtadienſis, diſp. *de partu difficili* Helmſtatt 1685. 4. *.

EJ. *de vulnerum cura* ib. 1695. 4. *, Fuſe de D. VIVIENI liquore ſtyptico, cujus ſcripturam CAROLUS II. magni redemit.

J. G. ANTHONI *æger nephritico dolore laborans* Gieſſ. 1685. 4.

§. CCCXC. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* IV. *obſ.* 74.

J. JACOB WAGNER mirum exemplum refert chirurgi, cui utrumque os humeri exemtum fuerat, brachio tamen ſuo utentis.

Obſ. 76 gangræna præputii vinculo ſtricti.

Ann. V. *obſ.* 104 calculus ramoſus in bovis rene.

BENEDICTUS HERMANN.

Obſ. 90 de vi raphani ruſticani ad varios tumores diſſipandos efficace.

Dec. III. *ann.* VII. VIII. *obſ* 10 magnum & multiplex uteri ſarcoma.

Dec. II. *ann.* IV. CHRISTOPH. SCHROEDER.

Obſ. 106 & 107 partus difficilis, fetus rudi unco extractus.

CHRISTIAN. LUD. GOECKEL.

Obſ. 112 vermibus inteſtinum perforantibus, abſceſſus inguinis.

Cent.

Cent. VI. *obſ.* 100 grave vulnus cerebri cum depreſſione cranii.

Dec. II. *ann.* III. MARTIN JOH. HAESBART.

Obſ. 127 lumbrici pariter effractores.

Ann. X. *obſ.* 75 atretæ ano & vulva, hæc ſanata, illa per vulvam feces egerens.

Dec. II. *ann.* IV. J. THEODOR MOEREN.

Obſ. 128 calculi in lumbis reperti.

Obſ. 129 vulnus cerebri ſanatum.

GABRIEL CLAUDER.

Obſ. 142 143 ſuturarum diſceſſus, a cephalalgia, a partu.

Obſ. 145 dolor intenſiſſimus a formica, quæ in aurem irrepſerat.

Ann. VI. *obſ.* 181 vulnus funeſtum pectoris, cultro per ipſam coſtam trajecto.

Ann. VII. *obſ.* 159 a tormenti majoris globo contuſio ſubito lethalis, quem eventum magicæ adverſus vulnera arti noſter adſcribit.

Dec. II. *ann.* IV. J. BERNH. GRÜNDEL.

Obſ. 167 ex levi vulnuſculo gangræna funeſta.

Ann. VII. *obſ.* 203 octavo anno a morſu canis erupit hydrophobia inter variolarum molimina, cum quarum eruptione receſſit.

In *Phil. Tranſact.* n. 169. ROGER HOWMAN de funeſta hydrophobia cum paralyſi muſculorum capitis ex morſu vulpis rabidæ.

N. 170 de calculis per anum egeſtis SAMUEL THREPLAND.

N. 171 calculus in veſica viri unciarum 35. dr. 6.

Utcunque huc facit n. 176. GEORGII ASH puella, de cujus corpore undique cornua efflorefcebant.

N. 178. calculus unciarum trium pondere, qui ſponte de urethra feminæ exiit.

N. 269. PETRI SYLVESTRE uterus in partu ruptus.

Ap. BIRCH. a. 1685. de fragmento fiſtulæ tabacariæ ex veſica exciſo.

In *Nouv. de la Rep. des lettres* 1685. refert idem de femina, cui infans in utero remanſit per quatuor annos & per muſculos tangeretur.

SYLVESTRE porro de fractura, qua nova articulatio alieno loco nata eſt.

§. CCCXCI. J. JACOB HARDER.

Profeſſor Baſileenſis, in anatome comparata potiſſimum excelluit, cæterum varia contulit ad rem chirurgicam.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *Ann.* IV. *obf.* 116 epiſtolam dat ad REDUM, in qua experimenta ſua recenſet in viperis facta, quarum morſum in variis animalibus funeſtum comperit, etiam a morte viperæ, ut omnino mala, quæ eum morſum ſequuntur, non ſint ab ira.

Ann. VI. *obſ.* 102 colon in herniam delapſum.

Ann. IX. *obſ.* 93 vulnus ſtlopetarium gulæ & pulmonis feliciter ſanatum.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obſ.* 136 uterus in partu ruptus, ut per vulnus fetus exiret.

Ann. IX. X. *obſ.* 62 mors a vulnere ſtlopetario coli, ciſternæ & renis.

EJUSD. *apiarium obſervationum medicarum centum* Baſil. 1687. 4. * & cum titulo *theſauri* ib. 1736. 4. Multa continet chirurgica. Ex vulnere muſculi temporalis convulſio alterius lateris. Vulnus funeſtum ſtlopetarium per nares cum impotentia glutiendi. Ex lapſu in ſpinam dorſi urinæ & fæcum ſuppreſſio, deinde funeſta incontinentia. Ab ictu mors & ſanguis aliquis effuſus. In alio a vulnere capitis latus alterum reſolutum. Sic in alio. Vulnus pulmonis gladio icti ſanatum. MORELLUS eo ævo omentum elapſum ligabat. Inteſtinorum gangrænæ etiam a vermibus. Vulnus tenuis inteſtini exquiſita victus ratione ſanatum. Iterum a verme effractum inteſtinum, & tumor in dextro inguine. Calculi renales in tenero infante. Lapides ſuppoſititii. Hæmorrhagia ex vena crurali ſponte aperta. Mors in ipſa adminiſtratione anevryſmatis cauſa ſuſcepta. Infantis abſceſſus umbilici ſanatus. Sanatum inteſtinum, cum fæces ex hernia exiiſſent. Partus difficilis a tumore ſanguineo capitis fetus.

§. CCCXCII. ANTONIUS NUCK.

Profeſſor Leidenſis, quem ob cadavera nitide inciſa BOERHAVIUS ſolebat laudare, dedit Leidæ 1686. 12. * libellum de *ductu ſalivali novo*, recuſum & auctum a. 1695. 8. & 1722. 8. * cum titulo *ſialographiæ*. In eo libello aliqua habet de vulneribus ductuum ſalivalium, & de diuturnorum liquoris fluxuum moleſtia, ut corrodentibus medicamentis demum uti neceſſe fuerit. Novum hoc malum, nova fuit curatio. Simile etiam malum in lacrumali ductu vidit, in quo neceſſe fuerit, punctum lacrumale coalitum reſecare. Humorem aquoſum oculi frequenter abundare.

In EJUSD. *adenographia curioſa* Leid. 1696. 1722. 8. *. Pluſcula, neque vulgaria huc faciunt. In veſicam animalis globulum depoſuit ligneum; circa eum aliquo poſt tempore calculum vidit generari. Exemplum calculi circa turundam nati, & circa fragmentum fiſtulæ tabacariæ. Paracenteſis in hydrope celluloſæ telæ peritonæo circumjectæ felix: in aſcite aliquoties infelix, tamen & felicior. De peritonæi diverticulis in feminis, in quæ inteſtina deſcendant herniam factura.

EJUSD. *operationes & experimenta chirurgica* edidit J. T. (TILING) medicinæ ſtudioſus Leid. 1692. 8. Jenæ 1698. 12. *. Leid. 1714. 8. *. 1733. 8. Germanice

nice *chirurgische Handgriffe* Lubek u. Wismar 1709. 8. & cum HENRICI BASSII notis *der erlauterte* NUCK Hall. 1728. 8. Multa instrumenta describit, & noviter a NUCKIO, ut putat, inventa; acum cataractæ deponendæ destinatam obtusam, pharyngotomum aliquantum mutatum. Prelum adversus incontinentiam urinæ in feminis, catheterem multis locis perforatum, laqueum ad vasa conprimenda, tubulos ad sanguinem transfundendum. Frenuli sectione raro opus esse. De fungis ex meatu auditorio pullulantibus.

Porro experimenta quæ vocat, sunt encheireses ad chirurgicas curationes. Fonticulum in concursu suturæ coronalis & sagittalis inurendum describit. Esse expertum virum, qui omissa administratione aqua calcis polypos narium repetito tangat. Colli incurvati erectionem describit, primo, quæ proprio collari peragitur, tum solis fere Belgis dictam, quæ fit resecto mastoideo musculo. De vulneribus vasorum lymphaticorum sanatu oppido molestis. Tendinis sutura. Arteriam in artuum amputatione non vult ligari. Arteriotomen laudat. Anulum abdominis jubet digito dilatare.

Opera conjuncta Leid 1733. 8.

§. CCCXCIII. CORNELIUS STALPAART van der WIEL.

Medicus Hagiensis, qui etiam manu curavit. Ejus sunt *centum & quinquaginta adnotationes chirurgicæ*, quæ primum cum titulo *Zeldsame aanmerkingen soo in de genees als heel en snykonst* Hagæ 1686. 8. * prodierunt, addito titulo *eerste hondert getal*, *& eerste deel van het tweede hondert getal.* Deinde latine versæ *observationes rariores medicæ, anatomicæ & chirurgicæ prodierunt* Leid. 1687. 8. 1727. 8. *. Gallice vertente D. PLANQUE Paris 1758. 12. Vir omnino expertus & anatomes peritus. Solet autem ad quamque propriam adnotationem subjicere variorum scriptorum consentientes locos, aut alia, quæ ipse eo spectantia vidisset. Monet ne incidantur abscessus in fronte infantum teneriorum, qua per suturam dura membrana cum pericranio adhæret. Magnæ ossium particulæ per abscessus venereos labefactatæ & deciduæ. Aposceparnismo separata ossis in capite particula, cum hæreret, chirurgi manu divulsa. Depressa infanti frons, ut etiam multis post annis insignis fovea excavata superesset. Contusio absque violatione calvariæ cutisve, absque terebratione sanata, & contra in principe ex Nassoviorum stirpe 27es cranium terebratum. Abscessus, ut putat, cerebri per aurem expurgatus, funesto eventu. Turunda ex naribus emissa, in sinum procul dubio frontalem depacta. Ab ictu multum aquæ per aurem effluit. Ranula ægre curata. Ambustio palati sanata, cum aliqua ossium fragmenta decessissent. Ex colli abscessu pus per nares. Vulnus sterni, pus in mediastino collectum, sterno perfosso emissum. Vulnus, quo pectus trajectum, facile sanatum. Aphonia ex pectoris vulnere, plane ut in VESALII experimento. Ex pectoris abscessu pus per alvum & per vesicam. Vulnus infimi ventriculi felicis eventus. Grandis lapis bilarius per abscessum hepatis egestus. Post urinæ vomitum die decimo sexto urinæ

urinæ iter egesto calculo liberatum. Hernia inguinis pro bubone incisa. Uterus in partu ruptus, & a rudi obstetrice extractus & inversus. Aliud exemplum uteri non inversi, sed prolapsi. Pseudoprolapsus uteri, qui vaginæ fuit. Cancer de uteri collo ligando remotus. Vesicæ vulnus facile sanatum, & in partu ruptum. Calculus per inguinis vulnus. Tibiæ os terebra perforatum, & amissum atque reparatum. Patella secundum longitudinem fracta. Mors ex morsu felis rabidæ, & ingens similium casuum collectio.

In alterius centuriæ prima parte. Magna symptomata cranio illæso, ex concusso cerebro aut effuso sanguine: sanguis ab ictu accepto effusus, terebra admota eductus, bono eventu. Doctus anatomen, adgnovit vulnus frontalis sinus. Mors ab evulsis vibrissis. Gladii magna particula in orbitam infixa, ægro superstite. Tumor labii pituita plenus, excisus, quem morbum pro cancro habuerant. Coli intestini vulnus curatum absque sutura. Uterus in fundo laceratus, fetus in abdomen effusus. Hernia umbilicalis congenita. Spina bifida. Hypospadiæus. Callosa impedimenta urethræ. Magna tibiæ exostosis. Tendo consutus aliusque ruptus, uterque facillime & absque symptomate sanatus. In venæ sectione vasculum lymphaticum læsum, lymphæque stillicidium ægre compressum. Filo ferreo curvo feliciter extractum officulum in œsophago hærens. Nævus caustico medicamento deletus.

§. CCCXCIV. Varii.

L'art de saigner accomodé aux principes de la circulation du sang, par un Me. Chirurgien de Paris (Henri Emanuel Meurisse). Paris 1686. 12.*. 1689. 12. 1728. 12. quam editionem M. de Vaux auxit. Nitida est editio a. 1686. Selectus venarum. In venæ temporum incisione ægre os vitari. Encheiresis in quaque vena peculiaris. Ipsa sectio. Fasciæ. Infelix venæ sectio: tendinis læsio & arteriæ. Arteriæ injectum vinculum. Testimonium de invento a. 1674. prelo *Tourniquet*. Cucurbitulæ, hirudines, varices.

Anweisung wie man alle Arten der bösen pestilenzischen Drüsen curiren könne 1686. 8. Boecl.

In Johannis Chardin itinere Persico, Londin. 1686. fol. de statu chirurgiæ in Persia. Fere esse barbitonsores. L. VI. de modo excæcandi, pugione nempe pupillam excidi.

J. Andreæ Stisser *de machinis fumiductoriis curiosis* Hamburg 1686. 4. * quibus nempe fumus tabaci in anum pellatur.

T. Turner *the feminine physician* London 1686. 8.

Le manuel des chirurgiens, ou l'art de guérir methodiquement les playes Paris 1686. 12.

§. CCCXCV. Disputationes.

Frid. Gott. Sylvestris Erkels *de inflammatione in genere* Basil. 1686. 4. Platn.

J. Philip. Cnopius, alias Blakenhorn, *de calculo renum & vesicae* Giess. 1686. 4. *.

Barth. Deuxivoye & Nic. de la Carliere *E. demoliendo difficili enterocele emeticum* Paris 1686.

J. Wilh. Hansen *de rabie canina atque hydrophobia* Duisburg 1686. 8.

J. Conr. Leonh. Peyer *de exulceratione* Altdorf. 1686. 4.

§. CCCXCVI. Diaria.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V.

Ern. Sig. Grass *obs.* 45 intestinum, quod vermes perruperant, sanatum.

Ann. VI. *obs.* 143 mirifica historia spinae dorsi fractae, callo male confirmatae, quam empiricus ferro inciderit, spinam rectam praestiterit.

Dec. III. *ann.* III. *obs.* 21 calculus, ut puto, felleus per anum egestus.

Ann. V. VI. *obs.* 14. boni effectus medicamentorum vesicas trahentium.

Dec. II. *ann.* V. Georg Heintke.

Obs. 59 felices scarifationes hydropicorum.

Ann. VI. *obs.* 124 necesse putavit eo aevo demonstrare, omnino fetum in utero verti posse.

Dec. II. *ann.* V. Philip. Jacob Hartman, vir egregius, Professor Regiomontanus *obs.* 61 feminae calculosae incisio.

Obs. 69 & herniae, ut videtur spinalis.

Obs. 71 & calculosae feminae.

Obs. 73 puerique cui ren sanus.

Ann. VII. *obs.* 30 scirrhorum tunicatorum circa nucleum connatorum anatome.

Obs. 35 a pinguedine indurata partus impossibilis.

Obs. 38 hernia gallinae.

Ann. IX. *obs.* 14 gangraena ex vesicae sphacelo.

Ann. X. *obs.* 108 in sarcocele testis in cartilagineam naturam degener.

Obs. 160 calculosi incisio, ureter totus calculis obstructus.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 192 hernia maxima pulli gallinacei.

Ann. III. *obf.* 122 incifio calculofi. Lithontriptica inutilia: augmenta calculi per tunicas mucofas adpofitas.

Dec. II. *ann.* V. DANIEL BSCHERER.

Obf. 107 calculi ex fiftula abdominis.

GEORGII HANNÆI placenta hora 36 fponte decedens, *obf.* 173.

Ann. VII. *obf.* 150 lien ictu cultri ablatus, eventu non lethali.

Ann. VIII. *obf.* 110 vulnus œfophagi poft fefquiannum demum fanatum.

Obf. 111 improbabilis hiftoria halitus, qui perruptum corticis capitis cutem, eruperat in homine a colubro demorfo.

Obf. 112 magnus inteftini prolapfus.

Dec. II. *ann.* V. CHRISTIAN ERNST CLAUDER.

Obf. 197 mira hiftoria concrementi calculofi circa lumbricos teretes nati, & per anum excreti.

Obf. 198 lapides maximi ex femina excreti.

J. DANIEL GEYER, Medicus Saxo & Archiater,

Obf. 228 membranacea laciuia cum lotio egefta.

Obf. 231 calculus adhærens funefto conatu excifus.

Ann. VIII. *obf.* 159 vulnus circa futuram fpuriam fquamofam ftlopetarium non funeftum.

EJ. *de harundinatione der fchilffflegelcur* Helmftatt. 1734. 4. Si IDEM eft.

In EJUSD. *müffiger Reifeftunden guten Gedanken* Dresd. 1735. 4. Difcurfus XI. eft de curatione HUBERTIANA hominum & canum, a rabido cane demorforum. Vulnera inciduntur & uruntur, dantur fudorifera medicamina.

In *Thargelo Apollini facro* Francf. 1687. 4. *. fecunda diff. eft *de cantharidibus.*

Dec. II. *ann.* V. CHRISTIANUS FRANCISCUS PAULLINUS collector, non fatis incredulus miraculis rerum.

EJ. *obfervationes medico phyficæ curiofæ in appendice anni* V. etiam chirurgica aliqua, ut exemti calculi ex pene toto incifo.

Iterum in *Appendice ann.* VI. & VII.

In *Giornale de'letterati*, quod anno 1686. Parmæ prodiit, referunt *Philexotici Brixiani de* curata puella, quam vipera momorderat.

In *Journal des Savans* 1686. de la ROQUE litteris indicatus N. D. L. R. D. L. aliquas rariores adnotationes inferuit, ut aciculæ in urethra repertæ.

Hæmorrhagiæ per fympathicum pulverem fanatæ exemplum.

CARBONEAU acicula in fcroto herniofi.

§. CCCXCVII.

§. CCCXCVII. J. JACOB WALDSCHMIDT.

Cartesianis placitis addictus, Professor Marburgensis, passim chirurgiam adtigit. EJUS est *chirurgus* CARTESIANUS *detegens aliquot in chirurgia errores* Marpurg 1687. 4. *. Pro curatione vulnerum simplici, & excludendo aere. Vulnera sclopetaria veneno carere.

EJ. *de pernionibus* ib. 1687. 4. *.

EJ. *de calculo renum* 4. absque anno.

EJUSD. *notæ ad* PAULI BARBETTE *praxin chirurgicam*, *& ad casus* B. TIMÆI Francf. 1690. 8. RIV. 1695. 4. perbreves & fere medicamentariæ.

In *Epistolis inter* WALDSCHMIDIUM & DOLÆUM *amoebeis*, *s. decade epistolarum de rebus medicis & philosophicis* Francfurt 1695. 4. *. aliqua huc faciunt; de ophthalmia setacei usu superata: tumor ductus salivalis WHARTONIANI incisione sanatus, alia.

Redeunt ista in viri operibus omnibus Francf. 1707 8. 2. vol. *. excusis.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. *obs.* 152 paracenteseos hydropicæ eventus varii.

GEORGIUS HELMHART v. HOCHBERG in magno opere *adelichen Landleben* Nurnberg 1687. fol. & alias excuso passim præcepta & consilia medica & chirurgica tradidit, in Tomi I. libro VII. In Tom. II. L. VIII. hic pro equis, in T. III. L. III.

ANTONIO ANTENORI, octogenarii chirurgi, *ragioni di dottrine e decisive contra la stampa* da ERCOLE CAPREDONI *medico chirurgo* Padovæ 1687. 4. *. Noster chirurgus Brixianus CAPREDONUM acriter refutat. Pugnatur de curatione tumoris genu ex ictu nati, de quo os corruptum prodierat, & cujus curam CAPREDONUS gesserat. Noster curationes sympatheticas rejicit: se antimonio & mercurio præcipitato felicissime usum esse absque nimio dolore testatur. Addit numerosa testimonia. Non indoctum opus.

FRANCISCUS MARIA NIGRISOLI *ad anchoram sauciatorum* J. CORNELII WEBER *observationes medici Ferrariensis* addidit Ferrar. 1687.

EJ. *dell' anatomia chirurgica delle glandule* Ferrar. 1681. 1682.

CONRAD. PHIL. LIMMER *de fonticulis*, *ubi irrationalis eorundem in vulgari medicorum praxi usus ostenditur*, *necnon ex fabrica corporis humani infallibiliter demonstratur* Servest. 1687. 4. RIV.

Der volkommene und wohlerfahrne Wundarzt, *aus der hollandischen -Sprache übersetzt* Minden 1687. 8. GUNZ.

TOBIÆ SCHÜTZEN *chirurgischer Handleiter* Leipz. u. Francf. 1687. 8. LEHM. augente J. DANIEL GOHL Berlin 1714. 8. *. Auctor SCHUZIUS curavit circa a. 1670. Homo ex PARACELSI schola, quem GOHLIUS passim castigat, etiam

 ob

ob rudiorem Chemiæ imperitiam. Decocta vulneraria. Varia habet & aliquas absurdas compositiones. His suis medicamentis felices curationes tribuit, ut vulneris stlopetarii pulmonis. Laudat liquorem de sanguine humano stillatitium ad gangrænam, emplastrum ad antiqua ulcera. Addit GOHLIUS sua medicamenta, lapidem martialem. De venæ in pede sectione.

J. MULLER *Bericht von Winterkrankheiten, insonderheit wie die Fontanellen in Kopffschmerzen, Schwindel und Schlag sollen angebracht werden* Francf. 1687. 8. BOEHMER.

Curious observations on that part of chirurgery relating to the teeth London 1687. 4.

POMPEII SACCHI *medicina therapeutica* Parma 1687. f. 1696. f.

EJ. *novum systema medicinale* Parm. 169 .

EJ. *practica rationalis* ib. 1707. fol. Utique etiam chirurgica continet.

J. ERN. WALTHER de TSCHIRNHAUSEN, nobilis Saxo, in *appendice ad medicinam corporis* Lips. 1687. 4. 1695. 4. * egit de vulneribus. Ea sola quiete, aere excluso, & admoto perpetim corpore aliquo oleoso vult sanari. Ophthalmiam a studiis natam pertinaci oculorum usu superari.

In LUCÆ TOZZI *medicinæ practicæ parte altera* Avenione 1687. 8. * etiam chirurgica tractantur aliqua, ut de hydrophobia, de trepano ad maniam, de calculo.

§. CCCXCVIII. J. DE VAUX.

JEAN DE VAUX, Chirurgi Parisini, viri satis literati, qui multa vertit & edidit; *l'art de faire les rapports en chirurgie* Paris 1703. 12. *. Minime malus libellus. Primum vulnerum & morborum dat breves descriptiones, & de iisdem judicia & relationes juridicas. Inde leges aliquæ. Verum historiæ morborum fere imperfectæ sunt, & raro exitus additur, neque cadaverum incisiones. Omnis autem generis casus hic reperias, multos etiam ad medicinam solam spectantes. Ex vulnere arteriæ intercostalis mors. Altera editio cum nomine auctoris prodiit 1743. 12. *, multum omnino aucta, potissimum a MORANDO. Varia accesserunt ex BLEGNYO, GENDRYO & nuperioribus responsis. Editor multa omisit, quæ ad medicorum honores spectabant, & quæ in ea editione non reperias. Medicorum præsentiam ad legitimam relationem requiri. MORANDUS de virginitate aliqua emendavit. Adjectæ sunt adpendices, ut cadaverum regiorum incisiones, hæ ex GUILLEMÆO; tum duæ leges, altera, qua a. 1723. chirurgo primario Regis redditur privilegium legatorum sibi per civitates substituendorum, altera, in qua academia chirurgica a. 1743. constituitur.

EJ. *Index funereus chirurgorum Parisiensium* Trevoux 1714. 12. Paris 1729. & cum *recherches sur l'histoire de la chirurgie* Paris 1744. 4. *, qua in editione elogia sunt chirurgorum Parisinorum ab ipso retro PITARDO. Verum inter eos viros,

ros, alii sunt medici, alii de barbitonsorum, quos noster spernit, collegio. Multorum mera nomina, celebriorum elogia addidit, celebresque subinde curationes, historiam ornamentorum chirurgiæ Gallicæ fere adjecit.

Scripsit etiam contra ANDRYUM epistolam *Lettre à M. sur le huitiéme extrait du Journal des Savans* 1726.

Monet PORTALIUS nostrum edidisse Paris 1720. 12. *de l'operation Cesarienne* dissertationem, tum aliam cum VERDUCI operationibus, *concernant la chirurgie des accouchemens, tant sur son origine, que sur les progrès qu'elle a faits en France jusques à present* Paris 1727. in DESMORET, *Memoires d'histoire & de litterature* T. III.

In *elogio*, quod cum indice funereo prodiit, citatur nostri *epistola objurgatoria adversus* PHILIPPUM PEU Paris 1687, vel 1695. 8. qua se tuetur ob malam administrationem accusatum.

Dicitur calamum commendasse EMANUELI MEURISSE *art de saigner*, qui Paris 1728. 12. * prodiit. Sed etiam SAVIARDI & GUILIELMI *de la* MOTTE *des accouchemens & de la chirurgie complete*, & FAUCHARDI *chirurgien dentiste* calamo adjuvit.

Consilia EJUS aliqua interiisse lego, inter quæ de hernia ventriculi.

Vertisse C. BONTEKOE *elementa medica*, GLADBACHIUM, MUSITANUM *de lue venerea*, HEISTERI *compendium anatomicum*, DEIDIER *de lue venerea & de tumoribus*, *Aphorismos* HIPPOCRATIS, ALLENIUM, VERCELLONUM, COCKBURNE *de lue venerea*, FREINDII *emmenologiam*, GUALTHERUM HARRIS *de morbis infantum*, BOERHAAVII *tr. de viribus medicamentorum.*

Ejus vitam nuper scripsit Cl. SUE Paris 1772. 8. * tum GOUIET, & exstat in M. S. ejus vita a BERTRANDO scripta.

§. CCCXCIX. DISPUTATIONES.

ADAM FREER *de partu difficili* Leid. 1687. 4. *.

PETRI SNAAKENBURG *de renum & vesicæ affectibus* Leid. 1687. 4. *.

ECCARDI LEICHNER *disputatio de cancro* Erfurt 1687. 4. HAENEL.

EJ. *de atrocissimo & tantum non intolerabili dentium dolore* Erfurt 1688. 4. HAENEL.

HENR. WISVILLER *miscellanea ex singulis partibus medicinæ selecta* Leid. 1687. 4. *. Etiam chirurgica.

JOACHIM TARGIER *de abortu* ib. 1687. 4. *.

SYBRAND HANT *de duelech, s. de lithiasi.* ib. 1687. 4.

J. JAC. OSWALD *de pædarthrocace* Basil. 1687. 4. PL.

§. CCCC. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. *obs.* 34 SYLVESTRIS SAMUEL ANHORN Sangallensis saccus abdominalis, forte ex ovario altero degenere natus.

Ann. IX. *obs.* 174 fusa relatio de vulnere capitis, cum fracto cranio & fungo denique funesto.

Ann. X. *obs.* 19 enorme de cervice steatoma pro plica evanescente subnatum.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 73 viscerum pene omnium funesti abscessus.

Cent. I. *obs.* 6 resecta parte coli anus artificialis paratus.

Obs. 7 nux calidissima hæmorrhagiam dentis evulsi comprimit.

Cent. IX. *obs.* 100 tumores abdominis diuturni. Paracentesis abdominis, quam mors secuta est.

THEODORUS CAROLI.

Dec. II. *ann.* VI. *obs.* 67 funesta per cariem luxatio tibiæ.

J. JACOB MARTINI.

Obs. 74 abscessus, ut putat, cerebri.

JOHANNES la SERRE.

Obs. 77 in cane globulus plumbeus cordi adjacuit, quo dudum fuerat trajectus.

CAROLI JOSEPH MULLER.

Obs. 162 calculi ex aure alibique.

FRIDERIC WILHELM CLAUDER.

Obs. 191 intestina a vermibus erosa.

CAROLI RICHIER *obs.* 196 fistula tabacaria calculo incrustata, eadem historia, quam & NUCKIUS habet.

Obs. 198 omenti ligatura feliciter omissa.

ALARD MAURIC. EGGERDES.

Obs. 205 auditus recuperatus per vulnus capitis.

Obs. 209 chyli ex vulnere pectoris fluxus.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 9 intestinum quod in hernia apertum fuerat, sponte curatum; sic

Obs. 16 intestina alias perforata.

Dec. II. *ann.* VI. SIGISMUND LEDEL.

Obs. 211 post calculum excisum alter subnatus funesto eventu.

Ann. VIII. *obs.* 19 a percussione aphonia sensim recedens.

Dec. III. *ann.* IV. *obs.* 49 cephalalgia vesicatorio sanata.

In

In *Philos. Transf.* n 187. ROB. GOURDON arcanum adversus morsum canis rabidi indicat, a DAMPERIO & MEADIO repetitum, nempe otiten cum pipere.

Omitto absurda adversus idem malum arcana THEODORI MAYERE, dicta in n. 191.

In *Giorn de letterati Parmensi* 1687 J. MARIANUS GHIARESCHI arcanum liquorem ad resolvendos cysticos tumores se ait invenisse.

CAR. ANTON. TORTONUS in eo diario jam habet tres secures hirudinis.

In *Mem. avant* 1699 DIONYSIUS DODART retulit de cranio variis tumoribus obsesso, carie calvariam inficientibus.

In *nouv. de la Republ. des lettres* 1687 ex abscessu luxatum femur.

In *actis academiæ novæ Philexoticorum* Brixiæ 1687. 12. * editis, multa sunt, quæ possis ad chirurgiam referre. Melissæ recente succo feminam a vipera ictam & graviter laborantem sanatam fuisse. Lapidum animalium multæ historiæ. Numerosissimi calculi geniti in virgine sana, & per urinam redditi. A virgine maximus lapillus feliciter egestus: etiam a viro. Calculus salivalis. Calculus vesicæ (suspectus), cum aureus dicatur fuisse, quales in bobus sunt, in talcosas micas delapsus. Cranium antiquissimum filis aureis fragilibus plenum, reliquiis ut videtur, cerebri. Calculi de alvo equi. Fabulosa curatio parotidis, cum porcus fascias devoraisset, quibus chirurgus ad id malum deligandum esset usus. Calculo fecti. Subnatus in maxilla calculus.

§. CCCCI. VARII.

PETRUS CHIRAC, Archiatrorum Comes, acri vir ingenio, amans gloriæ & hypothesium, carus PHILIPPO Aurelianensi, quem curaverat, cum in carpo vulnus maxime dolens accepisset. Ad a. 1688 refert PORTALIUS, serius tamen chirurgica scribere adgressus est. EJUS ergo est *quæstio medico chirurgica, utrum absoluta vulnerum suppuratione ad promovendam cicatricem præstent detergentia salino aquea sarcoticis aliis oleosis & pinguibus quibusdam medicamentis* Monspel. 1707. 12. *. Gallice cum tit. *Observations de chirurgie sur la nature & le traitement des playes* Paris 1742. 12. *. Plenus libellus acidæ theoriæ. Aquas hic Balarucenses laudat, quibus vulnera tendinum foveas, quod ipsum auxilium in Duce Aurelianensi efficax expertus erat, ceterum non diversum a FELICIS PALATII consilio. In universum simplicem vulnerum curationem commendat, primæque intentionis, ut olim vocabant, pulveresque digestivos dissuadet. Lixivium posse aquæ Balaruccenæ vicibus fungi.

Aliqua chirurgici argumenti sunt inter Consultationes medicinales, quæ cum SYLVÆ consiliis Paris 1744. 12. 2 vol. * prodierunt, de auris abscessu, de scirrho mammæ.

JOSEPHUS LANZONI, Ferrariensis, varia edidit huc pertinentia, quæ conjuncta prodierunt in *operibus omnibus* Genevæ 1738. 4. 3 vol. * editis.

In

In l. *de venenis*, qui in I. vol. continetur, recenſentur fere omnia animalia, quorum morſus veneno creditur nocere. Collectaneum fere opus, in quo de tarantulis BAGLIVIO credat &c.

Hactenus huc pertineret *l. de clyſteribus* Ferrar. 1691. fol.

In T. II. conſilia ſunt, quorum aliqua ad morbos oculorum, ad vitia cutanea, ad calculum renum, ad alia mala chirurgica pertinent.

Obſervationes medicinales primum prodierunt inter *Acta Academiæ naturæ curioſorum* in operibus omnibus recuſæ.

Dec. II. *ann.* VIII. *obſ.* 199 calculi renales maximi, quibus INNOCENTIUS XI laboravit. In altero rene novem unciarum calculus fuit, in altero ſeptem.

Ann. IX. *obſ.* 49 pus ex femoris abſceſſu per alvum repurgatum.

Ann. IX. *obſ.* 29 vulnus ſinus frontalis curatum, cum ſquamula oſſea per nares deceſſiſſet.

Ann. X. *obſ.* 86 cephalea ſanata vulnere capitis.

Obſ. 90 intra octiduum a virgine excreti calculi 69.

Obſ. 95 fiſtula ſub ſcapula ſanata exemto prælongo cereo, qui 20 ante menſes in vulnus inmiſſus fuerat.

Obſ. 124 Inteſtinum in inguine apertum, ſanatum.

Obſ. 134 ſolo ſpiritu vini ſanatum vulnus.

Dec. III. *ann.* I. *obſ.* 20 mors a vulnere ſcorpii inteſtino recto inflicto.

Obſ. 34 arthritis urticatione ſublata.

Obſ. 46 fæces per umbilicum ex coli ulcere.

Ann. II. *obſ.* 39 lignum, ut videtur, deglutitum ex tumore epigaſtrii exemtum.

Ann. IV. *obſ.* 70 poſt triennium globulus plumbeus ex inguinis abſceſſu prodiit.

Ann. V. VI. *obſ.* 126 hydrops ſanatus ſcroti ſcarificatione.

Obſ. 281 pus abſceſſus brachii per alvum.

Obſ. 282 mors ab aperto ano, qui clauſus fuerat.

Ann. IX. X. *obſ.* 20 cachexia ſublata ulcere ſpontaneo brachii.

Cent. I. II. *obſ.* 43 acicula deglutita cum lotio exiit.

Obſ. 64 difficile vulnus ex veſpæ punctura.

Obſ. 66 poſt calculum veſicæ exciſum, calculus in abſceſſu maxillæ.

Cent. III. IV. *obſ.* 60 exempla felicis arteriotomiæ aliqua.

In MANGETI *bibliotheca medico practica Chirurgica adnotationes.*

Obſ.

Obs. 231 furor & mors ex morsu rabidæ felis.

Obs. 241 sqq. varia euporista ad sananda vulnera.

Obs. 244 funestum signum esse, si caput læsum lumen non tulerit.

Obs. 245 calvaria fracta, cute integra.

Obs. 246 curatio sola aqua admota peracta.

Obs. 247 ex thoracis vulnere pus per lotium.

Obs. 248 epilepsia sanata vulnere capitis cum gravi cranii fractura.

In T. III. ad O. BORRICHII de calculi generatione scholion.

Sic ad HENRICI van MOINICHEN observationes, hæc fusa, cum similium exemplorum congerie, quorum aliqua sunt auctoris.

EJUSD. *animadversiones variæ ad medicinam, anatomiam & chirurgiam maxime facientes* Ferrariæ 1688. 8. primum editæ.

Obs. 8 non probat abdominis paracentesin.

Obs. 12 tumor occipitis cum carie cranii, ut motus duræ meningis tangeretur, tamen sanatus.

Obs. 15 iterum cranium fractum, cute integra.

Obs. 81 cephalea sanata temporum arteriotome.

Obs. 98 iterum acicula deglutita cum lotio reddita.

Obs. 114 ossa fetus partim per vulvam, partim per anum egesta.

Obs. 115 in gravissima angina bronchotomen admittit.

Obs. 118 hydrocephalus externus emplastro sanatus.

Obs. 137 varia mala vesicatoriis emplastris sublata.

Obs. 147 nullum esse vulnerum sclopetariorum venenum.

JEAN BIENAISE (ita PORTAL) *operations de chirurgie par une methode courte & facile* Paris 1688. 12. & paulo aliter, *nouvelle methode d'operations de chirurgie* Paris 1693. 12. (in Belgio.)

Celebris chirurgus & ex tendinum sutura notus, exque curato arteriæ brachialis in persona illustri vulnere. Brevior & dilucidus. Scarificationem in hydrope laudat. Fistulam ani comprehendit stylo argenteo inflexo. In arteriis vinciendis nervus ne comprehendatur monet. Omentum jubet ligare. De milite invalido, cui anus artificialis in latere patuit. Paracentesin in hydropicis, etiam in thorace feliciter a DUVERNEYO juniori administrari.

JUSTUS VESTI, Professor Erfordiensis.

Cum *collegio chymico* CASPARI CRAMERI Francf. & Lips. 1688. 4. * edidit *decadem observationum*, in qua nonnulla chirurgica, ut struma subito nata. Vulnus pectoris, quo diaphragma bis transfixum fuerat.

EJUSD. disp. *de calculo renum & vesica* 1688. 4. HEF.

EJ. *de hydrocephalo* Erfurt 1688. 4. BOEHMER.

EJ. *de abortu* ib. 1690. 4.

EJ. *de δυστοκια* ib. 1693. 4. MENZ.

EJ. *de doloribus vehementissimis partum præcedentibus* Erfurt 1696. 4. BOEHM.

EJ. *de odontalgia* 1697. 4. HEFT.

EJ. *de paronychia* ib. 1704. 4. HÆNEL.

EJ. *de bubone* ib. 1707. 4. PL.

EJ. *de lapide bezoardico orientali* ib. 1707. 4.

EJ. *de lapicidina microcosmica, s. calculi renum & vesicæ* Erfurt. 1709. 4. HEFT.

EJ. *de vulneribus sclopetariis* ib. 1711. 4. HEFT.

Les operations de chirurgie par une methode courte & facile, avec deux tr. sur les maladies de l'estomac & sur la verole Paris 1688. 12.

D. D. K. (DAVID KELLNER) *Unterricht von geschwürigen offenen Schenkeln und alten Beinschäden* Nordhausen 1688. 12.

Nonne idem EJUS *curioser Schenkeldiener* Francfurt. u. Lipf. 1690. 12. LEHMAN.

Hebammenordnung Strasburg 1688.

§. CCCCII. DISPUTATIONES.

CHRISTOPH JANSEN *de manuali operatione obstetricum in partu difficili* Hardervic. 1688 4. BOEHM. Esse C. J. LANGII PLATN.

DANIEL PARIDOM KRAMER *de hydrophobia* Leid. 1688. 4. *.

J. J. DAVID. STREITLEIN *de dentitione* Altdorf. 1688. 4. *.

J. JOACHIM KAST *de gangræna & sphacelo* Argentor. 1688. 4. *.

MAGNUS MASSON *de procidentia uteri* Altdorf. 1688. 4. HEFT.

ROBERT MERLET & CAR. CONTUGI *E. fistulæ ani venæ sectio* Paris 1688.

§. CCCCIII. DIARIA.

GEORG TOBIAS DURR in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *obs.* 62 anus clausus ferro apertus.

Obs. 60 calculus sponte de femina decedens.

Ann. VIII, *obs.* 171 sphacelus capitis cum suturarum disjunctione lente funestus.

Ann.

Ann. IX. *obs.* 216 ulcus veficæ fanatum fuctione.

Dec. III. *ann.* III. *obs.* 86 calculus incumbens diaphragmati.

Ann. VII. VIII. *obs.* 148 hydrophobia anno poft morfum erumpens.

Dec. II. *ann.* VII. J. CHRISTIAN MACK.

Obs. 122 fubitus tibiæ totius fphacelus.

Ann. VIII. *obs.* 229 inteftinum per vulnus in latere apertum & patulum.

Ann. X. *obs.* 102 vulnus pulmonis fanatum, rejecta afperæ arteriæ particula.

Dec. II. *ann.* VII. CHRISTIAN SCHUCHMANN.

Obs. 111. gravia mala a ferpentis morfu, curata.

Ann. VIII. *obs.* 210 viperæ morfus periculofus, cum fummo frigoris fenfu, tandem fuperatus.

Obs. 211 dolor omnis evitatus in amputatione folo arctiori vinculo.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 103 ex hæmorrhagia fuppreffa abfceffus circa umbilicum fponte ruptus.

MAXIMILIAN PREUSS, Medicus Vratislavienfis,

Dec. II. *ann.* VII. *obs.* 142 fpina ventofa digiti amputatione fublata.

Obs. 143 cum ex fuis fignis calculus in vefica exfpectaretur, nullus fuit.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obs.* 220 a curru tranfeunte vifcera integra cute rupta.

Cent. III. *obs.* 13 ventriculi perforati vulnus in aperto & confervente hepate claufum.

Obs. 17 materiæ calcariæ metaftafis ad mammam.

Obs. 19 anevryfma genu incifum, fanatum.

Obs. 20 tumores infantilis capitis cariofi.

EJUS *Cent.* VIII. *obs.* 91 cum calculo renali ureterem obftruente hydrops abdominalis.

Obs. 93 epulis peffima fanata.

Sic *obs.* 94 empyema, incifione.

Obs. 95 cum globulus per fummum nafum perque calvariam penetraffet neque extrahi potuiffet, æger fanatus.

Cent. IX. *obs.* 19 fetus rupto in abdomine elapfus.

EJUS eft *vulnerum aliarumque lefionum violentarum & externarum lethalium, vel minus talium fciagraphia breviffima* Breslau 1712. fol.

J. JAC. WOLF.

Dec. II. *ann.* VII. *obs.* 187 mors a paracentefi abdominis.

Obs. 188 iterum fruftra tentata.

Ann. IX. *obs.* 94 uterus muliebris prolapsus & resectus, felici eventu.

HIERONYMUS AMBROSIUS LANGENMANTEL.

Dec. II. *ann.* VII. *obs.* 235 ossa emollita.

In *Journal des Savans* 1688. JOSEPHUS COURTIAL refert de spica hordei, quæ de latere pueri germinaverit.

In EJUSD. *nouvelles observations anatomiques sur les os* Paris 1705. 12. *. Morbi ossium etiam tractantur; de emollitione ossium, de eorum fragilitate, incurvatione. In observationibus una editis, etiam chirurgicæ sunt, ut de hernia incarcerata gangrænosa, sanata. Fetus in ventre inventus, cum uterus non videretur violatus fuisse.

§. CCCCIV. JOHANNES MUNNIKS.

Professor Ultrajectinus. EJ. *Chirurgia ad praxin hodiernam adornata* Ultraject. 1689. 4. *. Genevæ præfixo titulo Amstelodami 1715. 4. *. Venet. 1751. 4. Germanice *vollständige Wundarzney* Francf. 1700. 8. Collectitium opus & fere medicamentarium. Raro aliquam suam adnotationem interponit, judicium vix unquam. Os femoris a causa interna ex nixu fractum, eventu funesto. A febre maligna corrupta tibia & gangræna. In luxatione tibiæ, qua talo committitur, artum amputari necesse fuit. Pro uteri prolapsu.

L. LE MONNIER *traité de la fistule de l'anus ou du fondement* Paris 1689. 12. *. Chirurgus FELICIS expertam in Rege administrationem docet, in ultimum intestinum datum syringotomum longum, inque stylum flexilem productum, & quodcunque angulo syringotomi interceptum erat, id syringotomo resectum. De hæmorrhoidibus aliisque ani malis. Multum medicamentorum.

HUGH RYDER *practical chirurgery being a methodical account of direct eminent observations, cases and cures* London 1689. 12. GUNZ.

Der erfahrne chirurgus und Wundarzt Hamburg 1689. 8. GUNZ.

NICOLAI GRIMBERG *observationes medicæ* Amsterdam 1695. 12. EJUSDEM *observationes medicæ anatomico practicæ* Hafn. 1695. 4. *. In formulis fere versatur; chirurgiam tamen passim adtingit. Ut de procidentia uteri, de strumis, calculo renum, penis ulcere, varicibus.

EJ. *kurze Beschreibung des Nieren und Blasensteins* Hafn. 1695.

Relazione dell' ultima infirmita e morte d'INNOCENTIO XI. Rom. 1689. 4. CIN. Calculi maximi in vesica utraque.

CANDIDE ROMAIN *discours sur les effets merveilleux de la pierre divine* Paris 1689. 12. FALC.

FRANC. VERATTI, Chirurgi & Chemici, *Giustificazione* Modena 1689. fol.

In DOMINICI GAGLIARDI *anatomes ossium* P. I. Rom. 1689. 8. * proprio primum

primum capite agitur de offibus petrificatis accurate, & ad ipfam naturam. Deinde de feminæ offibus fponte in mollem naturam tranfeuntibus, ut flecterentur, abfumta gypfea natura, a qua offium duritas pendet.

Diff. *fur la goutte tant chaude que froide* Paris 1689. 12. Laudat urticationem.

J. BERNIER *effays de medecine* &c. Paris 1689. recufum cum titulo, *hiftoire chronologique de la medecine* 1691. 4. *. Hiftoriam medicinæ alias dicemus. Caput intercedit de chirurgis, contra quos medicorum privilegia tuetur; de obftetricibus.

In GUALTHERI HARRIS *l. de morbis acutis infantum* London 1689. 4. *. paucula huc faciunt, de difficili dentitione, quo in malo gingivas jubet diffecare.

EJ. nunc depofiti fenis *differtationes medicæ & chirurgicæ habitæ in amphitheatro C. R. M.* London 1725. 8. *. Chirurgiam crudeliorem valde averfatur, etiam anevryfmatis vulgarem curationem, chirurgos etiam exagitat, eorumque aliquas infelices curationes carpit. Turundas in plerifque cafibus reprobat, & fimplicem MAGATI medicationem laudat. Cæterum huc faciunt diff. *de varice & anevryfmate*. Varicem frictione multa, myrrhæ tinctura, aliisque medicamentis curare fufcipit. Diff. IX. *de œdemate & fcirrho*. Ipfe auctor œdema adftringentibus curat medicamentis. In fcirrho dat mercurium dulcem. IX. De cancro. A levi guftu liquoris cancrofi mors miferabilis, & ab odore. Non placet noftro cancrofæ mammæ amputatio. XI. De gangræna & fphacelo. Sola demerfione in frigidam pes fervatus qui amputationi deftinatus fuerat (nempe ex frigore). XII. De herniis. Operationem habet pro periculofiffima. Ex partu difficili fæpe hernia. XIII. De chirurgorum erroribus. Contra trepani nimium ufum. Contra ignis commendationem SEVERINIANAM. Moxam vehementer laudat.

§. CCCCV. DISPUTATIONES.

JACOBI ROMAN *de renum & veficæ affectu calculofo* Leid. 1689. 4. RIV.

ALEXANDRI PFISTER *difp. de hydrofarcocele* &c. Bafil. 1689. 4. LEW.

J. GERDES *idea errans & furibunda in hydrophobia confpicua* Roftock 1689. 4. PLIN.

§. CCCCVI. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VIII.

MARCUS GERBEZ *obf.* 70 fanatus hydrops abfceffu in fcroto fubnato.

Obf. 72 EJ. gangræna inteftini recti prolapfi.

Ann. X. *obf.* 62 a dente oculari evulfo oculus, deinde & alter, vehementer adfectus.

Dec. III. *ann.* I. *obs.* 129 gangræna spontanea pro podagra habita.

Obs. 133 saccharo saturni summa oculi ab aqua forti irritatio sedata.

Ann. II. *obs.* 165 calculus collo vesicæ impactus urinæ iter interceperat, supervenit gangræna, & calculus sponte in scrotum illapsus lotio liberum iter reddidit.

J. CONRAD BRUNNER, inde v. BRUNN de HAMMERSTEIN, Archiater Palatinus, magni nominis medicus & anatomicus, *obs.* 100, paracentesis in hydrope felix.

Cent. I. *obs.* 71 & 97 caruneulas cum medici exspectassent, nihil præter cicatrices & arctatam urethram reperisse.

Cent. IX. *obs.* 2 calculosi incisio. Vesica erosa.

In l. *de duodeni glandulis* monet paracentesin thoracis sæpe funestum habuisse effectum, se tamen empyema aperuisse, & quinto die bona signa adparuisse, etsi eventus ob alias causas funestus fuit. De strumis & œsophagi ulceribus, scirrhis pylori.

J. GEORG. GRUBEL.

Dec. II. *ann.* VIII. *obs.* 34 abdominis abscessus curatus.

Obs. 39 a variolis abscessus thoracis, eo aperto sanatus.

Dec. II. *ann.* X. *obs.* 40 fonticulus inter suturam sagittalem & coronalem frustra adversus cephalalgiam excitatus.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obs.* 143 renes consumti & frustatim egesti.

J. CHRISTOPH. BAUZMANN.

Dec. II. *ann.* VIII. *obs.* 51 funestus eventus fustigationis.

Dec. III. *ann.* IX. X. *obs.* 234 recti intestini funesta gangræna ex vulnere sclopetario, intestino non perforato sed in gangrænam verso.

CHRISTIANUS VATER, Professor Wittebergensis.

Dec. II. *ann.* VIII. *obs.* 147 mors a percusso liene.

Obs. 198 vulnus diaphragmatis in centro nerveo in cane adeo non funestum, ut multo post tempore sanus supervixerit.

Dec. III. *ann.* II. *obs.* 17 LANKISCHII partus Cæsareus.

Ann. IX. X. *obs.* 162 anevrysma magnæ arteriæ a contusione ortum, Sic *obs.* 164 cor ruptum.

EJUSD. viri numerosæ exstant disputationes academicæ, & inter eas chirurgicæ non paucissimæ.

Historia & curatio bubonis inguinalis cum perforatione intestini & eruptione lumbricorum

bricorum Witteberg 1693. 4. *. Pro hernia habitus, admotum bracherium, intestinum apertum, lumbrici erumperunt. Colo intestino rupto, abscessus natus, sanatus.

Historia & cura sarcomatis monstrosi & cancrosi ib. 1693. 4. *. Feliciter amputatum.

De Cæsareo partu & fetus ex matre viva sectione 1693. 4. *. Historia de qua LANKISCH.

De contracturis 1696. 4. PL.

De abortu 1698. 4. HEFT.

De cerebri commotione 1699. 4.

De ulcere cancroso 1700. 4.

De ulceribus fistulosis ib. 1700. 4.

De trachomate ib. 1704. 4. MENZ.

De gangræna ib. 1707. 4. *. Hernia ex sinu pudoris pendens, gangræna omnium viscerum abdominis, lotium in abdomen effusum. Uterus gangrænosus, vesica rupta,

De ulceris vesicæ originibus, signis, remediis ib. 1709. 4. *.

De vulneribus eorumque symptomatis ib. 1712. 4. *.

De partu hominis post mortem matris 1714. 4. BOEHM. Felicis sectionis Cæsareæ exemplum.

De suffusione oculorum ib. 1715. 4. HÆNEL.

De gangræna ib. 1717. 4.

De nephritide vera ejusque curatione legitima ib. 1718. 4. HÆNEL.

De curatione gravidarum & puerperarum ib. 1723. 4.

§. CCCCVII. PETRUS DIONIS.

Delphinæ chirurgus, antea demonstrator anatomes & chirurgiæ in horto Regio, magna suo ævo fama floruit. Huc reponas, quod anatomicum opus hoc anno 1690 primum prodierit, chirurgicum enim, *cours d'Operations de chirurgie demontrées au jardin du Roi* serius prodiit Paris 1707. 8. Bruxelles 1708. 8. Paris 1714. 8. 1736. 8. 1740. 8. cum notis Cl. LA FAYE ib. 1751. 8. 1765. 8. 2. vol. Germanice vertente SELINTE Augspurg 1712. 8. 1722. 8. auct. ab HEISTERO, tum Francfurt 1734. 8. Anglice Lond. 1733. 8. Belgice *verhandeling over alle de chirurgicale operation* Rotterdam 1710 8. LAMBERGEN. Senis opus, rotundi & sinceri hominis, non quidem inventoris, sani tamen judicii viri. Totum artis ambitum amplexus ad minima quæque descendit. Encheireses dilucide proponit, & suas non paucas adnotationes interspergit; passim etiam inventorum historiam dat, ut in tr. de hernia, de ani fistulis. Instrumenta etiam dat delineata,

delineata, qualia eo tempore in usu erant. Jam MARECHALLIUM omentum resecuisse nullo injecto vinculo. Relatio de ano artificiali, per quem intestinum patebat. Paracentesin commendat & bronchotomen. Aquas hydropicas subito absque malo emitti. Sponte in hydrope cutem hiscere, sed fere funesto per gangrænam eventu. Alia relatio de utero rupto, & fetu in ventrem effuso, ejusque ossibus sensim per abscessum prodeuntibus. A partu matres exsangues. Hydrocelen connatam cedere fomentis vinosis. Contra vinculum sacco herniali injiciendum, & contra punctum aureum, nisi una testis auferatur: saccum supra specillum sulcatum jubet aperiri. Adnatum intestinum difficulter solvi. Feminas frequentiores pati hernias. In umbilici hernia rumpi peritonæum, non dilatari. Contra Cæsaream sectionem. Calculos fere nasci in pueris, & iis rusticis. Etsi F. JACOBUM non laudat, satis tamen suadet vesicæ corpus incidere. Calculos sæpe cis finem urethræ retineri. Contra chirurgum LOISEAU, qui HENRICI IV. carunculas se curasse gloriabatur. BLEGNYI fata, ventosi hominis. Ut noster strangulatum intestinum facta incisione reposuerit. In eo casu, etiam quando incisio facta est, quoties fæces non obsequuntur, purgantia medicamenta dari vult. Nuper frequentiores factas esse ani fistulas. Syringotomum in stylum abeuntem nuper inventum esse. Ut FELIX in cadaveribus prius tentata administratione LUDOVICUM XIV. ani fistula liberaverit. Noster sola commoda situs ratione effuso sanguine pectus liberavit: alium, cui frustra sanguinem exsuxerant, ampliato vulnere servavit. Pectoris vulnere dilatato sanatum, cui multus sanguis in caveam effusus erat. Suctio non suffecit. Ut HELVETIUS hominem, in quo empyema supponebat, incisione occiderit; sed cur funesta fuerat ea incisio id erat docendum. Cancrum mammæ in sacrarum virginum cœnobiis perfrequentem esse. De variis cancri antidotis: sanari obstructas glandulas, sed eas non debere pro cancris haberi. Cancrum sola manu jussit sustentari, dum cultro resecabatur. Anthracem in collo regis natum sanatum esse, qui valde doluerit. LULLIUM ex anthrace periisse. Debere continuo scarifari, scarifationem repeti, aquam phagedænicam adhiberi. Gibbos in puellis sæpe ex debilitate sequi. Exempla trepani ab auctore feliciter adhibiti. Hydrocephalus externus scarifando sanatus. Nasus pene totus amputatus sutura facta coaluit. Ab inciso linguæ frenulo funesta hæmorrhagia. Contrafissura in occipite, cum frons ictum esset passa. Utique calvariam velamento in pueris tegi posse, absque squamæ decessione. Trepanum continuo debere admoveri, sed in urbe raro bene evenire. Uvulam exstirpari non posse, neque norvegicum pharyngotomum locum habere. Polypum narium etiam in asperam arteriam propendere, & metum facere suffocationis. Arteriotomen molitus est, raram eo ævo administrationem. Fuse de venæ sectione. Exemplum chirurgi, qui arteriam incisam pressione sola & diuturna deligatione sanavit. Undecies in uno anno celebrem chirurgum arteriam pro vena incidisse. De scuto f. ponte BOURDELOTII, per sulcum sanguinis motum permittente. Nodulo vitrioli ad comprimendum in artuum amputatione sanguinem Parisinos vulgo uti, sed præstare vinculum arteriæ injicere. RABELII aqua non suffecit in femoris amputa-

amputatione. Infeliciter cum curasset jussus est abstinere. Aliquot empiricorum infaustus exitus. A vestium fragmentis in vulneribus stlopetariis diuturna incommoda, soli excisioni cessura. Corpora peregrina continuo extrahenda, non tamen de osse glandem. Fragmenta globi ferrei (bombe) inevitabilem fere mortem inferre. Non amputandi digiti, si vel de filo hæserint. Itinera glandium plumbearum longe processurarum, si ab osse repulsæ fuerint. In principe Regio contusa genu & abscessus, quem aperire necesse fuit. Laudes emplastri diabotani BLONDELLIANI. Contra scarifationem, setacea & cucurbitas. Contusiones maximæ à magnis globis ferreis cominus prætereuntibus. Non dari os inter & periosteum propriam paronychiam. Cystidum suppuratarum debere involucrum consumi cute caustico aperta. Non ligari pediculum tumoris, sed utique resecari. In abscessibus frigidis cauteria prodesse. Setaceum non adhiberi.

EJ. *traité générale des accouchemens* Paris 1718. 8. approbatio est a. 1716. 1724. 8. OSB. Bruxelles 1724. 8. *. Belgice versum Leyden 1735. 8. *. nihil à gallica diversa ed. etsi aucta dicitur. Germanice Augspurg 1723. 8. vertente J. T. M. D. Anglice 1719. 8. 1724. 8. Etsi noster cognatum suum MAURICEAU ubique fere carpit, ejus tamen operis compendium fere hic prostat a bono sene in ultima ætate scriptum, qui obstetricis ope passim erat defunctus, ut tamen non id ejus princeps officium fuerit. Ejusmodi etiam de rebus egit, quæ non valde faciunt ad artem. Anatome ex libro *du Cours de Chirurgie* sumta. De partu acu infixa promoto, quem MAURICÆUS non poterat expedire, DIONYSIUS filius expedivit: qui certe triumphus modicus mihi videtur, vivebat enim puer. Fuisse ubi celebris obstetricator brachium fetui fregerit, qui humeris retinebatur. LUDOVICUM XV. natibus præeuntibus editum esse. Contra HECQUETUM, qui nolebat viris nudas committere mulieres. Obstetrix feminam utero non gerere edixit: suspensam gravidam esse apparuit: obstetrix officio mota est.

In opere anatomico aliqua de partubus ventralibus aliisque malis chirurgicis reperiuntur. Repositionem uteri inversi jubet continuo moliri.

In l. *des morts subites* agit de sphærica glandula præmagna in utero visa.

§. CCCCVIII. JOSEPH de la CHARRIERE.

Chirurgus Sabaudus, scripsit tr. *des operations de la chirurgie, avec plusieurs observations & une idée générale des playes* Paris 1690. 12. *. 1692. 12. 1693. 8. qua eadem videtur editio: 1716. 12. 1721. 8. 1727. 12. GUNZ. ab auctore, ut promittitur aucta. Germanice Francfurt 1700. 8. 1715. 8. vertente J. LEONHARD MARTINI. Anglice 1700. 8. Belgice cum præfatione J. DANIEL SCHLICHTING Amsterdam 1734. 8. *.

In præfatione litigat cum DU VERNEYO, a quo præter rem sit inter plagiarios relatus. Operationes breviter descriptæ, in morbi vero theoria plurimus est. Inventa propria vix habet, opiniones utique. Cataractam esse laminam, quæ de lente crystallina decesserit, ad quam novæ pelliculæ adhærescunt. In Ame-

rica meridionali gangraenam vulneribus & inflammationibus nunquam supervenire. Contra scarifationes, quae fiant ad inflammationem aliquam dissipandam. Non valde graecus Exomphalon deducit ab *exon* elevationem & *phalos* umbilicum.

J. BAPTISTA VERDUC, Medicus, LAURENTII chirurgi filius. EJUS est *le traité des operations de chirurgie* Paris 1693. 8. 2. vol. 1701. 8. *, quae editio aucta dicitur, & habet conjunctum tr. de fasciis 1703. 8. 12. Bur. Amsterdam 1739. 8. 2. vol. Bruxelles 1698. 8. OSB. 1709. 8. OSB. Experimenta tamen aliqua fecit: intestina animalium vulneravit: quoties futura ea confirmare neglexerat, animalia vidit periisse, materia cibaria in ventrem effusa; facilius vero sanata esse, quoties futuram intestino injiciebat, hanc ad vulneris labra adsuebat. Exemplum aeris vere in cavum abdomen effusi. Exemplum intestini strangulati, gangraenosi, & tamen sanati. Apparatum altum obsoleviſſe. Cum fistula ani incideretur, una ablatum fuisse scirrhum, felici eventu. Exempla aliqua mammae cancrosae feliciter ablatae. Enorme sarcoma femoris a superveniente febre multum diminutum. Exempla magnarum fracturarum cranii sanatarum, cum partes fractae ob ipsam suam amplitudinem auferri nequivissent. Durae cerebri membranae jactura reparata, carne de pia meninge efflorescente. Felix eventus sanguinis depressa dura meninge emissi. BINARTI felicissima in cynanche bronchotome. Impacta acus magnete extracta. Negat uterum prolabi. Quatuor habet paronychias. Debere in eo morbo tendines, ossa, demum digitos amputari. Incisum empyema & hepatis abscessus.

EJ, *pathologie de chirurgie* Paris 1710. 12. 3. vol. BOEHM. 1727. 12. 2. vol. Amsterdam 1714. 12. 1717. 12. 3. vol. EJ. *chirurgische Schriften, worinn die chirurgischen Operationes und Cure vollkommene Pathologie vorgetragen werden*, ex gallico versum, Lips. 1712. 4. GUNZ. Meras esse hypotheses PORTAL.

In *suite de la nouvelle osteologie*, quod opus alioquin reliquis operibus VERDUCII praestat, Paris 1698. 12. 1711. 12. morbi etiam aliqui chirurgici tanguntur, ut tumores a pure facti in tendinum vaginis collecti.

Caeterum circa haec tempora chirurgorum Parisinorum fama magis & magis praevaluit, ut HARDERUS, KOENIGIUS, BRUNNERUS, sensimque omnium gentium medici Parisios chirurgiae causa adierint. Nam & ipse Rex inter perpetua bella saluti subditorum consuli volebat, novasque passim cathedras, nova nosocomia militaria constituit, quibus praesidiis instructi chirurgi & in arte sua proficerent, & docendo inclarescerent. Multum etiam contulit, quod specimina a candidatis severissima fuerint exacta (a). Paulatim chirurgicam etiam supellectilem perfecerunt & difficiliores administrationes in usum revocaverunt, quas nuperorum desidia siverat in oblivionem delabi.

(a) DIONIS preface.

§. CCCCIX.

§. CCCCIX. J. v. HOORN. JUSTINA SIEGMUNDIN.

JOHANNES van HOORN, Medicus & vir obſtetricius Holmienſis, ex Pariſina ſchola.

EJUS *diſputatio de partu præternaturali* Leid. 1690. 4. *. Brachio præeunte quærendum pedem. Caput incuneatum aperiendum.

EJ. *den ſwenska wäl öfwade Jord gummen hwilken grundeliken underwyſer huru med en hafwande handlas & en barna quinna handteras och det ny fodda Barnet skiötas skal* Stokholm 1697. 8. LAMBERGEN, quater minimum recuſa & 1754. 8. Germanice *die zwey Wehmutter Siphra und Phua* Leipz. u. Stokholm 1747. 8. Würzburg 1758. 8. *Unterweiſung der Wehmütter in Frag und Antwort* Stokh. 1716. 8. Belgice cum notis G. ten HAAF. Amſterd. 1753. 8. Utilem artem in patria ſua primus docuit, obſtetricibus artis præcepta impertiit, in arte facta femina adminiſtrationibus prævivit. Obliquitatem uteri ut HENR. v. DEVENTER pro præcipua partuum difficilium cauſa habuit, varioſque obliquos ſitus deſcripſit, cum auxiliis, quibus ſuperantur. In gravi caſu elapſum brachium abſcidit, cæterum pleroſque difficiles partus expedit adreptis pedibus. De partu retento ob reſiſtentes humores. In convulſis feminis ſpem omnem in partu eſſe. Brevis ubique & practicus.

Subjectæ ſunt *adnotationes obſteticiæ* triginta. Uterus cum placenta evulſus & reſtitutus. Caput in oſſe pubis hærens ut expediverit. Altero demum die relaxato interim uteri oſto converſus fetus. Multa exempla partus a præeunte brachio retardati, quoad auctor pedibus adreptis puerum extraxit; fuit tamen, ubi coactus fetum diſſecuit. Fetus capite hærens, quod oportuerit a corpuſculo ſeparare. Cum nullo modo fetum vertere poſſet, eum inſtrumento ſuo expedivit, quod alias ungulam vocat, deſcribere autem omittit. Bonus auctor, neque ſatis, ut meretur, notus.

In editione hujus operis Stockh. 1723. 8. lego acceſſiſſe PORTALII obſervationes octoginta, cum HORNII notis tamquam tomum ſecundum obſtetricis Suecanæ.

IDEM in *Act. Suec.* 1724 egit de prolapſu uteri vero reſtituto.

In EJUSD. *Lectione* III. circa generationem Stockh. 1709. 8. * pluſcula huc faciunt, de partu difficili, & funiculo longo, quem jubet diſſecare. De doloribus poſt partum, de fetu ex matre mortua exciſo, de utero obliquo, de cingulo puerperarum. Caput in partu comprimi, & anguſtius reddi. Oſſa pubis non diſcedere.

Vita viri reperitur in *Act. Litt. Suec.* 1725.

JUSTINEN SIEGMUNDIN gebohrner DIETRICHIN, Sileſiæ feminæ, *Brandenburgiſche Hofwehmutter, oder Unterricht von ſchweren und unrecht ſtehenden Geborten* Cölln an der Spree (Berlin) 1690. 8. 1692. 4. 1723. 4. * 1756. 4. Belgice, vertente C. v. SOLINGEN Amſterdam 1691. 4. cum titulo *ſpiegel der Vroed*

vrouwen. Non inficeta femina, multa experta, & sponte etiam moliens, etsi aliqua minus probes, nimis frequenter vi diruptas aquas, quas negat etiam digitis facile aperiri, bacillos in uterum datos, quibus pedes alte sitos conatur ligare. Sarcoma uteri ut forcipe comprehensum eduxerit. Fetum tribus modis pari, capite præeunte, pedibus & natibus, non aliter. A nimio nixu caput fetus periculose nonnunquam latescere. Pedes persæpe fasciis devincit, ut facilius educat. Ut brachium retrahat puer, digitos ejus comprimit. Natibus præeuntibus non difficillimum esse partum. Puero oblique præeunte matrem reclinat & femora elevat. Si caput nimis magnum fuerit, lente enitendum. Periculum summum esse, quoties fetu bene disposito tamen partus diu moratus est: tum ne mater cum fetu pereat, nostra unco usa est. Speculum uteri non adhibendum, nisi quando ulcera adsunt. Ut placenta sequatur, abdomen paulum adtolli jubet, & secundam manu sinistra adripere, dextræ vero digitis duobus funiculum sequi ad os uteri, tunc id os elevare & diducere. Mors ex hæmorrhagia, cum funiculus perbrevis esset, & se in uterum recepisset. Ut ægre & cum periculo adhærentem placentam deglubserit. Contra ridiculam administrationem eo ævo vulgo receptam, quo mater præceps dabatur. Capite prægrandi in primipara provectioris ætatis partus semper periculosus est, etsi situs bonus fuerit. De utero ante fetum prolabente: insertis duobus digitis deberi sustineri.

Inde cum a. 1690 *in corollario ad disp. de gonorrhœa nostræ nonnulla* ANDREAS PETERMANN Professor Lipsiensis carpsisset, nostra edidit *sendschreiben an* A. PET. *wegen eines corollarii seiner disp. de gonorrhœa* Cölln an der Spree 1692. epistolam, recusam cum nuperioribus editionibus SIEGMUNDÆ. Inexpertum de arte judicare objecit; & cum idem respondisset, nostra secundum edidit libellum *wider* A. PETERMANN *gründliche deduction vieler handgriffe, die er als ungereimt verwirft zu erweisen; nöthiger bericht*, recusum in nuperis editionibus. Explorationem fetus, quæ nunc est receptissima, eo ævo PETERMANNUS pro nova re & insolente, atque inutili habebat. Defendit aquarum in fetu bene sito disruptionem, defendit etiam vinculum pedibus injectum, & bacillum.

ANDREÆ PETERMANN *de gonorrhœa* Lips. 1690. 4.

IDEM *in gründlicher deduction vieler handgriffe, die in der Chur Br. wehmutter gerühmt werden, und auf blosser speculation beruhen* 1692. 4. Fetum duobus ante partum mensibus frustra manu explorari. Contra usum bacilli. Humeris etiam fetum hærere posse, etiamsi caput non restiterit, & capite recte præeunte, fetum a funiculo strangulari. Non debere in caput pueri uncum injici, & præstare fracto capite manu officula eximi.

Intercessit facultas medica Francofurtensis ad Viadrum, & PETERMANNI objectiones condemnavit.

Respondit PETERMANNUS *in fernerer deduction wider die information der medicinischen facultät zu Francfurt an der Oder, die Br. Wehmutter betreffende.* Non est chirurgici argumenti: libelli reperiuntur recusi in editione SIGMUNDIÆ Berolinensi 1723. 4. *.

EJ.

EJ. *de enterocele* Lipſ. 1696. 4. RIV.

EJ. *adnotationes in chirurgiam* PAULI BARBETTE Leipzig. 1703. 8. LEHMAN.

EJ. *caſuum medico legalium decandes* II. Lipſ. 8. HEISTER.

CCCCX. VARII.

FILIPO MASIERO, Chirurgus Patavinus. EJ. *il chirurgo in practica* prodiit Venez. 1690. 8.* 1702. 8. 1729. 8, & alia prior ante annum 1690. 8. fuit editio, mihi ignota. Univerſæ chirurgiæ compendium. Medicamentis abundat. Subinde ſua interponit experimenta. Se trepano uſum, abſque ulla ſanguinis profuſione. Adverſus ſeveriori chirurgiæ, a lapſu, cum æger vomeret & linguæ uſum amiſiſſet, noluit cutem ſuper calvariam incidi, felici eventu. Cum frons puellæ depreſſa eſſet, primam calvariæ laminam excidit, alteram conſervavit. Igne in amputando abſtinuit. Sanata vulnera aſperæ arteriæ. Denique materia chirurgica.

EJ. *il ſogno chirurgico* P. I. & P. II. Padova 1697. 8.

EJ. *chirurgia compendiata* Venez. 1749. 8. RAST.

EJ. *opere chirurgiche raccolte dall' autore* Patav. 1707. 6. BOEHM.

In E. N. C. *Cent.* III. *obſ.* 36 deſcribit mortem a fuſo ano intruſo.

JEAN PIRRHON de LAUNAI, chirurgi herniarii, *inſtructions neceſſaires pour ceux qui ſont incommodés de deſcentes* Paris 1690. 12.* 1730. 8. BOEHM. Relatio de homine ex hernia incarcerata mortuo & inciſo, in quo proceſſus peritonæi exiguus, & portio inteſtini elapſa minima fuit, inteſtinum vero adnatum. De medicamento P. de CABRIERE: bonum eſſe, ſed ejus uſum obſoleviſſe. De bracheriis, quæ venditat, chalybeis.

JACOBI SINIBALDI, Profeſſoris Romani, *Apollo bifrons medicas & amœnas diſſertationes latino & Etruſco ſermone exponens* Rom. 1690. 4. *. Huc pertinet diſſ. contra veſicantium abuſum: veteres Græcos iis non uſos. Non convenire niſi veris febribus malignis, quæ ſint cum humorum coagulatione conjunctæ; humores enim diſſolvere. Nephritis a ſpiritu ſalis ſumto potius aucta.

EMANUEL de PORRAS, Madritenſis, *Medela de cirurgia* Madrid. 1690. 4. CAP. de VIL.

WAHRMUNDT *unpartheyiſcher diſcurs und vorſtellung drey nothwendiger fragen vom ſchröpfen* 1690. 8. HEISTER.

GERARD SERMES *Kortbondige verklaaring van de gezonde en ongezonde toeſtand des menſches, derſelfs oorzaaken en geneeſing* Amſterdam 1690. 12. Agit etiam de medicamentis chirurgicis, veſicas cientibus &c.

§. CCCCXI. DISPUTATIONES.

J. HENRICI PANRING *de gangræna & ſphacelo* Leid. 1690. 4.*.

CHR. MAUR. HOFMAN *de enteroſcheocele* Noriberg 1690. 4.*.

J. PHIL. MOTZ *de calculo humano* Utrecht 1690. 4. * DRELINCOURTIUM calculos inveniſſe in renibus embryonum 4 & 5 menſium.

NICHOLETS PAUNCIFORTE *de renum & veſicæ calculo* Utrecht 1690. 4. *.

J. LINDELIUS *de vipera ejuſque morſu* Utrecht 1690. 4.

ANASTAS. HERZOG *de gangræna & ſphacelo* Baſil. 1690. 4. BOEHMER.

J. JOACHIM KAST *de gangræna & ſphacelo* Baſil. 1690. 4. PL.

HENRICH CHRISTOPH ALBERTI *de calculo renum & veſicæ* Erford 1690. 4.

NICOL. du MONT *de calculo renum & veſicæ* Baſil. 1690. 4. HEF.

J. JAC. HAUSER *de iſchuria integra urinæ ſuppreſſione* Baſil. 690. 4. HEF.

GEORG CHRISTOPH PETRI *de phlegmone* Erford 1690. 4. RIV.

§. CCCCXII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* IX.

GUSTAV. CASIMIR GAHRLIEP, Archiater Brandenburgicus, *obſ.* 70 de ferramento in ſinu frontali per triennium geſto.

Ann. X. *obſ.* 78 calculus prægrandis per feminæ dilatatam urethram eductus.

Dec. III. *ann.* I. *obſ.* 84 fiſtula urethræ multiplex ſanata.

Obſ. 85 enorme vulnus abdominis ſanatum.

Ann. II. *obſ.* 62 oſſiculum, quod in gutture hæſerat, die 14 cum maxima hæmorrhagia ejectum.

Obſ. 109 anevryſma ſpurium a vulnere ſtlopetario poſt peritam adminiſtrationem tamen per convulſiones lethale.

Ann. V. VI. *obſ.* 4 os monſtroſum fronti adnatum & abſectum.

Obſ. 5 tumor enormis brachii funeſtus.

Obſ. 163 mamma exſtirpata ſed funeſto eventu.

Obſ. 241 a coccyge luxato multa mala, reſtitutus idem.

Ann. IX. X. *obſ.* 95 mors ab obſtructo lotio, veſica ſe circa exitum ureteris contrahente.

Obſ. 44 inteſtini pars amiſſa a vulnere ægre reſtituta, apto ſcuto & deligatione idonea.

Obſ. 45 calculi egeſti, qui integris octo annis in urethra hæſerant.

Cent. I. *obſ.* 1 fractura ſpinæ dorſi octavo anno in cadavere detecta.

Cent. II. *obſ.* 126 ſarcocele ſubito nata, ulceroſa, ſanata *Cent.* III. *obſ.* 87.

Cent. III. *obſ.* 22 inteſtinum in bubonocele ruptum in malum tranſeuns diuturnum.

ANDREAS

ANDREAS LOEW, Hungarus.

Dec. II. *ann.* IX. *obs.* 115 Uterus in partu ruptus.

Obs. 116 secundæ retentæ post triduum absque noxa egestæ.

Obs. 158 pterygium ingens & insanabile.

DAVID REICH.

Obs. 221 contusio cranii cum magnis symptomatibus absque terebræ usu sanata.

In *Journal des Savans* 1690. PANTHOT refert de lapide in ovo reperto.

§. CCCCXIII. GUICHARD JOSEPHUS DU VERNEY.

Maximus incisor, chirurgiam amavit, multaque dedit in *Academiæ Regiæ Parisinæ commentariis* eo spectantia. Jam a. 1689. aliqua protulit de aqua styptica, a LEMERYO descripta, qua etiam Argentorati cum plurimo fructu uterentur in omni vulnerum genere.

A. 1693. anatomen dat hominis a fulmine tacti. Contusa aliqua & ambusta & pulmo sanguine expresso privatus.

In *hist. de l'Acad.* 1700. de penna deglutita, quæ ex abscessu prodiit.

IDEM passim bona monita & consilia, non quidem unquam edita, cum chirurgis Parisinis communicavit, & utilitatem compressionis in abdominis paracentesi (*a*).

Deinde post mortem illustris senis PETRUS SENAC Archiatrorum Comes, noster olim amicus, edidit ex manu DUVERNEYI scriptis codicibus, *Traité des maladies des os* Paris 1751. 12. 2. vol. *. Hoc opus non oportet ex nostris æstimare temporibus, multa enim potuerunt a DUVERNEYO inventa fuisse, & eo tempore nova, quo scripta sunt. Nam circa annum 1690. noster erat quinquaginta annorum vir, multoque rerum usu exercitus. Verum & sic multa habet a PETITO, tanto nuperiori, non dicta, ut fissuras secundum ossis longitudinem factas, quas PETITUS non admisit, fracturam jugi; de calli ex succo spissato origine, de perversione musculorum & capitum ossium, de pedibus curtis, de relaxatione artuum, de diastasi & de origine gibbi, de luxatione radii & pollicis, de causa emollitionis & fragilitatis ossium, vitiisque ex rachitide nascentibus.

T. I. est de fracturis. Fissuras per longitudinem ossis propriis experimentis confirmat. Fusius de sterni fracturis & scapulæ, etiam ab anevrysmatibus ortis. Exempla vertebrarum fractarum, quarum felix fuit eventus, tum fractorum ossium innominatorum. Fractum olecranum sæpe in ancylosin transire. De fracto collo femoris, incurabili malo; de secessu epiphysios, qui in adulto homine locum non

(a) FERREIN *chirurg.* p. 433.

habet

habet. Exemplum arteriæ in osse fracto callo circumdatæ. Contra efficaciam osteocollæ. SYLVESTRIS nova articulatio miraculis adfictis liberata. Fracturæ a putrida medulla pessimæ; malæ a cancrosa materie. Exemplum fracturæ longæ trepano recte curatæ. SCULTETI vinculum fasciæ 18 capitum præstat. Sponte fracta in magna flexione patella: ejus vinculum laceratum & patella sursum ducta. Anevrysma a fracta tibia. In teneris discessio cartilaginis epiphysios locum habere potest, tum in scorbuticis & venereis. Fractura nasi, ossis jug, & restitutio. Fracturæ maxillæ in capitis vicinio periculosæ.

T. II. de *luxatis* primum & de secedentibus ossibus cranii: de motus jactura ex perversis capitibus ossium & musculis. Vertebras non luxari, neque adeo in rectitudinem posse corrigi, contra PETITUM. In gibbo retrorsum facto, ubi vertebræ anterius proximæ & tenues, posterius vero succus osseus inter vertebras spissatus est. Sternum antrorsum pelli a retractis per suos musculos costis. Ambe paulum correcta. Radium ab osse humeri separari posse. Femoris luxationes varias admittit. Curvaturæ ossium rachiticorum: ossa mollia, pelvis angustissima. Ossa sponte rupta. In fractura tibiæ ab arteria rupta, mors. Sic ex arcus aortæ anevrysmate rupto. Pedis mira luxatio, antrorsum & retrorsum. Humerus deorsum potest prolabi, etiam antrorsum aut retrorsum. Contra Amben. Ginglymus; vix a lethali violentia luxari. Machina polyspastos M. MICHAULT laudata. Os cum vulnere luxatum non debet reponi. Non possunt restitui vertebræ luxatæ. Ad ancyloses emollientia balnea, quibus incocta capita & intestina. Connatæ inter se sex vertebræ colli & dens ab atlante distractus. Caries cum exostosi requirit repetitam perforationem, deinde excisionem, quæ malleo fit & cuneo. Caries ab anevrysmate in dura membrana cerebri. Caries femoris ab ulcere fistuloso, & os fractum. Totus cubitus extractus & restitutus. Laminæ externæ tibiæ detractæ. Non debere carnem granulatam destrui, &c. Epiphyses celerius squamas dejicere. A carie profunda os destructum & trepanum in sterno. Perforatio BELLOSTIANA non successit. A succo effuso in metatarso exostosis. Femur cellulosum, in cellulis gluten. Caries cum exostosi conjuncta perite multis ferramentis perforanda & excidenda. Gangræna in digitis ex ictu.

In L. III. alii ossium morbi. Rachitidem a mollitie partium & minori copia partium solidarum deducit. Exempla ossium mollium. In theoria cariem excuses humoribus imputatam acidis. BELLOSTIANUM consilium rejicit, neque vult exiguis foraminibus ossa terebrare. De exostosibus: osseum fragmentum concremento osseo cinctum. Vita DUVERNEYI adjecta est.

Promiserat etiam SENACUS chirurgiam DUVERNEYI, sed ea spes interiisse videtur.

§. CCCCXIV. FRIDERICUS RUYSCH.

Per multos annos Professor Anatomes Amstelodamensis, opportunitatem non neglexit in morbis chirurgicis innumerorum exemplorum videndorum, obstetriciam

ciam etiam exercuit (a). Mitiora consilia amabat. In fractura complicata, cum fragmenta ossis decedere necesse esset, noluit incidi, & per abscessus exemit (b).

In *observationibus*, quæ cum tr. *de glandulis lymphaticorum* vasorum prodierunt 1667. 12. aliqua huc faciunt, pauca tamen, ut de ancylosi, de tumorum tunicatorum ex hydatibus ortu.

In *observationum anatomico chirurgicarum centuria* Amsterdam 1691. 4. 1721. 4. *. &c. Anglice *practical observations in surgery and midwifry* Lond. 1751. 8. Osb. Gallice cum Palfyni anatome, multa sunt argumenti chirurgici. Uteri prolapsus numerosi. Uterus secum proripuerat vesicam, cujus uteri pars in situ remanserat, pars in prolapsa vesicæ portione continebatur, ex qua numerosi calculi incisione facta exemti fuerunt. Anevrysma brachii sectione facta exinanitum, gangræna inminens aversa, homo sanatus. Patella in conatu musculorum tibiæ erigentium fracta. Carpi ossa fracta renuunt callo conciliari. Calvaria denudata, nigrescens, nulla tamen squamarum decessio. Uterus scirrhosus, propendens, ab imperito homine una cum ostio vesicæ vinculo adstrictus: alia exempla prolapsi uteri vel inversi, vel non mutati. A vero funiculi umbilicalis nodo enectus fetus. Ischuria funesta a calculis ureteri impactis. Per vulnus incisi abscessus abdominis elapsum ovarium. Hymen nimis perfectus in partu incisus. Sic & alias dissectus idem, ut mensibus via pateret. Penis cancrosus feliciter resectus. Spina bifida, & vertebræ lumborum aliquæ absque spinis, & alia adfinia exempla. Anevrysma aortæ arteriæ, indeque costarum caries: alia anevrysmata. Cephalea aliquoties a setaceo sublata eoque remoto redeuns. Læso in aperto bubone vase lymphatico, plurimum seri profluvium, arcta pressione tandem compressum. Fissuræ progressum sutura non potuit inhibere. Fungus palati scalpello & cauteriis exstirpatus. Tumores aquosi occipitis. Vulnus pectoris, de quo particula pulmonis prodiit, ea ligata sanatum. Vulnus per orbitam sanatum. Acicula deglutita per inguen prodeuns. Calculus ramosus renis pelvem replens. Vulvæ & recti intestini gangræna sanata. Gangræna & vagina in rectum intestinum perrupta, solis sanata plumaceolis. Polypus carnosus ex ore uteri erumpens. Nulla in penis cancrosi amputatione hæmorrhagia. Uteri portio in partu elapsa feliciter restituta, verusque pariter prolapsus. Contusio capitis absque incisione sanata. Uterum obstetricum culpa frequenter inflammari recte vidit. Tumor in abdomine puerperæ ex omento convoluto & in carneam naturam transeunte. Vivo cani exsectus lien. Spina dorsi vehementissime & in circulum fere flexa. Bis umbilici cutis defectus. Vulnus vesicæ; & scroti gangræna superata. Linguæ ulcus ferro & igne sanatum. Polypus intra antrum maxillæ; vesica intus tuberculosa. Spina ventosa, s. profunda ossium caries. Uterus omnino & ad dextra reclinatus. Ren calculis plenus. Cum calculus sederet in uno uretere, iste

(a) *Advers. Anat.* II.
(b) Titsing *beelk.*

iste amplissimus & pure plenus. In hernioso tota vesica urinaria in scrotum elapsa.

In *Musæo anatomico* RUYSCHIANO una excuso, aliqua habentur ad morborum chirurgicorum historiam facientia, ut ossa femoris fracta, quæ male conferbuerunt, exostosibus etiam circa callum enatis. Ex acetabulo enata ossea tubercula. Tubus osseus in tibiæ cavæ tubulo hærens, undique liber. Alii ossium morbi. Funiculi & placentæ ab obstetricibus laceratæ. Exostoses numerosæ ex ea sede pullulantes, in qua fibræ tendineæ inserebantur.

In *Epistola* XIII. instrumentum a BARTISCHIANO diversum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitiose productam Amsterdam 1700. 4. *.

Inter *Epistolas*, XIVta agit *de nova artuum decurtandorum methodo* Amsterd. 1701. 4. *. Noster pro reservatione segminis carnei dicit, & exemplum narrat ex ea lege a P. VERDUYN amputatæ manus, ob varia tubercula ex spina ventosa deformis. Qui ad RUYSCHIUM scripserat, MAURITIUS v. REVENHORST, aliquoties in secando, ut videtur, F. JACOBO calculo felicem eventum fuisse. Addit exemplum tristius, dissilientium labiorum vulneris a calculi sectione, quæ deinde urina profluens calculosa crusta obduxit.

In *Thesauro anatomico* I. calculos undique collectos recenset.

In *Thes.* II. calculi aliqui equini, qui de ultimo intestino decesserant.

In *Thes.* III. vesica intus calculosis fibris obducta & calculorum farrago. Mola dura a placentula retenta.

In *Thes.* IV. bovis vesica calculis feta & tuberculis lapidescentibus.

Thes. VI. uterus absque inversione in vaginam prolapsus.

In *Thes.* VII. Amsterd. 1707. 4. * monet, posse diverticulum intestini in herniam elabi, neque gravia symptomata supervenire. Hernia ex dilatato facta peritonæo, cui extus vasa spermatica adhærent. Ancylosis alæ gallinæ. Ossa tarsi per cariem in aliam porosamque fabricam mutata. Maximus uteri tumor carnosus, vinculo injecto resectus. Os femoris raro luxari, facile vero in collo frangi: exemplum ejus colli, postquam fractum fuerat evanescentis. Non tamen negat aliquando vere luxari. Varia a carie vitia. Uterus eventu lethali exstirpatus.

Thes. VIII. Amsterd. 1714. 4. * Fracta cervix evanuerat, & caput femoris parti femoris decliviori adglutinatum erat. Tumor acinosus tendini adhærens ignis demum violentia destructus. Testis ejusque vasa in cartilaginem mutata. Iterum a fractura cervix femoris abolita, cujus locum ligamenta tenebant in natura substituta, a quibus femur hactenus retinebatur. Calculi ex feminis per incisionem extracti. In uterina placenta atheroma.

Thes. IX. per vulvam calculus infeliciter excisus, feliciter a GERARDO BORTEL.

Thes.

Thes. X. atheroma bubulum, cum pilis ex crasso adipe pullulantibus. Dentes elephantini globis sclopetariis perfossi, cum manifestis indiciis succum osseum effluxisse, aditum glandis arctasse, in exostoses exuberasse. Fistula ossea in tubulo medullari ossis humeri undique libera. Varii cariei in ossibus effectus.

Adversariorum anatomicorum medico chirurgicorum Decas I. Amsterd. 4. *. Duo exempla renis undique tuberculis duris efflorescentis, unde maximi dolores nati, ut nemo non renis calculum exspectaret. Scirrhus glandulæ œsophago accumbentis argenti vivi usu superatus, & æger morti ereptus, cum integro curationis diario.

Decas II. Amsterd. 1720. 4. *. Acus cupreæ ex digito excisæ. Mesenterii etiam solius vulnera funesta. Turunda in scrotum data, & suppuratione excitata. Se hydrocelen funditus sanatam vidisse. Lien in hernia, & uterus gravidus. Membranæ intimæ de vesica urinaria decessio. Placentam non violenter extrahi debere, sed naturæ sponte sua soluturæ rem committi. Uterum in partu evulsum & inversum feliciter reposuit. Esse ubi facillime invertatur. Ubique in partu ossa ischii secedere, coccygem vehementer retrorsum verti.

Decas III. Amsterdam 1723. 4. *. Atheroma in quo dentes.

De musculo in fundo uteri observato, antehac a nemine detecto Amsterdam 1726. 4. *. huc facit, quod hunc musculum expellendæ residi placentæ destinari persuasus bonus senex, eo magis serio vetet ullam, in educenda placenta vim adhibere.

Varia reperiuntur RUYSCHII adnotata in J. SCHRADER observationibus & apud BLANCAARDUM: In hujus diarii *Cent.* V. nostri & BOCKELMANNI relatio reperitur de hernia vesicæ in scrotum prolapsæ.

In l. *de fabrica glandularum*, de tumoribus agit tunicatis, quos in cellulosa tela ait nidulari.

CCCCXV. VARII.

D. CONRADI HORLACHER *schädliche Würkung des aderlassens und purgirens* Francf. und Leipz. 1691. 8. LEHMAN.

Contra eum scripsit J. P. WAHRENDORF, *Bedenken über* C. HORLACHER *von den Würkungen des aderlassens und purgirens* Francf. 1691. 8. HEISTER.

EJ. HORLACHERI, *Erörter und Eröfnung der ohnschmerzlich und nicht gefährlichen Cur die Brüche ohne das Bruchschneiden zu heilen* Ulm 1695. 12. *. Helmontianus homo. Sectionem herniæ crudelem esse. Arcano proprio se multos herniosos sanasse, requiri ad id colcothar, sed rite præparatum.

EJUSD. *dreyfacher chirurgischer Wunderschatz, der Krebs, Kropf, und Nasegewächs-Heilung* Ulm 1697. 8. LEHMAN &c.

EJ. *allzeit fertiger Wundarzt* Ulm 1701. 8. HEISTER.

LAURENTII VERDUC, LAURENTII f. chirurgi, *le maitre en chirurgie, ou abregé de la chirurgie de* GUI *de* CHAULIAC Paris 1691. 8. 1704. 8. HEISTER. & 1740. 8. addito dictionnario etymologico vocabulorum græcorum.

J. HELFRICH JUNGKEN, Medici Francofurtani, *chirurgia manualis, oder Begriff aller Operationen der Chirurgie, so einem Feldscher zu wissen nöthig* Francf. 1691. 8. Nurnberg 1710. 8. 1718. 8. HEIST. BOHNII esse opus lego in Bibl. THOMASIANA. Mihi mera videtur compilatio.

PAULI SPINDLER, Pisoniensis, *consignata observationum medicinalium centuria* Francfurt 1691. 4. * edente CAROLO RAYGER, qui ex nepotibus SPINDLERI fuit: adnotationes ipsæ sub priorem partem seculi XVII. literis sunt designatæ. Lenta mors ex carie cranii & cerebri sphacelo. Ani prolapsus ex dolore hæmorrhoidario tandem sublatus. Intestinum perpetuo vulnere ex latere patens. Ex calculo renis & ureteris gangræna. Gangræna sicca spontanea funesta. Spasmus cynicus ex morsu canis non rabidi: ex rabidi vero canis morsu mortes. RAYGERUS scholia adjecit.

DIDERICI GOTTSCHALL *prodromus de ossium tum generatione tum corruptione interna* Leid. 1691. 8. *. De spina ventosa collectio.

RICHARDI CARR, Medici Londinensis, *epistolæ medicinales variis occasionibus scriptæ* London 1691. 8. *. Huc facit XIVta de contactu regio ad strumas, quem suadet admittere.

ADRIANI HELVETII, Medici Belgæ, qui vero Parisios se contulit, *traité des pertes de sang avec leur remede specifique, & une lettre sur la guerison du cancer* Paris 1691. 12. 1706. 12. *. hic auctius. Adversus hæmorrhagias pilulas jubet devorare aluminis fusi cum sanguine draconis, & exempla curationum numerosa addit. Eas ego frustra adhibui.

In tractatu de cancro describit forcipem dentibus scindentibus ad cancrum comprehendendum excogitatum. Crepitum lupi, germanorum inventum, laudat adversus hæmorrhagiam, ut & etiam ad cancrum medicamenta aliqua: eum derivat ab humore coacto.

Sic in *traité des maladies les plus fréquentes & des remedes spécifiques pour les guérir*, Paris Liége 1711. 12. * Rotterdam 1715. 12. * inter varia alia continetur *methode pour traiter les maladies des reins & de la vessie.* Balsamum factum cum radice pareiræ bravæ vehementer commendat.

Hebammen oder Kindermutterbuch nebst angehängten Weiberarzneyen Merseburg 1691. 8. LEHMAN.

§. CCCCXVI. DISPUTATIONES.

PHILIPPI GEORGII LAUTITZ *de fistulis* Leid. 1691. 4. RIV.

J. JAC.

J. JAC. ESPICH *de cancro* Argentor. 1691. 4. *.

TH. LEUW *de nephritide* Leid. 1691. 4. HÆNEL.

PETRI PATOUN *de partu difficili* Leid. 1691. 4. *. Contra Cæsaream sectionem, etsi eam in catella a NUCKIO feliciter vidit administratam.

TOB. SCHRECK *de inflammatione in genere* Leid. 1691. 4.

J. GODOFR. BERGER *de ischuria* Witteb. 1691. 4. *.

De coryza, polypo, ozæna ib. 1698. 4. PL.

De morbis oculorum ib. 1698. 4. MENZ.

§. CCCCXVII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* X. f. *ann.* 1691. *obs.* 111. THEODORUS CHRISTOPH KRUO refert de puero, qui Halæ cultrum devoravit, eum aliquamdiu in ventriculo gessit, eoque demum pene consumto per incisionem factam liberatus fuit. Eadem adnotatio in *triga observationum curiosarum* Noribergæ 1692. 4. prodiit.

WILH. ERN. TENZEL in *monatl. Unterredungen* 1692. de cultrivoro Halensi agit.

§. CCCCXVIII. BARTHOLOMÆUS SAVIARD.

Chirurgus Parisinus, vir minime vulgaris, in Diario *Journal des Savans* a. 1691. agit de anevrysmate perantiquo nato, ex arteria venæ loco conpuncta, cujus vulnus sanguis fibrosus & coactus quidem hactenus clauserat, ut eo tamen quasi obturaculo paulum soluto, sanguis in cellulosam telam erumperet.

Deinde exemplum feminæ, cui ossa longa, sed etiam vertebræ & ossa ilium sponte fracta fuerant, cum ossa quasi cortex aliquis putridus sub digitis cederent. Cartilagines illæsæ erant.

Denique de teste amputato, cujus in medio acicula fuit, a rubigine consumta.

In *Journal des Sav.* 1692. hernia ventralis, quæ veræ sectioni Cæsareæ successit.

In *Journ. des Sav.* 1693. mors ex gula & aspera arteria resecta.

Janv. 1694. fetus, ut videtur, in tuba conceptus, & a. 1696.

EJ. *nouveau recueil d'observations chirurgicales* Paris 1702. 12. *. *Heelkondige waarneemingen* Haarlem 1756. 8. LAMBERGEN; alii 1755, vertente J. v. BEEKHOVEN de WIND. Eximius liber, quo 121 adnotationes continentur, pleræque chirurgici argumenti. Paucas ex multis decerpimus. Anus cæcus pueri nuper in lucem editi feliciter apertus; sic vulva, cum hymen collectum sanguinem menstruum retineret. Caro rugosa prægrandis, & lacerti in vesica carnosi, instrumentis

tis in vesicam dandis obstantes. Hernia umbilicalis in puero vinculo injecto sanata. Aliquot exempla uteri vere prolapsi, contra D. VERDUC, qui negabat uterum elabi. Aliquoties pessi cum summo incommodo ægræ in naturam quasi infixi. Prolapsu uteri laborans femina habita pro androgyna. Aliqua de gangræna sicca, etiam ea, quæ ex secali corniculato provenit: in illa spiritus vini pro fotu, & unguentum styracis, certa esse medicamina. Herniæ inguinales per incisionem sanatæ, & in femina intestina in labia vulvæ delapsa. In hydrocele prædura cystis. Partus per ruptam vaginam in ventrem effusus. Anevrysmatis curatio: nulla sanguinis jactura, etsi inferius nullum vinculum injectum est. Enorme sarcoma uteri. Infelicissima lithotomia, vesica perforata, intestina per vulnus in vesicam illapsa. Periculosus morsus viperæ mortuæ. Hepatis abscessus alias feliciter incisi, alias minus fausto eventu. Grandis in vesica calculus, & plurimi minores aut in urethra, aut sensim succedentes. Aliquot a rabidis animalibus demorsorum hominum mortes, etiam quando æger potum admiserat. Maximum malum, & sinus inter musculos purulenti, artificiosa incisione sanata. Sanatum anevrysma arteriæ poplitea cum plurimo sanguine in cellulosam telam effuso. Mesenterium & totus corporis habitus plenus glandulis cancrescentibus. Ex fractura ossis non intellecta tumor, cellulis factus glutinosa materie plenis. Nullas dari in urethra caruncula, & cicatrices esse, quæ pro carunculis habeantur. Tumores, qui spiritum intercipiebant & deglutitionem. Fuse contra JACOBUM. Infelix pene lithotomia SAVIARDI, cum oblongum calculum per majorem diametrum forcipe comprehendisset. De calculis in cellulis vesicæ latentibus. In hydropico novies iterata paracentesis. Partus difficillimus, cum caput pueri in vagina esset. Ossa emollita. Calculi cystici per abscessum egesti. Denudatum aut fistulæ proximum rectum intestinum debere incidi, etiam si integrum est. Tumores ex nævo feliciter amputati. Ad finem aliqua medicamenta chirurgica, quibus plurimum tribuebat.

Cum minus faventem censuram *diarii Eruditorum expertus* esset, respondit *Reponse de* S. au J. *des savans* de 26 Nov. 1696, *sur les accouchemens* Paris 1696. 12.

WOLFGANG CHRISTOPH WESENER *hallischer Messerschluker, samt dessen Cur und* anno 1692 *erfolgter Entledigung von dem* a. 1691 *eingeschlukten Messer* Hall. 1692. fol. Eadem curatio de qua KRUGIUS.

§. CCCCXIX. DISPUTATIONES.

PHILIPPI BOUTELLIER *de herniis intestinalibus & omentalibus* Leid. 1692. 4. *

J. H. FRID. GRIVIUS *de hæmorresi* Erford 1692. 4.

GER. ARN. BROUWER *de odontalgia* Leid. 1692. 4. PLATN.

C. ZEE *de phlebotomia* Leid. 1692. 4. HAENEL.

J. ZELLER, Archiatri Würtenbergici, diss. *de vita humana a funiculo pendente* Tubing. 1692. 4.

EJ. *de morbis ex strictura glandularum ortis* ib. 1694. 4. *. De tumoribus &

& abſceſſibus in ſinu maxillari. Mors ab impoſſibili deglutitione ſano œſophago.

J. HERMAN HAMER *de medicina renunciatoria* Erford. 1692. 4. * de lethalitate vulnerum &c.

§. CCCCXX. VARII.

JEAN FRANÇOIS LAUGIER, Chirurgi Maſſilienſis, *traité des remedes vulneraires, leur nature, leurs effets, avec la theorie des accidens qui arrivent aux playes* Lion 1693. 12. BUR. Laudari video.

La gueriſon du cancer au ſein Rouen 1693. 8. BOECLER.

SALOMON van RUSTING *nieuwe veld medicyne en chirurgie* Amſterdam 1693. 8. BOEHMER.

EJ. *nieuwe gebouw der geneeskonſt* Amſterdam 1706. 8. * Caput habet de calculo, & catalogum medicamentorum lithontripticorum.

ALESSANDRO PISONI, patris HOMOBONI, *breve compendio della dottrina del* MAGATI Cremona 1693. 12. brevis l. recuſus cum SANCASSANI dilucidationibus.

JACINTO dell ASCENSIONE *il vello doro arrichito d'arte chirurgica* Meſſana 1693. 12. D'ETREES.

J. VIDOS *medicina i cirurgia rational i ſpagerica* P. I. *obra manual de hierro i fuego purificada con el de la veridad en el miſol de la raſon i eſperiencia* Saragoſſ. 1693. fol. Valent. 1709. 4.

GUILIELMI TEMPLE *miſcellan* P. I. prodiit Leid. 1690. 8. in iis *an eſſay on the cure of the gout by moxa* dat. Neomagi 1677. Moxa paroxyſmum podagræ depulit, levi cum dolore: ter noſter ſe uſſit, veſicam excitavit.

De la DUCQUERIE *Lexicon medicum &c.* 1693. plenius & in fol. ad prelum paraverat a. 1715. *Journal des ſav.* p. 240.

J. G. R. *ſynopſis doctrinæ ac medicinæ vulnerum* Witeberg 1693. 4.

In PHILIPPI VERHEYEN *anatome corporis humani* Lovan. 1693. 4. * aliqua huc faciunt; ſinus frontales apertos non coaleſcere. Hernias habet inguinales, a. 1694 primum viſas.

§. CCCCXXI. DISPUTATIONES.

GEORG DETHARDING, Profeſſoris Roſtochienſis inde Hafnienſis, diſp. *de calculis microcoſmi* Altdorf 1693. 4. *. Lapis ex ſenis umbilico eductus.

EJ. *ſcrutinium medicamentorum veſicatoriorum* Roſtoch. 1713. 4.

EJ. *de methodo ſubveniendi ſubmerſis per laryngotomiam* Roſtoch. 1714. 4. * & in *diſſ. noſtr. ſelect.* T. II.

EJ. *de calculo veſicæ friabili* Roſtoch. 1729. 4. * A pulvere quodam ſumto fragmenta & ſquamulæ decedebant. Ea negat eſſe a medicamento lithontriptico, cujus

jus in universum usum rejicit. Calculus in urethra inpactus, perforatus terebra, forcipe confractus.

Ej. *an sub depressione cranii, hujus elevatio per manualem operationem chirurgicam sit necessaria* Rostock 1732. 4. Haenel.

Ej. *de methodis medendi in medicina & chirurgia suspectis* Hafn. 1734. 4.

Ej. *de operationibus medicamentorum vulnerariorum cathareticorum* Hafn. 1755. 4. *.

Ej. *de missionibus sanguinis artificialibus* 1738.

Ej. *Centuria thesium ex medicina forensi* Hafn. 1740. 4.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *Ann.* IX. X. calculosum a sectione defunctum, incisum describit. Calculus prægrandis erat, octo unciarum, cum appendice, vesica crassa, concrementum præterea callosum.

Ad *Cent.* I. II. parallelas observationes collegit.

Cent. VII. *obs.* 75. vulnus cum parum sanguinis dedisset, & mortem tamen celeriter intulisset, repertum est jugularem venam internam, & una asperam arteriam, incisam fuisse.

Vol. I. *obs.* 199. arteria in carpo læsa, sanguis vitriolo compressus.

Samuel Cradok *generalia circa suffusionem, guttam serenam & inflammationem* Leid. 1693. 4. Boehmer.

Petr. Opperdoes *de hydrophobia* Leid. 1693. 4.

J. P. Riebe *de Ischuria* Leid. 1693. 4.

A. Holscher *de gangræna & sphacelo* Leid. 1693. 4.

Car. Rud. Zander *de ophtalmia* Leid. 1693. 4. Boehmer.

Andr. Myrrhen *de odontalgia* Lips. 1693. 4. Hef.

J. Pauer *de scirrho mammarum* Altdorf 1693. 4. Pl.

J. Philip Eysel, Professoris Erfordiensis, diss. *de Paracentesi* Erford 1693. 4. Hænel.

Ej. *de ruptura lienis* ib. 1696. 4. Hef.

Ej. *de herniis* ib. 1697. 4. Riv.

Ej. *Scrutinium apostematis ventriculi in puella novem annorum observati* Erford 1703. 4. Plin.

Ej. *de hydrophobia* ib. 1705. 4. Hænel.

Ej. *de phagedæna* 1706. 4. *. (*a*).

Ej. *de uvula præcipuis morbis* ib. 1708. 4. Hænel.

Ej.

(a) Has disputationes Hefterus Henrico Philippo Eysel tribuit, quem a J. Philippo distinguit.

EJ. *de pila coryzali in uteri vagina* ib. 1710. 4. HÆNEL.

EJ. *de ophtalmia* ib. 1710. 4. HÆNEL.

EJ. *de herniæ inteſtinalis legitima cura* ib. 1711. 4. RIV.

EJ. *de ludo microcoſmico* ib. 1713. 4. * calculo.

EJ. *compendium chirurgicum* Erford 1714. 8. VAT.

EJ. *appendix operationum chirurgicarum nonnullarum* ib. 1715. 8. VAT.

EJ. *vulnus ventriculi duplicatum non lethale* ib. 1716. 4. HE.

EJ. *de gangræna & ſphacelo* ib. 1716. 4. HÆNEL. (*b*).

EJ. *de herniæ ſcrotalis gangræna & paſſione iliaca comitibus* ib. 1717. 4. HÆN.

EJ. *opera medica & chirurgica* Lipſ. 1718. 4.

§. CCCCXXII. DIARIA.

GODOFREDUS a LANKISCH in *Act. Erud. Lipſ.* 1693. refert de vero partu Cæſareo felici.

In *Phil. Tranſ.* n. 202. MULLINEUX (alias THOMAS MOLYNEUX) refert de grandi calculo per urethram femininam ſponte prodeunte. Naturam vult ſequendam & exitum ſenſim dilatandum. IDEM n. 236. ad eum calculum ſenſim de puella extractum. Feminas non perinde grandes lapides alere.

In *Journal des Savans* 1693. JOBERT Medicus, refert de ſectione Cæſarea bis in eadem muliere repetita.

D. JOH. PANTHOT, Medicus Lugdunenſis, de fungo veſicæ urinariæ inciſo, & numeroſis calculis eductis, cum plures in veſica fungi ſupereſſent, reneſque calculis replerentur.

EJ. *diſſ. pour la pratique ſur trois operations faites en ſix mois* Lion 1703. 4. Contra F. JACOBUM. Bis intra ſextum menſem ſibi calculum a fratre HORATIO exciſum eſſe.

BERNARDUS CONNOR, Medicus Hibernus, qui aliquamdiu JOHANNI SOBIESKY a conſiliis fuit medicis, primum de tumore inſigni in abdomine per 25. annos geſtato, quem pro ſarcomate habet uteri.

IDEM de ſceleto hominis, cujus fere omnia univerſi corporis oſſa ancyloſibus inter ſe conferbuerant. Utraque adnotatio ornatius redit in CONNORI diſſertationibus medico phyſicis Oxon. 1695. 8. *.

§. CCCCXXIII. PHILIPPUS PEU.

Chirurgus Pariſinus, obſtetrix, æmulus FRANCISCI MAURICEAU. EJus eſt *la pratique des accouchemens* Paris 1694. 8. *. Senilis labor hominis in ſua arte

non summi, non tamen perinde miseri, ut MAURICÆO visum. Unci usum defendit contra MAURICÆUM, addit exempla sua, in quibus ad fetum mortuum educendum, eo instrumento feliciter usus sit, ut id fiat feminam jubet se quadrupedem dare, natibus altioribus. Vitio ei vertitur, quod de femina viva fetum voluerit excidere, iterumque, ut tamen eo in casu femina servata fuerit (a). Non probat Cæsaream sectionem. Caput incuneatum non ignoravit. Contra *tiretête* FRANCISCI MAURICEAU. Non debere fetum unico pede extrahi, Non valde probat frequentem contactum, qui caput pueri situ mutat. Patienter sua tempora vult exspectari, & aquas vetat rumpere. Non probes, quod terrore per illapsam aquam excitato, velit fetum expellere.

Reponse aux observations particulieres de M. MAURICEAU. Lites acerbæ & usu cassæ.

Ad hanc litem pertinuerit *Factum ou Lettre de* SIMON à M. PEU *sur la falsification, qui se trouve à la fin de son premier livre des accouchemens* Paris 1695. 4.

NICOLAI BERENGER, Medici, *Celandre ou traité nouveau des descentes* Paris 1694. 12. 1701. 12. Ita PORTAL, nam mea editio est 1695. 12. *. Laudat medicamenta aliqua & bracheria ex laminis facta chalybeis, planisque scutis instructa. Non bene negat, aut jejunum intestinum in herniam illabi posse, aut colon. De hernia adhærente, in qua intestinum vel cum se ipso conferbuerat, vel cum omento, vel ad peritonæum omentum. Hæ adhæsiones eadem quæ strangulatio symptomata faciunt, ut tamen iter fæcum non intercipiatur.

WOUTER SCHOUTEN, qui in India orientali castra secutus est, vir expertus & integer, itinerarii scriptor, cognatus F. RUYSCHII obiit a. 1704, cum Indiam a. 1658. petiisset, promissorum BONTEKOI contemtor. EJUS est *het gewonde hoofd of korte verhandelinge van de opperhoofds wonden, bekkeneels breuken wonden des angesigts en des hals* Amsterd. 1694. 8. Roterdam 1726. 8. *. Germanice W. SCH. *verletzter Kopf* &c. Leipz. 1695. 8. Contra CARTESIANAM in Belgio scholam, quæ omnem suppurationem proscribebat. In temporali musculo triangularem jubet incisionem fieri, non cruciatam. A solo lapsu alterno in latere putat fissuram posse nasci. Terebrationem calvariæ commendat, suumque paulo longius elevatorium describit. Ossa denudata absque squama decedente curat. A lapsu alterni lateris convulsio. Ictus acinacis per duram membranam cerebri penetrans sanatus. Impacta per depressionem calvariæ in cerebrum fragmenta, tamen curata: tum humeri a globo amputatio, duræ membranæ ambustio, alia magna mala. Belgas venenata Macassariæ vulnera facile sanasse. Ulcus gulæ celeriter sola victus ratione sanatum.

EJUSD. *verhandeling van de tegennatuurlike gezwellen* Roterdam 1727. 8. 2. vol. & procul dubio prius. Omne quousque potest tumorum genus percurrit, ubique historiæ morbi suas subjicit adnotationes. Contra nimias incisiones, ipse mitioris amans chirurgiæ. Contra repercutientium medicamentorum in tumoribus

(a) Bruhier *signes de la mort. nov. ed.* I. 129.

bus usum. Pro turundis & pro venæ sectione, quoties adest inflammatio, tum pro setaceis, & fonticulis contra sectam BONTEKOI. Contra nimis amplas incisiones: contra subitam puris emissionem: tubulos potius jubet in ulcere relinquere. Non valde curat, si fistula renuerit claudi. Infaustos eventus silentio non premit. Antiquior malleo & cuneo digitum gangrænosum amputavit. Bona de gangræna monita. Pro digestivis medicamentis contra OVERKAMPIUM. De amputatione mammæ. Scirrhi; tumores, ulcera sanata. Scirrhus in mamma diu innocens, suppurantium usu abiit in scirrhorum glomeres funestos. Lupia facile transit in fistulam. Exempla lupiæ articulationi adnatæ; & incisæ, in qua humor; & ex lupia prope coxam tumor. Ea excisa cannulam relinquere jubet, ne in fistulam abeat. Ranulæ multæ sanatæ. Cirsocelen empl. diabotano cessisse. Dolens circa calcem tumor, calidis adhibitis in gangrænam versus, & musculi emortui. Gangræna scroti conpressa, testis servatus integer. Gangræna putris abdominis sanata, carne renata. Moribunda ex hernia incarcerata, alvo soluta emollientibus tamen tarde sanata. Arteriæ temporalis anevrysma, a contusione sanatum.

B. de BOUT *nieuw examen der chirurgie* Amsterd. 1694. 8.

MARCELLUS MALPIGHIUS, vir celeberrimus, Archiater Pontificius, hoc anno obiit. Posthuma prodiit Padova 1713. 4. *consiliorum medicinalium centuria prima*, qua etiam aliqua chirurgica continentur, sed fere medico more & theoreticæ.

L'Ecuyer François, la science de connoitre les chevaux & de guérir leurs maladies Paris 1694. 8.

ÆGIDII DAALMAN, Medici Antverpiensis, qui in India medicinam fecit, *nieuw hervormde heelkonst gebouwd op de gronden van 't acidum en 't alcali.* Germanice vertente S. B. M. & P. D. Francfurt an d. Oder 1694. 8. & aucta adnotationibus ab J. D. G. S. S. R. P. sive J. DAN. GOHL, ut puto, Berol. 1715.

In *nieuw hervormde geneeskonst* Amsterdam 1703. 8. * aliqua huc faciunt.

La guérison du cancer au sein Rouen 1694. 8. Conf. p. 511. neque differre videtur.

CHRISTIANI JOH. LANG *de remediis vulnerariis* Lipf. 1694. 4. *.

EJUSD. *opera omnia*, quæ AUGUSTUS QUIRINUS RIVINUS Lipsiæ edidit 1704. fol. *.

BOHNII discipulus. Huc faciunt aliqua in praxi generali facientia ad medicamenta externa, tum capita aliqua integra, ut de hydrophobia. Porro integra chirurgia, cujus pars non exigua in medicamentis versatur: denique in collegio casuali pluscula.

Inter disputationes est porro de ophthalmia.

De herniis intestinalibus & omentalibus.

De manuali operatione obstetricantium in partu difficili.

De omphalocele.

In PHILIPPI de la HIRE *tr. des accidens de la vue* Paris 1694. fol. reperias aliqua contra eorum opinionem, qui sedem cataractæ in membranacea lamella ponunt, quæ de lente crystallina decessisset.

EJ. de grandi calculo, qui sponte de viro decessit *hist. de l'Acad.* l'Ann. 1701.

EJ. *de cataracta* ib. 1706. Contra BRISSAEUM contendit, sedem cataractæ non esse in lente crystallina opaca. Esse qui post depositam cataractam eodem momento viderint, absque lente convexa vitrea. In bove se vidisse, non posse lentem crystallinam in fundum oculi detrudi. Fuerunt autem etiam eo tempore scriptores, qui cataractam in opaca lentis crystallinæ capsula posuerunt.

Huc referri potest, *relation veritable de la guérison miraculeuse de* MARIE MAILLARD Amsterd. 1694. 12. Clauda nata subito crus extendit, & eo porro usa est, qui eventus habetur pro miraculoso.

§. CCCCXXIV. DISPUTATIONES.

J. FRIDERICI ORTLOB, Professoris Lipsiensis, *de dentione puerorum difficili* Lips. 1694. 4. VATER.

EJ. *de vesicatoriis* ib. 1696. 4. HÆNEL.

J. P. GAILLARD *de nephritide* Leid. 1694. 4. HÆNEL.

FR. H. WERKMEISTER *de vulnere arteriæ magnæ* Hall. 1694. 4. HÆNEL.

PETRI DOYE & J. GELLY *an ischuriæ emeticum* Paris 1694. 4.

§. CCCCXXV. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* I. a. 1694. edito.

GEORG. FRID. FRANK de Frankenau GEORGII f. Professor Hafniensis, *obs.* 123 de ano clauso frustra inciso.

Obs. 124 de vulnere ad meninges usque penetrante, ut fissura per suturam in alterum capitis latus penetraret, eventu lethali, non restituto bregmate, quod depressum fuerat.

Obs. 160 patella ex lapsu ab alto fracta.

In *Act. Lit. Mar. Balth.* 1703. de digiti spontanea gangræna lethali.

In *E. N. C. Cent.* I. *obs.* 32 de unguibus monstrosis, de quibus etiam disputationem edidit.

Cent. III. *obs.* 51 sectionis Cæsareæ exemplum.

Cent.

Cent. IX. ſanatus, qui ſe ipſum curaverat.

In *Act. Erud. Lipſ.* 1726. deſcribit & pingit fundam, qua J. HENRICUS HESS calculum extrahebat.

In *E. N. C.* vol. I. *obſ.* 23 calculi octaedri in rene.

Obſ. 120 ſpina bifida.

AMBROS. STEGMAN *Dec.* III. *ann.* I. *obſ.* 8. fonticulo ſuperata narium obſtructio.

Obſ. 9 oleum lumbricorum laudat traumaticum internum.

Dec. III. *ann.* IV. *obſ.* 108 arenulæ de alvo feminæ nephriticæ.

Obſ. 211 inciſio calculoſi renis, conſumta in veſica calculus.

Obſ. 212 calculi in colo inteſtino equi.

Ann. VII. VIII. *obſ.* 31 32 fetus in utero putreſcens.

In *A.* XI. *E. N. C.* qui & ipſe eſt 1694. obſ. I. PYRRHUS MARIA GABRIELIS anevryſma ſpurium brachii deſcribit, in enormem tumorem converſum.

Obſ. 2 IDEM de pure ex brachio per lotium expurgato.

Obſ. 3 oſſa longa in femina emollita.

Dec. III. *ann.* VII. VIII. *obſ.* 191 calculus in ventriculo capreoli circa plumbum natus.

In *Ann.* II. *obſ.* 70 SAMUEL GRASS vena cava ab externo ictu rupta, in abdomine magna arteria lacerata.

Ann. IV. *obſ.* 4 ſenſus poſt diſſectos nervos minor; reſtitutus catellis impoſitis.

Obſ. 54 abſceſſus cerebri funeſtus, abſque ſymptomatibus.

Ann. V. VI. *obſ.* 182 in abſceſſu gallinæ plumæ innatæ.

Ann. VII. VIII. *obſ.* 81 tumor acinoſus de labio vulvæ feliciter reſectus.

J. ÆGIDIUS EUTH.

Obſ. 24 fiſtula ani ex deglutita mandibula lucii piſcis.

Ann. V. VI. *obſ.* 215 ſphacelus ſiccus pedis lentiſſime lethalis.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT.

Dec. III. *ann.* II. *obſ.* 151. periculoſus ſerpentis in Ulmenſi ditione morſus.

Obſ. 154 vulnus abdominis, elapſa inteſtina, bono tamen eventu.

Obſ. 155 maximus tumor gelatinoſus pedis, amputatione ſublatus.

Obſ. 156 inteſtinum eroſum, ut vermes & fæces per inguen prodirent, tamen ſanatum.

Obſ. 157 vulnus anguli interni oculi curatum.

Obſ. 158 ſic mammæ ulcus pene cancroſum.

Ann. III. *obſ.* 101 calculus uſu acidularum expulſus.

Obſ. 102 calculus ex glande exciſus.

Obſ. 105 canis rabidi morſus curatus.

J. FRIDERICUS KHERN.

Dec. III. *ann.* II. *obſ.* 55 acus brachio infixa per magiam, ut putat.

Obſ. 58 de calculo vere membrana involuto.

Ann. V. VI. *obſ.* 44 patellæ ligamenta laxata, ut ad talum deſcenderit.

Obſ. 46 calculi de naribus ejecti, ita ſublata cephalalgia.

J. GEORGIUS JOSEPH SCHWALLER, Solodorenſis.

Dec. III. *ann.* II. *obſ.* 99 de procidentia uteri cancroſi ſatis commode curata.

Obſ. 176 cum fetus pedibus evelleretur, caput in utero hæſit, altero die ab ipſa natura expulſum.

Ann. V. VI. *obſ.* 56 tumor prægrandis ſcroti medicamentis ſanatus.

Obſ. 57 ex lapſu illiſo abdomine evacuatus uteri hydrops.

J. CONRAD WEPFER.

Dec. III. *ann.* II. *obſ.* 149 ilei fiſtula in abdomen pervia. Coaluerat, etſi ægrota periit.

In *Phil. Tranſ.* n. 207. JOH. TURNER de morſu canis rabidi intra vigeſimum diem cicatrice clauſo, ſed in hydrophobiam erumpente funeſtam.

WITTIE de calculo renis ramoſo.

N. 209 BASILIUS WOOD de calculo novem & ultra unciarum ex feminæ veſica exciſo.

N. 211. de morſu viperæ. Bilem veneno carere. Periculoſum morſum eſſe, potiſſimum in cacochymis.

In *Journal des Savans* 1694. DIONYS. VINCENT DROUIN, Chirurgus, in tumore brachii inciſo repertus calculus lamellatus. Alius ex humero extractus.

EJUSD. *lettre à* M. FAGON de punctione veſicæ; de immiſſo tubulo adverſus iſchuriam. Noſter mavult uti acu triquetra.

Huc referas relationem in eodem diario a. 1693. datam de erucis, quæ de aure prodierunt.

§. CCCCXXVI.

§. CCCCXXVI. GUILIELMUS COWPER.

Chirurgus Londinensis & celebris incisor.

In *Phil. Transf.* n. 208. experimenta fecit, ex quibus de vi styptica JOHANNIS COLEBATCH constaret. Acerrimum erat medicamentum & exurens, quod ægre tamen in artuum amputationibus sanguinis jacturam conpescebat. Canum vulnera etiam absque medicamento sanari.

Ibid. n. 222. de rene amplissimo quinque librarum, post multos dolores nigramque urinam.

N. 252. historia tendinis Achillis consuti: superne doluit, inferne non item.

N. 307. de hydatidibus lapidea crusta obductis, in rene ovillo.

N. 336 incisio hominis calculosi, cujus alter ureter pene cæcus erat.

In EJUSD. *anatomy of human body*, s. tabularum BIDLOI editione, cui COWPERUS suam interpretationem addidit Oxon. 1697. fol. Leid. 1732. fol.*, IDEM frequentes chirurgicas adnotationes adspersit. Fungos cerebri quidem absque sanguinis jactura resecari, cæterum languorem inde sequi, qui in mortem terminetur. De fistula lacrumali, in qua os unguis in nares usque jubet perforari. Ut curanda sit venæ jugularis incisio, si quando in resecando musculo mastoideo læsa fuerit. Vulnus ventriculi & facile quidem sanatum, & aliud funestum. Intestini ultimi prolapsus cum gangræna conjunctus, tamen sanatus. Non raro se vesicam urinariam a conductore improvide inmisso vidisse perforari. In calculi sectione bulbum urethræ dividi, unde imperfecta sequatur erectio. Exempla fetus in utero retenti, forcipe & frustillatim educti. In amputatione brachii arteriam posse digito comprimi: arteriam cæterum forcipe adreptam jubet vinciri, neque moratur, num nervus una sit interceptus. In morbo animalium (*staggers*), qui sit morbus sinuum frontalium, eos sinus malleo & cuneo aperiri, & pituitariam membranam educi jubet, ante la FOSSE. De fungis & polypis meatus auditorii, malo parum noto. Magna cura egere terebrationem cranii, potissimum quia frequentes putei vasculosi calvariam reddunt debilissimam. Pluscula vertebræ a tumore consumtæ. Ulcus intra canalem medullæ spinalis, sensu & motu partium inferiorum amisso. Sanatus puer, cui ossis sacri epiphysis decesserat. Vulnerata vena jugularis curata; cui venæ parcendum ne in curatione incurvati colli lædatur. Claviculæ ad acromium articulationem vidit luxatam. Vulnus ventriculi sanatum. De epiphysium secessione & fractura, malo parum noto. In dentitione difficili & gingivas & periosteum debere dividi. De maximis glandularum inguinalium tumoribus. De fistulis salivalibus.

In JACOBI DRAKE *anthropologia nova* Lond. 1707.*. 1727.* & alias 8. edita, aliqua sunt COWPERI, ut de tumoribus cysticis, deque aliis malis sinus maxillaris, & de perforando ad eam materiem emittendam alveolo dentis.

§. CCCCXXVII.

§. CCCCXXVII. J. JACOBUS MANGET.

Medicus Genevensis, collector. Edidit Genev. 1683. 4. *. Lugduni 1694. 12. 3 vol. PAULI BARBETTE *pratique de chirurgie*, cum suis adnotationibus. Observationes aliquas collectitias addidit.

Edidit etiam Genev. 1721. fol. 4 vol. * *Bibliothecam chirurgicam, qua omnes morbi chirurgici a capite ad calcem recensentur, cum suis remediis & curationibus.* Sæpe etiem Cl. virorum adnotationes & dissertationes ex diariis & aliunde adjecit. Instrumenta etiam depicta edit. Commodum hactenus opus, quod multa collecta sub manu habeas.

In *Bibliotheca medico practica* multa etiam similis sunt ingenii, & ad chirurgiam pariter faciunt Genev. 1693. T. I. II. 1696. T. III. 1697. T. IV. 1739. fol. 8 vol. Rabies canina &c.

Medicamenta chirurgica in *Bibliotheca pharmaceutica* Genev. 1704. fol. 2 vol.

§. CCCCXVVIII. VARII.

FRANCISCI POUPART medici, qui chirurgiam fecit, *Chirurgie complette* Paris 1695. 12, quam A. PORTAL ab ea separat, cujus auctor est D. C. LE CLERC.

In *Journal des savans* 1695 hirudinis tradit anatomen, animalis chirurgici.

In *Hist. de l'Acad. Roy. des Sc.* 1700. abscessus cerebri & cerebelli, unde periodicæ convulsiones, sero & 51 die funestæ.

Ib. nota illa historia luminum apparentium, quando digito dura mater premebatur,

Alias abscessus cerebri dextri, convulsio in latere sinistro.

In *Journal des savans* 1708 de vulnere ictu cornu bubuli illato, sponte a natura sanato, etsi chirurgus labia vulneris resecuerat.

JOHANNES COLEBATCH, Chirurgus & Pharmacopola Londinensis, acris vir ingenii, inde medicus. EJUS est *a new light of chirurgery* London 1695. 8. 1699. 8. HOTTON. recus. in *collectione operum* ib. 1704. 8. *. Contra turundas, cauteria & medicamenta, quæ vulgo digestiva dicuntur. De pulvere, quem solutum in apto liquore injiciebat in vulnera: eo hæmorrhagiam & omnia symptomata putat compesci posse: interna vero sanguinis profluvia, tinctura sua supprimebat De COWPERO minus amice de eo arcano medicamento judicante conqueritur. Sclopetaria vulnera absque suppuratione, solo quodam emanante ichore curari posse, per exempla aliqua confirmat.

EJ. *novum lumen chirurgicum vindicatum.* In *operum collectione* 1704. 8. * HALLEUS chirurgus libellum suum defendit. Cum in puero sui pulveris fecisset experimentum, eo solo & apta deligatione posse sanguinem comprimi, chirurgos præter

ter verum retulisse sanguinis profluvium non cessasse: addit ægrum sanatum esse, aliasque suas curationes producit.

In libello *of acid and alcali* exemplum dedit calculi longi ℥u, qui de urethra feminæ decesserat.

Ej. *relation of sudden and extraordinary cure of a person* London 1698. 8. *. Contra nupera etiam Gallorum cogitata, hominem a vipera morsum, magnaque mala patientem, sanatum elixirio vitrioli. Noster enim contra sui ævi præjudicatus opiniones omnes morbos fere ex alcalina natura deducebat, & acore curabat, fœtida etiam ulcera in *farther considerationes concerning acid and alcali*. Hæc omnia repetuntur in *collectione of tracts chirurgical acid medical* Lond. 1704. 8. * cujus reliqui libelli clinici sunt argumenti. Anno 1698. 8. jam prodierant *four treatises of physik and chirurgery*.

J. G. R. *synopsis doctrinæ ac medicinæ vulnerum* Witteberg 1695. 4. BOEHM.

§. CCCCXXIX. DISPUTATIONES.

J. HADRIANUS SLEVOGT, Professor Jenensis, numerosas edidit, neque tamen vulgares disputationes. Ipse & obstetricabatur, & manu medebatur. Virum anevrysmate laborantem servavit ustione, cum vellent artum amputare.

Ej. *caries cranii* Jen. 1695. 4. * cum memorabili exemplo & medica exegesi maximum & funestum exemplum, vermibus in dura membrana visis. Recus. in meis diss. sel. T. I.

Ej. *de fatis chirurgiæ* Jen. 1696. 4. BOEHMER.

Ej. *de fonticulo suturæ coronalis insigni vitiorum memoriæ remedio* Jen. 1696. 4. *. addit suum testimonium.

Ej. *ligaturas artuum antiquum, necessarium, mite atque tutum hæmorrhagiarum esse remedium* Jen. 1697. 4. *.

Ej. *de scarificatione, hydropicorum remedio, paracentesios succedaneo* Jen. 1697. 4. BOEHMER.

Ej. *de paracentesi thoracis & abdominis* Jen. 1697. 4. HÆNEL.

Ej. *de ambustione ejusque remediis* Jen. 1698. 4. HEF.

Ej. *de polypis capitis* Jen. 1699. 4. *.

Ej. *de crepatura viscerum* Jen. 1699. 4. HÆNEL.

Ej. *de roncho infantis exulcerum paroticorum intempestiva curatione variis symptomatibus stipato* Jen. 1699. 4.

Ej. *de muliere gravida lapsu vaginæ uteri laborante* Jen. 1700. 4. *.

Ej. *de partu Thamaris difficili & perinæo inde rupto* 1700. 4. HEF.

Ej. *de utero per sarcoma ex corpore, protracto, postmodum resecto* Jen. 1700. 4. HEF.

EJ. *de dolorum partus spuriorum cum veris collatione* Jen. 1702. 4. *.

EJ. *de ægra retentione secundinarum laborante* Jen. 1704. 4. * Die sexto demum cum summo factore secunda expulsa felici eventu.

EJ. *de singularibus quibusdam partus impedimentis* Jen. 1704. 4. HEF.

EJ. *partus naturalis collatus cum præternaturali, occasione feminæ ad extractionem fetus usque parturientis* Jen. 1705. 4. MENZ.

EJ. *de partus retardati nocumentis* Jen. 1705. 4.

EJ. *de cauteriis* Jen. 1708. 4 obsoleta esse & meliores esse fonticulos.

EJ. *de embryulcia* HIPPOCRATIS Jen. 1709. 4. *. Caput incuneatum verso fetu, pedibusque adreptis expedit, digitis in os uteri datis, ne circa caput fetus stringatur.

EJ. *de partu Cæsareo* Jen. 1709. 4. *.

EJ. *de instrumentis* HIPPOCRATIS *chirurgicis, hodie ignoratis* Jen. 1709. 4. HEF.

EJ. *an maturus fetus matris sanandæ causa occidendus* Jen. 1710. 4. HEF.

EJ. *de tumoribus artuum fungosis* Jen. 1715. 4. * ad femoris condylum externum adhærens, & ad cristam tumor.

EJ. *de tumoribus tunicatis* Jen. 1719. 4. * Incisa cute sponte prosiluisse.

EJ. *dignitas vulnerum explorationis* Jen. 1721. 4. & *de exploratione vulnerum* ib. 1721. 4. HEF.

EJ. *de infelici hydropis saccati curatione* Jen. 1721. 4. Funesta gangræna ex scarifatione crurum hydropicorum.

Utcunque huc pertinet disp. *de spadonibus* Jen. 1690. 4. PL.

STEMAN *de hydrophobia* Utrecht 1695. 4. * ex morsu canis non rabidi.

H. ETTINGSHAUSEN *de microcosmi lapidicina in renibus & vesica* Erford 1695. 4. HÆNEL.

LAUR. van der BUSCH *de partu Cæsareo* Franeker 1695. 4. *.

JOH. VIERZIGMAN *de phimosi* Altdorf. 1695. 4. *.

J. LEBZELTER *de vulneribus, quæ sclopetorum globis infigi solent, & eorum curatione* Lipf. 1695. 4.

ADRIAN ZIEGLER *de odontalgia* Utrecht 1695. 4.

REINHOLD WAGNER *de meliceria* CELSI *s. synovia præside* C. BARTH. Hafn. 1695.

CHRISTOPH. HAMMER *de spina ventosa præside eodem* ib. 1695.

§. CCCCXXX.

§. CCCCXXX. Diaria.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* III., qui annis respondet 1695. 1696. J. Georgius Hoyer *obs.* 43. lethale vulnus œsophagi.

Ann. VII. VIII. *obs.* 183 tumor axillæ cancrosus funestus.

Obs. 184 monstrosi in naso tumores vinculo adstricti & ablati.

Cent. I. *obs.* 55 & 56 allium adversus calculum laudat, equisetum spem fefellisse queritur.

Cent. III. *obs.* 4 vulnera conjunctim funesta, quæ singula mortem non intulissent.

Obs. 5. 6 curationes sympatheticæ, quas ævo condones.

Cent. V. *obs.* 69 infans atretus sectione curatus.

Vol. III. *obs.* 18 intestinum duodenum lethali eventu vulneratum.

Obs. 21 spica siliginea in ulcere infantis.

Obs. 22 nymphæ nimiæ suffumigio restrictæ.

Ej. tribuitur *erneuerte medicinal Apoteker Chirurgorum und andre Ordnungen* Mülhausen 4.

Ludovicus Apinus, Professor Altdorfinus.

Dec. III. *ann.* III. *obs.* 68 fistula perinæi curata.

Ann. V. VI. *obs.* 116 ulcera tibiæ succo sempervivi majoris curata.

Ann. IX. X. *obs.* 180 spina bifida.

Caroli Schroeter *Dec.* III. *ann.* III. *obs.* 94 de calculo per secessum egesto.

Christoph Horch, Medicus Berolinensis.

Dec. III. *ann.* III. *obs.* 95 vulnus sclopetarium curatum, quo abdomen trajiciebatur.

Obs. 96 tumor congenitus frontis feliciter resectus.

Obs. 97 intestinum ileon in nuper nato conservens post 22 diem funestum.

In *Phil. Transf.* n. 215 Eduardus Baynard, lotium suppressum datis acidis medicamentis liberavit.

In *Mem. avant* 1699. Guilielmus Homberg tenaculam proponit, qua cataractam evellas.

§. CCCCXXXI. Henricus van Deventer.

Medicus Belga Daventriensis, qui chirurgiam universam & peculiariter artem obstetriciam exercuit, obstipos, claudos, mancos etiam curare (a) solitus, &

(a) In ipso libro, se in his malis totum occupari.

& frequentia in Daniam itinera suscipere, ornatus a CHRISTIANO V. ob mechanica, quæ exhibuerat specimina. Junior enim aurifaber fuerat, & instrumenta parabat ad corrigendam staturam.

EJUS *Dageraat der Vroed vrouwen ofte voorloper van het tractaet genaemt nieuw ligt der Vroed vrouwen* Leid. 1696. 8. GUNZ. 1701. 4. 1724. 4. 1746. 4. EJ. *operationes chirurgicæ novum lumen exhibentes obstetricantibus* Leid. 1701. 4. * & auctius 1734. 4. Gallice vertente JACQUES JEAN BRUHIER d'Ablancourt Paris 1734. 4. maj. *. Germanice Jena. 1728. 8. 1731. 8. 1740. 8. 3. vol. 1761. 8. Anglice London 1716. 8.

Multum laudis hoc & sequentibus operibus vir Cl. meruit, ut etiam a translatore Gallis suis præferatur, etsi sunt, qui minus obliquitati uteri tribuant. Ab ista enim plerasque in pariendo difficultates noster derivabat. Spem esse boni partus, si os uteri cum capite fetus in pelvim prolapsum fuerit, si tenue & molle fuerit, lateque patulum, & caput tangatur, & humores se in latitudinem explanaverint. Ut caput tangatur, etiam per os uteri. Ut veri dolores a spuriis distinguantur, accurate. Unco nunquam opus esse. Uteri in fundo fovea, quæ subinde adpareat, & quam oporteat continuo explanare. Sellam obstetriciam describit. Pelvis vitia varia. In nimis ampla pelvi, si una os uteri durum fuerit, poterit uterus prolabi. Angusta pelvis longum poscit laborem Coccygem debere repelli, eo repulso partum hærentem expeditum fuisse. Obliquitas uteri varia: ut adgnoscatur, ut tollatur. Utique a nimis ampla pelvi etiam vitiosi partus. Vaginam in Frisia frequenter prolabi: ut reponatur, curetur. Præcrassas membranas tamen rumpi necesse. Ut placentæ præeunti medeamur. Soliti mali fetus situs eorumque medela. Brachia cum capite posse transire. Signa uteri antrorsum penduli, aut retrorsum, & medela. Uterus ad latus obliquus. Compendium artis utile. Quando instrumentis utendum, caput perforandum.

EJ. *operis pars secunda. Ulterius examen partuum difficilium, lapis lydius obstetricum, & de necessaria cadaverum incisione* Leid. . . . 1724. 4. *. *Seconde partie edit. Gallica.* Difficilis partus a plica uterum inter & vaginam intercepta: eo in casu fetus ne pedibus quidem extrahi potest. In pelvis angustia caput aperiendum. Caput fetus supra os pubis delapsum. Brachium extorquere inutile. Exemplum capitis incuneati. De obstetricum erroribus.

In editione Gallica BRUHIER primum laudes canit HENRICI, eique multa tribuit inventa, quæ hactenus dudum nota fuerant, ut dolorum verorum a spuriis distinctionem, repulsionem coccygis, obliquitatem uteri variam. In adnotationibus passim cum Gallis confert, & fere pro eo dicit.

In nova editione Leid. 1733. 4. *. multa accesserunt. Primum partus aliqui difficiles, de quibus auctor retulit, cujus codices ab heredibus bibliopola redemerat; fetus brachio præeuntes; transversi; ab uteri osculo constricti, & funestæ uteri obliquitates.

Inde epistola succedit ad D. VINK, in qua varias iterum tradit adnotationes.

nes. Uterus obliquus, ut fundo suo in pendulum abdomen declinaret, eventu funesto. Alius infaustus eventus feminæ sexto die, genitalibus partibus tumidis, cum fetu pereuntis. Nixuum maximam esse noxam, si uterus male versus fuerit, sic medicamentorum. Subitum partum utique lento præstare. Caput apertum linteo sicco prehensum noster adtrahebat. Chirurgos Parisinos uteri obliquitatem ignorare, eorumque cæcum esse laborem. Continuo invertendus puer, qui male se offert. In malo situ, cum unco uti voluisset, neque is labor successisset, tandem difficulter & unco vertebris prehensis fetum eduxit.

EJUSD. *Beschryving van de ziekten der beenderen inzonderheit van de rachitis* Leid. 1739. 4. *. Posthumum, sed ante mortem auctoris perfectum opus. Rachitidis theoria ex salis nata abundantia, ei oppositus arcanus sapo. Spinam ventosam deteriorem esse rachitidis gradum, & universi corporis cariem. De carie multa. Simplicem laudat curationem, negat nigrescere. De radio fisso toto pene destructo, denique sanato. Ab ambustione maxima cicatrix & claudicatio: noster cicatricem incidit, ægram restituit. Nudato periosteo ossa tamen convalescere, dum aer vitetur, sicca carpta lintea inponantur. Omnino ossa nudata contegi. Radius sæpe renatus. Spinam ventosam hereditarium esse malum. Curvari artus, quod ossa mollia fiant, cedantque musculis, ita costæ introrsum ducuntur, sternum extrorsum. De balænariis thoracibus & ocreis ferreis. Spinam ventosam universi corporis esse, cariem topicam. Os femoris cum acetabulo confervens. Antiquam cicatricem incisam apta deligatione musculis sursum retractis sustulit. Paronychiæ lumbricos admovet, etiam cariei. Os detectum posse reconciliari, inspersso lapide calaminari, carptis linteis inpositis. Ad exfoliationem obtinendam euphorbium inutile esse, cauterium melius, neque debere squamam vi detrahi. In recente malo os nonnunquam conservari posse, si vero sicca deligatio non sufficerit, tum debere deradi acutissimo scalpro, quoad sanguis sequatur. Oleo antimonii ad carnem fungosam delendam utebatur.

F. MERCURIUS van HELMONT etiam machinam habebat ad restituendos gibbosos.

§. CCCCXXXII. AUGUSTINUS BELLOSTE.

Chirurgus in exercitu Gallico, qui in Italia militavit, deinde Turini Regiæ matris chirurgus fuit, D. PARIS chirurgi & M. D. Galli discipulus, quem valde laudat. Erant eo tempore in Italia (a), qui MAGATIANA consilia sequerentur, quos inter SANCASSANUS FALCINELLUM nominat. Ab iis puto viris hausit noster suam in medicando simplicitatem, & porro experiendo ejus commoda didicit. EJUS *Chirurgien de l'hôpital* Paris 1696. 8. HOTTON. 1705. 8. 1708. 8. 1716. 8. Amsterdam 1707. 12. *. Anglice Lond. 1732. 12. 2. vol. Germanice vertente MARTINO SCHURIG Dresd. 1705. 8, alii 1703. 8. 1710. 8. 1724.

(a) MAGATUM secutum esse, & plumbeam ad trepani foramen replendum laminam ex eo exscripsisse *Giorn. de' Letterati* IV. p. 130. sq.

1724 8. Belgice *heelkonstige verbandhuis meester* Haag 1701. 8. WACHENDORF. Haarlem 1725. 4. 1729. 8. 2. part. LAMBERG. Italice cum titulo *Chirone in campo* Venez. 1729. 8. 3. vol. & alias.

Princeps ſcopus eſt, MAGATI præcepta inculcare, raram deligationem, & deligationem & abſque turundis commendare. D. GAUFAPE' etiam citat, qui turundas rejecerit. Sed & agyrtas viderat feliciter curare, & ideo, ut putat, quod turundis abſtinerent.

Oſſa denudata multis foraminibus perterebrat ad CELSI modum. Ita oſſa reoperiri. Euphorbium in ſpiritu vini ſolutum oſſis cariei admovet. Lamina plumbea dimittenda in foramen trepano factum, ut duræ matris nixus cohibeatur.

Plurimæ adnotationes, quibus præcepta ſua fulciat, & curationum ſuis ex legibus feliciter ſuccedentium numeroſa exempla. Poſt apoſceparniſmon oſſa confirmata. Vulnera magna, linguæ, pulmonum, etiam diaphragmatis, ventriculi, vulnera abdomen trajicientia, oſſium a ſtlopis colliſorum, arteriæ interoſſeæ brachii, genu transverberati. Ulcera non fodienda digito neque ſtylo. Fiſtula ſcroti ſanata balſamo peruviano & ſtyptico CROLLII. Pectus in parte poſteriori propter empyema perforat. Fractura acromii facile ſanata, & pars cubiti reſtituta. Non excitandæ violenter glandes inpactæ. Magnis inciſionibus vulnera ſtlopetaria debere dilatari. Subitum a rejecta turunda levamen. Non continuo ob arteriam brachii læſam artus amputandus. Vulnus ventriculi, ſanguine ſurſum & deorſum ſecedente, tamen ſanatum. Armamentarium chirurgicum copioſum, medicamenta plurima, multa etiam ſua.

In editione 1715. acceſſit diſſ. de rabie, morſuque animalium venenatorum.

Suite du chirurgien de l'hôpital, du mercure, des maladies des yeux, des tumeurs enkiſtées, des playes de poitrine, des playes tortueuſes, des injections, du mot d'Eſchare, de la chûte de l'inteſtin dans le ſcrotum, du ſarcocele & miſerere Paris 1725. 8. *. Multa contra turundas, eorumque defenſorem PANDULFUM MARAVIGLIA. Contra injectiones. Ad oculorum vitia cauteria laudat, pone aures admota. Ad hernias reponendas fomenta frigida & adſtringentia. Nullam a glandibus plumbeis generari eſcharam. In vulneribus pectoris abſtinendum a turundis. Corpora peregrina impacta ſponte prodire. Vulnera tortuoſa non egere turundis, & facilius etiam ſanari quam recta. Tumores cyſticos indolentes non debere negligi, qui vel ſola mole ſua poſſint funeſti fieri.

Epiſtolæ duæ ad ANTONIUM BOCCACINI *de curatione* MAGATIANA *vulnerum* ex Italico verſæ. Potiſſimum contra PANDOLPHUM MARAVIGLIA ſcriptæ ſunt. Exſtant etiam *in dilucidationibus* SANCASSANI. Reliqua medici potius ſunt argumenti.

§. CCCCXXXIII.

§. CCCCXXXIII. Vauguyon, Abeille.

De la Vauguyon M. D. *traité complet des operations de la chirurgie* Paris 1696. 8. *. Anglice Lond. 1707. 8. 1716. 8. March. 1736. 8. Belgice, *de heelkonst in haar volmaaktheid* Amst. 1700. 8. Ex coævis fere sua sumit, neque multa propria habet. Mauricæum in rebus obstetriciis sequitur, in quibus multus est. Historiam morbi solet proponere, deinde administrationem chirurgicam, fascias & deligationem, curationem totam. Ex Hildano plurimas adnotationes habet, alia magis propria. Luxationes recenset, spissato liquore articulari ortas. Luxationes in calvariæ suturis admittit, iis fascias obponit, quibus contineantur. Radium a cubito facile discedere. Fæcum involuntarium exitum a fractura coccygis vidit. Ex ano secundario ab intestini crassi vulnere nato fæces non fœtidæ. Ut causticis magni abscessus aperiantur. De cephalica vena incisa sanguinem absque impetu elabi.

Scipion Abeille, Chirurgi castrensis & nosodochiorum militarium, *le parfait chirurgien de l'armée* Paris 1696. 12. *. Breviter agit de fasciis frequentioris usus, de trepano, de gastroraphia, de fistula ani, de amputatione, de fracturis, de suppellectili chirurgica, quam a Girardo artifice paratam laudat. Nervum brachialem in anevrysmatis ligatura jubet ab arteria separare.

Ej. *le traité des playes d'arquebusades.* Huic editioni præponitur annus 1695. 12. *. Non esse venenata.

Ej. *le chapitre singulier du* Guidon. Pariter anno præfixo 1695. 12. *. Examen candidati chirurgici.

J. Ravelly *traité de la maladie de la rage* Metz vel Paris 1696. 12. Lupa rabida aliquot homines vulneraverat, eorum plerique sanati sunt, aliqui hydrophobi perierunt. Noster jubet locum demorsum exuri, vomitum cieri.

Du Treyve *lettre sur la blessure de M. du* Palais Paris 1696. 12. Port.

§. CCCCXXXIV. Petrus Verduyn.

Adriani f. chirurgi Amstelodamensis, *diss. epistolica de nova artuum decurtandorum ratione* Amsterdam 1697. 8. *. Belgice *verhandeling van een nieuwe manier om leedemaaten aftesetten.* Gallice etiam a. 1697. vertente Josepho Vergnol chirurgo, qui ipse operationem erat passus. Titulus est, *nouvelle methode pour amputer les membres.*

Ita nempe in pede amputationem debere institui, ut de sura tantum reservetur carnis, quantum ad operiendum truncum sufficiat, ita os obtegi, lentam exfoliationem averti, sanguinem conpesci, meliorem esse artus reliqui usum, cum ad eam carnem pes artificialis multo firmius possit adaptari. Instrumenta & encheireses sollicite exponit, inter illa sustentaculum. Valde laudat Georgius la Faye accuratam administrationis descriptionem, cui nuperi vix quidquam addiderint.

In

esse *grosse Probstüke in Augenkrankheiten, die er durch sonderbare Operationen und speciale Handgriffe jederzeit curirt, übersezt durch* CHRISTOPH le CERF Jena 1715. 4. Latine in E. N. C. Cent. VI. app.

EJ. *observations critiques de W. sur un livre imprimé en Angleterre* London 1713. 8. In KENNEDY ophthalmographiam.

Epistola inter additamenta MAITRE JEANII prodiit Leid. 1714. 4. * ad editorem PALFYNIUM data, in qua W. contra sedem cataractæ in crystallina lente pugnat.

EJ. *dissertations savantes & critiques sur la cataracte & glaucome de plusieurs modernes* Francfurt 1717. 8. 1730. 8 & Latine vertente CHRISTOPHORO le CERF *dissertationes de cataracta & glaucomate contra systema* BRISSAEI, ANTONII & HEISTERI Francfurt 1719. 8. *. Summa rei est, defendere contra nuperos, dari cataractas membranaceas pensiles, in utraque camera oculi, & lentis crystallinæ obstructionem atque opacitatem aliud a cataracta malum esse, & inmedicabile. Posse intra 18 mensem cataractam deponi. Perforandum ad duas a cornea lineas, ad dimidium sub iridis medio spatium, id nisi servetur, corpus vitreum perforari; de perforanda multis punctis cataracta: de deponendis, quæ adhærent. Sed etiam de educenda per incisam corneam cataracta egit. In synechia lædi aut lentem aut uveam. Suis asellis etiam mammæ cancrum sanatum fuisse. Aspere in ANTONIUM MAITRE JEAN. Libelli sunt plusculi.

Epistolæ duæ a. 1707 scriptæ I. P. le BRUN contra BRISSAEUM, quem plagii reum facit. Veterum systema describit. Gypsceam se lentem vidisse oculi.

II. *Annotationes in tractatum de cataracta* ANTONII MAITRE JEAN *in Merc. Gall. Oct. Nov. Dec.* 1708, & ib. *Jan. ad April* 1709 hic recus. Acerbæ notæ, ut ANTONIUM contra propria sensa scripsisse aiat, & litteratis imposuisse.

III. *Breves adnotationes in* HEISTERI *dissertationem* Altdorf 1713. 8. editam.

IV. EJ. epistola ad JOHANNEM PALFYN.

V. Illepidum *carmen ad* J. HOVIUM, cum notis, quibus bibliotheca ophthalmica continetur.

VI. DANIELIS GEISLER Noribergensis chirurgi epistola de cataracta vere membranacea, pupillæ firmiter adnata, in eodem oculo reperta cum lente crystallina opaca.

VII. Refutatio apologiæ HEISTERIANÆ.

VIII. Censura in G. HOWARD ophthalmiatriam. Aliqua de antiquitatibus chirurgiæ ocularis.

IX. Quadraginta operationum catalogns, quas exercet, græcis nominibus. Inter eas est βλεφαροξυσις. Fusius de ungue.

EJ. *remarques sur l'avertissement* de M. WINSLOW. In *diario Trivultino*

 1724.

1724 acerrimus & inutilis libellus. Speculum ocularium GARENGEOTIE sibi tribuit.

EJ. *de cataracta* disp. in *d. Trivult.* 1725. M. *Mart.*

EJ. *reponse aux difficultes touchant la cataracte membraneuse* ib. 1726.

EJ. *observations sur le memoire de* M. MORAND *inseré dans l'Hist. de l'Acad. des sciences* ib. 1726.

A. 1727 lentem crystallinam bonam fuisse, cum cataracta deposita fuisset ex MORASCHI testimonio.

A. 1728 D. WALTHIER etiam membranam pendulam pone uveam vidisse; eam se apud SANTORINUM vidisse.

In *J. de Trev.* 1707 agit de lapide medicinali, qui ad externa aliqua oculi mala bene faciat: ad cataractam inutilis.

§. CCCCXXXVI. VARII.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS, medicus Hildesheimensis, auctor est libri solis literis C. B. B. expressis editi Helmstatt 1698. 8. *. *Medicus legalis oder gesezmässiger Bestell und Ausübung der Arzneykunst.* De chirurgis, eorum officiis & erroribus.

EJUSD. *selecta medica, de medicinæ natura, certitudine, imprimis pharmacopolarum, chirurgorum atque obstetricium functionibus* Fr. Lips. 1708. 4.

In *E. N. C. Dec.* III. a. V. VI. *obs.* 33 calculi in rene & utraque vesicula: ren exesus.

Cent. I. *obs.* 28. ut curaverit a fulmine tactos.

Vol. I. *obs.* 76 calculosi dissectio.

DANIEL le CLERC, doctus & celebris medicus Genevensis.

EJ. *est histoire de la medecine* Genève 1698. 12. & auctius 1723. 4. *. Historiam chirurgiæ utique docet, inquirit num ea ars, num medicina propria dignior sit & antiquior. De Chirurgia Romana. Princeps ubique auctor, candidus & ab omni secta alienus.

EI. tribuit Cl. PORTAL *appareil commode en faveur des jeunes chirurgiens* Paris 1700. 12.

J. JAC. WOYT *thesaurus pharmaceutico-chirurgicus, oder gründliche Erklärung der üblichen Kunstwörter, die sonderlich den Apothekern und Wundärzten vorkommen* Leipz. 1696. 8. RIV. Cum alio titulo *Gazophylacium medico physicum, oder Schazkammer medicinischer und natürlicher Dinge* Leipzig 1737. 4. *.

EJ. *Unterricht von den tödtlichen Wunden des ganzen menschlichen Cörpers* Dresd. 1716. 8. HUTH.

EJ. *curieuse Chirurgie* Dresd. 1715. 8.

EJ.

EJ. *Abhandlung aller innerlichen Krankheiten 3 Th. mit der Chirurgie und Hebammenkunst vermehrt* Leipz. 1753. 4.

EJ. *trifolium chirurgicum, oder chirurgisches Kleeblat* Leipz. 1705. 8. BOEHM.

GEORGIUS BAGLIVUS, medicus, qui suo ævo magnam famam meruit, sectamque pene condidit, hypothesium in aliis inimicus, in se ipso fautor. Inter diss. Rom 1696. 8. Lion 1699 cum praxi edita & sæpissime recusa est *diss. de tarantula*, in qua fabulas illas vulgares & curationem per choreas, credulus recipit.

Diss. *de vesicantium usu & abusu*, quibus medicamentis noster valde infensus erat. Nonnullis annis frequentiores a vesicatoriis gangrænas supervenire.

Mle. D'AUVERGNE *recueil de secrets touchant la medecine pour les maladies & les playes* Paris 1696. 12. D'ETR.

His temporibus aut etiam prius, vixit ANDREAS TENZEL, cujus *philosophische und sympathetische schriften* HOF. 1725. 8. prodierunt, BOECLER, & huc videntur facere.

§. CCCCXXXVII. DISPUTATIONES.

EBERHARD BARNSTORF *de amputatione membrorum sphacelatorum* Leid. 1696. 4.

MICH. WANSELOW *disp. exhibens historiam de ruptura lienis* Erford. 1696. 4. D'ETR.

D. MARTINI *de enterocele* Lips. 1696. 4.

GEORG LANGERMAN disp. *de fraudibus & erroribus circa lapidem bezoar* Leid. 1696. 4. Potius practici argumenti.

J. JAC. SCHOEPFER *de hæmorrhagia oculo vulneratorum* Rostoch. 1696. 4. HÆN.

NIC. EGLINGER *de fracturis & luxationibus ossium* Basil. 1696. 4.

J. CONRAD BECKER *de abortu* Giess. 1696. 4.

J. SCHMIDT *de lepra Græcorum unguibus monstrosis prædita* Utrecht 1696. 4. *.

RENATI le CONTE & NIC. ANDRY, *non ergo parotis unica lethargi vindex* Paris 1696. 4.

Inter *Quæstiones* XII GUILIELMI RIVIERE Monspel. 1696, est, *Ergo cancro, scrofulis, lui venereæ panacea mercurialis.*

§. CCCCXXXVIII. FRIDERICUS HOFMAN.

Professor Halensis, celebris medicus, & chemicus.

EJ. infinitæ sunt disputationes, quæ vel ipsius sunt, vel a discipulis eo præside defensæ. *De amputatione membrorum sphacelatorum, eorumque secura medela* Hall. 1696. 4. BUR.

De synovia ejusque origine Hall. 1697. 4. *.

De fistularum nova tuta sanandi ratione Hall. 1697. 4. * Sanata dente carioso evulso.

De *ισχαιμοις vel sanguinem sistentibus* Hall. 1698. 4. MENZ.

De dentibus eorumque morbis ib. 1698. 4. *.

De remediis antiodontalgicis ib. 1700. 4. HEF.

De membris fractis ib. 1700. 4. HÆNEL.

Ulcerum ætiologia vera & circa curam cautelæ Hall. 1703. 4. MENZ.

De luxationum synthesi in genere R. GRUHLMANN, qui auctor est.

EJ. *affectus rarissimus perpetui succi nutritii ex thorace stillicidii* Hall. 1704. 4. *. Perforato pectore multum eductum materiæ chylosæ, quam noster tamen per arterias putat effundi.

EJ. *de imprudenti medicatione multorum morborum causa* Hall. 1715. 4. *.

Casus ægri ophthalmia laborantis ib. 1717. 4. MENZ.

De fistula ani R. H. BASS auctore ib. 1718. 4. *.

De sphacelo ex causa interna feliciter curato Hall. 1721. 4. *. Ab allisione in homine cacochymo natus, exemta officula, sphacelus ad gangrænam subortus sublatus.

De oculorum procidentia Hall. 1722. 4. *.

De venæ sectionis prudenti administratione ib. 1723. 4. *. Practica potius.

De incontinentia urinæ ex partu difficili ib. 1724. 4. *.

De exulceratione vesicæ ib. 1724. 4. *.

De vesicatoriorum præstantia in medicina ib. 1727. 4. *. In asthmate spasmodico, in variolis relabentibus. Clinici potius argumenti.

De fonticulorum usu ib. 1727. 4. HAENEL.

De morbis oculorum præcipuis ib. 1728. 4. HAENEL.

De læsionibus externis, abortivis venenis & philtris R. SCHILMER ib. 1729. 4. 1755. 4 *. Lien ab ictu dissiliens, inde mors subita. Sic ex ictu cum diaphragmate inflammato. Ab alia plaga sphacelus. Vulnus pectus penetrans clausum, inde empyema funestum.

De cataracta ib. 1729. 4. *.

De dolore ex calculo renum ib. 1732. 4. LANG. 1731. HE Germanice *vom Nierenstein.* Calculum fere in sinistro latere habitare. Carolinas thermas calculum non generare.

De spasmo ex calculo felleo ib. 1732. 4. LANGENH. 1731. HEF.

De abortu ib. 1733. 4.

De fistula maxillari ib. 1735. 4. *.

De

De variis visionis vitiis ib. 1736. 4. MENZ.

EJ. *de inflammatione ossium* ib. 1737. 4. *. auctore respondente C. P. GLASS.

Ad chirurgiam non exigua pars pertinet operis, quod cum titulo *medicinæ consultatoriæ* prodiit, & quod fere fit responsis ordinis medici Halensis, quæ plerumque in mitissimum sensum respondit.

Ejus T. I. Hall. 1721. 4. *. Varia de infanticidiis & vulneribus judicia: inter ea vulnus diaphragmatis funesti eventus: pariter tristis effectus fustigationis, & perinde lethale vulnus vasis in mesocolo sanguinei. Contra, percussio, a qua effusus in ventriculis cerebri sanguis, pro incerta mortis causa. Sphacelus scroti curatus oleo caryophyllorum. Diabetes ex calculo ureteri inpacto. Paracentesis pectoris ab ordine medico approbata. Abscessus in musculis abdominis. Vulnus sinus frontalis longo tempore non sanatum.

T. II. Hall. 1721. 4. *. Ejusdem generis quinquaginta consilia. De vulneribus judicia, excusatur vulnus arteriæ carotidis non satis definitum. Partus exsectus ex utero cæsareus, funestus sed exculpatus. Vulnus penetrans abdomen & trajiciens; malus eventus chirurgo imputatus. In cerebro effusus ex ictu sanguis, reus excusatus. Ulcus pertinax femoris, & ex ejus luxatione atrophia. Ex imperita venæ incisione anevrysma spurium. Abscessus inter abdominis musculos.

T. III. Hall. 1723. 4. *. Vulnus hepatis funestum, æger lenissimum dolorem senserat, quidquid alii ex hypothesi in contrariam sententiam dixerint. Vulnus funestum pulmonis: pro non lethali relatum. Lethale vulnus trunci communis venarum ab hepate in venam cavam confluentium. Vesicæ excoriatæ curatio. Calculosorum historia, quos inter fuit, qui numerosos calculos egessit. Fustigatio crudelissima, etiam capitis, ut tamen cranium integrum esset, pro non lethali. Anevrysma cruris sponte ruptum, mortemque inferens, non satis adgnitum, ut imperitissimi homines etiam incisionem moliti sint.

T. IV. Hall. 1724. 4. *. Cranium bis fissum & pus sub dura matre, pro non lethali. Incisio hominis calculosi: excusatus medicus, qui Swalbacenses aquas ad id malum suaserat. Ex lapsu, femore neque fracto neque luxato, tamen ambulandi impotentia. Multiplex cranii fissura cum vase rupto & sanguine effuso: vulnus lethale pronuntiatum. Luxatio hinc humeri, inde radii & ulnæ cum non potuissent sanari, & arteria a fragmento osseo convulnerata fuisset, chirurgus correptus. Vulnus pectoris, ab eo dolores, hectica sanata suborto bubone inguinali. Lien ruptus, sanguis in abdomen effusus. Gangræna & mors ex gravi vulnere ipsis ossibus brachii dissectis, cum chirurgus ea ossa tentasset reconciliare. Ex vulnere capitis cum fissura mors demum die quadragesimo. Excusatum vulnus conpuncti cerebri, cum pure in altero ventriculo effuso.

Tom. V. Hall. 1726. 4. *. Hydrocele aliquoties conpuncta, in qua aqua subito maxima copia renascebatur. Vulnus duodeni pro absolute lethali. Ulcus intestini recti. Ab ictubus fetus intra uterum perens, cum signis acceptæ injuriæ.

juriæ. Vulnus funeſtum diaphragmatis & hepatis, tamen pro non lethali. De infanticidio hic & alibi. Vulnus per orbitam in cerebrum penetrans pro lethali relatum.

T. VI. Hall. 1728. 4. *. Calculus cum podagra conjunctus. Ex ictu in cranio foramen, in cerebro pus fætidum & copioſum vomica contentum: reus excuſatus. Vulnus oſſis frontis jaculo perforati, quod in cerebrum penetraſſet, pariter excuſatum. Calculoſi hominis diarium, cui ſubinde calculi decedebant. A vulnere os tenuiſſimum & fragile ad duram cerebri membranam adhærens.

T. VII. Hall. 1730. 4. *. Cerebrum per frontis os convulneratum, pro non lethali. Ad ulcus cancroſum linguæ conſilia, quæ ſatis bene cedere viſa ſunt. Horrida capitis conquaſſatio, fracturæ, hiatus ſuturæ, contrafiſſura alterni lateris, pro lethali. Hernia inteſtini ilei in veſicæ celluloſam elapſi.

T. VIII. Hall. 1731. 4. *. Ab impacto pugno ſugillatio, ſanguis ſub calvaria effuſus, mors pene ſubita; reus excuſatus.

T. IX. Hall. 1732. 4. *. Lis inter medicos, qui vulnus pectoris cum fragmento pleuram compungente infelici eventu curaverant, cum alter ſaccharum ſaturni adhibere vellet, alter dilatare vulnus & injicere medicatos ſuccos. Ad calculum renalem dudum geſtatum conſilium.

Tom. X. ib. 1733. 4. *. Calculoſi multa mala patientis hiſtoria & renis ulcus. Nihil de forenſi medicina.

T. XI. ib. 1738. 4. *. Depoſiti ſenis opus, nihil iterum argumenti forenſis; aliqua ad calculi ſymptomata, ad cancrum occultum, ad ani fiſtulam.

T. XII. ib. 1739. 4. *. Ulcus renis. Ex lapſu femur ſubluxatum.

Ej. *conſultationum & reſponſionum medicinalium* Cent. I. ad morbos capitis & pectoris Hall. 1734. 4. *.

T. II. Cent. II. III. *complectens morbos abdominis & artuum extremorum* ib. 1734. 4. *. Quæ occurrerent chirurgica pariter ex opere *germanico ſumta.*

In *medicinæ ſyſtematicæ tomi quarti parte tertia* ib. 1734. 4. *. caput de abortu huc revocaveris, tum de ophthalmia, ubi axungiam viperarum laudat, de inflammatione veſicæ, cum propriis adnotationibus.

In Parte V. Hall. 1739. 4. *. Huc capita de ſphacelo a cauſa interna, de ulceribus & fiſtula, quibus caſus cum ſua curatione ſubjunxit.

In *opuſculis medico practicis* Hall. 1736. 4. *. huc facit diſſ. *de veſicantium & fonticulorum circumſpecto in medicina uſu.*

In notis ad POTERIUM varia etiam habet, ut bonum eventum rupti in hydrope umbilici.

§. CCCCXXXIX.

§. CCCCXXXIX. Diaria.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *Ann.* IV. *obs.* 33.

Christian Helwich, Vratislavienſis medici, calculi imaginaria figura.

Obſ. 35 gangræna ex cauſa interna exorta.

Ann. IX. X. *obſ.* 120 aliquæ de vulnerum lethalitate relationes.

Cent. VIII. *obſ.* 60 oſſa tumida curari emollientibus.

Cent. X. *obſ.* 31 a cephalea ſuturæ ſagittalis diſceſſio.

Vol. II. *obſ.* 60 calculum difficulter adgnoſci & fallere.

J. Baptista Wenkh.

Dec. III. *ann.* IV. *obſ.* 87 oſſicula prioris fetus in utero reſidua & nova impraegnatio.

Cent. V. *obſ.* 30 hydrophobia abſque canis morſu.

J. Christoph Menzel *Dec.* III. *ann.* IV. *obſ.* 121 alter gemellus uterum rupit.

Obſ. 122 gemelli ſe in partu impedientes funeſto eventu.

In *Phil. Tranſ.* n. 219 Joh. Wallis de equo, cui ventriculus perforatus fuerat, facile ſanato.

N. 220 Carolus Bernardus, vir eruditus, de magnis calculis de urethra exciſis, in qua a viginti retro annis ſederant.

N. 223 Id. fuſe de nephrotomia & hiſtoria hujus adminiſtrationis. Peractæ felix exemplum.

N. 225 Car. Preston de eodem 51 unciarum calculo, quem de veſica a morte hominis in noſocomio Charitatis extraxerunt, cum vivo non poſſent.

In novo diario *Galeria di Minerva* Venet. 1696. fol. *. Josuæ Ferro diſſ. de *bezoardicis calculis Americanis.*

Ferdinandi Santanielli diſſ. *de veſicantibus.*

In novo diario *le progrés de la medecine* Paris 1696. 12. * huc facit fetus aliquot annis in utero moratus, qui per inciſi abdominis vulnus exiit.

Du Chesne cyſtis membranacea utero mulieris adnata.

Tumor maximus ex ileo inteſtino & colo adnatus: redit iſte in *Phil. Tranſ.* n. 225.

In *Mem. avant* 1699. Galloys de tumore cyſtico genu obſidente, urina ſanato cum ſale communi in mellis ſpeciem cocta.

§. CCCCXL. Godofredus Bidloo.

Professor anatomes Leidensis, Archiater Regis Guilielmi III. poëta, medicus, incisor, etiam chirurgus, qui propria manu medicinam fecerit, in castris & domi bronchotomen feliciter exercuit (*a*), cancros resecuit &c. Multa scripsit chirurgici argumenti, quæ ad suos annos ægre retuleris, cum ubique numeri annorum in collectione opusculorum sint omissi, singulas vero dissertatiunculas difficillime reperias. Ad hunc annum revoco, quod Leidæ 1697. 4. prodierit

Christiani a Steenevelt *de ulcere verminoso ad* Bidloum *dissertationem*, quæ inter Bidloi opuscula exstat recusa. Ulcus, de quo agitur, fracto pedi successerat, ut tibia de cute promineret. Per id ulcus multa ossicula prodierunt.

Ej. Bidloi *exercitationum anatomico chirurgicarum decades duæ* Leid. 1708. 4. *. Fusæ historiæ memorabilium curationum, quibus noster defunctus est, nescio quo cum fastu descriptarum. Huc faciunt

In *Decade* I. *de phlyctæna*. *De extraneis ex vulneribus eximendis*, quod studium noster accurate commendat: exemplum addit trabeculæ ferreæ, multis annis in lumbis gestatæ. Periisse, cui glans plumbea inter costas hæserat, quam noster jusserat eximi. Laxato vulnere demum noster vitri fragmentum eduxit, quod vix tactum convulsiones ciebat. De *varicibus*, eos inter enormi, denique repressa, quæ minabatur gangræna, sanata. *De oculo purulento* scalpello arguto perforato & denique curato: aliquot exempla. *De excrescentia* maxima subito nata *in inguine*, vinculo ablata. De verrucis.

In *Dec.* II. Recrudescens tumor ille inguinis iterum vinctus, emortuus, ablatus, bono eventu. *De panno*. *De ungue, pinna, ala* & administratione horum malorum. Unguem ipse Bidlous sustulit, volsella adreptum. *De encanthide* erosa & sublata. *De exstirpata viri mamma*, ab auctore ablata: furcam cruribus scindentibus depingit (*b*). *De oculi prolapsu*. *De læso osse cribroso* immensam vim laticis aquosi fundente. *De spina bifida* tum in collo, tum in lumbis. *De leucomate* curato leniter rodentibus illitionibus. *De exostosium* aliquot exemplis iconibus expressis. Amputationem ab exostosi requiri, medicamentis non tangi debere.

Redeunt ista in *operibus omnibus anatomico chirurgicis* Leid. 1715. 4. *.

Disputationem *de puncto*, cum in hac collectione non redeat, respondenti Helvetio tribuimus.

§. CCCCXLI. Varii.

Saint Christau, chirurgi civitatis Luxemburg, *Chirurgie pratique* Luxembourg 1697. 12. *. Brevi compendio summa artis capita percurrit, addit instrumenta, medicamenta, aliquas adnotationes, ablati tumoris cystici, quem scarifavit

(a) Westhoven *de angina*.
(b) Improbat Vylhoorn ad Heist.

ſcarifavit & conſumſit, capitis contuſi neglecti, cum terebratione egeret, vulnerum, brachii amputationis &c.

HIPPOCRATIS nonnullos libros Paris 1697. 12. * edidit DACIER, gallice a ſe converſos, & cum codicibus Regiæ Bibliothecæ collatos, notis auctos. Inter eos ſunt *de arte*, *de veteri medicina*, *lex*, *jusjurandum*, *de medico*, *de decoro medici*, *& præcepta.* Notæ ut a litteratore.

JEAN FONTRAILLES *traité de phyſique & de chirurgie* Paris 1697. 8.

In PAULI BOCCONE, nunc SYLVII dicti, *Muſeo di fiſica e d'eſperienze &c.* Venez. 1697. 4. * pluſcula pertinent ad chirurgiam medicam. De tarantula primum oſſ. 17, cum commento ſaltationis. Dialogus de cancro: nimis in ſpem facilis. Medicamenta varia chirurgis utilia, numeroſa. Germanice excerptæ ſunt Jen. 1697. 12.

M. L. D. *Lettre ſur l'impoſſibilité des cures ſympathiques* Roterdam 1697. 12. Medicus ſerio eas curationes refutat.

PANCRATII WOLF *cogitationes medico legales* Zeil. 1697. 8. BOEHMER.

EJ. *de febrium criſibus per abſceſſus, bubones, carbunculos* Hall. 1705. 4.

§. CCCCXLII. DISPUTATIONES.

J. GERDES *de hydrophobia* Greifswalde 1697. 4. MENZ.

DAN. HENR. MEIBOM *de patellæ oſſis læſionibus & curationibus* Franeker 1697. 4. *. Inſtrumentum deſcribit a patre HENRICO inventum, quo patellas transverſim fractas continebat.

CHR. GOTTL. REUSNER *de partu difficili* Erford 1697. 4. BOEHMER.

J. W. KOCH *de partu præternaturali* Francf. 1697. 4.

J. ANDR. CRAMER *de nephralgia* Baſil. 1697. 4.

J. PHIL. CHUN *de pædarthrocace* Marburg 1697. 4. *.

J. GERH. WINTHER *de rabie* Rinteln 1697. 4.

CORNELIUS v. ACKERSDYCK *de partu difficili* Leid. 1697. 4. *.

JUSTUS OTTO QUENTIN *de gravidarum præparatione ad partum facilem* Utrecht 1697. 4. *.

J. JACOB FICK, Prof. Jenenſis, *de abortu epidemico* Jen. 1697. 4. * Annum 1696. frequentibus abortubus infamem fuiſſe.

In *Comm. ad aphor.* HIPP. aliqua etiam chirurgica habet.

HENRICI v. SANDEN *de medicamentis cauſticis* Regiom. 1697. 4.

EJ. *de prolapſu uteri inverſi ab excreſcentia carneo fungoſa in fundo ejus interno ex potu infuſi crepitus lupi enato* Regiom. 1722. 4. *. *Vom Ausfall der Behrmutter* Leipz. 1723. 4.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IX. X.

Obſ. 193 de ſteatomate cancroſo pullulante ex articulo genu, eventu funeſto: aderat & tibiæ caries.

Obſ. 194 anus imperforatus, & rectum inteſtinum in veſicam patens.

§. CCCCXLIII. DIARIA.

In *E. N. C. Dec.* III. *ann.* V. VI. pro a. 1697. & 1698.

ELIAS CAMERARIUS EL. RUD. f. Profeſſor Tubingenſis, meus olim præceptor, in *obſ.* 41 tumor adipoſus genu corroſivis exaſperatus, funeſto eventu: os femoris carioſum.

Obſ. 212 laudat cauſtica medicamenta ad auferendos tumores.

Cent. III. *obſ.* 54 exile in cantho oculi vulnus, inde magna ſymptomata.

Obſ. 56 memoria ab ictu occipitis læſa.

Cent. VI. *obſ.* 34 ſubluxatio dorſi ſponte curata.

Obſ. 35 faucium tumor felici eventu inciſus.

Obſ. 36 tumores in collo turbida lympha pleni: inciſi, tandem ſanati.

Cent. IX. *obſ.* 97 abſque machinis reſtitutorum artuum exempla.

Obſ. 98 urina cruenta conjuncta cum ani fiſtula.

Vol. II. *obſ.* 149 mors ſero ſuperveniens a parva cranii fiſſura.

In *Epiſtolis Taurinenſibus* Tubing. 1711. 8. * vix huc faciunt aliqua. De pulchra meretrice, cui oſſa carioſa; de morſu viperarum, canis rabidi, tarantulæ. De nova cataractæ theoria. De ſarcohydrocele inſigni.

EJ. *ſyſtema cautelarum medicarum* Francfurt 1721. 4. *. De anevryſmate, calculo, cataractæ natura & lite WOOLHOUSIANA; de cucurbitulis, ſcrophulis, nuperorum chirurgorum inventis & opinionibus; fiſtula lacrumali; fiſſura cranii, fetus extractione, hernia. Chirurgorum Gallicorum laudes. Animadverſiones obſtetricum in DIONIS, & aliqua chirurgica.

EJ. *de ſpina ventoſa* Tubing. 1722. 4.

EJ. diſp. *de genurſa* PLINIANA *clavi pedis maligniori ſpecie* Tubing. 1722. 4. *. Gangrænæ inde natæ exempla, & alioquin ſpontaneæ ſenum gangrænæ.

EJ. *miſcellaneæ theſes medico chirurgicæ* ib. 1724. 4. * cum videantur THEOPHILI FRID. FABRI eſſe reſpondentis, eo loco dicentur.

EJ. *vitia urinæ vias & viciniam illarum adſtringentia* ib. 1733. 4. *.

J. HENRICH VORWALTNER *E. N. C.* III. *ann.* V. VI. *obſ.* 106 fetus fruſtillatim per umbilicum exemtus.

Obſ. 109 quartana diuturna excreto calculo ſublata.

Obſ.

Obſ. 111 in corde cervi innatum fuiſſe repertum globulum plumbeum, lignumque in pulmone.

Ann. VII. VIII. *obſ.* 144 ſarcoma conpreſſo broncho ſuffocans.

J. MICHAEL METIUS, Jenenſis.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obſ.* 166 ſinus fiſtuloſus & alia mala a partu.

J. HENRICH STARCK.

Obſ. 167 felix uſus veſicatorii in febri petechiali.

Ann. VII. VIII. *obſ.* 57 urina purulenta tumor intercus ſublatus.

Ann. IX. X. *obſ.* 170 calculus in canis veſica.

Obſ. 171 calculus veſicæ cum oſſeo in aorta concremento.

REINHOLD WAGNER IDEM p. 522.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obſ.* 179 tumor dextri pectoris pulſans, anevryſma nempe arteriæ aortæ.

Obſ. 180 ilei inteſtini ulcerum ſanatorum exempla.

In *Nov. Act. Lit. Mar. Balth.* 1699. Ej. in magno vulnere abdominis inteſtina tamen pene adglutinata.

Ib. huc referas embryonem ſuillum petrefactum.

Ib. abſceſſus inguinis ab inteſtino, quod lumbrici perforaverant.

Ej. abſceſſus hepatis per urinam & alvum evacuatus.

Ann. 1700. inciſio & judicium de vulnere funeſto diaphragmatis & hepatis.

Cent. I. *obſ.* 30 teſticulus hominis oſſeus.

E. N. C. Dec. III. *ann.* V. VI. CASPARI PETZOLD tumor pedum & crurum ab urina retenta ſoluti ejus fluxu reſtituto, *obſ.* 185.

Ej. *obſervationes medico chirurgicæ ſelectiores* prodierunt Breslau 1715. 8. *. Eas inter pluſculæ ſunt chirurgicæ. Abſceſſus uteri judicatus effluente pure; ſphacelus a natura ſanatus, delapſa parte mortua. Varices ſponte rupti. Fiſtula prope aurem inciſa, curata. Sic pectoris fiſtulæ. Clavicula carioſa exemta, & a callo reſtituta. Tumor palpebræ exciſus. Fiſtulæ pectoris ſanatæ, & caries in digitis pedis, inque ipſo femore. Scarifatione verticis ſublata otalgia.

J. DANIEL DOLÆUS *E. N. C. Dec.* III. *ann.* V. VI.

Obſ. 255 tumores illos ventriculi verminoſos in cane frequenter reperiri jam monuit.

Obſ. 258 moles in abdomine adipoſa mortis cauſa.

J. CAROLUS WESTPHAL.

Obſ. 286 ex ulcere pedis clauſo pleuritis; ſputum cruentum, mors ipſa.

J. ABRAHAM MERKLIN G. ABRAHAMI f. *obf.* 296 ftylus chirurgicus chirurgo inter coftas elapfus, nono demum anno ex incifo abfceffu excifus.

JOH. WERNER ZOLLER *obf.* 102 tendo (nervum vocat) e manu evulfus, nullo in fenfu aut in motu detrimento.

In *Progrès de la medecine* Medici D. BRUNEL 1697. celebris ille tumor teftis reperitur, concrementis interfperfus offeis, quam pro teftimonio venditarunt viri, qui conceperit. Occurrit etiam *in Mem. avant* 1699. & refutatur a. 1700. In meo exemplo deeft, quem ex hoc diario citant in *Phil. Tranfect.* n. 226. Polypus.

In *Phil. Tranf.* n. 227. CAROLUS MORLEY de fetus offibus per anum expulfis.

N. 228. EDUARDUS TYSON de homine, cui alterum cerebri hæmifphærium fphacelatum erat, inque cerebro calculus.

N. 229 JACOB BRODIE de fetu per abfceffum umbilici egefto.

In *Memoir. avant* 1699. AILLAUD de calculo in fcroto reperto, quem MERYUS putat ex vefica elapfum.

§. CCCCXLIV. VARII.

CAROLUS MUSITANUS, Neapoli medicinam fecit, cum facerdos effet, homo fingularis, falium amans, exfcriptor ETTMULLERI, improbabilium hiftoriarum narrator; quis enim pene truncato coiviffe hominem credat, aut femen emififfe.

Ej. *chirurgia theoretico practica f. trutina chirurgica phyfica* Genev. 1698. 4.*. recufa cum reliquis operibus Venet. 1716. 1731. fol. CHIVA. 1738. fol. CHIV. Genev. 1733. fol.

Pars I. eft de *tumoribus.* P. II. *de ulceribus.* P. III. *de vulneribus*, quibus in nuperis editionibus acceffit l. *de luxationibus & de fracturis* Genev. 1716. Poffis etiam huc referre l. *de lue Venerea*, & demum in parte practica, quæ morbos a capite ad calcem recenfet, varios morbos ad chirurgiam fpectantes, nephritidem, dentium dolorem, alia. Paradoxas cæterum hic curationes reperias, vulnerum ftlopetariorum aqua Reginæ Hungariæ abfque digeftivis aut fuppuratione fanatorum, tumorum excrefcentias fpiritu falis ammoniaci, eryfipelatum foluto in aqua vitriolo, ftrumas oleo bufonum. Laxiffimus cæterum confabulator & laudator fuorum medicamentorum.

J. B. ALLIOT (PETRI f. cujus libellum diximus) *Traité du cancer, où l'on explique fa nature & où l'on propofe les moyens pour le guérir methodiquement, avec un examen du fyftème de* M. HELVETIUS Paris 1698. 12. *. Potiffimum HELVETIUM impugnat, qui eo ipfo tempore fuam furcam & mammæ amputationem commendabat. Ei varia exprobrat, etiam remedium ad fanguinis jacturas a DANIELE

NIELE LUDOVICO, hypecacoanham a D. GARNIER mutuatam. Ipse A. acidum in cancro morbosum increpat, quod vult superare suo alcali escharotico, ex realgar & ex lixivio parato, cujus formulam describit. Nempe arsenicum in lixivio solvitur, solutiones colantur, aceto saturnino præcipitantur, pulvis denique eluitur aqua, & mitigatur accenso spiritu vini. Testimonia addit pro hoc medicamento, quod etiam patris fuerat. Eo cancrum ulceratum, non sine dolore quidem, erodit.

Adjecti sunt duo libelli ALLIOTI Patris, cui PETRO nomen fuit.

ADRIAN KOENERDING, chirurgi Amstelodamensis, *van het heet en coud vuur en van het afzetten of kuyt en schereebeen* Amsterdam 1698. 8. ut lego.... 1705. 8. *. Princeps scopus videtur contra VERDUYNIUM dicere: ejus ad modum aliquoties se artum amputasse, verum nimium inferre dolorem, tarde sanari; arterias, ut in ipso corpore reperit, varicosas fieri, nihil veri commodi ægro ab eo commento accidere. Accedit YOUNGII, quam diximus epistola.

J. JAC. DOEBEL, filii medici cognominis, postea von DOEBELN, *penis cancrosi feliciter dissecti historia* Leipz. 1698. 12. *. German. *Warhafter Bericht vom Geburtsglieder welches vom fressenden Krebs inficirt, aber glücklich geschnitten worden* Hafn. 1699. 8. Ephemeris non inutilis glandis penis tuberosæ, fistulosæ, feliciter resectæ.

Ej. in *Act. Litt. Mar. Balth.* 1699. redditi ante mortem & sponte, seni visus exemplum, & historia fetus in ventrem effusi.

Ib. de fetu extra uterum in abdomine reperto.

Ej. *de cataractæ natura & cura* Londin. Scan. 1727. 4. BOEHMER.

ANTONINI FABÆ *prattica di barbiero circa il cavar sangue ed altre cose appartenente a detto officio* Messan. 1698. 8. MANGET.

J. CHRISTOPH ETTNERS, *sub nomine des getreuen* ECKART'S, *verwegener Chirurgus* Augspurg 1698. 8.

Ej. *die unvorsichtige Hebamme* 1715. 8.

LIONELLUS WAFER *in description of the isthmus of Panama* Lond. 1698. 8.* ipse chirurgus, medicinam Indorum describit. Sagittis minutis ex arcu emissis repetita vulnuscula infligunt loco venæ sectionis.

§. CCCCXLV. DISPUTATIONES.

J. ERNST SCHAPER & CAROLI FRID. BELOW, auctoris, *de digitis manus dextræ in quadam femina per conquassationem nodositate, spina ventosa & atheromate monstrosis* Rostock 1698. 4. * cum historia imperfectæ amputationis.

Ej. SCHAPERI *de lippitudine crystallifera* Rost. 1704. 4.* Virgo nobilis cui oculi diu clausi fuerunt per mucum crystallinum alcalinæ indolis, demum sanata.

Ej. *medicinæ curiosæ specimen quid de pilorum canis rabidi impositione vulneri per ejus morsum inducto facta tenendum* ib. 1705. 4. *.

Ej. *medicinæ curiosæ specimen de proverbio, Hände und Füsse wachsen nicht wieder wie die Krebsscheren* Rostock 1712. 4. *.

Ej. *de hydrophthalmia intercepta* ib. 1713. 4. BOEHM.

J. JAC. SACHS *de mictu cruento* Erford 1698. 4. PL.

CAROLI RAYGER *de labrisulcio s. cheilocace* Altdorf 1698. 4. & in VALENTINI *Nosocom. Acad.*

CHRISTOPH KNEUSEL *de hæmorrhagia uterina matronæ abortientis, ex praxi clinica desumta* Giess. 1668. 4. HEFT.

J. GUNTHER ALBRECHT *de enematum evacuantium, alterantium & nutrientium usu* Leid. 1698. 4. RIV.

V. W. RHODE *de nervi punctura* Leid. 1698. 4. HÆNEL.

WILHELM ULRICH WALDSCHMIDT J. JACOBI F. Professor Kiloniensis, *de chirurgorum ignorantia* Kiel 1698. 4. *.

Ej. *de calculo renum* ib. 1707. 4. *.

Ej. *ægra spina ventosa laborans* ib. 1718. 12. RIV.

Ej, *de fracturis ossium sine violentia externa* ib. 1721. 4. *.

Ej. *de abortus facti signis in matris præsertim defunctæ partibus generationi inservientibus reperiendis* ib. 1723. 4.

Ej. *de vulneribus arteriarum in artubus sæpe funestis* 1728.

Ej. *de* Κηλοτομια *absque castratione* ib. 1730. 4. HÆNEL.

§. CCCCXLVI. GEORGIUS ERNESTUS STAHL.

Cujus laudes alias dicemus. Ej. aliquæ sunt chirurgici argumenti disputationes;

De nova pathologia calculi renum Hall. 1698. 4. * Connexos esse morbos hæmorrhoides internas, podagram & calculum.

De æstimatione partium & læsionum Hall. 1698. 4. *.

De sanguisugarum utilitate Hall. 1699. 4. * 1705. 4. *. Magni facit adversus hæmorrhoides, morbos hypochondriacos, chronicos.

De calculorum generatione, s. lithogenesi ib. 1699. 4. * Ex plethora renali principia ducere.

De cancro Hall. 1699. 4. 1705. 4. * A spiritu vini & camphora aliquid sperat: & in ulceribus mali moris a myrrha in ovo soluta.

De scarificatione narium Ægyptiaca progr. Hall. 1701. 4. *.

De abscessu & furunculo ib. 1701. 4. 1705. 4. *.

De phlebotomia ib. 1701. 4. HEF.

De affectibus oculorum ib. 1702, 4. * Germanice a WINKLERO versa Berlin 1735. 8. *.

De fistula lachrymali ib. 1702. 4. * & in nostra collectione. Hic jubet chorda de chely sumta & in punctum lacrumale inmissa, malum pertentare; & ad os usque incidere. Pus per solum superiorem ductum exire adnotavit.

EJ. *de vulnerum lethalitate* ib. 1705. 4. *.

De abortu & fetu mortuo Hall. 1704. 4. * In repetitis abortubus fere informes massas reddi.

De infantum adfectibus 1705. 4. *.

De venæsectione in pede & aliis certis corporis regionibus Hall. 1705. 4. *.

De medicinæ & chirurgiæ perpetuo nexu ib. 1705. 4. *.

De ambustionibus 1706. 4. *.

De officio medici circa casus chirurgicos ib. 1710. 4. *.

De medica chirurgia in genere 1713. 4. *.

De tumore œdematoso podagrico 1713. 4. HEF.

Cum EJUS etiam nomine prodiit *Einleitung zur Chirurgie* Lips. 1730. 8. * 1740. 4. BOECLER, codex forte M. s. prælectionum ab anonymo editus. Cera flava summum remedium ad partes sensilissimas vulneratas. Olecranum absque ullo malo resectum, præter rigiditatem. Accesserunt casus, ut vocant, chirurgici quatuordecim, qui seorsim prodierunt cum titulo *Elementa chirurgiæ manu & methodo* STAHLIANA, edita Budingen 1727. 8.

Lego etiam exstare STAHL *des grundmäßigen chirurgischen Schlüßels* 24 Theile Leipzig 1742. 8. etsi non sit magni viri opus.

In *theoria medico physiologica & pathologica* Hall. 1708. 4. * inter alios morbos etiam chirurgica mala varia tractat, cancrum, calculum, &c. fere ut causas & theoriam eorum exponat.

§. CCCCXLVII. DIARIA.

In *Phil. Transf. n.* 237 GUILIELMUS DAMPIER agit de stella terrestri ad morsum canis rabidi salutari, quæ manifesto lichen est, recte etiam adnotante HANS SLOANE.

Exem-

Exemplum partus hymene integro.

N. 243 oſſa fetus per abſceſſum ſuper os pubis egeſta. A. 1697 jam lecta fuerat relatio.

N. 245 AARONIS GOODYER relatio de viro prope Aleppum ex ſerpentis morſu pereunte. Celeriter interiit, celerius etiam alia animalia ab eo ſerpente morſa.

N. 246 BONAVERI de calculo ſub lingua.

In *Journal des Savans* 1698. ex variis abdominis abſceſſibus numeroſæ hydatides.

Poſſis huc revocare J. BAPTISTÆ du HAMEL *R. ſcient. acad. hiſtoriam* Paris 1698. 4. * & 1701. 4. * excuſam, ſed ea omnia alias habentur excuſa.

§. CCCCXLVIII. VARII.

J. B. FANTONI, medici Taurinenſis, *obſervationes anatomico medicæ ſelectiores, in lucem editæ a filio* JOHANNE Turin 1699. 12. * Venet. 1713. 4. * Genev. 1736. 4. * cum filii JOHANNIS operibus. Aliqua huc faciunt, ut anevryſma arteriæ aortæ ſupra arterias iliacas ruptæ. Ex lapſu meninges inflammatæ & cerebrum corruptum, abſque mentis læſione. Tumores aliqui inteſtinorum. A vulnere ſenſim, ut videtur, ruptum diaphragma, in ventriculus in thoracem adſcenderet. Fungus cerebri, quem, cum ligaretur, funeſtus ſecutus eſt ſopor.

Inter MELCHIORIS FRICCII, Ulmenſis medici, *paradoxa medica de venen.* Ulm 1699. 12. * huc pertinent ſeptimum, viperarum ſcorpiorum & aliorum animalium venenati morſus. Solo vulnere lædere, & nihil ab iis ad ſanguinem læſi animalis pervenire. Tum nonum, quo venenum animalium rabidorum oſtendit, ab aliorum animalium veneno longe differre, & alia curatione egere.

J. BAPTISTÆ CONTULI, Bononienſis, *de lapidibus podagra & chiragra in corpore humano productis* Rom. 1699. 4. * Tachenianus homo: calculos per omnes corporis partes proſequitur & depingit, iconibus equidem fictitiis. Calculi chemica analyſis: oleo privatum reddi friabilem: iterum indurari adfuſo vitrioli oleo, ab acido enim calculos conſiſtere. Calculus in glandula thyreoidea. Marmoreum calculum, & tophaceum, & argillaceum renalem, & cruſtaceum ex arenulis compoſitum diſtinguit, & cuique ſuam curationem propriam opponit. Calculi adhærentes. Calculi ſemiſoluti. Cum adhærente calculo extracta veſica. Gypſei in junioribus lapides.

In *l.* I. *the complete midwifes practice enlarged* Lond. 1699. 8. ex LUDOVICA BOURGEOIS, T. MAYERNE, T. CHAMBERLAINE, & R. CULPEPER collectum opus,

COR-

CORNELII KELDERMAN *onderwys voor alle vroed vrouwen rakende haar ampt ende plicht* Brugge 1699. 8.

MATTHÆI GEORGII *parere intorno a vesicatori* Genova 1699. 8. 1706. 8.

SEBASTIANI ROTARI *raggioni contra l'uso del salasso e delle ventose* Veron. 1699. 4. Venet. 1701. 4. & *in operibus* Venet. 1744. fol. *. Medici potius argumenti.

FLAMANT *veritable medicin contenant plusieurs pratiques de medecine, pharmacie & chirurgie, avec plusieurs remedes simples* Paris 1699. 12.

§. CCCCXLIX. DISPUTATIONES.

T. HOOLA *de nephritide* Leid. 1699. 4.

J. GEORG MENZ *mulier dolore capitis periodico cum abscessu laborans* Altdorf 1699. 4. *.

J. GEORG KISNER *de læsione tendinum* Leid. 1699. 4. * De sutura tendinis agit, quam dat delineatam: In VALENTINI nosocomio recusa est.

GABRIEL GRODDEK *de Judæis præputium adtrahentibus* Gedan. 1699. 4.

JACOBI FABRICII disp. *de phthisi renali calculo vesicæ complicata* Giess. 1699. 4. *. Ren dexter destructus, ureteres vastissimi, calculus in vesica.

ANTON. PICCININUS *de fractura cranii* Basil. 1699. 4. BOEHMER.

§. CCCCL. DIARIA.

In E. N. C. *Dec.* III. *ann.* VII. VIII. ad 1699. & 1700 MATTHÆUS BLAEÙW *obs.* 151 a spina ventosa cranium multis foraminibus perterebratum dixit, & multa ossa fracta.

JOH. TACK *obs.* 153 de paracentesi in hydrope. Mors & intestina gangrænosa.

JUSTI FRIDERICI DILLENII, Professoris Giessensis, magni botanici patris.

Obs. 163 cani lienem absque noxa excidit.

Obs. 166 ense perforatum abdomen, & aorta arteria læsa.

Obs. 168 vulnus asperæ arteriæ charta ex stlopo explosa inflictum, funestum.

Ann. IX. X. *obs.* 244 calculus uncialis a femina exclusus.

Obs. 244 incipiens cancer sanatus.

Obs. 247 a nervo, ut videtur, inciso brachii paralysis.

Cent. III. *obs.* 43 puella atreta.

Cent. VII. *obs.* 44 ruptum perinæum sutura sanatum.

Obs. 46 ossium pubis infanticidæ articulatio mollis & cerea.

UDALRICI STAUDIGERI *Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *obs.* 194 venenum apum tertia hebdomade elapsa efficax.

J. GEORG VOLCAMER, junior, ut puto, *obs.* 210 de acmellæ vi lithontriptica.

In *Phil. Transf.* n. 250 WILLIAM CLERK de calculis utriusque vesicæ in eodem ægro conjunctis.

HANS SLOANE de sectione calculi exercita a JACOBO BEAULIEU. Recte vidit ad grandem calculum convenire. Ejus ad ophthalmias medicamentum ex mercurio præcipitato rubro & adipe viperina, multoties publice descriptum prodiit.

N. 258 J. KEEN de vulnere asperæ arteriæ sanato.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1699, quando novam faciem & utiliorem hæc societas induit, DANIEL TAUVRY egit de hydrophobo, quem incidit, & cui gula erat inflammata. Adlata sunt etiam aliqua curatorum hominum exempla, potissimum etiam demersione in frigidam.

ID. a. 1700 egit de ossibus omnibus emollitis.

In *Actis Lit. Maris Balthici* 1699 J. JACOB STOLTERFOHT egit de ossibus in corpore humano præter rationem natis.

§. CCCCLI. GODOFREDUS BUDÆUS.

Medicus Budissinensis in Lusatia.

In *Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *Eph. Nat. Cur.* dedit *obs.* 172 de atrophia a calculo & ulcere renum nata.

Cent. II. *obs.* 104 hydatides in abscessu inguinis pullulantes.

Obs 108 lien a concussione ruptus.

IDEM edidit SAMUELIS STURM, medici Lucaviensis, *Miscellanea medico chirurgica practica & forensia* Gorliz 1731. 4. * Videtur auctor anno 1688 de vita decessisse; noster autem codicem M. f. cum bibliotheca Clari viri emit. Sunt fere collegiorum medicorum de vulneribus relationes, deque eorum ad necem inferendam potentia: integra vero acta noster edidit, qualia coram judice adparuerunt. Tota pene cum sint hujus argumenti, nolui decerpere. Auctor infensus flagitiosæ multorum collegiorum mollitiei, quæ ut uno ex exemplo innotescat, vulnus arteriæ venæque iliacæ, qua ex aorta prodeunt, stlopo illatum & subito funestum, renuntiatur pro incerto.

Tomum II. pariter a S. STURMIO collectum edidit 1732. 4. * mors ex sanguine per contusionem circa laryngem effuso.

Deinde ex proprio labore subjecit Tomum III Gorliz 1732. 4. *. T. 4. 1733. 4.*.

Ejusdem ingenii. Vulnus asperæ arteriæ cum sanguinis vomitu curatum &c.

In

In *Samlungen aus allen Theilen der Arzneygelahrtheit der med. Soc. zu Budissin* Altenburg 1757. 8. * pluscula sunt BUDÆI, aliqua etiam chirurgica.

§. CCCCLII. VARII.

YVONIS GAUKES, *praxis medico chirurgica rationalis, s. observationes medico chirurgicæ ratiociniis philosophicis illustrata* Groning 1700. 8. * Emden 1708. 8. Amsterdam 1708. 8. Neapoli 1727. 8. Germanice Dresd. 1709. 8. Viginti historiæ morborum, ab auctore sanatorum, cum mechanica expositione symptomatum, ad suas causas relatorum, deinde rationum, ob quas auctor non aliter sit medicatus. Multum hypotheseos. Aliquæ historiæ abscessuum. Lumbrici de abscessu prodeuntes.

EJ. *introductio in praxin medicinæ & chirurgiæ universalem* Groning 1727. 8. *. Materia medica, quæ hactenus ad chirurgiam pertinet.

ANNÆ ELISABETH HORENBURGIN, natæ GÜLDENAPFEL, quæ obstetriciam artem Islebiæ, deinde Brunswici exercuit, *wohlmeinender und nothiger Unterricht der Hebammen* Hannover u. Wolfenbuttel 1700. 8. * Simpliciter pro tironibus scripsit, de partu naturali, deinde vitioso. Ossa pubis non in naturali, sed in difficili partu discedere. Non debere vaginam ad expediendum partum distendi. Non ignoravit incuneatum caput, & difficilem inde partum. Caput, quod latere suo præit, pariter metuit. Manum præeuntem comprimit, ut eam puer retrahat, neque ignorat ut ei malo mederi oporteat, versione & pedibus apprehensis quod quidem artificium in universum commendat.

FRANÇOIS LAMBERT *relation de la maladie de Bernard d'Armaignac sur un amollissement des os* Toulouse 1700. 12. Ossa spongiosa ceræ molli similia, dentes firmi.

In GEORGII PASCHII *novis inventis* Lipf. 1700. 4. * de chirurgicis etiam in C. IV. agitur; de lanceola pro vena incidenda, quæ elatere retenta, eo laxato venam percutiat, non tamen ultra destinatam profunditatem.

CHARLES CÆSAR BAUDELOT, *lettre sur une pierre trouvée dans un cheval* Paris 1700. 8. * Calculus maximus, funestus, intestinum equi replens.

Huc recenseo WILLOUGBY, chirurgi Darbiensis, *vroedkundige aanmerkingen* Leid. 1754. 8. * Artem ad annum 1681 exercuit. Naturæ opem exspectabat, partum amabat differre: ei felices partus meretricum deberi. Pedibus & alterum gemellum, & in universum in omni situ difficili fetum educebat. Partes vetabat distendere. Caput impactum post feminam positus duobus digitis de osse pelvis detorquebat, coccygem vero extrorsum flectebat. Unco in vivo fetu non utebatur. In hæmorrhagia partum præcipitabat, non semper felix. Rachiticarum puellarum pelvim figuram alienam inducere, duriorem coccygem sæpe partum morari. Rariores casus, ut obstaculum partus a calculis in cutem inclusis.

§. CCCCLIII. JACOBUS BEAULIEU.

JACQUES, vero nomine BAULOT, qui amabat audire BEAULIEU, ex Comitatu Burgundiæ natus, in nosocomio primum ægrotorum curam gessit, deinde PAULONUM Italum lithotomum & herniotomum per varias provincias vagantem secutus, post aliquot annos eum deseruit, & propria manu utrumque malum curare suscepit, mutatis magistri præceptis, ut ad sinistra a raphe, versus femur incideret, nimiam urethræ dilatationem vitaturus. Castrabat etiam. sed eam curationem herniarum ut vir pius deseruit, nummorum cætera minime cupidus. Vesuntione a. 1695 per suas curationes innotuit, & Parisiis a. 1697 feliciter primum, deinde minus fausto eventu calculosos secuit. Deinde Aquas Graniasadiit, perfectioribus jam instrumentis usus, sulcato cathetere, ex DUVERNEYI consilio: feliciter etiam Versaliis operatus, nisi quod Mareschallus de Lorge fungo vesicæ præter septem calculos laborans periit. Prope Genevam porro & Amstelodami artem exercuit, odia passus RAVII, quem nobili vindicta, ipse sibi præferebat. Inde Argentorati numerosos calculosos secuit, magna usus felicitate. Tunc Venetias petiit & Patavium, Romamque, & Vesuntione mortem obiit, vir singularis, animosus, anatomes inperitus. Si Cl. BUSSIERE audias (apud DOUGLASSIUM) etiam ejus apparatus parvus verus erat lateralis apparatus. Incidisse vesicam demum quando calculus permagnus erat, ibi lego, & in feminis vaginam.

Correxit aliquantum methodum CELSI, ut per urethram quidem & super catheterem incideret, paulum ad latus, cæterum partem urethræ primam prostatamque & aliquam partem exeuntis vesicæ divideret. Ut omnino ea methodo adulti homines sanari possint, & tamen grandes calculi educi, quos absque summo periculo non licuisset, integra prostata de vesica evellere. Quare hunc curandi modum RAVIUS suum fecit & plerique superiores chirurgi, varie mutatum receperunt.

Exstat etiam de ejus modo calculum secandi codex M. S. HUNAULD patris.

§. CCCCLIV. C. D. de LAUNAI. ALII.

CHARLES DENIS de LAUNAI, *Dissertations physiques & pratiques sur les maladies & les operations de la pierre* Paris 1700. 12. *. Calculi sex unciarum ponde re, equidem sponte fracti, per fistulam urethræ eductio. Cui quater intra quatuor annos calculi, & grandes ii, educti sunt. Secundum calculum in urethra negligen s chirurgus reliquit. TOLETI catheter flexilis, quem in vesica relinquas, ex conv oluto filo argenteo factus. Fuse de F. JACOBO, cui non parcit, & plerosque, quos ad calculum educendum secuerat, periisse monet. Aliqua contra apparatum altum, eo tempore in Gallia obsoletum. Calculus 51 unciarum, quem lithotomus utique absque sua culpa forcipe non potuit comprehendere. Alii viarum urinariarum morbi.

In

In Ej. l. *sur la generation* Paris 1721. 12, citat sectionem Cæsaream a chirurgo PREVOT factam.

M. des HAYES GENDRON, medici, *recherches sur la nature & la guérison du cancer* Paris 1700. 8. in *Phil. Transf.* aut 1701. 12. *. Radices earumque propagines describit, quas habet pro vasis compressis. In curatione rejicit acria omnia, emollientia, narcotica & styptica adhibet.

Aderlassbüchlein nebst 50 Fragen vom blutaderlassen und schrepfen Schneeberg 1700. 8. BOEHMER.

J. GOTTFRIED GOTTLIEB *neueröfnete Apothekerschule .... von Barbierern, Badern, Materialisten, Oculisten* Francf. 1700. 8; nempe de cujusque artis privilegiis propriisque finibus.

BERNARDINO RAMAZZINI *de morbis artificum* Mutin. 1700. 8. Caput de iatraleptis, s. venereos ægros unguento mercuriali defricantibus, huc facit, & de obstetricum morbis.

ANTONII SUARES de FERIA *Fasciculus medicus practicus ex 4 tractatibus collectus; 1. de fontanellis* Lisboa 1700. 4. C. de V.

CAROLI LEIGH *natural history of Lancashire, Cheshire and the Peak* Oxford. 1700. fol. *. Inter rariora regionis, aliqua ad calculos. Concham veram in vesica pueri visam. Calculus cretaceus ex hominis sura &c. Bruta animalia, quibus ventriculus a flatu tumet, eo inciso sanata.

In *exercitt.* V. libræ 120 ex scroto hydropico.

Circa hæc tempora videtur scriptus fuisse codex, qui multis ab auctoris morte annis demum prodiit. JOHANNES nempe FATIO medicus, qui obstetriciam Basileæ exercebat, reliquit *helvetische vernünftige Webmutter, oder gründl. Unterricht, wie mit schwangern gebährenden Kindbetterinnen und neu gebohrnen Kindern umzugehen* Basil. 1752. 4. *. Multi casus partuum difficilium, qui scriptori curandi contigerunt. Ut emendaverit difficilem ob prolapsam vaginam partum. Præeuntibus secundis fetum absque artis auxilio non posse succedere. Ruptus in partu uterus. Iterum uterus ruptus, & per eum elapsa intestina. Lacerum collum vesicæ, sutura clavata confirmatum. Vesica rupta, perinæum laceratum, in partu difficili. Magnus tumor placentæ similis, caput tegens. Ut caput reses in utero evocaverit. Caput nimis grande se coactum fuisse dividere, ut aquam hydropicam emitteret. Mira historia fetuum epigastriis connatorum, quos in lucem protraxit & separavit, ut uterque fetus vitalis superesset. Sectionem Cæsaream non admittit, nisi in mortua femina, de qua 14 hora a partu vitalem & plorantem puerum excidit. Placentam, quam de utero solvere non potuerat, feliciter frustillatim decessisse.

§. CCCCLV. Disputationes.

Martin Sylv. Grabe *de renum calculo* Leid. 1700. 4. *.

J. Heslopp *de dentitione infantum difficili & laboriosa* ib. 1700. 4. *.

Elias Godofr. Nitschius *de calculo renum* ib. 1700. 4. Riv.

Bernard Schifferdegher *de herniis* Utrecht 1700. 4. *.

Philipp. Henr. Brand *de gangræna* Altdorf 1700. 4. Menz.

J. Henrich Hegner *de paronychia* Basil. 1700. 4.

Godofr. Sand *Fungus cerebri inventus & exstirpatus* Regiomont. 1700. 4. * & in meis *selectis* T. I. Disp. melioris notæ & casus gravissimus. Tumor, abscessus, caries cranii: admota aliquoties terebra, efflorescens fungus obtuso cultro remotus, sanatio denique plena.

Ejusd. *rarus ventriculi abscessus* ib. 1701. 4. Bona iterum adnotatio, nisi malis ad clinica referre.

Id. in *Nov. Act. Lit. Mar. Balth.* a. 1705. Godofredi Sandii de raro ventriculi abscessu adnotatio ib. reperitur.

J. Deodati Blumentrost, *medicus castrensis*, *exercitui Moscovitarum præfectus* Regiom. 1700. 4. *.

§. CCCCLVI. Alexius Littre.

Ejus multæ sunt dissertationes, inter *Commentarios Acad. Scient.* editæ.

A. 1700. hernia facta ab ilei int. appendice, ad aliquot exempla. Ut strangulatum & gangrænosum intestinum curetur, & ut intestini elapsi pars superior ab inferiori dignoscatur.

A. 1701. renis calculosi dedit historiam.

A. 1702. calculos duos in membranis vesicæ reperit. Ipse fetum de ano feminæ extraxit.

A. 1703. de sacco herniali, qui sponte sub anulo se clauserit & conferbuerit.

A. 1704. vidit intestinum spontaneo abscessu apertum; per quem calculi prodierunt fellei. Suppressio lotii a maxima vesicæ urinariæ dilatatione.

A. 1705. de vulneribus repetitis abdominis sanatis, & viscerum ad cicatricem adhæsione.

Hist. 1706. de calculis collectis in cavea præputii infantis phimosi laborantis.

De catello, in quo per hiatum diaphragmatis cicatrice clausum ventriculus in pectus migraverat.

Mem.

Mem. 1707. maximum anevryſma aortæ ſub ſubclaviæ ſiniſtræ origine natum deſcribit, ad maxillam uſque adſcendens.

In *hiſtoria* dicitur oſtendiſſe in conſeſſu academiæ veram cataractam membranaceam iridi adnatam; aliamque ante pupillæ aditum protenſam.

A. 1709. de novo genere tumoris, quem ab adipe vocat Lipoma.

A. 1710. proponit, quando rectum inteſtinum in duas partes quaſi ſeceſſit, diſcindere eas & conſuere.

A. 1712. magnum anevryſma naſcentis aortæ.

A. 1713. de emphyſemate, morbo ea ætate parum noto.

A. 1714. de tumoribus ab aere natis, viisque per quas aer effunditur.

De hernia ventriculi a contuſione nata.

A. 1716. de deglutitione impedita per indurationem & tumorem œſophagi, exiguum iter ciborum liberum relinquentem, cum ſaccis pharyngis.

§. CCCCLVII. Diaria.

In *Phil. Tranſ.* n. 260 Thomas Proby acum eburneam ex feminæ veſica excidit, quam ſe aiebat devoraſſe.

Thom. Greenhill n. 265. ex tumore umbilici prodeuntia oſſicula puerorum.

Acus ſub cute exciſa.

Ej. n. 300. atheromata pectoris & glandulæ conglobatæ obſtructæ.

J. Wallace n. 266. calculus exciſus, in quo pili.

Georgius Garden exciſus calculus circa ſilicem natus.

La Faye n. 267. anevryſma naſcentis aortæ ex contuſione natum. Sponte crepuerat funeſto eventu.

Petri Hotton (n. 268.) teſtimonia pro vi lithontriptica Acmellæ Ceylanicæ.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1700. Philippus de la Hire contra Brisæum contendit, non eſſe in opaca lente cryſtallina cataractæ ſedem. Eſſe qui depoſita cataracta viderint abſque vitro convexo. In bove ſe comperiſſe, non poſſe lentem cryſtallinam in fundum oculi detrudi. Fuerunt autem jam eo ævo, qui in opaca membrana lentis cryſtallinæ vitii ſedem poſuerunt.

In *hiſt. de l'Acad.* 1700. ex ſubita contorſione colli anevryſma funeſtum arteriæ ſubclaviæ.

In *hiſt.* de 1701. de grandi calculo, qui ſponte de viro exierit.

Nicolaus, ut puto, Lemery de calculo 27 unciarum in equæ veſica urinaria reperto.

In

In *Nov. Act. Lit. Mar. Balth.* 1700. J. GLOSEMEYER de magnis veficæ infantis calculis.

Hiftoria teftis hominis, ad ufus, ut videtur, fuperftitiofos evulfi.

Ib. 1701. de infigni calculo: intus filiceus erat, extus arenaceus.

§. CCCCLVIII. CODICES ALIQUI M. S. HUJUS SECULI, ut puto.

JOSEPH BYRON chirurgical obfervations. In codd. HANS SLOANE n. 8847.

ROB. SUTTON obfervatio medica de corpore vulnerato. Inter ASHMOLEANOS n. 7746.

KYNDER a confutation of the pouder of fympathy. ASHMOLE n. 7678.

Codex feculi XVII. de chirurgia ejusque operationibus & inftrumentis. B. R. Paris n. 7141.

§. CCCCLIX. DIONYSIUS SANCASSANI,

Medicus Comaclenfis, qui MAGATI nomen adoptavit. Paffim fupererant in Italia viri (a) qui ad MAGATI modum turundis abftinebant, vulnera eo fine curabant, ut clauderent, & fimpliciffimam medicationem adhibebant. De FALCINELLO diximus. Laudat (b) etiam nofter ALEXANDRUM GUICCIARDINUM chirurgum, qui eamdem fecutus fit methodum. Sed etiam pater SANCASSANI eamdem in curando MAGATI methodum fecutus erat (c).

EJUS prima eft *polyarchia*, *f. enneas differtationum epiftolarium* Ferrar. 1701. 4. quæ num aliquid chirurgici argumenti contineant, equidem ignoro.

Sed a. 1708, deinde 1729. dedit *il Chirone in campo*, Belloftii nempe opus cum fuis notis, in quibus MAGATO fuas laudes nofter vindicat, & parallelifmum morborum offium partiumque mollium addit. Ardens in confirmanda fententia auctor, verbofior, neque timidus fuas interfpergere laudes.

Il lume all occhio per la lettura d'un tal modo di medicare le ferite Forli 1707. 8. MAGATI priora jura contra BELLOSTIUM defendit.

Inde dedit *Aforifmi generali della cura delle ferite col modo di* MAGATI Venez. 1713. 8. recufos cum *dilucidazioni*. Acceffit epiftola JAC. PEREGRINI NUVOLETTI de modo, quo lingendo canes fua vulnera fanant. Deinde SANCASSANI refponfio, tum alia epiftola de vulnere balfamo fympathico fanato; de eodem porro balfamo, & de auricula propriæ filiæ adfuta & reconciliata.

Eodem

(a) p.
(b) *Dilne.* I. p. 180.
(c) Ib. III. p. 282.

Eodem anno prodierunt *osservazioni medico chirurgiche cum tr. de balsamo sympathetico* Venez. 1713. 8. *.

Eodem porro anno prodierunt ANTONII BOCCACINI, chirurgi Ferrarienfis, SANCASSANI discipuli, *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite* Venez. 1713. 8. *, quos libellos ipsius SANCASSANI scripta esse ipse testis est (*d*), etsi in iisdem passim SANCASSANUS laudatur. Plusculi sunt libelli. In primo laudes dantur curationis MAGATIANÆ, quæ fit rara deligatione, turundarum abstinentia &c. Accedit vulneris stlopetarii femoris ad MAGATI modum feliciter curati historia, quæ etiam est in dilucidationibus.

Giunta di alcune lettere in difesa de i disinganni ib. Approbationes sunt CECCHINI & BELLOSTII, eamdem methodum laudantium.

EJ. BOCCACCINI *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ulcere* Venez. 1714. 8. *. Ulcera absque unguentis & medicamentis oleosis curari debere, & ideo in nonnullis regionibus pedum ulcera non sanari, quod perperam curentur. Adjecta est relatio de ulceribus in utraque tibia infeliciter vulgari modo curatis, MAGATIANA demum sanatis.

Giunta seconda di alcune lettere in difesa dei disinganni ib. 1714. 8. *. Approbationes TORTI, CECCHINI, PETRUCCI.

EJ. *cinque disinganni chirurgici per le cure degli seni* ib. 1715. 8. *. Ex turundis & injectis liquidis medicamentis sinus nasci. Addita curatio abscessus ad anum, plumaceolis solis cum oleo adjectis sanati.

Giunta terza di alcune lettere. ALOYSIUS *della* FABBRA, H. NIGRISOLIUS, J. DOMINICUS GOTTI methodum MAGATI probant.

Denique magnam edidit collectionem cum titulo, *Dilucidazioni fisiche mediche tendenti a richiamare la medicina pratica e la preciosa purità in cui se lascio il grande* HIPPOCRATE Rom. fol. 4. vol. *. In Tom. I. multi sunt libelli FILIPPI PALACII, quem diximus, cum vita viri scripta a J. B. BOCCOLINO.

ZAMBECCARI experimenta facta in vivis animalibus.

REDI de liquore styptico.

HERMANNI de HEYDE discursus, quantum ad aquæ simplicis in vulneribus efficaciam pertinet. Adjecit noster decadem observationum eodem spectantium, partim alienarum, partim SANCASSANI, cephaleæ, maniæ, pleuritidis, aqua frigida sanatarum. Deinde SANCASSANI epistola ad eundem libellum HERMANNI van der HEYDEN.

Epistola ad BELLOSTIUM. Ipsum suæ apologiæ auctorem esse MAGATUM. Vitio seculi medicamenta composita a MAGATO præscribi, amasse tamen SETTALAM simplicia. Sequaces viri CIGNOZZI, FALCINELLI.

MARIO CECCHINI *bilancia fatta in Roma fra li due modi di curare le ferite* commu-

(d) *Dilucid.* IV. p. 119.

communale e del MAGATI. Vulgari modo PETRUS CESCONI curabat. MAGATIANA CECCHINUS superat felicitas curationis simplicis.

ALESSANDRO PISONI, chirurgi Cremonensis, *breve compendio dell' opinione di* C. MAGATI *intorno i medicare rare volte e senza tasta le ferite*. Brevis libellus.

Cinquanta osservazioni chirurgiche estratte del opere del MAGATI. Notas adjecit SANCASSANUS.

Paradosso chirurgico dedutto da una osservazione di M. *de la* PEYRONIE, quam curationem late patentis cariei aqua potissimum Balarucensi perfectam alias laudabimus: cum variis SANCASSANI additamentis.

JOSEPHI MARIÆ BACCHETTONI, chirurgi Bononiensis, ad SANCASSANUM epistola.

In Tom. II. Rom. 1733. f.* PROSPER MAGATUS, ex fratre nepos, CÆSARIS vitam describit. Deinde exstat hic *il vero* MAGATI *redivivo*. Satis fusus liber ex BELLOSTIO fere decerptus, quo primum methodus curandorum vulnerum MAGATIANA, deinde pharmacopœa chirurgica, tunc aphorismi practici continentur. Inde de cura sinuum & ulcerum, de remediorum spagiricorum in vulneribus curandis usu & abusu, de certarum partium humani corporis in certis regionibus faciliori aut difficiliori sanatione. Omnia fere a MAGATO decerpta. Denique tres epistolæ PROSPERI MAGATI.

Centum curationes a DIONYSIO SANCASSANO aliisque peractæ ad leges MAGATI, cum *dilucidationibus*, *s. adnotationibus*. Ita titulus ait, nam 19 tantum hic observationes reperiuntur, reliquæ sunt in volumine tertio. Deglutitus fusus, exeuns de tumore sub gula nato. De ulceribus & fistulis, rejecta turunda sanatis. Contra magnas incisiones. Ulcus intestinorum & abdominis rara deligatione superum. Sic vulnus arteriæ carotidis. Vulnera pectoris ad MAGATI leges sanata, etiam cum globus plumbeus utramque pectoris caveam perterebrasset. Vulnera laryngis, asperæ arteriæ & œsophagi sanata. Solo neglectu chirurgi sanatus eger. Digitus reconciliatus, qui pene totus resectus erat. Magna hæmorrhagia digitorum pressione sanata.

T. III. a. 1737. prodiit. In eo centum observationes perficiuntur.

Decas curationum SANCASSANI, per quas constitit, usum turundarum nocere. J. B. MAGATI quam diximus apologia. Epistolæ quinque medicorum MAGATI consilia probantium, FRANCISCI VERATTI, BRIZII PAOLUCCII, J. ANTONII MILLIARI, ANTONII FRIDIANI, NICOLAI CAPELLETTI.

SANCASSANI apologia II. f. *il lume della raggione all' occhio della mente*; epistola ad VALISNERIUM, variæ probantium MAGATI consilia epistolæ, etiam VALISNERII.

J. ANTONII MILLIARI & ANTONII FRIDIANI adnotationes, quibus utilitas methodi MAGATIANÆ porro confirmatur.

Scriptum

Scriptum adversarii contra ARCANGERILLUM, cum titulo *considerazioni chirurgiche di un chirurgo Italiano*, auctore, ut puto, J. BAPTISTA AGNOZZI. Sic etiam TATTONI *ricerche*, uterque l. cum responsionibus fictitii ARCANGERILLI cui titulus est *frattojo*.

Tomus IV. Rom. 1738. fol. *. posthumus prodiit. Continuatur primum ARCANGERILLI *frattojo*. Deinde epistolæ sequuntur duodecim, judicia celebrium virorum pertinentia ad vulnus femoris articulationi vicinum, demum ad MAGATI leges rejectis turundis curatum.

DOMINICI ANEL ars exsugendi vulnera Italice versa, & remedia chirurgica CL. ANELLII, cum SANCASSANI notis, qui suctionem reprobat, ob aeris noxium accessum. Ad medicamenta notas etiam adjecit.

Chirurgia svelata, o sia continuazione del Chirone in campo Venez. 1716. 8. Scripta fuerat pro MAGATO. In eam excusa erat *Chirurgia inforzata* Venez. 1721. 8. Contra eam scripsit SANCASSANUS *lettera della chirurgia svelata alla Chirurgia inforzata circa l'uso ed abuso delle taste*. Morborum curationes ab auctore chirurgiæ *inforzatæ*. Nihil eas pro methodo vulgari & pro turundis facere. Observationes adeo chirurgiæ, quæ dicitur *inforzata*, recudi fecit, suasque addidit refutationes.

Epistolæ aliquæ doctorum virorum, & judicia de *chirurgia inforzata*.

ANTONII MARIÆ FANELLI decem observationes, quibus utilitas simplicis curationis confirmatur.

Epistolæ eruditorum virorum, eandem methodum laudantium. Inter eas BOERHAAVII.

Apologia moralis, prius Venet. 1724. 12. excusa, qua defensor *chirurgiæ inforzatæ* refutatur.

§. CCCCLX. VARII.

NICOLAI VENETTE, medici Rupellensis, *tr. des pierres qui s'engendrent dans les animaux* Amsterdam 1701. 12. *.

ASCANII MARIA BAZZICALUVE *novum systema medico mechanicum & nova tumorum methodus* Parma 1701. 4. *. Theoria mera, ut inflammatio producatur a globulis in angustiis conicæ arteriæ stipatis, ignemque in membranas suas inclusum sudantibus.

J. BESSE in *rech. analytiques sur la structure des parties* Toulouse 1701. 8. * habet aliqua huc facientia. A lapsu ex alto magna pars corticis cerebri destructa, neque ulla inde paralysis &c.

M. P. S. P. D. *heilsamer Rathschlag vom Lendenstein* Gräz 1701. 8. BOEHMER.

J. WEICKMANNS *Bericht von dem Tode* J. SCHUDERS *nebst einem Abrisse der grösten bey ihm gefundenen Steine und Relation des Chirurgi der den Cörper eröfnet*

 Lips.

Lipf. 1701. 8. *. Historia concretionum lapidearum in terra, mari, animalibus fere collectitia. Calculos in homine fieri a spiritu petrificante, qui insit materiei petrificabili, fermentationem frigidam faciente cum sale fixo, unde coagulatio sequatur.

LUC. ANTONIUS PORTIUS Neapolitanus. EJUS *opuscula & fragmenta varia* Neapoli 1701. 12. continent theoriam & curationem tumorum. De abscessibus internis. Vitium profunde in mammæ intimis oriri, sensim ad cutem accedere. Redit in *opere* 1736. 4. Neapol. excusis *.

Statuts des chirurgiens de Paris Paris 1701. 4. 1742. 4. 1743. 4. ASTRUC.

Die sächsische Webmutter Fr. Leipz. 1701. 8, 2. vol. HEIST.

ROSE *account of a celebrated styptic* London 1701. 8. 1726. 8. PORT.

Traité des hernies des hommes, des femmes & des petits enfans, avec la manière de les guérir; tr. des maladies des femmes après l'accouchement Lyon 1701. 12. B. HOUSS.

§. CCCCLXI. DISPUTATIONES.

J. HENRICUS de HEUCHER, Archiater Saxonicus, vir eruditus. EJUS aliquæ disputationes huc pertinent.

Araneus homini pernitiosus & salutaris Witteb. 1701. 4.

De strumis & scrofulis ib. 1707. 4.

Chirurgus insons ib. 1710. 4. Exempla malorum eventuum, cum nulla chirurgi culpa.

Calculus per adstringentia pellendus ib. 1711. 4. Contra lithontriptica validiora & pro terrestri musco, geranio, rubia, similibus.

POLYCARPI GOTTLIEB SCHACHER, professoris Lipsiensis, viri eruditi *disp. de cataracta* Lipf. 1701. 4. * Docta disputatio. Alibi annum lego 1706. 4. PL.

EJ. *de labiis leporinis* ib. 1704. 4. *.

EJ. *de fistula spiritali & bronchotomia* ib. 1707. 4. *

EJ. *de placenta uterina morbis* ib. 1709. 4. *. De placenta a chirurgo separanda, extrahenda.

EJ. *de depressione cranii maxima innocua* Lipf. 1720. 4. *. nempe absque fractura.

E. *de intestino per vulnus abdominis elapso* ib. 1720. 4. *.

EJ. & FRIDERICI *de morbis a mutato situ intestinorum* ib. 1721. 4. *. Bona disp. Intestini per abdominis vulnus elapsi historia; ani prolapsus, hernia. Enormis hernia scrotalis. Repositio herniæ, tentata homine capiti inposito.

EJ.

EJ. *de partu fetuum disparis magnitudinis* Lipf. 1721. 4.

EJ. *de fonticulo* ib. 1722. 4.

EJ. *de prolapsu vaginæ uteri* ib. 1725. 4. *. Inferta pyxis ægre exemta.

EJ. *de virgine ascitica post paracentesin purpura maligna exstincta* Lipfiæ 1725. 4 *.

EJ. *de ossificatione præter naturam* ib. 1726. 4. *. Os fua lamina late pleuræ adhærens.

EJ. *de infante propter neglectam ex utero mortuæ matris excisionem in primo ætatis flore exstincto* ib. 1731. 4. *.

EJ. *de epiplocele prægrandi progr.* ib. 1734. 4. *.

EJ. *de thermarum Carolinarum usu in calculo renum & vesicæ* ib. 1711. 4. *. Multa exempla lapidum & calculorum cum urina abactorum, & ægrorum calculoforum integre fanatorum potu Carolinarum.

J. ADOLPHUS WEDEL, GEORGII WOLFGANGI f. & fucceffor, mechanices amans & matheſeos.

EJ. nonnullæ difputationes huc faciunt, *Exerc. de punctis medicis* differt. Jen. 1701. 4. *. etiam de acupunctura, inftrumentis pungentibus &c.

De polypo narium Jen. 1715. 4. *. Refp. C. le CERF.

De spina ventosa ib. 1715. 4. HEF.

De calculi renum & vesicæ pathologia HIPPOCRATICA *confirmata* Jenæ 1718. 4. *.

De gangræna & sphacelo ib. 1719. 4.

De liquore non corrosivo lapides duriores absumente 1720. 4. *, nempe glandibus quernis in aqua infufis.

De partu difficili ib. 1730. 4. PLATN.

De scirrho ib. 1731. 4. HEF.

De partu difficili ex infantis brachio prodeunte Jen. 1733. 4. *.

De tumore testium venereo ib. 1735. 4. *.

De abortu ib. 1741. 4. *.

De tumoribus generatim ib. 1744. 4.

De tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante Jenæ 1746. 4. *.

J. TRAUFELL *de nephritide* Leid. 1701. 4. *.

C. J. SCHWAB *de contractura* ib. 1701. 4.

CAR. FRID. SCHWEIKER *de vesicatoriis* Franeker 1701. 4. HEF.

JUSTI HENRICI MANGOLD *de vulnere lethali* Rinteln 1701. 4. *. Id fumo myrti baccarum sanavit agricolas imitatus.

GERH. HERM. CRATER *de vesicatoriorum usu & abusu* Erford. 1701. 4.

JUST. CONR. REHTMEYER *de ossium strepitu* Regiom. 1701. 4. *.

J. WILH. FLAD *de abortu* Basil. 1701. 4.

§. CCCCLXII. DIARIA.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *Ann.* IX. X.

J. HENRICH HOTTINGER, medicus Tigurinus.

Obs. 89 in corde hydropici calculus.

Obs. 90 ischuria a calculo, ejecto calculo, die septimo soluta.

Obs. 100 ab ulceribus tibiæ mors gangrænosa.

Obs. 225 vulnus thoracis sanatum.

Obs. 230 enecti a thoracis ulceribus incisis.

Obs. 231 & ab umbilicali hernia.

Obs. 232 nephritis absque calculo incisione demonstrata.

GUILIELMUS ULRICUS WALDSCHMIDT, J. JACOBI f. professor Kiloniensis de sabulo aurei splendoris in homine ex calculo ischuria vexato *obs.* 39.

Cent. IX. *obs.* 68; 69 vulnera vesicæ, sanatum alterum, alterum lethale.

Obs. 70 vulnus abdominis utrinque penetrans sanatum.

Obs. 71 & pulmonis vulnus.

EJ. *de calculo renum* disp. Kiel. 1730. 4. *. Refrigerantibus se ipsum cum multo potu levasse.

In *progr.* agitur de puero, qui 30 libras calculorum excreverit.

EJ. *de fractura absque causa interna* ib. 1721. 4. femoris post sex mensium dolores fractura.

Ad eam pertinent ERASMI CURISSI *parallelismus Brandio Waldschmidianus, s. consonantia disputationum de fractura ossium sine violentia externa*, a H. WALDSCHMIDIO & MICHAELE BRANDT *editarum* 1733. 4. J. BRANDIUS Groningæ eam disputationem recusam dederat pro sua.

EJ. WALDSCHMIDII *de superfœtatione falso prætensa* 1725. 4. Hamburg 1727. 4. Agit de calculis fractis & egestis.

EJ. *de vulneribus arteriarum in artubus sæpe funestis, raro lethalibus* Hamb. 1728. 4. *.

EJ. *de κηλοτομιας absque castratione instituenda nova methodo* ib. 1730. 4.

DANIEL

DANIEL NEBEL, professor Heidelbergensis.

E. N. C. Dec. III. *ann.* IX. X. *obs.* 120 cum in hydropica juvene abdomen diffluisset, sutura injecta, hernia (quæ successerat) apta deligatione compressa.

Obs. 125 tumor aquosus maximus femoris funestus, femur carie erosum.

Cent. VI. *obs.* 54 a parvo vulnere oculi magna symptomata.

Obs. 55 funestus calculus pelvim renalem exprimens.

Cent. IX. *obs.* 59 anevrysmatis aortæ & utriusque art. emulgentis duo exempla.

Vol. I. *obs.* 15 mors lenta ex tumore maximo cruris.

Obs. 16 tumores glandulosi axillarum concrescentes cum brachii œdemate.

Obs. 17 calculus vesicæ ex scroto excisus, sequente fistula.

Vol. V. *obs.* 111 mors ex maximo tumore femoris cum ossium carie.

Obs. 113 mors ex rupta arteria vertebrali.

EJ. sunt disputationes *de lithotomia* R. MEYER Heidelberg 1710. 4. *. Vetula calculum plurium unciarum de vesica digitis expedivit. Ipse eductis aliquot calculis, cum plures intus hærerent adhærentes, post aliquam moram, & injecta medicamenta emollientia, etiam istos eduxit. De variis calculi secandi modis.

De extractione fetus humani ex utero Heidelberg 1713. 4. BOEHMER. Uteri in partu rupti exemplum.

J. WILHELM ROMBERG. *E. N. C. Dec.* III. *ann.* IX. X. *obs.* 175 in fractura callus non renatus, & humerus in vulneris sede flexilis.

ANDREAS MYRRHEN.

Obs. 209 tumor prægrandis de cervice pendulus sublatus, durus, carneus, osseis concrementis mistus, erodentibus medicamentis destructus.

§. CCCCLXIII. ALIA DARIA.

In *hist. de l'Acad. des Scienc.* 1701. DODARTUS dixit de duodecim calculis de viri vesica excisis.

In *Actis Lit. Mar. Balthici* 1701 B. STOLTERFOHT retulit de intestino in vaginam patente.

De scarifationis usu vario.

JACOBI BARTHELMÆI ex scarificatione scapularum cancer.

In *Phil. Trans.* n. 975 CAROLUS HOLT de infante, cui ventriculus & intestina in pectus migraverant.

CHRISTO-

CHRISTOPHORUS BIRBER de femina, quæ fetum per umbilici abſceſſum egeſſit.

§. CCCCLXIV. VARII.

RICHARDUS MEAD *mechanical account of poiſons* Lond. 1702. 8. 1808. 8. 1747. 8. * Huc pertinet caput de morſu viperæ, dentibus, maxillis, veneno, in quo ſales ſe putat vidiſſe; ſymptomatibus, curatione, per ſuctionem, axungiam viperinam. DUVERNEYUM CHARASSIO faviſſe. Porro de aliis venenatis animalibus & de tarantula, cujus morſum per excitatum delirium putat ſaltandi facere neceſſitatem, vulgari enim narrationi fidem adhibet. 3 de cane rabido, de hydrophobia, etiam abſque morſu nata. Pulverem DAMPERII huic morſui putat mederi, qui ex lichene terreſtri cinereo fit, cum pipere. Ex BOERHAAVII teſtimonio refert de hydrophobo multo nitro, ſucco limonum, laudano, clyſteribus, balneis ſervato

In l. *de imperio ſolis & lunæ* &c. valde laudat inciſionem oſſis occipitis adverſus epilepſiam.

In *monitis medicis* de medicamento ait STEPHANIÆ. Valere ad arenulas, non perinde ad duros calculos. In leucophlegmatia utiliter tibias incidi, tantum ut ægroti juſta compreſſione ſuſtententur. Exemplum 1920 ℔ aquæ ex una femina iteratis vicibus emiſſarum, & unica vice ℔ 60. Spontaneus umbilici hiatus felix.

In *morbis biblicis* London 1749. 8. * aliqua ſunt chirurgici argumenti, de herniis.

JOHN MOYLE, *chirurgus marinus, or the ſeeſurgeron* London 1702. 8. min. *. quæ quarta eſt editio, priores ignoro. Ipſe chirurgus navalis Tingi in præſidio fuit, & utramque hic medicinam deſcribit, quam in expeditionibus maritimis putat locum habere. Ciſtam chirurgicam habet, & antidotarium. Aquam ſtypticam CAROLI II ſatis probat, niſi quod ad amputatos artus non ſufficiat: vaſa negat ligari debere. A vulneribus cruentis turundas rejicit. Ridicula curatio commotionis cerebri, admoto pedibus aſſere, quem malleo pulſabant. Vulnus œſophagi caſu factum ſanatum. Totam chirurgiam tradit, etiam fracturas & luxationes. Sermo ſæpe barbarus.

EJ. *experienced chirurgeon* Lond. 1703. 8. BOEHMER.

EJ. *chirurgical memoires being an account of many extraordinary cures which occurred in the auctors practice eſpecially at ſea* London 1708. 8. min. * Multa vulgaria fuſius dicta, ſuperſtitioſa aliqua, ut bufonis pulvis inter ſarcotica. Intercedunt tamen aliquæ magni momenti curationes, ut cancri labiorum impoſito calomelane ſuperati; vulneris œſophagi, brachii a globo de tormento majori emiſſo avulſi. Clinicæ etiam curationes intercedunt.

MAUBEC tr. *des tumeurs & des obſtructions* Paris 1702. 12. BUR.

JEAN PANTHOT, medici Lugdunenſis, *diſſertation pour la pratique ſur trois operations de chirurgie faites en ſix mois* Lion 1702. 4 Varia contra F. JACOBUM. De

De se ipso, cui bis intra sextum mensem calculus excisus fuit a fratre HORATIO PANTHOT.

In *historia morborum Vratislaviensium*, primum 1702. 4. * edi cepta, & cum præfatione mea recusa Lausann. 1746. 4. * pluscula continentur chirurgica. Fistula a dente evulso & læsa glandula maxillari. Infans pene & ano destitutus. Bubones. Epulis. Herniæ variæ. Scarifationem in hydrope laudant. Incisiones ad hydrocelen. Scroti tumor a pectoris hydrope.

§. CCCCLXV. DISPUTATIONES.

FRID. WILHELM CLOSE *de tumore anevrysmatico* Lips. 1702. 4. RIV.

FRID. CASP. HAGEN *de lithogenesi* Witteberg 1702. 4. HEF.

DANIEL MARTINI & H. LUDOLF *de calculo renum & vesicæ* Jen. 1702. 4. *.

JACOB WILLICH *de nephritide* Leid. 1720. 4. *.

BENJAMIN EWALDT *de pulvere sympathetico* Regiom. 1702. 4. HEF.

EJ. *de obstetrice inculpata* Regiom. 1707. 4. *.

EJ. *de eunuchis & spadonibus* ib. 1707. 4.

EJ. EZECHIÆ *morbus per ficum curatus* ib. 1708. 4. *.

§. CCCCLXVI. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 277 JONATHAN KING, chirurgus, de cancro ex quo pater ejus interiit, nato ex ossis jugalis contusione, cerebrumque adrodente.

JAMES YONGE (an ejusd. qui p. 438.) cantharidibus devoratis curata ischuria.

IDEM n. 282 de pila dura retulit, quæ circa ossiculum pueri nata sit.

In *Actis Liter. Mar. Balth.* 1702 J. JAC. STOLTERFOHT de calculo viso in gallinæ ventriculo.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1702.

PETRUS DUVERNEY junior, ab arteria percussa gangræna. Brachium sponte decessit vita superstite.

IDEM in *Mem. de l'Acad. des Sc.* 1703 sua de hydrope, de paracentesi, de punctione cysticorum tumorum; de pectoris perforatione adnotata recenset. Funestum fuisse exitum, cum simul & semel omnis aqua emitteretur. Præsagia paracentescos.

IDEM de malis ab herpete siccato natis & inter ea epulide, atque desquamatione maxillæ.

ID. de fungo super tunicam corneam adnato; adjecit curationem setaceo.

ID. a. 1705 tumor durus de aditu vaginæ excisus.

§. CCCCLXVII. VARII.

In HUMPHREDI RIDLEY *observationibus medico practicis & physiologicis*, *de asthmate & hydrophobia* agitur, quæ excusæ sunt Londin. 1703. 8. * Diarium & alias aquæ timoris dat historias: negat in cicatrice antiqui morsus dolorem pertinacem sedere: sanavit hominem demorsum admotis cucurbitulis, theriaca. Laudat submersionem.

CHRISTOPH BERNARD *present state of surgery, with some remarks on the abuses committed* London 1703. 8.

J. GEORG GRUHLMANN *de luxationum synthesi in genere* Hall. 1703. 4 & *in specie* ib. 1704. 4. * Germanice tr. *von bequemer Zusammenfügung der Verrenkungen* Lipf. 1706. 8. LEHMAN. Medicamenta aliqua commendat.

Deliciæ medicæ & chirurgicæ, *oder curiöse Anmerkungen &c. erstes præsent bis zehntes* Leipzig 1703. 1704. 1705. 8. * Auctor chirurgus Lipsiensis, in re seria nimis lepidus. Miscellanea, inter quæ multæ adnotationes non inutiles intercedunt. Turundam in fistula ani evidenter nocuisse, morbumque facile esse sanatum, cum eximeretur: ut in universum noster pro simplici absque turundis chirurgia militet. A lapsu spasmus cynicus, convulsio, mors die sexto, cerebro corrupto. Uterus scirrhosus, ulceratus, collum vesicæ erosum, ut urina proflueret, post fluorem album. Compressione & balsamo fistulæ versus os sacrum tendentes sanatæ. Post biduum spina piscis de tonsilla exemta, ubi hæserat. Vulnus aortæ recte renuntiatum pro absolute lethali. Adeptus sub finem metallorum tincturas & alia arcana subjicit.

J. CASPAR SCHWARZ *gezerrete Narrenkappe der Bartschärerey* Freyburg 1702. 12 Contra quem l. scripta est FRIEDLIEB WAHRHEITSBURG *zurükgeschikte Schwarzische Narrenkappe, oder Ablehnung der verlaunderischen Chartek* SCHWARZENS *wider die Barbierkunst* ib. 1703. 12. HEIST.

EJ. *wundarzneyischer Anmerkungen Erstes duzt. von gehauenen Wunden* Hamburg 1705. 8. * Adparet in castris Danicis militasse, sectamque secutum C. BONTEKOE, ut acidum & viscidum pro causa morborum haberet, digestiva, turundas & alia vulgaria præsidia rejiceret. In præf. declamat contra chirurgos vulgares, suumque ebriosum inimicum FRIEDLIEBII nomine utentem, quem vocat RECHEB. Errorem adgnoscit suum, qui in vulneribus turundis & digestivis medicamentis usus sit, monitus vero a medico, sinubus cultro conjunctis, adhibitis aromaticis facile malum curaverit. Os sicca deligatione sanavit. Plurimum tinctura aloes & myrrhæ usui est. Theoriam addit acidi & viscidi.

EJ. *zweytes Duzt von gestochenen Wunden* ib. 1705. 8.* Venesectionem adversus hæmorrhagiam non admittit. Ut æger ex vulnere pectoris non penetrante perierit, adhibitis turundis, iis rejectis sanitatem recuperaverit. Pluscula alia exempla noxii turundarum usus.

EJ.

EJ. *drittes Duzt von geschossenen Wunden* ib. 1706. 8. * Siccam curationem laudat. Vulnera magnorum tormentorum esse ab aere compresso: ardere negat: monet ne glandulæ impactæ celeriter & violenter extrahantur.

EJ. *viertes Duzt von zufälligen Wunden* ib. 1713. 8. cum prioribus.

EJ. *fünftes Duzt von Geschwulsten und Geschwüren* ib. 1718. 8. & una priores.

EJ. *vom Clystieren als ein allgemeines Hülfsmittel in allen Vorfällen sicher zu gebrauchen* Hamburg 1723. 8. * Dialogus popularis, quo demonstrat, fere in omni morbo clysteres convenire.

Lettre de M. RONJAT *premier chirurgien du Roi* GUILLAUME *ecrite à un medecin de ses amis en Hollande* Lond. 1703. 8. * Contra BIDLOUM de lapsu & funesto morbo communis domini: de fracta clavicula principis, quam BIDLOUS imprudente tractatione dimoverit, ut tamen callus ceperit reconciliari, quando febris superveniens Regem abstulit.

In ROBERTI HOOKE *collectionibus*, longo a morte viri tempore editis, narratur de glande plumbea, diu in aspera arteria hærente, demum exemta.

GOTTFRIED STEIN, medici & archiatri, *eigentliche Abbildung eines grossen und vieler kleinen Steinlein, welche in der Markgräfin* SOPHIA LUISA *Corper gefunden worden:* & EJ. *lithographia curiosa &c.* Bareuth 1703. 8. * In principe grandis in rene & ramosus calculus, numerosissimi vero in fellea vesicula sunt reperti, cum per omnem vitam nullum ejusmodi mali signum apparuisset. Congesta exempla parallela.

ROELOF ROUKEMA *heelkonst* Amsterdam 1703. 8. WACHENDORF.

EJ. *naamboek der beroemde genees en heelmeesters* Amsterdam 1706. 8. * Vitæ & judicia.

J. ALBERGI *summa tractatuum chirurgiæ praxis. In capite primo discurritur de morbis capitis solutæ unitatis: in secundo de morbis externis humani corporis, de tumoribus, ulceribus, vulneribus, fracturis & luxationibus* Panorm. 1703. 12. MANGET.

ANDREÆ HOFMAN *de renum & vesicæ calculo* Custrin 1703. 4. * Exemplum hominis calculosi, qui sibi ipsi subvenit, & calculos excidit, qui in urethra sacculo hærebant. Calculosi viri incisio.

In J. BROENII *operibus medicis* cap. I. *de operationibus medicamentorum* Roterd. 1703. 4. * chirurgica etiam madicamenta tractantur.

Nützlicher Coburgischer Unterricht für die Hebammen Hildeburghausen 1703. 12. BOEHMER.

Hoc anno obiit CAROLUS FRANCISCUS FELIX, chirurgus regius, restaurator sectionis, qua fistula ani dividitur; felice in ipso rege curatione & inventis instrumentis celebris.

§. CCCCLXVIII. Disputationes.

Nicolai Francisci Massis *de calculo renum & vesicæ* Leid. 1703. 4. *.

Adolph Vesling *de abortu* Leid. 1703. 4.

Gerard Heusch *de hæmorrhagia* Leid. 1703. 4. He.

Sim. Klug *de tumoribus in genere atque de nata in specie* Duisburg 1703. 4. He.

Patricii Sinclair *de calculo renum & vesicæ* Utrecht 1703. 4.

Car. Frid. Hoechstetter *spina bifida* Altdorf 1703. 4. * Exemplum cum iconibus. Tres processus spinosi transversique & obliqui utrinque in lumbis deerant. Alii ejus generis tumores inter scapulas & in imo osse sacro, iste a nixu.

J. Matth. Muller *de inflammatione vesicæ urinariæ* Altdorf 1703. 4. Hænel.

Ej. *casus medico chirurgicus de fractura cranii. Casuum medicorum decas* Hall. Suevor. 1712. 8.* Fusissima narratio de vulnere ossis frontis & ethmoidei clava inflicto, unde apoplexia, phrenitis, amaurosis, quæ omnia tamen remiserunt, cum os vitiatum decessisset, medela medica potius quam chirurgica adhibita.

Ejusd. *observationum & curationum medico-chirurgicarum Decades* II. 1714. 8. *. Casus non inutiles, pertinent ad fracturas cranii, contrafissuram. Hepatis vulnus sanatum. Fungus uteri putrescens feliciter extractus.

In *E. N. C. Cent.* V. *obs.* 13. calculus ex glande penis excisus.

Obs. 56 vulnus vaginæ sanatum.

Obs. 57 apoplexia ex antiquo ulcere clauso.

Cent. VIII. *obs.* 31 enormis hernia, in quam intestina pene omnia effusa.

Obs. 38 excrescentia carnea de urethra feminæ pullulans.

Cent. X. *obs.* 66 calculus per lumborum sectionem excretus.

Phil. Georg Huth *de ischuria* Altorf 1703. 4. Hept.

Henr. Bodinus *de non requirenda lethalitate vulneris* Hall. 1703. 4. He.

§. CCCCLXIX. Diaria.

In *Actis Litt. Mar. Balth.* 1703. Georgius Lofhagen agit de steatomate manusque paralysi ex ganglio male curato subnatis.

In *Phil. Transact.* n. 283. J. Shippon experimentum recenset in cane factum, cui intestini particulam excidit, felici eventu.

§. CCCCLXX. Id. Wolf. Ruleau.

Idonis Wolf, chirurgi, qui ante medium seculum XVII. in variis regionibus manu curaverat, *observationum medico chirurgicarum libros duos* edidit filius,

lius J. CHRISTIANUS medicus Quedlinburgensis. Quedlinb. 1704. 4. *. Totus liber per experientiam natus est, sed varia addidit editor, etiam a se ipso adnotata. Vulnerum cerebri multæ historiæ, inter eas neglectæ rasionis fissurarum funestique inde eventus. Multas militum mortes, cum chirurgi calvariam perterebrassent, noster vellet trepano tribuere. Fractura calvariæ curata, cum sinus falcis læsus esset. Ossis frontis magna jactura, succrescente callo reparata. Quadraginta unciæ cerebri & cerebelli amissæ. Rupta cornea tunica, ex hemicrania. Venæ jugularis externæ vulnus sanatum. Cicatrix vulneris in cordis mucrone reperta, ut noster putat, sanati. Vulnus thoracis penetrans sanatum, sic carnosæ herniæ, in quarum prima ossea erant concrementa. Intestinum a verme perforatum. Intestinorum de ventre prorumpentium pars ab auctore resecta, eventu felici. Uterus inversus prolapsus, restitutus, rara felicitate. Uterus in partu ruptus. Fistulæ intestinorum ad inguen patentes. Bubonocele pro indurato tumore habita, indurata, & male curata, funesto eventu. Calculus 28 drachmarum ex femina egestus. Gangrænæ ex causa interna sanatæ exempla. Magna portio ossis femoris a globo plumbeo percussi decedens. Epulis. Tumor palpebrarum ex quo micæ calcariæ. Verrucæ funesta resectio.

JEAN RULEAU, chirurgi apud Santones, *traité de l'operation Cesarienne & des accouchemens difficiles & laborieux* Paris 1704. 12. *. Præmittit collectas ex aliis historias sectionis Cæsareæ, partus ventralis, & resecti uteri. Ad ea respondet, quæ contra sectionem Cæsaream vulgo objiciuntur, deinde describit suam Cæsaream sectionem, quam ob tumorem ossis pubis pelvim arctantem, & coccygem antrorsum curvatum, feliciter molitus est. Uterum inversum laceratum curavit, tum ex rudi tractatione inflammatum, suppuratum. Uterus pro mola ab obstetrice evulsus. Uteri gangrænosa pars feliciter resecta. Lego tamen eam feminam claudam esse factam.

Altera pars est de *partu difficili*, quem fere pedibus extractis expedit, & reliqua præcepta sequitur MAURICÆI & coævorum. In retentis lochiis aptos liquores suadet injicere.

J. CONRAD BECKER, medici Alfeldensis, cum l. *de morte submersorum sine pota aqua* Giess. 1700. 8. *. observationes aliquas edidit, quas inter est ischuriæ calculosæ cum cruenta urina sexto die curatæ. Vomitu moto & sudore excitato.

EJ. *pædoctonia inculpata ad servandam puerperam* ib. 1729. 4. *. Minime inutile opus. Auctor, cum brachium in difficili partu prodiisset, parum sollicitus, num in fetu aliqua vita superesset, eo occiso matrem servavit. Hanc suam audaciam excusat, & fetus necem præfert incisioni uteri feminæ viventis. Pluscula alia addit; ossa pubis utique in partu difficili secedere. Plusculæ feminæ, quibus natura conferbuerat, cultro curatæ, altera in ipso partu. Ossa fetus de alvo educta. Sola quiete puerperæ concessa partus expediti, qui videbantur chirurgiam requirere. IDEM fuerit scriptor, qui p. 530.

NICOLAI LEMERY quidem diss. *de la moëlle* Paris 1704. 4. prodiit, non tamen

men de ossium morbis agit, ut fraus videatur bibliopolæ, quando titulum præfixit J. ANDREAS MAHLER *der nützliche Beinarzt oder chirurgische Anweisung wie man die Natur des Beines richtig verstehen, und glücklich curiren könne* Dresd. 1711. 8. PETITI, ut puto opus.

J. CHRISTOPH GOECKEL *in der Medicine gegründte Wundarzney* Ulm 1704. 12. HEISTER.

CHRISTOPH HELWICHS, alias CASPAR SCHROETER'S, alias VALENTINI KRÄUTERMANNI, physici in Tennstatt Thuringiæ oppido, proprio nomine edita *Beschreibung etlicher rarer physicalisch medicinischer, chirurgischer und œconomischer Dinge* Francof. 1704. 8.

EJUSD. *chirurgia in nuce* Mülhausen 1709. 8. HEISTER.

EJ. *casus & observationes medicinales* Lips. 1711. 8. *. Eorum bene multi aut chirurgici sunt argumenti, aut ad medicinam forensem pertinent, sauciorum nempe sectiones, de vulnerum lethifera natura judicia. Non ubique fidas credulo homini.

EJUSD. *von tödlichen Wunden* Francf. 1713.

EJ. *chirurgisches Lexicon* (cum nomine CASPAR SCHROETER) Francf. Leipz. 1713. 8.

EJ. *wohlpracticirter Feldscherer* ib. eod. anno 8.

VALENT. KRÄUTERMANN *der neu angehende und wohl unterwiesene Chirurgus* Arnstatt 1732. 8. BOECL.

EJ. *sicherer Augen und Zahnarzt* ib. 1732. 8. ID.

EJ. *medicina consultatoria & renuntiatoria* ib. 1726. 8. Germ.

Poor mans physician and surgern London 1704. 8.

J. SCHOKWITZ *de juvene digitale sartoribus usitatum e ferro indurato confectum ultra penis sui glandem infeliciter protrudente feliciter curato* 1704. 4.

J. CHRISTOPH. SCHROEK *Unterricht von junger und erwachsener Kinder Krankheiten* Berlin 1704. 8.

§. CCCCLXXI. A. M. VALSALVA.

ANTONIUS MARIA VALSALVA, vir illustris, qui propria manu mederi erat solitus, ut etiam excelleret (a), & instrumentum haberet chirurgicum nitidissimum, edidit Bononiæ 1704. 4. * tractatum *de aure humana*, sæpe recusum. Varia hic intercedunt argumenti chirurgici; de dextri lateris resolutione ab adfecto sinistro. Cerebri graves læsiones nullum sæpe sui dare indicium. Steatomata degenerationem esse sebacearum glandularum. Surditas sublata exemta materie meatum auditorium replente. Ulcus ad processum mammillarem, pus emittens in oris caveam.

(a) MORG. *ep.* XIII. & in *elogio* FABRONI.

veam. Tumores palpebrarum ea inverſa reſecabat (b). Varix, ſ. tumor ſanguineus occipitis a vena maſtoidea natus. Conſilium ad odontalgiam urendi nervi duri.

Inter tres diſſertationes a MORGAGNO poſt mortem Cl. viri editas, media agit *de lente cryſtallina opaca*, quæ ſit cataracta. Eandem lentem vidit flaveſcere, idque vocat glaucoma.

Hemiplegiarum cauſam eſſe in latere cerebri oppoſito primus per multa experimenta conſtituit (c).

In editione PALFYNIANÆ anatomes chirurgicæ LARBERIANA exſtat epiſtola, in qua VALSALVA ſe ſedem cataractæ in lente cryſtallina reperiſſe teſtatur, ſemel quidem, ut tamen conſtanter rem ita ſe habere ei perſuaſum ſit.

§. CCCCLXXII. DISPUTATIONES.

J. PHILIP. NENTER, prof. Argentoratenſis, e STAHLII ſchola.

EJ. *diſp. de veſicatoriorum uſu* Argentor. 1704. 4. MENZ.

De vulneribus capitis ib. 1709. 4.

In EJ. *praxi generali & ſpeciali* ib. 1721. 4. 2. vol. * etiam morbi chirurgici bene multi reperiuntur.

In *præcognitis* etiam de chirurgia caput eſt.

In *phyſiologia* de hernia ad initium ligamentorum teretium agit, quæ per graviditatem evaneſcens a partu redierit.

J. CONRAD ZACHMAN *de vermiculis in vulnere cum oſſis fractura genitis* Baſil. 1704. 4. *. Relatio morbi patri ſuo viſi.

J. JAC. ROESER *de fulminatis* Regiom. 1704. 4.

ANDR. RAPS *de ſclopetorum vulneribus* Leid. 1704. 4. *.

J. MELCHIOR VERDRIES diſp. *de inflatione ureterum & proceſſuum peritonæi* Gieſſ. 1704. 4. PL.

CHRISTOPH. SAM. HERMAN *de calculo* ib. 1704. 4.

J. *van den* BERG *de hæmorrhagia* ib. 1704. 4. HEF.

CAR. FRID. LUTHER & DOLGE *de ſpina deglutita per apoſtema hypochondrii dextri rejecta* Kiel 1704. 4. * Aeger ſanatus etſi putrida materies effluxerat.

§. CCCCLXXIII.

(b) MORG.
(c) ita MORG. *ep.* XIII. quo loco multæ adnotationes VALSALVÆ in eam rem proponuntur, earum aliquæ cum MORGAGNO communes.

§. CCCCLXXIII. DIARIA.

In *Phil. Tranſ.* anno 1705. RADULFUS THORESBY de pilis in puella ex creta tenerisque villis factis. N. 336. relatio de maximis calculis, quorum aliqui per urethram pueri exierant, alii in cadavere ſunt reperti.

EJUSD. eſt *topography of Leeds* Lond. 1735. fol. In ea multa habet de calculis, deinde caſus aliquos vulnerum & morſuum lethalium.

§. CCCCLXXIV. J. LUDOVICUS PETIT.

Ex celeberrimis chirurgis Pariſinis hujus ævi, diſcipulus LITTRII.

EJUS princeps opus eſt, *traité des maladies des os, dans lequel on a repreſenté les appareils & les machines, qui conviennent à leur guériſon* Paris 1705. 12. Leid. 1708. 8. * & multo auctius Paris 1723. 12. 2. vol. * 1728. 12. * iterum paulo auctius 1758. 12. *, de qua editione dicemus. Germanice *der Beinarzt* Dresd. 1711. 8. 2. vol. *Abh. von den Krankheiten von den Knochen* Berlin 1743. 8.

Ingenio vir valuit, deinde uſu; eruditionis defectus paſſim interceſſit, ne meliorem dederit perfectumque librum. Conjecturis non abſtinuit, & paſſim curationes propoſuit, quarum nullum fecerat experimentum. Ex hoc tamen opere nuperi fere omnes ſua hauſerunt.

Liber I. luxationes tradit, quarum curandarum artem paſſim & ſignorum auxit cognitione & adminiſtrationes perfecit. Amben, machinam, quæ nuperis chirurgis diſplicet, ad reponenda oſſa emota propoſuit. Luxationes femoris & vertebrarum admittit. Luxatio radii a cubito ſecundum longitudinem. Luxatio duorum ordinum oſſiculorum carpi incurabilis.

Reductionem luxati capitis non laudes, aut eo pertinentes machinas, neque puto vertebras vere luxatas curvata ſpina dorſi unquam fuiſſe repoſitas. Femur raro, ſed tamen aliquando luxari, introrſum & deorſum, etiam ſurſum extrorſum. Signa & exempla. Femur ab obſtetrice in partu luxatum. Emendatio ſcamni HIPPOCRATICI.

De ancyloſi dives adnotationibus diſſ. ſed inordinata, qua cauſas mali potiſſimum perſequitur, curationis loco fere embrochas commendat. In hydrope articuli acu triquetra utitur ad emittendum liquorem.

T. II. Fracturæ tractantur & faſciæ, bona pars operis. Claviculam fractam difficulter in ſitu retineri, & callum facile difformem ſuccedere. De ſcapulæ fractura, aut colli ſcapulæ. De fracturis rarioribus, oſſis etiam pubis. Fractura colli femoris pro luxatione habita. In fractura femoris, quod in diſtantes partes diſceſſerat, noſter aponevroſin faſciæ latæ incidit &c. Machina pro continendis oſſibus cum vulnere fractis. A nimia extenſione eſſe ubi artus nimis longus fiat. Exempla tendinum Achillis ex nixu ruptorum. De vitiis oſſium internis. De carie & exoſtoſi, bona tractatio: aphoriſmos ſubjicit prognoſticos & diagnoſticos, cauſas diverſas

diversas & singulares suas curationes. Ignem tamen admovet. Ossa vidit ab epiphysibus separata, tota mobilia. A discessu periostei exostosis tibiæ, demum feliciter destructa. Exostoses requirunt latam incisionem, perforationem repetitam, destructionem per cuneum & malleum, hæc in benigna specie.

Caries a metastasi materiæ cancrosæ. Fragilitas ossium. Caries varia, variolosa, succedens, ubicunque ulcera fuerant. Scorbutica pessima, lethalis. Ignis ad cariem, quæ os in scobem adterit; in aliis casibus spiritus nitri, in quo solutum ferrum, alia acria. Caries ad medullam penetrans trepanum requirit.

De rachitide. Curvationem ossium tribuit eorum mollitiei, quem morbum pro novo tradit.

De ossibus carneam naturam recuperantibus varia exempla.

De editione ANTONII LOUIS alias dicemus, in qua passim PETITUS defenditur, subinde tamen corrigitur. Ita fissuras ossium secundum longitudinem PETITUS admittit, refutat Cl. LOUIS.

In *Memoires de l'Acad. des Sc.* 1716. J. L. PETIT scamnum describit Hippocraticum, ut putat, perfectius ad extendendos artus luxatos.

Hist de fistula ventriculi extus patente a. 1717. De hernia vesicæ, quæ nascitur ex graviditate, vel ex suppressa urina.

In *Mem.* 1718. describit lectulum pro fracturis complicatis, & prelum tourniquet ex cochleæ genere. Agit etiam de urina, quam tumens prostata suppressit.

In *hist.* 1722. de ossibus interque ea cranio emollito.

In *Mem.* ejus anni de tendine Achillis a saltatore rupto, absque dolore, sed apto situ sanato.

De luxatione femoris sursum facta & extrorsum ex lapsu.

A. 1728. iterum exemplum rupti tendinis Achillis. Plenam & minus plenam rupturam distinguit, istam credit dolorificam esse.

A. 1731. de modo, quo sanguis supprimatur, a grumo sanguinis arteriam incisam claudente. Instrumentum, quo cochleis adactis sanguis coërcetur, deque ejus felici usu. Sed id vulgo reprobatur.

A. 1732. de eadem re. A grumo sanguinis potissimum arteriam claudi, qui ex lympha coalescat, sitque sanguineo grumo firmior. In arteriis osseis solus absque arteriæ contractione vulnus clausit. Osseam vinculo intercipit noster: internam in canali tibiæ læsam penicillis comprimit. In amputatione, quæ facta fuerat in mortua carne, educto grumo hæmorrhagia recruduit. Sola compressione, quæ sanguinem non sinit de arteria effluere, moram obtineri, qua grumus concrescat.

A. 1733. de eodem grumo, facilius cogi, quando alioquin humores ægroti viscidi

viscidi sunt, ut in scrophulis. Medicamenta styptica rejicit, & lymphæ moram permittit, ut separata a cruore sola in grumum coeat firmiorem.

A. 1734. de fistula lacrumali. Saccum ejus nominis cultello aperit; ductum nasalem stylo liberat, & cereo inmisso apertum tenet.

A. 1735. iterum de grumo, qui vulnus arteriæ claudit: majorem fieri, si arteria resecta fuerit, minorem sed duriorem, si tantum aperta.

A. 1736. de anevrysmate: de lamellatis grumis sanguinis in anevrysmate repertis, de vero & spurio anevrysmate: in vera specie tamen pulsum sensim evanescere, cum grumi sanguinis pulsationem frangant.

A. 1740. iterum de fistula lacrumali. De aperiendis ductibus lacrumalibus & punctis, quæ nisi aperiri possint, perpetuam faciunt lacrumationem. Superiorem ductum difficillime aperiri. Cariem scalpro eradit, quali tabulæ æneæ scalpuntur. Ut sanaverit puerum, cui malo eventu os unguis fuerat perforatum.

A. 1742. aliqua de frenuli in lingua incisione, & de iis, quæ in ea incisione caveri debent.

A. 1743. fuse de morbo ex clausis punctis lacrumalibus, & pure, sed miti, in sacco lacrumali collecto, inque magnum tumorem excrescente, quem incidit, & hactenus ægrum molestiis liberavit.

In *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. de tumoribus a vesicula fellea ad peritonæum adhærente factis, de ejus vesiculæ incisione, deque extrahendis calculis cysticis, nova & eximia diss.

Contra recepta elevatoria, ut vocant, cranii, deque suo simplici elevatorio, vecte nempe trabecula transversa fulto.

De struma ulcerosa venerea asperæ arteriæ incumbente: de cartilagine asperæ arteriæ squamam dejiciente: de operculo, quo PETITUS ejus arteriæ vulnus tuitus est, deque felici mali exitu.

De pueris ano imperforato natis, deque ejus mali curatione.

Angustia vitiosa urethræ, alias incisione sanata, alias inmissis cereis. Semen erat in urina, & lotium interrupte fluebat. Sanatus æger acu triquetra, & canalis angustati excisione.

De fistula perinæi sanata, quod malum non exteriore, sed ad intima penetrante sectione demum sanari monet.

Mem. 1745. iterum de fistula lacrumali. Instrumentum, quo saccum conprimas. Verum ea compressio siccat sæpe eam saniem, & cogit coalescere, inde lacrumatio perpetua sequitur, & punctorum lacrumalium usus inutilis fit, & nisi accurate conprimat, sæpe tumorem auget. Eo vero possis instrumento hæmorrhagiam conpescere, sinum exprimere, anevrysma supprimere, laxitatem sacci

facci lacrumalis post operationem reliquam sanare, quando canalis nasalis reseratus est.

In *Memoires de l'Acad. de Chirurgie* T. IV. de suppuratione tunicæ albugineæ, deque errore, cujus seipsum reum fuisse fatetur; fila nempe, quibus testis natura constat, pro laciniis abscessus habita de industria dilaceravit.

Varia eristica scripsit,

Lettre de M. PETIT *écrite à M. . . . Auteur de l'extrait du tr. sur les maladies des os du Journ. des Sav.* 8. *Mars* 1724. Paris 1724. 12. *.

Et *seconde Lettre de* M. PETIT *à M. . . . Auteur &c.* Paris 1724. 12. *. ib. 1725. 12. BUR. Ruptum in saltatore *Cochoix* tendinem Achillis defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem PAREUS descripserit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliasse. In trochleis se errasse fatetur. Humorem viscidum articulorum caput ossis expellere, non callum aliquem.

Videtur auctor esse nonnullorum libellorum editorum ob lites medicorum cum chirurgis, *Lettres de* M. ASTRUC, J. LOUIS PETIT *& autres sur les disputes qui se sont élevées entre les medecins & les chirurgiens avec leurs reponses* Paris 1738. 4.

Eloge funebre de M. PETIT ib. 1750. 4. seorsim etiam prodiit auctore A. LOUIS.

§. CCCCLXXV. VARII.

Colloquia chirurgica, or the whole art of surgery epitomized and made easy according to modern practice London 1705. 8.

J. CHR. HEYNE *tentamen chirurgico medicum de præcipuis ossium morbis* Amsterdam & Danzig 1705. 12. *. Dissertatio inauguralis ad mentem BOERHAAVII scripta. Adnotationes aliquæ. De cranio variis exostosibus efflorescente; de tibia magna exostosi obducta. Sibi a MERYO demonstratam esse iconem calli, tuberosi & crassi femur fractum unientis.

In *miscellaneis curiosis* Londin. 1705. & alias excusis, varia huc faciunt, de vipera caudisona, de historiis hydrophoborum.

§. CCCCLXXVI. DISPUTATIONES.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHI *de spina ventosa* Lipf. 1705. 4. *. Non redit in operibus.

EJ. *de ligaturis dolorificis.*

EJ. *de morborum per manuum adtrectationem curatione.*

Redeunt in *triade disputationum medico chirurgicarum* Lipf. 1730. 4. *.

Ejusd. *de vinculis chirurgicis* disp. Lipf. 1730. 4. * & in majori collectione Lipf. 1747. 4. * in qua tamen diff. *de spina ventosa* non reperitur. In ea *de vinculis* exemplum est vulneris vasis lymphatici, cum plurimo seri fluxu.

In *E. N. C. Cent.* V. *obs.* 92 herniæ hereditariæ.

Cent. VII. *obs.* 33 pulverem testarum cochlearum ad calculum laudat.

Cent. IX. *obs.* 77 hydrophobia, ut videtur, ex nucum rancidarum usu.

Vol. I. *obs.* 239 calculus in urethra natus, & in vesicam retrogradus.

Vol. II. *obs.* 87 ex calculo cæcitas.

Obs. 135 hydrophobia ex tractatione pellis canis rabidi.

I. V. V. N. P. C. *bewährtes Roß-Arzneybuch* Hanover und Wolfenbuttel 1705. 8.

Claud. Passavant *de perforatione calvariæ, diss. prior & posterior* Basil. 1705. 4. *.

Ejusd. *theses medicæ* ib. 1721. 4. *. Caput retentum & brachium fetus in sacculo inclusum fuisse, quem exciderit.

Gerard Windius *de ophthalmia* Utrecht 1705. 4. *.

Paul. Jenisch *in laurea Apollinari Monspel.* 1705. quærit, an abscessus sit tumor de necessitate compositus.

§. CCCCLXXVII. Diaria.

In *Phil. Transf.* n. 297. Richardus Wroe de corneis tuberibus de digitis efflorescentibus.

N. 301. N. Regnart de acicula reperta in ventriculo gallinæ.

N. 302. Philippi Skippon de offibus fetus per abscessum inguinis egestis.

§. CCCCLXXVIII. J. B. Morgagni,

Foroliviensis, per multos annos anatomes professor primarius Patavinus, vir eruditione & ingenii dotibus, facilitate & multiplicitate laborum singularis, quem nuper amisimus. Nullam partem medicinæ inornatam reliquit, etsi chirurgici argumenti nihil scripsit. Maxima autem viri auctoritas fecit, ut eo consulto Benedictus XIV. sectionis Cæsareæ usum in nuper exstinctis feminis imperaverit (a).

In *adversariis anatomicis* I. quæ Bononiæ 1706. 4. *. Patavii 1719. 4. *. & aliis prodierunt, de strumis, earum in thyreoidea glandula sede, & natura vesiculosa egit.

In *advers.* III. Patav. 1717. 4. * de clysmatibus subjiciendis. Vix unquam putat

(a) Orteschi *diar.* VI.

putat fæces alvi per os evomi. De intestinorum diverticulis, & hernia ab ejusmodi diverticulo funesta. In partu difficiliori solo ossa pubis diduci, De hernia vesicæ urinariæ: de acubus in ea repertis.

In *adv.* IV. Patav. 1719. 4. *. de peritonæi diverticulis, ea non claudi a situ erecto. Vaginæ prolapsum vidit, non uteri.

In *adv.* VI. Patav. 1719. 4. * agit de cataracta, & cur ea fere incurabilis sit. Addit FABRICIUM ab AQUAPENDENTE olim monuisse, in ejus depositione fere lentem crystallinam perforari. De injectionibus in puncta lacrumalia. In apoplexia occiput scarifat.

Cum *metallotheca* MERCATI Rom 1719. fol. *. excusa est de morte Cleopatræ duplex epistola.

In *dissertationibus anatomicis* ad VALSALVÆ opera Venet. 1740. 4. * passim aliqua huc faciunt, ut in III. de tumoribus morbosis occasione glandularum vesicularis fabricæ.

In IX. iterum de strumis glandulæ thyreoideæ varia materie plenis, & de verminoso anevrysmate, de bronchotome aliqua. Deglutitio impedita a glandularum dorsalium tumore.

In XIII. de vitiis partis ei oppositæ, in qua cerebrum læsum est. Paralysis lateris oppositi ab erosis thalamis opticis. In XV. de cordis vulnere. In XVIII. de glaucomate & cataracta, & utriusque discrimine. Chirurgum QUARRE' primum sedem suffusionis in lente crystallina posuisse. De signis hujus mali, & origine, sed in variis animalibus. Raras sed aliquas esse membranaceas cataractas. De deponendæ cataractæ modis & instrumentis. De extracta cataracta per corneam tunicam. Cataracta varia, ejus natura, gradus. Capsulam lentis crystallinæ raro, sed tamen aliquando opacam reddi. Lens divisa.

In XX. fetus a compressione læsus, quam mater erat passa.

In magno opere *de sedibus & causis morborum per anatomem indagatis* Venet. 1761. fol. 2. vol. * magna pars argumenti est chirurgici. In perfectissimo libro partim BONNETI & aliorum de incisis cadaveribus relationes expenduntur, partim numerosissima summi viri adnotata recensentur, ex ipsis etiam incisis corporibus desumta. In hoc opere argumenta huc faciunt de tumoribus, de capitis vulneribus, de morbis vesicæ urinariæ, & renum; de fractis & luxatis, de sphacelo, de ulceribus, de vulneribus & ictubus imi ventris, dorsi, pectoris, colli. Quæ omnia hic hactenus possent recenseri, ut omnes veri cupidos ad ipsum opus ablegemus, idque ut studiose legant, serio hortamur.

In *opusculis miscellaneis*, quæ Venet. 1763. excusa fuerunt, fol. *, huc facit in P. I. epistola de obstructione lacrumalium ductuum, de acu in vesicam impulsa, de carnosæ tunicæ excrescentia, de sectionibus calculorum a Fratre JACOBO BEAULIEU Patavii administratis.

In P. II. de meritis VALSALVÆ commentarius, & prior illa epistola, num Cleopatra ab aspide icta interierit, in quam sententiam pronior est.

In E. N. C. *Cent.* V. *obs.* 26 de acu in vesicam data, calculo incrustata.

Obs. 27 de magno tumore adiposo.

Doctissimi ad CELSUM commentarii, adque ejus viri posteriores libros, toti huc faciunt. Exemplum felix uteri in partu inversi & restituti.

In RONCALLI morborum historiis exstat ejus Epistola de fractura femoris.

§. CCCCLXXXIX. PETRUS BRISSEAU.

Professor Duacensis. EJUS *nouvelles observations sur la cataracte proposées à l'Academie des sciences*, ab ea Academia subpressæ prodierunt Tournai 1706. 12. & *suite des observations sur la cataracte* Tournai 1708. 12., quæ conjuncta recusa sunt Paris 1709. 12. * Germanice vertente J. CASPAR SOMMER 1743. 8.

Quam sententiam D. LASNIER & QUARRE' tenuerant quidem, nullis vero experimentis fulciverant, & ne ipsi quidem publicaverant, noster ita constituit, ut post ejus experimenta publice sit recepta. Ipsam nempe crystallinam lentem opacam reddi, morbumque esse, qui cataracta dicitur, ipsamque eam lentem acu deponi. Vitrei humoris vitium glaucoma esse. Ipse potissimum in cadavere cataractam deposuerat, oculo suam reddiderat limpiditatem, deinde inciderat & repererat, lentem crystallinam situ esse motam. In aliis quatuor oculis cataracta adfectis similia vidit. Testimonia etiam DODARTI aliorumque celebrium medicorum producit, qui in militis oculo cataractæ in crystallina lente sedem ab eo viderunt demonstratam. Simile testimonium adfert FRANCISCI PETIT. PHILIPPI de la HIRE objectiones fortiter repellit, & aliqua dubia MERYI solvit.

Observations faites par M. BRISSEAU Douay 1706. 12. * Ferrum in cerebrum militis infixum, cum cerebri jactura, æger sanatus. Curatus etiam, cui dura cerebri membrana se desquamaverat. Sanguis effusus duram inter membranam & calvariam, favente situ emissus. Scirrhus cerebelli absque symptomatibus toleratus. Pro paracentesi. Capillorum pila de abdomine educta.

§. CCCCLXXX. VARII.

J. FRIDERICH ZITTMANN *medicina forensis, d. i. geöfnete zur Medicin u. Chirurgie anweisende der facultat zu Leipzig Aussprüche und Responsa* Francf. ad Moen. 1706. 4. 2 vol. * Responsa ordinis medicorum Lipsiensis omnino 176 ex schedis CHRISTIANIS JOHANNIS LANGII descripta, seculi omnia XVII. Concinne & breviter traditur quæstionis, quem vocant, status, cum solitis medici de inciso cadavere relationibus, & responso ordinis medici, quod plerumque breve & cordatum est. De vulneribus adeo relationes numerosissimæ hic exstant, sæpe severæ. Ita vesicæ vulnera pro absolute lethalibus: alias tamen mollius responsum est ut de vulnere medullæ spinalis, non lethali. Ventriculi vulnus Lipsienses pro certo

to funesto, Wittebergenses pro minus evidenter lethali renuntiaverunt. Funestum contrafissuræ exemplum. Multæ cranii fracturæ. Multa arteriarnm & venarum vulnera. In jugulari vena vulnus pro funesto. Mors a castratione & ligato funiculo vasorum seminalium. Plurima omnino memoria digna. Ab obstetrice puerperæ lacerata vesica, educta tunica sabulosa: servata ægra, ut tamen a vesica in vaginam abscessus pateret. Putridus funiculus umbilicalis, & multa sugillatio, tribuitur violentiæ ante tres menses passæ, ut fetus tamen sero perierit. Negant a lapsu funiculum facile lacerari. Vulnus per diaphragma & pulmonem cum costa fracta. Æger non potuit absque tortura oris deglutire: mors die quinto.

WILLIAM READ *diseases of the eye* London 1706. 8.

GUIL. COWARD *ophthalmjatria* London 1706. 8. Valde spernitur a WOOLHOUSIO.

Curioser Chirurgus, oder sonderbarer Begriff der Wundarzney Lipf. 1706. 8.

S. J. M. D. *kurze Abhandlung von Erzeugung der Menschen und dem Kindergebähren* Francfurt 1706. 8. * Dicitur quater Belgice prodiisse, bis Germanice. De partu etiam naturali agitur, deque eum adjuvandi modis; tum de partu præter naturam situque vitioso. Multum laudat PAULUM CHAMBERLAYNE, cujus & pater, & duo fratres, peritia obstetricandi eminuerint, & operationem ei tribuit, quam non describit, forcipis, ut puto, usum. Contra sectionem Cæsaream in femina nuper mortua; frustra suscipi cum infans continuo pereat.

MATTH. GIORGI *parere intorno a vesicatori* Genova 1706. 8. *.

LUDOVICI VALETTA, monachi, sed viri excitati ingenii, *de phalangio Apulo opusculum* Neapoli 1706. 12. * Apulus ea narrat, quæ ipse suis vidit oculis. Forcipes tarantulæ æstate sola venenum habent. Utique demorsos saltatione sanari, ut ea saltatoribus molesta sit. Extra provinciam nullum esse tarantulæ venenum. Superstitiosa varia admiscuit.

In Epistolis NOUESIUS addit, bis se cancrum sanasse.

Chirurgia curiosa, or operations in chirurgery regularly methodized by Purman with Solingens figures and Sprengels cures of all diseases London 1706.

§. CCCCLXXXI. DISPUTATIONES.

J. JACOB BAIER, viri docti, *de freno linguæ* Altdorf 1706. 4. * hactenus huc facit.

EJ. *de turundis* ib. 1707. 4. * Eas contra MAGATUM defendit, erudita dissertatione, qua antiquitates turundarum exponuntur.

EJ. *de callo* ib. 1707. 4. *.

EJ. *schediasma quo institutum suum de* AUR. CORN. CELSO ad majorem utilitatem accommodando aperit Altdorf 1720. 4. Quem hic promittit CELSUM, eum nunquam edidit.

In

In *adagiis* Norib. 1718. 4. * ultima sunt chirurgici argumenti. Voces veterum aliquas medicas interpretatur.

Iatroaliptica veterum 1723. 4. *.

In *E. N. C. Cent.* VI. *obs.* 98 funesta lienis ruptura.

Obs. 99 sanatum vulnus asperæ arteriæ.

Cent. VII. *obs.* 4 magnum fragmentum maxillæ inferioris callo reparatum.

Obs 5 ossiculum, quod in gula per annum hæserat, cum pure ejectum.

Vol. III. *obs.* 122 funestum vesicæ ulcus & amplissimi ureteres, absque calculo.

Ej. *introductio in medicinam forensem* Francfurt 1748. 4.

J. Velde *de calculo humano* Hardervic. 1720. 4. Hænel.

Guil. Bylwerf *de cancro* Leid. 1706. 4. *.

J. G. Verpoorten *de ramice* Leid. 1706. 4. *.

Thomas Jacobæus *de vulneris Aenea curatione* Hafniæ 1706. 8.

§. CCCCLXXXII. Diaria.

In *Phil. Trans.* n. 307 Alexander Marchetti partum Cæsareum molitus administrationem describit. Pueri biduo, triduo supervixerunt.

N. 308 Anton. Hewnden tumorem colli hydatidibus plenum incidit & curavit.

N. 309 antlia & cucurbitula frustra adhibitæ ad caput fetus extrahendum.

In *Hist. de l'Acad. des sc.* 1706 agitur de femina, cui a lapsu cerebri jactura fit facta, viribus & sensibus illæsis; etiam fungis superatis, a Piat & Cusmont chirurgis.

§. CCCCLXXXIII. Jacobus Douglas.

Vir doctus, candidus & modestus, quocum olim familiariter vixi, in *Phil. Trans.* a. 1706, (vitio scribitur 1705)

N. 305 egit de struma, in qua magnum osseum fuit concrementum. Non erat glandula thyreoidea.

N. 325 ren a pure consumtus, vesica urinaria crassa & dura.

N. 349 fractura fuit colli, quæ pro luxatione femoris habebatur.

Ej. *history of the lateral operation* London 1726. 8. a Stephano Coulet latine versa cum titulo historia lateralis operationis Leid. 1729. 4. * prodiit. Primum historiam ejus sectionis dedit, quæ dicitur lateralis, a F. Jacobo potissimum repetita: de ea ut peritus judex accurate judicat, methodum probat; de Meryi paulum correcta methodo decernit. Deinde de Ravio ex Albini atque Erndtelii

ERNDTELII relationibus. Eo tempore CHESELDENIUS digitum in veficam dabat, inciderat calculum tunicatum. Intra unicum minutum horæ calculum extraxit. In appendice addit fectiones ad eundem fenfum Londini factas a BAMBER & GUILIELMO CHESELDEN, qui RAVII adminiftrationem feliciter correxerit, ut tamen DOUGLASSIUS moneat, fe forcipis curvitatem malle minorem. BAMBER veficam paulum replebat, fit CHESELDENIUS, cætera ALBINUM fecutus.

Succeffit *appendix to the lateral operation of the stone* London 1731. 4. * & Leidæ 1733. 4. * vertente PANAIOTA CONDOIDI, qui ad archiatri in Aula Ruffica dignitatem pervenit. Hic nofter accuratiffime CHESELDENII inftrumenta defcribit, etiam ponderibus & menfuris expreffis, additifque figuris, tum ipfam adminiftrationem a CHESELDENIO nuper perfectam, & in 52 ægris feliciffime tentatam, quam minutam præceptorum feriem hic non datur exfcribere. Incidi nonnunquam partem conftrictoris urethræ (acceleratoris), tum transverfum mufculum, porro ligamentum offibus pubis interpofitum, glandulam COWPERI, partem ani levatoris, nervosque infignes ramosque arteriæ (pudendæ communis WINSLOWI): veficam porro urinariam duobus locis, altero fupra proftatam, altero circa orificium, tunc dimidiam proftatam, & denique urethram, & intra proftatam, & fub bulbo. Catheter valde obtufe flexus. Non vult CHESELDENIUS, in perinæo catheterem eminere: fectiones faciebat duas; primam fuperficialem oblique deorfum, alteram profundam; ferramentum digito in catheterem ducebat. Poftea emendata methodo incipit in vefica incifionem, & in urethra ejus facit facit finem. Comparat deinde accurate adminiftrationem CHESELDENII cum MARIANI fectione. Antiquitates operationis in poftfcripto perfequitur.

In præfatione Cl. CONDOIDI ab ipfo retro HIPPOCRATE, a CELSO, a ROMANO, a FRANCO &c. ad CHESELDENIUM lithotomiæ modos recenfet, cujus adminiftrationem omnibus præfert, & catalogum addit eorum, qui a. 1731 magno apparatu in nofodochio Charitatis Parifino fecti funt, tum in *Hôtel Dieu* & apud privatos. Infelices fere fuerant Parifini, mortem multi, plures incontinentiam urinæ non vitarunt.

Magnum de herniis opus DOUGLASSIUS molitus erat, figuris ornatum, & partibus corporis ægrotorum ficcatis fuperftructum, quarum aliquas vidi. Verum virum optime meritum morbus catarrhalis magno cum rei medicæ damno abripuit.

Quomodo de apparatu alto meritus fit, cum fratris JOHANNIS libello dicemus.

§. CCCCLXXXIV. ANTOINE MAITRE JEAN,

Chirurgus in oppido Mery fur Seine, morbis oculorum curandis peculiarem operam locavit. Ej. *traité des maladies de l'œil & des remedes propres pour les guérir* prodiit Troyes 1707. 4. maj. * Paris 1741. 12. 2 vol. * Germanice Nürnb. 1725. 4. Belgice vertente J. PALFYN. Leid. 1714. 4. *.

Bonus liber, & qui gradum ſuum, etiam inter nuperos tenet. Quid eſſet cataracta, ANTONIUS deponendo didicit, lentem nempe eſſe cryſtallinam, muco cinctam, ſ. flocculentis appendicibus, cum ipſa ſolidior ſit, & minor, atque contracta, intus flava. Naſcens ſemper lactea eſt. Novus morbus eſt lentis protuberantia. De lentis ſuppuratione; de cataracta tremula. Inter primos adgnovit, cataractæ ſedem eſſe in lente cryſtallina, neque tamen bene capſulam ejus lentis erodi docuit, & ipſam ejus lentis naturam propullulantem, atque efficere flocculos, *accompagnemens*, qui eſſentiam cataractæ faciant, cum eam, quam vocant cataracte, noſter glaucoma diceret. Negat lentem poſſe capſula manente integra deponi: deinde numeroſas, ut vocant, operationes, & variarum cataractarum curationes & inſtrumenta tradit. Iridem nonnunquam dividebat. Exempla cataractæ ſponte deſcendentis. De lente ſuo loco excuſſa, etiam in anteriorem cameram transeunte.

Inde omnes alios ſingularum oculi partium morbos exponit, numeroſosque diſtinguit, quæ non poſſumus omnia perſequi. Hirudines ad tempora admovebat, ut ſymptomata a depoſitione ſupervenientia ſedaret. Subinde errores ſuos fatebatur.

In verſione ſua PALFYN varia adjecit, ex commentariis academiæ Pariſinæ, MERYI & la HIRII patris & filii ſumta; epiſtolam WOOLHOUSII & ANELLII de fiſtula lacrumali. Icones etiam nonnullas undique collectas, aliquas a DUVERNEYO mutuatas.

§. CCCCLXXXV. DOMINICUS ANEL,

Chirurgus primarius Caſtrenſis, inde in aula Sabaudica artem exercuit. Ej. eſt primo *l'art de ſuccer les playes ſans ſe ſervir de la bouche d'un homme* Amſterd. 1707. 8. *. 1716. 12. 1733. 12. Italice a SANCASSANO recuſa, cum *dilucidationibus*. Siphonis ope ſanguinem & pus de pectoris cavea & de muſculorum intervallis docet educere, ad militum imitationem, qui ſolo ore idem moliuntur. Inſtrumenta etiam depingit ſua, inter ea ſiphonem metuendæ magnitudinis, & aliqua medicamenta.

EJUSD. *nouvelle methode de guérir les fiſtules lacrimales, ou recueil de differentes pieces pour & contre & en faveur de la même methode* Turin 1713. 4. *. Magna collectio. Primum *obſervation ſinguliere ſur la fiſtule lacrimale, que la matiere s'en évacue par les points lacrimaux, la methode de les guérir radicalement ſans bandage compreſſif, ni cauſtique, ni fer, ni feu* Turin 1713. 4. *.

Relatio de curatione Abbatis FIESCHI fiſtula lacrumali laborantis. Invenit noſter, poſt aliqua veterum indicia, & cogitata STAHLII, tenuiſſima ſpecilla argentea, & perinde flexiles tubulos, quorum ope & aperire vias naturales, & purulentam materiem eluere poſſet, totamque abſque ferro & igne fiſtulam ſe ſanaturum ſperavit. In hoc exemplo felix fuit, non perinde ſervaturus, ſi quando os carie fuerit adroſum.

2. Contra

2. Contra ANELLIUM *informazione del chirurgo* FRANCESCO SIGNOROTTI Genova 1713. Objectiones aliquæ contra usum specillorum & siphunculorum. FIESCHII malum non fuisse fistulam.

3. *Les critiques de la critique de* M. SIGNOROTTI. Aspere respondet ANELLUS. FANTONUS in duabus epistolis ostendit, SIGNOROTTUM parum fuisse anatomicum. Aliæ epistolæ fautorum ANELLI, JUGETI, L. TERRANCI, qui matris regiæ curationem laudat, ab ANELLO perfectam.

4. In *secunda epistola* FANTONUS ad medici ocularii Parisini objectiones respondet. Omitto numerosas aliorum epistolas, ipsiusque ANELLI, qui passim alia curatorum addit testimonia.

Traité de la nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou discours apologétique en faveur de cette methode Turin 1714. 4. BUR. alii 1716. Anevrysma a vulnere noster feliciter sanavit, glande pone arteriam cruralem educta, consumta cystide, qua continebatur.

EJ. *diss. sur la nouvelle decouverte de l'hydropisie au conduit lacrimal, sur les causes qui la produisent, & sur l'avantage que l'on retire de cette decouverte; de la cure des fistules lacrimales, & la maniere de donner à boire par l'œil* Paris 1716. 12. Orificium fere inferius obstructum esse, id debere aperiri.

§. CCCCLXXXVI. F. de la PEYRONIE.

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE, ingeniosus & felix chirurgus, ad dignitatem primarii chirurgi Regii pervenit, adque magnas divitias, quas potissimum ad ornamenta collegii chirurgorum expendit. Ei debetur potissimum academia chirurgorum a. 1731. instituta, & a. 1743. novis legibus & privilegiis ornata. Majores libros nullos scripsit; inter commentarios autem Monspelienses & Parisinos aliqui ejus labores reperiuntur.

Primum a. 1707. prælegit in Academiæ Monspeliensis consessu de evulso tendine flexore pollicis, absque ullo symptomate curato, expressa unice vagina, qua continetur. Hic jam reperias usum balnei aquæ Balarucensis, aut lixivii, ad tendinum vulnera laudatæ. Excusus est l. inter *Memoires de l'Acad. Roy. de Montpell.* Lion 1766. 4. *

EJ. de sarcomate de uteri cavea prominente. Id forfice abscidit, deinde uterum divisit, & forcipe reliquam extractionem absolvit, sanguinemque compescuit, deinde linteo carpto, felici eventu.

A. 1708. prælegit de sede animæ, quæ sit in calloso corpore. De ea prælectione dicitur in *Mem. de Trevoux* 1709. Sed ornatius recusa est in *Mem. de l'Acad. des Scienc. de Paris* 1741. Hypothesin LANCISIANAM confirmare tentavit eventibus abscessuum & tumorum, qui corpus callosum dum premebant, sensuum usum intercipiebant.

A. 1712. prælegit in *Soc. Reg. Monsp.* de insigni curatione viri, cui os

 frontis

frontis pene totum a carie consumtum erat. Ea curatio exstat in SANCASSANI collectione, & in Lugdunensi editione *commentariorum Monspeliensium* Lion 1766. 4. *. Tumor in fronte cysticus paulatim calvariam corruperat, natae erant fistulae, os frontis planumque erosum erat. Noster os frontis destruxit, partemque ossium narium, aqua Balarucensi perpetuo vulnus irroravit, ut nunquam absque aqua esset, maximumque malum demum superavit.

In *Memoires de l'Academie de Chirurgie* T. I. praelegit de hernia cum gangraena conjuncta. Intestini partem corruptam resecuit, fines reliquos filis per mesenterium trajectis propius adduxit, spiritu terebinthinae gangraenam moratus est, felici eventu. Alia tristiora exempla.

Utcunque huc faciunt, quae protulit de vitiis ejaculationem seminis morantibus, tumoribus, frenulo transverso.

De intestino strangulato ab epiploo supra anulum adhaerente.

Elogium reperitur in *Mem. de l'Acad. de Montpelier* 1749.

§. CCCCLXXXVII. T. ALGHISI. ALII.

THOMAS ALGHISI, chirurgus Nosocomii Florentini, & lithotomus, edidit Florentiae 1707. 4. *Litotomia, overo dal cavar la pietra*, recus. Venet. 1708. 4. *. Sectionem bene describit, quae fit apparatu magno, ut in minutiis inque instrumentis valde sit sollicitus. Ipse non videtur aliquid invenisse aut perfecisse; cannulam quidem in urethra relinquere suasit, aptosque injicere liquores. Ut erat in ipso opere exercitatus, multas interspersit proprias adnotationes. Calculos passim reperit, etiam in omento, & inter intestinorum membranas. Circa cereum etiam natum calculum depingit, & circa acum, & vesicales aliquos mire ramosos & quasi radiatos, & renalem. INNOCENTII XII. calculus. Calculi si numerosi glabri sunt, asperi fere parvi. Calculi perforati aut crenati. Adhaerentes vix dari. Non debere in urethra catheterem relinqui, potius aquam hordei & similia injici instrumenti ope, quod delineat. Contra altum apparatum. De catheteribus eorumque applicatione fuse. Calculos majores jubet frangere. In feminis partim dilatat, partim incidit urethram ut amplius patescat.

J. GUILIELMUS PAULI, Professor Lipsiensis, ad J. van HORNE *microtechnen* Lips. 1707. 8. *. plurimas adnotationes adjecit, in quibus nuperiora inventa antiquis addit. H. MEIBOMIUM praeceptorem laudat, ejusque pileum, quo patellam transversim fractam continebat. Ossa dudum ante nuperos negat transversim frangi.

EJ. diss. *de oedematii natura & cura* Lips. 1685. 4. utcunque huc fecerit.

EJ. *de uteri amputatione programma* ib. 1709. 4. * quam rejicit.

BENJAMIN BENEDICTI PETERMAN, medici Lipsiensis, *observationum medicarum decades* III. Lips. 1707. 8. *. Aliqua huc faciunt. In thymo nuper nati corpus quasi osseum. Femina, cui per vulvam excrementa prodibant. In proprio

proprio patre ignorata, dum vixit, & a morte demum adgnita fractura enormis femoris supra condylos. Vulnus, quo totum abdomen trajectum, cum elapsu intestinorum, tamen sanatum. Pollicis pars extrema pene tota amputata, ut de tendine hæreret, tamen reconciliata.

J. PHIL. ROHTEN *Lexicon chirurgicum* Wismar 1707. 4. 1721. 8. * Lubek 1743. 8. 1761. 8. Populare compendium chirurgicum, multis cum formulis.

Aucta etiam appendice edidit NUCKII *chirurgische Handgriffe und experimenten* Germanice versa Lubek und Wismar 1709. 8. HUTH.

EJ. *sicherer und allezeit fertiger Chirurgus, oder kurzer Einleitung zur Arzneykunst* Lubek 1734. 8.

J AMEDE'E le FORT *methode facile & simple pour guérir quelques maladies tant internes qu'externes* Geneve 1707. 12. alii 1708.

EJ. *d'une tumeur singuliere* . . . . 1712. LEU.

EJ. *avis sur l'operation du periné à l'égard d'un septuagenaire travaillé d'une retention d'urine* Geneve 1719. LEU.

Il lume all' occhio Forli 1707. 8. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adferitur, ut etiam lamina, qua duram membranam detectam tutatur, sit MAGATI.

GERARD GORIS *ars obstetricandi* Leid. 1707. 8.

LUD. CHRISTIANI CRELLII *portentosus calculus in rene* GOTTLOB FRIDERICI SELIGMAN *repertus elegiaco carmine descriptus* Lipf. 1707. 4.

PHILIPPI HECQUET, viri religiosi, sed in adversarios præconceptarum suarum opinionem satis acris, aliqui libri chirurgiam tangunt. Non valde quidem eo facit *Explication physique & mecanique de la saignée* Chambery 1707. 12. sed potius *de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes, & de l'obligation aux femmes de nourrir leurs enfans* Paris 1708. 12. Castitatem vitæ feminarum præferebat.

EJ. *le brigandage de la medecine ou la medecine opprimée par les chirurgiens* Paris 1738. 12.

EJ. *la chirurgie des pauvres* Paris 1714. 8. GUNZ. 1740. 12. 1749. 12. *. Germanice Augspurg 1767. 8. Omissis encheiresibus sola hic laudat medicamenta; de venæ sectione tamen aliqua habet & de scarifatione. Vulneraria decocta non valde probat, minus etiam repellentes fotus. Scirrhum a struma separat, quod solus in cancrum vertatur. Heliotropium adversus narium polypos laudat. A paronychia ulcus depascens digitorum separat, quod a digito in digitum transeat. Ambusta in oleum intingit. A fistulis *fundentia* rejicit.

Cum *lettre sur l'abus des purgatifs & des amers* Paris 1729. 8. addidit aliqua de cataracta, ad quæ F. PETIT respondit. Cataractæ difficillimam esse admini-

ſtrationem. Deinde cum l. de digeſtione quinque epiſtolas, de cataracta etiam agentes, aliamque ad PETITUM & ad quintam additiones Paris 1730. 12. *.

§. CCCCLXXXVIII. J. MARIA LANCISIUS.

Archiater Romanus, qui gratia apud CLEMENTEM XI. plurimum valuit. In EJ. ll. *de mortibus ſubitaneis*, qui Romæ 1707. 4. * prodierunt, in collectione Genevenſi 1718. 4 * recuſi, aliqua ad anevryſmata equidem interna ſpectant. Cauteria ad pedis plantam admota vidit in apoplexia profuiſſe, & laminas ferreas ignitas ad ſuturas admotas.

Uberius hæc omnia redeunt in opere *de anevryſmatibus* poſthumo, quod Romæ 1728. fol. * & 1745. 4. * & Venet. 1739. fol. * prodiit, & in quo univerſam horum vitiorum hiſtoriam tradidit, hactenus ad chirurgiam ſpectantem. De anevryſmate arteriarum, ſ. de earum vulnere & effuſo ſanguine, nam hoc ſenſu vir ILL. hanc vocem ſumit. De anevryſmatibus a contuſione natis. De anevryſmatibus ab eroſione & a morbo gallico. De anevryſmate ſpurio, ita enim vocat a quo abeſt vulnus, ejuſque cauſis, conſtrictione etiam potiſſimum arteriæ ſpaſmodica ſub ſede dilatata. Anevryſmata per ſingulas arterias, cum exemplis in cadaveribus inciſis repertis. Memorabile opus, & quod nequeam per ſingula proſequi. Anevryſma ſubclaviæ ſanatum.

In l. *de peſte bovilla* valde laudat armorum ulcera artificialia.

In LARBERIANA *anatome* PALFYNI, exſtant duæ LANCISII *epiſtolæ*, in quarum prima cataractam in lente cryſtallina ſedem habuiſſe, in altera ſæpiuſcule tamen alias in lente opacitatem, alias ſepties cataractas membranaceas ſe vidiſſe.

§. CCCCLXXXIX. DISPUTATIONES.

DAVID SCHOLZ *de calculo renum & veſicæ* Hardervic. 1707. 4. BOEHMER.

EJ. *de ulceribus uteri* Traject. 1711. 4. HÆN.

DIDERIC MULDER *de rabie hydrophobica* Leid. 1707. 4. *.

WILH. HENR. MULLER *de ancyloſi* ib. 1707. 4. *. Exemplum oſſium carpi conſerventium. In ſelectis meis recuſa.

G. B. KAUFMAN *de iſchuria* ib. 1707. 4.

PAULI FRICKE *medicus obſtetricans* Utrecht 1707. 4. *.

TOB. DEGGELER *de luxatione vertebrarum* Altdorf 1707. 4. *.

J. PETR ROESEL *de ecchymomate* ib. 1707. 4.

MARTIN NABOTH *de ſterilitate mulierum* Lipſ. 1707. 4. Menſes ab atreta vagina retenti liberati inciſione.

J. SA-

J. SAMUEL ROEMHILD *de struma* Altdorf 1707. 4. *.

J. GEORG. NIC. DIETERICH *de erroribus in vero termino partus commissis* Giess. 1707. 4.

PETR. BENJAMIN PACHE *de dentium dolore* Basil. 1707. 4. PLATN.

§. CCCCXC. DIARIA.

In *Phil. Transf.* n. 312. JOH. FOWLER recenset cariosi ossis cubiti historiam, unde subnatæ fistulæ, quibus apertis os exemtum, ejusque locus callo naturali subpletus est.

GABRIEL PHILIP de la HIRE junior in *Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1707. contra ANTONIUM MAITRE JEAN dicit, WOOLHOUSIUM veram cataractam membranaceam deposuisse. Nullam fore visionem, si lens deponeretur, cujus vim refractilem vitreum corpus non sit suppleturum, ejus enim vim refractilem humoris aquei vim non superare.

A. 1708. nescio, quæ dubia sua circa cataractæ depositionem fatetur superesse, ut incertum sit num cataracta sit, num glaucoma, quod deponitur.

In *Act. Litt. Mar. Balth.* 1707. J. CHRISTOPH GOTTWALD refert de spica secalina deglutita & per apostema exeunte.

JANI ROSEWING de lithogenesia, & calculo olivari equino.

CL. BON in consessu *Academiæ Monspeliensis* refert de calculo, qui sponte sibi viam per perinæum aperuit, ut tamen fistula superesset.

BESSON de ossibus fetus per abscessum abdominis prodeuntibus.

In *Journ. de Trev.* 1707. COSNARD refert de cornu ex osse parietali feminæ pullulante, quod resecuerit.

§. CCCCXCI. HERMANNUS BOERHAAVE.

Medicorum sui ævi princeps, neque minus candore & animi magnitudine conspicuus, quam excellenti ingenio. Chirurgiam passim adtigit magnique fecit, & medicis ejus cognitionem commendavit (*a*).

Juvenem cui os comminutum & elisum curavit, canali facto, qui naturalem longitudinem repræsentaret (*b*).

In *rei medicæ institutionibus* primum Leidæ 1708. 8. * editis, deinde sæpe auctis & recusis, aliqua huc faciunt, ut de calculorum origine, de evacuatione varia, etiam scarificatione, phlebotomia & hirudinibus, ophthalmia, ischuria. Venena animalia, quæ per morsum vel punctionem lædunt.

Multo plura habet vir illustris in *aphorismis de cognoscendis & curandis morbis* Leid.

(a) In *Prælect. ad Aphor.*
(b) OVERKAMP.

Leid. 1713 & alias editis 8. *. Eorum magna pars chirurgica est, quæ etiam seorsim prodiit cum SWIETENII commentariis Paris 1753. 12. 2 vol. & notis ANTONII LOUIS 1768 12. 7 vol. & seorsim *maladies des femmes grosses avec un traité des accouchemens*, perinde cum notis A. L. Paris 1768. 12. Germanice recus. Danzig 1753. 4 vol. 8. Germanice *vom Krebs und Krankheiten der Knochen* Francf. 1765. 8. Nempe hic de vulnere ejusque symptomatibus, de vulneribus partium singularum, de contusis, fractis, luxatis, inflammatione abscessu, fistula, gangræna, combustione, scirrho, cancro & ossium morbis.

Porro de nephritide, calculo, rabie canina, partu difficili.

Uti hæc omnia summa brevitate perstrinxit, ita tamen maximo cum judicio in vulneribus causas potentiæ in nece inferenda expendit, anevrysma utrumque, curandi rationem, etiam trepani usum, gangrænæ pericula, curationem, amputationem, cancri exstirpationem filo trajecti, vel furcula elevati. De morbis ossium luculenter scripsit. Calculum urethræ impactum etiam suctione satagit expedire.

Prælectiones inde in hos aphorismos ignotus auctor excudi fecit Traject. 1745. 8. 5 vol. * maculosum opus, festinationis ferens vestigia, qua a discipulo voces PRÆCEPTORIS collectæ fuerunt, plenum tamen bonæ frugis. Ad chirurgica bona consilia dedit. Cancrum in ileo intestino residentem noster divinavit. In spina ventosa malum recrudescere, ut utrumque brachium idem homini RAVIUS amputaverit. Ulcus ad cervicem sanatum fuisse, subnato ad coccygem ulcere, ut utrumque communicaret. Sanatus, cui ferrum hæserat in cerebro & hujus pars amissa. Sanatus, cui galea cranii perierat. Fungi non nimis metuendi. Curatum vulnus per thoracem transeuns. Arteriæ vertebralis vulnus sero lethale. Male crudos bubones & anthraces Massiliæ in pestilentia fuisse excisos. Cum cancrum glandulæ maxillaris chirurgus exstirpare vellet, una venam jugularem vidit elevari, quam tamen perite separavit. Facile cancrum in aliqua corporis parte deletum in alia recrudescere, ut ablata mamma in alteram, hac etiam excisa in uterum migraverit. Enormem mammam vidit, reliquum corpus universum mole æquantem. Ut se ipsum sanguine ad deliquium animi misso curaverit, cum machina Papiniana dissiluisset, & aqua in faciem insiluisset. Contra amputationem labello reservato: putredinem inde cresci. In anevrysmate non solum debere conprimi sensit, sed partem etiam proximam artus. Fistulas sanat injectis medicamentis cum hyperico &c. deinde quando puræ prodeunt, balsamo aliquo, denique fasciis expellentibus. Ulcera scorbutica non sanari vulgari ulcerum medela.

In Epistola ad RUYSCHIUM *de fabrica glandularum* Leid. 1722. 4. * de tumoribus glandulosis agit: maximum describit in collo, apertum, plenum sero coagulabili. Ut meliceridem curaverit duro involucro causticis consumto.

Historia morbi atrocis & nondum descripti Leid. 1724. 8. * est rupti a vomitu œsophagi.

Historia

Historia morbi atrocis altera ib. 1728. 8.* cordis a tumore adiposo elisi.

In præfatione ad ALOYSII LUISINI collectionem Leid. 1728. fol.* Londin 1728 8.* alias recusa, aliqua huc faciunt, in scroti nempe tumore vasa ad aortam usque aneurysmatica, funesto eventu. *Calculum* adtigit in *Chemiæ elementis*. De eo vero malo libellum Londini ediderunt 1741. 8.* a me recusum Gotting. 1752. 8.* ex prælectionibus summi viri decerptum, minime inutilem. Varia ibi de calculi generatione ex terra lotii, de calculis in variis corporis humani locis repertis, de eorum analysi; de calculo in ulcere diuturno reperto, quod eo exciso sanatum sit. De sectione RAVII, qui simplicissima curatione usus sit. Curabat calculum diæta vegetabili & lactis sero. BUCERI methodus, qua per vaginam feminis vesica inciditur.

ABRAHAMUS TITSING in *rustuuren* edidit epistolam, qua perpetua in aneurysmate pressio commendatur. *Affectum in libris & praxi rarissimum* ab HERMANNO BOERHAVE *sanatum in nosodochio* L. B. CHRISTIANUS ANDREAS KOCH Leidæ 1738. 4.* edidit, vesicam nempe, de qua pars membranæ intimæ decesserat, mitissimis medicamentis sanatam; lacinia obducta erat sabuloso concremento.

Iterum Londini aliqua viri summi *consilia* ediderunt 1744. 8.* quæ ego recudi feci Gotting. 1752, 8.*, auxi pluscul is responsis a doctissimo J. STEPHANO BERNHARDO aliisque amicis acceptis, tum propriis. In Anglicana editione varia ad chirurgiam faciunt, de tumoribus abdominis, abortu, fistula ani, quæ pulmonis ulcus levaverit, fungoso genuum tumore, partu difficili, scirrho vario, uteri ulcere scirrhoso.

In meis casus est de nobilis viri, mihi noti, calculo, cum ulcere vesicæ conjuncto, quo in casu chirurgus DENYS calculum vesicæ exspectavit, BOERHAVIUS ulcus, natura utrumque repræsentavit. Iterum de calculo.

EJ. *de morbis oculorum prælectiones* Leidæ 1708 habitæ ex codice J. RUD. ZWINGERI a me editæ Gotting. 1746. 8.* & ex codice HEISTERIANO cura WILLICHII nostri recusæ 1750. 8.* Recus. ad primam editionem Paris 1748. 8. Venet. 1748. 8. Germanice versæ a GABRIELE FRIDERICO ZWINGER Nürnberg 1751. 8.* In primis novam de sede cataractæ in lente crystallina opinionem defendit, obstrui ductus lacrumales docuit, & debere aperiri potius, quam novum iter parari, neque os unguis perforari. Morbos etiam corneæ tunicæ, ophthalmiam, aliaque oculi mala recenset.

§. CCCCXCII. VARII.

HERMANNUS FRIDERICUS TEICHMEYER, Professor Jenensis, noster socer, chirurgiam docuit, & manu sua exercuit.

EJ. sunt *medicinæ legalis & forensis institutiones* Jen. 1740. 4.* 1762. 4.* Chirurgica argumenta multa tractat, de abortu, de vulnerum inspectione & de iis relationes, de vulnerum lethalitate, infanticidio.

Diss. *de scrofulis* Jen. 1708. 4. *.

De novo instrumento expurgatorio ventriculi, vulgo die Magenbürste 1713. 4. *.

De cancro, in specie mammarum ib. 1732. 4.

De ophthalmia ib. 1732. 4. *.

De calculo ib. 1734. 4. *.

De stupendo anevrysmate brachii feliciter per operationem curato 1734. 4. *. Propria iterum curatio anevrysmatis, ab ill. viro peracta: de anevrysmate imminuto a sanguinis transsudatione: de anevrysmate aortæ in pericordium rupto: de vi vulneraria oculorum populi.

De morsu canis non rabidi pernicioso Jen. 1736. LANGENH.

EJ. *de exomphalo inflammato, exulcerato & postea consolidato* 1738. 4. * & in mea collectione. Rara felicitate superata herniæ umbilicalis pericula.

De calculi vesicæ exulcerata adhærentis sectione & curatione felici 1739. 4. * Memorabilis curatio, cum calculum adhærentem vir ILL. eduxerit, membranaque vesicæ delabente feliciter sanaverit. Utique adhæsisse calculum quem sua manus solvit.

De cadaveris inspectione sectione legali Jen. 1742. 4.

De gangræna & sphacelo 1743. 4.

Cum *medicina legali* edidit filius patris sui in partu ventrali factam administrationem; quem aliquot a conceptione annis excidit.

J. LINDER, postea LINDENSTOLPE, *de venenis* Leid. 1708. 12. * De eo dicemus cum editione, quam curavit Cl. STENZEL Lips. 1739, 8. * De animalibus rabidis, canibus, viperis, serpentibus variis: de cantharidibus, araneis etiam deglutitis, de Fennonum *tyrer*, quæ animalia media perforent. De calculis variis. Num globi plumbei venenum habeant. De sagittis venenatis, de nervorum vulneribus.

In *Phil. Trans.* n. 385 partum describit per anum, tum in *Act. Suec.* 1723.

Ib. in *Act. Suec.* a. 1724 maximum abdominis steatoma, acicula deglutita ex manu excisa.

GUIL. CROSSE *a brief treatise on the eyes* London 1708. 12. morbos etiam oculorum tractat, suaque medicamenta laudat.

T. C. charitable surgeon London 1708. 8. HEIST.

MATTH. MAYERS *in der chirurgie neu angelegter Lustgarten* Prag. 1708. 8. HEIST.

§. CCCCXCIII.

§. CCCCXCIII. Disputationes.

M. Edingh *de inflammationibus* Leid. 1708. 4.

G. C. Busman *de carcinomate* Leid. 1708. 4.

J. Rud. Lavater *de atretis s. hypospadiacis* Utrecht 1708. 4. * aliquot incisæ glandis, exempla.

Lud. Frid. Jacobi *de cataracta nova pathologia* Erfurt 1708. 4. Menz.

Ej. *de entero & epiplocele utriusque sexus eorumque non ita pridem invento enemate commodissimo* Erfurt 1712. 4. Boehmer.

De gangræna & sphacelo 1712. 4. *.

De nephritide spuria Erford 1712. 4. Pl.

J. Wendelin Simonius *rationes embryulciæ lithotomiæ* Tubing. 1708. 4. *. Suas administrationes proponit.

J. Fr. Charisii *de paronychia* Altdorf 1708. 4. Hænel.

Ej. *de meliceria* Celsi Regiomont 1727. 4. Boehm.

Ern. Caspar Gruger *de calculo renum* Franeker 1708. 4. Hlp.

Alexander le Francois & J. Nic. de la Hire E. *potest stare visio absque crystallino* Paris 1708. 4.

§. CCCCXCIV. Diaria.

In *Phil. Transf.* n. 313 Radulphus Calep refert de gangræna sicca in femore vetulæ, ubi denique caro mortua a viva sponte decessit, vita superstite, amputatione facta: addit G. Cowper se ab osseis arteriis gangrænas in senibus vidisse subnatas.

In *Galer. di Minerv* 1708. J.B. Scarellæ aliqua fragmenta reperias de nonnullis hydrophobiæ rarioribus exemplis; de fonticulorum usu; de struma.

Beschii aliquæ observationes, tumor spontaneus brachii, de quo squamæ osseæ decesserunt.

Raphaelis Moreni aliqua de'statu artis medicæ, quæ Cairi exercetur; de hernia umbilicali, & modo insolente ejus reponendæ, torto in gyrum digito.

Ex Josephi Vallisneri, medici Mutinensis, codicibus M. s. aliquæ adnotationes. De abscessu calvariam erodente & tendente in cervicis tumorem.

In *Hist. de l'Acad. R. des sciences* 1708 varia exempla a Guilielmo Hombero recensentur, in quibus ambustiones casu factæ profuerunt, etiam paronychiam intincto in fervidam digito sanatam fuisse.

§. CCCCXCV. DAN. TURNER, WILH. BECKET.

DANIEL TURNER, qui a chirurgia ad medicinam transiit, dedit London 1709. 12. * *a remarkable case in surgery of an uncommon fracture and depression in a child of about six years accompagnied with a large abscess upon the brain.* Cranium depressum, ut in cerebrum depelleretur, dura membrana inflammata, magno fragmento osseo decedente; materia fœtida fluebat per vulnusculum duræ membranæ: dolor remisit incisa dura matre: sed paralysis lateris oppositi, & mors supervenit.

EJ. *treatise on the diseases incident to the skin* London 1714. 8. 1726. 8. * 1731. 8. Gallice 1743. 8. &c. Cum morbis cutaneis etiam ambusta tractat, animalium morsus & punctiones, hæc fuse; atresias, perniones, alia mala, quæ ad externos morbos pertinent, aut manu curantur. Multa collectitia, tamen etiam propria aliqua. Ut a spiritus vini usu contusio in ulcus abierit, quod lapide calaminari ipse sanaverit. Ut in vehementi ambustione carnes fungosas calce viva represserit, quod medicamentum mire commendat. De magnis symptomatibus ab aranea in ipso feminæ labio crepante.

EJ. *the art of surgery* London 1722. 8. 2 vol. & appendix 1725. 8. porro totum opus 1732. 8. 2 vol. 1736. 8. Compendium non sine adnotationibus.

THOMAS BECKET, chirurgus eruditus, edidit a. 1709 *chirurgical remarks occasioned by the death of a child whose case was printed in that year by* D. TURNER: *and an account of a wound of the brain by a bullet, with reflexions* London 8. recus. in *chirurgical tracts* London 1740. 8. * Mortem pueri tribuit, recte quidem, neglectui, quod puri exitus non fuerit apertus: exempla aliorum casuum addit, ubi idem neglectus perniciem intulit. De viscerum abscessibus a capitis vulneribus ortis. In altero casu lamina interna calvariæ fuerat in cerebrum impacta, ut id viscus computresceret, & tamen æger vixerat orthostadios. Glans plumbea pelvim per foramen pubis subeuns, inde sinuosa ulcera. Post magna capitis mala frequentes cerebri abscessus.

EJ. in ead. collectione reperiuntur *two letters as a free and impartial inquiry into the antiquity and efficacy of touching for the kingsevil* prius edita 1722. 4. Superstitionem deridet.

De cancro London 1712. 8 hic recus. Laudat præter omne decus suum magnum *dissolvens*, & curationes suas prædicat. Negat cancrum ab acido esse, negat corrosivum saporem esse in ichore, quem ipse gustaverit, & tamen inficere fatetur. Non cedere salivationi, neque arsenicali caustico, neque vitriolo extus admoto, neque medicamentis internis.

JOH. RANBY tres observationes.

An introduction to the history of physik and surgery, quam addit CURLIUM vendidisse MILWARDO. Non respondet famæ viri, & fabellas continet.

EJUSD. *chirurgical observations* London 1740. 8. * perinde a morte viri, qui a. 1738. decesserat. Adnotationes 41 cum ætiologiis. In nixu distortæ duæ colli verte-

vertebræ, ut earum acuti processus (spinæ) in tumorem eminerent, cum subita prostratione virium. Laminis ferreis conprimentibus restitutas fuisse vertebras. Os humeri ab ictu calcis equi fractum, quod nunquam potuerit reconciliari, neque callus obtineri. Tumor fungosus genu, apertus, fomentis aromaticis curatus. Glandulas obstructas cucurbitulis impositis resolvit. Encheiresis amputationis ob cariem factæ, fuse. Anevrysma in dorso manus pressione sublatum. Ex ductu Stenoniano eroso salivæ fluxus perpetuus, stypticis compressus. Gangræna spontanea tibiæ curata. A morbillis sphacelus faciei. Calvaria nudata, & sana, subnascente nova carne tecta, cum auctor solum linteum carptum imposuisset. A polypo narium surditas. Patella subluxata restituta. Puer sectus apparatu magno. De incisione per glutæum majorem facta ad calculum educendum, quam putat ad F. Jacobi administrationem proxime accedere. A struma suffocatio. Humerus ambe restitutus, paulum mutata. Calvaria late a carie destructa: renatum callosum velamentum duram matrem tutans. Gangræna interna ab arteriis osseis frustra amputatione remota. Tumor flatulentus genu. Paracentesis abdominis, quam mors proxime insecuta est. Brachium, ut vocat, cancrosum feliciter amputatum. Fistula ani curata. Ulcus ad vertebras pertinens funestum. Gastroraphia felix.

§. CCCCXCVI. Andreas Ottomarus Goelicke.

Stahlianæ sectæ adsecla Duisburgi primum, inde Francofurti ad Viadrum professor.

De mutilo corpore medicinæ resarciendo per chirurgiam & pharmaciam postliminio revocandas Hall. 1709. 4. * Chirurgiam vult medicis subjici.

Ej. *novum artificium circa procidentiam uteri veram* ib. 1710. 4.*. & in meis selectis. Pessus factus circulis ferreis in speciem coni adaptatis, corio molliori & fasciis obductis. Veri uteri prolapsus exempla.

De optima lithotomiam administrandi ratione, *respondente* J. Meisenbarth *lithotomi filio* ib. 1713. 4. *. Pro apparatu magno.

Specimina medicinæ forensis Fr. ad Viadr. 1714. 1720.

De dystocia Francf. 1732. 4. *. Fetus mortuus post tres molas feliciter editus.

De tendinum adfectibus Francf. 1734. 4. *.

De chirurgia cum medicina conjunctione ib. 1735. 4.

De ileo ex hernia ib. 1735. 4. Hænel.

De onopordo carcinomatis averrunco ib. 1739. 4. *.

De hernia femorali ib. 1740. 4. * progr. ib. 4.

Inde in diario quod cum nomine *Exercitationum Francofurtensium* prodiit T. III. pessum suum descripsit.

Cum *historia anatomiæ novantiqua* Hall. 1713. 8. * adnotationes aliquas edidit, de magno sarcomate de scroto pensili; cancro labii ex mala medicatione nato; pesso suo; utero ex nixu prolapso, vagina a partu elapsa.

Historia chirurgiæ antiqua Hall. 1713. 8. *,

Et *historia chirurgiæ recentis* ib. 1713. 8. *.

Scriptores ordine fere temporum & regionum recenset & laudat.

Historiam medicinæ hactenus huc referas, Francf. ad Viadr. 1717. 1718. 1719. 1720. sex tomis excusam 8.* quod ad usque chirurgiæ a medicina discessionem etiam HIPPOCRATEM aliosque recenset, qui pariter manu & consilio medicati sunt.

§. CCCCXCVII. VARII.

DOMINICI MISTICHELLI, Firmani, medici Romani, *trattato dell' apoplessia* Rom 1709. 4. *. Totus liber II. chirurgici est argumenti, & præter curationem apoplexiæ etiam curationem vulnerum & ictuum capitis tradit. Ad apoplexiam peculiarem putat esse efficaciam ustionis plantæ pedis, quæ laminis ferreis quadratis fiat. De vesicatoriis & fonticulis &c.

In *aggiunta* Padova 1715. 4. * fatetur avunculo suo plantas frustra ustas fuisse.

LAUR. TERRANEUS in *diss. de glandulis uteri disgregatis* Turin 1709. 8. * casum habet vulneris cum pure super piam membranam & cerebrum effuso, absque symptomatibus. Aliquæ etiam obss. de malis ad vias urinarias & seminales spectantibus. In stranguria urethra ulcerosa, cavernula seminalis lacera.

J. HENR. GRAHE *epist.* I. *das nervenheften betreffend* Greifswald. 1709. 4. *. Nervum non debere consui, cutemque emplastris glutinantibus adduci; id se feliciter esse molitum. In tendinibus rem admitti posse.

VILLIERS diss. *sur le secret de* M. *de* REVEL *pour faire suer par sympathie* à la Haye 1709. 8. CHIV.

Chirurgisches Kleeblatt, worinn die Materia Medica so in der Chirurgie brauchbar abgehandelt wird Leipz. 1709. 8. Aliquot libri sunt, ejusdem fere tituli.

Der weitgereisete und wol practicirte Barbierer Regenspurg 1709. 8. HEIST.

Privilegia willekeuren &c. van het chirurgyns gilde in Amsterdam ib. 1709. 4. HEISTER.

L. D. C. V. *de listigheden der hedendagse kraamvrouwen* Amsterdam 1709. 8.

J. PETER

J. PETER WAHRENDORFER *Unterricht von aderlaßen* Budiſſin 1709. 8. alii 1719. 8. GUNZ.

Mediciniſches und chirurgiſches Schatzkäſtchen Fr. Leipz. 1709. 8.

In NATALIS CHOMEL *dictionnaire œconomique* Lion 1709. f. ſæpe recuſo, & Amſterd. 1733. fol. 2. vol. * tum ſupplemento ib. 1740. fol. 2. vol. * multa huc faciunt ad morbos chirurgicos, & ad caſtrationem, & animalia morſu nocentia.

In HERVIEUX *nouveau tr. des ſerins de Canarie* Paris 1709. 12. *. Fractos artus quies ſola ſanat, & nocent vincula (ſic in plerisque animalibus).

FRANCISCI SUAREZ de RIVERA, Salamanticenſis, PHILIPPI V. Archiatri, eſt *chirurgia chymica* 1709. 8. & *Cirurgia metodica chimica reformada* ib. 1719. EJ. *conſultas y reſpueſtas* ib. 1721. 4. *Cirurgia natural* ib. 1726. *Texto cirurgico anatomico* ib. 1729. 4. Cum *medico e cirurgia univerſal dictionario medico cirurgico anatomico* 1730. fol. 2. vol. CAP. de V.

§. CCCCXCVIII. DISPUTATIONES.

JAC. STAAL *de medicamentis vulnerariis* Leid. 1709. 4. PL.

J. LAMBREGTS *de vulnere lethali* ib. 1709. 4. *.

J. van EECKHOUT *de empyemate* ib. 1709. 4. *.

ADRIAN HELVETIUS *de puncto* Leid. 1709. 4. *. Auctorem putares eſſe BIDLOUM, niſi in operibus hæc diſſ. omiſſa fuiſſet. De punctione in perinæo agit. De F. JACOBO queritur, hernias caſtratione curante.

J. JAC. SACHS *de vomitu cruento* Argent. 1709. 4. *.

CHRIST. LUDWIG WELSCH *de cancro mammarum* Lipſ. 1709. 4. *.

§. CCCCXCIX. DIARIA.

In *Hiſt. de l'Acad.* 1709. D. GANDOLFE exempla narrat corneæ tunicæ inciſæ, quæ abſque jactura pellucidæ ſuæ naturæ coaluerit.

Repetitur in *Phil. Tranſ.* n. 322.

In *Journal des Savans* 1709. dec. ALEX. le FRANÇOIS de curatis ulceribus corneæ tunicæ, medicamentorum uſu ſiccantium & mundantium.

In *Phil. Tranſ.* n. 323. B. SHERMAN de fetus oſſibus in utero retentis.

Et de femoris parte duorum pollicum longitudine per callum reparata.

N. 32. ROBERTUS FIELDING de vulnere, quod a ſclopeto accepit. Glans plumbea prope os petroſum ſubierat, ea longiſſimo poſt tempore 30 annis elapſis per abſceſſum prope cartilaginem thyreoideam ſubnatum prodiit.

§. D.

§. D. JOHANNES PALFYN.

Chirurgus Gandavensis, bene mihi notus, cum subinde Leidam, & alias Lutetiam, itinera susciperet, per quæ ea disceret utrinque, quæ noviter essent inventa: ea solebat subinde in suos libros referre. Editionem ANTONII MAITRE JEAN dixi, quam curavit.

EJUSD. est *van de voornaemste handwerken der heelkonst* Leid. 1710. 4. 2. vol. * *Abhandlung der vornemsten chirurgischen operationen so wohl an den harten als an den weichen Theilen des menschlichen Leibes* F. Lipf. 1717. 8.

Observationes aliquas proprias & nova instrumenta habet, ut cultrum herniarium similem illi le DRANII; forcipem obstetriciam.

Inde eum adjecta anatome prodiit Leid. 1718. Paris 1726. 8. 2. vol. * *Anatomie du corps humain avec des remarques utiles aux chirurgiens dans la pratique de leurs operations.* ALBINI suasu juvenis hunc librum comparavi; reperias etiam admistas observationes ineditas, quas noster passim collegit. Ita ex ARNALDO monet, non debere parci tendini orbicularis musculi palpebrarum, sed earum utique commissuræ, ne oculus hiet. Ossium uteri de vulva propendens. Vulnus sinus frontalis, quod nunquam potuit reconciliari. Polypi historia, ex sinu maxillari pullulantis. Omphalocele, in qua media pars coli in herniam subierat, libera manserat, quam PALFYNIO BIDLOUS ostendit. Mors ex hæmorrhagia, cum omentum absque vinculo resectum esset.

In editione a CL. BOUDOU curata Paris 1736. 8. primus tomus vix mutatus est vel auctus. Adjectæ notæ aliquæ editoris. In secundo anatome uti diximus tota mutata. Subjunctæ observationes RUYSCHII & BRISSÆI, & RUYSCHII epistola XV.

In editione, quam curavit ANTONIUS PETIT, Paris 1753. 8. 2. vol. * multa propria ILL. editor adjecit, quæ suo loco dicemus. RUYSCHIANA & BRISSÆANA omisit.

Germanice prodiit vertente GEORGIO LEONHARDO HUTH Nurnberg 1760. 4. * seqq. ad editionem PETITI.

Ad editionem Italicam, quam J. LARBER vertit Venet. 1758. 4. 3. vol. * multa accesserunt chirurgici argumenti, ex SHARPIO, ex nostris, ex LANCISIO & propria alia, ut calculorum circa acus natorum; de vagina absque malo eventu resecta, de curato lapsu absque trepano, cum minacia adessent symptomata: de sanato ancyloblepharo. Fungus uteri de vagina pendens filo serico circa cervicem suam ligatus, & feliciter excisus. Adjectæ aliquæ LANCISII & VALSALVÆ epistolæ de cataractæ sede.

In l. de feminæ fabrica, Leid. 1708. 4. * Utique prolapsum vere uterum confirmat

confirmat se vidisse & fetum 13 anno a conceptu in utero repertum, maxillæ nempe & dentium rudimenta & pilorum.

In l. *de ossibus multa* huc faciunt. Rachitici ossibus curvis & deformatis. Ossa emollita apud DUVERNEYUM. Ab oscitatione maxilla inferior luxata & reposita. Maxima pars cranii destructa, dura mater pellicula tantum tecta. Fistula ad maxillam, sanata dente carioso evulso.

§. DI. CORNELIUS TRIOEN.

Medicus. Ejus inaugurale specimen est *de partu difficili* Leidæ 1740. 4. *.

Ej. *observationum chirurgicarum fasciculus* ib. 1743. 4. *. Pleraque sunt argumenti chirurgici. Duo prægrandes calculi per ruptum perinæum sponte prodeuntes. A volvulo ruptum intestinum, per abscessum externum patens. Magnus de cervice tumor resectus, & atheroma, quod arteriæ femorali adhærebat, evacuatum ea quam continebat materie. Ex BIDLOI schedis, de maximo vulnere calvariæ, meningum, cum hemiplegia, & amplissimo pullulante fungo, hoc resecto sanato. Mirificum exemplum destructi laryngis, œsophagi vero aperti, per quem alimentum in ventriculum dabatur ore intercepto. Magnorum fragmentorum osseorum decedentium exempla, & dimidiæ inferioris maxillæ. Varicosum intestini recti concrementum. Ani fistula in vulvam patens. Ani clausi historia. Partus a callo vaginæ præpeditus. Partus Cæsareus ab auctore administratus, nempe peritonæo inciso eductus partus ventralis. De ulceribus sermo. Ulcera perinæi & urethræ sanata absque cereolis. Ab ophthalmia rupta tunica cornea, lens pellucida elapsa. Ulcus tumidi cruris elephantiaco morbo adfine. Spina ventosa, exempla deformatorum ab eo malo ossium; sanatæque internis & externis medicamentis exempla. Meliceria CELSI: amissæ inde digitorum phalanges, & carpi ancylosis & caries varia. Hydrops articuli sanatus, etiam in genu. Sphaceli exempla, etiam delapsi cruris. Linguæ enormis tumor. Nimis parum noti libri tabulæ pulcherrimæ.

FINIS TOMI I.

595

MU

